

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្ថាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ១ ដល់ ភាគ៥០
គឺជារបស់ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រធីតា,
ធ្វើជូនលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត-សាន់ឯង ។ និងទុកក្នុង
គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ទឹកសម្រួលតាមកុំព្យូទ័រ តម្រូវឧបករណ៍អានអេឡិចត្រូនិច
ដោយខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ស្រុង-បានណា ។

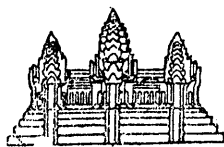
www.5000-years.org

រដ្ឋៈ
វ្រុត បិណ្ឌក បាឡី
និង
សេចក្តីវ្រុត បិណ្ឌក សាខេរ
នាយ បិណ្ឌក
បហានកង ធុតិយភាគ

២

តេរសកណ្ឌ នឹង អនិយតកណ្ឌ

បោះពុម្ពលើកទី ២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ព. ស. ២៤៧៨

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation
of the complete collection of "TRIPITAKA" to the Cambodian
Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

អារម្ភកថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមីរាប់អាន !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ ចកប្រៃសីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពិជម្រាដ្ឋងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ប្លាំងឡេត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី ទុក្ខសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុំគួន ដើរតាមពុទ្ធដីការព្រះបរមគ្រូ មិត្តមំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីទុកជាកស្តុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនព្វត្តបុក្ស កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ Rev. Muchaku Seikyo

ប្រធានការិយាល័យ Rev. Sinohara Eiichi

អ្នកចាត់ការ Rev. Matunaga Zendo Rev. Arima Jitsujo Rev. Ito Yoshimichi
Rev. Watai Keiichi Rev. Sugiya Yoshizumi Rev. Sigeta Shincyo
Rev. Maeda Risyo Rev. Nakajima Kyoshi Mr. Ei Rokusuke

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！
敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未會有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、臆りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大藏經）復刻救援委員会

世話人代表	無着 成恭	世話人	松永 然道	有馬 実成
事務局長	篠原 鋭一		伊藤 佳通	渡井 奎一
			杉谷 義純	茂田 真澄
			前田 利勝	中島 教之
			永 六輔	

Acknowledgment

My dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community.

It gives me a great pleasure to learn that the translation of the " Pali Tripitaka " into Cambodian by the " Tripitaka Commission " of the Buddhist Institute, Phnom Penh has been successfully achieved. The project to translate the Tripitaka was launched in 1930 and took 39 years to complete the whole work only in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but is also an important milestone in the history of publication in Cambodia.

Revival and prosperity of Buddhism in Cambodia is the ardent desire of the Japanese Buddhist Community. It is with this spirit that we have completed this important project and want to present the complete work to the Cambodian Buddhist community. It is a present not only to the Buddhist community in Cambodia but also to the Cambodian people and all the peace loving people in the world.

Cambodia experienced the greatest tragedies of modern times and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount this grief and anger, and to forgive and start working again for world peace.

This great work is a symbol of Japanese Buddhist communities resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and a testimony to the friendship between the people.

Join hands in prayer...
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: Rev. Eiichi Sinohara

Management Team:

Rev. Zendo Matunage   Rev. Jitsujo Arima   Rev. Yoshimichi Ito
Rev. Keiichi Watai   Rev. Yoshizumi Sugiyama   Rev. Shincyo Sigeta
Rev. Risyo Maeda   Rev. Kyoshi Nakajima   Mr. Rokusuke Ei

វិទ្យាប័ណ្ណកម្មសាស្ត្រ

ទុតិយភាគ

២

លោកស្រី កណ្ណាជ័យ អង្គការ កណ្ណា

ពេរសកណ្តំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មុន្តោ តោស សង្ឃាទិសេសា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាកច្ឆន្តិ

បឋមសង្ឃាទិសេសំ

[១] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ វិហារតិ
 ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អាយស្មា សេយ្យសកោ អនកិរតោ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ ចរតិ ។ សោ តេន កិសោ ហោតិ លូខោ
 ទុព្វណោ ឧប្បណាប្បណាកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោ ។
 អទ្ធសា ខោ អាយស្មា ឧនាយំ អាយស្មន្តំ សេយ្យ-
 សកំ កិសំ លូខំ ទុព្វណំ ឧប្បណាប្បណាកជាតំ
 ធមនិសន្តតកត្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ-
 ឯតទរោច កិស្ស ភំ អារុសោ សេយ្យសក កិសោ
 លូខោ ទុព្វណោ ឧប្បណាប្បណាកជាតោ ធមនិ-
 សន្តតកត្តោ កច្ចំ ដោ ភំ អារុសោ សេយ្យសក

តេរសកណ្ណ

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះ
សង្ឃទិសេសទាំង ១៣ សិក្ខាបទនេះមកកាន់ឧទ្ទេស^(១) ។

សង្ឃទិសេសទី ១

[១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន
ជាប់រស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ សេយ្យសកភិក្ខុ
ដ៏មានអាយុ មិនត្រឹមតែអន្លើប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ (បង់សឹក) ។ ដោយ
ហេតុនោះ សេយ្យសកភិក្ខុទៅជាស្នំស្នមមានសម្បុរអាច់អន់ កើតមាន
រោគស្នមល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ ។ ឧទាយិញ្ជេរ^(២)
ដ៏មានអាយុ ឃើញសេយ្យសកភិក្ខុដ៏មានអាយុស្នំស្នម មានសម្បុរអាច់
អន់កើតមានរោគស្នមល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ លុះ
ឃើញហើយទើបសួរសេយ្យសកភិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក ហេតុ
អ្វី បានជាលោកស្នំស្នមមានសម្បុរអាច់អន់កើតមានរោគស្នមល្បឿន
ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ (ដូច្នោះ) ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក

---

១ បាទ្បីដែលសំដែងឡើងទុកជាពោលដើមនៃសិក្ខាបទ ហៅថា ឧទ្ទេស ។ ២ អង្គិកថា
ពន្យល់សេចក្តីថា ឧទាយិញ្ជេរនេះជាឧបដ្ឋាយិករបស់សេយ្យសកភិក្ខុ ។

វិធីបំណិកេ មហាវិកង្កោ

អនកិរតោ ព្រហ្មចរិយំ ចរសីតិ ។ ឯវមារុសោតិ ។
តេនហិ តំ អាវុសោ សេយ្យសក យាវទត្ថំ កុញ្ញ
យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយ យាវទត្ថំ កុញ្ញត្វា
យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា យទា តេ
អនកិរតិ ឧប្បជ្ឈតិ រកោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេហិតិ ។ កិណ្ឌ
ខោ អាវុសោ កប្បតិ ឯវុបំ កាតុន្តិ ។ អាមារុសោ
អហំបិ ឯវុបំ^(១) ករោមិតិ ។ អថខោ អាយស្មា សេយ្យ-
សកោ យាវទត្ថំ កុញ្ញ យាវទត្ថំ សុប យាវទត្ថំ នហាយ
យាវទត្ថំ កុញ្ញត្វា យាវទត្ថំ សុបិត្វា យាវទត្ថំ នហាយិត្វា
យទា អនកិរតិ ឧប្បជ្ឈតិ រកោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា
ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចី មោចេតិ^(២) ។ អថខោ អាយ-
ស្មា សេយ្យសកោ អបវេន សមយេន វណ្ណាវា អហោសិ
បិណ្ឌិយោ^(៣) បសន្នមុខវណ្ណា វិប្បសន្នច្ឆវវណ្ណា ។ អ-
ថខោ អាយស្មតោ សេយ្យសកស្ស សហាយកា កិក្ខុ
អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ ឯតទេវេចំ បុព្វេ ខោ តំ អាវុ-
សោ សេយ្យសក កិសោ អហោសិ ល្អខោ ទុព្វណ្ណា

---

១ ១. ម. ឯវំ ។ ២ ១. ម. មោចេសិ ។ ៣ ម. បិណ្ឌិយោ ។

វិនយចំណែក មហាវិវត្ត

លោកមិនត្រឹមត្រូវអន្លើប្រព្រឹត្តិត្រហូចរយធម៌ ឬអ្វី ។ សេយ្យសកក្កុឆ្លើយ
 ថា ករុណា អាវុសោ ។ ទទាយក៏បង្គាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក
 បើដូច្នោះ លោកចូរឆាន់ឲ្យឆ្អែតសិនឲ្យស្តាប់ស្រង់ឲ្យពេញចំណង់ទៅ លុះ
 ដល់ឆាន់ឆ្អែតសិនស្តាប់ស្រង់ពេញចំណង់ហើយ កាលណា បើសេចក្តី
 អង្សុកកើតមានដល់លោក រាគគ្របសង្កត់ចិត្តលោក លោកចូរព្យាយាម
 ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឲ្យហូតចេញក្នុងកាលនោះចុះ។ ទើបសេយ្យសក-
 ក្កុស្តរថា ម្ចាស់អាវុសោ កិរិយាដែលសមណឆ្លើយាងហ្នឹងគួរដែរឬ ។
 ទទាយឆ្លើយថា ករុណា អាវុសោ ទុកជាខ្ញុំក៏ឆ្លើយាងហ្នឹងដែរ ។ លំដាប់គ
 ពីនោះមក សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏ឆាន់ទាល់តែឆ្អែត សិនទាល់តែស្តាប់
 ស្រង់ទាល់តែពេញចំណង់ លុះដល់ឆាន់ឆ្អែត សិនស្តាប់ស្រង់ពេញចំណង់
 ហើយ កាលណា សេចក្តីអង្សុកកើតឡើង រាគគ្របសង្កត់ចិត្ត ក៏ព្យាយាម
 ដោយដៃញ៉ាំងទឹកអសុចិឲ្យហូតចេញក្នុងកាលនោះ ។ ត្រាតមកសេយ្យ-
 សកក្កុក៏ត្រឡប់ជាមានសម្បុរមានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខ
 ស្រស់បស់ មានសម្បុរស្បែកដ៏ផ្សរផ្សងឡើងវិញ ។ ត្រានោះពួកក្កុកដែល
 ជាសំឡាញ់របស់សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ក៏សួរសេយ្យសកដ៏មានអាយុថា
 ម្ចាស់អាវុសោសេយ្យសក កាលពីដើមលោកស្តាំងស្តួម មានសម្បុរអាប័រដល់

គោរពលោក បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បឋមប្បញ្ញត្តិ

ឧប្បណ្ណាប្បណ្ណាកជាតោ ធម៌និសន្តតកត្តោ សោនាដំ
 គំ ឯតវហិ វណ្ណាវា បិណ្ឌិយោ^(១) បសន្នមុខវណ្ណា
 វិប្បសន្នច្បវណ្ណា កិណ្ឌ ខោ ភំ អាវុសោ សេយ្យ-
 សក កេសជ្ជំ ករោសីតិ ។ ន ខោ អហំ អាវុសោ
 កេសជ្ជំ ករោមិ អបិចាហំ យាវទត្តំ កុញ្ញាមិ យាវទត្តំ
 សុចាមិ យាវទត្តំ នហាយាមិ យាវទត្តំ កុញ្ញិត្វា យាវទត្តំ
 សុបិត្វា យាវទត្តំ នហាយិត្វា យនា មេ អនកិរតិ ឧប្បជ្ជតិ
 រតោ ចិត្តំ អនុទ្ធិសេតិ តទា ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា អសុចំ
 មោចេមីតិ ។ កី បន ភំ អាវុសោ សេយ្យសក យេនេវ
 ហត្ថេន សន្នាទេយ្យំ កុញ្ញាសិ តេនេវ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា
 អសុចំ មោចេសីតិ ។ ឯវាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចាចេន្តិ កថំ
 ហិ នាម អាយស្មា សេយ្យសកោ ហត្ថេន ឧបក្កមិត្វា
 អសុចំ មោចេស្សីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មន្តិ
 សេយ្យសកំ អនេកបរិយាយេន វិគវហិត្វា កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។ អថខោ ភិក្ខុវា ឯតស្មី ទិណនេ

---

១ ម. បិណ្ឌិយោ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ១ បរិមេឃ្យញ្ញត្តិ

កើតទៅជា រោគស្តម្ភល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរវៃស ឥឡូវ
 នេះលោកមានសម្បុរ មានឥន្ទ្រិយពេញលេញ មានសម្បុរមុខស្រស់បស់
 មានសម្បុរវៃស្បែកផ្លូវផងឡើងវិញ លោកបានធ្វើថ្នាំអ្វី (ឆាន់) អារុសោ-
 សេយ្យសក ។ សេយ្យសកក៏ធ្វើយតបថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំ
 គ្មានធ្វើថ្នាំអ្វី (ឆាន់) ទេ តែខ្ញុំបានឆាន់ឆៃតសិនស្តាប់ស្រង់ទឹកពេញចំណង់
 លុះបានឆាន់ឆៃតសិនស្តាប់ស្រង់ទឹកពេញចំណង់ហើយ កាលណា សេចក្តី
 អជ្ញកកើតឡើង រាគគ្របសង្កត់ចិត្តខ្ញុំ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយ
 ដៃកង់កាលនោះ ។ ទើបពួកក៏ដាក់សំឡាញ់ស្នូរថា ម្ចាស់អារុសោសេយ្យ-
 សក លោកទទួលបរិភោគនូវរបស់ដែលគេឲ្យដោយសត្វ ដោយដៃណា
 លោកព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុចិដោយដៃនោះឯង ឬអ្វី ។ សេយ្យសក
 ធ្វើយថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ពិតដូច្នោះឯង ។ ក៏ក្នុងទាំងឡាយណា
 ដែលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ក៏ក្នុងនោះ ក៏ពោលទោសគ្នា
 គិះដៀលថា ហេតុអ្វីបានជា សេយ្យសកដ៏មានអាយុ ព្យាយាមបញ្ចេញទឹក
 អសុចិដោយដៃ (ដូច្នោះ) ។ គ្រានោះ ពួកក៏ក្នុងនោះក៏គិះដៀលសេយ្យ-
 សកដ៏មានអាយុ ដោយអនេកបរិយាយហើយ បានក្រាបទូលដំណើរនុះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ អាស្រ័យហេតុនេះ

វិទយាបិណ្ឌេ មហាវិកង្កោ

ឯតស្ម័ន្តំ បករណោ កិក្ខុសង្ខំ សន្និទានាបេត្យា អា-
 យស្ម័ន្តំ សេយ្យសកំ បដិប្បច្ឆំ សច្ចំ កិរ ត្វំ សេយ្យ-
 សក ហត្ថន ឧបក្កមិត្យា អស្មុចំ មោចេសីតិ ។
 សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា កកវា អនុច្ឆរិកំ
 មោយប្បរិស អនុលោមិកំ អប្បដិវ្រប់ំ អស្សាមណកំ
 អកប្បយំ អករណីយំ កចំ ហិ ធាម ត្វំ មោ-
 យប្បរិស ហត្ថន ឧបក្កមិត្យា អស្មុចំ មោចេស្សសិ
 ននុ មយា មោយប្បរិស អនេកបរិយាយេន វិរាតាយ
 ធម្មោ ទេសីតោ នោ សរាតាយ វិសំយោតាយ ធម្មោ
 ទេសីតោ នោ សំយោតាយ អនុទានាយ ធម្មោ
 ទេសីតោ នោ សុទ្ធានាយ តត្ថ ធាម ត្វំ មោ-
 យប្បរិស មយា វិរាតាយ ធម្មោ ទេសីតោ សរាតាយ
 ចេតេស្សសិ វិសំយោតាយ ធម្មោ ទេសីតោ សំយោ-
 តាយ ចេតេស្សសិ អនុទានាយ ធម្មោ ទេសីតោ

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

អាស្រ័យដំណើរនេះ ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរចំពោះ
 ទៅសេយ្យសកដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់សេយ្យសក បានព្រះអង្គព្យា-
 យាមញ្ញាងទឹកអសុច្ឆិទ្យាយូតចេញដោយវែងមែនឬ ។ សេយ្យសកទូលតប
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏បានជោគទ្រង់
 តិះដៀលថា ម្ចាស់បុរសឥតអំពើ កម្មន្ត្រះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
 បែប មិនមែនជាបេសសមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ ម្ចាស់មោឃ-
 បុរស ហេតុអ្វីបានជាអ្នកឯងព្យាយាមបញ្ចេញទឹកអសុច្ឆិទ្យាយវែង (ដូច្នោះ)
 ម្ចាស់មោឃបុរស ធម៌ដែលគាត់សំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន
 (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រោសចាករាគ មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយរាគទេ ធម៌
 ដែលគាត់សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រោសចាកគ្រឿងប្រកប មិនមែនដើម្បី
 គ្រឿងប្រកបទេ ធម៌ដែលគាត់សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រោសចាកសេចក្តី
 ប្រកាន់មាំ មិនមែនដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំទេ (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្ចាស់
 មោឃបុរស កាលបើធម៌ដែលគាត់សំដែងហើយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យ
 ប្រោសចាករាគ អ្នកឯងថែរវារិគិតត្រង់ធម៌នោះដើម្បីប្រកបដោយរាគទៅ
 វិញ កាលបើធម៌ដែលគាត់សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រោសចាកគ្រឿងប្រ-
 កប អ្នកឯងថែរវារិគិតដើម្បីគ្រឿងប្រកបវិញ កាលបើធម៌ដែលគាត់

ពេរសពណ្ត បរមសង្ឃទិសេសស្ស បរមប្បញ្ញត្តិ

សឌុចាណាយ ចេតេស្សសិ នន្ទ មយា មោយ-

បុរិស អនេកបរិយាយេន រាគរិវតាយ ធម្មោ

នេសិរោ មននិម្ពននាយ វិចាសវិនយាយ អាលយ-

សមុក្កាតាយ វជ្ជបច្ឆេនាយ តណ្ហាក្កយាយ

វិវតាយ និរោនាយ និព្វានាយ ធម្មោ នេសិរោ

នន្ទ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន

កាមាណំ បហានំ អក្កាតំ កាមសញ្ញាណំ បរិព្វា

អក្កាតា កាមវិចាសាណំ បដិវិនយោ អក្កាតោ កាម

វិតក្កាណំ សមុក្កាតោ អក្កាតោ កាមបរិច្ឆេហានំ

វុបសមោ អក្កាតោ នេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាណំ

វា បសាទាយ បសន្នាណំ វា ភិយ្យោភាវាយ អថ-

ទ្កេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នានញ្ជោរ អប្បសាទាយ

កេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ១ បឋមប្បញ្ញត្តិ

សំដែងហើយដើម្បីឲ្យប្រាសចាកសេចក្តីប្រកាន់មាំ អ្នកឯងបែរធារៈភិក
ដើម្បីប្រកបដោយសេចក្តីប្រកាន់មាំវិញ ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែល
គឺថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ) ដើម្បីនឿយ
ណាយចាកកត្តា ដើម្បីញាំញីនូវសេចក្តីស្រវឹង ដើម្បីបន្ទាបនឹងនូវសេចក្តី
ស្រេក ដើម្បីដករំលើងនូវសេចក្តីអាស័យ ដើម្បីកាត់ផ្តាច់នូវវដ្ត ដើម្បី
ឲ្យអស់ទៅនៃតណ្ហា ដើម្បីឲ្យប្រាសចាកកត្តា ដើម្បីកិរិយារលត់ ដើម្បី
និព្វាន (ដូច្នោះ) មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស កិរិយាលះបង់នូវកាម
ទាំងឡាយ គឺថាគតបានសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ កិរិយា
កំណត់ដឹងនូវសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺថាគតបានសំដែង
ហើយ កិរិយាបន្ទាបនឹងនូវសេចក្តីស្រែកក្នុងកាមទាំងឡាយ គឺថាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយាដករំលើងនូវកាមវត្ថុទាំងឡាយ គឺថាគត
បានសំដែងហើយ កិរិយារម្ងាប់បង់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាមទាំង
ឡាយ គឺថាគតបានសំដែងហើយ មិនមែនឬ ម្នាលមោឃបុរស
អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះ
ថ្លា (នោះ) ទេ មិនមែននាំឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើងដល់ជនទាំងឡាយ
ដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (នោះ) ទេ ម្នាលមោឃបុរស អំពើ
របស់អ្នកឯងនេះ បានរឹតខាងនាំមិនឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនខ្លះដែលមិនទាន់

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

បសុញ្ញនត្ថា ឯកទ្វាជំ អញ្ញាថត្តាយាតិ ។ អថទោ
 កកវា អាយស្មន្តំ សេយ្យសកំ អនេកបរិយាយេន
 វិកវហិត្តា ទុត្តរតាយ ទុប្បោសតាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ
 បន ភិក្ខុវេ ឥបំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យថ សញ្ញេ-
 តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ ។ ឯវត្ថុទំ
 កកវតា ភិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២] តេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ បណ្ឌិ-
 តានិ ភោជនានិ កុញ្ញិត្តា មុដ្ឋស្សតិ អសម្មជាតា
 និទ្ធិ ឌីក្កមន្តិ ។ តេសំ មុដ្ឋស្សតិទំ អសម្មជាតា
 និទ្ធិ ឌីក្កមន្តាទំ សុបិណ្ឌេន អសុបិ មុច្ឆតិ ។ តេសំ
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ កកវតា សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សញ្ញេ-
 តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ សដ្ឋ្យាទិសេសោតិ អម្មាភត្តា
 សុបិណ្ឌេន អសុបិ មុច្ឆតិ^(១) អត្ថិ បេត្ត បេតនា
 ទុបលត្តតិ^(២) កុច្ចិ នុ ទោ មយំ សដ្ឋ្យាទិសេសំ
 អាបត្តិ អាបណ្ឌតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសុំ ។

---

១ ទ មុច្ចិ ។ ២ ម. លញ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្ក

មានសេចក្តីជ្រះថ្លា ទាំងឡាយមាយរសាយចិត្តបាត់សេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជន
 ពួកខ្លះដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ (ទោះ) ប៉ុណ្ណោះឯង ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ(ទ្រង់តិះដៀលសេយ្យសកកិក្ខុដ៏មានអាយុដោយអនេក-
 បរិយាយ ហើយទ្រង់សំដែងទោសនៃកោសជ្ជដែលជាហេតុនាំឲ្យគេ
 ចិញ្ចឹមបីបាច់រក្សាបានដោយកម្រ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានចិត្តក្លែងញ៉ាំង
 ទឹកស្អុកឲ្យយូតចេញ ត្រូវសង្ស័យទិសេស ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ។

[២] សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឆាន់បណ្ឌិតភោជនទាំងឡាយ
 ហើយភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនសិនលក់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះកំពុងតែ
 ភ្លេចស្មារតីមិនដឹងខ្លួនសិនលក់ ទឹកអសុចិក្ខុយូតចេញដោយយល់សប្តិ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះក៏មានសេចក្តីសង្ស័យដូច្នោះថា សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 បានទ្រង់បញ្ញត្តិហើយថា ភិក្ខុក្លែងញ៉ាំងទឹកស្អុកឲ្យយូតចេញ ត្រូវសង្ស័យ-
 ទិសេស ក៏ទឹកអសុចិរបស់យើងទាំងឡាយយូតចេញដោយយល់សប្តិ ឯ
 ចេតនាក៏មានក្នុងកាលដែលយល់សប្តិនោះដែរ យើងត្រូវអាចត្តិសង្ស័យទិ-
 សេសហើយដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

ពេរសកល្លោ បឋមសង្ខារិសេសស្ស បទភានិស័យេ សុទ្ធិ

អនុសា ភិក្ខុវេ ចេតនា សា ច ខោ អញ្ញោហារិកាតិ ។
 អថខោ ភក្ខា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បក្ករណោ
 ធម្មំ កបំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ឃុំញូ
 បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ សញ្ញោ-
 តនិកា សុក្កវិសដ្ឋិ អញ្ញត្រ សុបិណ្ឌោ សដ្ឋានិ-
 សេសោតិ ។

[៣] សញ្ញោតនិកាតិ ជានន្តោ សញ្ញានន្តោ

បេច្ច អភិវិក្ខុត្តា វិភិក្កមោ ។ សុក្កនិ ទស
 សុក្កានិ និលំ បិតកំ លោហិតកំ ឌុនានំ តក្ក-
 វណំ ទកវណំ តេលវណំ ឌីវវណំ ទដិវណំ សប្បិ-
 វណំ ។ វិសដ្ឋិតិ ហិណា^(១) ចាវនា វុច្ចតិ វិស
 ដ្ឋិតិ ។ អញ្ញត្រ សុបិណ្ឌោតិ វិបេត្តា សុបិណ្ឌំ ។

១ ទ. ម. ហិណា ។

តេស្តកណ្តាល សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិក

ត្រូវអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនានោះមានមែន ប៉ុន្តែចេតនា
នោះជាអព្យោហារិកា^(១) ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់អាស្រ័យដំណើរនេះជា
ហេតុ អាស្រ័យដំណើរនេះជាទីតាំង ទើបទ្រង់សំដែងធម្មកថាហើយត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
សំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុក្នុងញ៉ាំងទឹកស្អុតឲ្យយូរតបេញ
ត្រូវសង្ឃទិសេស លើកលែងតែយល់សប្តិ ។

[៣] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុក្នុង សេចក្តីថា ភិក្ខុកំពុងដឹង កំពុងចាំ
ច្បាស់ហើយក្នុងបំពានធ្វើឲ្យកន្លង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទឹកស្អុត សេចក្តីថា
ទឹកស្អុតមាន ១០ យ៉ាង គឺទឹកស្អុតពណ៌ខៀវ ១ ទឹកស្អុតពណ៌លឿង ១
ទឹកស្អុតពណ៌ក្រហម ១ ទឹកស្អុតពណ៌ស ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ
ឡើងពពុះ ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹក ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចប្រេង ១ ទឹកស្អុត
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ១ ទឹកស្អុតពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ១ ទឹកស្អុតពណ៌
ដូចទឹកដោះថ្លា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យយូរតបេញ សេចក្តីថា ឲ្យកក្រិកយូរត
ចេញចាកទឹកខ្លាំង (ដើម) គឺជាគតហៅថា ឲ្យយូរតបេញ ។ ត្រង់ពាក្យថា
លើកលែងតែយល់សប្តិ (នោះ) សេចក្តីថា រៀនលែងតែយល់សប្តិ ។

---

១ អព្យោហារិកា ប្រែថា មិនប្រកបដោយវេហារ គឺថា មិនប្រកបដោយហេតុផលគួរ
ទំយាយបានឡើយ ឬថា មិនមែនជាហេតុឲ្យទាស់ខុសនឹងបញ្ញត្តិណាមួយឡើយ ។

វិធីបំផុស មហានិក្ខេ

សង្ឃទិសេសោតិ សង្ឃោ វ តស្សោ អាបត្តិយា
 បរិវាសំ ទេតិ មូលាយ បដិកស្សតិ មាណត្ថំ
 ទេតិ អព្ពតិ ន សម្ពហុលា ន ឯកបុគ្គលោ
 តេន វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។ តស្សោ អាបត្តិទិ-
 កាយស្ស ឆាមកម្មំ អធិវចនំ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិ-
 សេសោតិ ។

[៤] អជ្ឈត្តបេ មោចេតិ ពហិទ្ធារេ មោ-
 ចេតិ អជ្ឈតពហិទ្ធារេ មោចេតិ អាកាសេ
 កដី កម្មេន្តោ មោចេតិ វាគូបត្តម្ភេ មោចេតិ
 វុច្ចបត្តម្ភេ មោចេតិ បស្សវុបត្តម្ភេ មោចេតិ វាគូ-
 បត្តម្ភេ មោចេតិ ឧច្ចាលីង្គប្បណកទដ្ឋបត្តម្ភេ មោ-
 ចេតិ អារោក្យត្តាយ មោចេតិ សុខត្តាយ មោចេតិ

វិធីបំផុត មហាវិក្ក

ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស(នោះ) សេចក្តីថា សង្ឃតែម្យ៉ាងដែលឲ្យ
 ទូរំបរវាសព្រោះអាបត្តិនោះ ត្រឡប់សើរើចាកមូលាបត្តិ ឲ្យនូវមានតួ ឲ្យ
 ទូរំអព្ពាន មិនមែនកិក្ខុច្រើនរូប មិនមែនបុគ្គលតែ ១ រូប ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាតថាគតហៅថា សង្ឃទិសេស ។ ម្យ៉ាងទៀតថា ជានាមកម្ម
 គឺថាជាឈ្មោះរបស់កងអាបត្តិនោះឯង ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា
 សង្ឃទិសេស ។

[៤] កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញក្នុងរូបខាងក្នុង (អវយវ៍ខ្លួនឯង)
 កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញក្នុងរូបខាងក្រៅ (អវយវ៍អ្នកដទៃ) កិក្ខុញ្ញាំង
 ទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញក្នុងរូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ កិក្ខុធ្វើបង្កើនឲ្យញាតក្នុង
 អាត្មាសញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ ព្រោះ
 សេចក្តីឧបត្តមដោយរាគ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ ព្រោះសេចក្តី
 ឧបត្តមដោយល្មក់ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្តម
 ដោយមូត្រ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្តមដោយ
 ខ្យល់ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញ ព្រោះសេចក្តីឧបត្តមដោយជង្គុវ
 រមាស់រោល កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមាន
 រោគ កិក្ខុញ្ញាំងទឹកស្អុកឲ្យយូរតបេញដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ

តេសកណ្តោ បឋមសង្ខទិសេសស្ស បទអាជីយេ សុទ្ធិកំ

កេសន្តត្តាយ មោចេតិ នានត្តាយ មោចេតិ វុត្តាត្តាយ

មោចេតិ យត្តាត្តាយ មោចេតិ សុត្តាត្តាយ មោចេតិ

វិជត្តាយ មោចេតិ វិម័សត្តាយ មោចេតិ ធរត្តាយ

មោចេតិ ជីលំ មោចេតិ បីតតំ មោចេតិ លោហិតតំ

មោចេតិ ឌុំនាតំ មោចេតិ តក្កវណំ មោចេតិ ទក-

វណំ មោចេតិ តេលវណំ មោចេតិ ឡីវណំ មោចេតិ

ទធិវណំ មោចេតិ សប្បវណំ មោចេតិ ។

[៥] អដ្ឋត្ថរូបេតិ អដ្ឋតំ ឧបាទិទ្ធករូបេ ។ ពហិទ្ធា-

រូបេតិ ពហិទ្ធា ឧបាទិទ្ធិ វា អនុបាទិទ្ធិ វា ។

តេសកណ្ណ សង្គ្រហ្មនីសេសី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិរា

ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹក
 សុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរ
 ចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការបូជា ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ស្ថានសួគ៌ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ
 ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល ភិក្ខុ
 ញ៉ាំងទឹកសុក្ខឲ្យយូរតចេញដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការលេង ភិក្ខុញ៉ាំងទឹក
 សុក្ខពណ៌ខៀវឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌លឿងឲ្យយូរតចេញ
 ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ក្រហមឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ស
 ឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះឲ្យយូរ
 ចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌
 ដូចប្រេងឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ឲ្យយូរ
 ចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹកសុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឲ្យយូរតចេញ ភិក្ខុញ៉ាំងទឹក
 សុក្ខពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លាឲ្យយូរតចេញ ។

(៥) ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុង សេចក្តីថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណ
 ចូលទៅអាស្រ័យនៅជាខាងក្នុង ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្រៅ សេចក្តី
 ថា ក្នុងរូបដែលមានវិញ្ញាណក្តី ក្នុងរូបដែលឥតវិញ្ញាណក្តីជាខាងក្រៅ ។

វិទយបិដកេ មហាវិរាដោ

អដ្ឋត្ថតហិ ធម្មាបេតិ តទុកយេ ។ អាគាសេ កង្កី
 កឃ្មេន្តោតិ អាគាសេ វាយមន្តស្ស អង្គជាតំ កម្ម-
 និយំ ហោតិ ។ វាគូបត្តម្ភេតិ វាគេន បិដ្ឋិតស្ស
 អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ វច្ឆបត្តម្ភេតិ វច្ឆេន
 បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។ បស្សវច្ឆម្ភេតិ
 បស្សវេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
 វាគូបត្តម្ភេតិ វាគេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ
 ហោតិ ។ ឧទ្ធាលិដ្ឋប្បាណាកន្ធបត្តម្ភេតិ ឧទ្ធាលិដ្ឋប្បា-
 ណាកន្ធខេន បិដ្ឋិតស្ស អង្គជាតំ កម្មនិយំ ហោតិ ។
 អាហេត្យត្តាយាតិ អាហេតោ កវិស្សមីតិ ។ សុខត្តា-
 យាតិ សុខំ វេទនំ ឧប្បទេស្សមីតិ ។ ភេសជ្ឈត្តាយាតិ

វិទយបិដក មហាវិក័ត

ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងរូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ សេចក្តីថា ក្នុងរូបទាំង ២
នោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ធ្វើបង្កើនឲ្យញ័រក្នុងអាកាស សេចក្តីថា
អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលកំពុងព្យាយាមទៅក្នុងអាកាស ក៏ជាអវយវៈគួរដល់
កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយរាគៈ សេចក្តីថា
អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែលរាគៈបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។
ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយលាមក សេចក្តីថា អង្គជាតិ
របស់ភិក្ខុដែលលាមកបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់
ពាក្យថា ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយមូត្រ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់
ភិក្ខុដែលមូត្របៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា
ព្រោះសេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយខ្យល់ សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែល
ខ្យល់បក់ត្រូវហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ព្រោះ
សេចក្តីឧបត្ថម្ភដោយផង្សវិរមាសរោល សេចក្តីថា អង្គជាតិរបស់ភិក្ខុដែល
ផង្សវិរមាសរោលបៀតបៀនហើយ ជាអវយវៈគួរដល់កម្ម ។ ត្រង់ពាក្យ
ថា ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យមានរោគ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញ
នឹងជាអ្នកមិនមានរោគ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបាន
សេចក្តីសុខ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងញ៉ាំងសុខវេទនាឲ្យ
កើតឡើង ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ សេចក្តីថា

ពេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សុទ្ធកំ

កេសជ្ជំ កវិស្សតីតិ ។ ទានត្តាយាតិ ទានំ ទស្សមីតិ ។
 បុញ្ញត្តាយាតិ បុញ្ញំ កវិស្សតីតិ ។ យញ្ញត្តាយាតិ
 យញ្ញំ យជ្ជិស្សមីតិ ។ សក្កត្តាយាតិ សក្កំ កមិស្ស-
 មីតិ ។ វីជត្តាយាតិ វីជំ កវិស្សតីតិ ។ វីមិសត្តាយាតិ
 វីមិសិស្សមិ^(១) ជំលំ កវិស្សតិ បិតកំ កវិស្សតិ លោហិ-
 តកំ កវិស្សតិ ឌីទានំ កវិស្សតិ ។ បេ ។ សប្បវណ្ណំ
 កវិស្សតីតិ ។ ទវត្តាយាតិ ទិច្ឆាធិប្បាយោ ។

[៦] អជ្ឈត្តវេយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ
 អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ពហិទ្ធាវេយ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 អជ្ឈត្តពហិទ្ធាវេយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ

---

១ ឧ. ម. ពេន្តកេសុ អយំ បាណោ ៩ បញ្ញាយតិ ។

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាជនីយ សុទ្ធិក

ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុកនេះនឹងបាត់ជាថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ទាន សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងឲ្យទឹកស្អុកជាទាន ។ ត្រង់ពាក្យថា
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បុណ្យ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុកនេះនឹងជា
 បុណ្យ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការប្តេជ្ញា សេចក្តីថា ភិក្ខុកាំង
 ចិត្តថា អញនឹងប្តេជ្ញាទឹកស្អុកជាគ្រឿងយញ្ញា ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា ទឹកស្អុក
 នេះនឹងជាពូជ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល
 សេចក្តីថា ភិក្ខុគិតថា អញនឹងល្បួងមើល ទឹកស្អុកនេះនឹងជាពណ៌ខៀវ
 នឹងជាពណ៌លឿង នឹងជាពណ៌ក្រហម នឹងជាពណ៌ស ។ បេ ។ ទឹក
 ស្អុកនេះនឹងជាពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ការលេង សេចក្តីថា ភិក្ខុមានបំណងក្នុងការលេង ។

[៦] ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្នុង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកឃ្នាត
 ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម
 ទាល់តែទឹកស្អុកឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតចំពោះ
 រូបខាងក្នុងនឹងរូបខាងក្រៅ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកឃ្នាតចេញ

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាគាសេ កង្កី កេហ្វ្រោ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 វាត្ថបត្តមេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។ វត្ថបត្តមេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បស្សវ្យបត្តមេ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 វាត្ថបត្តមេ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។ ឧទ្ធាលិដ្ឋប្បណាកទដ្ឋបត្តមេ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 អាភេត្យត្ថាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្ថាយ ។ បេ ។ កេសដ្ឋត្ថាយ
 ទានត្ថាយ បញ្ចត្ថាយ យញ្ចត្ថាយ សក្កត្ថាយ វីជត្ថាយ
 វីមសត្ថាយ ទវត្ថាយ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តិ

វិទយបំណិក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតនឹងធ្វើចង្កេះឲ្យញ័រទៅក្នុងអាកាស ក៏
 ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិតកងសេចក្តីបត្តមដោយរាគៈ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតកងសេចក្តីបត្តមដោយលាមក ក៏ព្យា-
 យាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
 កងសេចក្តីបត្តមដោយម្មត្រិ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតកងសេចក្តីបត្តមដោយខ្យល់ ក៏ព្យា-
 យាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
 កងសេចក្តីបត្តមដោយសត្វដង្កូវរមាស់រោល ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹក
 ស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍មិន
 ឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិតដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យបានសេចក្តីសុខ ។ បេ ។ ដើម្បី
 ត្រូវការដោយភេសជ្ជៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទាន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 បុណ្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ស្ថានសួគ៌
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពូជ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការល្បួងមើល ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ការរលង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កកយូតចេញ

លោកលោក បឋមសង្ឃវិសេសស្ស បទអាជនិយេ ខណ្ឌចក្ក

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកំ លោហិ-
តកំ ឌីនាតំ តក្កវណំ ទក្កវណំ តេលវណំ ឡីវណំ
ទធិវណំ សប្បវណំ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សុទ្ធិកំ និដ្ឋិតំ ។

[៧] អាហេត្យត្ថញ្ច សុខត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
ភេសជ្ជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច នាទត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
បញ្ចត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច យញ្ចត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
សត្តត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច វីជត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច
វីម័សត្ថញ្ច ។ អាហេត្យត្ថញ្ច ផវត្ថញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(១)
ឯកប្បលំ ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

១ ឌ. ប. ឯកប្បលកស្ស ។

ធតេសកណ្ណ សង្ឃទិសេស ទី ១ បទរាជនិយ វិយាយអំពីខណ្ឌចក្ក

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម
 ទាល់តែទឹកស្អុយឃ្លាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ចំពោះ
 ទឹកស្អុយពណ៌លឿង ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ក្រហម ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ស
 ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចទឹក
 ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចប្រេង ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់
 ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ចំពោះទឹកស្អុយពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ
 ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុយឃ្លាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

បទរាជនិយសុទ្ធិក ចប់ ។

[៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យាយាម
 ទាល់តែទឹកស្អុយឃ្លាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
 ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹង
 ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីមិន
 ឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បី
 ស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីមិនឲ្យមាន
 រោគ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីការលេង
 ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុយឃ្លាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ខណ្ឌចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

វិធីបដិពេ មហាវិក្កោ

[៨] សុខត្តណ្ណ កេសជ្ឈត្តណ្ណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តណ្ណ ទាន-
 ត្តណ្ណ ។ សុខត្តណ្ណ បញ្ចត្តណ្ណ ។ សុខត្តណ្ណ យញ្ញត្តណ្ណ ។
 សុខត្តណ្ណ សក្កត្តណ្ណ ។ សុខត្តណ្ណ វីជត្តណ្ណ ។ សុខត្តណ្ណ
 វិមំសត្តណ្ណ ។ សុខត្តណ្ណ ទវត្តណ្ណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សុខត្តណ្ណ អាហេត្យ-
 ត្តណ្ណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។

[៩] កេសជ្ឈត្តណ្ណ ទានត្តណ្ណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ
 បញ្ចត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ យញ្ញត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ
 សក្កត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ វីជត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ
 វិមំសត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ ទវត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ
 អាហេត្យត្តណ្ណ ។ កេសជ្ឈត្តណ្ណ សុខត្តណ្ណ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

[៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាកេសជ្ជ ក៏ព្យាយាម ទាល់
 តែទឹកស្កក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។
 ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាក្រឡឹងយញ្ញា ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹង
 ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីសេចក្តី
 សុខ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីការលេង
 ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិត ដើម្បីសេចក្តីសុខ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែ
 ទឹកស្កក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[៩] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ទាល់
 តែទឹកស្កក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជា
 កេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាក្រឡឹងយញ្ញា ។
 ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីជាពូជ ។
 ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីការ
 លេង ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាកេសជ្ជ
 នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្កក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ-
 សង្ឃទិសេស ។

គោលការណ៍ របបសង្គមវិសេសស្ស បទអាជីវិយ ពុទ្ធចក្ក

[១០] ទានត្តណ បញ្ញត្តណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ទានត្តណ យញ្ញ-
 ត្តណ ។ ទានត្តណ សក្កត្តណ ។ ទានត្តណ វីជត្តណ ។
 ទានត្តណ វីមសត្តណ ។ ទានត្តណ ទវត្តណ ។ ទាន-
 ត្តណ អាហេត្យត្តណ ។ ទានត្តណ សុខត្តណ ។ ទានត្តណ
 កេសជ្ជត្តណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃ-
 ទិសេសស្ស ។

[១១] បញ្ញត្តណ យញ្ញត្តណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បញ្ញត្តណ
 សក្កត្តណ ។ បញ្ញត្តណ វីជត្តណ ។ បញ្ញត្តណ
 វីមសត្តណ ។ បញ្ញត្តណ ទវត្តណ ។ បញ្ញត្តណ
 អាហេត្យត្តណ ។ បញ្ញត្តណ សុខត្តណ ។ បញ្ញត្តណ
 កេសជ្ជត្តណ ។ បញ្ញត្តណ ទានត្តណ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១២] យញ្ញត្តណ សក្កត្តណ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ធរសកណ្ត សង្ឃទិសេស ទី១ បទភាគីនិយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ក

[១០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ក៏ព្យាយាម ទាល់
តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាទាន
នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បី
ជាទាន នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បី
ជាទាន នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានពេក ។
ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១១] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ក៏ព្យា-
យាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាពូជ ។
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីការលេង ។
ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានពេក ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បី
សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីជាបុណ្យ
នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។

[១២] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

វិនយបំណិពេ បហាវិកត្តោ

យញ្ញត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច វីម៌សត្តញ្ច ។

យញ្ញត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច ។

យញ្ញត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ។

យញ្ញត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ យញ្ញត្តញ្ច បញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៣] សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច វីម៌-

សត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច

អាហេក្យត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច

ភេសជ្ជត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច

បញ្ញត្តញ្ច ។ សក្កត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៤] វីជត្តញ្ច វីម៌សត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច

ទវត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច អាហេក្យត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច

សុខត្តញ្ច ។ វីជត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ។

វិទ្យបិដក មហាវិវត្ត

ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹង
 ដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជា
 គ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បី
 សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីជា
 គ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា នឹងដើម្បីជាបុណ្យ
 ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្រយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៣] ភិក្ខុគិត ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បី
 ស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីការលេង ។
 ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បី
 សេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌
 នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីស្ថាន
 សួគ៌ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញា ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្រយូតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៤] ភិក្ខុគិត ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីល្បួងមើល ។ ដើម្បីជាពូជ
 នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បី
 ជាពូជ នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជៈ ។

គោរសកណ្តោ បឋមសង្កតិសេសស្ស បទភាជិនីយេ ពុទ្ធចក្ក

វីជិត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វីជិត្តញ្ច បញ្ញាត្តញ្ច ។ វីជិត្តញ្ច
យញ្ញាត្តញ្ច ។ វីជិត្តញ្ច សត្តត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៥] វីមសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
អាហេត្យត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
កេសជ្ជត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
បញ្ញាត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច យញ្ញាត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច
សត្តត្តញ្ច ។ វីមសត្តញ្ច វីជិត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[១៦] ទវត្តញ្ច អាហេត្យត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ទវត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ។
ទវត្តញ្ច កេសជ្ជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច ទានត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច
បញ្ញាត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច យញ្ញាត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច សត្តត្តញ្ច ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ជាពូជ នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីជាពូជ នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៥] ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការលេង ។ ដើម្បីល្បួង
មើល នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីសេចក្តី
សុខ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹង
ដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បីល្បួងមើល
នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។
ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីជាពូជ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៦] ភិក្ខុគិត ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏ព្យាយាម
ទាល់តែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីការ
លេង នឹងដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីជាភេសជ្ជ ។ ដើម្បី
ការលេង នឹងដើម្បីជាទាន ។ ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីជាបុណ្យ ។ ដើម្បី
ការលេង នឹងដើម្បីជាគ្រឿងយញ្ញ ។ ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីស្ថានសួគ៌ ។

វិន័យចំណែក មហាវិកង្កោ

ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច ។ ទវត្តញ្ច វីមំសត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកម្មលក្ខណ៍^(១) ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ឧប្បលកាទិបិ ឯវិមេវិ នេតត្ថំ ។

[១៧] អាហេត្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ចេតេតិ
ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។
អាហេត្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ទវត្តញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឧប្បលក្ខណ៍ ទណ្ឌចក្កំ ។

[១៨] សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទាណត្តញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
សស្ស ។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទវត្តញ្ច
។ បេ ។ សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច អាហេត្យត្តញ្ច
ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស
។ បេ ។ វីមំសត្តញ្ច ទវត្តញ្ច អាហេត្យត្តញ្ច ចេតេតិ

១ ឱ. ម. ឯកម្មលក្ខណ៍ ។

វិទ្យាជិក មហាវិភង្គ

ដើម្បីការលេង និងដើម្បីជាពូជ ។ ដើម្បីការលេង និងដើម្បីល្បួងមើល
ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ពុទ្ធចក្ខុ មានមូលមួយ ចប់ ។

ឯចក្ខុមានមូលពីរជាដើម បណ្ឌិតគប្បីនាំមក (សំដែង) ដូចគ្នាផងចុះ ។

[១៧] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ និង
ដើម្បីជាកេសជ្ជ ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ (ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីសេចក្តីសុខ
និងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ទាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ (ត្រូវអាបត្តិ-
សង្ឃទិសេស ។

១ណ្ឌចក្ខុ មានមូលពីរ ។

[១៨] ភិក្ខុគិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ និងដើម្បីជាទាន
ក៏ព្យាយាម (ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ និងដើម្បីការលេង ។ បេ ។ ភិក្ខុ
គិត ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ក៏
ព្យាយាម (ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង និងដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ

ពោសកណ្តោ ចបមសង្ឃទិសេសស្ស បទោជនីយេ សព្វមូលកម្មំ

ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។
វីម៌សត្តញ្ច ទវត្តញ្ច វីជត្តញ្ច បេតេតិ ឧបក្កមតិ
មុច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
ទុម្ពលកំ ពុទ្ធកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៧] តិម្ភលកំ ចត្តម្ភលកំ បញ្ចម្ភលកំ ធម្មល-
កំ សត្តម្ភលកំ អដ្ឋម្ភលកំ ទវម្ភលកំ ឯវមេវ កាតតំ ។

ពិទ្ធំ សព្វមូលកំ ។

[២០] អាហេត្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច ភេសជ្ជត្តញ្ច ទាន-
ត្តញ្ច បញ្ចាត្តញ្ច យញ្ញត្តញ្ច សក្កត្តញ្ច វីជត្តញ្ច វីម៌-
សត្តញ្ច ទវត្តញ្ច បេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។
សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

[២១] ដីលញ្ច បីតកញ្ច បេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អា-
បតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ដីលញ្ច លោហិតកញ្ច ។ បេ ។
ដីលញ្ច ឌីនាតញ្ច ។ ដីលញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ។ ដីលញ្ច

ពេរសកណ្ណា សង្ខទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម
 ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ខទិសេស ។ បេ ។
 ភិក្ខុគិត ដើម្បីល្បួងមើល ដើម្បីការលេង នឹងដើម្បីជាពូជ ក៏ព្យាយាម
 ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ខទិសេស ។

ពន្ធចក្កមានមូលពីរ ចប់ ។

[១៧] ពន្ធចក្កមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨ មូល ៧ បណ្ឌិតតប្បវ្វើយាងនេះឯង ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២០] ភិក្ខុគិត ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
 ជាកេសផ្លូវ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថាន
 សួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការលេង ក៏ព្យាយាម ត្រា
 តែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ខទិសេស ។

ចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[២១] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌លឿង ក៏
 ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ខទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ក្រហម ។ បេ ។ ពណ៌ខៀវ
 នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ខៀវ

វិធីបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧក្កវណ្ណញ ។ ជីលញ តេលវណ្ណញ ។ ជីលញ
 ឡីវណ្ណញ ។ ជីលញ ឧធិវណ្ណញ ។ ជីលញ សប្បិ-
 វណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។

(៦)

ឯកមូលកំ ទណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២២] បីតកញ លោហិតកញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកញ ឌីនា-
 តញ ។ បេ ។ បីតកញ តក្កវណ្ណញ ។ បីតកញ
 ឧក្កវណ្ណញ ។ បីតកញ តេលវណ្ណញ ។ បីតកញ
 ឡីវណ្ណញ ។ បីតកញ ឧធិវណ្ណញ ។ បីតកញ
 សប្បិវណ្ណញ ។ បីតកញ ជីលញ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោ-
 ហិតកញ ឌីនាតញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ
 អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ លោហិតកញ តក្ក-
 វណ្ណញ ។ លោហិតកញ ឧក្កវណ្ណញ ។ លោហិត-
 កញ តេលវណ្ណញ ។ លោហិតកញ ឡីវណ្ណញ ។

១ ឌី. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិទយបិណ មហាវិក្ក

នឹងពណិដូចទឹក ។ ពណិខៀវ នឹងពណិដូចប្រង ។ ពណិខៀវ នឹង
ពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណិខៀវ នឹងពណិដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណិ
ខៀវ នឹងពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរ តបេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្កមានមូលមួយ ចប់ ។

[២២] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិល្បឿន នឹងពណិក្រហម ក៏
ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរ តបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិល្បឿន នឹងពណិស ។ បេ ។ ពណិល្បឿន នឹង
ពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណិល្បឿន នឹងពណិដូចទឹក ។
ពណិល្បឿន នឹងពណិដូចប្រង ។ ពណិល្បឿន នឹងពណិដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ។ ពណិល្បឿន នឹងពណិដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណិល្បឿន នឹង
ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណិល្បឿន នឹងពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែ
ទឹកស្អុកយូរ តបេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹក
ស្អុកពណិក្រហម នឹងពណិស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូរ តបេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិក្រហម នឹងពណិ
ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណិក្រហម នឹងពណិដូចទឹក ។ ពណិក្រហម
នឹងពណិដូចប្រង ។ ពណិក្រហម នឹងពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ។

ពេរសកណ្តោ បឋមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស បទភាជនីយេ ៣១០៣

លោហិតកកញ្ច ទធ័រណញ្ច ។ លោហិតកកញ្ច
 សប្បវណញ្ច ។ លោហិតកកញ្ច ផលញ្ច ។ លោ-
 ហិតកកញ្ច បិតកកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ
 អាបត្តិ សង្ក្រាន្តិសេសស្ស ។ ឌីនាតញ្ច តក្កវណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច ទក្កវណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច តេលវណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច ឌីវវណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច ទធ័រណញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច សប្បវណញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច ផលញ្ច ។
 ឌីនាតញ្ច បិតកកញ្ច ។ ឌីនាតញ្ច លោហិត-
 កកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ក្រាន្តិ-
 សេសស្ស ។ តក្កវណញ្ច ទក្កវណញ្ច ។ តក្កវណញ្ច
 តេលវណញ្ច ។ តក្កវណញ្ច ឌីវវណញ្ច ។ តក្ក-
 វណញ្ច ទធ័រណញ្ច ។ តក្កវណញ្ច សប្បវណញ្ច ។
 តក្កវណញ្ច ផលញ្ច ។ តក្កវណញ្ច បិត-
 កកញ្ច ។ តក្កវណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។ តក្ក-
 វណញ្ច ឌីនាតញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ

គេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទំ ១ បទរាជនិយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ក

ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ដូចទឹក-
 ដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ក្រហម នឹងពណ៌លឿង
 ក៏ព្យាយាម ត្រាវៃទឹកស្កកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ក៏កុ
 គិត បញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌
 ស នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ស នឹង
 ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌ស
 នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ស នឹង
 ពណ៌លឿង ។ ពណ៌ស នឹងពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាវៃទឹកស្កក
 យូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ក៏កុគិត បញ្ចេញទឹកស្កកពណ៌ដូច
 ទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ
 នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក-
 ដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។
 ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹក
 ដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹង
 ពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ក្រហម ។
 ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ស ក៏ព្យាយាម ត្រាវៃទឹកស្កក

វិធីបំផុស មហាវិភង្គ

អាថ៌កំបាំង សង្ឃតិសេសស្ស ។ ទក្កវណ្ណញ តេល-
 វណ្ណញ ។ ទក្កវណ្ណញ ឡិវណ្ណញ ។ ទក្កវណ្ណញ
 ទដិវណ្ណញ ។ ទក្កវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ។ ទក្ក-
 វណ្ណញ ជីលញ ។ ទក្កវណ្ណញ បីតកញ ។
 ទក្កវណ្ណញ លោហិតកញ ។ ទក្កវណ្ណញ ឌីនាតញ ។
 ទក្កវណ្ណញ តក្កវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ
 អាថ៌កំបាំង សង្ឃតិសេសស្ស ។ តេលវណ្ណញ ឡិវណ្ណញ ។
 តេលវណ្ណញ ទដិវណ្ណញ ។ តេលវណ្ណញ សប្បវណ្ណញ ។
 តេលវណ្ណញ ជីលញ ។ តេលវណ្ណញ បីតកញ ។
 តេលវណ្ណញ លោហិតកញ ។ តេលវណ្ណញ ឌីនាតញ ។
 តេលវណ្ណញ តក្កវណ្ណញ ។ តេលវណ្ណញ ទក្កវណ្ណញ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មត្តតិ អាថ៌កំបាំង សង្ឃតិសេ-
 សស្ស ។ ឡិវណ្ណញ ទដិវណ្ណញ ។ ឡិវណ្ណញ
 សប្បវណ្ណញ ។ ឡិវណ្ណញ ជីលញ ។ ឡិវណ្ណញ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិកត្ត

ឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌
 ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។
 ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹក
 ដោះថ្នាំ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌លឿង ។
 ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ស ។
 ពណ៌ដូចទឹក នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹក
 ស្អុកឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុក
 ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌
 ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌
 ដូចប្រេង នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចប្រេង នឹង
 ពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកឃ្នាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌
 ដូចទឹកដោះដូរ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។
 ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់

តេសកល្លោ បឋមសង្កាទិសេសស្ស បទភាជិយេ ពទ្ធចក្កំ

បីតកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច
 ឌុំនាតញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច តត្រវវណ្ណញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច
 ទកវវណ្ណញ្ច ។ ឡីវវណ្ណញ្ច តេលវវណ្ណញ្ច បេតេតិ
 ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 ទធិវវណ្ណញ្ច សប្បវវណ្ណញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច ដីលញ្ច ។
 ទធិវវណ្ណញ្ច បីតកកញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច លោហិត-
 កកញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច ឌុំនាតញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច
 តត្រវវណ្ណញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច ទកវវណ្ណញ្ច ។
 ទធិវវណ្ណញ្ច តេលវវណ្ណញ្ច ។ ទធិវវណ្ណញ្ច ឡីវវណ្ណញ្ច
 បេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេ-
 សស្ស ។ សប្បវវណ្ណញ្ច ដីលញ្ច បេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ឆតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ សប្បវវណ្ណញ្ច
 បីតកកញ្ច ។ សប្បវវណ្ណញ្ច លោហិតកកញ្ច ។
 សប្បវវណ្ណញ្ច ឌុំនាតញ្ច ។ សប្បវវណ្ណញ្ច តត្រ-
 វវណ្ណញ្ច ។ សប្បវវណ្ណញ្ច ទកវវណ្ណញ្ច ។ សប្បវវណ្ណញ្ច

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាគីនិយ ជំយាយអំពីពុទ្ធចក្ក

នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចទឹក ។
ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ នឹងពណ៌ដូចប្រេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុក
យូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹង
ពណ៌ខៀវ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះដូរ នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌
ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ
នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចប្រេង ។ ពណ៌ដូច
ទឹកដោះដូរ នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូត
ចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូច
ទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា
នឹងពណ៌លឿង ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ក្រហម ។ ពណ៌ដូចទឹក-
ដោះថ្លា នឹងពណ៌ស ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើង
ពពុះ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា នឹងពណ៌ដូចទឹក ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្លា

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

តេលវណ្ណញ ។ សប្បវណ្ណញ ឱវវណ្ណញ ។ សប្បវណ្ណញ ធិវណ្ណញ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មតិ អាបតិ សម្មាទិសេសស្ស ។

(១)
ឯកមូលកំ ពទ្ធចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្មលកាទិបិ ឯវិមេវ នេតព្វំ ។

[២៣] នីលញ បីតកញ លោហិតកញ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មតិ អាបតិ សម្មាទិសេសស្ស ។ នីលញ បីតកញ ឌីនាតញ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មតិ អាបតិ សម្មាទិសេសស្ស ។ បេ ។ នីលញ បីតកញ សប្បវណ្ណញ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មតិ អាបតិ សម្មាទិសេសស្ស ។

ទុម្មលកំ ខណ្ឌចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[២៤] បីតកញ លោហិតកញ ឌីនាតញ បេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មតិ អាបតិ សម្មាទិសេសស្ស ។ បេ ។ បីតកញ លោហិតកញ នីលញ បេតេតិ

១ ឧ. ម. ឯកមូលកស្ស ។

វិសយបំណិក មហាវិកត្ត

នឹងពណិដូចប្រស ។ ពណិដូចទឹកដោះថ្ងា នឹងពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ។
ពណិដូចទឹកដោះថ្ងា នឹងពណិដូចទឹកដោះជូរ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុក
យូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពន្លាចក្តមានមូលមួយ ចប់ ។

ឯចក្កមានមូលពីរ ជាដើម បណិតតប្បីនាំមក (សំដែង)
ដូចគ្នាផងចុះ ។

[២៣] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិខៀវ ពណិលឿង នឹងពណិ
ក្រហម ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិខៀវ ពណិលឿង នឹងពណិស ក៏ព្យាយាម
ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ភិក្ខុគិត
បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិខៀវ ពណិលឿង នឹងពណិដូចទឹកដោះថ្ងា ក៏ព្យា-
យាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពន្លាចក្តមានមូលពីរ ចប់ ។

[២៤] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិលឿង ពណិក្រហម នឹងពណិ
ស ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណិលឿង ពណិក្រហម នឹងពណិខៀវ

គោរសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទិសេសស្ស បទភាគនិយេ សព្វមូលកាទំ

ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។

ទិវណ្ណញ ភយ្យវណ្ណញ ជីលញ ចេតេតិ ឧប-

ក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បេ ។

ទិវណ្ណញ ភយ្យវណ្ណញ ឡិវណ្ណញ ចេតេតិ ឧប-

ក្កមតិ ម្មច្ចតិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទុម្ពលកំ ពទ្ធចកំ និដ្ឋិតំ ។

[២៥] តិម្ពលកំ បតុម្ពលកំ បញ្ចម្ពលកំ ធម្មល-
កំ សត្តម្ពលកំ អដ្ឋម្ពលកំ ធរម្ពលកំ ឃរមេរ
ការតតំ ។

ពិទំ សព្វមូលកំ ។

[២៦] ជីលញ បីតកញ លោហិតកញ ខិណ-
តញ តក្កវណ្ណញ ទក្កវណ្ណញ តេលវណ្ណញ ឡិវណ្ណញ
ទិវណ្ណញ ភយ្យវណ្ណញ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ
អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ដោះដីម

ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណិដូចទឹកដោះដូរ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ នឹង
ពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
។ បេ ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណិដូចទឹកដោះដូរ ពណិដូចទឹកដោះ
ថ្នាំ នឹងពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្កមានមូលពីរ ចប់ ។

[២៥] ចក្កមានមូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦ មូល ៧ មូល ៨
មូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើយ៉ាងនោះផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ (ដូចមានសេចក្តីខាងក្រោយនេះ) ។

[២៦] ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណិខៀវ ពណិលឿង ពណិ
ក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិដូច
ប្រេង ពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ពណិដូចទឹកដោះដូរ នឹងពណិដូចទឹក
ដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវដ្តោ

[២៧] អាណេក្យត្តញ្ច ជីលញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ អាណេក្យត្តញ្ច
 សុខត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 មុច្ចតិ អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ អាណេក្យត្តញ្ច
 សុខត្តញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិ-
 តកញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សដ្ឋា-
 ទិសេសស្ស ។ អាណេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច កេសជ្ជតញ្ច
 ទានត្តញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។
 អាណេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ទានត្តញ្ច
 បុញ្ញតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច
 តក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ សដ្ឋាទិ-
 សេសស្ស ។ អាណេក្យត្តញ្ច សុខត្តញ្ច កេសជ្ជតញ្ច ទា-
 នតញ្ច បុញ្ញតញ្ច យញ្ញតញ្ច ជីលញ្ច បីតកញ្ច លោ-
 ហិតកញ្ច ឌីនាតញ្ច តក្កវណ្ណញ្ច ទក្កវណ្ណញ្ច ចេតេតិ

វិធម្មបិដក មហាវិស្ណុ

(២៧) ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវតែម្យ៉ាង ដើម្បីមិនឲ្យមាន
 រោគតែម្យ៉ាង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ នឹងពណ៌លឿង ដើម្បីមិន
 ឲ្យមានរោគ នឹងដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌
 លឿង នឹងពណ៌ក្រហម ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន នឹង
 ដើម្បីជាកេសជួ នឹងព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌
 ក្រហម នឹងពណ៌ស ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បី
 ជាកេសជួ នឹងដើម្បីជាទាន ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង
 ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស នឹងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ដើម្បីមិនឲ្យ
 មានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជួ ដើម្បីជាទាន នឹងដើម្បីជា
 បុណ្យ ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ភិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស
 ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ នឹងពណ៌ដូចទឹក ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ
 ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជួ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ នឹង

គោរសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ នវតោពុម្ភស្សកចន្តំ

ឧបក្កមតិ ម្ភតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អាវោក្យ-

តពា សុខតពា ភេសជតពា ទានតពា បញ្ចតពា

យញ្ចតពា សក្កតពា ជីលពា ប័តកពា លោហិតកពា

ឌីនាតពា តក្កវណពា ទក្កវណពា តេលវណពា បេតេតិ

ឧបក្កមតិ ម្ភតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

អាវោក្យតពា សុខតពា ភេសជតពា ទានតពា

បញ្ចតពា យញ្ចតពា សក្កតពា វជតពា ជីលពា

ប័តកពា លោហិតកពា ឌីនាតពា តក្កវណពា ទក្ក-

វណពា តេលវណពា ឌីវវណពា បេតេតិ ឧបក្កមតិ

ម្ភតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អាវោក្យតពា

សុខតពា ភេសជតពា ទានតពា បញ្ចតពា យញ្ចតពា

សក្កតពា វជតពា វិមសតពា ជីលពា ប័តកពា

លោហិតកពា ឌីនាតពា តក្កវណពា ទក្កវណពា

តេលវណពា ឌីវវណពា ទដិវណពា បេតេតិ ឧបក្កមតិ

តែរសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ១ បទរាជនិយ ទំហាយអំពីឧកោតទុមិស្សកចក្ក

ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុគិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង
ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក
និងពណ៌ដូចប្រេង ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេ-
សជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា និងដើម្បីស្ថានសួគ៌
ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុ
គិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស ពណ៌ដូច
ទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង និងពណ៌ដូចទឹកដោះ
ស្រស់ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជា
ទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ និងដើម្បីជាពូជ
ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កិក្ខុ
គិត បញ្ចេញទឹកសុក្កពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ពណ៌ក្រហម ពណ៌ស
ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូច
ទឹកដោះស្រស់ និងពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បីឲ្យ
ស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាភេសជ្ជ ដើម្បីជាទាន ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជាគ្រឿង
បូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ និងដើម្បីល្បួងមើល ក៏ព្យាយាម

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មុច្ចតិ អាបតិ ្ហិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។ អាហេត្យត្តពា
 សុខតពា កេសជតពា ទានតពា ប្បពាតពា យពាតពា
 សកតពា វីជតពា វីមសតពា ទវតពា ជីលពា បីត-
 កពា លោហិតកពា ឌីនាតពា តក្កវណពា ទក-
 វណពា តេសវណពា ឌីវវណពា ទទិវណពា សប្បវណពា
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ មុច្ចតិ អាបតិ ្ហិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។

ឧរោតទុមិស្សកច្ចំ^(១) និព្វិតំ ។

[២៨] ជីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 បីតកំ មុច្ចតិ អាបតិ ្ហិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។ ជីលំ
 មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ លោហិតកំ មុច្ចតិ
 អាបតិ ្ហិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។ ជីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឌីនាតំ មុច្ចតិ អាបតិ ្ហិ សង្ឃ-
 ទិសេសសស្ស ។ ជីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ តក្កវណំ មុច្ចតិ អាបតិ ្ហិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។

១ ឧ. ម. មិស្សកច្ចំ ។

វិនយបំណិក មហាវិក្ក

ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត បញ្ចេញ
 ទឹកសុក្កពណិខៀវ ពណិលឿង ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹក-
 ដោះដូរឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិដូចប្រេង ពណិដូចទឹកដោះស្រស់
 ពណិដូចទឹកដោះដូរ មិនពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ដើម្បីមិនឲ្យមានរោគ ដើម្បី
 ឲ្យស្រួលខ្លួន ដើម្បីជាកេសជ្ជ ដើម្បីជានាទ ដើម្បីជាបុណ្យ ដើម្បីជា
 គ្រឿងបូជា ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ដើម្បីជាពូជ ដើម្បីល្បួងមើល នឹងដើម្បីការ
 លេង ក៏ព្យាយាម ត្រាតែទឹកសុក្កយ្ហាតចេញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ឧទាហរណ៍ស្បែកចក្ក ចប់ ។

[២៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម
 (បែរជា) ទឹកសុក្កពណិលឿងយ្ហាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា)
 ទឹកសុក្កពណិក្រហមយ្ហាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
 គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹក
 សុក្កពណិសយ្ហាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកសុក្កពណិ
 ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយ្ហាតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវារាជនិយេ ទណ្ឌបញ្ញា

នីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទគរណំ មច្ចតិ
 អាមតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តេលវណំ មច្ចតិ អាមតិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ទិវណំ មច្ចតិ អាមតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ នីលំ
 មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ទដិវណំ មច្ចតិ
 អាមតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ នីលំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ សប្បវណំ មច្ចតិ អាមតិ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌបញ្ញា និដ្ឋិតំ ។

[២៧] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ លោហិតកំ មច្ចតិ អាមតិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ឌុនាតំ មច្ចតិ ។ បេ ។ តក្កវណំ មច្ចតិ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី១ បទភាជនីយ និយាយអំពីទណ្ឌចក្កដើម

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹក
 ស្អុកពណ៌ដូចទឹកយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូច
 ប្រេងយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹង
 បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹក
 ដោះស្រស់យូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញ
 នឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹក
 ដោះជូរយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹង
 បញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះ
 ថ្នាំយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[២៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌លឿង ក៏ព្យា-
 យាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ក្រហមយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌លឿង ក៏
 ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌សយូតចេញវិញ ។ បេ ។
 (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះយូតចេញវិញ ។

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

ឧក្រវល្លំ មុច្ឆតិ ។ តេលវល្លំ មុច្ឆតិ ។ ទិវវល្លំ

មុច្ឆតិ ។ ធីតវល្លំ មុច្ឆតិ ។ សប្បវល្លំ មុច្ឆតិ ។

ដីលំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ពុទ្ធកុំ និទ្ទិពំ ។

[៣០] លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ ឡិទានំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ លោ-

ហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តក្កវល្លំ

មុច្ឆតិ ។ បេ ។ ឧក្រវល្លំ មុច្ឆតិ ។ តេលវល្លំ មុច្ឆតិ ។

ទិវវល្លំ មុច្ឆតិ ។ ធីតវល្លំ មុច្ឆតិ ។ សប្បវល្លំ

មុច្ឆតិ ។ ដីលំ មុច្ឆតិ ។ បីតកំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ

សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឡិទានំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ តក្កវល្លំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ពណិដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចប្រងយូតចេញវិញ ។ ពណិដូច
ទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះដូរយូតចេញវិញ ។
ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ។ ពណិខៀវយូតចេញវិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទូចក្ក ចប់ ។

[៣០] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិក្រហម ភីព្យា-
យាម (បែរដា) ទឹកសុក្កពណិសយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិក្រហម ភីព្យាយាម (បែរដា)
ទឹកសុក្កពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរដា)
ទឹកសុក្កពណិដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណិដូចប្រងយូតចេញវិញ ។
ពណិដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះដូរយូតចេញ
វិញ ។ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ។ ពណិខៀវយូតចេញ
វិញ ។ ពណិលឿងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កពណិស ភីព្យាយាម (បែរដា) ទឹកសុក្ក
ពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

តេសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ ចិដ្ឋិចក្កតមនំ

។ បេ ។ លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 [ឯវំ ចក្កានិ វេទិតញ្ញានិ] សប្បវណំ មោចេស្សាមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិ-
 សេសស្ស ។ សប្បវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ បីតកំ មុច្ចតិ ។ បេ ។ លោហិតកំ
 មុច្ចតិ ។ ឡិនាតំ មុច្ចតិ ។ តក្កវណំ មុច្ចតិ ។
 ទកវណំ មុច្ចតិ ។ តេលវណំ មុច្ចតិ ។ ឡីវណំ
 មុច្ចតិ ។ ទដិវណំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

កុច្ឆិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[៣១] បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ដីលំ មុច្ចតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ លោហិ-
 តកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ ។
 ឡិនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ដីលំ មុច្ចតិ ។

ពេទ្យសព្ទ សង្ខេបទិសេស ទី ១ បរវាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក

។ បេ ។ (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហមយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ខេប-
 ទិសេស ។ (ចក្កទាំងឡាយបណ្ឌិតគប្បីដឹងដោយអាការយ៉ាងនេះ) ភិក្ខុ
 គិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរដា)
 ទឹកស្កក្កពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ខេបទិសេស ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹក
 ស្កក្កពណ៌លឿងយូតចេញវិញ ។ បេ ។ (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហម
 យូតចេញវិញ ។ ពណ៌សយូតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំផ្សេង
 ពពុះយូតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកយូតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចប្រេង
 យូតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ ។ ពណ៌ដូច
 ទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ខេបទិសេស ។

កុដិបក្ក ចប់ ។

[៣១] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម
 (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ (ត្រូវអាបត្តិសង្ខេបទិសេស ។
 ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹក
 ស្កក្កពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្ក
 ពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិកង្កោ

តក្កវណ្ណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ
 ម្មតិ ។ ធិកវណ្ណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 ជីលំ ម្មតិ ។ តេលវណ្ណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មតិ ។ ឡិវណ្ណំ មោចេស្សមីតិ
 ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មតិ ។ ធិដិវណ្ណំ មោ-
 ចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ ម្មតិ ។
 សប្បវណ្ណំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ជីលំ
 ម្មតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស^(១) បរិមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] លោហិតកំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ បិតកំ ម្មតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឡិទានំ ^(២)
 តក្កវណ្ណំ ធិកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ ឡិវណ្ណំ ធិដិវណ្ណំ សប្បវណ្ណំ ។

---

១ បរិមំ បិដ្ឋិចក្កគមនន្តំ កត្តិចិ ចោត្តកេ ទិស្សតិ ។ ២ មរម្មចោត្តកេ ឯត្តន្តរេ បេយ្យា-
 លោ ទិស្សតិ តិគោ បរំ ត្រៀទិសេ អន្តរេបិ ទិស្សតិយេវ ។ តំ យុត្តំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏
 ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញ
 នឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវ
 យូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចប្រង
 ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា
 អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹក
 ស្អុកពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌
 ដូចទឹកដោះដូរ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ។
 ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ក៏ព្យាយាម
 (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌ខៀវយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរវិទយបិដក ទី ១ ចប់ ។

[៣២] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម
 (បែរដា) ទឹកស្អុកពណ៌លឿងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ទឹកស្អុកពណ៌ស ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូច
 ប្រង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះដូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ។

កេរសកណ្តោ បរមសង្ឃទិសេសស្ស បវរាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កគមនំ

ដីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ បីតកំ
មុច្ចតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទុតិយំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៤៣] ឌីនាតំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។ តក្ក-
វណំ ធកវណំ តេលវណំ ឌីវវណំ ធជីវណំ សឿវណំ
ដីលំ ។ បីតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
លោហិតកំ មុច្ចតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស តតិយំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣២] តក្កវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
ឌីនាតំ មុច្ចតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។ ធកវណំ
តេលវណំ ឌីវវណំ ធជីវណំ សឿវណំ ដីលំ បីតកំ ។
លោហិតកំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឌីនាតំ
មុច្ចតិ អាបតិ សឿទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ចតុត្ថំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

ត្រៃវេទកណ្ត លង្សាទិសេស ទី ១ បទភាជនីយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក

ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ខៀវ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌លឿងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក ទី ២ ចប់ ។

[៣៣] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ស ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហមយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្កក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរឡើងពពុះ ពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌លឿង ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហមយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក ទី ៣ ចប់ ។

[៣៤] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌សយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្កក្កពណ៌ដូចទឹក ពណ៌ដូចប្រេង ពណ៌ដូចទឹកដោះស្រស់ ពណ៌ដូចទឹកដោះជូរ ពណ៌ដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណ៌ខៀវ ពណ៌លឿង ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណ៌ក្រហម ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណ៌សយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក ទី ៤ ចប់ ។

វិធីបំបាត់ បរាវិវត្តន៍

[៣៥] ឧក្រវលំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

មតិ តក្កវលំ ម្មតិ អាមតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

តេលវលំ ឡវលំ ធិវលំ សម្បវលំ ដំលំ បីតកំ

លោហិតកំ ។ ឌីនាតំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧ-

បក្កមតិ តក្កវលំ ម្មតិ អាមតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិបក្កស្ស បញ្ចមំ ធម៌ំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៦] តេលវលំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ឧក្កវលំ ម្មតិ អាមតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឡវលំ

ធិវលំ សម្បវលំ ដំលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌីនាតំ ។

តក្កវលំ មោចេស្សមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ឧក្កវលំ

ម្មតិ អាមតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិបក្កស្ស ធម៌ំ ធម៌ំ និដ្ឋិតំ ។

វិន័យបំណិក មហានិក្ខ

[៣៥] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិដូចទឹក ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកស្អុកពណិដូចប្រេង ពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ពណិដូចទឹកដោះដូរ ពណិដូចទឹកដោះថ្លា ពណិខៀវ ពណិលឿង ពណិក្រហម ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិស ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៥ ចប់ ។

[៣៦] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិដូចប្រេង ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ពណិដូចទឹកដោះដូរ ពណិដូចទឹកដោះថ្លា ពណិខៀវ ពណិលឿង ពណិក្រហម ពណិស ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្អុកពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ ក៏ព្យាយាម (បែរជា) ទឹកស្អុកពណិដូចទឹកយូរ តចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋិចក្ក ទី ៦ ចប់ ។

ពេរសកល្លោ បរិមេសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ បិដ្ឋិចក្កគមនំ

[៣៧] ឡីវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

តេលវណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ទិវណំ

សប្បវណំ និលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌុនានំ តក្កវណំ ។

ទក្កវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ តេលវណំ

មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស សត្តមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៨] ទិវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ឡីវណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សប្បវ-

វណំ និលំ បីតកំ លោហិតកំ ឌុនានំ តក្កវណំ

ទក្កវណំ ។ តេលវណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-

មតិ ឡីវណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស អដ្ឋមំ គមនំ និដ្ឋិតំ ។

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេស ទី ១ បទអាជីវិយ និយាយអំពីដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក

[៣៧] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះស្រស់
ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណិដូចប្រងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះដូរ ពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ
ពណិខៀវ ពណិលឿង ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះដូរ
ឡើងពពុះ ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណិដូចទឹក ក៏ព្យាយាម
(បែរដា) ទឹកស្កក្កពណិដូចប្រងយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក ទី ៧ ចប់ ។

[៣៨] ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះដូរ
ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះថ្នាំ ពណិខៀវ
ពណិលឿង ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះដូរឡើងពពុះ
ពណិដូចទឹក ។ ភិក្ខុគិតថា អញនឹងបញ្ចេញទឹកស្កក្កពណិដូចប្រង
ក៏ព្យាយាម (បែរដា) ទឹកស្កក្កពណិដូចទឹកដោះស្រស់យូតចេញវិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដ្ឋបក្ក ទី ៨ ចប់ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៣៧] សប្បវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ ទដិវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 ជីលំ បីតកំ លោហិតកំ ឱទានំ តក្កវណ្ណំ ទក-
 វណ្ណំ តេលវណ្ណំ ។ ជីវវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ
 ឧបក្កមតិ ទដិវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ឧវមំ ធមនំ និដ្ឋិតំ ។

[៤០] ជីលំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ
 សប្បវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បីតកំ
 លោហិតកំ ឱទានំ តក្កវណ្ណំ ទកវណ្ណំ តេលវណ្ណំ
 ជីវវណ្ណំ ។ ទដិវណ្ណំ មោចេស្សាមីតិ ចេតេតិ ឧបក្ក-
 មតិ សប្បវណ្ណំ មុច្ឆតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

បិដ្ឋិចក្កស្ស ទសមំ ធមនំ និដ្ឋិតំ ។

(១)
បិដ្ឋិចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឧ. ម. បិដ្ឋិចក្កបេយ្យាលោ និដ្ឋិតោ ។ តេសុ តេសុ បោត្តកេសុ អាតតោ បេយ្យាល-
 វិធំ យេនុយ្យេន វិសទិសោ ហោតិ កត្តបិ សន្និទ្ធា កត្តបិ វិទ្ធាហោ ។ តទត្ថិកេន តតោ តតោ
 បរិយេសិតត្ថំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

[៣៩] ភិក្ខុគិតថា អញ្ញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះថ្នាំ
 ភីត្យាយាម (បែរដា) ទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះផ្លូវយូតចេញវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ទឹកសុក្កតណិខៀវ ពណិល្បឿន ពណិ
 ក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះផ្លូវឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិ
 ដូចប្រេង ។ ភិក្ខុគិតថា អញ្ញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះស្រស់
 ភីត្យាយាម (បែរដា) ទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះផ្លូវយូតចេញវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដក ទី ៩ ចប់ ។

[៤០] ភិក្ខុគិតថា អញ្ញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កតណិខៀវ ភីត្យាយាម
 (បែរដា) ទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
 សេស ។ ទឹកសុក្កតណិល្បឿន ពណិក្រហម ពណិស ពណិដូចទឹកដោះផ្លូវ
 ឡើងពពុះ ពណិដូចទឹក ពណិដូចប្រេង ពណិដូចទឹកដោះស្រស់ ។ ភិក្ខុ
 គិតថា អញ្ញនឹងបញ្ចេញទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះផ្លូវ ភីត្យាយាម (បែរដា)
 ទឹកសុក្កតណិដូចទឹកដោះថ្នាំយូតចេញវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ដំណើរនៃបិដក ទី ១០ ចប់ ។

បិដក ចប់ហើយ ។

លោកស្រី បឋមសង្ឃវិសេសស្ស អនាបត្តិវិញ

[៤០] ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ សុដ្ឋុ-

ទិសេសស្ស ។ ចេតេតិ ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ

វុល្លច្ចយស្ស ។ ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។

ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ

ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ឧបក្កមតិ

ន ម្មច្ចតិ អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ម្មច្ចតិ

អនាបត្តិ ។ ន ចេតេតិ ន ឧបក្កមតិ ន ម្មច្ចតិ

អនាបត្តិ ។

[៤២] អនាបត្តិ សុបិនន្តេន នមោចនាដិប្បាយស្ស

ឧម្មត្តកស្ស ខិត្តចិត្តស្ស វេទនជ្ជស្ស អាទិកម្ម-

កស្សានិ ។

តេសេកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វារសំផែងអំពីអត្ថបត្តិ

[៤១] ភិក្ខុគិត ភិព្យាយាម ពាល់តែទឹកស្អុកយូតចេញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុគិត ភិព្យាយាម (ប៉ុន្តែ) ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ
 ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មមួយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យាយាម (ក៏ស្រាប់តែ) ទឹក
 ស្អុកយូតចេញឯង មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុគិត (តែ) មិនព្យា-
 យាម ទឹកស្អុកក៏មិនយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិតទេ
 (តែ) ព្យាយាម ទឹកស្អុកយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមិន
 គិតទេ (តែ) ព្យាយាម ទឹកស្អុកមិនយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។
 ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ (តែ) ទឹកស្អុកយូតចេញ មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគិត មិនព្យាយាមទេ ទឹកស្អុកក៏មិនយូតចេញ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤២] (ភិក្ខុ ៦ ពួក) គឺ ភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុមិនមានបំណងឲ្យទឹក
 ស្អុកយូតចេញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុមានចិត្តរើវាយ ១ ភិក្ខុដែលទុក-
 វេទនាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក (អ្នកធ្វើខុសមុនបញ្ញត្តិ) ១ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ
 ដូចមានខាងក្រោយនេះ)

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៤៣] សុបិនោច្ឆារបស្ស្ចារោ វិតក្កុល្យោនកេន ថ

កេសដ្ឋំ កណ្តារំ មត្តោ វិតំ ជន្មាយំ^(១) ឡិ

សាមណោ ថ សុត្តោ ថ ឡិ មុដ្ឋនា បិដ្ឋយំ

អាណាសេ ថមំ និដ្ឋាយំ និទ្ធុំ កដ្ឋេន យដ្ឋយំ

សោតេ^(២) ឧទ្ធាលំ ជានំ បុច្ឆារជ្ជិយំ ចោក្ខរំ

វាលីកា កទ្ធម្មស្ស្ចុកោ សយនដ្ឋដ្ឋកេន ចាតិ ។

---

១ ឧ. ម. វិត្តិ ជន្មាយុបុគ្គមោ ។ ២ ម. សោតោ ។

វិទ្យេបិដក មហានិក្ខេ

[៤៣] រឿង ភិក្ខុយល់សប្តិ ១ ភិក្ខុបន្ទោបង់ចូរ ១ ភិក្ខុ
 បន្ទោបង់បស្សវ ១ ភិក្ខុត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក ១ ភិក្ខុធូតទឹក
 ភ្លៅ ១ ភិក្ខុលាបថ្នាំ ១ ភិក្ខុអេះរមាស់ត្រង់អណ្ណ ១ ភិក្ខុដើរតាម
 ផ្លូវ ១ ភិក្ខុកាន់ស្បែកចុងអង្គជាត ១ ភិក្ខុកំដៅដម្បូរពោះក្នុង
 ពេងភ្លើង ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងភ្លៅ ១ ភិក្ខុឱ្យសាមណេរ
 កាន់អង្គជាត ១ ភិក្ខុចាប់អង្គជាតសាមណេរកំពុងដេកលក់ ១
 ភិក្ខុត្បៀតអង្គជាតនឹងភ្លៅទាំងពីរ ១ ភិក្ខុកាប់អង្គជាតនឹងដៃ ១
 ភិក្ខុពាំងចង្កើនព្រះធម៌សាស ១ ភិក្ខុម៍តពត់កាយ ១ ភិក្ខុសំឡឹង
 មើលអង្គជាតមាតុត្រាម ១ ភិក្ខុបញ្ចាលអង្គជាតក្នុងប្រហោង
 ជាន់^(១) ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងកំណាត់ឈើ ១ ភិក្ខុធូតទឹក
 ក្នុងទីប្រាសខ្សែទឹក ១ ភិក្ខុលេងទឹកដែលមានល្បាប់ ១ ភិក្ខុសុះ
 ចុះទៅក្នុងទឹក ១ ភិក្ខុលេងកងធ្វើដោយដា ១ ភិក្ខុសុះចូលទៅ
 ក្នុងព្រៃឈូក ១ ភិក្ខុបញ្ចាលអង្គជាតក្នុងដីខ្សាច់ ១ ភិក្ខុបញ្ចាល
 អង្គជាតក្នុងភក់ ១ ភិក្ខុស្រាចអង្គជាតនឹងទឹក ១ ភិក្ខុផ្គាប់
 អង្គជាតនឹងកន្លែងដេក ១ ភិក្ខុដជុសអង្គជាតនឹងមេដើង ១ ។

---

១ ប្រហោង ឬ រន្ធផ្លូវ ហៅថាប្រហោងជាន់ ។

កោសលកណ្តោ បឋមសង្ករិសេសស្ស វិធីតវត្ថុម្ហិ សុបិនន្តាវិ

[២៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
 ភិក្ខុនោ សុបិនន្តោ អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ករិសេសំ អាបន្តិ
 អាបន្តាតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯត-
 មន្តំ អាពោចេសិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សុបិនន្តោតិ ។

[២៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧច្ចារំ ករោន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ករិ-
 សេសំ អាបន្តិ អាបន្តាតិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ
 អាពោចេសិ ។ កិចិតោ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកវ-
 មោចនាធិប្បាយេតិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ នមោចនា-
 ធិប្បាយស្សាតិ ។

[២៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
 ភិក្ខុនោ បស្សារំ ករោន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ នមោ-
 ចនាធិប្បាយស្សាតិ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីកំពុងយល់សប្តិដឹង

[៤៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងយល់សប្តិ អសុចិក្ខុត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិសង្ឃទិសេស
ហើយដឹង ។ ទើបភិក្ខុនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិព្រោះយល់សប្តិទេ ។

[៤៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ រូប កំពុងបន្ទោបង់ខ្លាច អសុចិក្ខុ
យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាចត្តិសង្ឃ-
ទិសេសហើយទេដឹង ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯង
មានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុតចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិក្ខុតចេញ
(នោះ) ទេ ។

[៤៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងបន្ទោបង់បស្សាវ អសុចិ
ក្ខុតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានប្រាថ្នាឲ្យអសុចិ
យូតចេញ (នោះ) ទេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

[៤៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ កាមវិតក្កំ វិតក្កេន្ធស្ស អស្មតិ ម្មតិ ។
 តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 កាមវិតក្កំ^(១) វិតក្កេន្ធស្សាតិ ។

[៤៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧណ្ណោទកេន នហាយន្ធស្ស អស្មតិ ម្មតិ ។
 តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ កិច្ចត្រោ ត្ថ
 ភិក្ខុនិ ។ នាហំ ភកា មោចនាជិប្បាយោតិ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ជិប្បាយស្ស ឧណ្ណោទកេន នហាយន្ធស្ស អស្មតិ
 ម្មតិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្ថ
 ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសនិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាជិប្បាយស្ស
 ឧណ្ណោទកេន នហាយន្ធស្ស អស្មតិ ន ម្មតិ ។

---

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បាវោ ន ហោតិ ។

វិសយចំណីក មហាវិកត្ត

[៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងត្រិះរិះចំពោះកាមវិតក្ក
 អសុចិយ្យាតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលត្រិះរិះចំពោះកាម-
 វិតក្កទេ ។

[៤៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងស្លូតទឹកក្តៅ អសុចិក
 យ្យាតចេញ ។ សេចក្តីសង្ស័យមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុ
 នោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនមានបំណងឲ្យ
 អសុចិយ្យាតចេញទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់
 ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង
 ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុងតែស្លូតទឹកក្តៅអសុចិ
 ក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងនឹង
 ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុងស្លូតទឹកក្តៅដែរ (តែ) អសុចិមិនយ្យាតចេញ ។

ធរសកល្ហោ បឋមសង្ខារសេសស្ស វិនិកវគ្គម្ហិ អង្គជានិណាវ

តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ខារិសេសស្ស អាបត្តិ មុល្ហយស្សាតិ ។

[៤៧] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតាស្ស
ភិក្ខុនោ អង្គជានេ វណោ ហោតិ ។ ភេសជ្ជេន
អាលិម្បន្តស្ស អសុចិ មុចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
កុចិ នុ ទោ អហំ សង្ខារិសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។
ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ កិចិត្តោ វុំ ភិក្ខុតិ ។
នាហំ ភកវំ មោចនាធិប្បាយោតិ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ទោ បន សម-
យេន អញ្ញតាស្ស ភិក្ខុនោ អង្គជានេ វណោ ហោតិ ។
តស្ស មោចនាធិប្បាយស្ស ភេសជ្ជេន អាលិម្បន្តស្ស
អសុចិ មុចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុចិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ខារិ-
សេសស្ស អាបត្តិ មុល្ហយស្សាតិ ។

[៥០] តេន ទោ បន សមយេន អញ្ញតាស្ស
ភិក្ខុនោ អន្នំ កិល្បាន្តស្ស អសុចិ មុចិ ។
តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិតវត្ថុ និយាយអំពីពេលឃ្លៀងព្រង់អង្គធាតុជាដើម

ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិន
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតដម្បែកត្រង់អង្គជាត ។
កាលដែលភិក្ខុនោះលាបថ្នាំដម្បែក អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយទេដឹង ។
ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងមានចិត្តគិតដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញក៏ទេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យ
អសុចិក្ខុយាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កើតដម្បែក
ត្រង់អង្គជាត ។ ភិក្ខុនោះមានបំណងនឹងឲ្យអសុចិក្ខុយាតចេញ កាលដែល
លាបថ្នាំដម្បែក^(១) អសុចិក្ខុយាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិក្ខុយាត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប អះត្រង់អណ្ណ^(២) អសុចិក្ខុ
យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ

---

១ ពិក្ខុដែលមានអសុចិក្ខុយាតចេញនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ២ ពង្សា ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិញ្ញាណ

នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អន្តរា
 កណ្តារន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។
 តស្ស កក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃានិសេសស្ស អាបតិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ មតំ កច្ឆន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
 កក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស មតំ កច្ឆន្តស្ស
 អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស
 កក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃានិ-
 សេសស្ស អាបតិ មុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ វតី កហេត្វា បស្សាវំ ករោន្តស្ស អសុចិ
 មុច្ឆិ ។ តស្ស កក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។

វិទយបិដក មហាវិក័ត្ត

ភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណង
 នឹងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ)ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មាន
 បំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញហើយអះអាណា អសុចិយ្យាតចេញ ។ បេ ។
 (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងង់ ។

[៥១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិ
 ក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ (នោះ)ទេ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុង
 ដើរទៅតាមផ្លូវ អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិ
 មិនយ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងង់ ។

[៥២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកាន់ស្បែកខាងចុងខែ
 អង្កជាតធ្វើបស្សាវ អសុចិក៏យ្យាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងនឹងឲ្យ

ពោសកល្លោ បឋមសង្កតិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យំ ឧទរវដ្តិភាបតាទិ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាណស្ស ភិក្ខុនោ
មោចនាធិប្បាយស្ស វិនិច្ឆ័យំ កហេត្វា បស្សាវំ ករោន្តស្ស
អសុចិ មុចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុចិ ។ តស្ស
កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សង្កតិ-
សេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាណស្ស
ភិក្ខុនោ ជន្លាយេ ឧទរវដ្តិ តាបេន្តស្ស អសុចិ មុចិ ។
តស្ស កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាណស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ជន្លាយេ ឧ-
ទរវដ្តិ តាបេន្តស្ស អសុចិ មុចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុចិ ។
តស្ស កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្កតិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាណស្ស ភិក្ខុ-
នោ ជន្លាយេ ឧបជ្ឈយស្ស បិដ្ឋិបរិកម្មំ ករោន្តស្ស
អសុចិ មុចិ ។ តស្ស កុក្កចំ អហោសិ ។ បេ ។

គេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិកវត្ត រឿងកំដៅដំបារពោះជាដើម

អសុចិយ្ហាតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណង
ចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាតចេញ កំពុងចាប់ស្បែកខាងចុងនៃអង្គជាតិធ្វើបស្សាវ
អសុចិក្ខិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ស័យ
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។

[៥៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងកំដៅដំបារពោះក្នុង
រោងភ្លើង អសុចិក្ខិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្ហាត
ចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
យ្ហាតចេញ កំពុងកំដៅដំបារពោះក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្ខិយ្ហាតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តីសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តីថ្កុលថ្កើយ ។

[៥៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កំពុងគក់ច្របាច់ខ្នងឲ្យឧបជ្ឈាយ័
ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិក្ខិយ្ហាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ បហាវិកនោ

អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ជិប្បាយស្ស ជន្តាយេ ឧបជ្ឈាយស្ស បិដ្ឋិបរិកម្មំ
 ករោន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ ឡាំ យដ្ឋាបេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោ-
 ចនាជិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាជិប្បាយស្ស ឡាំ យដ្ឋា-
 បេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាត
 ចេញ (នោះ)ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់
 ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ កំពុងគក់ប្របាច់ខ្លួនឲ្យទបជ្ឈាយ៍ក្នុងរោងភ្លើង អសុចិ
 ក៏យូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេស
 ទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប យកអង្កជាតដដុសនឹងភ្លៅ
 អសុចិក៏យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយូតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយូតចេញ
 ក៏យកអង្កជាតដដុសនឹងភ្លៅ អសុចិក៏យូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ)
 អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

គោសកណ្តោ បឋមសង្ឃាទ័សេសស្ស វិនិកវត្តម្ហិ មោចនាធិប្បាយាទ័

[៥៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ មោចនាធិប្បាយោ អញ្ញាតរំ សាមណោរំ ឯត-
 នរោច ឯហិ មេ ភ្នំ អាវុសោ សាមណោរ អង្គជានំ
 កណ្ណាហិភិ ។ សោ តស្ស អង្គជានំ អត្តហោសិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភ្នំ ភិក្ខុ អាបន្តោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សុត្តស្ស សាមណោរស្ស អង្គជានំ អត្តហោសិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សានិ ។

[៥៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុ-
 នោ ឡាហិ អង្គជានំ បិដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សានិ ។ តេន ខោ បន សម-
 យេន អញ្ញាតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស
 ឡាហិ អង្គជានំ បិដ្ឋេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

កេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទិ ១ វិនិតវត្ត និយាយអំពីបំណងឲ្យអសុចិយ្យាតចេញជាដើម

[៥៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាត
ចេញ បានពោលពាក្យនេះនឹងសាមណេរមួយរូបថា នៃអារុសោសាម-
ណេរ អ្នកចូរមកនេះ ចូរកាន់អង្គជាតអញចុះ ។ សាមណេរនោះ
បានកាន់អង្គជាតភិក្ខុនោះ ។ អសុចិរបស់ភិក្ខុនោះក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុ
នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាចត្តិសង្ឃាទិ-
សេសហើយ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប បានចាប់អង្គជាតសាមណេរដែល
កំពុងដេកលក់ ។ អសុចិភិក្ខុនោះ ក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែ
ត្រឹមអាចត្តិទុកដ ។

[៥៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រៀមត្រូវអង្គជាតដោយភ្លៅទាំង
ពីរ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាចត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាតចេញ
(នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយ្យាត
ចេញត្រៀមត្រូវអង្គជាតដោយភ្លៅទាំងពីរ អសុចិក៏ឃ្នាតចេញ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គោ

អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ វស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ
ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៥៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាវស្ស
ភិក្ខុនោ មុច្ឆិណ អង្គជាតំ បិធឿន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។
វស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សម-
យេន អញ្ញាវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស មុច្ឆិណ
អង្គជាតំ បិធឿន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន
មុច្ឆិ ។ វស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អាកាសេ កង្កី
កេធឿន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។
វស្ស កុក្កុច្ឆិ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិធីបំណង មហាវិក័ត

‘មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តាប់ដៃ អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុ ដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយូតចេញ (នោះ) ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយូតចេញ ក្តាប់អង្កជាតដោយកណ្តាប់ដៃ អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៦០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិយូតចេញ ប្រឹងបំពេញចង្កេះឲ្យដីអាកាស អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

គេរសកល្លោ បរិចសង្ការិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យម្ហិ កាយត្ថម្ភតាវ

[៦០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរស្ស
 ភិក្ខុនោ កាយំ ថម្កេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ ន-
 មោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស កាយំ
 ថម្កេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាធិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

[៦២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរ
 ភិក្ខុ សារត្តោ មាតុតាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិ ។
 តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាធិសេសស្ស ន ច ភិក្ខុវេ
 សារត្តេន មាតុតាមស្ស អង្គជាតំ ឧបនិជ្ឈាយិតតំ
 យោ ឧបនិជ្ឈាយេយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៦៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត-
 រស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស តាលច្ឆិទ្ធិ
 អង្គជាតំ បរេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិតវត្ត និយាយអំពីមិតពត់កាយជាដើម

[៦១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ប្រឹងមិតពត់កាយ អសុច្ឆិក៍
យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាចក្តឹងលក្ខិកុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិយូតចេញ (នោះ) ទេ ។
សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិយូតចេញប្រឹងមិត
ពត់កាយ អសុច្ឆិក៍យូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិនយូត
ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តិ
សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាចក្តិចុល្លច្ច័យ ។

[៦២] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាត
មាតុត្រាម ។ អសុច្ឆិក៍នោះក៏យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាចក្តិសង្ឃទិសេសទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តែថាភិក្ខុមិនគួរត្រេកអរ សំឡឹងមើលអង្គជាតមាតុត្រាមឡើយ ភិក្ខុណា
សំឡឹងមើល ភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តិទុក្ខ ។

[៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិយូត
ចេញ ក៏បញ្ចូលអង្គជាតទៅនឹងប្រហោងជាន អសុច្ឆិក៍យូតចេញ ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

អសុចំ ន មុច្ឆំ ។ វស្ស កុក្កុចំ អហោសំ ។ បេ ។
អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ច-
យស្សាតិ ។

[៦៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស កដ្ឋេន អង្គជាតំ
យដ្ឋេនស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។ បេ ។ អសុចំ ន មុច្ឆំ ។
វស្ស កុក្កុចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៦៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវស្ស
ភិក្ខុនោ បដិសោតេ នហាយន្តស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។
វស្ស កុក្កុចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតវស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស បដិសោតេ
នហាយន្តស្ស អសុចំ មុច្ឆំ ។ បេ ។ អសុចំ ន មុច្ឆំ ។
វស្ស កុក្កុចំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៦៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាត
ចេញ ដដុសអង្គជាតនឹងកំណាត់ឈើ អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ បេ ។

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

[៦៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ឆ្លុតទឹកក្នុងទីប្រាសវ័ខ្សែទឹក អសុច្ឆិ
មិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ (នោះ) ទេ ។

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ឆ្លុតទឹក
ក្នុងទីប្រាសវ័ខ្សែទឹក អសុច្ឆិមិណ្ណាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ឆិ
មិណ្ណាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។

កេរសកណ្តោ បឋមសង្ឃទិសេសស្ស វិនិកវត្តិ ១១ ញូលកីឡតាទិ

(៦៦) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧទញ្ញលេ កីឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឧទញ្ញលេ
 កីឡន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៦៧) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧទកេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស ឧទកេ
 ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

គោរពលោក សង្ឃទិសេសទី ១ វិនិត្យវិញ ការលេងទឹកមានល្បាប់ជាដើម

(៦៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងទឹកដែលមានល្បាប់
 អសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ចឹកៗ
 ឃ្នាតចេញ លេងទឹកដែលមានល្បាប់ អសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ ។ បេ ។
 (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមពា-
 បត្តិថ្មល្ងាច ។

(៦៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប សុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុច្ចឹកៗ
 ឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ
 សុះចុះទៅក្នុងទឹក អសុច្ចឹកៗឃ្នាតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច្ចឹកៗ
 មិនឃ្នាតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមពាបត្តិថ្មល្ងាច ។

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

(៦៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត្តស្ស ភិក្ខុនោ
 បុច្ឆាវធឿយំ កេធឿន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អ-
 ហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត្តស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស បុច្ឆាវធឿយំ កេធឿន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
 អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
 ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៦៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត្តស្ស ភិក្ខុនោ
 ចោត្តរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោ-
 សិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ នមោចនាធិប្បាយស្សាតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញត្តស្ស ភិក្ខុនោ មោចនា-
 ធិប្បាយស្ស ចោត្តរវនេ ធាវន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។
 អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

(៧០) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញ-
 ត្តស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស វាលីកំ
 អង្គជាតំ បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិវាទ

(៦៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប លេងកង់ជា អសុច័ក៌យូត
 ចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិន
 ត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ(នោះ)ទេ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ លេង
 កង់ធ្វើដោយជា អសុច័ក៌យូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័
 មិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

(៦៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប សុះចូលទៅក្នុងវិព្រល្យក
 អសុច័ក៌យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ (នោះ)
 ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ
 សុះចូលទៅក្នុងវិព្រល្យកអសុច័ក៌យូតចេញ ។ បេ ។ (មានភិក្ខុខ្លះ)
 អសុច័មិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

(៧០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូត
 ចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្កជាតទៅក្នុងដីខ្សាច់ អសុច័ក៌យូតចេញ ។ បេ ។

ពេរសកល្លោ បឋមសង្គ្រាមសេសស្ស វិធីតវត្តម្ហិ កទ្ទមអង្គជាតប្បវេសនាទំ

អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស កេ ទ្ទមំ អង្គជាតំ
បវេសេន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ ។ បេ ។ អសុចិ ន
មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
ភិក្ខុនោ ឧទកេន អង្គជាតំ ឌីសិព្ពាន្តស្ស អសុចិ
មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ នមោចនាទិប្បាយស្សាតិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាទិប្បាយស្ស
ឧទកេន អង្គជាតំ ឌីសិព្ពាន្តស្ស អសុចិ មុច្ឆិ
។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ឆិ ។ តស្ស កុក្កុច្ឆំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ថុល្លច្ចយស្សាតិ ។

ធរសកណ្ត សង្ឃទសេសទី ១ វិន័យវត្ត អំពីការដាក់បញ្ចូលអង្គជាតទៅក្នុងរាងជាដើម

(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័មិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

(៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័
យូតចេញ ដាក់បញ្ចូលអង្គជាតទៅក្នុងភក់ អសុច័យូតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័មិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអា-
បត្តិថ្មល្អច្រើន ។

(៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ស្រោចអង្គជាតដោយទឹក
អសុច័យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុដែលមិនមានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូតចេញ (នោះ)
ទេ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុច័យូត
ចេញ ស្រោចអង្គជាតដោយទឹក អសុច័យូតចេញ ។ បេ ។
(មានភិក្ខុខ្លះ) អសុច័មិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិទ្យោ

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស សយេន អង្គជាតំ
 យដ្ឋេនស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ បេ ។ អសុចិ ន មុច្ចិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន អង្គជាតំ
 យដ្ឋេនស្ស អសុចិ មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 កុច្ចំ ន ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបតិ អាបន្នាតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ អាបតិ តំ ភិក្ខុ
 អាបន្នា សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុនោ មោចនាធិប្បាយស្ស អង្គដ្ឋេន
 អង្គជាតំ យដ្ឋេនស្ស អសុចិ ន មុច្ចិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កុច្ចំ ន ខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ អាបតិ
 អាបន្នាតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាវោចេសិ ។ អនាបតិ
 ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបតិ ធុល្លច្ចយស្សាតិ ។

បរិមសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយចំណង មហាវិក្ខ

(៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
 យូតចេញ ផ្តប់អង្គជាតាលើទីដេក អសុចិក៏យូតចេញ ។ បេ ។ (មាន
 ភិក្ខុខ្លះ) អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

(៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិ
 យូតចេញ ដុសអង្គជាតនឹងមេដឹង អសុចិក៏យូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។
 ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានបំណងចង់ឲ្យអសុចិយូតចេញ ដុស
 អង្គជាតនឹងមេដឹង អសុចិមិនយូតចេញ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។ ក៏ក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថាម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។

សង្ឃាទិសេសទី១ ចប់ ។

ទុតិយសង្ឃទិសេសី

[៧៥] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកកា សរវត្ថុយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ អរពោ
 វិហារតិ ។ តស្សយស្មតោ វិហារេ អភិក្កហោ ហោតិ
 ទស្សនីយោ ចាសាទិកោ មជ្ឈេ គព្ពោ សមន្តា
 បរិយាតារោ សុបព្ពានំ មព្ពាបិបំ ភិសិពិម្ពោហនំ
 ចានីយំ បរិភោជនីយំ សុបដ្ឋិតំ បរិវេណំ សុសម្មដ្ឋំ ។
 ពហូ មនុស្សា អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស វិហារមេត្តកោ
 អាគម្ពន្តិ ។ អញ្ញតរោមិ ព្រាហ្មណោ សមជាបតិកោ
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
 អាយស្មន្តិ ឧទាយិ ឯតទរោច ឥច្ឆាម មយំ កោតោ
 ឧទាយិស្ស វិហារំ មេត្តិតុន្តិ ។ តេនហិ ព្រាហ្មណ
 មេត្តស្សតិ អនាប្បរណំ អនាយ យដិកំ ឧក្សដេត្វា
 កកាដំ បណាមេត្តា វិហារំ ចារិសិ ។ សោមិ ខោ ព្រាហ្ម-
 ណោ អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។ សាមិ
 ខោ ព្រាហ្មណី តស្ស ព្រាហ្មណស្ស បិដ្ឋិតោ ចារិសិ ។
 អនិខោ អាយស្មា ឧទាយិ ឯកច្ចេ វាតចានេ វិវត្តោ

សង្ឃាទិសេសទី ២

(៧៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋីជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងព្រៃ ។ លំនៅឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុនោះ ល្អគួរឲ្យចង់មើល គួរឲ្យជ្រះថ្លា មានបន្ទប់ខាងក្នុង មានរបៀងជុំវិញ គ្រែតាំងពួកខ្នើយកំរៀបចំល្អ ទឹកសម្រាប់ធាន់នឹងទឹកសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក៏ដ៏មូលទុកស្រួល ទាំងទីបរិវេណសោតក៏បោសរលីងស្អាត ។ មានមនុស្សជាច្រើននាក់ ដែលត្រូវការមើលលំនៅរបស់ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏តែងតែមកមើល ។ (កាលនោះ) មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់នាំប្រពន្ធចូលទៅរកឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយនឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា យើងខ្ញុំចង់មើលលំនៅរបស់លោកម្ចាស់ឧទាយិ ។ ឧទាយិក៏និយាយតបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ អ្នកចូរមើលចុះ (ថាហើយ) ក៏កាន់កូនសោរ ដកគន្លឹះហើយប្រានសន្ទុះទ្វារ ចូលទៅកាន់កុដីលំនៅ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលទៅតាមក្រោយឧទាយិដ៏មានអាយុទៅ ។ ចំណែកខាងនាងព្រាហ្មណ៍នោះឯង ក៏ដើរចូលតាមក្រោយព្រាហ្មណ៍នោះទៅ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយិដ៏មានអាយុ ក៏បើកបង្អួចកន្លែងខ្លះ

វិទយបំណិព មហាវិភង្គោ

ឯតទ្ធលោ ភតតានោ ឯតទ្ធលោ កតំ អនុបរិកម្ភា
 បិដ្ឋិតោ អាតម្ភា តស្សា ព្រាហ្មណីយា អម្ពមម្ពានិ
 បរាមសី ។ អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ អាយស្មតា
 ទុនាយំនា សម្ពុំ បដិសម្មោទិត្វា អុតមាសី ។
 អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ អត្តមនោ អត្តមនវាបំ
 និច្ឆារសី ទុឡារា ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
 យេ ឥមេ ឯក្កមេ អរញ្ញោ វិហារន្តិ កវំបិ ទុនាយំ ទុឡារា
 យោ ឯក្កមេ អរញ្ញោ វិហារតិ ។ ឯវំ វុត្តសា ព្រាហ្មណី
 តំ ព្រាហ្មណំ ឯតទ្ធលោ តស្សា ទុឡារតា
 យាថេ មេ ត្ថំ អម្ពមម្ពានិ បរាមសី ឯវាមេ មេ
 សមណោ ទុនាយំ អម្ពមម្ពានិ បរាមសីតិ ។
 អថទោ សោ ព្រាហ្មណោ ទុឡារយតិ ជីយតិ វិចារេតិ
 អលដ្ឋិនោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា
 មុសាវាទិនោ ឥមេ ហិ នាម ធម្មចារិនោ សមចារិនោ
 ព្រាហ្មចារិនោ សម្ពាវាទិនោ សីលវុត្តោ កកល្យាណា-
 ធម្មា បដិជានិស្សន្តិ នត្ថិ ឥមេសំ សាមញ្ញ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ចំបង្កើតកន្លែងខ្លះ ដើរក្រឡឹងតាមបន្ទប់ហើយមកពីក្រោយខ្លួនហើយ ក៏
ស្លាប់អង្គុលអវយវក្នុងនៃនាងព្រាហ្មណ៍នោះ ។ គ្រានោះឯងព្រាហ្មណ៍
នោះនិយាយរូសរាយជាមួយនឹងទុទាយដ៏មានអាយុ ហើយក៏លាទៅ ។
លំដាប់តមក ព្រាហ្មណ៍នោះពេញចិត្ត ក៏បញ្ចេញវាចាតាមសេចក្តីពេញ
ចិត្តថា ពួកសមណដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ សុទ្ធសឹង
តែពួកសមណ ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រចម្អើងណាស់ លោក
ទុទាយដែលនៅក្នុងព្រៃមានសភាពយ៉ាងនេះ លោកទុទាយដ៏ចំរើននឹក
ចម្អើងដែរ ។ កាលបើព្រាហ្មណ៍ពោលពាក្យសរសើរយ៉ាងនេះហើយ នាង
ព្រាហ្មណ៍នោះបានពោលពាក្យនេះនឹងព្រាហ្មណ៍នោះថា សេចក្តីចម្អើង
របស់លោកទុទាយនោះមានពំណា (ឥតមានចម្អើងអ្វីទេ) ខ្លួនអ្នកស្លាប់
អង្គុលអវយវក្នុងរបស់ខ្ញុំយ៉ាងណា សមណឈ្មោះទុទាយ ក៏ស្លាប់អង្គុល
អវយវក្នុងរបស់ខ្ញុំយ៉ាងនោះដែរ ។ គ្រានោះឯងព្រាហ្មណ៍នោះក៏និយាយ
ពោលទោសជឿលក្ខះថា សមណជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រពួកនេះ
មិនមានខ្មាស ជាមនុស្សទ្រុស្តសីល តែឯពោលពាក្យមុសា
ព្រោះសមណអម្បាលនេះ ប្តេជ្ញាខ្លួនថា យើងសុទ្ធតែជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌
ប្រព្រឹត្តស្មើ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ពោលតែពាក្យសក្យ ជាអ្នកមានសីល
មានធម៌ល្អ (ឥឡូវនេះ) សាមញ្ញគណរបស់សមណពួកនេះមិនមានទេ

ពោសកលោ ទុតិយសង្ខារលេសស្ស អាយិវត្តម្ហិ បញ្ញត្តិ

នត្តំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ ធម្មំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ ធម្មំ
 ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ កុតោ
 ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា អបគតា
 ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កងំ ហិ នាម សមណោ ឧទាយិ
 មម ភិរិយាយ អន្តមន្តានិ បរាមសិស្សតិ ន ហិ
 សក្កា កុលត្តិហិ កុលដីតាហិ កុលកុមារីហិ
 កុលសុណ្ណាហិ កុលនាសិហិ អារាមំ វា វិហារំ
 វា គម្ពំ សុចេ ហិ កុលត្តិយោ កុលដីតាយោ
 កុលកុមារីកាយោ កុលសុណ្ណាយោ កុលនាសិយោ
 អារាមំ វា វិហារំ វា គន្ធម្យំ តាមិ សមណោ
 សក្យបុត្តិយោ ឌូសេយ្យន្តិ ។ អស្សោសំ ទោ
 ភិក្ខុ តស្ស ព្រហ្មណស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ជ័យន្តស្ស
 វិទាចេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា
 លដ្ឋិដោ កុក្កច្ឆកា សិក្ខាកាមា តេ ឧដ្ឋាយន្តិ
 ជ័យន្តិ វិទាចេន្តិ កងំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយិ

តេសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ២ និទានទាយី សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះមិនមានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណ
 ពួកនេះវិនាសហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះវិនាសអស់ហើយ
 សាមញ្ញគុណរបស់សមណពួកនេះមានពីណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សម-
 ណពួកនេះមានពីណា សមណពួកនេះឃ្នាតផុតចាកសាមញ្ញគុណអស់
 ហើយ សមណពួកនេះឃ្នាតផុតចាកព្រហ្មញ្ញគុណអស់ហើយ ដូចយ៉ាង
 សមណឈ្មោះ ទាយី ហ៊ានស្លាបអង្គុលអវយវតូចធំរបស់ភិរិយាអញ្ញទៅ
 ហើយ ពួកស្រីកងត្រកូល^(១) ធីតារបស់ត្រកូល កុមាររបស់ត្រកូល ស្រ្តីជា
 កូនប្រសាររបស់ត្រកូល ទាសរបស់ត្រកូលទាំងឡាយ ម្តេចនឹងហ៊ានទៅ
 កាន់អាមប្តីវិហារបាន ព្រោះថា បើពួកស្រីកងត្រកូល ធីតារបស់ត្រកូល
 កុមាររបស់ត្រកូល ស្រ្តីជាកូនប្រសាររបស់ត្រកូល ទាសរបស់ត្រកូលទាំង
 ឡាយទំទៅកាន់អាមប្តីវិហារ មុខជាសមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
 ជាសក្យបុត្រនឹងប្រទុស្តចំពោះស្រ្តីទាំងអម្បាលនោះមិនខាន ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក៏បានព្រាហ្មណ៍ពោលទោសដៀលគ្នានិយាយដើម
 (នោះ)។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាសក្រែងរអែងបាប ពេញចិត្តនឹងការសិក្សា ភិក្ខុអម្បាល
 នោះ ក៏ពោលទោស គ្នាដៀលថា ភិក្ខុឈ្មោះទាយីដ៏មានអាយុ

---

១ ស្រ្តីជាម្ចាស់ផ្ទះ ឬស្រ្តីមេផ្ទះ (អដ្ឋាថា) ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

មាតុត្តារមេន សុទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិស្សតីតិ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។
 អថទោ ភកវា ឯតស្មី ទិណារេ ឯតស្មី បករណោ
 ភិក្ខុសម្បំ សង្កិចារាមេត្វា អាយស្មន្តំ ទុណាយំ
 បដិប្បត្តិ សង្កំ កាវ ត្វំ ទុណាយំ មាតុត្តារមេន សុទ្ធិ
 កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជសីតិ ។ សង្កំ ភកវាតិ ។
 វិកហិ ពុទ្ធា ភកវា អនុប្បត្តិកំ មោយបុរិស
 អនុលោមិកំ អប្បនិរូបំ អស្សាមណកំ អកប្បិយំ
 អករណីយំ កថំ ហិ ធាម ត្វំ មោយបុរិស
 មាតុត្តារមេន សុទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិស្សសិ
 ននុ មយា មោយបុរិស អនេកបរិយាយេន វិកាយ
 ធម្មោ ទេសិតោ ទោ សវតាយ ។ បេ ។ កាមបរិ-
 ទ្យាហានំ វុបសមោ អក្ខតោ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុទ្ធិសេយ្យេថ យោ បន
 ភិក្ខុ ទុតិណោ វិបរិណាតេន ចិត្តេន មាតុត្តារមេន សុទ្ធិ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

មិនសមបីប៉េនីដំហិនដល់ស្លាបអង្កែលកាយមាតុត្រាមសោះ ។ ទើបភិក្ខុ
 រម្យាលនោះក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
 ហេតុដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់
 សួរចំពោះទុទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុថា ម្នាលទុទាយ ត្មថាអ្នកឯងស្លាប
 អង្កែលកាយមាតុត្រាមមែនឬ ។ ទុទាយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ (ដំណើរនុ៎ះ) ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់គួរតែជឿលថា
 ម្នាលមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើ មិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវ
 បែប មិនជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស
 មិនគួរបើអ្នកឯងនឹងហិនដល់ស្លាបអង្កែលកាយមាតុត្រាមសោះ នៃមោឃ
 បុរស ធម៌ដែលតថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយដ៏ច្រើន (សុទ្ធតែ)
 ដើម្បីប្រោសចាកតម្រេក មិនមែនដើម្បីប្រកបដោយដម្រេកឡើយ មិន
 មែនឬ ។ បេ ។ ដំណើរស្ងប់រម្ងាប់នៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាម
 ទាំងឡាយ តថាគតក៏បានសំដែងហើយ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នក
 ឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងសិក្ខាបទ
 នេះឡើងយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយគឺកាមកគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្ត
 ប្រែប្រួលហើយ ដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គមួយអង្វើដោយមាតុត្រាម

ពេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិប្បាបទវិរដ្ឋោ

កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជេយ្យ ហត្ថក្កាហំ វា វេណិ-
ក្កាហំ វា អញ្ញាតវស្ស វា អញ្ញាតវស្ស វា អង្គស្ស
បរាមសនំ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[៧៦] យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថោ អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ ឡិទិណ្ណោ ជាម សារត្តោ អបេក្ខវា
បដិពម្ភិធិតោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ
ទុដ្ឋិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ ម្វទ្ធិបិ ចិត្តំ វិបរិណាតំ អបិប
រត្តំ ចិត្តំ ឥមស្មី អត្ថោ អធិប្បតំ វិបរិណាតន្តិ ។
មាតុតាមោ ជាម មនុស្សីតិ ន យក្ខី ន បេតិ
ន តិវច្ឆានកតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ ទារិកោ
បកេវ មហន្តតវ^(១) ។ សទ្ធិន្តិ ឯកតោ ។ កា-
យសំសក្កំ សមាបជ្ជេយ្យតិ អជ្ឈាចារោ វុច្ចតិ ។
ហត្ថោ ជាម កប្បវំ ទុចាទាយ យាវ អក្កនខា ។

១ ទ. ម. បហត្តិ ។

ពេលសព្វ សង្ឃទិសេសទី ២ សេចក្តីបញ្ញត្តិ ចំណែកសិក្ខាបទ

ពោះចាប់ដៃក្តី ចាប់ជើងសក់ក្តី ឬស្តាប់អង្គុយអវយវៈត្រង់ណា ៗ ក្តី ភិក្ខុ
នោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៧៦) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ សេចក្តីថា ឯណា គឺថា ដូចជា
ឯណា ។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុដែលបានសម្រេច
ឧបសម្បទាដោយញាតិចិត្តកម្មវាចាដ៏ត្រឹមត្រូវ គឺថាគតសំដៅយកឲ្យ
ឈ្មោះថាភិក្ខុ ក្នុងអត្ថនេះ ។ ភិក្ខុដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីអាឡោះ
អាល័យមានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថា (ភិក្ខុ) គឺកាមរាគត្របសង្កត់ហើយ ។
ត្រង់ពាក្យថា ប្រែប្រួលហើយ សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរក៏ហៅ
ថា ប្រែប្រួលហើយ ចិត្តដែលទ័ង ក៏ហៅថាប្រែប្រួលហើយ ចិត្ត
ដែលវង្វេង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួលហើយ ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ គឺថាគត
សំដៅយកចិត្តដែលត្រេកអរ ឲ្យឈ្មោះថា ចិត្តប្រែប្រួលហើយ ។
មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុត្រាម ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី
មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ដោយហោចទៅពោះ
ក្មេងស្រីសូម្បីកើតក្នុងថ្ងៃនោះ ក៏ហៅថា មាតុត្រាមដែរ មិនបាច់ពោល
ដល់ស្រីដែលធំជាងនោះទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា មួយអង្វើ គឺជាមួយ
គ្នា ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តល្មើស គឺថាគតហៅថា គប្បីដល់ព្រមដោយ
កាយសំសត្ត ។ សរីរប្រទេសរាប់តាំងពីត្រឹមដុំដៃដរាបដល់ចុងក្រចក

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

វេណី នាម សុទ្ធិកេសា វា សុត្តមិស្ស វា មា-
ណមិស្ស វា ហិរញ្ញមិស្ស វា សុវណ្ណមិស្ស វា
មុត្តាមិស្ស វា មណីមិស្ស វា ។ អង្គំ នាម
ហត្ថញ្ច វេណីញ្ច វេបេត្តា អវសេសំ អង្គំ នាម ។

[៧៧] អាមសនា បរាមសនា ឌីមសនា ឧម្មសនា
ឌីលង្ក្រនា ឧល្លង្ក្រនា អាគុជ្ឈនា បដិកុជ្ឈនា
អភិទិក្កណ្ណនា អភិទិប្បឡនា កហណំ ធុបនន្តិ ។

[៧៨] អាមសនា នាម អាមដ្ឋមត្តា ។ បរា-
មសនា នាម វេតោ បិតោ ច សញ្ញោមនា ។
ឌីមសនា នាម ហេដ្ឋា ឌីរោមនា ។ ឧម្មសនា
នាម ឧទ្ធិ ឧត្វារណា ។ ឌីលង្ក្រនា នាម ហេដ្ឋា
ឌីនមនា ។ ឧល្លង្ក្រនា នាម ឧទ្ធិ ឧត្វារណា ។
អាគុជ្ឈនា នាម អាវិញ្ញនា ។ បដិកុជ្ឈនា នាម
បដិប្បលាមនា ។ អភិទិក្កណ្ណនា នាម អង្គំ
កហេត្វា ទិប្បឡនា^(៤) ។ អភិទិប្បឡនា នាម កេនេចិ
សហ ទិប្បឡនា ។ កហណំ នាម កហិវមត្តំ ។
ធុបនំ នាម ដ្ឋដ្ឋមត្តំ ។

១ ឧ. ម. ទិក្កណ្ណនា ។

វិនយចំណីក មហាវិភង្គ

ហៅថា ដៃ ។ សក់សុទ្ធក្តី សក់លាយដោយអម្បាន្តក្តី លាយដោយ
ផ្កាកម្រងក្តី លាយដោយប្រាក់ក្តី លាយដោយមាសក្តី លាយដោយ
កែវមក្តី លាយដោយកែវណីក្តី ហៅថា ផ្សំសក់ ។ គ្រង់ពាក្យថា
អវយវ (នោះ) គឺ សរីរដ៏សេស លើកលែងតែដង្ហើមផ្សំសក់ចេញ
ហៅថា អវយវ ។

[៧៧] (ប្រភេទ ១២ យ៉ាង) គឺ កិរិយាស្តាប អវិជ្ជុល ស្តាបចុះ
ស្តាបឡើង ផ្សំចុះ ផ្សើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់
ចាប់ឈ្នួច កាន់ ពាល់ ។

[៧៨] កិរិយាគ្រាន់តែលូកពាល់ ហៅថា ស្តាប ។ កិរិយា
ស្តាបបន្ថែរពីខាងនេះខាងនោះ ហៅថា អវិជ្ជុល ។ កិរិយាពាល់ចុះ
ក្រោម ហៅថា ស្តាបចុះ ។ កិរិយាពាល់ខាងលើ ហៅថា ស្តាប
ឡើង ។ កិរិយាចាប់បន្ទុនទៅក្រោម ហៅថា ផ្សំចុះ ។ កិរិយា
ចាប់ផ្សំទៅខាងលើ ហៅថា ផ្សើយឡើង ។ កិរិយាទាញចូលមកហៅ
ថា ទាញមក ។ កិរិយាបង្ហូនត្រឡប់ (ទាញពីក្រោយ) ហៅថាទាញ
ត្រឡប់ ។ កិរិយាចាប់អវយវហើយច្របាច់ឈ្នួច ហៅថា ចាប់សង្កត់ ។
កិរិយាត្រឡប់ គាប ដោយអវយវណាមួយ ហៅថា ចាប់ឈ្នួច ។
កិរិយាគ្រាន់តែចាប់ ហៅថា កាន់ ។ កិរិយាប៉ះត្រូវ ហៅថា ពាល់ ។

ពេរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ វិក្ខុយយ្យាលោ

(៧៧) សង្ឃទិសេសោតិ សង្ឃោ ខុស្សា
អាមត្តិយា ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(៨០) ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ឌីមសតិ ឧម្មសតិ ឌីលុដ្ឋតិ ឧលុដ្ឋតិ
អាគឡតិ បដិកឡតិ អភិជិក្ខណ្ហាតិ អភិជិប្បឡតិ
កណ្ហាតិ ធុបតិ អាមត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
ឥត្តិ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។
បេ ។ កណ្ហាតិ ធុបតិ អាមត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។
ឥត្តិ ច ហោតិ បណ្ឌកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
។ បេ ។ កណ្ហាតិ ធុបតិ អាមត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ឥត្តិ
ច ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិ-
យា កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

ធរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីកិច្ចបេយ្យាល

(៧៧) ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃទិសេស (សេចក្តីកងបេយ្យាល

មានអធិប្បាយកងសង្ឃទិសេសទី ១ រួចហើយ) ។

(៨០) មនុស្សស្រីពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ

ក៏យកកាយ (ខ្លួន) ស្លាប អង្កែល ស្លាបចុះ ស្លាបឡើង ផ្អុបចុះ

ឆ្វើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្មួច កាន់

ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ មនុស្សស្រីពិត

ភិក្ខុសំគាល់ថាឆ្វើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ មនុស្សស្រីពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិទ្យោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ វេតិ ច ហោតិ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ វេតិយា
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ណាកោ
 ច ហោតិ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
 បណ្ណាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច ទំ បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច ហោតិ
 ប្រិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ បណ្ណាកស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច
 ហោតិ តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 បណ្ណាកស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ធុក្កជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច

វិនយចំណែក មហាវិភង្គ

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ មនុស្សស្រីពិត តែភិក្ខុ
សំគាល់ថាជាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ មនុស្សឡើយពិត ភិក្ខុក៏
សំគាល់ថាជាឡើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សឡើយនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ មនុស្សឡើយពិត
តែភិក្ខុសង្ឃ្យែ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់

ពាល់ កាយមនុស្សឡើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សឡើយពិត
តែភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្នាប អង្រែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សឡើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស
ឡើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្នាប

អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សឡើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ធរសកណ្តោ ទុតិយសង្ខារសេសស្ស បទវាជនិយេ វិក្ខុបេយ្យលោ

ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌិតស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ វិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 បុរិសស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច
 ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ
 បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

ធរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាល

មនុស្សខ្ចើយពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប

អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សខ្ចើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

មនុស្សប្រុសពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប

អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស

ប្រុសពិត តែភិក្ខុសង្ឃីយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆាន ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្លាប អង្កែល

។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្ស

ប្រុសពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល

។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រុសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ មនុស្សប្រុសពិត

តែភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។

វិទ្យបំណិពេ មហាវិកង្កោ

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ តិវច្ឆានគតោ ច
 ហោតិ តិវច្ឆានគតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 តិវច្ឆានគតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។
 តិវច្ឆានគតោ ច ហោតិ វេមតិកោ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច ទំ តិវច្ឆានគតស្ស កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ
 ទុក្ខជស្ស ។ តិវច្ឆានគតោ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ តិវច្ឆានគតស្ស កាយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
 ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ តិវច្ឆានគតោ ច ហោតិ
 បណ្ណាគសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ តិវច្ឆានគតស្ស
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស ។ តិវច្ឆានគតោ ច
 ហោតិ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 តិវច្ឆានគតស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទុក្ខជស្ស^(១) ។

---

១ ឥតោ បរិ ១. ម. ពេត្តកេសុ ឯកម្ពុលកន្តិ ពោលោ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្កង

កាន់ ពាល់ កាយប្រសុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ពិត ភិក្ខុសំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប
 អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសង្ឃឹយ ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយ ស្ទាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាមនុស្សស្រី
 ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុ
 សំគាល់ថាឡើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្ទាប អង្រែល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វ
 តិរច្ឆានឈ្មោលពិត តែភិក្ខុសំគាល់ថាមនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយស្ទាប អង្រែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆាននោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

គោរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិយេ ទ្រព្យីអាទិ

(៨០) ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសានំ ។ ទ្វេ
ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
ឥល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បណ្ណាក-
សញ្ញា ។ បេ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ បុរិសសញ្ញា
។ បេ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ តិរច្ឆានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ កាយេន
កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណា-
កា ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ណាកានំ កាយេន កាយំ
អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្លច្ចយានំ ។ ទ្វេ បណ្ណាកា

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីព័រនាក់ជាដើម

(៨១) ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីទាំងព័រនាក់ ត្រេកអរ
 ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងព័រនាក់
 នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសង្ឃយេនឹងស្រី
 ទាំងព័រនាក់ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 កាយស្រីទាំងព័រនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុ
 សំគាល់ស្រីទាំងព័រនាក់ថាជាឡើយ ។ បេ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ស្រីទាំងព័រនាក់ថាជាប្រុស ។ បេ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំង
 ព័រនាក់ថាជាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
 ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងព័រនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។
 មនុស្សឡើយព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សឡើយទាំងព័រនាក់ថាឡើយ
 ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
 ឡើយទាំងព័រនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។ មនុស្សឡើយព័រនាក់

វិធីបំបិទ មហារិក្ខេ

ទ្វីន្ទ បណ្ណាការំ វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណាការ
 ទ្វីន្ទ បណ្ណាការំ បុរិសសញ្ញ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណាការ
 ទ្វីន្ទ បណ្ណាការំ តិវច្ឆានកតសញ្ញ ។ បេ ។ ទ្វេ បណ្ណា-
 ការ ទ្វីន្ទ បណ្ណាការំ ឥត្ថិសញ្ញ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្វីន្ទ បណ្ណាការំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទ្វីន្ទ ទុក្ខដានំ ។
 ទ្វេ បុរិសា ទ្វីន្ទ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ទ្វីន្ទ បុរិសានំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ
 ទ្វីន្ទ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្វីន្ទ បុរិសានំ
 វេមតិកោ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្វីន្ទ បុរិសានំ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្វីន្ទ បុរិសានំ
 ឥត្ថិសញ្ញ ។ បេ ។ ទ្វេ បុរិសា ទ្វីន្ទ បុរិសានំ
 បណ្ណាកសញ្ញ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្វីន្ទ
 បុរិសានំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទ្វីន្ទ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ
 តិវច្ឆានកតា ទ្វីន្ទ តិវច្ឆានកតានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញ

វិទយបំណិក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុសង្ឃៗមនុស្សឡើយទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ មនុស្សឡើយពីរនាក់ ភិក្ខុ
 សំគាល់មនុស្សឡើយទាំងពីរនាក់ថាប្រស ។ បេ ។ មនុស្សឡើយពីរនាក់
 ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សឡើយទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។
 មនុស្សឡើយពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សឡើយទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ
 ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តិល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយឡើយពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ មនុស្សប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ប្រសទាំងពីរ
 នាក់ថាជាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តិល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយប្រសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រសពីរនាក់
 ភិក្ខុសង្ឃៗប្រសទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ប្រសទាំងពីរនាក់ ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុ
 សំគាល់ប្រសទាំងពីរនាក់ថាស្រី ។ បេ ។ ប្រសពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់
 ប្រសទាំងពីរនាក់ថាឡើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តិល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយប្រសពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ភិក្ខុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាជាសត្វតិរច្ឆាន

ឆេរសកល្ហោ ទុកិយសង្ករិសេសស្ស បទោជនីយេ ឥត្ថិបណ្ឌោវិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ

តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ វេមតិកោ ។ បេ ។

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ ឥត្ថិសញ្ញា ។ បេ ។

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ បណ្ណាកសញ្ញា ។ បេ ។

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ បុរិសសញ្ញា

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ តិវច្ឆានកតានំ
កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។

(៨២) ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច ទុកិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញា

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុកិន្នំ កាយេន កាយំ

អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ

សង្ករិទិសេសេន ទុក្ខដស្ស ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ

ច ទុកិន្នំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុកិន្នំ

កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។

កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ បុល្លច្ឆយេន ទុក្ខដស្ស ។

តេសកណ្ណ សង្ឃ ទិសេសទីពីរ បទរាជនិយ ឆិយាយអំពីស្រីនឹងឡើយជាដើម

ឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិក្នុងក្រុង ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ក៏កុសង្ស័យនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាមនុស្សស្រី ។ បេ ។
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាឡើយ
 ។ បេ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពីរ ក៏កុសំគាល់សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំង
 ពីរថាមនុស្សប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិក្នុងក្រុង ។

(៧២) ស្រីនឹងឡើយ ក៏កុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ
 ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយជនទាំងពីរនោះ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខ ។ ស្រីនឹងឡើយ ក៏កុសង្ស័យនឹង
 មនុស្សទាំងពីរនាក់ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្អាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិច្បង្គយនឹងទុក្ខ ។

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

ឥត្តិ ច បណ្ឌិតោ ច ឧត្តិ បណ្ឌិតសញ្ញិ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទ
 ឥល្លច្ចយានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌិតោ ច ឧត្តិ បុរិសសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌិតោ
 ច ឧត្តិ វិញ្ញាណកតសញ្ញិ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧត្តិ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយេន
 ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បុរិសោ ច ឧត្តិ ឥត្តិសញ្ញិ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បុរិសោ ច ឧត្តិ
 វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្តិ ច បុរិសោ ច

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាឡើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើនពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹង
ឡើយ ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ
ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្ស
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុសង្ឃៗនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយ
មនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រុស

ឆេរសកល្ហោ ឧត្តយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាណិធិយេ ឥត្តិបុរិសាទិ

ឧត្តិដ្ឋំ បណ្ណាគតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិដ្ឋំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ
 ធុបតិ អាបតិ បុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច
 បុរិសោ ច ឧត្តិដ្ឋំ បុរិសសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧត្តិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ បុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ
 ច បុរិសោ ច ឧត្តិដ្ឋំ តិរច្ឆានគតសញ្ញំ សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ បុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានគតោ ច ឧត្តិដ្ឋំ
 ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧត្តិដ្ឋំ កាយេន
 កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាបតិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច
 តិរច្ឆានគតោ ច ឧត្តិដ្ឋំ វេមតិកោ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ឧត្តិដ្ឋំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
 សតិ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបតិ បុល្លច្ច-
 យេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច តិរច្ឆានគតោ ច

ពេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ឈាយអំពីស្រីនិងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាឡើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប
អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
អាបត្តិថល្លច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរ
នាក់ថាប្រុស ត្រេកអរ ក៏យកកាយ ស្ទាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់
ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថល្លច័យនឹងទុក្ខដ ។
ស្រីនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថល្លច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រី
នឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ
ថាមនុស្សស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្ទាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
កាយស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។
ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ឃ័យស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ត្រេកអរ ក៏
យកកាយ ស្ទាប អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំង
ពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថល្លច័យនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧទ្ទិសំ បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧទ្ទិសំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 គណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ វុល្លច្ចយេន ឧក្កដស្ស ។
 ឥត្តិ ច វិវច្ឆានគតោ ច ឧទ្ទិសំ បុរិសសញ្ញា សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧទ្ទិសំ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ គណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ វុល្លច្ច-
 យេន ឧក្កដស្ស ។ ឥត្តិ ច វិវច្ឆានគតោ ច ឧទ្ទិសំ
 វិវច្ឆានគតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧទ្ទិសំ
 កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 គណ្ណាតិ ធុបតិ អាមត្តិ វុល្លច្ចយេន ឧក្កដស្ស ។
 បណ្ឌិតោ ច បុរិសោ ច ឧទ្ទិសំ បណ្ឌិតសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧទ្ទិសំ កាយេន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ គណ្ណាតិ ធុបតិ
 អាមត្តិ វុល្លច្ចយេន ឧក្កដស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច
 បុរិសោ ច ឧទ្ទិសំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាមត្តិ
 ឧទ្ទិសំ ឧក្កដានំ ។ បណ្ឌិតោ ច បុរិសោ ច ឧទ្ទិសំ
 បុរិសសញ្ញា ។ បេ ។ បណ្ឌិតោ ច បុរិសោ ច

វិទយបដិក មហាវិក្ក

ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
ស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់
ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រស ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
ថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ស្រីនឹង
សត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប
អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្ស
ទាំងពីរនាក់ថាខ្ចើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។
កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹង
ទុក្ខដ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុសង្ឃៗនឹងមនុស្សទាំងពីរនាក់
។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស ភិក្ខុ
សំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាប្រស ។ បេ ។ មនុស្សខ្ចើយនឹងប្រស

តេសកល្លោ ទុក្ខយសង្ការិសេសស្ស បទោជនីយេ បណ្ណាបុរិសាទិ

ឧក្ខន្ធិ តិវច្ឆានកតសញ្ញា ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧក្ខន្ធិ ឥត្តិសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ឧក្ខន្ធិ កាយេន កាយំ អាមសតិ ប-
 រាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ
 ទុក្ខដានំ ។ បណ្ណាកោ ច តិវច្ឆានកតោ ច
 ឧក្ខន្ធិ បណ្ណាកសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧក្ខន្ធិ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ បុល្លច្ឆយេន ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧក្ខន្ធិ
 វេមតិកោ ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច តិវច្ឆានកតោ ច
 ឧក្ខន្ធិ បុរិសសញ្ញា ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច តិវច្ឆានកតោ
 ច ឧក្ខន្ធិ តិវច្ឆានកតសញ្ញា ។ បេ ។ បណ្ណាកោ ច
 តិវច្ឆានកតោ ច ឧក្ខន្ធិ ឥត្តិសញ្ញា សារតោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧក្ខន្ធិ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្ខដានំ ។ បុរិសោ
 ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧក្ខន្ធិ បុរិសសញ្ញា សារតោ

តែរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយនឹងប្រុសជាដើម

ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ។ បេ ។ មនុស្ស
 ខ្មើយនឹងប្រុស ភិក្ខុសំគាល់មនុស្សទាំងពីរនាក់ថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យក
 កាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល កាយមនុស្សទាំងពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយ
 នឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល
 ។ បេ ។ កាន់ ពាល កាយខ្មើយនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ថ្មល្មមនឹងទុកដ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសង្ឃៗខ្មើយនឹង
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរ ។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុ
 សំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រុស ។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ។ បេ ។ ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរថាស្រី ត្រេកអរ ក៏យកកាយស្លាប អង្កែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល
 កាយខ្មើយនឹងសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រុសនឹង
 សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ភិក្ខុសំគាល់ប្រុសនឹងតិរច្ឆានទាំងពីរថាប្រុស ត្រេកអរ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាម-
 សតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្កជាតំ ។
 បុរិសោ ច និវច្ឆានកតោ ច ឧភិក្ខុំ វេមតិកោ ។ បេ ។
 បុរិសោ ច និវច្ឆានកតោ ច ឧភិក្ខុំ និវច្ឆានកតសញ្ញា
 ។ បេ ។ បុរិសោ ច និវច្ឆានកតោ ច ឧភិក្ខុំ
 ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ បុរិសោ ច និវច្ឆានកតោ ច
 ឧភិក្ខុំ បណ្ឌាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧភិក្ខុំ កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ធិ ទុក្កជាតំ^(១) ។

[៨៣] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយេន កាយ ប្បជិត្តំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តិនំ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ធិ ឥត្តិនំ
 កាយេន កាយ ប្បជិត្តំ អាមសតិ បរាមសតិ

---

១ ឥតោ បរំ ឧ.ម. ពោធិកេសុ ទុម្ពលកន្តិ បាលី ទំស្សតិ ។

វិធីបំផុស មហាវិវាទ

ក៏យកកាយស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយប្រសន្នីសត្វ
 តិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ក៏កុសឡើយប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរ ។ បេ ។ ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆាន
 ឈ្មោល ក៏កុសសំគាល់ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានទាំងពីរថា សត្វតិរច្ឆានឈ្មោល
 ។ បេ ។ ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ក៏កុសសំគាល់ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរថាស្រី ។ បេ ។ ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានឈ្មោល ក៏កុសសំគាល់
 ប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលទាំងពីរថាខ្មើយ ត្រេកអរ ក៏យកកាយ
 ស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយមនុស្សប្រសន្នីសត្វតិរច្ឆាន
 ទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(៨៧) ស្រីជាប្រាកដ ក៏កុសសំគាល់ថាស្រីពិតវែមន ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ស្នាម អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ ឲ្យវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ
 ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិចូលច្រើន ។ ស្រីពីរនាក់ ក៏កុសសំគាល់
 ស្រីទាំងពីរនាក់ថាស្រីពិតវែមន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្នាម អវ័ន្តល

ពេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស ចទរាជិជិយេ ភិក្ខុបេយ្យុណោ

។ បេ ។ កល្យាណតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្លច្ចយានំ ។
 ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ កាយេន កាយប្បដិពទ្ធិ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាណតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ ឥល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា
 កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កល្យាណតិ ធុបតិ អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ
 ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឥត្តិនំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កល្យាណតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្លច្ចយានំ ។
 ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្នំ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។ កល្យាណតិ ធុបតិ
 អាបត្តិ ឥល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិ-
 យា កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធិ អាមសតិ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ភិក្ខុបេយ្យាល(១)

។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់
 នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន ។ ស្រីនឹង
 ឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់
 អង្គុល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំង
 ពីរនាក់នោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើននឹងទុក្ខដ ។
 ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់
 អង្គុល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹង
 កាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រី
 ទាំងពីរថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។
 កាន់ ពាល់ កាយស្រីទាំងនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
 ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់
 នោះថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។ កាន់
 ពាល់ កាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់
 ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)

១ សេចក្តីសំដែងពីភិក្ខុចាប់ពាល់ស្រីដោយសង្កេប ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

បរាមសត្តំ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្តំ ឥត្តំនំ ឥត្តិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្តំ ឥត្តំនំ កាយប្បជីតទ្វេន
 កាយប្បជីតទ្ធិន្តំ អាមសត្តំ បរាមសត្តំ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច
 បណ្ណាកោ ច ឧភិន្តំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧភិន្តំ កាយប្បជីតទ្វេន កាយប្បជីតទ្ធិន្តំ អាមសត្តំ
 បរាមសត្តំ ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ
 ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយោ និស្សក្កិយេន កាយំ អាមសត្តំ
 បរាមសត្តំ(១) អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្តំ
 ឥត្តំនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្តំ ឥត្តំនំ
 និស្សក្កិយេន កាយំ អាមសត្តំ បរាមសត្តំ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្តំ ទុក្ខដាជំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្តំ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិន្តំ និស្សក្កិយេន
 កាយំ អាមសត្តំ បរាមសត្តំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្ខ-
 ដាជំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ អយំ បារោ ន ទិស្សតិ ។ ឯវំ សព្វស្មី ខ្លាទិសេ វាទេ ទដ្ឋព្វំ ។

វិធីយប់ដំណាច់ មហោវិវាង

ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវ
 វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
 (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់
 ជនទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល
 ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយជនទាំងពីរនាក់នោះ ដោយ
 វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ
 ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល
 កាយស្រីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ^(១) (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
 ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល កាយស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ
 (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
 នោះ ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្តាប់ អវ័ន្តល កាយជនទាំងពីរ
 នាក់នោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

១ របស់ដែលសម្រាប់ចោលឬបោះ ។

ពេរសកល្លោ ទុក្ខយសង្ខារសេសស្ស បទភាគីយេ ភិក្ខុបេយ្យលោ

ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថយា និស្សក្ខិយេន កាយប្បជិត្តំ អាម-
សតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្ថយោ
ទ្ធិនំ ឥត្ថនំ ឥត្ថសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ
ឥត្ថនំ និស្សក្ខិយេន កាយប្បជិត្តំ អាមសតិ បរាម-
សតិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្ថ ច បណ្ណាកោ ច
ឧភិទ្ធិនំ ឥត្ថសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិនំ
និស្សក្ខិយេន កាយប្បជិត្តំ អាមសតិ បរាមសតិ
អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្ថ ច ហោតិ ឥត្ថសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថយា និស្សក្ខិយេន
និស្សក្ខិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
ទ្វេ ឥត្ថយោ ទ្ធិនំ ឥត្ថនំ ឥត្ថសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទ្ធិនំ ឥត្ថនំ និស្សក្ខិយេន និស្សក្ខិយំ អាមសតិ
បរាមសតិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្ថ ច បណ្ណាកោ
ច ឧភិទ្ធិនំ ឥត្ថសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិនំ
និស្សក្ខិយេន និស្សក្ខិយំ អាមសតិ បរាមសតិ អាបត្តិ
ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។

ភិក្ខុបេយ្យលោ និដ្ឋិតោ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ភិក្ខុបេយ្យាល

ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថវដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ
 (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាស្រី
 ពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថវដែលជាប់នឹងកាយ
 ស្រីទាំងពីរនោះដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
 ស្រីម្នាក់ ឡើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រី
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថវដែលជាប់នឹងកាយជន
 ទាំងពីរនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
 ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
 ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថុនិស្សត្តិយវត្ថុរបស់ស្រីនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់
 ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រី
 ពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថុនិស្សត្តិយវត្ថុរបស់ស្រី
 ទាំងពីរនាក់នោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
 ស្រីម្នាក់ ឡើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ស្ថាប អវ័ន្តល ឡវត្ថុនិស្សត្តិយវត្ថុរបស់ជនទាំងពីរនាក់នោះ
 ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

ភិក្ខុបេយ្យាល ចប់ ។

១ សេចក្តីសំដែងពីភិក្ខុចាប់ពាល់ស្រីដោយសង្ខេប ។

វិសយបំណិកេ មហាវិរាដ្ឋោ

(៨៤) ឥត្ថំ ច ហោតិ ឥត្ថំសញ្ញំ សារាត្តោ ច ឥត្ថំ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ឌីមសតិ ឧម្មសតិ ឌីលដ្ឋេតិ ឧល្លដ្ឋេតិ អាភឌ្ឍតិ
 បដិកឌ្ឍតិ អភិណិក្ខណ្តាតិ អភិណិប្ប័ឡេតិ កណ្តាតិ
 ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ
 បដិវិជានាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ ទ្វេ
 ឥត្ថំយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថំនំ ឥត្ថំសញ្ញំ សារាត្តោ ច ឥត្ថំយោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាម-
 សន្តិ ឌីមសន្តិ ឧម្មសន្តិ ឌីលដ្ឋេន្តិ ឧល្លដ្ឋេន្តិ
 អាភឌ្ឍន្តិ បដិកឌ្ឍន្តិ អភិណិក្ខណ្តាន្តិ អភិណិប្ប័ឡេន្តិ
 កណ្តាន្តិ ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សដ្ឋាទិសេសា-
 នំ ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ឧភ័ន្នំ ឥត្ថំសញ្ញំ
 សារាត្តោ ច ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយេន
 កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្តាន្តិ
 ធុបន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ
 បដិវិជានាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

(៨៤) ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្លាប់ អង្គុល ស្លាប់ចុះ ស្លាប់ឡើង ផុបចុះ
ឆ្មើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់ឈ្មួច កាន់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹង
សេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេស ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្លាប់ អង្គុល ស្លាប់ចុះ ស្លាប់
ឡើង ផុបចុះ ឆ្មើយឡើង ទាញមក ទាញត្រឡប់ ចាប់សង្កត់ ចាប់
ឈ្មួច កាន់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់
សោតក៏ស្លាប់ អង្គុល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះដោយ
កាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាម
ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។

តេសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ ឥត្ថិយេយ្យលោ

ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថិ ច នំ
 ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសតិ បរាមសតិ
 ។ បេ ។ កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ធុល្ងច្ចយស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្ថិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថិយោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្បដិពទ្ធំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 ធុល្ងច្ចយានំ ។ ឥត្ថិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្ថិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយេន កាយប្ប-
 ដិពទ្ធំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ
 សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ
 អាបត្តិ ធុល្ងច្ចយេន ធុក្កជស្ស ។ ឥត្ថិ ច ហោតិ
 ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្ថិ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ ។ បេ ។
 កណ្ណាតិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយ-
 មតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ធុល្ងច្ចយស្ស ។

ព្រះសកល្ហ សង្ឃទិសេសទំព័រ បទភាជនីយ ឥត្តិបេយ្យុល ^(១)

ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
សោតក៏ស្តាប់ អង្គែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព
កំព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ង្ង័យ ។ ស្រីពីរ
នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គែល ។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹង
កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងសេព កំព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ង្ង័យ
ពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា
ជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនាក់សោតក៏ស្តាប់ អង្គែល
។ បេ ។ កាន់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព កំព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ង្ង័យនឹងខ្លួន ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោតក៏ស្តាប់
អង្គែល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងសេព
កំព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ង្ង័យ ។

១ សេចក្តីសំដែងអំពីស្រីចាប់ពាល់ភិក្ខុ ដោយសង្ខេប ។

វិធីបដិសេធ មហាវិក្កោ

ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិយោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ធុល្លច្ចយានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណាកោ ច ឧភិន្នំ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
 កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយេន ធុក្កជស្ស ។
 ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច នំ
 ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសតិ
 បរាមសតិ ។ បេ ។ កណ្ណានិ ធុបតិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ជស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ធុក្កជស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិ-
 ពទ្ធន កាយប្បដិពទ្ធនំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។
 កណ្ណានិ ធុបនិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ស្រីព័រនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងព័រនាក់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់
នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើន ។ ស្រីនឹងឆ្លើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងព័រនាក់ថាជា
ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងព័រនាក់សោតក៏ស្តាប់ អវ័ន្តល
។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ
(របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខដ ។ ស្រីជាប្រាកដ
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីសោតក៏ស្តាប់
អវ័ន្តល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយ
វត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព
ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីព័រនាក់
ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងព័រនាក់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
ទាំងព័រនាក់នោះ ស្តាប់ អវ័ន្តល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែល
ជាប់នឹងកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន)
ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ

តេសកល្លោ ទុកិយសង្ឃទំសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តិបេយ្យាលោ

ដស្សំ បដិវជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ
 ច បណ្ណាកោ ច ឧភិទ្ធន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស កាយប្បដិវទ្ធន កាយប្បដិវទ្ធន្នំ
 អាមសន្តិ បរាមសន្តិ ។ បេ ។ កណ្ណាន្តិ ធុបន្តិ
 សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវ-
 ជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសតិ បរាមសតិ សេវនា-
 ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវជានាតិ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស
 និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេ-
 វនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវជានា-
 តិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ណា-
 កោ ច ឧភិទ្ធន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឧកោ
 ច នំ ភិក្ខុស្ស និស្សត្តិយេន កាយំ អាមសន្តិ
 បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ

ធម្មសកល្ណ សង្ឃទិសេសទីពីរ បទភាជនីយ ឥត្តិបេយ្យល

ដឹងច្បាស់នូវផស្ស្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីនឹងខ្ចើយ ភិក្ខុសំគាល់ជន
 ទាំងពីរនោះថាជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
 ស្តាប់ អង្គុល ។ បេ ។ ចាប់ ពាល់ នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ
 ដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
 សេត ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្ស្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំ
 ពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ស្រីនោះស្តាប់ អង្គុល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ
 (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ហើយព្យាយាមដោយ
 កាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្ស្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុក៏សំគាល់
 ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រីពិតមែន ហើយមានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រី
 (ទាំងពីរនាក់នោះ)ស្តាប់ អង្គុល នូវកាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយ-
 វត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ហើយព្យាយាម
 ដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្ស្ត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីនឹងខ្ចើយ ភិក្ខុ
 ក៏សំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាជាស្រី មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ
 ស្តាប់ អង្គុល កាយរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
 ភិក្ខុក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេត ហើយព្យាយាមដោយកាយ

វិទយបំណិកេ មហារិកត្តោ

ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ
 ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ឥត្តិ ច
 នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពន្ធុ អាមសតិ
 បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ
 ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ទ្វេ
 ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយប្បដិពន្ធុ
 អាមសត្តិ បរាមសត្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
 ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
 ច ឧភោ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន កាយ-
 ប្បដិពន្ធុ អាមសត្តិ បរាមសត្តិ សេវនាធិប្បាយោ
 កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ
 ច ឥត្តិ ច នំ ភិក្ខុស្ស ជិស្សត្តិយេន ជិស្សត្តិយំ
 អាមសតិ បរាមសតិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
 វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់
 ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន)
 ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់
 នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថា
 ជាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល
 នូវវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីនឹងឡើយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាជាស្រី
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល នូវវត្ថុដែល
 ជាប់នឹងកាយភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តី
 ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដំពីរ ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល នូវនិស្សត្តិយវត្ថុរបស់
 ភិក្ខុនោះ ដោយនិស្សត្តិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹង
 សេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ^(១) ។

១ មិនមែនត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរ ព្រោះនិស្សត្តិយវត្ថុប៉ះពាល់នោះទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដំពីរព្រោះព្យាយាម
 ដោយកាយពិការិយាមានផ្លាស់ប្រែមែន ញាក់ចិញ្ចើម ងក់ក្បាល បម្រើបណ្តែកដើម (អដ្ឋកថា)។

គោរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទវាជនីយេ សេវនាធិប្បាយាទិ

ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ឥត្តិយោ ច នំ ភិក្ខុស្ស និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ
អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។
ឥត្តិ ច បណ្ឌាកោ ច ឧភិទ្ធិន្នំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ឧកោ ច នំ ភិក្ខុស្ស និស្សត្តិយេន និស្សត្តិយំ
អាមសន្តិ បរាមសន្តិ សេវនាធិប្បាយោ កាយេន
វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អាមត្តំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[៨៥] សេវនាធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ដស្សំ
បដិវិជានាតិ អាមត្តំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សេវនា-
ធិប្បាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ដស្សំ បដិវិជា-
នាតិ អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។ សេវនាធិប្បាយោ ន ច
កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តំ ។
សេវនាធិប្បាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
ដស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តំ ។ មោក្ខាធិប្បាយោ
កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានាតិ អនាមត្តំ ។

គេរសកណ្ត បង្កាច់សេសទីពីរ បទពាជនិយ វិបាកវិភិក្ខុបង្កសេពជាដើម

ស្រីពីរនាក់ ក៏ក្តីសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់នោះថាជាស្រីពិតមែន ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ស្រីទាំងនោះសោតក៏ស្តាប់ អង្គុល ឡូនិស្សគ្គិយវត្ថុ
 របស់ក្តីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ៏ពីរ ។ ស្រីនឹងឆ្លើយ ក៏ក្តីសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាជាស្រី ហើយ
 មានសេចក្តីត្រេកអរ ជនទាំងពីរនោះ ស្តាប់ អង្គុល ឡូនិស្សគ្គិយវត្ថុ
 របស់ក្តីនោះ ដោយនិស្សគ្គិយវត្ថុ (របស់ខ្លួន) ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងសេព ហើយព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ៏ពីរ ។

(៨៥) ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ
 ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវអាបត្តិសន្យាទិសេស ។ ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងសេព ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែមិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ៏ពីរ ។ ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាម
 ដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ក៏ក្តីមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសេព តែមិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវ
 ផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ក៏ក្តីមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច
 ក៏ព្យាយាមដោយកាយ ដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ

វិធីបដិសេធ មហាវិក្កេ

មោក្ខានិច្ចាយោ កាយេន វាយមតិ ន ច ដស្សំ
 បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។ មោក្ខានិច្ចាយោ ន ច
 កាយេន វាយមតិ ដស្សំ បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។
 មោក្ខានិច្ចាយោ ន ច កាយេន វាយមតិ ន ច
 ដស្សំ បដិវិជានតិ អនាបត្តិ ។

[៨៦] អនាបត្តិ អសញ្ញាច អសតិយោ អជាទន្តស្ស
 អសាទិយន្តស្ស ឧប្បត្តកស្ស ខិត្តច្ឆស្ស វេទន្តស្ស
 អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

[៨៧] មាតា ធីតា ច ភតិធី ជាយោ យក្ខំ ច បណ្ឌិតោ
 សុត្តា មតា វិវាទា ទារុធិតលំ កាយ ច
 សម្បឿន្នេ សង្គមោ មត្តោ វុត្តោ ទាវ ច វជ្ជ ច
 ទណ្ឌោ បត្តិ បណាមេសិ វិន្ទ វាយម ធម្មបិ^(១)តិ ។

---

១ ម ធម្មបេ ។

វិធសម្មាសិក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច ក៏ព្យាយាមដោយកាយ តែ
មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
នឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែមិនព្យាយាមដោយកាយ គ្រាន់តែដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ
មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដោះខ្លួនឲ្យរួច តែ
មិនព្យាយាមដោយកាយ មិនដឹងច្បាស់នូវផស្សៈ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(៨៦) អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ៨ពួក) គឺ ភិក្ខុមិនក្លែង១ ភិក្ខុ
ភ្លេចស្មារតី១ ភិក្ខុមិនដឹង១ ភិក្ខុមិនត្រេកអរ១ ភិក្ខុឆត១ ភិក្ខុមានចិត្ត
រើរវាយ១ ភិក្ខុដែលវេទនាគ្របសង្កត់១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញាតិ១ ។

(៨៧) (មាត់កានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបដូចមានសេចក្តីខាង
ក្រោយនេះ)

រឿងមាតា រឿងធីតា រឿងបងប្អូនស្រី រឿងប្រពន្ធ រឿងយក្ស
ស្រី រឿងខ្ចួយ រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងតិរច្ឆាន
ញី រឿងរូបចំឡាករឈី (រូបតុក្កតា) រឿងស្រីចាប់កៀកភិក្ខុ
រឿងស្រីឡើងលើស្ពាន រឿងផ្លូវ រឿងដើមឈើ រឿងទុក
រឿងវែង រឿងដំបង រឿងភិក្ខុច្រានស្រែដោយបាត្រ រឿង
ស្រីថ្វាយបង្គំភិក្ខុ រឿងភិក្ខុព្យាយាមចាប់ស្រីតែចាប់មិនត្រូវ ។

ពេរសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យិ មាតុប្បមាមសនាទិ

(៧៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 មាតុយា មាតុប្បមេន អាមសតិ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ
 អហោសិ កុក្កុច្ចំ នុ ខោ អហំ សង្ឃទិសេសំ
 អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ កករតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កដ-
 ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 មាតុយា មាតុប្បមេន អាមសតិ ។ បេ ។ កតិទិយា
 កតិទិបេមេន អាមសតិ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។
 កករតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កដស្សាតិ ។

(៧៩) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 បុរណទុតិយកាយ កាយសំសត្តំ សមាបដ្ឋិ ។
 វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ
 អាបន្នោ សង្ឃទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ យត្តិទិយា កាយសំសត្តំ សមាបដ្ឋិ ។
 វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្ឃទិសេសស្ស អាបតិ ឥល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន

រតនសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ២ វិន័យវត្ថុ រឿងភិក្ខុចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម

(៨៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់មាតាដោយសេចក្តី
 ស្រឡាញ់មាតា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសទេដឹង ។ ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែ
 ត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ពាល់កូនស្រី
 ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់កូនស្រី ។ បេ ។ ចាប់ពាល់បងប្អូនស្រី ដោយ
 សេចក្តីស្រឡាញ់បងប្អូនស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។
 ទើបក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

(៨៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់កាយស្រីជាប្រពន្ធពីដើម ។
 ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
 ឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់
 ត្រូវកាយយក្សស្រី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិចុល្លច្ច័យ ។

វិធីបិដកេ មហាវិក្កោ

ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតស្ស
 កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ឆំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស អាបត្តិ ឥល្លច្ចយស្សតិ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ សុត្តិវិយា កា-
 យសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ មតិវិយា
 កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយស្សតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ វិញ្ញាទភិវិយា កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជិ ។
 តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃា-
 ទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សតិ ។ តេន ខោ បន
 សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ទារុជីតលីកាយ កាយសំ-
 សក្កំ សមាបជ្ជិ ។ តស្ស កក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អ-
 នាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ធុក្កជស្សតិ ។

វិទយបិដក បហវិក្ក

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយមនុស្សខ្ចើយ ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 មួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែលកំពុងដេកលក់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយស្រីដែល
 ស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថ្មល្ងាច្នៃ ។
 សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់ត្រូវកាយសត្វតិរច្ឆានញី ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ចាប់
 ត្រូវរូបឈើធ្វើជារូបស្រី ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។

ពេរសកល្លោ ទុតិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិត្តុម្ហិ ភាហុកបោធប្បកាយនយតាវ

[៧០] តេន ខោ បន សមយេន សម្ពុហុល្លា
ឥត្តិយោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ សម្បឿន្នត្វា ពាហាបរម្បកាយ
នេសុំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ សាទិ-
យសិ ត្វំ ភិក្ខុតិ ។ នាហំ ភកកា សាទិយាមីតិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ អសាទិយេន្តស្សាតិ ។

[៧១] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
ឥត្តិយោ អភិរុទ្ធិំ សង្កមំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ ឥត្តិ បដិបថេ បស្សិត្វា សារត្តោ អំសត្តុនេន
បហារំ អនាសិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃទិសេសង្កិ ។

[៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ ឥត្តិយោ អភិរុទ្ធិំ រុក្ខំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

តេសេរេណ្ឌ សង្ឃាទិសេសទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងស្រីតំភក្កដោយដើមដៃ ៗ គ្នាជាដើម

(៧០) សម័យមួយនោះ មានស្រីច្រើននាក់ចាប់កៀកភិក្ខុ ១ រូបនាំទៅដោយដើមដៃ ៗ គ្នា ។ ភិក្ខុនោះ មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រេកអរដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រេកអរទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ (បើ)មិនត្រេកអរ មិនត្រូវអាបត្តិទេ ។

(៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់អង្រួនស្ពានដែលស្រីកំពុងឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

(៧២) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប ប្រទះស្រីក្នុងផ្លូវជួបគ្នា មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ទង្គិចស្រីនោះដោយចង្កូយស្នា ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

(៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួនដើមឈើដែលស្រីឡើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

វិទ្យបិដកេ មហាវិកង្កោ

[៧៤] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា អភិវុទ្ធិំ ធាវំ សារត្តោ សញ្ញាលេសិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្ខវស្សាតិ ។

[៧៥] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ ឥត្តិយា កហិនំ វុទ្ធិំ សារត្តោ អារិញ្ញិ ។
 តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ ឥត្តិយា កហិនំ
 ទណ្ឌំ សារត្តោ អារិញ្ញិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
 វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

[៧៦] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ សារត្តោ ឥត្តិ បត្តេន បណាមេសិ ។ តស្ស
 កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
 សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្សាតិ ។

វិធីបដិក មហាវិក្ក

(៧៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏អង្រួនទូក
ដែលស្រឡើងជិះ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។

(៧៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ចាប់
ទាញខ្សែដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិថុល្ល័យ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏ចាប់ទាញដំបងដែលស្រីកំពុងកាន់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ
ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្ល័យ ។

(៧៦) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏ច្រាន
ស្រីដោយបាត្រ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្ល័យ ។

កេសកណ្តោ ទុតិយសង្ឃទំសេសស្ស វិនិច្ឆ័យ បាទុញ្ញរណាទំ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ឥត្តិយា វុទ្ធិនិយា
សារត្តោ ចានំ ទុច្ចារេសិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ត្វំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សដ្ឋាទិសេសនិ ។
តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ឥត្តិ
កហោស្សាមីតិ វាយមីត្វា ន ធុបិ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ
អហោសិ កក្កច្ចំ នុ ខោ អហំ សដ្ឋាទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អនាបត្តិ
ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

ទុតិយសង្ឃទំសេសំ ធិដ្ឋិតំ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ២ វិនិច្ឆ័យ រឿងភក្ត្រលើកដើមឡើងរងឲ្យចំពប់ជាដើម

សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប កាលស្រីកំពុងថ្វាយបង្គំ មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ក៏លើកដើមឡើងរងឲ្យចំពប់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ហើយ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូប គិតថាអញនឹងចាប់ស្រី កំព្យាយាម
តែចាប់មិនត្រូវ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសហើយផង ។ ទើបត្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
អាបត្តិទឹកដ ។

សង្ឃទិសេសទី ២ ចប់ ។

តតិយសង្ខេបទិសេសំ

(៧៧) តេន សមយេន តុន្ទោ ភកកា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ខេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយំ អរត្តា
 វិហារតិ^(១) ។ តេន ខោ បន សមយេន សប្បហុលា
 ឥត្តិយោ អារាមំ អគម្មស្ស វិហារបេត្តិកាយោ ។
 អថខោ តា ឥត្តិយោ យេនាយស្មា ឧទាយំ តេនុប-
 សង្កម្មស្ស ឧបសង្កម្មត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ ឯតទរោច្ចំ
 ឥត្តាម មយំ កន្តេ អយ្យស្ស វិហារំ បេត្តិកុន្តិ ។
 អថខោ អាយស្មា ឧទាយំ តា ឥត្តិយោ វិហារំ
 បេត្តាបេត្វា តាសំ ឥត្តិទំ វច្ឆមក្កំ បស្សាវមក្កំ
 អាធិស្ឋ វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ យាចតិបិ
 អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ បដិបុច្ឆតិបិ អាចិត្តតិបិ អនុសា-
 សតិបិ អក្កេសតិបិ ។ យោ តា ឥត្តិយោ ជិន្នកា^(២)
 ជុត្តិកា អហិរិកាយោ^(៣) អហោស្មំ^(៤) តា អាយស្មតា

---

១ គីតា បរិ ខ. ម. បោត្តកេសុ ភស្សយស្មតោ វិហារោ អភិរុបោ ហោតិ ទស្សនីយោ
 បាសាទិកោតិ បញ្ញាយតិ ។ ២-៣ ខ. ម បោត្តកេសុ ជិន្និកា ជុត្តិកា អហិរិកាតិ
 បញ្ញាយតិ ។ ៤ តេសុ អយំ បាលោ ៤ ទិស្សតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ៣

(៧៧) សម័យនោះព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ១៥គង់

នៅវត្តជេតវនរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង

ទុទាយក៏ក្នុងដ៏មានអាយុសម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងវ័ត្រ ។ គ្រានោះ មានស្រី

ច្រើននាក់ជាពួកអ្នកត្រូវការមើលវិហារ ហើយក៏នាំគ្នាទៅកាន់អាពាហ៍ ។

ស្រីទាំងនោះក៏ចូលទៅរកទុទាយក៏ក្នុងដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះ លុះចូល

ទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទុទាយក៏ក្នុងដ៏មានអាយុថាបពិត្រ

លោកដ៏ចម្រើន យើងទាំងឡាយចង់មើលវិហាររបស់លោកម្ចាស់ ។

លំដាប់នោះ ទុទាយក៏ក្នុងដ៏មានអាយុ ក៏នាំស្រីទាំងនោះមើល

វិហាររួចហើយ ពោលសរសើរខ្លះ ពោលបង្គាប់ខ្លះ សូមខ្លះ អង្វរខ្លះ

សួរខ្លះ សួរតបខ្លះ ប្រាប់ខ្លះ ប្រៀនប្រដៅខ្លះ ជេរខ្លះ ចំពោះវត្ថុមគ្គ

នឹងបស្សរមគ្គនៃស្រីទាំងនោះ ។ ស្រីណាដែលគ្មានសេចក្តីខ្លាច

ជាស្រីអ្នកលេងឥតមានអៀនខ្មាស ស្រីនោះក៏ញញឹមញញែម

និយាយបញ្ជោរ សើចក្អាកក្អាយចំអន់ជាមួយនឹងទុទាយក៏ក្នុងដ៏មានអាយុ

គោរសកណ្តោ ភតិយសង្ឃទិសេសស្ស ទាយភិក្ខុវិញ្ញ

ទុណយំនា សទ្ធិំ ទុហសន្តិមំ ទុល្លបន្តិមំ ទុជ្ឈក្កន្តិមំ
 ទុប្បណ្ណាន្តិមំ យា បន តា ឥត្តិយោ ហិរិមនា តា
 ទិក្ខុមិត្តា ភិក្ខុ ទុជ្ឈាបេន្តិ ឥទំ កន្តេ ន ជន្នំ
 ន បដិវ្យប់ សាមិកេនបិ មយំ ឃំ វត្តា ន ឥច្ឆេ-
 យ្យាម កិបនយ្យេន ទុណយំនាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា លដ្ឋិនោ កុក្កុច្ឆកោ សិក្ខាកោមា
 តេ ទុជ្ឈាយន្តិ ខ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ នាម
 អាយស្មា ទុណយំ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ
 ទិកាស័ស្សតិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ
 ឯតមន្តំ អាហេនេសុំ ។ អថចោ កកវា ឯតស្មី
 ទិណានេ ឯតស្មី បកវលោ ភិក្ខុសម្បំ សន្តិចា-
 តាបេត្តា អាយស្មន្តំ ទុណយំ បដិប្បន្តំ សច្ចំ តិវ
 ភំ ទុណយំ មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ទិកាស-
 ស័តិ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិកវហិ តុន្នោ កកវា
 អនន្តវិកំ ហោយបុរិស អននុលោមិកំ អប្បដិវ្យប់
 អស្សាមណកំ អកប្បិយំ អកវណិយំ កថំ ហិ
 នាម ភំ ហោយបុរិស មាតុក្កាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៣ រឿងឧបាយកិក្ខុ

ចំណែកខាងស្រីណាដែលមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ស្រីនោះចេញមកក៏
 ពោលទោសឧទាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ការ
 នេះគ្មានលាក់បាំង គ្មានគួរសមសោះ ចុះហេតុអ្វីក៏លោកម្ចាស់ឧទាយនិ-
 យាយយ៉ាងនេះ សូម្បីដល់ទៅប្តី ច្រើនិយាយយ៉ាងនេះ ក៏យើងទាំងឡាយ
 មិនប្រាថ្នាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិចជាអ្នក
 សន្តោស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ជាអ្នករង្វៀស ប្រាថ្នាតែខាងការរៀន
 សូត្រ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ចុះហេតុ
 អ្វី បានជាឧទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុ ពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
 (ដូច្នោះ) ។ កាលនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ យកសេចក្តីនេះក្រាបទូលដល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរ ឧទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងកាលនោះ
 ថា ម្ចាស់ឧទាយ បានឮថាអ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់
 មែនឬ ។ ឧទាយភិក្ខុក្រាបទូលថាបពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ (សេចក្តីនេះ)
 ពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់
 បុរសសោះសូន្យ ដំណើរនេះមិនទំនង មិនសមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែន
 ជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើសោះ នៃមោឃបុរស ចុះ
 ហេតុអ្វី បានជាអ្នកឯងពោលចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់ (ដូច្នោះ)

វិទយបំណិព មហាវិកង្កោ

ឌីកាសិស្សសិ ននុ មយា មោយប្តិស អនេកបរិយា-
 យេន វិកតាយ នម្បោ ទេសិតោ នោ សវតាយ
 ។ បេ ។ កាមបរិទ្បយានំ វ្រឹបសហោ អត្តោតោ
 នេតំ មោយប្តិស អប្បសង្កានំ វា បសាទាយ
 ។ បេ ។ វវត្ថុ បន កិត្តវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឌីក្ខិសេយ្យាប យោ បន កិត្តុ ឌីតិណ្ណោ វិបវណាតេន
 ចិត្តេន មាតុតាមំ ឌុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឌីកាសេយ្យ
 យថាតំ យុវា យុវតី មេដ្ឋន្ធបសញ្ញិតាហិ សម្ព្បទិ-
 សេសោតិ ។

[៧៨] យោ បនាតិ យោ យានិសេក ។ បេ ។
 កិត្តុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បេតោ
 កិត្តុតិ ។ ឌីតិណ្ណោ នាម សារត្តោ អបេត្តវា បដិពទ្ធិ-
 ចិត្តោ ។ វិបវណាតន្តិ វត្ថុចិ ចិត្តំ វិបវណាតំ ឌុដ្ឋចិ
 ចិត្តំ វិបវណាតំ ប្បទ្បចិ ចិត្តំ វិបវណាតំ អបិច វត្ត
 ចិត្តំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បេតំ វិបវណាតន្តិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ម្ចាស់មោឃបុរស ធម៌ដែលគេថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ
 (សុខ្ខត) ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយតម្រេក
 ឡើយ ។ បេ ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រហាយព្រោះកាមទាំងឡាយ
 ក៏គឺថាគតសំដែងរួចអស់ហើយតើ មិនមែនឬ នៃមោឃបុរស ដំណើរនេះ
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា (នោះ) ទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ
 ដូច្នោះថា ភិក្ខុណាមួយ គឺវាគគ្របសង្កត់ហើយមានចិត្តប្រែប្រួល និយាយ
 ចង់មាតុត្រាមដោយសំដីអាក្រក់ ដូចប្រសក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ
 ដោយសំដីដែលប្រកបដោយមេដុន ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៧៨) ត្រង់ពាក្យថា ណាមួយ អធិប្បាយថា ឯណា ក៏ដោយ ។ បេ ។

ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ ។ បេ ។ (ភិក្ខុដែលបានសម្រេចឧបសម្បទាដោយ
 ញាតិចតុតកម្មវាចាដ៏ត្រឹមត្រូវ) គឺថាគតសំដៅឲ្យឈ្មោះថា ភិក្ខុក្នុង
 អត្ថនេះ ។ ត្រង់ពាក្យថា គឺវាគគ្របសង្កត់ហើយ សេចក្តីថា ភិក្ខុ
 ដែលត្រេកអរ មានសេចក្តីអាឡោះរាល់យ មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ។ ត្រង់
 ពាក្យថា មានចិត្តប្រែប្រួល សេចក្តីថា ចិត្តដែលត្រេកអរ ក៏ហៅថា
 ប្រែប្រួល ចិត្តដែលខឹង ក៏ហៅថា ប្រែប្រួល ចិត្តដែលរង្វេង ក៏
 ហៅថា ប្រែប្រួល ប៉ុន្តែក្នុងអត្ថនេះ គឺថាគតសំដៅយកចិត្តដែល

ពេរសកល្លោ តតិយសង្ខារិសេសស្ស បទភាគីដិយេ សិក្ខាបទវិភង្កោ

មាតុតារោ នាម មនុស្សតិ ន យក្ខី ន
 បេតិ ន ភិប្បានកតា វិញ្ញា បដិពាលា សុភា-
 សិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតុ ។
 ទុដ្ឋល្លា នាម វាចា វច្ឆមក្កបស្សាវមក្កមេដុនធម្ម-
 ទុដ្ឋល្លា នាម វាចា វច្ឆមក្កប្បស្សាវមក្កមេដុនធម្មប្ប-
 ដិសំយុត្តា វាចា ។ ឡិកាសេយ្យាតិ អដ្ឋាតារោ
 វច្ឆតិ ។ យថាតំ យុវា យុវតិទ្ធិ ទហារោ ទហាវ តរុណោ
 តរុណំ កាមកោតិ កាមកោតិទំ ។ មេដុនធម្មសញ្ញាតា-
 ហិតិ មេដុនធម្មប្បដិសំយុត្តាហិ វាចាហិ ។ សង្ខារទិ-
 សេសោតិ ។ មេ ។ តេនបិ វច្ឆតិ សង្ខារទិសេសោតិ ។

(៧៧) ទ្វេ មក្កេ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
 អវណ្ណំបិ កណាតិ យាចតិបិ អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ
 បដិបុច្ឆតិបិ អាចិក្កតិបិ អនុសាសតិបិ អក្កោសតិបិ ។

(១០០) វណ្ណំ កណាតិ នាម ទ្វេ មក្កេ ថោ-
 មេតិ វណ្ណតិ បសំសតិ ។ អវណ្ណំបិ កណាតិ
 នាម ទ្វេ មក្កេ ឡិសេតិ វម្រេតិ ករហតិ ។
 យាចតិ នាម ទេហិ មេ ទេហាហិ មេ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៣ ចំណែកសិក្ខាបទ បទភាជនីយ

ត្រេកអរឲ្យឈ្មោះថា ចិត្តវិប្រប្រល ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវិ-
 ជ្ជាស អាចដឹងច្បាស់នូវពាក្យដែលគេនិយាយល្អនឹងអាក្រក់ សំដីគួរនឹង
 មិនគួរ ហៅថា មាតុត្រាម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី
 តិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ ។ ឯសំដីដែលហៅថាអាក្រក់នោះ
 បានដល់សំដីដែលប្រកបដោយមេប៉ុនធម្មចំពោះវច្ឆមគ្គនឹងបស្សវមគ្គ ។
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិល្មើស គឺថាគតត្រាស់ហៅថា និយាយចង់ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ដូចប្រសក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ សេចក្តីថា ប្រស
 ក់ឡោះនិយាយចង់ស្រីក្រមុំ ប្រសជំទង់និយាយចង់ស្រីជំទង់ ប្រសអ្នក
 បរិភោគកាមនិយាយចង់ស្រីអ្នកបរិភោគកាម ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយសំដី
 ដែលប្រកបដោយមេប៉ុន គឺសំដីដែលប្រកបព្រមចំពោះដោយមេប៉ុនធម្ម ។
 ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃទិសេសទី ១ រួចហើយ ។

(៧៧) ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្គាប់ក្តី សូមក្តី អង្វរក្តី សួរក្តី
 សួរបញ្ជាក់ក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រើប្រដៅក្តី ដេរក្តី ចំពោះទ្វារមគ្គទាំងពីរ ។

(១០០) ភិក្ខុនិយាយស្ទើរពណ៌នាសរសើរទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា
 ពោលសរសើរ ។ ភិក្ខុដេរតិះដៀលនិទ្ទាទ្វារមគ្គទាំងពីរ ហៅថា ពោល
 បង្គាប់ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងបូរឲ្យ (មេប៉ុនធម្ម) ដល់អាត្មា នាងបូរ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

អរហសី មេ ទានុទ្ទិ ។ អាយាចតំ ឆាប
 កកា តេ មាតា បសីទិស្សតិ កកា តេ
 បិតា បសីទិស្សតិ កកា តេ ទេវតាយោ ប-
 សីទិស្សតិ កកា តេ សុខណោ សុលយោ
 សុមុហុត្តោ ភវិស្សតិ កកា តេ មេដុំ ធម្ម
 លភិស្សមិតិ ។ បុច្ឆតិ ឆាម កកំ ភ្នំ សាមិកស្ស
 ទេសី កកំ ជានស្ស ទេសីតិ ។ បដិបុច្ឆតិ ឆាម
 ឃំ កិរ ភ្នំ សាមិកស្ស ទេសី ឃំ ជានស្ស
 ទេសីតិ ។ អាចិត្តតិ ឆាម បុដ្ឋា ភណតិ ឃំ
 ទេហិ ឃំ ទេន្ទិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
 បណាចា ចាតិ ។ អនុសាសតិ ឆាម អបុដ្ឋា ភណតិ
 ឃំ ទេហិ ឃំ ទេន្ទិ សាមិកស្ស បិយា ភវិស្សសិ
 មណាចា ចាតិ ។ អក្កោសតិ ឆាម អនិមិត្តាសិ

វិធីបដិក បហាវិក្ខ

ជាក់ទាន (មេបុនធម្ម) ដល់អាត្មា នាងត្បូរឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់អាត្មា
 ហៅថា សូម ។ ភិក្ខុនិយាយថា មាតារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា
 ចិតារបស់នាងនឹងជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ទេវតាទាំងឡាយរបស់នាងនឹង
 ជ្រះថ្លាក្នុងកាលណា ពេលល្អ ស្របក់ល្អ យាមល្អ របស់នាងនឹងមាន
 ក្នុងកាលណា អាត្មានឹងបាននូវមេបុនធម្មរបស់នាងក្នុងកាលណា (និយាយ
 យ៉ាងនេះ) ហៅថា អង្វរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់
 ប្តីដូចម្តេច នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់សហាយដូចម្តេច (យ៉ាងនេះ)
 ហៅថា សួរ ។ ភិក្ខុនិយាយថា បានឮថា នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់ប្តី
 យ៉ាងនេះ នាងឲ្យ (មេបុនធម្ម) ដល់សហាយយ៉ាងនេះ ដូច្នេះ ហៅថា
 សួររូបញ្ជាក់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីសួរហើយនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេបុនធម្ម)
 យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់
 ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង របស់ប្តី ដូច្នេះ ហៅថា ប្រាប់ ។ ភិក្ខុដែលស្រីមិនសួរ
 សោះទេ ស្រាប់តែនិយាយថា នាងចូរឲ្យ (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ កាលបើឲ្យ
 (មេបុនធម្ម) យ៉ាងនេះ នាងឯងនឹងជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីគាប់ចិត្តផង
 របស់ប្តី ដូច្នេះ ហៅថា ប្រៀនប្រដៅ ។ ភិក្ខុពោលពាក្យថា មេគ្មាននិមិត្ត

ពេរសកល្លោ ភតិយសង្ករទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ឥត្តិសញ្ញាអាទិ

និមិត្តមត្តាសិ អលោហិតាសិ ធុរលោហិតាសិ ធុរចោ-
ឡាសិ បក្សវន្តិសិ សិខិរណីសិ ឥត្តិបណ្ឌាកាសិ
វេហ្មុសិកាសិ សម្ពិញ្ញាសិ ទុកតោព្យញ្ញនកាសិតិ ។

[១០០] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ យាចតិបិ អាយាចតិបិ បុច្ឆតិបិ
បដិបុច្ឆតិបិ អាចក្ខតិបិ អនុសាសតិបិ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ សង្ករទិសេសស្ស ។ ឥត្តិ ច ហោតិ វេមតិកោ
បណ្ឌាកសញ្ញា ហ្មុសសញ្ញា វិរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស
វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោស-
តិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច ហោតិ
បណ្ឌាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌាកស្ស
វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយស្ស ។
បណ្ឌាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ ហ្មុសសញ្ញា វិរ-
ច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ

ព្រះសេចក្តី សង្ឃទិសេសទី ៣ បទភាគនីមួយៗ និយាយអំពីសេចក្តីសំគាល់ថាស្រីជាដើម

មេមានហេតុត្រាន់តែជានិមិត្ត មេគ្មានឈាម មេមានឈាមជានិច្ច មេមាន
កំណាត់សម្ព័ន្ធជានិច្ច មេហូរឈាមជានិច្ច មេសិទ្ធិណី^(១) មេស្រឡើយ
មេស្រីមានរូបដូចប្រុស មេមានទ្វារមគ្គរលាយចូលគ្នា មេទុកភាពព្យាបាទ
ដូច្នោះ ហៅថាដេរ ។

(១០១) ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រីពិតមែន ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី សូមក្តី អង្វរក្តី សួរក្តី សួរ
បញ្ជាក្តី ប្រាប់ក្តី ប្រៀនប្រដៅក្តី ដេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ
របស់ស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ស្រីជាប្រាកដ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី)
សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
បង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ របស់ស្រីនោះត្រូវ
អាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ ។ ខ្មើយជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្មើយពិតមែន ក៏មាន
សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះ
វច្ចមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ របស់ខ្មើយនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ ។ ខ្មើយជា
ប្រាកដ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថា
តិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី

១ ពាក្យដេរលើកអស់ ។

វិធីបដិពោ មហាវិកតោ

បណ្ឌិតស្ស វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
 កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ បុរិសសញ្ញា
 វេមតិកោ វិវច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា បណ្ឌិតសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ
 អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ វិវច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ វិវច្ឆានកតសញ្ញា វេមតិកោ ឥត្តិសញ្ញា បណ្ឌិត
 កសញ្ញា បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ វិវច្ឆា-
 នកតស្ស វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
 អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។

(១០២) ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ
 អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សម្មាទិសេសានំ ។ ទ្វេ
 ឥត្តិយោ ទ្ធិន្នំ ឥត្តិនំ វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញា

វិទយបិដក មហាវិវត្ត

ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ របស់
 ខ្មើយនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ប្រសជាប្រាកដ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស
 ពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់
 ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោល
 សរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សវមគ្គ
 នៃប្រសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ សត្វតិរច្ឆានឈ្មោលជាប្រាកដ ភិក្ខុ
 សំគាល់ថាសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន មានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា
 ស្រី (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
 (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃសត្វតិរច្ឆានឈ្មោលនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(១០២) ស្រីពីរនាក់ពិតមែន ភិក្ខុក៏សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាស្រី
 មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ស័-
 ទិសេសពីរ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថាខ្មើយ (ក្តី)

គោសកល្លោ តតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីយេ ទ្រេបណ្ណកាទិ

បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ទ្ធិនំ ឥត្ថិនំ វច្ឆមកំ បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
 កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
 ទ្ធិនំ ឥល្ងច្ចយានំ ។ ទ្រេ បណ្ណាកា ទ្ធិនំ បណ្ណាកានំ
 បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ បណ្ណា-
 កានំ វច្ឆមកំ បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
 កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទ្ធិនំ ឥល្ងច្ចយានំ ។ ទ្រេ បណ្ណាកា ទ្ធិនំ
 បណ្ណាកានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា
 ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ បណ្ណាកានំ
 វច្ឆមកំ បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ
 ទុក្ខដានំ ។ ទ្រេ បុរិសា ទ្ធិនំ បុរិសានំ បុរិសសញ្ញា
 វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្ថិសញ្ញា បណ្ណាកសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ បុរិសានំ វច្ឆមកំ
 បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។

ពេរសកណ្ត វស្សាទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីខ្មើយពីរនាក់ជាដើម

សំគាល់ថាប្រសក្តី សំគាល់ថាតិរច្ឆានក្តី ចំពោះស្រីទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ឆម
 ពីរ ។ ខ្មើយពីរនាក់ ក៏កុំសំគាល់ខ្មើយទាំងពីរនាក់ថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះ
 វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ឆមពីរ ។
 ខ្មើយពីរនាក់ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់
 ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះខ្មើយទាំងពីរនាក់ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះ
 វច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃខ្មើយទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ប្រសពីរនាក់ ក៏កុំសំគាល់ថាប្រសក្តី មានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ថា
 តិរច្ឆានក្តី សំគាល់ថាស្រីក្តី សំគាល់ថាខ្មើយក្តី ចំពោះប្រសទាំងពីរនាក់ ក៏
 មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំ-
 ពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃប្រសទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។

វិទយបិដកេ បហារិកង្កោ

ទ្វេ តិវច្ឆានកតា ទ្ធិនំ តិវច្ឆានកតានំ តិវច្ឆានកតសញ្ញា
 វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញា បណ្ឌាកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិនំ តិវច្ឆានកតានំ
 វច្ឆមកំ បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណិបំ កណាតិ អវណ្ណិបំ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិនំ ទុក្ខជាតំ ។

(១០៣) ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច ទុក្ខំ ឥត្ថិ-
 សញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ វច្ឆមកំ
 បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណិបំ កណាតិ អវណ្ណិបំ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិ-
 សេសេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បណ្ឌាកោ ច
 ទុក្ខំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ វុល្លច្ចយេន
 ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ បណ្ឌាកសញ្ញា ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ទ្ធិនំ វុល្លច្ចយានំ ។ បេ ។ បុរិសសញ្ញា ។ បេ ។
 តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ
 វច្ឆមកំ បស្សវមកំ អាទិស្ស វណ្ណិបំ កណាតិ អវណ្ណិបំ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លច្ចយេន
 ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថិ ច បុរិសោ ច ទុក្ខំ ឥត្ថិសញ្ញា

វិនយចំណែក មហាវិក្ក

តិរច្ឆានពីរ ភិក្ខុសំគាល់ថាតិរច្ឆានភិក្ខុ មានសេចក្តីសង្ស័យ (ភិក្ខុ) សំគាល់ថា
 ស្រី (ភិក្ខុ) សំគាល់ថាខ្មើយ (ភិក្ខុ) សំគាល់ថាប្រស (ភិក្ខុ) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរ
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរភិក្ខុ ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។
 ដេវភិក្ខុ ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គនៃតិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដពីរ ។

(១១៣) ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថា
 ស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរភិក្ខុ ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។
 ដេវភិក្ខុ ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ស័យទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យនឹងទុក្ខដ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្មើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យពីរ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាតិរច្ឆាន ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរភិក្ខុ ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវភិក្ខុ
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សាវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិបុល្លច្ច័យ
 នឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាស្រី

តេរសកណ្តោ គតិយសង្ឃាទិសេសស្ស បទអាជីវិយេ ពិគ្គិបុរិសាទិ

សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឡិកិដ្ឋំ វេច្ឆមកំ បស្សាវមកំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សម្មាទិសេសេន ឡិក្កដស្ស ។
ឥត្តិ ច បុរិសោ ច ឡិកិដ្ឋំ វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញា
បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ឡិកិដ្ឋំ វេច្ឆមកំ បស្សាវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ផុល្លច្ច-
យេន ឡិក្កដស្ស ។ ឥត្តិ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឡិកិដ្ឋំ
ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឡិកិដ្ឋំ វេច្ឆមកំ
បស្សាវមកំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ សម្មាទិសេ-
សេន ឡិក្កដស្ស ។ ឥត្តិ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឡិកិដ្ឋំ
វេមតិកោ បណ្ឌាកសញ្ញា បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឡិកិដ្ឋំ វេច្ឆមកំ បស្សាវមកំ
អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។
អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ផុល្លច្ចយេន ឡិក្កដស្ស ។
បណ្ឌាកោ ច បុរិសោ ច ឡិកិដ្ឋំ បណ្ឌាកសញ្ញា សារត្តោ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៣ បទរាជនិយ ឈ្មោះអំពីស្រីនិងប្រុសជាដើម

ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
 សេសនឹងទុកដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រុសម្នាក់ ក៏ក្នុងមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី)
 សំគាល់ថាឡើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះ
 ជនទាំងពីរនាក់ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
 ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិថ្មល្មមនឹងទុកដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ក៏ក្នុងសំគាល់ជនទាំងពីរ
 ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី
 ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសនឹងទុកដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ក៏ក្នុងមានសេចក្តី
 សង្ស័យ(ក្តី) សំគាល់ថាឡើយ(ក្តី) សំគាល់ថាប្រុស(ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
 (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី
 ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ជេរក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ (ឬ) បស្សវមគ្គ
 នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មមនឹងទុកដ ។ ឡើយម្នាក់
 ប្រុសម្នាក់ ក៏ក្នុងសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាឡើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស
 វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិទ្ធិ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិវច្ឆានកត-
 សញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ វច្ឆមក្កំ
 បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ ភណា-
 តិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិទ្ធិ ទុក្កដានំ ។
 បណ្ឌាកោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិ បណ្ឌិតសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឧភិទ្ធិ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ
 អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។
 អក្កោសតិបិ អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌា-
 កោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា
 តិវច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 នំ ឧភិទ្ធិ វច្ឆមក្កំ បស្សវមក្កំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ ភណាតិ
 អវណ្ណំបិ ភណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិទ្ធិ
 ទុក្កដានំ ។ បុរិសោ ច តិវច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិ
 បុរិសសញ្ញា វេមតិកោ តិវច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា

វិធីបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ
 (ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យនឹងទុក្ខដ ។
 ឡើយម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី) សំគាល់ថាប្រស(ក្តី)
 សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់
 ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ(ឬ) បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។
 ឡើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់នូវជនទាំងពីរថាឡើយ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី
 ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬ បស្សវមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ច័យ
 នឹងទុក្ខដ ។ ឡើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី)
 សំគាល់ថាប្រស(ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី(ក្តី)
 ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោល
 បង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី ចំពោះវច្ឆមគ្គ ឬបស្សវមគ្គនៃជនទាំងពីរនោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ ប្រសម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស(ក្តី)
 មានសេចក្តីសង្ស័យ(ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន(ក្តី) សំគាល់ថាស្រី(ក្តី)

គោរសកណ្តោ គតិយសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីយេ ឥត្តិសញ្ញាភិក្ខុ

បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ ឧក្ខន្ធិ
វច្ឆមត្តំ បស្សាវមត្តំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ
អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ
ទ្ធិធំ ឧក្កដាធំ ។

[១០៤] ឥត្តិ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ឥត្តិយោ វច្ឆមត្តំ បស្សាវមត្តំ វេយ្យោ អធិត្តកំ
ឧត្តជាណ្ឌមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។
បណ្ឌិតោ ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ បុរិសោ
ច ហោតិ ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ តិរច្ឆានគតោ ច ហោតិ
ឥត្តិសញ្ញា ។ បេ ។ អាបត្តិ ឧក្កដស្ស ។ ធើ
ឥត្តិយោ ទ្ធិធំ ឥត្តិធំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច ធំ ទ្ធិធំ ឥត្តិធំ វច្ឆមត្តំ បស្សាវមត្តំ វេយ្យោ
អធិត្តកំ ឧត្តជាណ្ឌមណ្ឌលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ
កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
អាបត្តិ ទ្ធិធំ ធុល្លច្ចយាធំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌិតោ
ច ឧក្ខន្ធិ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ធំ

តេសកណ្ណ សង្ខារទិសេសទី ៣ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសំគាល់ជាស្រីជាដើម
 សំគាល់ថាជាខ្មើយ(ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ
 ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះវច្ចមគ្គ ឬបស្សា-
 វមគ្គ នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

[១០៤] ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ
 ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី (ចំពោះកាយ)ខាងក្រោម
 ពីត្រីមជ្ឈកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀបលែងតែ
 វច្ចមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គនៃស្រីនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ចយ ។ ខ្មើយពិតមែន
 ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ។ បេ ។ ប្រសព្វពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី
 ។ បេ ។ តិរច្ឆានពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។
 ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ
 ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងក្រោម
 ពីត្រីមជ្ឈកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមមណ្ឌលជង្គង់ឡើងទៅ រៀបលែង
 តែវច្ចមគ្គ នឹងបស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងច្ចយពីរ ។
 ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រកអរ

វិធីបំណែក មហាវិក្កោ

ឧក្កំ វច្ឆមកំ បស្សវមកំ បេត្តា អនក្កកំ
 ឧត្តជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ វុល្លុច្ឆយេន
 ទុក្កជស្ស ។

(១០៥) ឥត្ថំ ច ហោតិ ឥត្ថសញ្ញំ សារត្តោ
 ច កិក្កំ ច នំ ឥត្ថយា ឧត្តក្កកំ អដោជាណុ-
 មណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 បណ្ណាកោ ច ហោតិ ឥត្ថសញ្ញំ ។ បេ ។ បុរិសោ
 ច ហោតិ ឥត្ថសញ្ញំ ។ បេ ។ តិវច្ឆានកតោ ច
 ហោតិ ឥត្ថសញ្ញំ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្ថយោ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថំនំ ឥត្ថសញ្ញំ សារត្តោ ច កិក្កំ ច
 នំ ទ្វិដ្ឋំ ឥត្ថំនំ ឧត្តក្កកំ អដោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស
 វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិ-
 បិ អាបត្តិ ទ្វិដ្ឋំ ទុក្កជានំ ។ ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច
 ឧក្កំ ឥត្ថសញ្ញំ សារត្តោ ច កិក្កំ ច នំ ឧក្កំ
 ឧត្តក្កកំ អដោជាណុមណ្ណាលំ អាទិស្ស វណ្ណំបិ

វិទយបិដក មហាវិរាត្ត

ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
ក្រោមពីត្រីមជ្ឈកំបិតចុះមក ខាងលើពីត្រីមណ្ឌលដង្កង់ឡើងទៅ រៀរ
លែងតែវច្ចមគ្គ ឬបស្សាវមគ្គ នៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិបុណ្យច្រើន
នឹងទុកដ ។

(១០៥) ស្រីពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី (ចំពោះកាយ) ខាង
លើពីត្រីមជ្ឈកំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រីមណ្ឌលដង្កង់ចុះមកនៃស្រី
នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្មើយពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី ។ បេ ។
ប្រសព្វពិតវែន ភិក្ខុសំគាល់ថាជាស្រី ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោលពិតវែន
ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
ក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេវក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើពីត្រីម
ជ្ឈកំបិតឡើងទៅ ខាងក្រោមពីត្រីមណ្ឌលដង្កង់ចុះមក នៃស្រី
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្មើយម្នាក់ ភិក្ខុ
សំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី

ពេរសកណ្តោ តតិយសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិវារោ

កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ ឥត្តិ ច ហោតិ
 ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្តិយា កាយប្ប-
 ដិពទ្ធិ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ
 ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បណ្ឌកោ
 ច ហោតិ ។ បេ ។ បុរិសោ ច ហោតិ ។ បេ ។ តិរ-
 ច្ឆានកតោ ច ហោតិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិន្ទំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច
 ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្ទំ ឥត្តិនំ កាយប្បដិពទ្ធិ អាទិស្ស
 វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោ-
 សតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កដានំ ។ ឥត្តិ ច បណ្ឌកោ
 ច ទុក្កន្ទំ ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្កន្ទំ
 កាយប្បដិពទ្ធិ អាទិស្ស វណ្ណំបិ កណាតិ អវណ្ណំបិ
 កណាតិ ។ បេ ។ អក្កោសតិបិ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្កដានំ ។

(១០៦) អនាបត្តិ អត្ថបុរេក្ខារស្ស ធម្មបុរេក្ខារស្ស
 អនុសាសនីបុរេក្ខារស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម-
 កស្សានិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៣ និយាយអំពីវារដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី (ចំពោះកាយ) ខាងលើត្រឹមដងកាំបិត
 ឡើងទៅ ខាងក្រោមត្រឹមមណ្ឌលដង្កង់ចុះមក នៃជនទាំងពីរនាក់នោះ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី
 ចំពោះវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយស្រីនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ខ្ញើយពិតមែន
 ។ បេ ។ ប្រសព្វពិតមែន ។ បេ ។ តិរច្ឆានឈ្មោលពិតមែន ។ បេ ។ ត្រូវអា-
 បត្តិទុកដ ។ ស្រីពីរនាក់ ភិក្ខុសំគាល់ស្រីទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី
 ចំពោះវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយនៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។
 ស្រីម្នាក់ ខ្ញើយម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរក្តី ពោលបង្ហាបក្តី ។ បេ ។ ដេរក្តី ចំពោះវត្ថុ
 ដែលជាប់នឹងកាយ នៃស្រីទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។

(១០៦) អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៥ ពួក) គឺ ភិក្ខុដែលកំពុងអធិ-
 ប្បាយសេចក្តី^(១) ១ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្រៀនធម៌^(២) ១ ភិក្ខុដែលកំពុង
 ប្រៀនប្រដៅ^(៣) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

១ ភិក្ខុដែលកំពុងសំដែងនូវសេចក្តីពន្យល់ ឬដែលកំពុងស្តារធម្មតាអង្គកថា នៃបទមាន
 ពាក្យថា ឯងជាមនុស្សគ្មាននិមិត្ត ដូច្នោះជាដើម ។ ២ ភិក្ខុដែលកំពុងបង្ហាញ ឬកំពុងស្តារធម្មតា
 នូវវិញ្ញាណ ។ ៣ ភិក្ខុដែលកំពុងនិយាយប្រៀនប្រដៅមនុស្សខ្ញើយថា ឥឡូវនេះឯងជាមនុស្សគ្មាន
 និមិត្ត ឯងជាមនុស្សឧកពោព្យាណ្ឌក កំពុងពិធីឡូរនេះទៅ ឯងត្រូវកុំប្រមាទ ទៅខាងមុខទៅ
 កុំឲ្យជាមនុស្សយ៉ាងហ្នឹងទៀត ។ (អដ្ឋកថា) ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

(១០៧) លោហិតំកក្កសាតិណ្ណំ ខំទីយញ្ចវាបិតំ
កក្កសំសរតិ^(១)មត្តោ សទ្ធានាទេនកម្មនាតិ ។

(១០៨) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
ឥត្ថំ នវត្ថំ កម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទរោច លោហិតំ ខោ តេ
ភតិជិតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
នវត្តោ កម្មលោតិ ។ វស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
កក្កច្ចំ នុ ខោ អហំ សដ្ឋាទិសេសំ អាបត្តិ
អាបន្នោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពេចសិ ។
អាណាបត្តិ ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជ-
ស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា
ឥត្ថំ កក្កសកម្មលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញតរោ
ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទរោច កក្កស-
លោមំ ខោ តេ ភតិជិតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ

១ ឧ. ម. សំស័ទ្ធិ ។

វិធីបដិក មហាវិភង្គ

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរវិហា ដែលនឹងសំដែង
តទៅដូចមានខាងក្រោយនេះ)

(១០៧) សម្ពត៌កម្ពលក្រហម១ សម្ពត៌កម្ពលមានរោមខ្លី១
សម្ពត៌កម្ពលមានរោមក្រញាញ់១ សម្ពត៌កម្ពលមានរោមវែង១
សម្ពត៌កម្ពលមានរោមវែង១ ស្រីព្រះស្រូវ១ ភិក្ខុស្នូរថាផ្លូវ
ប្រព្រឹត្តទៅស្រលទេប្តូ១ សព្វ១ ទានដ៏ប្រសើរ១ ស្រី
កំពុងធ្វើការងារ១ ។

(១០៨) សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ដណ្តប់សម្ពត៌កម្ពលដែលកំ
ប្តី ។ ភិក្ខុ១រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះ
ថា ម្ចាស់បួនស្រី វត្តរបស់នាងក្រហមប្តី ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏
ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត៌កម្ពលខ្ញុំដែលកំប្តី ។ ភិក្ខុនោះ
មានសេចក្តីសង្ស័យថាអញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
ក្រាបទូលសេចក្តីនោះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យ
នោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តប់សម្ពត៌កម្ពលមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុមួយរូប
មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយនូវពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់បួន
ស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមខ្លីប្តី ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ក៏ឆ្លើយថា

កេរសកណ្តោ ភតិយសង្កាទិសេសស្ស វិនិច្ឆ័យម្ហិ លោហិតកម្ពុលាទិ

អាម អយ្យ កក្កសកម្ពលោតិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ
អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស
អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតវា ឥត្តំ នវណោតំ កម្ពលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញ
តវោ ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទវោច អាភិណ្ណាលោមំ
ខោ តេ ភតិជិតិ ។ សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ
នវណោតោ កម្ពលោតិ ។ តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ទុក្កជស្សាតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា
ឥត្តំ ខរកម្ពលំ ចារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតវោ ភិក្ខុ
សារត្តោ តំ ឥត្តំ ឯតទវោច ខរលោមំ ខោ តេ ភតិជិតិ ។
សា ន បដិវិជានាតិ អាម អយ្យ ខរកម្ពលោតិ ។
តស្ស កក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនាបត្តិ ភិក្ខុ
សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

ធរសកណ្ណសង្ឃទិសេសទី៣វិនិត្យត្រូវយោងអំពីស្រីដណ្តប់សំពត់កម្ពុលមានពណ៌ក្រហមជាដើម

ករុណាលោកម្ចាស់ សម្តែកកម្ពុលខ្ញុំមានរោមខ្លី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី
ម្នាក់ ដណ្តប់សម្តែកកម្ពុលទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្តរបស់នាង
មានរោមក្រញាញ់ប្តូ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណា
លោកម្ចាស់ សម្តែកកម្ពុលខ្ញុំទើបតែនឹងលាងថ្មី ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់
ដណ្តប់សម្តែកកម្ពុលមានរោមវែង ។ មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្នាលប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងមានរោម
វែងប្តូ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សម្តែក
កម្ពុលខ្ញុំមានរោមវែង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។

វិសយបំណិព មហាវិរាដ្ឋោ

[១០៧] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 ឥត្ថំ ធីយទារាវំ ទារុតា ហោតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទរោច ធីយលោមំ ខោ តេ
 ភតិធីតិ ។ សា ន បដិវិជាណាតិ អាម អយ្យ
 ធីយទារាវរោតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១០៨] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 ឥត្ថំ ខេត្តំ វទាបេត្វា អាគច្ឆតិ ។ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 សារត្តោ តំ ឥត្ថំ ឯតទរោច វាបិសំ ខោ តេ ភតិធីតិ ។
 សា ន បដិវិជាណាតិ អាម អយ្យ លោ ច ខោ
 បដិវត្តន្តិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ សជ្ឈាទិសេសស្ស អាបតិ ទុក្កជស្សាតិ ។

[១០៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរោ
 ភិក្ខុ បរិញ្ញាជិតំ បដិបថេ បស្សិត្វា សារត្តោ តំ
 បរិញ្ញាជិតំ ឯតទរោច កច្ចំ ភតិធី តេ មត្តោ
 សំសរាតិ^(១) ។ សា ន បដិវិជាណាតិ អាម ភិក្ខុ

---

១ ឧ. ម. សំស័ទ្ធតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

[១០៧] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ដណ្តប់សម្ពត្តិបារាមមាន
 រោមវែង ។ មានកិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយពាក្យនេះនឹងស្រី
 នោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងមានរោមវែងឬ ។ ស្រីនោះមិនដឹង
 ច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ សម្ពត្តិបារាមខ្ញុំមានរោមវែង ។ កិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។

[១១០] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ ប្រើគេឲ្យព្រោះស្រូវស្រែ
 រួចហើយត្រឡប់មកវិញ ។ មានកិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី វត្តរបស់នាងឲ្យគេព្រោះហើយឬ
 ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោកម្ចាស់ ស្រែខ្ញុំគេមិនទាន់
 ព្រោះទេ ។ កិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។

[១១១] សម័យនោះឯង មានកិក្ខុ ១ រូប ប្រទះនឹងនាង
 បរិព្វាជីកាត្រង់ផ្លូវជួបគ្នា មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹង
 បរិព្វាជីកានោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ផ្លូវរបស់នាងប្រព្រឹត្តទៅស្រួល
 ទេឬ ។ នាងនោះមិនដឹងច្បាស់ ក៏ឆ្លើយថា ករុណាលោក

ពេសកណ្តោ ភិយសង្ឃទិសេសស្ស វិនិកវត្តម្ហិ មេបុនធម្មាទិ

បដិបដិស្សសីតិ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ
ឥន្ទ្រច្ចយស្សាតិ ។

[១១២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញាតំ ឥត្តំ ឯតទរោច សទ្ធាសិ
ត្ថំ ភគិនិ អបិច យំ សាមិកស្ស ទេសិ តំ ធម្មាភិ
ទេសីតិ ។ កី ភន្តេតិ ។ មេបុនធម្មន្តំ ។ វស្ស
កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អា-
បន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន
អញ្ញាតោ ភិក្ខុ សារត្តោ អញ្ញាតំ ឥត្តំ ឯតទរោច
សទ្ធាសិ ត្ថំ ភគិនិ អបិច យំ អក្កនានំ តំ ធម្មាភិ
ទេសីតិ ។ កី ភន្តេ អក្កនានន្តំ ។ មេបុនធម្មន្តំ ។
វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ
អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៣ វិន័យវត្ត និយាយអំពីភិក្ខុប្រាប់មេប៉ុនធម្មជាដើម

លោកនឹងដើរទៅបាន ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិ
ថ្មល្អថ្មយ ។

[១១២] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសទ្ធា ប៉ុន្តែ
នាងឲ្យវត្តណា ដល់ស្វាមី នាងមិនឲ្យវត្តនោះដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រីនោះ
សួរថា អ្វីលោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេច-
ក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១រូប មានសេចក្តីត្រេកអរ
ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីម្នាក់ថា ម្នាលប្អូនស្រី នាងជាស្រីមានសទ្ធា
ប៉ុន្តែទានណា ដ៏ប្រសើរ នាងមិនឲ្យទាននោះដល់អាត្មាផងសោះ ។ ស្រី
នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ឆ្លើយថា ទានដ៏ប្រសើរនោះ គឺមេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសហើយ ។

វិធីបំណែក មហាវិវត្ត

(១០៣) តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 ឥត្តិ កម្មំ ករោតិ ។ អញ្ញាតរា ភិក្ខុ សារត្តោ តំ
 ឥត្តិ ឯតទរោច តិដ្ឋ ភតិទិ អហំ ករិស្សមីតិ ។ សា
 ន បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ
 តិ ។ តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា ឥត្តិ កម្មំ
 ករោតិ ។ អញ្ញាតរា ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តិ ឯតទរោច
 ទិសីទ ភតិទិ អហំ ករិស្សមីតិ ។ សា ន
 បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អនា-
 បត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។
 តេជ ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា ឥត្តិ កម្មំ
 ករោតិ ។ អញ្ញាតរា ភិក្ខុ សារត្តោ តំ ឥត្តិ
 ឯតទរោច ទិបដ្ឋ ភតិទិ អហំ ករិស្សមីតិ ។ សា ន
 បដិវិជាណាតិ ។ តស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ អ-
 នាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កជស្សាតិ ។

គតិយសង្ឃាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិក្ក

[១១៣] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន
 ភិក្ខុៗ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់
 ប្អូនស្រី នាងឈប់ចុះចាំអាត្មាធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង មានស្រី
 ម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មានភិក្ខុៗ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយ
 ពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ចូរនាងអង្គុយទៅ អាត្មានឹងធ្វើ
 ឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
 អាបត្តិទុក្ខ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ កំពុងធ្វើការងារ ។ មាន
 ភិក្ខុៗ មានសេចក្តីត្រេកអរ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងស្រីនោះថា ម្ចាស់
 ប្អូនស្រី នាងចូរដេកទៅ អាត្មានឹងធ្វើឲ្យ ។ ស្រីនោះមិនដឹងច្បាស់ ។ ភិក្ខុ
 នោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខ ។
 សង្ឃាទិសេសទី ៣ ចប់ ។

បុត្តសង្ឃទិសេសំ

(១១២) តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថយំ
 កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្ក-
 មតិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរា ឥត្តិ
 មតបតិកា អភិរូទា ហោតិ ទស្សនីយា ហាសាទិ-
 កា ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយិ បុព្វណ្ណសមយំ
 និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន តស្ស ឥត្តិយា
 និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្ត អាសនេ
 និសីទិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ យេនាយស្មា ឧទាយិ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តិ
 ខោ តំ ឥត្តិ អាយស្មា ឧទាយិ ធម្មិយា កថាយ
 សន្តស្សីសិ សមាទបេសិ សមុត្តេជេសិ សម្បហំ-
 សេសិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ អាយស្មតា ឧទាយិវា
 ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សីតា សមាទបិតា សមុត្តេ-
 ជិតា សម្បហំសិតា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯតទវោថ

សង្ឃាទិលេសទី ៤

(១១២) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញត្ថុដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល^(១) ក៏ចូលទៅរកត្រកូលមានប្រមាណច្រើន ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមេម៉ាយស្ងប់ប្តី មានបុលគួរពិតពិលរមិលមើល ជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ។ គ្រានោះ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុស្ងៀកស្ងួង ទ្រង់បាត្រចីវរ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ស្រីនោះ ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម លុះចូលទៅដល់ហើយក៏អង្គុយលើអាសន៍ដែលគេក្រាលប្រគេន ។ ស្រីនោះក៏ចូលមករកឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះ លុះចូលមកជិតហើយ ក៏ទទេកាយថ្វាយបង្គំឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុក៏ញ៉ាំងស្រីនោះ ដែលអង្គុយនៅក្នុងទីសមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ឲ្យកានយកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។ ឯស្រីនោះ លុះឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហាន ឲ្យរីករាយដោយវាចាដ៏ប្រកបដោយធម៌ ដូច្នោះហើយ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុថា

១ ពុលុបក ព្រៀថា ដីគុន កំបាន គីរិក្ខុដែលដិតដិតស្មុំស្មាលនឹងក្រិកូល ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិកង្កោ

វនេយ្យាថ កន្តេ យេន អត្តោ បដិពលា មយំ
អយ្យស្ស ទានុំ យទិទំ ចីវរបិណ្ឌា ចាតសេនាសនគិ-
លានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការន្តិ^(១) ។ ន ខោ តេ កតិទិ
អម្ហាកំ ទុល្យកា យទិទំ ចីវរបិណ្ឌា ចាតសេនាស-
នគិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ការា អបិច ខោ^(២) យោ
អម្ហាកំ ទុល្យកោ តំ អម្ហាកំ ទេហិតំ ។ កំ
កន្តេតិ ។ មេដ្ឋនធម្មន្តិ ។ អត្តោ កន្តេតិ ។ អត្តោ
កតិទិតិ ។ ឃហិ កន្តេតិ ឌីវកំ បរិសិត្វា សាជកំ
ទិត្តិបិត្វា មញ្ចកេ ទុត្តានា ទិបជ្ជិ ។ អថខោ អាយស្សា
ទុនាយំ យេន សា ឥត្តិ តេនុបសង្កមំ ទុបសង្កមិត្វា
កោ ឥមំ វសលំ ទុក្ខន្តំ អាមសិស្សតិទិ ទុដ្ឋហិត្វា
បក្កាមិ ។ អថខោ សា ឥត្តិ ទុដ្ឋាយតិ ទិយតិ
វិទាចេតិ អលជ្ជិដោ ឥមេ សមណា សក្យបុត្តិយា
ទុស្សីលា មុសាវាទិដោ ឥមេហិ នាម សមចារិដោ

---

១ ឧ. ម. បរិក្ការន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ពោត្តកេសុ ខោសខោ នត្តិ អបិចាតិ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

បតិត្រលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ត្រូវការដោយវត្ថុណាដែលខ្ញុំព្រះករុណា
 ល្មមនឹងប្រគេនលោកម្ចាស់បាន ដូចជាចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿងសេនាសន
 គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ នោះលោកម្ចាស់និមន្តប្រាប់
 មកចុះ ។ ឧទាមភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី ចីវរ បិណ្ឌបាត គ្រឿង
 សេនាសន គ្រឿងបរិក្ខារគឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់មនុស្សមានជម្ងឺដែលជារបស់
 នាង យើងមិនមែនបានដោយកម្រទេ តែថារបស់ណាដែលយើង
 បានដោយកម្រ នាងចូរឲ្យរបស់នោះដល់យើងវិញចុះ ។ ស្រីនោះ
 សួរថា ឲ្យអ្វីលោកម្ចាស់ ។ ឧទាមភិក្ខុឆ្លើយថា ឲ្យមេថ្មនធម្ម ។ ស្រីនោះ
 សួរថា លោកម្ចាស់ត្រូវការឬ ។ ឧទាមភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី អាត្មា
 ត្រូវការដែរ ។ ស្រីនោះឆ្លើយថា លោកម្ចាស់និមន្តមកចុះ ថាហើយ
 ក៏ចូលទៅក្នុងបន្ទប់តូចដោះសំពត់សាដកចេញហើយដេកផ្លាស់លើគ្រែ ។
 ឧទាមភិក្ខុដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅជិតស្រីនោះក្នុងពេលនោះឯង លុះចូល
 ទៅដល់ហើយក៏ស្តីឲ្យថា អ្នកណា នឹងហ៊ានស្តាប់អង្គុលស្រីអាក្រក់មាន
 ក្លិនស្អុយយ៉ាងនេះ ថាហើយក៏ខាកស្ពោះដើរចេញទៅ ។ គ្រានោះឯង
 ស្រីនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្កាប់ថា សមណទាំងនេះជាកូន
 ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រគ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយ
 ពាក្យកុហក ព្រោះថាសមណទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវ

ពេរសរណ្ត បក្កុសស្បិទិសេសស្ស ខាយិក្កវិក្ក

ធម្មចារិណោ ព្រហ្មចារិណោ សច្ចភទិណោ សីលវណ្ណោ
 កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ សា-
 មញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
 នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា
 អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កថំ ហិ នាម សមណោ
 ទុណាយំ មំ សាមំ មេត្តនធម្មំ យាចិត្តា កោ
 ឥមំ វសលំ ទុក្ខន្ធ�ំ អាមសិស្សនីតិ នុដ្ឋហិត្តា
 បក្កមិស្សនី កំ មេ ហាបកំ កំ មេ ទុក្ខន្ធឱ
 កិស្សហំ កេន ហាយាមីតិ ។ អញ្ញាបិ ឥត្តិយោ
 ទុដ្ឋិយន្តិ ធីយន្តិ វិចារចន្តិ អលន្តិណោ ឥមេ សមណោ
 សក្យបុត្តិយា ទុស្សីលា មុសាភទិណោ ឥមេ ហិ នាម
 សមចារិណោ ធម្មចារិណោ ព្រហ្មចារិណោ សច្ចភទិណោ
 សីលវណ្ណោ កល្យាណធម្មា បដិជាទិស្សន្តិ នត្តិ ឥមេសំ
 សាមញ្ញំ នត្តិ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ នដ្ឋំ ឥមេសំ សាមញ្ញំ

ធរណីយកម្ម សង្ឃទិសេសទី៤ និទានទាយភិក្ខុ

ប្រព្រឹត្តធម៌ ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជា
 កុសល សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់
 សមណទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់
 ហើយ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញ-
 គុណរបស់សមណទាំងនេះមានព័ណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំង
 នេះមានព័ណា សមណទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណ
 ទាំងនេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណឈ្មោះ
 ទាយស៊ីមេបុនធម្មនឹងអញដោយខ្លួនឯង ហើយស្តីថា អ្នកណានឹងហ៊ាន
 ស្តាប់អង្គលស្រីអាក្រក់មានក្លិនស្អុយយ៉ាងនេះ ថាហើយខាកស្តោះចៀស
 ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករបស់អញដូចម្តេច ក្លិនអញអាក្រក់ដូច-
 ម្តេច អញដូចម្តេច អញអន់ (ជាងស្រីឯទៀត) ដោយអ្វី ។ ស្រីទាំងឡាយ
 ឯទៀតក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា សមណទាំងនេះជាកូនចៅ
 ព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ទ្រុស្តសីល និយាយកុហក
 ព្រោះថា សមណទាំងនេះប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តតិមត្រូវ ប្រព្រឹត្តធម៌
 ប្រព្រឹត្តដ៏ប្រសើរ និយាយពាក្យពិត មានសីល មានធម៌ជាកុសល
 សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះគ្មានទេ ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណ
 ទាំងនេះគ្មានទេ សាមញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ

វិទយបិដកេ មហាវិក្កោ

នដ្ឋំ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ កុតោ ឥមេសំ សាមញ្ញំ
 កុតោ ឥមេសំ ព្រហ្មញ្ញំ អបគតា ឥមេ សាមញ្ញា
 អបគតា ឥមេ ព្រហ្មញ្ញា កេចំ ហិ នាម សម-
 ណោ ឧទាយំ ឥមិស្សា សាមំ មេដ្ឋនធម្មំ យាចិត្តា
 កោ ឥមំ វេសលំ ឧត្តន្ធិ អាមសិស្សតិភិ នុដ្ឋហិត្តា
 បក្កមិស្សតិ កី ឥមិស្សា ចាបកំ កី ឥមិស្សា ឧត្តន្ធិ
 កិស្សាយំ កេន ហាយតិភិ ។ អស្សេសុំ ខោ ភិក្ខុ
 តាសំ ឥត្តិណំ ឧជ្ឈាយន្តិណំ ជីយន្តិណំ វិហារេន្តិណំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទា សន្តដ្ឋា លដ្ឋិទោ កុក្កុក្កោ
 សិក្ខាកាមា តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជីយន្តិ វិហារេន្តិ កេចំ
 ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយំ មាតុតាមស្ស សន្តិកេ
 អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសសីតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អារា-
 ចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្តិទាតាបេត្តា អាយស្មន្តិ
 ឧទាយំ បដិប្បិច្ឆិ សច្ចំ កិវ ត្ថំ ឧទាយំ មាតុតាមស្ស
 សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសសីតិ ។

វិនយចំណិត មហាវិវត្ត

ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះវិនាសអស់ហើយ សាមញ្ញគុណ
 របស់សមណទាំងនេះមានពំណា ព្រហ្មញ្ញគុណរបស់សមណទាំងនេះ
 មានពំណា សមណទាំងនេះប្រាសចាកសាមញ្ញគុណហើយ សមណទាំង
 នេះប្រាសចាកព្រហ្មញ្ញគុណហើយ មិនសមបីបើ សមណឈ្មោះទុទាយិ
 សុំមេបុនធម្មនឹងស្រីនេះដោយខ្លួនឯងហើយថែរជាស្តីថា អ្នកណាខឹងហើន
 ស្នាបអង្គុលស្រីអាត្រក់មានកូនស្អុយយ៉ាងនេះ ហើយខាកស្តោះចៀស
 ចេញទៅ (ដូច្នោះសោះ) ការលាមករបស់ស្រីនេះដូចម្តេច កូនរបស់ស្រីនេះ
 អាត្រក់ដូចម្តេច ស្រីនេះដូចម្តេច ស្រីនេះថែកថយ(ជាងស្រីឯទៀត)ដោយ
 អ្វី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮស្រីទាំងឡាយនោះពោលទោស តិះដៀលបន្តិះ
 បង្គាប់ (ដូច្នោះហើយ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ជាអ្នកសន្តោស មានសេចក្តីខ្មាស មានសេចក្តីរង្វៀស ប្រាថ្នាតែការសិក្សា
 ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ពោលទោស តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបីបើ
 ទុទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុពោលសរសើរការបម្រើខ្លួនដោយកាមកង្វីសំណាក់
 មាតុត្រាមសោះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគកង្វីពេលនោះ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
 ម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួររហ័សក៏ទុទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 កង្វីពេលនោះថា ម្ចាស់ទុទាយិ បានឮថាអ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើ

ពេរសកល្លោ ចក្កសង្ខទ័សេសស្ស សិក្ខាបទប្បញ្ញត្តិ

សេដ្ឋំ ភគវាតិ ។ វិទារហិ ពុម្ភោ ភគវា អនន្តច្ឆរិកំ
 មោយប្បវិស អនន្តលោមិកំ អប្បជ្ឈិបំ អស្សាមណកំ
 អកេហ្មិយំ អករណីយំ កថំ ហិ នាម ត្ថំ
 មោយប្បវិស មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិច-
 រិយាយ វណ្ណំ កាសិស្សសិ នន្ត មយា មោយប្បវិស
 អនេកចរិយាយេន វិវាតាយ ធម្មោ ទេសិតោ នោ
 សវាតាយ ។ បេ ។ កាមចរិទ្ធកាណំ វ្របសមោ អក្ខតោ
 នេតំ មោយប្បវិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។
 ឯវត្ថុ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
 យោ បន ភិក្ខុ ឧតិល្លោ វិបរិណាតេន ចិត្តេន
 មាតុតាមស្ស សន្តិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ
 កាសេយ្យ ឯតទត្ថំ កតិទំ ចារិចរិយានំ យា
 មាទិសំ សីលវុទ្ធិំ កល្យាណធម្មំ ព្រហ្មចារី ឯតេន
 ធម្មេន ចរិចវេយ្យាតិ មេដ្ឋន្ធបសញ្ញាតេន សង្កទិ-
 សេសោតិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ សេចក្តីបញ្ចត្តិសិក្ខាប្ប

ខ្លួនដោយកាមក្នុងសំណាកមាតុត្រាមមែនឬ ។ ទទាយកិក្ខុក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគសេចក្តីនុះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់តិរៀលថា ម្នាលបុរសសាបសូន្យ ដំណើរនេះមិនទំនង មិន
 សមគួរ មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់សមណ មិនគប្បីសោះ មិនគួរធ្វើ
 សោះ ម្នាលមោឃបុរស មិនសមបីបើ អ្នកឯងពោលសរសើរការបម្រើខ្លួន
 ដោយកាមក្នុងសំណាកមាតុត្រាម (ដូច្នោះទេ) ម្នាលមោឃបុរស ធម៌ដែល
 តថាគតសំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ (សុទ្ធតែ) ដើម្បីឲ្យប្រាសចាក
 រាគ មិនមែនសំដែងឲ្យប្រកបដោយរាគទេ ។ បេ។ ការរម្ងាប់សេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយព្រោះកាម តថាគតក៏បានសំដែងហើយ ម្នាលមោឃបុរស អំពើលា-
 មករបស់អ្នកឯងនុះ មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនបាន
 ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ គឺរាគគ្របសង្កត់ហើយមានចិត្ត
 ប្រែប្រួល ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាកនៃមាតុ-
 ត្រាម ដោយសំដីប្រកបដោយមេចុនធម្មថាស្រីណាគប្បីបម្រើនូវកិក្ខុមាន
 សីល មានធម៌ជាកុសល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរប្រហែលដូចអាត្មា
 ដោយធម៌នេះ ម្នាលបុរសស្រី ការបម្រើនេះរបស់ស្រីនោះជាការប្រសើរជាង
 ការបម្រើទាំងអស់ (ពោលពាក្យដូច្នោះ) កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស។

វិធម្មបិដកេ បហារិកង្កោ

(១១៥) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ

។ បេ ។ កិក្ខតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ
 អធិប្បតោ កិក្ខតិ ។ ឌីតិណ្ណោ យាម សារត្តោ
 អបេត្តោ បដិពទ្ធិចិត្តោ ។ វិបរិណាតន្តិ រត្តំបំ ចិត្តំ
 វិបរិណាតំ ទុដ្ឋំបំ ចិត្តំ វិបរិណាតំ ម្មឡិបំ ចិត្តំ
 វិបរិណាតំ អបិច រត្តំ ចិត្តំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតំ
 វិបរិណាតន្តិ ។ មាតុតាមោ យាម មនុស្សតិ
 ន យក្ខិ ន បេតិ ន តិរច្ឆានតតា វិញ្ញ
 បដិពណ សុភាសិតទុញ្ញាសិតំ ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អា-
 ណាទិកំ ។ មាតុតាមស្ស សន្តិកេតិ មាតុតាមស្ស
 សាមន្តា មាតុតាមស្ស អវិទូរេ ។ អត្តកាមន្តិ អត្តនោ
 កាមំ អត្តនោ ហេតុំ អត្តនោ អធិប្បាយំ អត្តនោ
 ចារិចរិយំ ។ ឯតទន្តន្តិ ឯតំ អត្តំ ឯតំ សេដ្ឋំ
 ឯតំ មោត្តំ ឯតំ ទុត្តំបំ ឯតំ បរិ ។ យោតិ
 ខត្តិយា វា (ព្រាហ្មណី វា វេស្សី វា សុទ្ធិ វា ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

(១១៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុង
 បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រេកអរ ក្រឡេក
 មៀងមើល មានចិត្តប្រតិព័ទ្ធ ហៅថាមានចិត្តគឺកត្តិក្របសង្កត់ហើយ ។
 ត្រង់ពាក្យថា វិប្រប្រល សេចក្តីថា ចិត្តត្រេកអរ ក៏ហៅថាវិប្រប្រល
 ចិត្តគឺទោសប្រទុស្ត ក៏ហៅថាវិប្រប្រល ចិត្តវង្វេង ក៏ហៅថាវិប្រប្រល
 តែថាព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដៅយកចិត្ត ដែលត្រេកអរថាជាចិត្តវិប្រប្រល
 ក្នុងអត្ថនេះ ។ មនុស្សស្រីដែលដឹងសេចក្តី ធ្វើវិទ្ធាស អាចដឹង
 ច្បាស់នូវពាក្យដែលគេនិយាយល្អនឹងអាក្រក់ សំដីគួរនឹងមិនគួរ ហៅថា
 មាតុត្រាម (ក្នុងសិក្ខាបទនេះ) ឯយក្សស្រី ប្រេតស្រី តិរច្ឆានញី មិន
 ហៅថាមាតុត្រាមទេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ក្នុងសំណាកនៃមាតុត្រាម សេចក្តី
 ថាដិតខាងមាតុត្រាម គឺមិនឆ្ងាយអំពីមាតុត្រាម ។ ត្រង់ពាក្យថា
 កាមដើម្បីខ្លួន សេចក្តីថាចំណង់ដើម្បីខ្លួន ហេតុដើម្បីខ្លួន សេចក្តី
 ប្រាថ្នាដើម្បីខ្លួន ការបម្រើដើម្បីខ្លួន ។ ត្រង់ពាក្យថា ការបម្រើ
 នេះប្រសើរ សេចក្តីថា ការបម្រើនេះប្រសើរ ការបម្រើនេះប្រសើរ
 បំផុត ការបម្រើនេះជាគ្រឿងដោះខ្លួនឲ្យរួចចាកទុក្ខ ការបម្រើនេះខ្ពង់ខ្ពស់
 ការបម្រើនេះគួរប្រាថ្នាណាស់ ។ ត្រង់ពាក្យថា ស្រីណា សេចក្តីថា
 ស្រីក្សត្រិយ៍ក្តី ស្រីព្រាហ្មណ៍ក្តី ស្រីអ្នកឈ្នួញក្តី ស្រីអ្នកត្រីក្តី ។

ពោសកណ្តោ ចតុត្ថសង្ក្រឹតសេសស្ស បរោកនិយេ សំក្កាបវេរិកង្កោ

មាទិសុទ្ធិ ខត្តិយំ វា ព្រាហ្មណំ វា វេស្សំ វា សុទ្ធិ
 វា ។ សីលវុទ្ធិ ចាណាតិចាតា បដិវរិតំ អទិដ្ឋា-
 នាថា បដិវរិតំ មុសាវាថា បដិវរិតំ ។ ព្រហ្មចារិទ្ធិ
 មេដុទ្ធជម្មា បដិវរិតំ ។ កល្យាណាធម្មោ នាម តេន
 ច សីលេន តេន ច ព្រហ្មចរិយេន កល្យាណាធម្មោ
 ហោតិ ។ ឯតេន ធម្មេនាតិ មេដុទ្ធជម្មេន ។ បរិច-
 វេយ្យាតិ អភិរមេយ្យ ។ មេដុទ្ធជម្មសញ្ញាតេនាតិ មេដុ-
 ទ្ធជម្មប្បដិសំយុត្តេន ។ សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[១១៦] ឥត្ថិ ច ហោតិ ឥត្ថិសញ្ញំ សារត្តោ
 ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា សុទ្ធិកេ អត្តកាមចារិចរិយា-
 យ វណ្ណំ ភាសតិ អាបតិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ឥត្ថិ
 ច ហោតិ វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ឥត្ថិយា
 សុទ្ធិកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបតិ
 ដុល្លច្ចយស្ស ។ បណ្ឌិតោ ច ហោតិ បណ្ឌិតសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បណ្ឌិតស្ស សុទ្ធិកេ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ សិក្ខាបទវិកង្គ បទភាជនីយ

ត្រង់ពាក្យថា ប្រហែលដូចអាត្មា សេចក្តីថាក្សត្រិយ៍ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី អ្នកឈ្នួញក្តី អ្នកគ្រឹក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសីល សេចក្តីថា វៀរចាក បាណាតិបុត វៀរចាកអទិទ្ធាទាន វៀរចាកមុសាវាទ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរគឺវៀរចាកមេបុនធម្ម ។ មានធម៌ជាកុសលដោយ សីលនោះផង ដោយព្រហ្មចរិយនោះផង ហៅថាមានធម៌ជាកុសល ។ ត្រង់ ពាក្យថា ដោយធម៌នេះ គឺដោយមេបុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីបម្រើ គឺគប្បីត្រេកអរចំពោះ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រកបដោយមេបុន គឺប្រកប ព្រមចំពោះដោយមេបុនធម្ម ។ ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស នោះមានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី១១រួចហើយ ។

(១១៦) ស្រីពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃស្រីនោះ ត្រូវ អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ស្រីពិតមែន ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្តី សំគាល់ ថាឡើយក្តី សំគាល់ថាប្រសក្តី សំគាល់ថាតិរច្ឆានក្តី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាកនៃស្រីនោះ ត្រូវអា- បត្តិថ្មល្ងង់ ។ ឡើយពិតមែន ភិក្ខុសំគាល់ថាឡើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេក- អរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃឡើយនោះ

វិធមបំជិពេ មហាវិកង្កោ

អត្តកាមចារិបរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ វិល្លុច្ច-
 យស្ស ។ បណ្ណាកោ ច ហោតិ វេមតិកោ បុរិស-
 សញ្ញំ តិវច្ឆាននកសញ្ញំ ឥត្តិសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ បណ្ណាកស្ស សន្និកេ អត្តកាមចារិបរិយាយ
 វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បុរិសោ ច ហោតិ
 បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ តិវច្ឆាននកសញ្ញំ ឥត្តិសញ្ញំ
 បណ្ណាកសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ បុរិសស្ស
 សន្និកេ អត្តកាមចារិបរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ តិវច្ឆាននកោ ច ហោតិ តិវច្ឆាននក-
 សញ្ញំ វេមតិកោ ឥត្តិសញ្ញំ បណ្ណាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ តិវច្ឆាននកស្ស
 សន្និកេ អត្តកាមចារិបរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

(១១៧) ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិដ្ឋំ ឥត្តិនំ ឥត្តិសញ្ញំ
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិដ្ឋំ ឥត្តិនំ សន្និកេ
 អត្តកាមចារិបរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិដ្ឋំ
 សង្ឃានិសេសានំ ។ ទ្វេ ឥត្តិយោ ទ្ធិដ្ឋំ ឥត្តិនំ

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

ត្រូវអាបត្តិវិញ្ញាណ ។ ខ្មើយពិតមែន ក៏ក្នុងមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់
 ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃខ្មើយ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ប្រសពិតមែន ក៏ក្នុងសំគាល់ថាប្រស (ក្តី) មាន
 សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់
 ថាខ្មើយ (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បី
 ខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃប្រសនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ តិរច្ឆានពិតមែន ក៏ក្នុងសំ-
 គាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) សំគាល់
 ថាខ្មើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃតិរច្ឆាននោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(១១៧) ស្រីព័រនាក់ ក៏ក្នុងសំគាល់ស្រីទាំងព័រថាជាស្រី ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក
 នៃស្រីទាំងព័រនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ស័យទិសេសព័រ ។ ស្រីព័រនាក់ ក៏ក្នុងមាន

ពោសកល្លោ បញ្ចសង្ខទិសេសស្ស បទអាជីយេ វេមតិកេ?

វេមតិកោ បណ្ឌិតសញ្ញា បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា
សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ ឥត្ថិនំ សន្និកេ អត្តកា-
មចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ វុល្លច្ចយានំ ។
ទ្វេ បណ្ឌិតា ទ្ធិន្នំ បណ្ឌិតានំ បណ្ឌិតសញ្ញា សារត្តោ
ច ភិក្ខុ ច នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ឌិតានំ សន្និកេ អត្តកាម-
ចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ វុល្លច្ចយានំ ។
ទ្វេ បណ្ឌិតា ទ្ធិន្នំ បណ្ឌិតានំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា
តិរច្ឆានកតសញ្ញា ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
នំ ទ្ធិន្នំ បណ្ឌិតានំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ
វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ទ្វេ បុរិសា
ទ្ធិន្នំ បុរិសានំ ។ បេ ។ ទ្វេ តិរច្ឆានកតា ទ្ធិន្នំ តិ-
រច្ឆានកតានំ តិរច្ឆានកតសញ្ញា វេមតិកោ ឥត្ថិសញ្ញា
បណ្ឌិតសញ្ញា បុរិសសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ
ទ្ធិន្នំ តិរច្ឆានកតានំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ
វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ឥត្ថិ ច
បណ្ឌិតោ ច ទុក្ខន្នំ ឥត្ថិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ
ច នំ ទុក្ខន្នំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ

ត្រៃសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ឃយជាដើម

សេចក្តីសង្ឃ័យ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថា
តិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះស្រីទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រៃកអរ ពោលសរសើរការ
បម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃស្រីទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់
ពីរ ។ ខ្ចើយពីរនាក់ ក៏កុំសំគាល់ខ្ចើយទាំងពីរថាជាខ្ចើយ ក៏មានសេច-
ក្តីត្រៃកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃ
ខ្ចើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង់ពីរ ។ ខ្ចើយពីរនាក់ ក៏មាន
សេចក្តីសង្ឃ័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) សំគាល់
ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះខ្ចើយទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រៃកអរ ពោលសរសើរការ
បម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃខ្ចើយទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
ពីរ ។ ប្រសពីរនាក់ ក៏កុំសំគាល់ប្រសទាំងពីរ ។ បេ ។ តិរច្ឆាន
ពីរ ក៏កុំសំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) មានសេចក្តីសង្ឃ័យ (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)
សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) ចំពោះតិរច្ឆានទាំងពីរ ក៏មាន
សេចក្តីត្រៃកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក
តិរច្ឆានទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់
ក៏កុំសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាជាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រៃកអរ ពោល
សរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិភង្គោ

វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ សឿ្ហាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។
 ឥត្ថំ ច បណ្ណាកោ ច ទុក្ខំ វេមតិកោ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ បណ្ណាកសញ្ញំ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ឥល្លច្ចយានំ ។ បេ ។ បុរិសសញ្ញំ ។ បេ ។
 តិវច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ
 សន្និកេ អត្តកាមទារិយិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បុរិសោ ច
 ទុក្ខំ ឥត្ថសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ
 សន្និកេ អត្តកាមទារិយិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 សឿ្ហាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថំ ច បុរិសោ
 ច ទុក្ខំ វេមតិកោ បណ្ណាកសញ្ញំ បុរិសសញ្ញំ
 តិវច្ឆានកតសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច នំ ទុក្ខំ
 សន្និកេ អត្តកាមទារិយិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ
 ឥល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ ឥត្ថំ ច តិវច្ឆា-
 នកតោ ច ទុក្ខំ ឥត្ថសញ្ញំ សារត្តោ ច ភិក្ខុ
 ច នំ ទុក្ខំ សន្និកេ អត្តកាមទារិយិយាយ វណ្ណំ
 ភាសតិ អាបត្តិ សឿ្ហាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ខ្ចើយម្នាក់ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ឃឹយចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយនឹង
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្ចើយ ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយពីរ
 ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស ។ បេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាតិរច្ឆាន ក៏មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំង
 ពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើយនឹងអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់
 ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយ
 (ក្តី) សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
 (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរនាក់ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរ
 ការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវ
 អាបត្តិថ្មល្ងើយនឹងទុក្ខដ ។ ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរ
 ថាស្រី ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន
 ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនឹងទុក្ខដ ។

ធរសកល្លោ បព្ពត្តសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីមិយេ វេមតិកាទិ

ឥត្តំ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បណ្ណាកសញ្ញា
 បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកតសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច
 ទំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច បុរិសោ
 ច ឧភិទ្ធិំ បណ្ណាកសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ
 ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ
 អាបត្តិ បុល្លច្ចយេន ទុក្ខជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច
 បុរិសោ ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្តកា-
 មចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ ទ្ធិទ្ធិ ទុក្ខជាទំ ។
 បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ ច ឧភិទ្ធិំ បណ្ណាកសញ្ញា
 សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ ឧភិទ្ធិំ សន្និកេ អត្ត-
 កាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ អាបត្តិ បុល្លច្ច-
 យេន ទុក្ខជស្ស ។ បណ្ណាកោ ច តិរច្ឆានកតោ
 ច ឧភិទ្ធិំ វេមតិកោ បុរិសសញ្ញា តិរច្ឆានកត-
 សញ្ញា ឥត្តិសញ្ញា សារត្តោ ច ភិក្ខុ ច ទំ ឧភិទ្ធិំ
 សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសតិ

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៤ បទភាជនីយ និយាយអំពីកិច្ចសង្ស័យជាដើម

ស្រីម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាខ្មើយ
(ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី) ចំពោះជនទាំង
ពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុង
សំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខ ។ ខ្មើយម្នាក់
ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនាក់ថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់
នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខ ។ ខ្មើយម្នាក់ ប្រសម្នាក់ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន (ក្តី)
ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាម
ដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពីរ ។
ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ជនទាំងពីរនោះថាខ្មើយ ក៏មានសេចក្តី
ត្រេកអរ ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជន
ទាំងពីរនាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អច្រើននឹងទុក្ខ ។ ខ្មើយម្នាក់ តិរច្ឆានមួយ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាប្រស (ក្តី) សំគាល់ថាតិរច្ឆាន
(ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ
ពោលសរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាកនៃជនទាំងពីរនោះ

វិសយចិដិកេ មហាវិរាដ្ឋោ

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បុរិសោ ច តិរច្ឆានកតោ
 ច ឧកិណ្ណំ បុរិសសញ្ញំ វេមតិកោ តិរច្ឆានកតសញ្ញំ
 ឥត្តិសញ្ញំ បណ្ណាកសញ្ញំ សារតោ ច ភិក្ខុ ច នំ
 ឧកិណ្ណំ សន្និកេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ កាសតិ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។

[១១៨] អនាបត្តិ ចរិវបិណ្ណចានសេនាសនកិណ-
 នប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ការេន ឧបជ្ជហានិ កណានិ ឧច្ច-
 ត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សានិ ។

[១១៩] កថំ វញ្ញា^(១) លកេ បុត្តំ
 បិយា ច សុភតា សិយំ^(២)
 កំ ទដ្ឋំ កេនុបដ្ឋយ្យំ
 កថំ កច្ឆយ្យ សុត្តន្តិ^(៣) ។

[១២០] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញា-
 តារា វញ្ញា ឥត្តិ កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោ ច
 កថាហំ កន្លេ វិជាយេយ្យន្តិ ។ តេនហំ កតិដិ

---

១ វិជ្ជាតិបិ ពរោ ។ ២ ម. អស្សំ ។ ៣ ធនុត្តរក្កន្តំ សំយោពោ កតោ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ប្រសម្បត្តិ ត្រូវបានមួយ ភិក្ខុសំគាល់ថាប្រស (ក្តី)
មានសេចក្តីសង្ស័យ (ក្តី) សំគាល់ថាត្រូវបាន (ក្តី) សំគាល់ថាស្រី (ក្តី)
សំគាល់ថាខ្ចើយ (ក្តី) ចំពោះជនទាំងពីរ ក៏មានសេចក្តីត្រេកអរ ពេល
សរសើរការបម្រើជាកាមដើម្បីខ្លួន ក្នុងសំណាក់នៃជនទាំងពីរនោះ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដពីរ ។

[១១៨] អាបត្តិមិនមាន (ដល់ភិក្ខុ ៣ ពួក) គឺ ភិក្ខុពោលថា
នាងចូរបម្រើអាត្មាដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសន នឹងត្រៀងបរិក្ខារ
គឺថ្នាំជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹងសំដែងតទៅ
ដូចមានខាងក្រោយនេះ គឺ)

[១១៩] ស្រីអារ ស្រីបានកូន ស្រីចង់ឲ្យប្តីស្រឡាញ់ ស្រី
ចង់បានបូល្អ សួរភិក្ខុថាធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ឲ្យទាន ស្រី
ចង់បម្រើ សួរភិក្ខុថាធ្វើដូចម្តេច ស្រីចង់ទៅសុគតិ សួរភិក្ខុ
ថាធ្វើដូចម្តេច ។

[១២០] សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីអារ បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ករុណានឹងគិតធ្វើដូចម្តេចឲ្យមានកូន ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថាម្ចាស់ប្អូនស្រី

ពេសកណ្តោ បក្កុសង្កាទិសេសស្ស វិវេកវគ្គ

អក្កនាណំ ទេហិតំ ។ កី កន្តេ អក្កនាណន្តំ ។ មេដ្ឋន-
 ធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តំ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 សង្ឃាទិសេសន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អញ្ញាតវា វិជាយំនិ ឥត្តំ កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទោច
 កថាហំ កន្តេ បុត្តំ ន^(១) លកេយ្យន្តំ ។ តេនហិ
 ភកិណំ អក្កនាណំ ទេហិតំ ។ កី កន្តេ អក្កនា-
 ណន្តំ ។ មេដ្ឋនធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តំ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេ-
 សន្តំ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្តំ
 កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទោច កថាហំ កន្តេ
 សាមិកស្ស បិយា អស្សន្តំ ។ តេនហិ ភកិណំ
 អក្កនាណំ ទេហិតំ ។ កី កន្តេ អក្កនាណន្តំ ។
 មេដ្ឋនធម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តំ ភំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តំ ។

១ ឱ. ម. ញោកេសុ នសម្តោ ៩ ហោតិ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទិ ៤ វិនិច្ឆ័យ

បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេប៉ុនធម្ម ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ទើបយកសេចក្តីនោះក្រាបទូល
 ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ជាស្រីមាន
 កូនបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចកុំឲ្យបានកូន ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
 ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា
 បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
 មេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។ សម័យនោះឯង
 មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូល
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ខ្ញុំករុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យជាទីស្រឡាញ់នៃប្តី ។
 ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្នាលប្អូនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។
 ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។
 ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេប៉ុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិភង្គោ

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្ថំ កុល្លបកំ ភិក្ខុំ
 ឯតទលោច កេហាហំ កន្លេ សុភតា អស្សន្តំ ។ តេនហិ
 ភកិណំ អក្កនាណំ ទេហិតំ ។ កំ កន្លេ អក្កនាណន្តំ ។
 មេដុននម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តំ ត្ថំ ភិក្ខុំ អាបន្នោ សង្ឃានិសេសន្តំ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្ថំ កុល្លបកំ
 ភិក្ខុំ ឯតទលោច ក្យាហំ កន្លេ អយ្យស្ស ទុបដ្ឋាមិតំ ។
 អក្កនាណំ ភកិណិតំ ។ កំ កន្លេ អក្កនាណន្តំ ។
 មេដុននម្មន្តំ ។ តស្ស កុក្កច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តំ ត្ថំ ភិក្ខុំ អាបន្នោ សង្ឃានិសេសន្តំ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អញ្ញាតវា ឥត្ថំ កុល្លបកំ ភិក្ខុំ
 ឯតទលោច កេហាហំ កន្លេ អយ្យំ ទុបដ្ឋាមិតំ ។
 អក្កនាណេន ភកិណិតំ ។ កំ កន្លេ អក្កនាណន្តំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ
មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណាត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យជាស្រី
មានរូបអ្នក ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី បើដូច្នោះ នាងចូរឲ្យទានដ៏
ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះ
តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេថុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តី
សង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយ
ពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
កុរុណានឹងឲ្យទានដូចម្តេចដល់លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់
បួនស្រី នាងចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏
ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេថុនធម្ម ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសសហើយ ។ សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាន
និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅមកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណាផ្គត់ផ្គង់លោកម្ចាស់ដោយទានដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះ
ប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី ចូរនាងផ្គត់ផ្គង់ដោយទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រី
នោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។

ពេរសកណ្តោ ចក្កុសង្ខារសេសស្ស វិនិច្ឆ័យ

មេដុនធម្មន្តិ ។ វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អាបន្នោ សង្ឃាទិសេសន្តិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតារា ឥត្តិ
 កុល្យបកំ ភិក្ខុំ ឯតទរោច កថាហំ ភន្ត
 សុកតំ កច្ឆយ្យន្តិ ។ តេនហិ ភកិនិ អត្តនាណំ
 ទេហិតិ ។ កី ភន្ត អត្តនាណន្តិ ។ មេដុនធម្មន្តិ ។
 វស្ស កុក្កុច្ចំ អហោសិ កច្ចំ នុ ខោ អហំ
 សង្ឃាទិសេសំ អាបត្តិ អាបន្នោតិ ។ ភករតោ
 ឯតបត្តំ អាហោចេសិ ។ អាបត្តិ ត្ថំ ភិក្ខុ អាបន្នោ
 សង្ឃាទិសេសន្តិ ។

ចក្កុសង្ខារសេសំ និដ្ឋិតំ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៤ វិនិច្ឆ័យ

ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។
 សម័យនោះឯង មានស្រីម្នាក់ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលតែងទៅ
 មកកាន់ត្រកូលថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំកុរុណា គប្បីទៅកាន់សុគតិ
 ដោយកុសលដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់បួនស្រី បើដូច្នោះ នាង
 ចូរឲ្យទានដ៏ប្រសើរចុះ ។ ស្រីនោះសួរថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ទានដ៏
 ប្រសើរនោះតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា មេបុនធម្ម ។ ភិក្ខុនោះមាន
 សេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយទេដឹង ។ ទើប
 យកសេចក្តីនោះត្រាបទូលដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ។

សង្ឃទិសេសទី ៤ រាប់ ។

បញ្ចមសង្ឃទិសេសំ

[១២០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថិយំ
 កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ
 យត្ត បស្សតិ កុមារកំ វា អបជាបតិកំ កុមារកំ
 វា អបតិកំ កុមារកស្ស មាតាបិត្ធនំ សង្កិកេ
 កុមារិកាយ វណ្ណំ ភណាតិ អមុកស្ស កុលស្ស
 កុមារិកា អភិរុទា ទស្សនីយា ទាសាទិកា បណ្ឌិតា
 ព្យត្តា មេធាវិនិ ទត្តា អនលសា ធម្មា សា កុមារិកា
 ឥមស្ស កុមារកស្សតិ ។ តេ ឃំ វទេន្តិ^(១) ឯតេ
 ខោ កន្តេ អម្ពេ ន ជានន្តិ កេ វា ឥមេ កស្ស
 វាតិ សចេ កន្តេ អយ្យោ ទាបេយ្យ អានេយ្យម មយំ
 តំ កុមារិកំ ឥមស្ស កុមារកស្សតិ ។ កុមារិកា-
 យ មាតាបិត្ធនំ សង្កិកេ កុមារកស្ស វណ្ណំ ភណាតិ
 អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកោ អភិរុទា ទស្សនីយោ

---

១ ឧ. ម. វ១៩ ។

សង្ឃាទិសេស ទី ៥

(១២១) សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
គង់នៅវត្តជេតពាន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងក្រុងសាវត្ថី
តែងចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយមានប្រមាណច្រើន ឃើញកុមារដែល
គ្មានប្រពន្ធក្តី ឃើញនាងកុមារីដែលគ្មានប្តីក្តី ក្នុងទីណា ក៏និយាយសរសើរ
នាងកុមារីក្នុងសំណា កនៃមាតាបិតារបស់កុមារ (ក្នុងទីនោះ) ថា នាងកុមារី
របស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល ល្មមជ្រះថ្លា ជាស្រីមាន
ប្រាជ្ញាអង្គអាច ធ្វើវត្ថុស វាងវៃ មិនខ្ជិលច្រអូស នាងកុមារីនោះ សមគ្នា
នឹងកុមារនេះណាស់ ។ មាតាបិតារបស់កុមារនោះ ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះគេមិនធ្លាប់ស្គាល់យើងខ្ញុំថា អ្នកអស់ទាំង
+ នេះជាអ្វីក្តី ជាកូនចៅអ្នកណា ក្តី ដូច្នោះឡើយ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ប្រសិន
បើលោកម្ចាស់ឲ្យគេឲ្យ យើងខ្ញុំគួរនាំនាងកុមារីនោះមកផ្សំឲ្យកុមារនេះ
ដែរ ។ ឧទាយិកិក្ខុដ៏មានអាយុ ពោលសរសើរកុមារក្នុងសំណា កមាតាបិតា
របស់នាងកុមារីថា កុមាររបស់ត្រកូលឯណោះ មានរូបល្អគួរគយគន់មើល

គេរសកណ្ត បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ទាយិកិក្កវត្ត

ចាសាទិកោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេធាវី ទេត្តោ
 អនលសោ ធន្នោ សោ កុមារកោ ឥមិស្សា
 កុមារិកាយាតិ^(១) ។ តេ ឃំ វទេន្ទិ ឃតេ ខោ
 កន្តេ អម្ពេ ន ជានន្ទិ កេ វា ឥមេ កស្ស វាតិ
 កិស្មី វិយ កុមារិកាយ វត្តំ សចេ កន្តេ អយ្យោ
 យាចាបេយ្យ ទន្ទេយ្យម មយំ ឥមំ កុមារិកំ តស្ស
 កុមារកស្សាតិ ។ ឃតេនេវ ទុចាយេន អាវហានិចិ
 កាវបេតិ វិវហានិចិ កាវបេតិ វាយ្យានិចិ វត្តាបេតិ ។

[១២២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតិស្សា
 បុរាណាគណាតិយោ ដីតា អភិរុទា ហោតិ ទស្សនីយា
 ចាសាទិកោ ។ តិរោតាមកា ច អាជីវកស្សវកា
 អាគន្ធា តំ កណកី ឃតទេវេចំ ទេហាយ្យ ឥមំ
 កុមារិកំ អម្ពាតំ កុមារកស្សាតិ ។ សា ឃំមាហា
 អហំ ទ្វយ្យា តុម្ពេ ន ជានាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស
 វាតិ អយញ្ច មេ ឃតដីតិកា តិរោតាមោ ច កន្តេញោ

---

១ ឧ. ម. ធន្នាយំ កុមារិកា តស្ស កុមារកស្សាតិ ។

ធរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ និទានទាយិក្ខ

ល្មមជ្រះថ្លា ជាប្រសមានប្រាជ្ញាអង្គរាច ធ្វើវត្ថុស វង្សវៃ មិនខ្ជិល
 ប្រសូសកុមារនោះសមគ្នានឹងនាងកុមារីនេះណាស់ ។ ម្តាយអាពុកនាង
 កុមារីនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ អ្នកអស់នោះមិនធ្លាប់ស្គាល់យើងថា
 អ្នកអស់នេះជាអ្វីក្តី ជាកូនចៅអ្នកណាក្តី ការដែលយើងនិយាយព្រោះនាង
 កុមារីដូចជាអៀនមាត់ពេកណាស់ បពិត្រលោកដំបំរើន បើលោកម្ចាស់
 ឲ្យគេមកដណ្តឹងយើងៗ គួរឲ្យនាងកុមារីនេះដល់កុមារនោះដែរ ។ ទាយិ
 ក៏ក្នុងតែឲ្យត្រកូលរៀបចំអាវាហមន្តលផង វិវាហមន្តលផង ឲ្យស្តីដណ្តឹងគ្នា
 នឹងគ្នាផង សុទ្ធតែដោយឧបាយនេះឯង ។

[១២២] សម័យនោះឯង មានកូនក្រមុំ នៃស្រីមេហ័យម្នាក់ជាប្រពន្ធ
 ហោរាចាស់ មានរូបឆោមស្រស់បស់គួរគយគន់មើលនាំឲ្យជ្រះថ្លា ។ ពួក
 សាវ័ករបស់អាជីវកនៅស្រុកក្រៅបានចូលមកនិយាយនឹងប្រពន្ធហោរា
 នោះថា ម្ចាស់អ្នកស្រី អ្នកចូរឲ្យនាងកុមារីនេះមកកុមាររបស់យើងទៅ ។
 ប្រពន្ធហោរាក៏និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិន
 ធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាង
 ទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត

វិទ្យាបិដកេ មហាវិភង្គោ

នាហំ ទស្សនីតិ ។ មនុស្សោ តេ អាជីវកស្សាវកា
 ឯកទេវេច្ឆំ កិស្សុ តុម្ភេ អយ្យា អាគតត្តាតិ ។ ឥធិ
 មយំ អយ្យា អមុកំ នាម កណាកំ ជីវនំ យាចិម្ហា
 អម្ហាកំ កុមារកស្សុ សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយ្យា
 តុម្ភេ ន ជាជានិ កេ វា ឥមេ កស្សុ វាតិ អយព្វា
 មេ ឯកជីវកា តិរោតាមោ ច កន្ត្រោ នាហំ
 ទស្សនីតិ ។ កិស្សុ តុម្ភេ អយ្យា តំ កណាកំ
 ជីវនំ យាចិត្តំ ននុ អយ្យា ឧទាយិ វត្តោ អយ្យា
 ឧទាយិ នាបេស្សនីតិ ។ អថខោ តេ អាជីវកស្សាវកេ
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយិ ឯកទេវេច្ឆំ ឥធិ មយំ កន្តេ អមុកំ
 នាម កណាកំ ជីវនំ យាចិម្ហា អម្ហាកំ កុមារកស្សុ
 សា ឯវមាហា អហំ ខ្យយ្យា តុម្ភេ ន ជាជានិ កេ វា
 ឥមេ កស្សុ វាតិ អយព្វា មេ ឯកជីវកា តិរោតា-
 មោ ច កន្ត្រោ នាហំ ទស្សនីតិ សាទុ កន្តេ

វិនយបិដក មហាវិក្ក

ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយសួរទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវកនោះថា
 បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ អស់អ្នកមកនេះមានការអ្វី ។ ពួកសាវ័ករបស់
 អាជីវកនោះប្រាប់ថា យើងមកដណ្តឹងធីតារបស់អ្នកស្រីប្រពន្ធហោរា
 ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយថា
 បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយ
 ជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
 ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 នោះប្រាប់ទៅពួកសាវ័ករបស់អាជីវកវិញថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ថ្វីបានជាអ្នកទៅដណ្តឹងធីតារបស់ប្រពន្ធហោរានោះ ក្រែងត្រូវអ្នកទាំង-
 ឡាយពិតលោកម្ចាស់ទុទាយ លោកម្ចាស់ទុទាយនឹងបង្គាប់ឲ្យគេឲ្យទេឬ ។
 គ្រានោះឯង ពួកសាវ័ករបស់អាជីវក ក៏ចូលទៅឯទីដែលទុទាយភិក្ខុ
 នៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងទុទាយភិក្ខុដ៏មាន
 អាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងមកដណ្តឹងធីតារបស់ប្រពន្ធហោរា
 ឈ្មោះឯណោះក្នុងស្រុកនេះ ឲ្យកុមាររបស់យើង តែនាងនោះនិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឯងមិនធ្លាប់ស្គាល់អស់អ្នកថា អ្នកទាំងឡាយជាអ្វីទេ
 ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតធីតានេះ ជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ
 ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផងទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន

ពេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ឧបាយិក្កុវគ្គ

អយ្យោ តំ កណាកី ជីវំ ទាបេតុ អម្ពាភំ ក្ក-
 មារកស្សាតិ ។ អថោ អាយស្នា ឧទាយិ យេន
 សា កណាកី តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា តំ
 កណាកី ឯតទរោច កស្ស ឥមេសំ ជីវំ ន
 ទេសីតិ ។ អហំ ខ្យយ ឥមេ ន ជាទាមិ កេ
 វា ឥមេ កស្ស វាតិ អយេញ មេ ឯកជីតិកា
 តិរោតាមោ ច កន្ត្រោ ទាហំ ទស្សមីតិ ។ ទេហិ
 ឥមេសំ អហំ ឥមេ ជាទាមីតិ ។ សចេ កន្ត្រោ អយ្យោ
 ជាទាតិ ទស្សមីតិ ។ អថោ សា កណាកី តេសំ
 អាជីវកស្សាវកាទំ ជីវំ អទាសិ ។ អថោ តេ
 អាជីវកស្សាវកា តំ កុមារិកំ ទេត្តា មាសិយេវ
 សុណិសាកោគេន កុញ្ញិសុ តតោ អថវេន ទាសិកោគេន
 កុញ្ញិ ។

(១២៣) អថោ សា កុមារិកា មាតុយា
 សង្កិកេ ទ្ធិតំ ទាហេសិ អហំ ហិ ទុត្តតា ទុត្តិតា
 ន សុខំ លកាមិ មាសិយេវ មំ សុណិសាកោគេន

តេសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៥ និទានទាយភិក្ខុ

យើងសូមព័ន្ធលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់និយាយនឹងប្រពន្ធហោរា
 ឲ្យកូនស្រីមកកុមាររបស់យើងទៅ ។ គ្រានោះឯង ទាយភិក្ខុក៏មានអាយុ
 ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលប្រពន្ធហោរានៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបនិ-
 យាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធហោរានោះថា ហេតុអ្វីបានជានាងមិនឲ្យធីតាដល់
 អ្នកអស់នេះ ។ ប្រពន្ធហោរាក៏ឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណា
 មិនធ្លាប់ស្គាល់អ្នកអស់នេះថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ
 ម្យ៉ាងទៀត ធីតានេះជាធីតាតែមួយរបស់ខ្ញុំ ហើយថាត្រូវទៅស្រុកក្រៅផង
 ទៀត ខ្ញុំមិនឲ្យទេ ។ ទាយភិក្ខុក៏និយាយថា នាងចូរឲ្យទៅអ្នកទាំងនេះ
 ចុះ អាត្មាធ្លាប់ស្គាល់គេដែរ ។ ប្រពន្ធហោរានិយាយថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន បើលោកម្ចាស់ស្គាល់ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យ ។ គ្រានោះឯង
 ប្រពន្ធហោរានោះ ក៏បានឲ្យធីតាទៅពួកសាវករបស់អាជីវកនោះ ។ លំដាប់
 នោះ ពួកសាវករបស់អាជីវកនោះឯង ក៏បាននាំនាងកុមារីនោះទៅ ហើយ
 ប្រើប្រាស់នាងដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម១ខែ តពីនោះមក
 ប្រើប្រាស់នាងដោយការបម្រើជាទាសីទៅវិញ ។

(១២៣) គ្រានោះឯង នាងកុមារីនោះក៏ប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ម្តាយ
 ដោយពាក្យថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខទេ
 ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវក ប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសា

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កុញ្ញីសុ តតោ អបវេន នាសីគោគេន កុញ្ញិ អាតច្ឆត្ត
 មេ មាតា មំ^(១) នេស្សត្រតិ ។ អថខោ សា កណាកី
 យេន តេ អាជីវកស្សវកោ តេនុបស្កម្ពំ ឧបស្កម្ពំត្វា
 តេ អាជីវកស្សវកេ ឯតទពោច មា អយ្យា ឥមំ
 កុមារិកំ នាសីគោគេន កុញ្ញត្ត សុណិសារោ-
 គេន ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ តេ វិមាហំសុ
 នត្តម្ហាតំ តយា សទ្ធិ អាហារ្យបហារោ សមណោ
 សទ្ធិ អម្ហាតំ អាហារ្យបហារោ កច្ឆ តំ ន មយនំ
 ជាតាមាតិ ។ អថខោ សា កណាកី តេហិ អាជីវក-
 ស្សវកេហិ អបសាទិតា បុនទេវ សាវត្ថំ បច្ឆាកញ្ញំ ។
 ទុតិយម្យំ ខោ សា កុមារិកា មាតុយា សន្តិកេ ទ្ធពំ
 ចាហេសិ អហំ ហិ ទុក្ខតា ទុក្ខិតា ន សុខំ
 លភាមិ មាសំយេវ មំ សុណិសារោគេន កុញ្ញីសុ
 តតោ អបវេន នាសីគោគេន កុញ្ញិ អាតច្ឆត្ត មេ
 មាតា មំ នេស្សត្រតិ ។ អថខោ សា កណាកី

---

១ ឧ.ម. ពោធិកេសុ មន្តិ បារោ ៨ ហោតិ ។

វិធមបិដក មហាវិកត្ត

បានតែត្រឹម ១ វែទេ តពីនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាទាស
 ទៅវិញ សូមឲ្យអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ គ្រានោះឯង
 ប្រពន្ធហោរនោះ ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលពួកសាវករបស់អាជីវកនៅ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសាវករបស់អាជីវកនោះ
 ថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ
 ដោយការបម្រើជាទាសឡើយ ត្រូវប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការ
 បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវករបស់អាជីវកនិយាយថា យើងគ្មាន
 ទាក់ទងជាមួយនឹងនាងឯងទេ យើងមានទាក់ទងតែនឹងសមណរបស់យើង
 ទេតើ នាងឯងទៅៗ យើងមិនស្គាល់នាងឯងទេ ។ ឯប្រពន្ធហោរនោះ
 កាលបើពួកសាវករបស់អាជីវកទាំងនោះធ្វើមិនឲ្យជ្រះថ្លាហើយ ក៏ត្រឡប់
 មកក្រុងសាវត្តវិញ ។ នាងកុមារីក៏ប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ម្តាយ ក្នុង
 លើកទី ២ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកមិនបានសេចក្តីសុខ
 ទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់ខ្ញុំដោយការបម្រើជាកូនប្រសា
 បានតែត្រឹម ១ វែទេ តពីនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ខ្ញុំដោយការបម្រើជាទាស
 ទៅវិញ សូមអ្នកម្តាយខ្ញុំ មកនាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ឯប្រពន្ធហោរ

គោរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ឧទាយភិក្ខុវត្ត

យេនាយស្មា ឧទាយ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយ ឯតទរោច សា កិវ កន្តេ កុមារិកា
 ទុក្ខតា ទុក្ខតា ន សុខំ លកតិ មាសំយេវ ទំ សុណិ-
 សាកោគេន កុញ្ញីសុ វតោ អបរេន ទាសីកោគេន
 កុញ្ញនិ វទេយ្យេន កន្តេ មា អយ្យា ឥមំ កុមារិកំ
 ទាសីកោគេន កុញ្ញត្ថ សុណិសាកោគេន ឥមំ កុ-
 មារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ អថខោ អាយស្មា ឧទាយ
 យេន តេ អាជីវកស្សវកោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្ក-
 មិត្វា តេ អាជីវកស្សវកេ ឯតទរោច មា អយ្យា
 ឥមំ កុមារិកំ ទាសីកោគេន កុញ្ញត្ថ សុណិសា-
 កោគេន ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ តេ ឯវ-
 មាហំសុ នត្តម្ហាតំ វយា សទ្ធិ អាហារ្យបហារោ
 កណាតំយា សទ្ធិ អម្ហាតំ អាហារ្យបហារោ សមណោន
 កវិតតំ អព្យវដេន សមណោ អស្ស សុស្សមណោ
 កច្ច តំ ន មយន្តំ ជាទាមាតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ឧទាយ តេហិ អាជីវកស្សវកេហិ អបសាទិតោ

ឆេរសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ៥ និទានទាយភិក្ខុ

ក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលឧទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ
និយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
ពូជណែន័យនាងកុមារីនោះ ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តី
សុខសោះ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវករប្រើប្រាស់វា ដោយការបម្រើជា
កូនប្រសាបានតែត្រឹម១ខែទេ គឺព្រោះមក ក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើ
ជាទាស៍ទៅវិញ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និយាយនឹងគេ
ដូច្នោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងអស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារី
នេះ ដោយការបម្រើជាទាស៍ឡើយ ចូរប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការ
បម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ គ្រានោះឯង ឧទាយភិក្ខុចូលទៅត្រង់
ទីដែលពួកសាវករបស់អាជីវករនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយ
ពាក្យនេះនឹងពួកសាវករបស់អាជីវករនោះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំង
អស់គ្នា កុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការបម្រើជាទាស៍ឡើយ ចូរប្រើ
ប្រាស់នាងកុមារីនេះដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ពួកសាវករបស់
អាជីវករនោះឆ្លើយថា យើងគ្មានទាក់ទងជាមួយនឹងលោកទេ យើងមាន
ទាក់ទងតែនឹងប្រពន្ធហោរពទេតើ សមណមិនត្រូវខ្វល់ខ្វាយទេ សមណ
ត្រូវតែជាសមណល្អ លោកចូរទៅវិញទៅ យើងមិនស្គាល់លោកទេ ។
ឯឧទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលដែលពួកសាវករបស់អាជីវករមិនឲ្យជ្រះថ្លា

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

បុនទេវ សាវត្ថី បច្ឆាកញ្ញី ។ តតិយម្បី ខោ សា
 កុមារិកា មាតុយា សង្កិកេ ទ្វិតំ ចាហេសិ អហំ
 ហិ ទុក្ខតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លកាមិ មាសំយេវ
 មំ សុណិសាកោគេន កុញ្ញីសុ តតោ អបវេន
 ទាសីកោគេន កុញ្ញិភិ អាគច្ឆតុ មេ មាតា មំ
 ទេស្សត្វតិ ។ ទុតិយម្បី ខោ សា កណកី
 យេនាយស្មា ឧទាយិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 អាយស្មុនំ ឧទាយិ ឯតទេវេច សា កិរ កន្លេ កុមារិកា
 ទុក្ខតា ទុក្ខិតា ន សុខំ លកតិ មាសំយេវ ទំ
 សុណិសាកោគេន កុញ្ញីសុ តតោ អបវេន ទាសី
 កោគេន កុញ្ញិភិ វេទយ្យាថ កន្លេ មា អយ្យា ឥមំ
 កុមារិកំ ទាសីកោគេន កុញ្ញិត្វ សុណិសាកោគេន
 ឥមំ កុមារិកំ កុញ្ញថាតិ ។ បឋមំ ចាហំ តេហិ
 អាជីវកស្សាវកេហិ អបសាទិតោ កច្ឆ ភ្នំ ចាហំ
 កមិស្សាមីតិ ។

វិសយបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ហើយក៏ត្រឡប់មកកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញ ។ នាងកុមារីនោះក៏ប្រើប្រើទៅ
 ឯសំណាក់មួយក្នុងលើកទី ៣ ទៀតថា ខ្លួនខ្ញុំដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
 ណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួកសាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់
 ខ្ញុំ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម ១ ខែទេ គឺនោះមកក៏
 ប្រើប្រាស់ ដោយការបម្រើជាទាសវិញ សូមឲ្យអ្នកមួយខ្ញុំអញ្ជើញមក
 នាំយកខ្ញុំទៅផង ។ ប្រពន្ធហោរពនោះចូលទៅឯទីដែល ឧទាយិក្កនៅ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយពាក្យនេះ នឹងឧទាយិក្កដ៏មានអាយុក្នុង
 លើកទី ២ ថា បតីត្រលោកម្ចាស់ ព្រំដំណឹងថានាងកុមារីនោះ ជាស្រី
 ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកណាស់ មិនបានសេចក្តីសុខទេ ព្រោះពួក
 សាវករបស់អាជីវកប្រើប្រាស់វា ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាបានតែត្រឹម
 ១ខែទេ គឺនោះមកក៏ប្រើប្រាស់ដោយការបម្រើជាទាសវិញ បតីត្រលោក
 ដ៏ចំរើន គួរលោកម្ចាស់ទៅនិយាយនឹងគេថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយអ្នកទាំង
 អស់គ្នាកុំប្រើប្រាស់នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាខ្ញុំស្រី ចូរប្រើប្រាស់
 នាងកុមារីនេះ ដោយការបម្រើជាកូនប្រសាវិញ ។ ឧទាយិក្កឆ្លើយថា
 កាលពីមុន ពួកសាវករបស់អាជីវក ធ្វើអាត្មាមិនឲ្យជ្រះថ្លាប្លង់ទៅហើយ
 ឥឡូវនេះនាងចូរទៅចុះ អាត្មាមិនទៅទៀតទេ ។

(១២៤) អថខោ សា កណាភី ឧជ្ឈាយតិ ខ័យតិ
 វិចារេតិ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ
 ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា សុខំ
 លកតុ អយ្យោ ឧទាយំ យថា មេ កុមារិកា ទុក្ខតា
 ទុក្ខតា ន សុខំ លកតិ ចាបិកាយ សស្សយា
 ចាបកេន សស្សរេន ចាបកេន សាមិកេនាតិ ។
 សាបិ ខោ កុមារិកា ឧជ្ឈាយតិ ខ័យតិ វិចារេតិ
 ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ ទុក្ខតោ
 ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា សុខំ លកតុ អយ្យោ
 ឧទាយំ យថាហំ ទុក្ខតា ទុក្ខតា ន សុខំ លកាមិ
 ចាបិកាយ សស្សយា ចាបកេន សស្សរេន ចាប-
 កេន សាមិកេនាតិ ។ អញ្ញាបិ ឥត្តិយោ អស-
 ន្តដ្ឋា សស្សហិ វា សស្សរេហិ វា សាមិកេហិ
 វា តា ឃំ ឱយាចន្តិ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ
 ឧទាយំ ឃំ ទុក្ខតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយំ ឃំ មា
 សុខំ លកតុ អយ្យោ ឧទាយំ យថា មយំ ទុក្ខតា
 ទុក្ខតា ន សុខំ លកាម ចាបិកាហិ សស្សហិ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និទានទាយភិក្ខុ

(១២២) ត្រាវនោះឯង ប្រពន្ធហោរពនោះ ក៏ពោលទោសតិះដៀល
 បន្ទះបង្កាប់ទាយភិក្ខុថា នាងកុមារីកូនអញ ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក
 មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះតែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែ
 អាពុកភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុ
 ដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុដូចយ៉ាងកូនអញ ចូរ
 ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងកូនអញទៅចុះ ទាំងនាង
 កុមារីសោត ក៏ពោលទោសតិះដៀល បន្ទះបង្កាប់ទាយភិក្ខុថា អញ
 ដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាក មិនបានសេចក្តីសុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះ
 តែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យ
 លោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុដូចយ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុដូច
 យ៉ាងអញ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងអញទៅចុះ ។
 ទាំងពួកស្រីដទៃ ដែលម្តាយភ្នែកភ្នែក អាពុកភ្នែកភ្នែក ប្តីភ្នែក មិនត្រេកអរ
 ស្រីទាំងនោះក៏ផ្គន់ទាថា យើងដល់នូវសេចក្តីក្រីក្រលំបាកមិនបានសេចក្តី
 សុខយ៉ាងណា ។ ក៏ព្រោះតែម្តាយភ្នែកអាក្រក់ ព្រោះតែអាពុកភ្នែក
 អាក្រក់ ព្រោះតែប្តីអាក្រក់ ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុដូចយ៉ាង
 យើង ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយភិក្ខុដូចយ៉ាងយើង ឲ្យលោកម្ចាស់ទាយ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចាបកេហិ សស្សរេហិ ចាបកេហិ សាមិកេហិតិ ។
 យា បន តា ឥត្តិយោ សន្តិដ្ឋា សស្សហិ
 វា សស្សរេហិ វា សាមិកេហិ វា តា ឃំ
 អាយាចន្តិ ឃំ សុខិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយ
 ឃំ សន្តិតោ ហោតុ អយ្យោ ឧទាយ ឃំ សុខ-
 មេតតុ អយ្យោ ឧទាយ យថា មយំ សុខិតា
 សន្តិតា សុខមេតាម ភិទ្ធកាហិ សស្សហិ ភិទ្ធក-
 កេហិ សស្សរេហិ ភិទ្ធកេហិ សាមិកេហិតិ ។

(១២៩) អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ ឯកច្ចានំ
 ឥត្តនំ ឱយាចន្តិនំ ឯកច្ចានំ ឥត្តនំ អាយាចន្តិនំ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តិ ធិយន្តិ វិចារេន្តិ កេមំ ហិ ធាម
 អាយស្មា ឧទាយ សញ្ជរិត្តំ សមាបជ្ជិស្សតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសុំ ។
 អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃំ សន្តិចារាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយ បដិប្បិ
 សច្ចំ កេវ ត្តិ ឧទាយ សញ្ជរិត្តំ សមាបជ្ជសីតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

កុំបានសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើងទៅចុះ ។ ឯពួកស្រីណាដែលម្តាយកេរ្តិ៍
 អាពុកកេរ្តិ៍ ប្តីក្តី ត្រេកអរហើយ ពួកស្រីទាំងនោះក៏បន់ស្រន់យ៉ាងនេះ
 ថា យើងដល់នូវសេចក្តីសុខបរិច្ចណិដោយគ្រឿងស្អិតស្អាង ដល់នូវសេចក្តី
 សប្បាយយ៉ាងណាៗ ក៏ព្រោះតែម្តាយកេរ្តិ៍ ព្រោះតែអាពុកកេរ្តិ៍
 ព្រោះតែប្តីក្តី សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុទាយដល់នូវសេចក្តីសុខដូចយ៉ាងយើង
 សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុទាយបរិច្ចណិដោយគ្រឿងស្អិតស្អាងដូចយ៉ាងយើង
 សូមឲ្យលោកម្ចាស់ទុទាយដល់នូវសេចក្តីសប្បាយដូចយ៉ាងយើងចុះ ។

(១២៥) ភិក្ខុទាំងឡាយព្រះស្រីខ្លះកាលផ្តន់ទាឲ្យវិនាស ស្រីខ្លះ
 កាលបន់ស្រន់ឲ្យចំរើន (ដល់ទុទាយភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ពេល
 ពោសតិះដៀលបន្តិះបង្កាប់ថា មិនសមបើទុទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
 និយាយដឹកនាំស្រីឲ្យប្រស ដឹកនាំប្រសឲ្យស្រីសោះ ។ គ្រានោះឯង
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏កាបទូលរឿងនេះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
 ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃមកក្នុង
 ពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរព្រះភិក្ខុទុទាយភិក្ខុដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់
 ទុទាយ ឮថាអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រសពិតមែនឬ ។

កេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្កាវិសេសស្ស បរមប្បញ្ញត្តិ

សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិកាហិ ពុទ្ធា ភក្កវា អននុច្ឆរិកំ
 មោយ បុរិស អននុលោមិកំ អប្បដិវ្វបំ អស្សាមណាគំ
 អកប្បិយំ អករណីយំ កេដំ ហិ នាម ត្វំ មោយ-
 បុរិស សញ្ញវត្តំ សមាបដ្ឋិស្សសិ នេតំ មោយ បុរិស
 អប្បសន្នាទំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ សមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន
 ភិក្ខុ សញ្ញវត្តំ សមាបដ្ឋេយ្យ សត្តិយា វា បុរិស-
 មតី បុរិស ស្ស វា សត្តិមតី ជាយត្តនេ វា
 ជារត្តនេ វា សង្ឃទិសេសោតិ ។ ឯវញ្ចិទំ
 ភក្កវតា ភិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(១២៦) តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា
 ធុត្តា ឧយ្យានេ បរិចារន្តា អញ្ញតវិស្សា វេសិយា
 សន្តិកេ ទ្ធិតំ ចារហេសុំ អាភច្ឆតុ ឧយ្យានេ
 បរិចារស្សាមាតិ ។ សា ឯវមាហា អហំ ឧយ្យា តុម្ភេ
 ន ជាជាមិ កេ វា សមេ កស្ស វាតិ អហញ្ញតិ

តេសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង

ឧទាយភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែល
 អ្នកឯងធ្វើនេះមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែនជារបស់
 សមណ មិនគួរសោះ មិនគប្បីធ្វើសោះឡើយ ម្ចាស់មោឃបុរស គួររើវិវា
 អ្នកឯង ហ៊ានប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីប្រុស ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះ
 មិនមែននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ
 ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងនូវសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំគ្រប់សេចក្តីប្រាថ្នា
 ប្រុសដល់ស្រីក្តី ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រុសក្តី ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធ
 ក្តី ជាប្តីប្តីជាសហយក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ សិក្ខាបទ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។

(១២៦) សម័យនោះឯង មានពួកអ្នកលេងច្រើនអ្នក ជាអ្នកញ៉ាំងស្រី
 ឲ្យបម្រើកងទុទ្យាន បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្តាមាសម្នាក់ថា ឲ្យ
 នាងមកយើងទាំងឡាយ នឹងឲ្យនាងបម្រើយើងកងទុទ្យាន ។ ស្រីផ្តាមាស
 នោះ បាននិយាយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្ញុំឯងឥតស្គាល់
 អស់អ្នករាល់គ្នាថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀត

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា ពហិនគរញ្ច កន្តត្ថំ ឆា-
 ហំ កមិស្សមិតិ ។ អថខោ សោ ទ្ធតោ តេសំ
 ធុត្តានំ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ ឃំ វុត្តេ អញ្ញតរោ
 បុរិសោ តេ ធុត្តេ ឯតទរោច កិស្ស តុម្ពិ អយ្យា
 តំ វេសំ យាចិត្ត ទន្ទ អយ្យា ទុទាយំ
 វុត្តញោ អយ្យា ទុទាយំ ទុយ្យោជេស្សតិ ។ ឃំ
 វុត្តេ អញ្ញតរោ ទុទាសកោ តំ បុរិសំ ឯតទរោច
 មា អយ្យា ឃំ អវច ន កប្បតិ សមណានំ
 សក្យបុតិយានំ ឯវុបំ កាតុំ ឆាយ្យោ ទុទាយំ ឯវុបំ
 កិស្សតិ ។ ឃំ វុត្តេ កិស្សតិ ន កិស្សតិ
 អត្តតំ អកំសុ ។ អថខោ តេ ធុត្តា យេនាយស្មា
 ទុទាយំ តេនុបសង្កមិសុ ទុបសង្កមិត្តា អាយស្មន្តំ
 ទុទាយំ ឯតទរោច្ចំ ឥធម មយំ កន្តេ ទុយ្យានេ បរិចារេន្តា
 អមុកាយ ឆាម វេសិយា សន្តិកេ ទ្ធតំ បហិណិម្ហា
 អាភច្ឆតុ ទុយ្យានេ បរិចារេស្សាមាតិ សា ឃំមាហ

វិទ្យាបិដក មហាវិញ្ញាណ

ខ្ញុំជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន មានបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅទាន
 ក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងទៅមិនបានទេ ។ លំដាប់នោះឯង អ្នកបម្រើនោះ
 ក៏បានប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកអ្នកលេងទាំងនោះវិញ ។ កាលបើអ្នកបម្រើ
 ប្រាប់យ៉ាងនេះហើយ មានបុរសម្នាក់និយាយពាក្យនេះ នឹងពួកអ្នកលេង
 នោះថា នៃអ្នកទាំងឡាយ ចុះអ្នកទាំងអស់គ្នាអង្វរស្រីផ្កាមាសនោះធ្វើ
 អ្វី ក្នុងអ្នកទាំងឡាយនិយាយនឹងលោកម្ចាស់ទុទាយទេតើ លោកម្ចាស់
 ទុទាយនឹងបញ្ជូន (ស្រីផ្កាមាសនោះ) មកឲ្យ ។ កាលបើបុរស
 នោះនិយាយយ៉ាងនេះហើយ មានឧបាសកម្នាក់ពោលពាក្យនេះនឹងបុរស
 នោះថា អ្នកកុំនិយាយយ៉ាងនេះ កិរិយាធ្វើនូវអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ
 មិនក្នុងលំពួកសមណជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ លោកម្ចាស់
 ទុទាយក៏មិនធ្វើអំពើយ៉ាងនេះដែរ ។ កាលបើឧបាសកនោះ ពោលដូច្នោះ
 ហើយ ជនទាំងឡាយក៏តាំងក្បាលគ្នាថា លោកម្ចាស់ទុទាយនឹងធ្វើអំពើ
 នេះ នឹងមិនធ្វើអំពើនេះ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នកលេងក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែល
 ទុទាយកំពុងនៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងទុទាយ
 ក៏ក្តីមានអាយុថា បត់ត្រលោកដំបំរើន ពួកយើងកាលឲ្យស្រីបម្រើក្នុង
 ឧទ្យាននេះ បានប្រើបម្រើទៅឯសំណាក់ស្រីផ្កាមាសឈ្មោះឯណោះថា ឲ្យ
 ស្រីផ្កាមាសមកយើងនឹងឲ្យនាងបម្រើក្នុងឧទ្យាន តែស្រីផ្កាមាសនោះឆ្លើយ

ពោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស អនុប្បញ្ញត្តិ

អហំ ខុយ្យា តុម្ហេ ន ជានាមិ កេ វា ឥមេ
កស្ស វាតិ អហត្ថម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា
ពហំនករត្ថា កន្តតំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ សាជុ កន្ត
អយ្យោ តំ វេសី ឧយ្យោជេត្តតិ ។ អថខោ អាយស្មា
ឧទាយិ យេន សា វេសី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្ថា
តំ វេសី ឯតនវោច កស្ស ឥមេសំ ន កច្ចសីតិ ។
អហំ ខុយ្យ ឥមេ ន ជានាមិ កេ វា ឥមេ កស្ស
វាតិ អហត្ថម្ហិ ពហុកណ្ណា ពហុបរិក្ខារា ពហំនករត្ថា
កន្តតំ ធាហំ កមិស្សាមីតិ ។ កច្ច ឥមេសំ អហំ ឥមេ
ជានាមីតិ ។ សចេ កន្ត អយ្យោ ជានាតិ កមិស្សា-
មីតិ ។ អថខោ តេ ជុត្តា តំ វេសី អាទាយ ខុយ្យានំ
អកមំសុ ។ អថខោ សោ ឧទាសកោ ឧជ្ឈាយតិ
ទីយតិ វិចារេតិ កេនិ ហិ នាម អយ្យោ ឧទាយិ

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

តបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ខ្លួនខ្ញុំមិនធ្លាប់ស្គាល់អ្នកទាំងឡាយថា
អ្នកទាំងនេះជាអ្វីទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំជាអ្នកមាន
ទ្រព្យច្រើន មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុង
ផង ខ្ញុំនឹងមិនទៅទេ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន យើងសូមព័ន្ធលោកម្ចាស់ សូម
លោកម្ចាស់បញ្ជូនស្រីផ្កាមាសនោះមកឲ្យយើង ។ គ្រានោះឯងទុទាយ
ក៏ក្នុងមានអាយុក៏ចូលទៅត្រង់ទីដែលស្រីផ្កាមាសនោះនៅ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងស្រីផ្កាមាសនោះថា ហេតុដូចម្តេច
បានជានាងឯងមិនទៅរកអ្នកលេងទាំងនេះ ។ ស្រីផ្កាមាសនោះឆ្លើយថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនស្គាល់អ្នកអស់នេះថា អ្នកទាំងនេះជាអ្វី
ទេ ឬជាកូនចៅអ្នកណាទេ ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំព្រះករុណាជាអ្នកមានទ្រព្យច្រើន
មានគ្រឿងបរិក្ខារច្រើន ទាំងមានកិច្ចត្រូវទៅខាងក្រៅក្រុងផង ខ្ញុំនឹងមិន
ទៅទេ ។ ទុទាយក៏ឆ្លើយថា នាងចូរទៅរកអ្នកទាំងនេះប៉ុណ្ណាធ្លាប់
ស្គាល់អ្នកទាំងនេះដែរ ។ ស្រីផ្កាមាសឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់
បើលោកម្ចាស់ស្គាល់គេ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងទៅ ។ គ្រានោះឯង ពួកអ្នក
លេងនោះ ក៏នាំស្រីផ្កាមាសនោះទៅឯទូទ្រាង ។ វេលានោះទុទាយ
នោះក៏ពោលទោសតិះដៀលបន្តិះបង្គាប់ថា មិនសមបើលោកម្ចាស់ទុទាយ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

តំខណ្ឌកំ សញ្ជាតំ សមាបជ្ជិស្សតិ ។ អស្សោស្សំ
 ខោ ភិក្ខុ តស្ស ឧបាសកស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស ធិយន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ធិយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ នាម អាយស្មា
 ឧទាយំ តំខណ្ឌកំ សញ្ជាតំ សមាបជ្ជិស្សតិ ។ អថខោ
 តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។ អថខោ
 ភកវំ ឯតស្មី ធិនានេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ
 សង្ឃិចារាបេត្វា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ បដិប្បិច្ឆិ សង្ឃំ
 កិវំ ត្វំ ឧទាយំ តំខណ្ឌកំ សញ្ជាតំ សមាបជ្ជិស្សតិ ។
 សង្ឃំ ភកវតិ ។ វិគហិ ពុម្ពោ ភកវំ អនុច្ឆរិកំ
 មោយបុរិស អនុណាមិកំ ។ បេ ។ កងំ
 ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស តំខណ្ឌកំ សញ្ជាតំ
 សមាបជ្ជិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្បសង្ខារំ
 វំ បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវព្វា បន ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យថ យោ បន ភិក្ខុ សញ្ជាតំ

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រី ដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យ ឧបាសកនោះពោលទោសតិះដៀលបន្តិចបន្តួច
 (ដូច្នោះ) ។ ពួកភិក្ខុណាដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុនោះ
 ពោលទោសតិះដៀលបន្តិចបន្តួចថា មិនសមបើឧទាយិដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្ត
 និយាយដឹកនាំស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះសោះ ។ គ្រានោះ
 ឯង ពួកភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងពេលនោះ ហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ឧទាយិភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ទៀតថា ម្ចាស់ឧទាយិ ឮថាអ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីដែល
 បុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះមែនឬ ។ ឧទាយិភិក្ខុនោះក្រាបទូល
 ថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
 ជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
 មិនសមគួរទេ មិនត្រូវទំនងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស គួរបើ
 ដែរ អ្នកឯង ប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេចនោះ
 ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជន
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវសំដែងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំ

កោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជីវិយេ និក្ខេបបទានិ

សមាបន្តេយ្យ ឥត្តិយា វា ប្បិសមតំ ប្បិសស្ស វា
ឥត្តិមតំ ជាយត្តនេ វា ជារត្តនេ វា អន្តមសោ តំខ-
ណំកាយបិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(១២៧) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មំ អត្ត អធិប្បតោ
ភិក្ខុតិ ។ សញ្ញាតំ សមាបន្តេយ្យាតិ ឥត្តិយា វា បហិតោ
ប្បិសស្ស សន្តិកេ កច្ឆតិ ប្បិសេន វា បហិតោ ឥត្តិយា
សន្តិកេ កច្ឆតិ ។ ឥត្តិយា វា ប្បិសមតិទ្ធិ ប្បិសស្ស
មតំ ឥត្តិយា វា អាហេចេតិ ។ ប្បិសស្ស វា ឥត្តិមតិទ្ធិ
ឥត្តិយា មតំ ប្បិសស្ស វា អាហេចេតិ ។ ជាយត្តនេ
វាតិ ជាយា ករិស្សសិ ។ ជារត្តនេ វាតិ ជារី ករិស្សសិ ។
អន្តមសោ តំខណំកាយបិទិ បុហ្មតិកា ករិស្សសិ ។
សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ឆតិ សង្ឃទិ-
សេសោតិ ។

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៥ ចទ្បាធិនិយ ឱយាយអំពំនិក្ខេបបទ

គឺប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាប្រសដល់ស្រីក្តី ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រសក្តី
ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តីជាប្តីជាសហយក្តី ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រី
ដែលបុរសគប្បីនៅរួមអសទ្ធម្មមួយរំពេច^(១)នោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស។

(១២៧) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ បានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
ទី ១ នៃបឋមបារាជិករួចហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រព្រឹត្តនិយៈយដ៏កនាំ
សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលស្រីបង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ប្រសក្តី ភិក្ខុដែលប្រស
បង្គាប់ឲ្យទៅកាន់សំណាក់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នា
ប្រសដល់ស្រីក្តី គឺប្រាប់បំណងរបស់ប្រសដល់ស្រីក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា
ប្រាប់សេចក្តីប្រាថ្នាស្រីដល់ប្រសក្តី គឺប្រាប់គំនិតរបស់ស្រីដល់ប្រសក្តី ។
ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យបានគ្នាជាប្រពន្ធក្តី គឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាប្រពន្ធកេ ។
ត្រង់ពាក្យថា ជាប្តីជាសហយក្តី គឺប្រាប់ថា អ្នកឯងនឹងជាសហយកេ ។
ត្រង់ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយរំពេច
នោះគឺប្រាប់ថា នាងឯងនឹងជាស្រីដែលបុរសគប្បីសេពមួយស្របក់ ។ ត្រង់
ពាក្យថា សង្ឃទិសេស បានអធិប្បាយក្នុងសង្ឃទិសេសទី១រួចហើយ ។

១ បានដល់ស្រីអ្នកលេង គឺស្រីឈ្នួល ស្រីផ្តាមាស ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១២៨] ទស ឥត្តិយោ មាតុរក្ខិតា បិតុរក្ខិតា
មាតាបិតុរក្ខិតា ភាតុរក្ខិតា ភតិដីរក្ខិតា ញាតិរក្ខិតា
តោត្តរក្ខិតា ធម្មរក្ខិតា សារក្ខា សបរិទណ្ណា ។

[១២៩] ទស ភរិយាយោ ធនក្ខិតា ធន្ធាសិដិ
កោភសិដិ បដវសិដិ ឌិទបត្តកិដិ ឌិភតច្ចម្ពជា ទាសិ
ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា មុហ្មត្តិកា ។

[១៣០] មាតុរក្ខិតា នាម មាតា រក្ខិតិ តោបេតិ
ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ បិតុរក្ខិតា នាម បិតា
រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
មាតាបិតុរក្ខិតា នាម មាតាបិតរោ រក្ខិតិ តោបេតិ
ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ភាតុរក្ខិតា នាម
ភាតា រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
ភតិដីរក្ខិតា នាម ភតិដី រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ
កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ញាតិរក្ខិតា នាម ញាតកា
រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។
តោត្តរក្ខិតា នាម សតោត្តា រក្ខិតិ តោបេតិ ឥស្សរិយំ
កាវេតិ វសំ វត្តេតិ ។ ធម្មរក្ខិតា នាម សហធម្មិកា

វិធសម្ពិទ្ធិ មហាវិក្ក

(១២៨) ស្រីមាន១០ពួក គឺ មាតុរក្ខិតា ១ បិតុរក្ខិតា ១ មាតាបិតុរក្ខិតា ១ ភាតុរក្ខិតា ១ ភតិនីរក្ខិតា ១ ញាតិរក្ខិតា ១ គោតុរក្ខិតា ១ ធម្មរក្ខិតា ១ សារក្ខិតា ១ សបរិទណ្ឌា ១ ។

(១២៩) ភរិយាមាន១០ពួក គឺ ធនក្ខិតា ១ ធនវសិនី ១ ភោគវសិនី ១ បដវសិនី ១ ទេវតក្ខិតា ១ ទុកតប្បដា ១ ទាសភរិយា ១ កម្មភរិយា ១ ធជាហដា ១ មហត្ថិតា ១ ។

(១៣០) ស្រីដែលម្តាយថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា មាតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា បិតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលម្តាយឪពុកថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា មាតាបិតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភាតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ភតិនីរក្ខិតា ។ ស្រីដែលពួកញាតិថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា ញាតិរក្ខិតា ។ ស្រីដែលជនមានគោត្រវង្សស្មើគ្នាថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ ហៅថា គោតុរក្ខិតា ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាធំត្រួតត្រាលើ

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស បទភាជនីយេ និក្ខេបបទានិ

រក្ខត្តិ កោបេន្តិ ឥស្សរិយំ កោបេន្តិ វសំ វត្តេន្តិ ។
 សារក្ខា នាម កត្តោ បរិក្ខហិតា ហោតិ មយ្ហំ ឯសាតិ
 អន្តមសោ មាលាកុលបរិក្ខិតាបិ ។ សបរិទណ្ណា នាម
 កេនចិ ទណ្ណោ បបិតោ ហោតិ យោ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តិ
 កច្ឆតិ ឯតកោ ទណ្ណាតិ ។

[១៣១] ធនក្កិតា នាម ធនេន កីណិត្វា
 វសេតិ ។ ធន្ធាសិដិ នាម បិយោ បិយំ វសេតិ ។
 កោកវសិដិ នាម កោកំ ទត្វា វសេតិ ។ បដ-
 វសិដិ នាម បដំ ទត្វា វសេតិ ។ ឌីទបត្តកិដិ
 នាម ឌិទកបត្តំ អាមសិត្វា វសេតិ ។ ឌីកតច្ឆម្ពជា
 នាម ច្ឆម្ពដំ ឌីរោបេត្វា វសេតិ ។ ទាសី នាម
 ទាសី ថេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ កម្មការី នាម កម្មការី
 ថេវ ហោតិ ភរិយា ច ។ ធជាហជា នាម ករមរាជិតា
 វច្ឆតិ ។ មហុតិកា នាម តំខណិកា វច្ឆតិ ។

ធម្មសកល្ណ សង្ខទ័សេសទី៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

ហៅថា ធម្មភក្កតា ។ ស្រីដែលប្រសិថេរក្សាទុកតាំងពីក្នុងផ្ទះដោយតាំងចិត្ត
ថានាងនេះជាបរស័អញ ដោយហោចទៅសូម្បីតែស្រីដែលប្រសិបំពាក់ជា
កម្រងឲ្យ (ស្រីនេះឯង) ហៅថា សារក្ខា ។ អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា ១
ទ្រង់តាំងទុកដូច្នោះថា បើបុរសណាមករួមនឹងស្រីឈ្មោះនេះ នឹងត្រូវបាន
ប៉ុណ្ណោះដល់បុរសនោះ (ស្រីនេះ) ហៅថា សបរិទណ្ឌា ។

(១៣១) ភរិយាដែលបុរសលោះនឹងទ្រព្យហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ
ហៅថា ធនភក្កតា ។ ប្រសជាទីស្រឡាញ់របស់ស្រី ឲ្យស្រីជាទីស្រឡាញ់
នៅរួមជាមួយ ហៅថា ធនុវសិនី ។ ភរិយាដែលប្រសឲ្យភោគ^(១)
ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា ភោគវសិនី ។ ភរិយាដែលប្រសឲ្យ
សម្ភត់ស្បែកដណ្តប់ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា បដវសិនី ។
ភរិយាដែលញាតិចាបដៃដមជាមួយនឹងបុរសដែលកក្កនភាជនទឹក ហើយ
គេផ្សំឲ្យនៅរួមជាមួយ ហៅថា ឧទបត្តកិនី ។ ភរិយាដែលប្រសដាក់
ទ្រនូលឲ្យ ហើយឲ្យនៅរួមជាមួយគ្នា ហៅថា ឧកតចុម្ពដា ។ ស្រីដែល
ប្រើប្រាស់ជាខ្ញុំផងជាភរិយាផង ហៅថា ទាសីភរិយា ។ ស្រីដែលធ្វើការ
ឈរផងជាភរិយាផង ហៅថា កម្មការីភរិយា ។ ស្រីដែលគេចាប់ពីកង
ទ័ពយកមកធ្វើជាភរិយា ហៅថា ធជាហដា ។ ស្រីដែលប្រសប្រាទៅរួម
គ្នាមួយរំពេចនោះ ហៅថា មុហុតិកា ។

១ គ្រឿងឧបករណសម្រាប់ផ្ទះ មានគ្នាល់អង្រែជាដើម ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(១៣២) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហរតិ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ
 កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ បេ ។ មាតាបិ-
 តុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ភាតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ភតិដីរក្ខតំ
 ព្រហ្មិ ។ ញាតិរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ តោតុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។
 ធម្មរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ សារក្ខំ ព្រហ្មិ ។ សបរិទន្ធាំ ព្រហ្មិ
 ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

និរុបេបទានំ ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

[១៣២] បុរសបញ្ញូកិកុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាដូច្នោះថា គេថា នាងឯងចូរជា
 ធនក្តីតាកិរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយ
 ល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
 សេស ។ បុរសបញ្ញូកិកុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីដែលបិតារក្សា ។ បេ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ដែលមាតានឹងបិតារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូន
 ប្រុសរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សា ។
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយ
 នឹងស្រីដែលជនមានគោត្រវង្សស្មើគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែល
 ប្រុសប្រកាន់ទុក ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមានអាជ្ញាស្តេច
 តាំងទុកដូច្នោះថា គេថា នាងឯងចូរជាធនក្តីតាកិរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក (ប្រាប់បុរស
 នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និរោធបទទាំងឡាយ ចប់ ។

ធរសកណ្តេ បញ្ចមសង្ឃវិសេសស្ស បទរាជនីយេ ខណ្ឌចក្កំ

[១១៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ
 ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតាតិ
 បដិក្កណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិ-
 សេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច មាតាបិតុរក្ខិតញ្ច
 ព្រហ្មិ ។ បេ ។ មាតុរក្ខិតញ្ច ភាតុរក្ខិតញ្ច ។
 មាតុរក្ខិតញ្ច ភតិដីរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច
 ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច តោតុរក្ខិតញ្ច ។
 មាតុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតុរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។
 មាតុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

តេសតណ្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីវណ្ណចក្ក

(១៣៣) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 បិតារក្សាផងថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរស
 ឈ្មោះនេះទៅ ក៏ក៏ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតា
 រក្សាផងនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ បេ ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែល
 បងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។
 ស្រីដែលមាតារក្សាផងស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 មាតារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្មួងហែងផង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ដែលមាតារក្សាផងនឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាង
 ទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ក៏ក៏ក៏ទទួលពាក្យ
 ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

វណ្ណចក្ក ចប់ ។

វិទេយបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៣២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ បិទុរក្ខិតញ្ច មាតាបិទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមសតិ បប្ឆាហាវតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 បិទុរក្ខិតញ្ច កាតុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច កកិដិរក្ខិ-
 តញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ញាវិរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច
 តោតុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។
 បិទុរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច សហិ-
 ទណ្ឌញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ
 ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បប្ឆាហាវតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ
 កង្ក កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ បិទុរក្ខិតញ្ច មាតុរក្ខិតញ្ច

វិទយបិដក មហាវិក័ត្ត

[១៣២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 មាតាបិសារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូន
 ភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែល
 បិសារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រី
 ដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
 ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
 រក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នួរហែងផង ។ ស្រី
 ដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំង
 ពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ
 ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ ពទ្ធចក្កំ

ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កិ-
តាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ(១) ។

[១៣៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ គច្ឆ កន្លៃ
ឥត្តន្ទាមំ មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច កាគុរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុ-
រក្ខិតញ្ច កគិដិរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច
ញ្ញាតិរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច កោត្តរក្ខិតញ្ច ។
មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច ធម្មរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច
សារក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច សបរិទណ្ឌញ្ច ។
មាតាបិគុរក្ខិតញ្ច មាគុរក្ខិតញ្ច ។ មាតាបិគុ-
រក្ខិតញ្ច បិគុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មិ ហោថ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កិតាតិ អបសាដិគោ
វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ទុអិយំ ពទ្ធចក្កំ ។

---

១ ២ ៣ ពទ្ធចក្កំ អ្នកសង្ឃ ។ ពិគោ បរំ គត្ត ទុត្តយពទ្ធចក្កាទីនិ អរិកជិត្តា អរិសាធិពទ្ធច-
ក្កមេវ វិកត្តំ ។ វិសេសក្កំ ឥច្ឆន្តេន គត្ត ឧលោកេតព្វំ ។

តែរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក

នេះដែលមាតាភារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា
ភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

(១៣៥) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាភារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រីដែលបង
ប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។
ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែល
មាតាភារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលមាតាភា
រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតាភារក្សាផង ស្រី
ដែលមាតាភារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ចូរជាធនក្តីតាភរិយា
របស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់ដល់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ២ ចប់ ។

វិទ្យបដិពេ មហាវិកង្កោ

[១៣៦] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ

ឥត្តន្ទាមំ ភានុក្ខិតញ ភគិដិវត្តិតញ ។ ភានុក្ខិតញ

ញាតិវត្តិតញ ។ ភានុក្ខិតញ គោត្តវត្តិតញ ។

ភានុក្ខិតញ ធម្មវត្តិតញ ។ ភានុក្ខិតញ សា-

រក្ខិតញ ។ ភានុក្ខិតញ សហិទណ្ឌិតញ ។ ភានុក្ខិត-

តញ មាតុវត្តិតញ ។ ភានុក្ខិតញ បិសុវត្តិតញ ។

ភានុក្ខិតញ មាតាបិសុវត្តិតញ ព្រហិ ហោថ តិវ

ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ ធនក្កីតាតិ បដិក្កណ្ឌាតិ

វិមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាដិសេសស្ស ។

គតិយំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច

កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ភគិដិវត្តិតញ ញាតិវត្តិតញ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

[១៣៦] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
 នេះដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែល
 ញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលជនមានគោត្រ
 ស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្ត
 ធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលប្រស
 ហ្មងវៃហង់ផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
 ប្រសរក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរ
 នាក់ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ក៏ក្តីក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
 និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្កទី ៣ ចប់ ។

[១៣៧] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទ័សេសស្ស បទភាជនីយេ ពទ្ធចក្កំ

កតិដីរក្ខិតព្នា គោត្តរក្ខិតព្នា ។ កតិដីរក្ខិតព្នា

ធម្មរក្ខិតព្នា ។ កតិដីរក្ខិតព្នា សារក្ខិតព្នា ។

កតិដីរក្ខិតព្នា សបរិទណ្ឌព្នា ។ កតិដីរក្ខិតព្នា

មាត្ររក្ខិតព្នា ។ កតិដីរក្ខិតព្នា បិទ្ររក្ខិតព្នា ។

កតិដីរក្ខិតព្នា មាតាបិទ្ររក្ខិតព្នា ។ កតិដីរក្ខិតព្នា

ភាត្ររក្ខិតព្នា ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា-

យោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណ្ឌាតិ វិមិសតិ បច្ឆាហរតិ

អាបតិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ចក្កំ ពទ្ធចក្កំ ។

[១៣៨] បុរិសោ កិក្ខំ បហិណាតិ កច្ច

កន្ត ឥត្តន្ទាមំ ញាតិរក្ខិតព្នា គោត្តរក្ខិតព្នា ។

ញាតិរក្ខិតព្នា ធម្មរក្ខិតព្នា ។ ញាតិរក្ខិតព្នា

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ក

ដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែលជនមាន
 គោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែលជន
 ប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែល
 ប្រុសហ្មង់ហែងផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែលមាតាក្សាផង ។
 ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ស្រីដែលបិតាក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូន
 ស្រីក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតាក្សាផង ។ ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សា
 ផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរ
 ជាធនក្តីតាកិរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
 យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្កទី ៤ ចប់ ។

(១៣៨) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលញាតិក្សាផង នឹងស្រី
 ឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សា
 ផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សាផង

វិទ្យាបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

សារក្ខត្តំ ។ ញាតិក្ខត្តំ សបរិទណ្ណំ ។ ញាតិក្ខ-
ត្តំ មាតុក្ខត្តំ ។ ញាតិក្ខត្តំ បិតុក្ខត្តំ ។
ញាតិក្ខត្តំ មាតាបិតុក្ខត្តំ ។ ញាតិក្ខត្តំ
ភាតុក្ខត្តំ ។ ញាតិក្ខត្តំ ភតិជីវក្ខត្តំ ព្រហ្ម
ហោថ កិរ ឥត្តន្តាមស្ស ករិយាយោ ធនក្ខតាតិ បដិក្ខ-
ណាតិ វិម័សតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

បញ្ចមំ ពុទ្ធចក្ខំ ។

[១៣៧] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កថ្ម កន្លេ

ឥត្តន្តាមំ តោត្តក្ខត្តំ ធម្មក្ខត្តំ ។ តោត្តក្ខ-
ត្តំ សារក្ខត្តំ ។ តោត្តក្ខត្តំ សបរិទណ្ណំ ។
តោត្តក្ខត្តំ មាតុក្ខត្តំ ។ តោត្តក្ខត្តំ បិតុ-
ក្ខត្តំ ។ តោត្តក្ខត្តំ មាតាបិតុក្ខត្តំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ស្រីដែលប្រសហ្ម័នហែងផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
 ដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។
 ស្រីដែលញាតិក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សា
 ផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សាផង ស្រីដែលបង
 ប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលញាតិក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង
 ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់
 បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្កទី ៥ ចប់ ។

(១៣៧) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង
 នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលជន
 មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលប្រសហ្ម័នហែងផង ។ ស្រីដែលជន
 មានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។

តេសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភានិយេ ពុទ្ធបក្កំ

កោតុក្កិកញ្ច កាតុក្កិកញ្ច ។ កោតុក្កិកញ្ច កតិ-
 ដីក្កិកញ្ច ។ កោតុក្កិកញ្ច ញាតិក្កិកញ្ច ព្រហ្ម
 ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស កិរយាយោ ជនក្កិកតិ បដិក្ក-
 ណ្ឌាតិ វិមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ធម្មំ ពុទ្ធបក្កំ ។

(១៤០) ធីរិសោ កិក្កំ បហិណាតិ កច្ច កន្ត

ឥត្តន្ទាមំ ជម្មរក្កិកញ្ច សារក្កញ្ច ។ ជម្មរក្កិកញ្ច
 សបរិទណ្ឌញ្ច ។ ជម្មរក្កិកញ្ច មាតុក្កិកញ្ច ។
 ជម្មរក្កិកញ្ច បិតុក្កិកញ្ច ។ ជម្មរក្កិកញ្ច មាតាបិ-
 តុក្កិកញ្ច ។ ជម្មរក្កិកញ្ច កាតុក្កិកញ្ច ។
 ជម្មរក្កិកញ្ច កតិដីក្កិកញ្ច ។ ជម្មរក្កិកញ្ច

ពេលសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាគីនិយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ខុ

ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។
 ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។
 ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ដូច្នោះថា
 គេថានាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតាភរិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
 ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
 វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្ខុទី ៦ ចប់ ។

(១៤០) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹងស្រី
 ឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
 ផង ស្រីដែលស្តេចជាកំអាតទុកផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នា
 រក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សា
 ផង ស្រីដែលបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង
 ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

ញាតិរក្ខិតញា ។ ធម្មរក្ខិតញា តោត្តរក្ខិតញា
[ព្រហ្ម ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធម្ម
នក្ខិតតាតិ បដិក្កណាតិ វិមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្ពមំ ពទ្ធហក្កំ ។

(១៤១) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
ឥត្តន្ទាមំ សារក្ខញា សបរិទណ្ឌញា ។ សារក្ខញា
មាតុរក្ខិតញា ។ សារក្ខញា បិតុរក្ខិតញា ។
សារក្ខញា មាតាបិតុរក្ខិតញា ។ សារក្ខញា កាតុ-
រក្ខិតញា ។ សារក្ខញា កតិជីរក្ខិតញា ។ សារក្ខញា
ញាតិរក្ខិតញា ។ សារក្ខញា តោត្តរក្ខិតញា ។
សារក្ខញា ធម្មរក្ខិតញា [ព្រហ្ម ហោថ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធម្មនក្ខិតតាតិ បដិក្កណាតិ
វិមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

អជ្ជមំ ពទ្ធហក្កំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

ស្រីដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ស្រីដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
 ភិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
 ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ពទ្ធចក្កទី ៧ ចប់ ។

(១៤១) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
 និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលប្រសហ្មងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ដែលស្តេចដាក់អាងទុកផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រីដែល
 មាតាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រីដែលបិតាក្សាផង ។
 ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រីដែលមាតាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រស
 ហ្មងហែងផងស្រីដែលបងប្អូនប្រសរក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែង
 ផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រី
 ដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រីដែលជនមាន
 គោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលប្រសហ្មងហែងផង ស្រីដែលជនប្រ-
 ព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ដូច្នោះថា គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាធនក្តីតា-
 ភិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
 ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ពទ្ធចក្កទី ៨ ចប់ ។

កេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិសិយេ ពុទ្ធបក្កំ

(១៤២) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ គុដ្ឋ កន្លៃ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណាញ មាតុរក្ខិត្តញ ។ សបរិ-
 ទណ្ណាញ បិតុរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ មាតាបិ-
 តុរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ ភាតុរក្ខិត្តញ ។
 សបរិទណ្ណាញ ភតិជីវក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ
 ញាតិរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ កោតុរក្ខិត្តញ ។
 សបរិទណ្ណាញ ធម្មរក្ខិត្តញ ។ សបរិទណ្ណាញ សារក្ខិត្តញ
 (ព្រហ្មិ ហោធម តិវ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្ខិត្ត-
 តាតិ បដិក្កណាតិ វិមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។

នវមំ ពុទ្ធបក្កំ ។

ឯកម្ពលកំ និដ្ឋិតំ ។

(១៤៣) ទុម្ពលកំ តិម្ពលកំ បតុម្ពលកំ
 បញ្ចម្ពលកំ ធម្មលកំ សត្តម្ពលកំ អដ្ឋម្ពលកំ
 នវម្ពលកំ ឯវមេវ កាតតំ^(១) ។

---

១ ឯវំ ទុម្ពលកំបិ តិម្ពលកំបិ យាវនវម្ពលកំ កាតព្វន្តិ ឧ. ម. ពោត្តកេសុ លិខិតំ ។

តេស្តពណ៌ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទកាដិឌីយ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ក

[១៤២] បុរសបញ្ជូនកិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផងនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលមាតារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបិតា
រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។
ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេច
ដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ដូច្នោះថា គេថា រាន
ទាំងពីរចូរជាធនក្តីតាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅក៏ក្នុងទទួលពាក្យទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពុទ្ធចក្កមានមូល ៩ ចប់ ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

[១៤៣] ចក្កមានមូល ២ មូល ៣ មូល ៤ មូល ៥ មូល ៦
មូល ៧ មូល ៨ មូល ៩ ត្រូវធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

ធិទំ ទូសម្មលកំ ។

[១៤៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ បិតុរក្ខិតញ មាតាបិតុរក្ខិតញ
 ភាតុរក្ខិតញ ភតិជីរក្ខិតញ ញាតិរក្ខិតញ គោតុរក្ខិត-
 តញ ធម្មរក្ខិតញ សារក្ខិតញ សបរិទណ្ឌញ ព្រហ្មិ ហោ ដ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្ខិតតាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ធនក្ខិតតាតិ^(១) និដ្ឋិតំ ។

[១៤៥] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទា-
 មស្ស ករិយា ធន្ឋវាសិនី គោកវាសិនី បដវាសិនី
 ឌុទបត្តកិនី ឌុកតច្ចុម្ពជា ទាសី ច ករិយា ច
 កម្មការី ច ករិយា ច ធជាហជា មុហុត្តិកាតិ

១ ន. ម. ធនក្ខិតតាតិ និដ្ឋិតំ ។

វិធម្មបិដក មហាវិភង្គ

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ)

[១៤៤] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតា
រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
ដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនមានគោត្រ
ស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង នឹង
ស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នឹងវៃហង់ផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់
អាជ្ញាទុកផង ដូច្នោះថា គេថានាងទាំងអស់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយា
របស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ធនក្តីតាចក្ក ចប់ ។

[១៤៥] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ដូច្នោះថា គេថានាងចូរជា
ធនករិយា សិនីករិយា ជាភោគករិយា សិនីករិយា ជាបដករិយា សិនីករិយា ជាទុទេបត្តករិ-
យា ជាឧកតច្ចុម្ពដាករិយា ជាទាសីផង ជាករិយាផង ជាកម្មការីផង ជា
ករិយាផង ជាធរាហដាករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយារបស់បុរសឈ្មោះនេះទៅ

គោរពសកល្ហោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ នំរោបបទានំ

បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេស-
 សស្ស ។ បេ ។ បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ បិកុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ មាតា បិកុ-
 រក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ កាកុរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ញាតិក្ខតំ
 ព្រហ្មិ ។ គោត្តរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ ធម្មរក្ខតំ ព្រហ្មិ ។
 សារក្ខតំ ព្រហ្មិ ។ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ
 បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។

នំរោបបទានំ ។

(១៤៦) បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុក្ខតញ្ច បិកុរក្ខតញ្ច ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសសស្ស ។

ធរណេយ្យ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ

ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិការក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលមាតាបិតារក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលញាតិរក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្ស ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលប្រុសហ្មងវៃហង ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកថាដូច្នោះគេថានាងចូរជាមុហុត្តិភាគរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

[១៤៦] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិការក្សផង ថាដូច្នោះ គេថានាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិភាគរិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិដ្ឋានេ

បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក កន្លៃ ឥត្តន្ទាមំ
 មាតុរក្ខិតញ មាតាបិតុរក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិតញ
 ភាតុរក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិតញ ភតិជ្ជរក្ខិតញ ។
 មាតុរក្ខិតញ ញាតិរក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិតញ គោត្ត-
 រក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិតញ ជម្មរក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិត-
 តញ សារក្ខិតញ ។ មាតុរក្ខិតញ សបរិទណ្ឌញ (ព្រហ្ម)
 ហោជ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិ-
 ក្កណាតិ វិមសតិ បច្ចាហាតិ អាបតិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌបក្កំ ។

(១៤៧) បុរិសោ កិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក កន្លៃ
 ឥត្តន្ទាមំ បិតុរក្ខិតញ មាតាបិតុរក្ខិតញ (ព្រហ្ម) ហោជ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ មុហុតិកាតិ បដិក្កណាតិ
 វិមសតិ បច្ចាហាតិ អាបតិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

វិទយបិណ មហាវិក្ក

បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រិលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សា
 ផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។
 ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតា
 រក្សាផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រី
 ដែលប្រុសហ្មងវៃហងផង ។ ស្រីដែលមាតារក្សាផង ស្រីដែលស្តេច
 ដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថាមានរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៤៧) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រិលោកដ៏ចំរើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 មាតាបិតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថាមានរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកាករិយា នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

ធរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ១ណ្ណចក្កទិ

បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 បិទុរក្ខិតញ្ច ភាទុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ភតិដិ-
 រក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ញ្ញាតិក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិត-
 តញ្ច តោទុរក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច ធម្មទុរក្ខិតញ្ច ។
 បិទុរក្ខិតញ្ច សារក្ខិតញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច សបរិទ-
 ណ្ណញ្ច ។ បិទុរក្ខិតញ្ច មាទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ ហោថ
 កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

ម្លប់ សង្កតំ ។

[១៤៨] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណញ្ច មាទុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ ហោថ កិរ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ

តេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ និយាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះដែលបិសារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រសរក្សា
 ផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីក្សាផង ។ ស្រីដែល
 បិសារក្សាផង ស្រីដែលញាតិក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រី
 ដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែល
 ជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នាក្សាផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលបុរស
 ហ្នឹងហែងផង ។ ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ។
 ស្រីដែលបិសារក្សាផង ស្រីដែលមាតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាង
 រាល់គ្នាចូរជាមុហុត្តិការិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
 និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៤៨) បុរសបញ្ចូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះ
 នេះដែលមាតារក្សាផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងទាំងពីរនាក់ ចូរជាមុហុត្តិការិ-
 យា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល

វិធីបំពេញ មហាវិក្កោ

បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បុរិសោ
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តប្បាមំ សបរិទណ្ណញ
 បិទុក្ខតញ ។ សបរិទណ្ណញ មាតាបិទុក្ខតញ ។
 សបរិទណ្ណញ ភាទុក្ខតញ ។ សបរិទណ្ណញ កតិ-
 ដរក្ខតញ ។ សបរិទណ្ណញ ញាតិក្ខតញ ។
 សបរិទណ្ណញ តោត្តក្ខតញ ។ សបរិទណ្ណញ
 ធម្មក្ខតញ ។ សបរិទណ្ណញ សារក្ខតញ (ពហិ ហោដ
 តិវ ឥត្តប្បាមស្ស ករិយាយោ មុហុត្តិកាតិ បដិកណ្ណាតិ
 វិម័សតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

(១៤៧) ទុម្ភលកំ តិម្ភលកំ បទុម្ភលកំ
 បញ្ចម្ភលកំ ធម្មលកំ សត្តម្ភលកំ អដ្ឋម្ភលកំ
 ដរម្ភលកំ ឯវមេវ កាតព្វំ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិទ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបិតា
 រក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលមាតាបិតារក្សាផង ។
 ស្រីដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលបងប្អូនស្រីរក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលញាតិរក្សាផង ។ ស្រីដែលស្តេចដាក់
 អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង ។ ស្រីដែល
 ស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារក្សាផង ។ ស្រី
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ស្រីដែលប្រុសហ្នឹងហែងផង ថាដូច្នោះ
 គេថា នាងរាល់គ្នាចូរជាមុហុតិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅភិក្ខុក៏ទទួល
 ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

(១៤៧) ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
 មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
 ចក្កដែលមានមូល ១ ផងចុះ ។

តិទិ ទូសម្មណំ ។

[១៥០] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្នាមំ មាតុរក្ខិតញ បិតុរក្ខិតញ មាតាបិតុរក្ខិតញ
 ភាតុរក្ខិតញ កគិដ្ឋរក្ខិតញ ញាតិរក្ខិតញ តោតុរក្ខិត-
 តញ ធម្មរក្ខិតញ សារក្ខិតញ សបរិទណ្ឌញ ព្រហ្ម
 ហោជ កិរ ឥត្តន្នាមស្ស ករិយាយោ មុហុត្តិកាតិ
 បដិកុណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។

មុហុត្តិកាចក្កំ និដ្ឋិតំ ។

[១៥១] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្នាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្ម ហោហិ កិរ ឥត្តន្នា-
 មស្ស ករិយា ធនក្ខិតាតិ បដិកុណាតិ វីមំសតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ
 បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្នាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្ម

ព្រះសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទរាជនិយម និយាយអំពីមុហុត្តិកាចក្ក

នេះ ចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីទៅនេះ)

(១៥០) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះ
 នេះដែលបិតារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតាបិតារក្សាផង នឹងស្រី
 ឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនប្រុសរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលបងប្អូនស្រី
 រក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលញាតិរក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែល
 ជនមានគោត្រស្មើគ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវ
 គ្នារក្សាផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលប្រុសហ្នួងហែងផង នឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ដែលស្តេចដាក់អាជ្ញាទុកផង ថាដូច្នោះ គេថានាងរាល់គ្នា ចូរជាមុហុត្តិកា-
 ភិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
 ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 មុហុត្តិកាចក្ក ចប់ ។

(១៥១) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាងចូរជាធន-
 ក្តីភាភិយានៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
 ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយ

វិទ្យាបដិពេ មហាវិកង្កោ

ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្តវាសិនី កោ-
 គវាសិនី បដវាសិនី ឌីទបត្តកិនី ឌីកតច្ចម្ពដា ទាសី
 ច ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា
 មហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
 សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

(១៥២) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរត្តិកំ (ពហិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កីតា ច ធន្តវាសិនី ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
 វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 មាតុរត្តិកំ (ពហិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កីតា ច កោគវាសិនី ច ។ ធនក្កីតា
 ច បដវាសិនី ច ។ ធនក្កីតា ច ឌីទបត្តកិនី
 ច ។ ធនក្កីតា ច ឌីកតច្ចម្ពដា ច ។ ធនក្កីតា
 ច ទាសី ច ភរិយា ច ។ ធនក្កីតា ច

វិន័យចំណែក មហាវិវាទ

នឹងស្រឡោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាង ចូរជាធួរវាសនី-
 ភរិយា ចូរជាភោគវាសនីភរិយា ចូរជាបដវាសនីភរិយា ចូរជាឧទេបត្តកិរិ-
 ភរិយា ចូរជាឧកតច្ចមជាភរិយា ចូរជាទាសីផង ភរិយាផង ចូរជាកម្មការផង
 ជាភរិយាផង ចូរជាធាបាជាភរិយា ចូរជាមហុត្តិកាភរិយា នៃបុរសឈ្មោះ
 នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

សិរេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៥២) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រឡោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថានាង ចូរ
 ជាធួរវាសនីភរិយាផង ជាធួរវាសនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
 ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
 នោះ) វិញត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រឡោះនេះដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ
 គេថា នាងចូរជាធួរវាសនីភរិយាផង ជាភោគវាសនីភរិយាផង ។ ជាធួរវាសនី-
 ភរិយាផង ជាបដវាសនីភរិយាផង ។ ជាធួរវាសនីភរិយាផង ជាឧទេបត្តកិរិ-
 ភរិយាផង ។ ជាធួរវាសនីភរិយាផង ជាឧកតច្ចមជាភរិយាផង ។ ជាធួរវាសនី-
 ភរិយាផង នឹងជាទាសីផង ភរិយាផង ។ ជាធួរវាសនីភរិយាផង

កេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ ខណ្ឌចក្កាទិ

កម្មការី ច ភិរិយា ច ។ ធនក្កីតា ច
ធនហជា ច ។ ធនក្កីតា ច មហុត្តិកា
ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
សដ្ឋានិសេសស្ស ។

ខណ្ឌចក្កំ ឌីដ្ឋិតំ ។

[១៥៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កុច្ឆ កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិរិយា ធន្តវាសិនិ ច កោកវាសិនិ ច ។ បេ ។
ធន្តវាសិនិ ច មហុត្តិកា ច ។ ធន្តវាសិនិ ច
ធនក្កីតា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ
អាបត្តិ សដ្ឋានិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

ម្យលំ សង្កត្តំ ។

[១៥៤] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កុច្ឆ
កន្ថេ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ (ព្រហ្មិ ហោហិ កិរ
ឥត្តន្ទាមស្ស ភិរិយា មហុត្តិកា ច ធនក្កីតា ច ។

ឆេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ បទភាជនីយ ធិយាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

នឹងដាក់ម្មការីផង ភរិយាផង ។ ជាធនក្កតាករិយាផងជាធាហដាករិយា
ផង ។ ជាធនក្កតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

[១៥៣] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរ
ជាធនក្កសិនិករិយាផង ជាភោគវាសិនិករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
។ បេ ។ ជាធនក្កសិនិករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។ ជាធនក្ក-
សិនិករិយាផង ជាធនក្កតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

[១៥៤] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលមាតារក្សា ថាដូច្នោះ គេថា នាង
ចូរជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនក្កតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។

វិសយបំណិពេ មហាវិរដ្ឋោ

មុហុត្តិកា ច ធន្ទវាសិនី ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា
ច ធន្ទវាសិនី ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហរតិ
អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

ឯកម្មលកំ និដ្ឋិតំ ។

(១៥៥) ទុម្ភលកំ តិម្ភលកំ ចតុម្ភលកំ
បញ្ចម្ភលកំ ធម្មលកំ សត្តម្ភលកំ អដ្ឋម្ភលកំ
នវម្ភលកំ ឯវមេវ កាតតំ ។

ពិទំ ទេសម្ភលកំ ។

(១៥៦) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណានិ កច្ច កន្តេ
សត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខតំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ សត្តន្ទាមស្ស
ភិរិយា ធនក្កិតា ច ធន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី
ច បដវាសិនី ច ឌីទបត្តកិនី ច ឌីកតចុម្ភជា ច
នាសី ច ភិរិយា ច កម្មការី ច ភិរិយា ច
ធន្ទវាសិនី ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យាទិសេសស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធន្ទវាសិនីករិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា
ផង ជាធាហាវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ
ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

(១៥៥) ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៥៦) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ដែលម្តាយរក្សា ថាដូច្នោះ គេថា នាង
ចូរជាធន្ទិកាករិយាផង ជាធន្ទវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយា
ផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ជាឧបត្តករិយាផង ជាឧកតចម្កជា-
ករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ជា
ធាហាវាសិនីករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
កំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរស
នោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ពេរសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិនីយេ និក្ខេបបទានិ

(១៥៧) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ បិទុរក្ខតំ ព្រហ្មំ ។ មាតាបិទុរក្ខតំ ព្រហ្មំ ។
 ភាតុរក្ខតំ ព្រហ្មំ ។ កកិជីវក្ខតំ ព្រហ្មំ ។ ញាតិ-
 រក្ខតំ ព្រហ្មំ ។ កោត្តរក្ខតំ ព្រហ្មំ ។ ធម្មរក្ខតំ
 ព្រហ្មំ ។ សារក្ខំ ព្រហ្មំ ។ សបរិទន្ទំ ព្រហ្មំ
 ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កីតាតិ ប-
 ដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សឿនិសេស-
 ស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 សបរិទន្ទំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
 ធន្ណវាសិនី កោគវាសិនី បដវាសិនី ឌីទបត្តកិនី
 ឌីកតច្ចម្ពជា ទាសី ច ករិយា ច កម្មការី ច
 ករិយោ ច ធនជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សឿនិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី៥ បទភាជនីយ ឆិយាយអំពីឆិក្ខេបបទ

[១៥៧] បុរសបញ្ចានភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីបិក្ខុភិក្ខុ(១)ឈ្មោះនេះ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹង
 ស្រីមាតាបិក្ខុភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីភាគុភិក្ខុ ។ សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីភគិនិភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
 ញាតិភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីគោត្តភិក្ខុ ។ សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីធម្មភិក្ខុ ។ សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសារក្ខុ ។
 សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ឌាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង
 ចូរជាធនក្តីភិក្ខុភិក្ខុ នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
 និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ចានភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ឌាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង
 ចូរជាធនក្តីភិក្ខុភិក្ខុ ជាភោគក្តីភិក្ខុភិក្ខុ ជាបដក្តីភិក្ខុភិក្ខុ ជា
 ឧទបត្តិភិក្ខុភិក្ខុ ជាឧកតប្បម្ភភិក្ខុភិក្ខុ នឹងជាទាសីផងភិក្ខុភិក្ខុផង នឹង
 ជាកម្មការីផងភិក្ខុភិក្ខុផង ជាធម្មជាតិភិក្ខុភិក្ខុ ជាមុហុត្តិភិក្ខុភិក្ខុ នៃ
 បុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 ត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ឆិក្ខេបបទទាំងឡាយចប់ ។

---

១ ស្រីទាំង ១០ ចំពូក យើងបានប្រែជាសេចក្តីពីខាងដើមរៀងមកហើយ គឺព្រឹត្តិមនេះទៅ
 មិនចាប់ប្រែទៀតទេ ព្រមហោរិយាជាប្តីវិញ ដើម្បីឲ្យសាធុនសោតិយាជាប្តីផងក៏បាន ។

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

(១៥៨) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មំ ហោហំ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ករិយា ធនក្កីតា ច ធន្ឋវាសំដី ចាតិ បដិក្កណាតិ
 វិមំសតិ បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មំ ហោហំ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
 ធនក្កីតា ច កោកវាសំដី ច ។ ធនក្កីតា ច
 បដវាសំដី ច ។ ធនក្កីតា ច ឱទបត្តកំដី ច ។
 ធនក្កីតា ច ឱកតច្ចមជា ច ។ ធនក្កីតា ច
 ទាសី ច ករិយា ច ។ ធនក្កីតា ច កម្មការី
 ច ករិយា ច ។ ធនក្កីតា ច ធជាហជា ច ។
 ធនក្កីតា ច មុហុតិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វិមំសតិ
 បច្ចាហារតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

។ណ្ណច្បំ ។

(១៥៩) បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មំ ហោហំ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស

វិទយបិដក មហាវិកត្ត

[១៥៨] បុរសបញ្ចានភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
 ទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជា
 ធនក្កតាករិយាផង ជាធនក្កតាករិយាផង នៃបុរសល្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
 ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ)
 វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបញ្ចានភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាល្មោះនេះ ថា
 ដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធនក្កតាករិយាផង ជាគោតវាសិនីករិយាផង នៃ
 បុរសល្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្កតាករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ។
 ជាធនក្កតាករិយាផង ជាឧបត្តកិនីករិយាផង ។ ជាធនក្កតាករិយាផង ជា
 ឧត្តមត្ថម្ភវាសិនីករិយាផង ។ ជាធនក្កតាករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង ។
 ជាធនក្កតាករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ។ ជាធនក្កតាករិយា
 ផង ជាធនជាហង់ករិយាផង ។ ជាធនក្កតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
 ករិយាផង នៃបុរសល្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
 មើល ហើយត្រឡប់មក(ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។
 ទណ្ឌចត្ត ចប់ ។

[១៥៩] បុរសបញ្ចានភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្កាទិសេសស្ស បទរាជនិយេ រាពោពទុកំ

ភិរិយា ធន្តវាសិនី ច កោគវាសិនី ច ធន្តវាសិនី
ច បដវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្តវាសិនី ច មុហុត្តិកា
ច ធន្តវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វិមំសតិ
បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្កំ ។

[១៦០] បុរិសោ ភិក្កុំ បហិណាតិ កច្ច កន្ត
ឥត្តប្បាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហិ ហោហិ កិរ ឥត្តប្បាមស្ស
ភិរិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ
វិមំសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ ធិដ្ឋិតំ ។

[១៦១] ទុម្ពលកំ តិម្ពលកំ ចតុម្ពលកំ
បញ្ចម្ពលកំ ធម្ពលកំ សត្តម្ពលកំ អដ្ឋម្ពលកំ
នវម្ពលកំ ឃរោវេ កាតតំ ។

គេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី៥ បទភាគីយី និយាយអំពីទកតោពទ្ធកម្មល

ចូរជាធន្ទវសិនីភិយាផង ជាភោគវសិនីភិយាផង ជាធន្ទវសិនីភិយាផង
ជាបដវសិនីភិយាផង ។ បេ ។ ជាធន្ទវសិនីភិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ភិយាផង ជាធន្ទវសិនីភិយាផង ជាធនក្កតាភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាពសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៦០) បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាឈ្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជា
មុហុត្តិកាភិយាផង ជាធនក្កតាភិយាផង ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាភិយាផង
ជាធនជាហង្សភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅ
និយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

(១៦១) ចក្កមានមូល ២ មានមូល ៣ មានមូល ៤ មានមូល ៥
មានមូល ៦ មានមូល ៧ មានមូល ៨ មានមូល ៩ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូច
ចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

វិទយបិដក មហាវិកត្តោ

ពិទ្ធិ ទូសម្មលកំ ។

[១៦២] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លៃ
 ឥត្តន្ទាមំ សបរិទណ្ណំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ករិយា ធនក្កីតា ច ធន្ធាសំដិ ច កោកវាសំដិ
 ច បដវាសំដិ ច ធុទបត្តកំដិ ច ឪភតច្ចម្ពដា
 ច ទាសំ ច ករិយា ច កិម្ពការី ច ករិយា ច
 ធនាហដា ច មហុតិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហាវតិ អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

[១៦៣] បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លៃ
 ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតំ ព្រហ្មំ ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ករិយា ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហាវតិ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ
 កច្ច កន្លៃ ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិតញ្ច បិតុរក្ខិតញ្ច ព្រហ្មំ
 ហោហិ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតា ច
 ធន្ធាសំដិ ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហាវតិ
 អាបត្តិ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៦៦) បុរសបញ្ញូកិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីសបរិទណ្ណាល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាង ចូរជាធនក្តីតា-
ភិរិយាផង ជាធន្តវសិនិភិរិយាផង ជាភោគវសិនិភិរិយាផង ជាបដវសិនិ-
ភិរិយាផង ជាធុបត្តកិរិយាផង ជាធុកតច្ចុម្ពវាភិរិយាផង នឹងជាទាសីផង
ភិរិយាផង នឹងជាកម្មការីផងភិរិយាផង ជាធាបាជាភិរិយាផង ជាមុហុត្តិ-
ភាភិរិយាផង នៃបុរសល្មោះនេះទៅ ក៏ក៏ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
មើល ហើយត្រឡប់មក(ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(១៦៧) បុរសបញ្ញូកិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោក
ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុរិក្ខុល្មោះនេះ ថាដូច្នោះ គេថា នាងចូរជាធនក្តីតា-
ភិរិយា នៃបុរសល្មោះនេះទៅ ក៏ក៏ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក(ប្រាប់បុរសនោះ)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរស
បញ្ញូកិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី
មាតុរិក្ខុល្មោះនេះផង បិតុរិក្ខុល្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថា នាងរាល់
គ្នាចូរជាធនក្តីតាភិរិយាផង ជាធន្តវសិនិភិរិយាផង នៃបុរសល្មោះនេះទៅ
ក៏ក៏ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់
បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរសបញ្ញូកិក្ខុទៅថា

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ ឧរោពោទុកំ

កច្ច កន្ត ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិត្តញ បិតុរក្ខិត្តញ
មាតាបិតុរក្ខិត្តញ (ព្រហ្មិ ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយាយោ ធនក្កីតា ច ធន្តវាសិនី ច កោគវាសិនី
ចាតិ បដិក្កណាតិ វិមិសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឯវំ ឧរោពោទុកំ កាតព្វំ ។

ពិទ្ធិ សព្វមូលកំ ។

(១៦៤) បុរិសោ កិក្ខំ បហិណាតិ កច្ច កន្ត
ឥត្តន្ទាមំ មាតុរក្ខិត្តញ បិតុរក្ខិត្តញ មាតាបិតុរក្ខិត្តញ
កាតុរក្ខិត្តញ កតិជីរក្ខិត្តញ ញាតិរក្ខិត្តញ គោត្តរក្ខិត្ត-
តញ ធម្មរក្ខិត្តញ សារក្ខិត្តញ សបរិទណ្ឌញ (ព្រហ្មិ
ហោថ កិរ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយាយោ ធនក្កីតា ច ធន្ត-
វាសិនី ច កោគវាសិនី ច បដវាសិនី ច ឌីទបត្តកិនី
ច ឌីកតតុម្ភជា ច ទាសី ច ករិយោ ច កម្មការិ ច

១ អង្គកំ កត្តចិ បោត្តកេ ច មរម្មបោត្តកេ ច ឧរោពោទុក្ខិក្ខំ ទិស្សតិ ។ ២ មរម្មបោត្តកេ កទំ បារិទ្ធយំ ៨ ហោតិ ។

គោរពសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៥ ច្បាប់រាជនីយ និយាយអំពីឧកោពទ្វកម្មល

បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុភូតិកាល្មោះនេះ ផង បិតុភូតិកាល្មោះនេះផង ស្រីមាតាបិតុភូតិកាល្មោះនេះផង ថាដូច្នោះគេថា នាងរាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្តវសិនីករិយាផង ជាភាគវសិនី- ករិយាផង នៃបុរសល្មោះនេះទៅ ក៏ក្នុងទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ឧកោពទ្វក បណ្ឌិតប្បធើយ៉ាងនេះ ។

នេះចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់^(១) (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៦២] បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតិគ្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោក ទៅនិយាយនឹងស្រីមាតុភូតិកាល្មោះនេះផង បិតុភូតិកាល្មោះនេះផង មាតា- បិតុភូតិកាល្មោះនេះផង ភាតុភូតិកាល្មោះនេះផង ភតិនីភូតិកាល្មោះនេះផង ញាតិភូតិកាល្មោះនេះផង គោតុភូតិកាល្មោះនេះផង ធម្មភូតិកាល្មោះនេះ ផង សារក្ខាល្មោះនេះផង សបរិទណ្ណាល្មោះនេះផង ថាដូច្នោះ គេថានាង រាល់គ្នា ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្តវសិនីករិយាផង ជាភាគវសិនី- ករិយាផង ជាបដវសិនីករិយាផង ជាឧបត្តកិនីករិយាផង ជាឧកតតប្បម- ជាករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង

---

១ ស្រី ១០ ចំពូក ហៅថាមានមូល ១០ ភរិយា ១០ ចំពូក ហៅថាមានមូល ១០ រូមមូល ទាំងពីរពូក ហៅថាមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ករិយា ច ធិជាហជា ច បុប្ផតិកា ចាតិ បដិក្ក-
ណាតិ វិមសតិ បច្ចាហរតិ អាបតិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

ឧកោតទ្ធកំ និដ្ឋិតំ ។

[១៦៥] បុរិសស្ស មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។
បុរិសស្ស បិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស
មាតាបិតារោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភាតា
ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ភតិជិ ភិក្ខុំ
បហិណាតិ ។ បេ ។ បុរិសស្ស ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
។ បេ ។ បុរិសស្ស តោតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ បេ ។
បុរិសស្ស សហធម្មិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ (បុរិសស្ស
បេយ្យាលោ វិត្តារេតោ ។ ឧកោតទ្ធកំ យថា
បុរិមនយេន តថេវ វិត្តារេតតំ^(៦) ។

១ មម្ពចេត្តកេ បុរិសស្ស បេយ្យាលេត្តាឡាយោ និមេ ពាហិ ន ហោតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

ជាធាតុ ហជាភរិយាផង ជាមុហុត្តិកាភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុនោះក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
(ប្រាប់បុរសនោះ) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ឧកោតទុក ចប់ ។

(១៦៥) ម្តាយបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ឥតុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុ
ទៅ ។ បេ ។ ម្តាយឥតុកបុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់
បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ បងប្អូនស្រីរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។
ពួកញាតិរបស់បុរសបញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកគោត្ររបស់បុរស
បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បេ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្រាបស់បុរសបញ្ជូន
ភិក្ខុទៅ ។ (សេចក្តីបំប្រញាអំពីរឿងបុរស បណ្ឌិតគប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។
ឧកោតទុក^(១) ដែលព្រះសង្ឃតិកាចារ្យឲ្យពិស្តារហើយយ៉ាងណា បណ្ឌិត
គប្បីឲ្យពិស្តារយ៉ាងនោះផងចុះ) ។

១ ប្រែថា បទដាច់គ្នាដោយមូលទាំងពីរ ឯមូលទាំងពីរនោះគឺ ស្រី ១០ ចំពួកមានមាតុភូតា
ជាដើម ហៅថាមូល ១ ភរិយា ១០ ចំពួក មានធនក្តីជាដើម ហៅថាមូល ។ រួមមូលទាំងពីរនេះ
ចូលគ្នាជាតម្រូវ ១ ហៅថា ឧកោតទុក ។

កេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស និក្ខេបបទានិ

[១៦៦] មាតុរក្ខិតតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធនក្កិតតាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ មាតុរក្ខិតតាយ មាតា
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្ឋវាសិដិ កោកវាសិដិ
 បដវាសិដិ ឌីធបត្តកិដិ ឌីកតត្ថម្ភជា ទាសី ច
 ភរិយា ច កម្មការី ច ភរិយា ច ធជាហជា
 មហុត្តិកាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទានិ ។

[១៦៧] មាតុរក្ខិតតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិតតា
 ច ធន្ឋវាសិដិ ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីនិរុបេបទ

(១៦៦) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្តីតាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិ-
យាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធន្តវសិនី-
ភិយា ជាភោគវសិនីភិយា ជាបដវសិនីភិយា ជាឧបត្ថកិនីភិយា ជា
ឧកតចម្កជាភិយា នឹងជាទាសីផងភិយាផង ជាកម្មការីផងភិយាផង
ជាធាជាហជាភិយា ជាមុហុត្តិកាភិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏
ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និរុបេបទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៦៧) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខិតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធន្តវសិនីភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក(ប្រាប់) វិញ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ មាតុរក្ខិតាយ មាតា
 ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្ម
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្កិតា ច កោ.
 កវាសិទិ ច ។ ធនក្កិតា ច បដវាសិទិ ច ។
 ធនក្កិតា ច ឌីនបត្តិកិទិ ច ។ ធនក្កិតា ច
 ឌីកតច្ចុម្ពជា ច ។ ធនក្កិតា ច ទាសិ ច
 ករិយា ច ។ ធនក្កិតា ច កក្កកាវិ ច ករិយា
 ច ។ ធនក្កិតា ច ធនាហជា ច ។ ធនក្កិតា
 ច មហាតិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វិមសតិ បច្ចាហរតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌចក្កំ ។

(១៦៨) មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កង្ក
 កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្ម ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនវាសិទិ
 ច កោកវាសិទិ ច ។ បេ ។ ធនវាសិទិ ច មហាតិកា ច ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភ្នំតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា
 នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង នៃបុរស
 ឈ្មោះនេះទៅ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាបដវាសិនីករិយាផង ។
 ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាឧបត្តកិនីករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង
 ជាឧកតច្ចម្តជាករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង នឹងជាទាសីផងករិយា
 ផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ។ ជាធនក្តីតា
 ករិយាផង ជាធនជាហង្សជាករិយាផង ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកា
 ករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ខណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៦៨) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុភ្នំតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
 ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរ
 ជាធនវាសិនីករិយាផង ជាភោគវាសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ
 ទៅ ។ បេ ។ ជាធនវាសិនីករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។

កោសលកណ្តុ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ពុទ្ធចក្កិ

ឆន្ទវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ រឹម័សតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

ពុទ្ធចក្កិ ។

ម្លប់ សន្តិក្កំ ។

[១៦៧] មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ
កច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិតា ច ។ បេ ។
មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណ្ណាតិ រឹម័សតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សដ្ឋ្យទិសេសស្ស ។

ឯកម្លកំ ធីដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ទុម្លកំបិ យាវនវម្លកំ កាតព្វំ ។

វិទិ ទសម្លកំ ។

[១៧០] មាតុរក្ខិតាយ មាតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ
កច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស
ករិយា ធនក្កិតា ច ឆន្ទវាសិនី ច កោកវាសិនី ច

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី២ និយាយអំពីពទ្ធចក្កជាដើម

ជាធន្តវសិនីភរិយាផង ជាធនក្កតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ២០ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាពសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៦៩) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជា
មុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនក្កតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។
ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ជាធនជាហងាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ
ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ២០ ។

តាំងពីចក្កមានមូល ២ ដល់ដល់ចក្កមានមូល ៩ បណ្ឌិតបញ្ជីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ និងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៧០) ម្តាយរបស់ស្រីមាតុរក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន
ចូរជាធនក្កតាករិយាផង ជាធន្តវសិនីភរិយាផង ជាភោគវសិនីភរិយាផង

វិសយបំជិកេ មហាវិកង្កោ

បដវាសំនំ ច ខំនបត្តកំនំ ច ខំភតច្ចុដ្ឋជា ច
នាសី ច ករិយា ច កម្មការី ច ករិយា ច
ធជាហជា ច មុហុតិកា ហតិ បដិគ្គណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៧១] បិតុវត្តតាយ បិតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។
មាតាបិតុវត្តតាយ មាតាបិតរោ ភិក្ខុំ បហិណាទ្ធិ ។
ភាតុវត្តតាយ ភាតា ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ភតិដិវត្តតា-
យ ភតិដំ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ ញាតិវត្តតាយ
ញាតកា ភិក្ខុំ បហិណាទ្ធិ ។ កោតុវត្តតាយ កោតា
ភិក្ខុំ បហិណាទ្ធិ ។ ធម្មវត្តតាយ សហធម្មិកា
ភិក្ខុំ បហិណាទ្ធិ ។ សារក្ខាយ យេន បរិគ្គហិតា ហោតិ
សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ ។ សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណា
បរិទេស ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្ថេ
ឥត្តន្ទាមំ (ព្រហ្ម ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធនក្កតាតិ បដិគ្គណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណា

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

ជាបដវសិនិករិយាផង ជាទុទបត្តកិនិករិយាផង ជាទុកតបុម្ភជាភិយាផង
នឹងជាទាសីផងភិយាផង នឹងជាកម្មការីផងភិយាផង ជាធាបាជា-
ភិយាផង ជាមុហុត្តិកាភិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

(១៧១) បិតារបស់ស្រីបិតុរក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ មាតាបិតា
របស់ស្រីមាតាបិតុរក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនប្រុសរបស់ស្រីភាតុ-
រក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ បងប្អូនស្រីរបស់ស្រីភគិនិករក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។
ពួកញាតិរបស់ស្រីញាតិរក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកគោត្ររបស់ស្រី
គោត្ររក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ពួកជនប្រព្រឹត្តធម៌ត្រូវគ្នារបស់ស្រីធម្ម-
រក្ខតា បញ្ជូនភិក្ខុទៅ ។ ស្រីដែលអ្នកណាបានប្រកាន់ទុកហើយ អ្នក
នោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលខ្លួនប្រកាន់ទុក (នោះ) ។ អាជ្ញាដែល
ស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រី
ដែលព្រះអង្គដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
លោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្កតាភិយា
នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រ-
ឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណា

គោរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ខណ្ឌបក្កំ

វេបិតោ ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ
 ឥត្តន្ទាមំ (ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
 ធន្តវាសិនី កោតវាសិនី បដវាសិនី ធិនបត្តកិនី
 ធិកតប្បម្ភជា ទាសី ច ភរិយា ច កក្កកាវី ច
 ភរិយា ច ធជាហជា មហ្មត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឧក្រេបបទានំ ។

[១៧២] សមរិទ្ធល្អាយ យេន ធន្តោ វេបិតោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 (ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្តក្កីតា ច
 ធន្តវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្តក្កីតា ច មហ្មត្តិកា
 តាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ឆាហរតិ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។

ខណ្ឌបក្កំ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីទណ្ឌចក្ក

បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់
បានដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅ
និយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាឆន្ទវាសិនិករិយា ជា
កោតវាសិនិករិយា ជាបដវាសិនិករិយា ជាឧបេត្តកិករិយា ជាឧត្តម្ម-
ដាករិយា នឹងជាទាសីផងករិយាផង នឹងជាកម្មការីផងករិយាផង ជា
ធជាហនករិយា ជាមុហុត្តិកាករិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុ
ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និក្ខេបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៧២) អាជាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេច
អង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា
បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាង
ដ៏ចម្រើន ចូរជាធនក្កតាករិយាផង ជាឆន្ទវាសិនិករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ
នេះទៅ ។ បេ ។ ជាធនក្កតាករិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

វិទយចំណែក មហាវិភង្គោ

[១៧៣] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ វប័តោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ គច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 (ព្រហ្មំ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធន្តវាសិនី ច
 កោតវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្តវាសិនី ច មុហុតិកា
 ច ។ ធន្តវាសិនី ច ធនក្កិតា ចាតិ បដិក្កណាតិ
 វីមំសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ពទ្ធចក្កំ ។

មូលំ សង្កំ ។

[១៧៤] សបរិទណ្ណាយ យេន ទណ្ណោ វប័តោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហំណាតិ គច្ឆ កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ (ព្រហ្មំ
 ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា មុហុតិកា ច ធនក្កិតា
 ច ។ បេ ។ មុហុតិកា ច ធនាហាជា ចាតិ បដិក្កណា-
 តិ វីមំសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ឯវំ ទមូលកំចំ យាវទមូលកំ កាតព្វំ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

(១៧៣) អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាឆន្ទវាសិនីភិក្ខុយាង ជាភោគវាសិនីភិក្ខុយាង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ។ បេ ។ ជាឆន្ទវាសិនីភិក្ខុយាង ជាមុហុត្តិភាគវិយាង ។ ជាឆន្ទវាសិនីភិក្ខុយាង ជាធនក្កិភាគវិយាង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ។

ពន្ធចក្ក ០២ ។

នេះជាមូលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៧៤) អាជ្ញាដែលស្តេចអង្គណាបានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គនោះបញ្ជូនភិក្ខុទៅដើម្បីស្រីដែលទ្រង់ដាក់កំហិតហើយ (នោះ) ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រីឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចម្រើន ចូរជាមុហុត្តិភាគវិយាង ជាធនក្កិភាគវិយាង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិភាគវិយាង ជាធនក្កិភាគវិយាង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិ សង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ០២ ។

កាំងពីចក្កមានមូល ២ ដរាបដល់ចក្កមានមូល ៨ បណ្ឌិតតប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ និងចុះ ។

កោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស ទសម្មលកំ

តិទំ ទសម្មលកំ ។

[១៧៥] សបរិទណ្ណាយ យេន នណ្ណោ បរិហិតោ
 ហោតិ សោ ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ
 ព្រហ្មិ ហោតុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កីតា ច
 ធន្តវាសិនី ច កោកវាសិនី ច បដវាសិនី ច
 ឡិទបត្តកំនី ច ឡិកតប្បម្ភជា ច នាសី ច ភរិយា ច
 កម្មការី ច ភរិយា ច ជជាហជា ច មហុត្តិកា
 ចាតិ បដិក្កណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[១៧៦] មាតុរត្តិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
 ធនក្កីតាតិ បដិក្កណាតិ រឹមសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ មាតុរត្តិកា ភិក្ខុំ បហិណាតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មិ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភរិយា ធន្តវាសិនី កោកវាសិនី បដវាសិនី ឡិទបត្ត-
 កំនី ឡិកតប្បម្ភជា នាសី ច ភរិយា ច កម្មការី ច

តេស្តណូ សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីពុទ្ធបាទមូល ១០ ជាដើម

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៧៥] អាជាដែលស្តេចអង្គណា បានដាក់កំហិតហើយ ស្តេចអង្គ នោះបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងស្រី ឈ្មោះនេះថា នាងដ៏ចំរើន ចូរជាធនក្តីតាករិយាផង ជាធនូរាសិនិករិយាផង ជាភោគរាសិនិករិយាផង ជាបដរាសិនិករិយាផង ជាឧបត្ថករិយាផង ជាឧកតច្បងរាសិនិករិយាផង នឹងជាទាសីផងរិយាផង នឹងជាកម្មការីផង រិយាផង ជាធាបាជារិយាផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះ នេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

[១៧៦] ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយានៃបុរស ឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភ័ក្ត្រទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជា ធនូរាសិនិករិយា ជាភោគរាសិនិករិយា ជាបដរាសិនិករិយា ជាឧបត្ថករិយា ជាឧកតច្បងរាសិនិករិយា នឹងជាទាសីផងរិយាផង នឹងជាកម្មការីផង

វិទយបំដកេ មហាវិកត្តោ

ករិយា ច ធនាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ
បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និរុបបភាសិ ។

[១៧៧] មាតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្តេ
ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា ធនក្ខិតា
ច ធន្តវាសិនី ច ។ បេ ។ ធនក្ខិតា ច មុហុត្តិកា
ចាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ទណ្ឌញ្ញំ ។

[១៧៨] មាតុរក្ខិតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
ធន្តវាសិនី ច ភោគវាសិនី ច ។ បេ ។ ធន្តវាសិនី ច
មុហុត្តិកា ច ។ ធន្តវាសិនី ច ធនក្ខិតា
ចាតិ បដិគុណាតិ វីមសតិ បច្ឆាហាតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពទ្ធហញ្ញំ ។

ម្កលំ សន្និគ្គំ ។

វិទ្យេបិដក មហាវិភង្គ

ភរិយាផង ជាធាតុជាភរិយា ជាមុហុត្តិភារិយា នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និរុបបទទាំងឡាយ ចប់ ។

(១៧៧) ស្រីមាតុភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភារិយាផង ជា ធនូរាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីភារិយាផង ជាមុហុត្តិភារិយាផង ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៧៨) ស្រីមាតុភូតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនូរាសិនីភរិយាផង ជាភោគរាសិនីភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនូរាសិនី- ភរិយាផង ជាមុហុត្តិភារិយាផង ។ ជាធនូរាសិនីភរិយាផង ជាធនក្តីភារិ- យាផង ភិក្ខុកំទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលនៃលទ្ធិព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

តេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃាទិសេសស្ស ពុទ្ធចក្កំ

(១៧៧) មាតុរត្តិកា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ក-
 រិយា មុហុត្តិកា ច ធនក្កិកា ច ។ បេ ។
 មុហុត្តិកា ច ធនាហជា ចាតិ បដិក្កណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុមូលកាទីនិបំ ឯវំ កាតព្វានិ ។

ពិទិ ទុសមូលកំ ។

(១៨០) មាតុរត្តិកា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កង្ក
 កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ករិយា
 ធនក្កិកា ច ធនុវាសិនី ច កោកវាសិនី ច
 បដវាសិនី ច ទុំនបត្តតិនី ច ទុំកតបុម្ភជា ច
 នាសិ ច ករិយា ច កាម្មការី ច ករិយា ច
 ធនាហជា ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ
 រឹមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ពេរសកណ្តុ សង្ឃាទិសេសទី ៥ និយាយអំពីពុទ្ធចក្ខុ

(១៧៧) ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតីត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិកាករិយាផង
ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយា
ផង ជាធនជាហជាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្ខុមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្ខុដ៏សេសមានចក្ខុមានមូល ២ ដើម បណ្ឌិតធម្មីធ្វើឲ្យដឹងចក្ខុមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្ខុមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

(១៨០) ស្រីមាតុរក្ខតាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បតីត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
ធនរាសីភរិយាផង ជាភោគភរិយាផង ជាបដភរិយាផង
ជាឧបត្តភរិយាផង ជាឧកតចម្កភរិយាផង នឹងជាទាសីផងភរិយា
ផង នឹងជាកម្មការីផងភរិយាផង ជាធនជាហជាភរិយាផង ជាមុហុត្តិកា-
ករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះទៅ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួង
មើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[១៧១] បិតុវត្ថុតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។
 មាតាបិតុវត្ថុតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។ ភាតុវត្ថុតា
 ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។ ភតិជីវត្ថុតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។
 ញាតិវត្ថុតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។ គោតុវត្ថុតា ភិក្ខុំ
 បហំណាតិ ។ ធម្មវត្ថុតា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។
 សារក្ខា ភិក្ខុំ បហំណាតិ ។ សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ
 បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ (ព្រហ្ម ហោមិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធនក្កិតាតិ បដិក្កណាតិ វិម័-
 សតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ
 (ព្រហ្ម ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា ធន្តវាសិនី
 កោគវាសិនី បដវាសិនី ធិនបត្តកិនី ធិកតច្ចុម្ពជា
 ទាសី ច ភរិយា ច កក្កកោរី ច ភរិយា ច
 ធនជាហជា មុហុត្តិកាតិ បដិក្កណាតិ វិម័សតិ បច្ចា-
 ហាតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

និក្ខេបបទំ ។

វិធីបដិសេធ បញ្ចវិវត្ត

(១៨១) ស្រីបិត្តុភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីមាតាបិត្តុភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភាតុភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីភតិភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីញាតិភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីគោត្តុភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីធម្មភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសារភ័តាបញ្ញូភិក្ខុទៅ ។ ស្រីសបរិទណ្ហាបញ្ញូភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្កតាភិក្ខុ របស់បុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ស្រីសបរិទណ្ហាបញ្ញូភិក្ខុទៅថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្កសិទ្ធិភិក្ខុ ជាភោតក្កសិទ្ធិភិក្ខុ ជាបដក្កសិទ្ធិភិក្ខុ ជាឧទេបត្តកិទិភិក្ខុ ជាឧកតចម្កដាភិក្ខុ នឹងជាទាសិផនភិក្ខុ នឹងជាកម្មការិផនភិក្ខុ នឹងជាធាហដាភិក្ខុ ជាមុហុតិភាភិក្ខុ នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

និរោធិបបទាំងឡាយ ចប់ ។

ធានាសកល្លោ បញ្ចមសង្ឃទិសេ ទណ្ឌបញ្ញំ

[១៨២] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
ធនក្កីតា ច ធន្តវាសីនី ច ។ បេ ។ ធនក្កីតា
ច មុហុត្តិកា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចា-
ហាតិ អាបត្តិ សឿនិសេសស្ស ។

ទណ្ឌបញ្ញំ ។

[១៨៣] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
ធន្តវាសីនី ច កោតវាសីនី ច ។ បេ ។ ធន្តវាសីនី
ច មុហុត្តិកា ច ។ ធន្តវាសីនី ច ធនក្កីតា
ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមំសតិ បច្ចាហាតិ អាបត្តិ
សឿនិសេសស្ស ។

ពុទ្ធបញ្ញំ ។

ម្ហំ សន្និទ្ធិ ។

[១៨៤] សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហំណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្នាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្នាមស្ស ភរិយា
មុហុត្តិកា ច ធនក្កីតា ច ។ បេ ។ មុហុត្តិកា ច

ពេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី៥ និយាយអំពីទណ្ឌចក្កជាដើម

(១៨២) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីតាករិយាផង ជា
ធនករសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនក្តីតាករិយាផង
ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ទណ្ឌចក្ក ចប់ ។

(១៨៣) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនករសិនីករិយាផង
ជាភោគករសិនីករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាធនករសិនីករិយា
ផង ជាមុហុត្តិកាករិយាផង ។ ជាធនករសិនីករិយាផង ជាធនក្តីតាករិយា
ផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់)
វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
ពទ្ធចក្ក ចប់ ។

នេះជាមូលផែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងដោយសង្ខេប ។

(១៨៤) ស្រីសបរិទណ្ឌាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងប្រុសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាមុហុត្តិកាករិយាផង
ជាធនក្តីតាករិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ។ បេ ។ ជាមុហុត្តិកាករិយាផង

វិធីបំបំពេញ មហាវិក្កោ

ធាតុជា ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

ឯកមូលកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុម្ពលកាទិនិ ឯវមេវ កាតព្វានិ ។

តិទុំ ទសមូលកំ ។

(១៨៥) សបរិទណ្ណា ភិក្ខុំ បហិណាតិ កច្ច
កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ព្រហ្មំ ហោមិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភរិយា
ធនក្កិតា ច ធន្តវាសិនិ ច កោកវាសិនិ ច បដវាសិនិ
ច ឌុបត្តកិនិ ច ឌុកតប្បម្ពជា ច ទាសី ច ភរិយា
ច កាម្មការី ច ភរិយា ច ធាតុជា ច មុហ្មត្តិកា
ចាតិ បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។

សព្វំ ចក្កុយេយ្យលំ និដ្ឋិតំ ។

(១៨៦) បដិក្កណាតិ វីមសតិ បច្ចាហរតិ អាបត្តិ
សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បដិក្កណាតិ វីមសតិ ធម្មបច្ចាហរតិ

វិទយបំណិក មហាវិកង្គ

ជាធាបាជាភរិយាផង ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កមានមូល ១ ចប់ ។

ចក្កមានមូល ២ ជាដើម បណ្ឌិតគប្បីធ្វើដូចចក្កមានមូល ១ ផងចុះ ។

នេះចក្កមានមូល ១០ (ដូចមានសេចក្តីតទៅនេះ) ។

[១៨៥] ស្រីសបរិទណ្ណាបញ្ជូនភិក្ខុទៅថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
សូមលោកទៅនិយាយនឹងបុរសឈ្មោះនេះថា ខ្ញុំជាធនក្តីភរិយាផង ជា
ធនរាសិនីភរិយាផង ជាភោគរាសិនីភរិយាផង ជាបដរាសិនីភរិយាផង
ជាទុទេបត្តកិនីភរិយាផង ជាទុកតច្ចមភរិយាផង នឹងជាទាសីផងភរិយា
ផង នឹងជាកម្មការីផងភរិយាផង ជាធាបាជាភរិយាផង ជាមហុត្តិកា-
ភរិយាផង នៃបុរសឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល
ហើយត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

ចក្កបេយ្យាលគ្រប់ទាំងអស់ ចប់ ។

[១៨៦] ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
ត្រឡប់មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុទទួល
ពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល តែមិនបានវិលមក (ប្រាប់) វិញ

ពោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទំសេសស្ស ខណ្ឌបញ្ចវ

អាបត្តិ បុល្លច្ឆយស្ស ។ បដិក្កណាតិ ន វីម័សតិ
 បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ បុល្លច្ឆយស្ស ។ បដិក្កណាតិ
 ន វីម័សតិ នប្បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នប្ប-
 ដិក្កណាតិ វីម័សតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ បុល្លច្ឆយស្ស ។
 នប្បដិក្កណាតិ វីម័សតិ នប្បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ នប្បដិក្កណាតិ ន វីម័សតិ បច្ឆាហារតិ
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ នប្បដិក្កណាតិ ន វីម័សតិ
 នប្បច្ឆាហារតិ អនាបតិ ។

[១៨៧] បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាបេតិ
 កច្ចុប កន្ត្រៃ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីម័សថាតិ សព្វេ បដិ-
 ក្កណាតិ សព្វេ វីម័សនិ សព្វេ បច្ឆាហារនិ អាបត្តិ
 សព្វេសំ សង្ឃាទំសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ
 អាណាបេតិ កច្ចុប កន្ត្រៃ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីម័សថាតិ សព្វេ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៥ និយាយអំពីអាប្តិវារ

ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ភិក្ខុទទួលពាក្យ រួចមិនបាននិយាយល្បួងមើល
 ឡើយ គ្រាន់តែត្រឡប់មក(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ភិក្ខុ
 ទទួលពាក្យ តែមិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់មក (ប្រាប់)
 វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួង
 មើល ហើយនាំសេចក្តីមក(ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្អថ្មយ ។ ភិក្ខុ
 មិនបានទទួលពាក្យ តែបាននិយាយល្បួងមើល ហើយមិនបានត្រឡប់មក
 (ប្រាប់) វិញឡើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនបានទទួលពាក្យ
 មិនបាននិយាយល្បួងមើល តែបាននាំសេចក្តីមក(ប្រាប់) ត្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខ ។ ភិក្ខុមិនទទួលពាក្យ មិនបាននិយាយល្បួងមើល មិនបានត្រឡប់
 មក(ប្រាប់) វិញទេ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៨៧) បុរសបង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ
 សូមលោកគ្រប់អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់
 ក៏ទទួលពាក្យ ភិក្ខុទាំងអស់និយាយល្បួងមើល ភិក្ខុទាំងអស់នាំសេចក្តី
 មក(ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់(នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ

វិធីបិណ្ឌពេ មហាវិកង្កោ

បដិគ្គណ្ណានិ សព្វេ វីមសន្តិ ឯកំ បច្ឆាហារាបេន្តិ អាបត្តិ
 សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ សម្ពហុលេ
 ភិក្ខុ អាណាបេតិ កច្ចុដ កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្ត
 វីមសថាតិ សព្វេ បដិគ្គណ្ណានិ ឯកំ វីមសាបេត្វា
 សព្វេ បច្ឆាហារានិ អាបត្តិ សព្វេសំ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ សម្ពហុលេ ភិក្ខុ អាណាបេតិ កច្ចុដ កន្លេ
 ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្ត វីមសថាតិ សព្វេ បដិគ្គណ្ណានិ ឯកំ
 វីមសាបេត្វា ឯកំ បច្ឆាហារាបេន្តិ អាបត្តិ សព្វេសំ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុ អាណាបេតិ
 កច្ចុ កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ ឥត្ត វីមសាតិ បដិគ្គណ្ណាតិ
 វីមសតិ បច្ឆាហារតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 បុរិសោ ភិក្ខុ អាណាបេតិ កច្ចុ កន្លេ ឥត្តញ្ញាមំ
 ឥត្ត វីមសាតិ បដិគ្គណ្ណាតិ វីមសតិ អន្លេវាសី
 បច្ឆាហារាបេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បុរិសោ

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុទាំងអស់ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយបានឲ្យភិក្ខុមួយរូបវិលមក
 (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់(នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ
 បានឲ្យភិក្ខុមួយរូបទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយភិក្ខុទាំងអស់ក៏វិលមក
 (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់ (នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុច្រើនរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកគ្រប់
 អង្គទៅនិយាយល្បួងនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុទាំងអស់ក៏ទទួលពាក្យ បាន
 ចាត់ភិក្ខុមួយរូបឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយឲ្យភិក្ខុមួយរូបនាំដំណឹង
 មក (ប្រាប់) វិញ ភិក្ខុទាំងអស់(នោះ)ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរស
 បង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹង
 ស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយវិលមក
 (ប្រាប់)វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុ
 ក៏ទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយប្រើកូនសិស្សឲ្យវិល
 មក (ប្រាប់) វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា

គោសកណ្តោ បញ្ចមសង្ឃទិសេសស្ស អាបត្តិវាពោ

ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមំសាតិ
 បដិក្កណាតិ អន្តេវាសី វីមំសាបេត្វា អត្តនា បច្ចាហានិ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បុរិសោ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ
 កច្ច កន្តេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វីមំសាតិ បដិក្កណាតិ
 អន្តេវាសី វីមំសាបេតិ អន្តេវាសី វីមំសិត្វា ពហិដ្ឋា
 បច្ចាហានិ អាបត្តិ ឧកិទ្ធិំ ធុល្លច្ចយស្ស ។

(១៧៨) កច្ចន្តោ សម្មាទេតិ អាគច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ កច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ចន្តោ
 សម្មាទេតិ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស ។ កច្ចន្តោ សម្មាទេតិ
 អាគច្ចន្តោ សម្មាទេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 កច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អាគច្ចន្តោ វីសំវាទេតិ អនាបត្តិ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី៥ និយាយអំពីអាបត្តិវារ

បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ
 ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ រួចប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយ
 វិលមក (ប្រាប់) ដោយខ្លួនឯងវិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 បុរសបង្គាប់ភិក្ខុថា បតិត្រលោកដ៏ចំរើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
 មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ភិក្ខុក៏ទទួលពាក្យ បានប្រើកូនសិស្សឲ្យទៅ
 និយាយល្បួងមើល ឯកូនសិស្សនោះបាននិយាយល្បួងមើល ហើយក៏
 ត្រឡប់មកទៅប្រាប់បុរសដើមក្រៅពីអាចារ្យដែលប្រើនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 ថ្មល្ងើងទាំងពីររូប ។

(១៨៨) ភិក្ខុទទួលពាក្យ ទៅនិយាយល្បួងមើល ហើយត្រឡប់មក
 ប្រាប់វិញដោយពាក្យកុហក^(១) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងើង ។ ភិក្ខុកាលទៅមិន
 ទទួលបង្គាប់ តែបាននិយាយល្បួងផង វិលមកប្រាប់វិញផង ត្រូវអាបត្តិ
 ថ្មល្ងើង ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏បានទទួលពាក្យបង្គាប់ និយាយល្បួងមើល
 ហើយវិលមកប្រាប់វិញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុកាលទៅក៏មិន
 បានទទួលបង្គាប់ កាលមកមិននាំដំណឹងមកប្រាប់វិញ មិនត្រូវអាបត្តិ
 ឡើយ ។

---

១ តាមន័យក្នុងអដ្ឋកថាថា មិនបានវិលមកប្រាប់វិញទេ ។

វិទ្យបិដកេ មហាវិភង្គោ

[១៨៧] អនាបត្តិ សង្ឃស្ស វា ចេតិយស្ស
វា គិលានស្ស វា ករណីយេន ភព្វតិ ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

[១៨៨] សុត្តា មតា ច ទិក្ខុន្តា
អនិវត្តិ ឥត្តបណ្ឌិតា
កលហំ កត្វាន សម្មោទិ
សញ្ញត្តញ្ច បណ្ឌិតេតិ ។

[១៨៩] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ
បុរិសោ អញ្ញតំ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ ភព្វ ភន្តេ
ឥត្តន្តាមំ ឥត្តំ វិមិសាតិ ។ សោ កុញ្ញ មនុស្ស
បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្តាមាតិ ។ សុត្តា ភន្តេតិ ។ តស្ស
កុក្កុច្ឆំ អហោសំ កុច្ឆំ នុខោ អហំ សង្ឃាទិសេសំ
អាបត្តិ អាបន្នាតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។
អនាបត្តិ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្សាតិ ។

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

(១៨៧) ភិក្ខុដែលទៅ (កាន់សំណាក់ស្រីនឹងប្រុស) ដោយភិច្ច
ដែលត្រូវធ្វើ ចំពោះសង្ឃក្តី ចំពោះចេតិយក្តី ចំពោះបុគ្គលឈ្នឹក
ភិក្ខុឆត ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(១៨០) (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែដែលនឹង
សំដែងតទៅ ដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

រឿងស្រីដេកលក់ រឿងស្រីស្លាប់ រឿងស្រីចេញពីលំនៅទៅ
រឿងប្រុសច្រឡំជាស្រី រឿងស្រីខ្ចីយ រឿងឈ្មោះគ្នា ភិក្ខុ
បាននិយាយផ្សះផ្សា រឿងភិក្ខុនាំការឲ្យមនុស្សខ្ចីយ ។

(១៨១) សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្កប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រ
លោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយឲ្យដឹងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុ
នោះក៏ទៅហើយសួរមនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។
មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា នាងនោះដេកលក់ទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។
ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យថា អញត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយដឹង ។
ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបចូលសេចក្តីនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុកដ ។

ពេរសកណ្តោ បញ្ចមសង្កាមិសេសស្ស វិនិកវក្ក

តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ប្បុរសោ អញ្ញាតំ
 ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ឆ កន្លេ ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វិមំសាតិ ។
 សោ កន្ធា មនុស្សេ ប្បច្ឆំ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។
 មតា កន្លេតិ ។ តស្ស ក្កក្កច្ឆំ អហោសំ ។ បេ ។
 អនាបតិ ភិក្ខុ សង្កាមិសេសស្ស អាបតិ ទិក្កជស្សា-
 តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ
 ប្បុរសោ អញ្ញាតំ ភិក្ខុំ អាណាបេតិ កច្ឆ កន្លេ
 ឥត្តន្ទាមំ ឥត្តំ វិមំសាតិ ។ សោ កន្ធា មនុស្សេ
 ប្បច្ឆំ កហំ ឥត្តន្ទាមាតិ ។ ទិក្កន្ទា កន្លេតិ ។ បេ ។
 អនត្តំ កន្លេតិ ។ បេ ។ ឥត្តបណ្ណាកា កន្លេតិ ។
 តស្ស ក្កក្កច្ឆំ អហោសំ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ
 សង្កាមិសេសស្ស អាបតិ ទិក្កជស្សាតិ ។

តែរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៥ វិនិច្ឆ័យ

សម័យនោះឯង បុរសម្នាក់បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូម
 លោកទៅនិយាយល្បួងមើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅហើយសួរ
 មនុស្សទាំងឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយ
 ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ស្រីនោះស្លាប់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្ខដ ។ សម័យនោះឯង មានបុរសម្នាក់
 បង្គាប់ភិក្ខុមួយរូបថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទៅនិយាយល្បួង
 មើលនឹងស្រីឈ្មោះនេះ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅ ហើយសួរមនុស្សទាំង-
 ឡាយថា ស្រីឈ្មោះនេះនៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា
 នាងនោះចេញពីទីនេះទៅហើយ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះ
 មិនមែនជាស្រីទេ លោកម្ចាស់ ។ បេ ។ មនុស្សនោះជាស្រីឡើយទេ
 លោកម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសទេ ត្រូវតែត្រឹម
 អាបត្តិទុក្ខដ ។

វិទយបំជិពេ មហាវិកត្តោ

[១៧២] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 តត្ថិ សាមីកេន សហ ភណ្ណិក្ខា មាតុយំ អគមាសិ ។
 កុល្យបកោ ភិក្ខុ សម្មោទនីយំ អកាសិ ។ តស្ស
 កុក្កច្ឆំ អហោសិ ។ បេ ។ អលំវចនីយា ភិក្ខុតិ ។
 នាលំវចនីយា ភកវតិ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ នាលំវច-
 នីយេតិ ។

[១៧៣] តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតរា
 ភិក្ខុ បណ្ណកេ សញ្ជាតំ សមាបដ្ឋិ ។ តស្ស កុក្កច្ឆំ
 អហោសិ ។ បេ ។ អនាបតិ ភិក្ខុ សដ្ឋាទិសេសស្ស
 អាបតិ ដុល្លច្ឆយស្សាតិ ។

បញ្ចមសង្ឃទិសេសំ និរុត្តំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

(១៧២) សម័យនោះឯង ស្រីម្នាក់ឈ្មោះគ្នានីងប្តីហើយរត់ទៅ
 ផ្ទះម្តាយ ។ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលបាននិយាយផ្សះផ្សា ។
 ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុស្រីនោះប្តីបានលែងលះគ្នាដាច់ខាតហើយឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មិនទាន់លែងដាច់ទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនមានអាបត្តិទេ ព្រោះគេមិនទាន់លែងគ្នា
 ដាច់ខាត ។

(១៧៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំការ
 ឲ្យមនុស្សខ្លើយទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីសង្ស័យ ។ បេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ មិនត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសទេ
 ត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិប្រល័យ ។

សង្ឃទិសេស ទី៥ ចប់ ។

ឆដ្ឋិសង្ឃទិសេសំ

[១៧៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា រាជកមោ
 វិហារតិ វេទ្យនេ កលន្តកនិវេ ។ តេន ខោ
 បន សមយេន អាឡុវិកា^(១) ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយោ
 កុដិកាយោ^(២) កាវាបេន្តិ អស្សមិកាយោ អនុទ្កេ
 សិកាយោ អប្បមាលិកាយោ ។ តាយោ ន និដ្ឋានំ
 កច្ចន្តិ ។ តេ យាចនពហុលា វិញ្ញត្តិពហុលា វិហារន្តិ
 បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តករំ ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ
 ទេថ វាសី ទេថ ជរសុំ ទេថ កុហារំ ទេថ កុទ្ធាលំ
 ទេថ ជិខាននំ ទេថ វល្លំ ទេថ វេទ្យំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ
 បព្វជំ ទេថ តិណំ ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ ។ មនុស្សា
 ឧបទ្កតា យាចនាយ ឧបទ្កតា វិញ្ញត្តិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
 ឧត្តិដ្ឋន្តិបិ ឧត្តសន្តិបិ បលាយន្តិបិ អញ្ញានបិ កច្ចន្តិ
 អញ្ញានបិ មុខំ ករោន្តិ ទ្វារិបិ ឯកេន្តិ តារិបិ ទិស្វា
 បលាយន្តិ ភិក្ខុតិ មញ្ញមាណ ។

---

១ ឧ. ម. អាឡុវិកា ។ ២ ឧ. ម. សំយាចិកាយោ កុដិយោ ។

សង្ឃទិសេសទី ៦

(១៧៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគ ទ្រង់គង់នៅ វត្តវេឡ្យាន កលន្ទកនិវាបស្ថាន (កន្លែងដែលស្តេចប្រទានអភ័យនឹងចំណី ដល់សត្វកង្កែប) ដិតក្រងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងដែន ពាឡវី ប្រើគេឲ្យសាងនូវកុងទាំងឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍ (គ្រឿងប្រដាប់សង់ផ្ទះ) សូមពីគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជាម្ចាស់ របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ ។ កុងទាំងនោះ មិនទាន់សម្រេច ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ចេះវែតសូមញឹក ។ ញាយ ។ ដោយ ពាក្យសូមថា អ្នកទាំងឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យ គោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកំបិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យជីង ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លិ ឲ្យ បុស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាប្លង ឲ្យស្មៅដំណែកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់ យើងទាំងឡាយ) ។ ពួកមនុស្សដែលភិក្ខុទាំងនោះចេះវែតហៀតហៀន ដោយការសូមញឹកញាយហួសពេក លុះដល់ឃើញពួកភិក្ខុហើយ ក៏ភ្ញាក់ ផ្អើលខ្លះ តក់ស្លុតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីស្ងៀមខ្លះ បែរមុខទៅទី ដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សូម្បីគ្រាន់តែឃើញពូថៅគោញ្ញីទាំងឡាយក៏គេចរត់ ដោយស្មានថាជាពួកភិក្ខុ ។

វិធម៌បិណ្ឌ មហាវិភង្គោ

[១៧៥] អថខោ អាយស្មា មហាកស្ស្រោ វាជ
 កហេ វស្សំ វុត្តោ យេន អាឡិវី តេន បក្កាមិ
 អនុបុត្រេន ចារិកំ ចរមាណោ^(១) យេន អាឡិវី
 តនវសរិ ។ តត្រ ភ្នុនំ អាយស្មា មហាកស្ស្រោ
 អាឡិវីយំ វិហារតិ អត្តាឡិវេ ចេតិយេ ។ អថខោ
 អាយស្មា មហាកស្ស្រោ បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្តា
 បត្តិចិវមាណាយ អាឡិវី បិណ្ណាយ ចារិសិ ។
 មនុស្សា អាយស្មនំ មហាកស្សបំ បស្សិត្តា
 ឧត្តិដនិបិ ឧត្តសនិបិ បលាយនិបិ អញ្ញោនិ តថនិ
 អញ្ញោនិ មុំ ករោនិ ទ្វារិបិ ឋកេនិ ។ អថខោ
 អាយស្មា មហាកស្ស្រោ អាឡិវីយំ បិណ្ណាយ ចរិត្តា
 បច្ឆាភតំ បិណ្ណោតបដិក្កោនោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ បុព្វាយំ
 អាវុសោ អាឡិវី សុភិក្ខា អហោសិ សុលភបិណ្ណា
 សុករា ឧញ្ញោន បត្តហោន យាបេតុំ ឯតរហិ ខោ^(២)
 បនាយំ អាឡិវី ទុតិក្ខា ទុល្លភបិណ្ណា ន សុករា
 ឧញ្ញោន បត្តហោន យាបេតុំ កោ ន ខោ អាវុសោ

---

១ ព័ទ្ធ ៣៧ទុយំ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. យេត្តកេសុ អយំ ចរោ ៨ ហោតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

(១៧៥) ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ គង់ចាំវស្សា
ក្នុងក្រុងរាជធានី (គ្រប់វត្តមាន) ហើយ ក៏និមន្តបេញទៅឯដែនអាឡវី
ត្រេបទៅកាន់ចារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡវីនោះ ។ មាន
សេចក្តីដំណាលថា ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ សម្រេចឥរិយាបថ
នៅនាអគ្គាឡវីបេតិយក្នុងដែនអាឡវីនោះ ។ គ្រានោះជាវេលាព្រឹក ព្រះ
មហាកស្សបដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀមទ្រង់បាត់ទ្រង់ចេញទៅកាន់ដែន
អាឡវីដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញព្រះមហាកស្សប
ដ៏មានអាយុ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ ភក់ស្ងួតខ្លះ លបរត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ
បែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ ។ គ្រានោះ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ
ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងដែនអាឡវីធ្វើកត្តកិច្ចស្រេចហើយ ដល់កាលជា
ខាងក្រោយអំពីកត្តកិច្ច ក៏ហៅពួកភិក្ខុមកហើយសួរថា ម្ចាស់លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយ កាលពីដើមដែនអាឡវីនេះសម្បូណិចស្តាន់ បិណ្ឌបាត
បានងាយ ងាយនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិត ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ដែន
អាឡវីនេះ ប្រែជាភ្នំភ្នំក្ស បិណ្ឌបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យា-
យាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅវិញ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ

ពោសកណ្តោ ធម្មសង្ឃវិសេសស្ស អាឡិវិភក្កវគ្គ

ហេតុ កោ បច្ចយោ យេនាយំ អាឡិវិ ធុត្តំត្រា
ធុល្លកម៌ណ្ណា ន សុករា ឧញ្ញោន បន្តហោន យោ-
បេតុនំ ។ វេទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ បហា-
កស្សបស្ស ឯតមត្តំ អាពោចេសំ ។

(១៧៦) អថោ ភកវា វេទហោ យថាភិវន្តំ
វិហារិត្តា យេន អាឡិវិ តេន ចារិកំ បក្កាមិ
អនុបុត្រោន ចារិកំ ចរមាលោ យេន អាឡិវិ តទវសរិ ។
តត្ថ សុទំ ភកវា អាឡិវិយំ វិហារិតិ អត្តាឡិវេ
ចេតិយេ ។ អថោ អាយស្មា មហាកស្ស-
ហោ យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ទិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
ទិសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាកស្សហោ ភកវតោ
ឯតមត្តំ អាពោចេសិ ។ អថោ ភកវា ឯតស្មី
ទិទាលេ ឯតស្មី បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្តា
អាឡិវិកេ ភិក្ខុ បដិប្បនិ សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ
សញ្ញាចិកាយោ ក្យដិកាយោ កាវាបេថ អស្សា-
មិកាយោ អត្ថទ្កេសិកាយោ អប្បមាលិកាយោ

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៦ រឿងកិច្ចនៅក្នុងដែនអាឡូវី

អ្វីហ្ន៎ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យដែនអាឡូវីនេះប្រែជាភ្នំក្បាល
បិណ្ឌបាតបានដោយកម្រ លំបាកនឹងព្យាយាមស្វែងរកការចិញ្ចឹមជីវិតទៅ
វិញ ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះពិតរឿងនេះដល់ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ។

(១៧៦) គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះគួរ
ដល់ពុទ្ធអធារាស្រ័យ ហើយក៏យាងចេញទៅឯដែនអាឡូវី យាង
ទៅកាន់បារិកតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ដែនអាឡូវីនោះ ។ មាន
សេចក្តីដំណាលថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថនៅនា
អគ្គាឡវចេតិយក្នុងដែនអាឡូវីនោះ ។ ខណៈនោះ ព្រះមហាកស្សប
ដ៏មានអាយុ ចូលទៅតាល់ព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយខាងទ្រង់សមគួរ ។ លុះអង្គុយក្នុងទ្រង់សម-
គួររួចហើយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុបានក្រាបទូលរឿងនេះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់ត្រាស់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុដែន
អាឡូវីថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នករាល់គ្នាឲ្យគេធ្វើនូវក្បាល
ទាំងឡាយដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍សូមអំពីគេមកដោយខ្លួនឯង មិន
មានតាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ

វិទយចំដពេ មហាវិកង្កោ

តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ចន្តំ តេ តុម្ភេ យាចនតហ្មា
 លា វិញ្ញាតិពហុលា វិហារេ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តការំ
 ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ
 ផរសុំ ទេថ កុហារី ទេថ កុទ្ធាលំ ទេថ និទានំ
 ទេថ វល្លី ទេថ វេទ្យំ ទេថ មុញំ ទេថ បព្វដំ
 ទេថ តិណំ ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ មនុស្ស
 ឧបទ្គតា យាចនាយ ឧបទ្គតា វិញ្ញាតិយា ភិក្ខុ ទិស្វា
 ឧត្ថជ្ជន្តិបិ ឧត្តសន្តិបិ បលាយន្តិបិ អព្រោនបិ កច្ចន្តំ
 អព្រោនបិ មុខំ ករោន្តំ ទ្វារបិ ឋកេន្តំ ការីបិ ទិស្វា
 បលាយន្តំ ភិក្ខុតិ មព្វាមាទាតិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។
 វិករហំ តុទ្វោ ភគវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិសា ។ បេ ។
 អតរណីយំ កដំ ហិ នាម តុម្ភេ មោយបុរិ-
 សា សព្វាចិកាយោ កុដិកាយោ កាវាបេស្សថ
 អស្សមិកាយោ អត្តទ្កេសិកាយោ អប្បមាណិកាយោ
 តាយោ ន និដ្ឋានំ កច្ចន្តំ តេ តុម្ភេ យាចនតហ្មា
 លា វិញ្ញាតិពហុលា វិហារិស្សថ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តការំ
 ទេថ តោណំ ទេថ សកដំ ទេថ វាសី ទេថ

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

កុដិទាំងនោះមិនទាន់សម្រេច អ្នករាល់គ្នាចេះតែសូមគេញយៗ ថា អ្នក
ទាំងឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ
ឲ្យកំប៉ិត ឲ្យពូថៅ ឲ្យដំនី ឲ្យចប ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លិ ឲ្យបូស្សី
ឲ្យស្មៅយ៉ាបូង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត ពួកមនុស្ស
ដែលអ្នកទាំងឡាយចេះតែបៀតបៀនដោយការសូមញឹកញយហួសពេក
លុះដល់ឃើញភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ក៏ភ្ញាក់ផ្អើលខ្លះ ភក់ស្អុតខ្លះ លប
រត់ទៅខ្លះ គេចទៅទីដទៃខ្លះ បែរមុខទៅទីដទៃខ្លះ បិទទ្វារផ្ទះខ្លះ សូម្បីគ្រាន់
តែឃើញនូវគោញីទាំងឡាយហើយសំគាល់ថាភិក្ខុ ក៏គេចរត់ទៅ សេចក្តី
នេះពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរសទាំង
ឡាយ ដំណើរនេះមិនសមគួរទេ ។ បេ។ មិនមែនជាកិច្ចដែលត្រូវធ្វើទេ ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ មិនសមបើ អ្នកឯងរាល់គ្នាប្រើគេឲ្យសាងកុដិទាំង
ឡាយ ដែលមានគ្រឿងឧបករណ៍សូមពីគេមកខ្លួនឯង ឥតមានទាយកជា
ម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ធំហួសប្រមាណ កុដិទាំងនោះមិនទាន់
សម្រេច អ្នកទាំងឡាយចេះតែសូមញយៗដោយពាក្យសូមថា អ្នកទាំង
ឡាយចូរឲ្យនូវបុរស ឲ្យគ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកំប៉ិត

គោរពលោក ធម្មសង្ឃទិសេសស្ស មណីកណ្ណតារាជវិញ

យស្សំ ទេម កុហារី ទេម កុទ្ធាលំ ទេម ធិខាននំ ទេម
 វល្លី ទេម វេជ្ជំ ទេម មុញ្ញំ ទេម បព្វជំ ទេម ភិណ្ណំ
 ទេម មន្តិកំ ទេម មាតិ ទេម មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ
 វា បសាទាយ ។ បេ ។ អញ្ញាមត្តាយាតិ ។ អថខោ
 ភកកា អាឡិកេ ភិក្ខុ អនេកបរិយាយេន វិការ-
 ហិត្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុនំ តទទុច្ឆរិកំ តទទុលោមិកំ
 ធម្មំ កថំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ^(១) ។

(១៨៧) ក្ខតបុព្វំ ភិក្ខុវេ ទ្វេ ភាតរោ ឥសិយោ
 កង្កំ នទី ឧបទិស្សាយ វិហារីសុ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ
 បណិកណ្ណោ នាគរាជា កង្កំ នទី ឧត្តរិត្វា យេន
 កនិដ្ឋោ ឥសិ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កនិដ្ឋំ ឥសិ
 សត្តក្ខតំ កោកេហិ បរិក្ខិបិត្វា ឧបរិ មុទ្ធជិ មហានិ
 ដណំ ករិត្វា អដ្ឋាសិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ
 ឥសិ តេស្ស នាគស្ស ភយា កិសោ អហោសិ លូខោ
 ឧត្តរណោ ឧប្បណុប្បណោ កជារោ នមទិសន្តតតត្តោ ។

---

១ នេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ វិការហិត្វា ធម្មំ កថំ កត្វា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ឧ. ប. បោត្តកេសុ ទិស្សតិ ។

តែរសកណ្តា សង្ឃាទិសេសទី ៦ រឿងមណិកណ្តាភាគដ

ឲ្យត្បូង ឲ្យដឹង ឲ្យបប ឲ្យតន្ត្រាក ឲ្យវល្លិ ឲ្យបុស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាបូន
 ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ ឲ្យស្មៅ ឲ្យដីស្អិត (ដល់យើងទាំងឡាយ
 ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែលពួកអ្នកធ្វើនេះ មិននាំឲ្យជ្រះ
 ថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា (នោះ) ទេ ។ បេ ។ មាន
 តែនាំឲ្យខូចចិត្ត ដល់ជនទាំងឡាយដែលមានសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយ ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលពួកភិក្ខុដែលអាឡូវដោយអនេក-
 បរិយាយ ។ បេ ។ ហើយទ្រង់សំដែងធម្មិកថាតាមសមគួរដល់ហេតុនោះ ។
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ហៅពួកភិក្ខុមកហើយ (ត្រាស់ថា) ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលពីដើមមានឥសីព័រនាក់
 ជាបងប្អូននឹងគ្នាសំណាក់នៅពាស្រ័យនឹងស្ទឹងគង្គា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ វេលានោះ មានស្តេចនាគមួយឈ្មោះមណិកណ្តា ឡើងមកអំពី
 ស្ទឹងគង្គាហើយចូលមករកឥសីជាប្អូន លុះចូលមកដល់ហើយក៏ព័ន្ធព័ន្ធ
 ឥសីប្អូនដោយភ្លេង ៧ ដុំហើយបើកពពារដ៏ធំបាំងពីខាងលើស្បែកនៃឥសី
 ប្អូននោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ ឥសីប្អូនហេតុ
 តែមានសេចក្តីខ្លាចអំពីនាគនោះក៏ចេះតែស្តាំងស្តមសៅហ្មង មានសម្បុរ
 ពាក្រកំ កើតទៅជាពេគល្បឿងស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរាមដោយសរវៃស ។

វិទ្យបិដក មហាវិក្កោ

អន្តសា ខោ កិក្ខុវេ ជេដ្ឋោ ឥសី កនិដ្ឋំ ឥសី
 កិសំ ល្ងខំ ទុព្វណំ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណករជាតំ ធម-
 និសន្តតកត្តំ ទិស្វាន កនិដ្ឋំ ឥសី ឯតទពោច កិស្ស
 ត្ថំ កោ កិសោ ល្ងខោ ទុព្វណ្ណោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណ-
 ករជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។ ឥធម មេ កោ
 មណិករណ្ណោ ឆាករាជា កន្តំ នទី ទុត្តវិទ្ធា យេហាហំ
 តេនុបស្កមំ ទុបស្កមិទ្ធា មំ សត្តក្កត្តំ កោកេហិ
 ហិក្កិបិទ្ធា ទុហិ មុទ្ធនិ មហានំ ដណំ កវិទ្ធា អដ្ឋាសិ
 តស្សហំ កោ ឆាកស្ស កយា កិសោ ល្ងខោ ទុព្វ-
 ណ្ណោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណករជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោតិ ។
 ឥច្ឆសិ បន ត្ថំ កោ តស្ស ឆាកស្ស អឆាកមន្តិ ។ ឥ-
 ច្ឆាមហំ កោ តស្ស ឆាកស្ស អឆាកមន្តិ ។ អបិ បន
 ត្ថំ កោ តស្ស ឆាកស្ស កិញ្ចំ បស្សសីតិ ។ បស្សម-
 ហំ កោ មណិមស្ស ករណ្ណោ បិលន្តនន្តិ ។ តេនហិ
 ត្ថំ កោ តំ ឆាកំ មណិ យាច មណិ មេ កោ ទេហិ
 មណិជា មេ អត្តោតិ ។ វេថោ កិក្ខុវេ មណិករណ្ណោ

វិទយបិណិត មហាវិកង្គ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីជាបង បានឃើញឥសីបួន ស្នាំងស្នមសៅហ្មង
មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿងស្លេកស្នាំង មានខ្លួនរាមដោយ
សរសៃ លុះឃើញហើយក៏សួរទៅឥសីបួនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ហេតុអ្វី
ក៏អ្នកស្នាំងស្នមសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿងស្លេកស្នាំង
មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ (ដូច្នោះ) ។ ឥសីជាបួនប្រាប់ថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចំរើន នាគរាជឈ្មោះមណិកណ្ណឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គាហើយចូលមករកខ្ញុំ
ក្នុងទីនេះ លុះចូលមកដល់ហើយក៏ត្រូវខ្ញុំដោយភ្នែក៧ជុំ ហើយបើក
ពពាវដ៏ធំប៉ុន្មានខ្លះលើក្បាលខ្ញុំ ព្រោះសេចក្តីខ្លាចនាគរាជនោះ បានជា
ខ្ញុំស្នាំងស្នមសៅហ្មង មានសម្បុរអាត្រក់ កើតជាពេគល្បឿងស្លេកស្នាំង
មានខ្លួនរាមដោយសរសៃ ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកចង់មិនឲ្យ
នាគរាជនោះមកវែជរឺ ។ ឥសីបួនតបថា បពិត្រលោកបងដ៏ចំរើន ខ្ញុំចង់មិន
ឲ្យនាគរាជនោះមកទេ ។ ឥសីបងសួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងបាន
ឃើញវត្តអ្វីជារបស់នាគរាជនោះខ្លះ ។ ឥសីបួនតបថា បពិត្រលោកបង
ដ៏ចំរើន ខ្ញុំបានឃើញកែវមណីជាគ្រឿងប្រដាប់ព្រះដ៏កនៃនាគរាជនោះ ។
ឥសីបងក៏បង្គាប់ថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន បើដូច្នោះ អ្នកចូរសូមកែវមណី
ចំពោះនាគរាជនោះថា អ្នកដ៏ចំរើនសូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មា
ត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខណៈនោះ មណិកណ្ណ-

តេសកល្លោ ធម្មិសង្ខារិសេសស្ស មណីកល្លោតាគរាជីវុ

នាគរាជា កង្កំ នទី ឧត្តរិត្វា យេន កនិដ្ឋោ វសិ
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ បិតំ ខោ ភិក្ខុវេ មណីកល្លោ នាគរាជានំ
 កនិដ្ឋោ វសិ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
 មណីនា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណី-
 កល្លោ នាគរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុស្ស
 មណីនា អត្តោតិ ខិប្បមេវ អគមាសិ ។ ទុតិយម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ មណីកល្លោ នាគរាជា កង្កំ នទី
 ឧត្តរិត្វា យេន កនិដ្ឋោ វសិ តេនុបសង្កមិ ។
 អទ្ធីសា ខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ វសិ មណីកល្លោ
 នាគរាជានំ ធូរតោ វ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាន មណីកល្លោ
 នាគរាជានំ ឯតទរោច មណី មេ កោ ទេហិ
 មណីនា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណីកល្លោ
 នាគរាជា ភិក្ខុ មណី យាចតិ ភិក្ខុស្ស មណី-
 នា អត្តោតិ តតោ វ បដិជីវិតិ ។ តតិយម្បិ
 ខោ ភិក្ខុវេ មណីកល្លោ នាគរាជា កង្កំ នទី
 ឧត្តរិតិ ។ អទ្ធីសា ខោ ភិក្ខុវេ កនិដ្ឋោ វសិ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងមណិកណ្ណនាគរាជ

នាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គិហើយចូលមករកឥសីបួន លុះចូលមក
 ដល់ហើយ ក៏ស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនក៏
 បានពោលពាក្យនេះនឹងមណិកណ្ណនាគរាជដែលស្ថិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
 ដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
 គិតថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី គិតដូច្នោះ
 ហើយក៏រលទៅវិញយ៉ាងឆាប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាទី ២
 មណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គិហើយចូលមករកឥសីបួន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនបានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគ-
 រាជថា ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំរើន សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការ
 ដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជ
 ក៏រំពឹងថា ភិក្ខុចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយ
 ត្រឡប់អំពីទីនោះបាត់ទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រាទី ៣ មណិកណ្ណ-
 នាគរាជក៏ឡើងមកអំពីស្នឹងគង្គិហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួន

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

មណីកណ្ណំ នាគរាជាធំ កង្កំ នង្គី ឧត្តរំ ធីស្វាន
 មណីកណ្ណំ នាគរាជាធំ ឯតនកោច មណី មេ កោ
 ទេហំ មណីនា មេ អត្តោតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មណីក-
 ណ្ណោ នាគរាជា កង្កំ ឥសី តាថាហិ អជ្ឈកាសិ ។

មមន្តចានំ វិបុលំ ឧទ្ធករំ

ឧប្បជ្ឈតីមស្ស មណីស្ស ហេតុ

តន្តេ ន ធីស្សំ អតិយោចកោសិ

ន ចាបិ តេ អស្សមមាភមិស្សំ ។

សុស្ស យថា សក្ករោតចានិ

តាសេសិ មំ សេលមយាចមាណា^(១)

តន្តេ ន ធីស្សំ អតិយោចកោសិ

ន ចាបិ តេ អស្សមមាភមិស្សំ ។

---

១ សេលំ មំ យាធមាតោភិ បវច្ឆេកោ ។

វិសយបំណិក មហាវិភង្គ

បានឃើញមណិកណ្ណនាគរាជឡើងមកអំពីស្ទឹងគង្គា លុះឃើញហើយក៏
 ពោលពាក្យសូមកែវមណីនឹងមណិកណ្ណនាគរាជថា ម្ចាស់អ្នកដំបំរើន
 សូមអ្នកឲ្យកែវមណីដល់អាត្មា អាត្មាត្រូវការដោយកែវមណី ។ ម្ចាស់ក៏ខ្ញុំ
 ទាំងឡាយ ត្រានោះឯង មណិកណ្ណនាគរាជពោលនឹងឥសីប្អូន ដោយ
 តាថាទាំងឡាយថា

បាយនឹងទឹកដ៏ផ្អិតផ្អង់ជាច្រើន តែងកើតឡើងដល់ខ្ញុំ
 ព្រោះអាស្រ័យកែវមណីនេះ ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះ
 ដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នកសួរសូមហួសពេក
 ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោកទៀតហើយ ។
 មនុស្សកំឡោះដែលមានជាវសំលៀងដោយថ្មខ្មៅយ៉ាងមុត
 ក្នុងដៃ នឹងគប្បីធ្វើនរណា ។ ឲ្យស្ងួតខ្លាចបានដូចម្តេចមិញ
 លោកសូមកែវមណីនឹងខ្ញុំ ធ្វើខ្ញុំឲ្យស្ងួតខ្លាចក៏ដូច្នោះដែរ
 ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវមណីនោះដល់លោកមិនបានទេ លោកជាអ្នក
 សួរសូមហួសពេក ខ្ញុំនឹងលែងមកកាន់អាស្រមរបស់លោក
 ទៀតហើយ ។

ពោសកល្លោ ធម្មិសង្ខារិសេសស្ស មណិកណ្ណតាពាជិវត្ថុ

អថោ ភិក្ខុវេ មណិកល្លោ បាតវាជា ភិក្ខុ មណិ
 យាបតិ ភិក្ខុស្ស មណិលា វាត្តាតិ បក្កាមិ ។
 តថា បក្កន្តោ វ អហោសិ ន បុន បច្ឆាគញ្ញិ ។
 អថោ ភិក្ខុវេ កកិដ្ឋោ ឥសិ តស្ស បាតស្ស
 ទស្សនីយស្ស អទស្សនេន ភិយ្យោសោ មត្តាយ
 កិសោ អហោសិ លូខោ ទុព្វល្លោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណ-
 កជាតោ ធមនិសន្តតកត្តោ ។ អទ្ធិសា ខោ ភិក្ខុវេ
 ដេដ្ឋោ ឥសិ កកិដ្ឋំ ឥសិ ភិយ្យោសោ មត្តាយ
 កិសំ លូខំ ទុព្វណំ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតំ ធមនិ-
 សន្តតកត្តំ ទិស្វាន កកិដ្ឋំ ឥសិ ឯតទរោប កិស្ស
 ត្ថំ ភោ ភិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូខោ
 ទុព្វល្លោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តាតិ ។
 តស្សហំ ភោ បាតស្ស ទស្សនីយស្ស អទ-
 ស្សនេន ភិយ្យោសោ មត្តាយ កិសោ លូខោ
 ទុព្វល្លោ ទុប្បណ្ណប្បណ្ណកជាតោ ធមនិសន្តតកត្តាតិ ។
 អថោ ភិក្ខុវេ ដេដ្ឋោ ឥសិ កកិដ្ឋំ ឥសិ
 កាយ អជ្ឈកាសិ

ពេរសពណ្ណ សង្ក្រាន្តសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងមណីពណ្ណនាគរាជ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មណីពណ្ណនាគរាជក៏រំពឹងថា ភិក្ខុ
 ចេះតែសូមកែវមណី ភិក្ខុត្រូវការដោយកែវមណី ហើយចៀសចេញទៅ ។
 មណីពណ្ណនាគរាជ កាលដែលចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយក៏លែងត្រឡប់
 មកវិញទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះកាលតមកឥសីបួន ព្រោះ
 មិនបានឃើញនាគដែលគួរឃើញនោះ ក៏រងរត់តែស្តាំស្តមសៅហ្មងមាន
 សម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥសីបួនបានឃើញឥសីបួនរងរត់តែស្តាំស្តម
 សៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាម
 ដោយសរសៃ លុះឃើញហើយបានសួរឥសីបួនថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នករងរត់តែស្តាំស្តមសៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជា
 រោគល្បឿនស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។ ឥសីបួនឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកបងដ៏ចំរើន ព្រោះមិនបានឃើញនាគនោះដែលគួរឃើញ
 បានជាខ្ញុំរងរត់តែស្តាំស្តមសៅហ្មងមានសម្បុរអាគ្រក់ កើតជារោគល្បឿន
 ស្លេកស្លាំង មានខ្លួនរវាមដោយសរសៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រា
 នោះ ឥសីបួនពោលគាថានឹងឥសីបួនថា

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

ន តំ យាចេ យស្ស មិយំ ជីក្កសេ
 នេស្សេ ច(១) ហោតិ អតិយាចនាយ
 នាតោ មណំ យាចិតោ ព្រាហ្មណោន
 អនុស្សនញោ តនជ្ឈកមាតិ ។

តេសំ ហិ នាម ភិក្ខុវេ តិវច្ឆានកតានំ ចាលានំ
 អមនាថា ភវិស្សតិ យាចនា អមនាថា វិញាតិ
 តិមង្គំ បន មនុស្សក្ខតានំ ។

[១៧៨] ក្ខតបុព្វំ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ
 ហិមវន្តបស្សេ វិហារតិ អញ្ញាតស្មី វនសណ្ណោ ។ តស្ស
 ខោ បន(២) ភិក្ខុវេ វនសណ្ណស្ស អវិទ្ធុវេ មហាន្តំ
 និទ្ធិំ បល្លលំ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ មហាសក្កណាសង្ឃោ
 តស្មី បល្លលេ ទិវសំ តោចរំ ចរិត្វា សាយំ តំ វន-
 សណ្ណំ វាសាយ ឧបកច្ឆតិ ។ អថខោ ភិក្ខុវេ សោ
 ភិក្ខុ តស្ស សក្កណាសង្ឃស្ស សទ្ទេន ឧញ្ញោ
 យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា

---

១ ម. វិទ្ធុស្សេ ហោតិ អតិយាចនាយ ។ ២ ឧ. ម. ពេត្តកេស្វាយំ ពាវោ ៨ បច្ឆាយតិ ។

វិនយចំណី មហាវិក្ក

បុគ្គលដឹងថារបស់ណា ជាទីស្រឡាញ់របស់គេមិនគួរ
 សូមរបស់នោះអំពីគេ បុគ្គលជាទីស្អប់ខ្ពើមរបស់គេ
 ក៏ព្រោះសូមហួសពេក នាគដែលព្រាហ្មណ៍សូមកែវណី
 ហើយដែលត្រឡប់មកកាន់ទីនោះឲ្យឃើញទៀត ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយាងពួកសត្វតិរច្ឆានទាំងនោះ ក៏មិនពេញ
 ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការរៃអង្គរស នឹងបាច់ពោលថ្វីដល់
 មនុស្ស ។

(១៧៨) (រឿងទី២ថា) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងដែលមានអំពី
 អតីតកាលថា មានភិក្ខុមួយរូប សម្រេចឥរិយាបថនៅក្នុងជន់ព្រៃមួយនា
 ខាងភ្នំហិមវន្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីជិតជន់ព្រៃនោះឯង មានបឹង
 មួយជាទំនាបធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះឯង មានហ្វូងសត្វស្លាប
 ជាច្រើន វេលាថ្ងៃត្រាច់កអាហារព្រងបឹងដែលនៅជិតជន់ព្រៃនោះ ដល់
 វេលាល្ងាចនាំគ្នាមកអាស្រ័យនៅនាជន់ព្រៃនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រានោះឯង ភិក្ខុនោះធុញព្រាន់អង្សុកដោយសំឡេងនៃហ្វូងសត្វស្លាប
 នោះ ក៏ចូលមករកថាគិត លុះចូលមកដល់ហើយថ្វាយបង្គំតថាគិត

ពេរសកណ្តោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស សកុណាសង្ឃវគ្គ

ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទ្តំ ខោ អហំ
 ភិក្ខុវេ នំ ភិក្ខុំ ឯតទលោចំ កក្កិ ភិក្ខុ ខមនីយំ
 កក្កិ យាបនីយំ កក្កិសិ អប្បកិលមថេន អន្ទានំ
 អាគតោ កុតោ ច ភ្នំ ភិក្ខុ អាគច្ឆសីតិ ។
 ខមនីយំ ភកវា យាបនីយំ ភកវា អប្បកិលមថេន
 ចាហំ កន្តេ អន្ទានំ អាគតោ អត្ថិ កន្តេ ហិមវន្តបស្ស
 មហាវនសណ្ណោ តស្ស ខោ បន កន្តេ វនសណ្ណាស្ស
 អវិទ្ធុវេ មហាន្តំ និទ្ធិំ បល្លលំ អថខោ កន្តេ
 មហាសកុណាសង្ឃោ តស្មី បល្លលេ ធិវសំ កោចរំ
 ចរិត្វា សាយំ នំ វនសណ្ណំ វាសាយ ឧបកក្កតិ
 តតោ អហំ ភកវា អាគច្ឆាមិ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស
 សន្តេន ឧត្តាន្តោតិ ។ ឥច្ឆសិ បន ភ្នំ ភិក្ខុ
 តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាគមនន្តិ ។ ឥច្ឆាមហំ
 កន្តេ តស្ស សកុណាសង្ឃស្ស អនាគមនន្តិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ និយាយអំពីរឿងហ្វូងសត្វស្លាប

ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះដល់ភិក្ខុ
នោះអង្គុយស៊ប់ហើយ គេថាគតបានពោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ អ្នកល្មមអត់ធន់បានទេឬ
ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេឬ អ្នក
ជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយឥតមានលំបាកទេឬ ម្ចាស់ភិក្ខុ ចុះអ្នកមក
អំពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះពោលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខន្ធបញ្ចក
ដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ-
ភាគ ខន្ធបញ្ចកដែលមានចក្ក ៤ មានទ្វារ ៧ ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
បាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយសោត ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុគ្គលមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ
ដោយឥតមានលំបាកឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខាងភ្នំហ៊ុមវន្តមាន
ដងវែត្រមួយធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក៏ក្នុងទីជិតវន្តដងវែត្រនោះមានបឹងជា
ទំនាបធំ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គ្រានោះ មានហ្វូងសត្វស្លាបច្រើន វេលា
ថ្ងៃត្រច័កអាហារនៅបឹងនោះ លុះដល់វេលាល្ងាចនាំគ្នាមកអាស្រ័យ
នៅនាដងវែត្រនោះ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានជាមកអំពីទី
នោះ ព្រោះអង្សកន្លងសំឡេងវន្តហ្វូងសត្វស្លាបនោះ ។ គេថាគតបានសួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុ ចុះអ្នកចង់មិនឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេឬ ភិក្ខុនោះពោលថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យហ្វូងសត្វស្លាបនោះមកទេ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តេនហិ ភ្នំ ភិក្ខុ តត្ថ កន្ធា តំ វនសណ្ណំ អដ្ឋោ-
 កាលោត្តា វតិយា បឋមំ យាមំ តិក្ខុត្ថំ សទ្ធមនុ-
 ស្សវេហិ សុណន្តំ មេ កោនោ សក្កណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន មេ
 អត្តោ ឯកេកំ មេ កោនោ បតំ ទទ្ធនតិ វតិយា
 មជ្ឈិមំ យាមំ ។ បេ ។ វតិយា បច្ឆិមំ យាមំ តិក្ខុត្ថំ
 សទ្ធមនុស្សវេហិ សុណន្តំ មេ កោនោ សក្កណា
 យាវតិកា ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន
 មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោនោ បតំ ទទ្ធនតិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សោ ភិក្ខុ តត្ថ កន្ធា តំ វនសណ្ណំ
 អដ្ឋោកាលោត្តា វតិយា បឋមំ យាមំ តិក្ខុត្ថំ សទ្ធម-
 នុស្សវេសិ សុណន្តំ មេ កោនោ សក្កណា យាវតិកា
 ឥមស្មី វនសណ្ណោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន មេ អត្តោ
 ឯកេកំ មេ កោនោ បតំ ទទ្ធនតិ វតិយា មជ្ឈិមំ យាមំ

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ទើបតថាគតពាលថា ម្នាលភិក្ខុ បើដូច្នោះ អ្នកឯងទៅដល់ទៅទីនោះ
ហើយ ។ ចូលទៅកាន់ដងវត្រនោះ ហើយប្រកាសនូវសំឡេងបីដង
អស់បឋមយាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បណ្តា
សត្វស្លាបដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្រនេះទាំងអម្បាលម៉ាណ ចូរស្តាប់
យើង។ ត្រូវការដោយស្វាបរបស់សត្វស្លាបទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យ
ស្លាបមួយៗ ម្នាក់ដល់យើង (តពីនោះមក) ចូរប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់
មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រីថា ។ បេ ។ រួចចូរប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បច្ចិម-
យាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វស្លាបដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វស្លាបដែល
អាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្រនេះទាំងអម្បាលម៉ាណ ចូរស្តាប់យើង។ ត្រូវ
ការដោយស្វាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ
អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យស្លាបមួយម្នាក់ៗ ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រា-
នោះ ភិក្ខុនោះក៏ទៅក្នុងទីនោះ ហើយទើបចូលទៅកាន់ដងវត្រនោះហើយ
ប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បឋមយាមនៃរាត្រីថា នៃសត្វបក្សីដ៏ចំរើន
ទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដងវត្រនេះទាំងអម្បាល
ម៉ាណ ចូរស្តាប់យើង។ ត្រូវការដោយស្វាបរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ
ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាចូរឲ្យស្លាបមួយៗ ម្នាក់ដល់
យើង (តពីនោះមក) ក៏ប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់មជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី

ពេរសកណ្តោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស រដ្ឋបាលវត្ត

។ បេ ។ វត្តិយា បច្ឆិមំ យាមំ ភិក្ខុភំ សុទ្ធិម-
 ទុស្សវេសិ សុណានុ មេ កោនោ សកុណា យាវ-
 តិកា ឥមស្មី វេនសណ្តោ វាសំ ឧបកតា បត្រេន
 មេ អត្តោ ឯកេកំ មេ កោនោ បត្តំ ទទ្ធន្តិ ។
 អថខោ ភិក្ខុវេ សោ សកុណាសង្ឃោ ភិក្ខុ បត្តំ
 យាចតិ ភិក្ខុស្ស បត្រេន អត្តោតិ តម្ហា វេនសណ្តោ
 បក្កាមិ តថា បក្កនោ វ អហោសិ ន បុន
 បច្ឆាគញ្ចំ ។ តេសំ ហំ ធាម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនកតានំ
 ចាលានំ អមធានា ភវិស្សតិ យាចនា អមធានា
 វិញ្ញតិ កិមង្គំ បន មនុស្សកុតានំ ។

(១៧៧) ភូតបុព្វំ ភិក្ខុវេ រដ្ឋបាលស្ស កុលបុត្តស្ស
 បិតា រដ្ឋបាលំ កុលបុត្តំ តាថាយ អជ្ឈកាសិ
 អចាហន្តេ ន ជាធាមិ រដ្ឋបាល តហ្វ ជនា^(១)
 យេ មំ សង្កម្មយាចន្តិ កស្មា មំ ត្វំ ន យាចសីតិ ។

---

១ ឱ. ម. ពហុដ្ឋិតា ។

គោលការណ៍ សង្គមទិសសទី ៦ និយាយអំពីរបៀងកុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល

។ បេ ។ រួចបានប្រកាសនូវសំឡេងបីដង អស់បច្ច័យយាមនៃរាត្រីថា
 នៃសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ បណ្តាសត្វបក្សីដែលអាស្រ័យនៅក្នុងដង
 ព្រៃនេះទាំងអម្បាលម៉ាណា ចូរស្តាប់យើង ។ ត្រូវការដោយស្មោះរបស់
 សត្វបក្សីទាំងឡាយ ម្នាលសត្វបក្សីដ៏ចំរើនទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នា
 ចូរឲ្យស្ងាបមួយៗ ម្នាក់ដល់យើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ
 ហ្វូងសត្វបក្សីក៏គិតគ្នាថា ភិក្ខុចេះតែសូមស្ងាប ភិក្ខុត្រូវការដោយស្ងាប
 (លុះគិតហើយ) ក៏ចៀសចេញទៅចាកដងព្រៃនោះ កាលដែលហ្វូងសត្វ
 បក្សីចៀសចេញទៅដូច្នោះហើយ ក៏លែងត្រឡប់វិលមកទៀត ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងសត្វតិរច្ឆានទាំងឡាយនោះម្តេចគង់មិនពេញ
 ចិត្តនឹងការសូម មិនពេញចិត្តនឹងការរៃអង្គាស ចំណង់បើមនុស្សទាំង
 ឡាយ នឹងបាច់និយាយទៅថ្វី ។

[១៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានរឿងពីដើមមកថា បិតារបស់
 កុលបុត្រឈ្មោះរដ្ឋបាល បានពោលគាថានឹងរដ្ឋបាលកុលបុត្រថា
 ម្នាលរដ្ឋបាល ជនទាំងឡាយណាច្រើននាក់រៃមងមកចោមសូមអ្វីៗ
 នឹងញោម តែញោមមិនស្គាល់ជនទាំងនោះឡើយ ហេតុអ្វី
 បានជាអ្នកមិនសូមអ្វីៗនឹងញោមខ្លះ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យាចកោ អប្បិយោ ហោតិ យាចំ អទទមប្បិយោ

តស្មាហន្តំ ន យាចាមិ មា មេ វិទ្ធេសនា អហ្មតិ ។

សោ ហិ នាម ភិក្ខុវេ វដ្ឋចាលោ កុលបុត្តោ សកំ
ចំតវំ ឯវំ វត្តតិ កិមដំ បន ជនោ ជនំ ។

(២០០) កិហំនំ ហិ^(១) ភិក្ខុវេ ទុស្សំហារាជិ កោតាជិ

សម្ពតានិបិ ទុរទុរក្ខិយានិ តត្ថ នាម តុម្ហេ មោយ-

បុរិសា ឯវំ ទុស្សំហារេសុ កោតេសុ សម្ពតេសុបិ

ទុរទុរក្ខិយេសុ យាចនពហុលា វិញ្ញតិពហុលា វិហារិ-

ស្ស្រេ បុរិសំ ទេថ បុរិសត្តកវំ ទេថ តោណំ

ទេថ សកដំ ទេថ វាសំ ទេថ ជវសុំ ទេថ កុ-

ហារិ ទេថ កុទ្ធាលំ ទេថ ជិខានំ ទេថ វល្លំ

ទេថ វេជ្ជំ ទេថ មុញ្ញំ ទេថ បព្វជំ ទេថ តិណំ

ទេថ មត្តិកំ ទេថាតិ ។ ទេតំ មោយបុរិសា

---

១ ឱ. ម ពោត្តកេស្វាយំ ពាលោ ៩ បញ្ញាយតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិង្គ

រដ្ឋបាលកុលបុត្តក៏និយាយថា

អ្នកសូរសូមរមែងមិនជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកឲ្យ
អ្នកមិនឲ្យរបស់ដែលគេសូម ក៏មិនជាទីស្រឡាញ់
របស់អ្នកសូម ព្រោះហេតុនោះទើបខ្ញុំមិនសូមអ្វីៗ នឹងអ្នក
ដោយគិតថាមិនឲ្យជាទីស្អប់ខ្ពើមដល់ខ្ញុំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលយ៉ាងរដ្ឋបាលកុលបុត្តនោះម្តេចគង់បានពោល
យ៉ាងនេះនឹងបិការបស់ខ្លួន នឹងបាច់ពោលទៅថ្វីដល់ជននឹងជន (នឹងខាន
ស្តីថាឲ្យគ្នាឯណាបាន) ។

(២០០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ភោគទាំងឡាយដែលពួក
គ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយក៏កម្រនឹងថែរក្សា
ទុកឲ្យគង់បាន ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ កាលបើភោគទាំងឡាយ
ដែលពួកគ្រហស្ថសន្សំរកបានដោយកម្រ សូម្បីរកបានមកហើយក៏កម្រ
នឹងថែរក្សាយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយប្រព្រឹត្តតែសូមហួសពេក វៃអង្គាស
ហួសពេក ចំពោះភោគទាំងនោះថា អ្នកទាំងឡាយសូមឲ្យបុរស ឲ្យ
គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរស ឲ្យគោ ឲ្យរទេះ ឲ្យកាំបិតឲ្យតូចៅ ឲ្យដីង ឲ្យចប
ឲ្យពន្លាក ឲ្យវល្លី ឲ្យបួស្សី ឲ្យស្មៅយ៉ាបូង ឲ្យស្មៅដំណេកទន្សាយ
ឲ្យស្មៅ (ធម្មតា) ឲ្យដីស្អិត ។ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើដែល

តេសកល្លោ ធម្មិសង្ករិសេសស្ស បញ្ញត្តិសិក្ខាបទវិវត្តោ

អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃវណ្ណ បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ សញ្ញាចិកាយ
 បន ភិក្ខុនា កុដិ ការយមាទេន អស្សមិកំ អ-
 ត្ថុទ្ធសំ បមាណិកា ការេតញ្ច តត្រិទំ បមាណំ
 ទិយសោ ទ្វាទស វិនត្ថិយោ សុភតវិនត្ថិយា តិវិយំ
 សត្តន្តវា ភិក្ខុ អភិទេតញ្ច វត្ថុទេសនាយ ។ តេហិ
 ភិក្ខុហិ វត្ថុំ ទេសេតតំ អនាវម្ពំ សបរិក្កមទំ សារម្ព
 ថេ ភិក្ខុ វត្ថុស្មំ អបរិក្កមទេ សញ្ញាចិកាយ កុដិ
 ការេយ្យ ភិក្ខុ វា អនភិទេយ្យ វត្ថុទេសនាយ ប-
 មាណំ វា អតិក្កាមេយ្យ សង្ករិសេសោតិ ។

[២០០] សញ្ញាចិកា នាម សយំ យាចិត្តា
 បុរិសំបិ បុរិសត្ថករំបិ កោណំបិ សកដំបិ វាសីបិ
 ជរសុំបិ កុហរិបិ កុទ្ធាលំបិ និខាទនំបិ ។ បេ ។
 តិណំបិ មត្តិកំបិ ។ កុដិ^(១)នាម ឧល្លិត្តា វា
 ហោតិ អវលិត្តា វា ឧល្លិត្តាវលិត្តា វា ។ ការ-
 យមាទេនាតិ តរោទ្លោ វា កោរោទ្លោ វា ។

---

១ ឧ. ម. រុដិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទំសេសទី ៦ សេចក្តីបញ្ញត្តិ នឹងសិក្ខាបទវិភង្គ

អ្នកទាំងអស់គ្នាធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់បាន
 ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កាលភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិដែលមិនមានទាយក
 ជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួនដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍មក
 ខ្លួនឯង គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណកុដិនោះគឺ បណ្តោយ
 ១២ ចំពាម ទទឹង ៧ ចំពាមដោយចំពាមព្រះសុគតវាស័ខាន់ក្នុង ត្រូវនាំពួក
 ភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យ ភិក្ខុទាំងនោះគប្បីសំដែងទីដែលមិនមានអន្តរាយ
 នឹងមានឧបហារ បើភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមក
 ខ្លួនឯង ក្នុងទីដែលមានអន្តរាយនឹងមិនមានឧបហារក្តី មិនបាននាំពួកភិក្ខុមក
 ដើម្បីសំដែងទីឲ្យក្តី ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេស។

(២០១); ភិក្ខុបានសូមបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី
 គោក្តី រទេះក្តី កំបិតក្តី ពូថៅក្តី ជីងក្តី ចបក្តី ពន្លាកក្តី ។ បេ ។
 ស្មៅក្តី ដីស្អិតក្តី ដោយខ្លួនឯង ឈ្មោះថាសូមគ្រឿងឧបករណ៍
 គេមកខ្លួនឯង ។ ដែលឈ្មោះថាកុដិនោះ គឺកុដិដែលលាប
 ខាងក្នុងឬកុដិដែលលាបខាងក្រៅ ឬកុដិដែលលាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
 ក្រៅ ។ គ្រងពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិញ្ញាណ

អស្សាមិកន្តិ ន អញ្ញោ កោចិ សាមិកោ ហោតិ
ឥត្តិ វា បុរិសោ វា កហាដ្ឋោ វា បព្វជិតោ វា ។

អត្តទ្កេសន្តិ អត្តនោ អត្តាយ ។ បមាណិកា កាវត្តា
តត្រិដំ បមាណំ ធីយសោ ទ្ធាទស វិទត្តិយោ សុក-
តវិទត្តិយាតិ ពាហិរិមេន មារេន ។ តិរិយំ សត្តន្តរាតិ
អត្តន្តរិមេន មារេន ។

(២០២) ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយាតិ
តេន កុដិការតេន ភិក្ខុនា កុដិវត្តំ សោយត្វា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ កាវត្តា
វុឡ្យានំ ភិក្ខុនំ ចារេ វុឡ្យា ឧក្កដិកំ ធិសីទិត្វា
អញ្ញាលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ កន្តេ
សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្តកាមោ អស្សាមិកំ អ-
ត្តទ្កេសំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ កុដិវត្តឡិលោកនំ
យាចាមីតិ ។ ធុតិយម្បិ យាចិត្តា តតិយម្បិ
យាចិត្តា ។ សចេ សព្វោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ
កុដិវត្តំ ឡិលោកេត្តំ សព្វេន សង្ឃេន ឡិលោកេ-
តព្វំ ។ នោ ចេ សព្វោ សង្ឃោ ឧស្សហាតិ

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

ត្រង់ពាក្យថា មិនមានទាយកដ៏ម្ចាស់របស់ សេចក្តីថា មិនមានអ្នកដទៃ
 ណាមួយទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្តក្តី បព្វជិតក្តី ជាម្ចាស់របស់ ។
 ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះទីនៅនៃខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។
 ត្រង់ពាក្យថា គប្បីធ្វើឲ្យប្រកបដោយប្រមាណ ប្រមាណក្នុងនោះគឺ
 បណ្តោយ ១២ ចំអាមដោយចំអាមព្រះសុគត គឺវាស់តាមទីដែលជាខាង
 ក្រៅក្នុង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទទឹង៧ចំអាម វាស់ខាងក្នុង គឺវាស់តាមទី
 ដែលជាខាងក្នុងក្នុង ។

(២០២) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទិវ្យ សេចក្តី
 ថា រូបភិក្ខុអ្នកធ្វើក្នុងនោះ ត្រូវជំរះទឹកដ៏រួចចូលទៅរកសង្ស្រ ហើយ
 ធ្វើចំរើរៀងស្មាម្ខាង ថ្វាយបង្គំបាទភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយ
 ច្រហោងប្រណម្យអញ្ជា ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន
 ទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាចង់ធ្វើក្នុងមិនមានទាយកដ៏ម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
 ទីនៅនៃខ្លួនដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង បពិត្រលោក
 ដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាឯង សូមឲ្យសង្ឃពិនិត្យមើលទីធ្វើក្នុងឲ្យ
 បាន ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើក្នុងនោះ គប្បីសូមគំរប់ពីរដងផង គប្បីសូមជា
 គំរប់បីដងផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់ អាចដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើក្នុង
 បាន សង្ឃទាំងអស់គប្បីនិព្វិត្យមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាច

ពេលវេលា ធម្មសង្ខារិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តេ សម្មតិវិជ្ជ

ក្រដៅត្រូវ ឱលោកេតុំ យេ តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា
 បដិពាលា សារម្ហំ អនាមម្ហំ សហិក្កមនំ អហិក្កមនំ
 ដានិតុំ តេ យាចិត្តា សម្មន្និតព្វា ។ ឯវេញ បន ភិក្ខុវេ
 សម្មន្និតព្វា ព្យត្តនន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃោ
 ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ ក្រដៅ កត្តកាមោ
 អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ ក្រដៅត្រូវឱលោ-
 កនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វោ ឥត្តន្ទាមព្វោ ភិក្ខុ សម្មន្នេយ្យ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្រដៅត្រូវ ឱលោកេតុំ ។ ឯសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
 ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ ក្រដៅ កត្តកាមោ អស្សាមិកំ
 អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ ក្រដៅត្រូវឱលោកនំ យាចតិ ។
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមព្វោ ឥត្តន្ទាមព្វោ ភិក្ខុ សម្មន្និតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ក្រដៅត្រូវ ឱលោកេតុំ ។

ពោលកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ សិក្ខាបទវិភង្គ នឹងវិធីសម្មតិ

ដើម្បីពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដីបានទេ ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា មាននៅក្នុងទីនោះ
 ជាអ្នកឆ្ងាសអាចនឹងដឹងនូវទីដែលមានហេតុទាស់ នឹងទីដែលមិនមានហេតុ
 ទាស់ នឹងទីដែលមានឧបចារនឹងមិនមានឧបចារ សង្ឃគប្បីអារាធនា
 ហើយសម្មតិភិក្ខុទាំងនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវសម្មតិភិក្ខុទាំង
 នោះយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលឆ្ងាសប្រតិពល ត្រូវញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង (ដោយ
 ញាតិទុតិយកម្មវាចា) ថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុ
 រូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដីដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជា
 ទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូម
 ការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដីនឹងសង្ឃ ។ បើការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដីមានកាល
 សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសម្មតិភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។
 ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលនូវទីធ្វើកុដីរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាការចាសម្រាប់
 ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
 ភិក្ខុរូបនេះ ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដីដែលឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់
 ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុ
 នោះសូមការពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដីនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃសម្មតិភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដីរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

វិទ្យបិដកេ មហាវិភង្គោ

យស្សាយស្សតោ ខេត្តំ ឥន្ទ្រាមស្ស ច ឥន្ទ្រាមស្ស
 ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្តំ
 ឌីលោកេត្តំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ សម្មតា សង្ឃេន ឥន្ទ្រាមោ ច ឥន្ទ្រាមោ
 ច ភិក្ខុ ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដីវត្តំ ឌីលោកេត្តំ ។
 ខេត្តំ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឃុំមេតំ ជារយាមីតិ ។

(២០៣) តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ថ តត្ថា
 កុដីវត្តំ ឌីលោកេតត្ថំ សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អបរិក្កមនំ ជានិកត្ថំ ។ សចេ សារម្ហំ ហោតិ
 អបរិក្កមនំ មា យិធ ករិតិ វត្តត្វោ ។ សចេ
 អនារម្ហំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ឃស្ស អាហារេតត្ថំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនន្តិ ។ តេន កុដីការតេន
 ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ទុត្តរាសង្កំ
 ករិត្វា វុឌ្ឍានំ ភិក្ខុនំ ហានេ វុឌ្ឍិត្វា ទុក្ខដីកំ
 និសីទិត្វា អញ្ចាលំ ចក្កហេត្វា ឃុំមស្ស វចនំយោ
 អហំ កន្តេ សញ្ញាចិកាយ កុដី កត្តកោមោ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ការសម្មតិក្នុងកិច្ចទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។ ដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ
 របស់កិច្ចឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោល ។ កិច្ចទាំងឡាយឈ្មោះនេះផង ។
 សង្ឃបានសម្មតិដើម្បីឲ្យពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិរបស់កិច្ចឈ្មោះនេះ ។ កិរិយា
 សម្មតិនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើបស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
 ករុណា សូមចាំទុកនូវសេចក្តីនេះដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២០៣) ពួកកិច្ចដែលសង្ឃបានសម្មតិហើយទាំងនោះត្រូវទៅកុដិ
 ទីនោះហើយពិនិត្យមើលទីធ្វើកុដិ រួចត្រូវដឹងថាជាទីមានហេតុទាស់ ទីឥត
 មានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ ទីឥតមានឧបចារ ។ បើទីមានហេតុ
 ទាស់ ទីមិនមានឧបចារ គប្បីប្រាប់ថា លោកកុំធ្វើកុដិទីនេះឡើយ ។
 បើទីឥតមានហេតុទាស់ ទីមានឧបចារ គប្បីប្រាប់សង្ឃថា ទីនេះឥតមាន
 ហេតុទាស់ មានឧបចារ ។ កិច្ចអកុដិកុដិនោះត្រូវចូលទៅកសង្ឃ
 ហើយធ្វើបីរង្វៀងស្នាម្នាម្នាម ថ្វាយបង្គំបាទាកិច្ចទាំងឡាយ ហើយ
 អង្គុយច្រហោងប្រណម្យអញ្ជូល ពោលពាក្យយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
 ទាំងឡាយ ដ៏ចំរើន ខ្ញុំករុណា ចង់ធ្វើកុដិមិនមានទាយកជាម្ចាស់របស់
 ចំពោះទីនៅនៃខ្លួន ដោយការសូមត្រឡឹង ឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង

កេរសកល្លោ ធម្មសង្ឃទិសេសស្ស កុដិវត្តទេសតា

អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោហំ កន្តេ សង្ឃំ កុដិ-
វត្តទេសនំ យាចាមីតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិតត្យា
តតិយម្បិ យាចិតត្យា ។ ព្យត្រេន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្ត-
កាមោ អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដិ-
វត្តទេសនំ យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ ទេសេយ្យ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ
ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដិ កត្តកាមោ
អស្សាមិកំ អត្តទ្ទេសំ សោ សង្ឃំ កុដិវត្តទេសនំ
យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ
ទេសេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស
ភិក្ខុនោ កុដិវត្តស្ស ទេសនា សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស
នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទេសីនំ សង្ឃេន ឥត្តន្ទា-
មស្ស ភិក្ខុនោ កុដិវត្តំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
តុណ្ណិ ។ ឯវមេតំ នារយាមីតិ ។

ព្រះសកល្ហា សង្ឃទិសេសទី ៦ និយាយអំពីការសំដែងទីសង្កត់

បតិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំករុណា សូមការសំដែងទីធ្វើកុដិន័រ
 សង្ឃ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើកុដិន័រនោះ គប្បីសូមជាគំរូប័ត្រដងផង គប្បីសូមជាគំរូប័-
 ដងផង ។ ភិក្ខុអ្នកគ្មានប្រតិបត្តិ គប្បីញ៉ាំងសង្ឃឱ្យដឹង (ដោយព្យាគ្គិទុតិ-
 យកម្មវាចា)ថា បតិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុប្រទេ-
 ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន
 ដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូមការសំដែងទីធ្វើកុដិ
 ន័រសង្ឃ ។ បើការសំដែងទីធ្វើកុដិមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃ
 គប្បីសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ នេះជាព្យាគ្គិ (វាចាប្រកាសឱ្យ
 សង្ឃដឹង) ។ បតិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ភិក្ខុប្រទេ-
 ឈ្មោះនេះ ចង់ធ្វើកុដិឥតមានទាយកជាម្ចាស់របស់ ចំពោះជាទីនៅនៃខ្លួន
 ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ភិក្ខុនោះសូមការសំដែងទីធ្វើ
 កុដិន័រសង្ឃ សង្ឃសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការសំដែងទីធ្វើ
 កុដិដើម្បីភិក្ខុឈ្មោះនេះសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មាន
 អាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោល ។ សង្ឃបានសំដែងទីធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះហើយ ។ ការនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ សង្ឃទើប
 ស្ងៀម ខ្ញុំករុណា សូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

វិធីបំណែក មហាវិភង្គ

(២០៤) សារម្ពំ ជាម កំបំល្អំ កានំ វា អាសយេវ
 ហោតិ ឡបចំ កានំ វា អាសយេវ ហោតិ ឡន្តរានំ
 វា អាសយេវ ហោតិ អហំ វា អាសយេវ ហោតិ
 វិច្ឆិកានំ វា អាសយេវ ហោតិ សតបដិ វា
 អាសយេវ ហោតិ ហត្ថំ វា អាសយេវ ហោតិ
 អស្សំ វា អាសយេវ ហោតិ សីហានំ វា អាសយេវ
 ហោតិ ព្យគ្សានំ វា អាសយេវ ហោតិ ធីបិ វា
 អាសយេវ ហោតិ អច្ឆានំ វា អាសយេវ ហោតិ
 តរច្ឆានំ វា អាសយេវ ហោតិ យេសំ កេសត្ថំ
 តិរច្ឆានំ វា ចានានំ អាសយេវ ហោតិ
 បុព្វណ្ណនិស្សិតំ វា ហោតិ អបរណ្ណនិស្សិតំ វា ហោតិ
 អព្ពយាតនិស្សិតំ វា ហោតិ អាហាតននិស្សិតំ វា
 ហោតិ សុសាននិស្សិតំ វា ហោតិ ឧយ្យាននិស្សិតំ
 វា ហោតិ វជ្ជត្តនិស្សិតំ វា ហោតិ ហត្ថសាលានិស្សិតំ
 វា ហោតិ អស្សសាលានិស្សិតំ វា ហោតិ ពានុនាតា-
 រនិស្សិតំ វា ហោតិ ចានាការនិស្សិតំ វា ហោតិ
 ស្វននិស្សិតំ វា ហោតិ រច្ឆានិស្សិតំ វា ហោតិ

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

(២០២) ដែលហៅថាទីមានហេតុពាសនោះ គឺបាននឹងកន្លែងជាទី
 ពស្រីយនៅនៃពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកសត្វ
 កណ្តៀរក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកសត្វកណ្តុរក្តី ជាទីពស្រីយនៅ
 នៃពួកសត្វពស់ក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកសត្វខ្នុយក្តី ជាទីពស្រីយ
 នៅនៃពួកសត្វក្អែបក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកដំរីក្តី ជាទីពស្រីយ
 នៅនៃពួកសេះក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកស៊ីហក្តី ជាទីពស្រីយ
 នៅនៃពួកខ្លាធំក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកខ្លាដំបងក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃ
 ពួកខ្លាប្តីក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួកខ្លាទំនក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃពួក
 សត្វតិរច្ឆានណាមួយក្តី ជាទីតាំងនៅនៃបុព្វណ្ណ^(១) ជាតិក្តី ជាទីតាំងនៅនៃ
 អបរណ្ណ^(២) ជាតិក្តី ជាទីដែលគេសម្លាប់ចោរក្តី ជាទីសម្រាប់ផ្តល់ទោស^(៣)
 ក្តី ជាទីព្រៃស្នូសានក្តី ជាទីឧទ្យានក្តី ជាទីស្រែចំការស្តេចក្តី ជាទីដែល
 គេសង់រោងដំរីក្តី ជាទីដែលគេសង់រោងសេះក្តី ជាទីដែលគេធ្វើគុកក្តី
 ជាទីដែលគេធ្វើរោងសុរក្តី ជាទីពស្រីយនៅនៃផ្ទះលក់សាច់ក្តី ជាទីចែកក្តី

---

១ វត្ថុសម្រាប់បរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ៧យ៉ាងមានស្រូវសស្រូវក្រហមជាដើម ។ ២ វត្ថុ
 សម្រាប់បរិភោគខាងក្រោយបានដល់ល្ង សណ្តែក ចេក អំពៅ ជាដើម ។ ៣ ទីសម្រាប់ផ្តល់
 ទោស គឺទីដែលគេសម្រាប់វាយមនុស្សផ្តល់ ។

កេរសកល្លោ ធម្មសង្ឃទំលេសស្ស បទភាជនីយេ អបរិក្កមទាវ

ចច្ចុរនិស្ស័តំ វា ហោតិ សកានិស្ស័តំ វា ហោតិ
សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ ឯតំ សារម្មំ ឆាម ។

[២០៥] អបរិក្កមនំ ឆាម ន សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្ស័-
ណីយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ អបរិក្កមនំ ឆាម ។

[២០៦] អនារម្មំ ឆាម ន កិច្ចិកានំ វា
អាសយោ ហោតិ ន ឧបចិកានំ វា អាសយោ
ហោតិ ន ឧន្តរានំ វា អាសយោ ហោតិ ន អហំនំ វា
អាសយោ ហោតិ ន វិចិកានំ វា អាសយោ ហោតិ
ន សតបដិទំ វា អាសយោ ហោតិ ។ បេ ។ ន
សំសរណានិស្ស័តំ វា ហោតិ ឯតំ អនារម្មំ ឆាម ។

[២០៧] សបរិក្កមនំ ឆាម សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្ស័-
ណីយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ សបរិក្កមនំ ឆាម ។

[២០៨] សញ្ញាចិកា ឆាម សយំ យាចិត្តា
ប្បុរិសំបិ ប្បុរិសត្តករំបិ ។ បេ ។ និទាទនំបិ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៦ បទរាជនិយ ឈិយាយអំពីទីមិនមានសេចក្តីអន្តរាយជាដើម
ជាទីរំលោភសម្រាប់លេងក្តី ជាទីរោងប្រជុំក្តី ជាកន្លែងផ្សំទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថាទីមានហេតុទាស់ គឺទីមានសេចក្តីអន្តរាយ ។

(២០៥) ដែលហៅថា ទីមិនមានឧបចារនោះ គឺបានន័យទីដែល
មិនអាចនឹងបង្ខំលរទេ បង្ខំលបង្កើតជុំវិញដោយស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះ
ហៅថាទីមិនមានឧបចារ ។

(២០៦) ដែលហៅថាទីមិនមានអន្តរាយនោះ គឺបានន័យទីដែល
មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វស្រមោចក្រហមក្តី មិនមែនជាទីអា-
ស្រ័យនៅនៃពួកសត្វកណ្តៀរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកសត្វ
កណ្តុរក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកតសក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យ
នៅនៃពួកខ្នុយក្តី មិនមែនជាទីអាស្រ័យនៅនៃពួកក្អែបក្តី ។ បេ ។ មិនមែន
ជាកន្លែងផ្សំទៅមកក្តី ទីប៉ុណ្ណោះ ហៅថាទីមិនមានអន្តរាយ ។

(២០៧) ដែលហៅថាទីមានឧបចារនោះ គឺបានន័យទីដែលអាច
បង្ខំលរទេ បង្ខំលបង្កើតដោយជុំវិញតាមស្រួលបាន ទីប៉ុណ្ណោះ ហៅ
ថាទីមានឧបចារ ។

(២០៨) ភិក្ខុសូមបុរសក្តី គ្រឿងហត្ថកម្មនៃបុរសក្តី ។ បេ ។
ពន្យាក្តី ដោយខ្លួនឯង ហៅថាសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកខ្លួនឯង ។

វិទ្យាប័ណ្ណ មហាវិញ្ញាណ

ក្បដ ជាម ឧល្លត្តា វា ហោតិ អវលិត្តា វា ឧល្លត្តា វា
 លិត្តា វា ។ កោរយ្យាតិ ករោតិ វា កោរយេតិ វា ។
 ភិក្ខុ វា អនកិលេយ្យ វត្ថុទេសនាយ បមាណំ វា
 អតិក្កាមេយ្យាតិ ញត្ថិធុតិយេន កម្មេន ក្បដវត្ថុ ន
 ទេសាបេត្តា អាណាមតោ វា វិត្តារតោ វា អន្តមសោ
 កេសត្ថមត្តម្បិ អតិក្កាមេត្តា ករោតិ វា កោរយេតិ
 វា បយោគេ^(១) ធុក្កដំ ឯកបិណ្ណំ អនាគតោ អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ណោ អាគតោ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេ-
 សស្ស ។ សង្ឃាធិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ
 សង្ឃាធិសេសោតិ ។

[២០៧] ភិក្ខុ ក្បដ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសេន ធុដ្ឋំ
 ធុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ ក្បដ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសេន ធុក្កដ-
 ស្ស ។ ភិក្ខុ ក្បដ ករោតិ អទេសិតវត្ថុកំ អនារម្ហំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាធិសេសេន ធុក្កដស្ស ។

---

១ បយោគេ បយោគេតិ កត្តិ ពោត្តកេ អាមណ្ឌិតំ ទិស្សតិ ។

វិន័យបិដក មហាវិភង្គ

លំនៅរបស់ភិក្ខុដែលលាបខាងក្នុង ឬលាបខាងក្រៅ ឬដែលលាបទាំង
 ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ហៅថាភ្នំដំ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី
 ឲ្យគេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មិនបាននាំពួកភិក្ខុមកដើម្បីសំដែងទីឲ្យក្តី
 ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណក្តី សេចក្តីថា មិនបានឲ្យសង្ឃសំដែងទីធ្វើកុដិ
 ដោយបណ្តោយក្តី ដោយទទឹងក្តី ដោយព្យាគ្គិទុតិយកម្ម ហើយធ្វើខ្លួនឯង
 ក្តី ប្រើគេឲ្យធ្វើក្តី ឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ សូម្បីប្រមាណប៉ុនបង្កសក់
 ត្រូវអាបត្តិទុកដរាល់ប្រយោគ កាលនៅតែបូក ១ ដុំនឹងហើយ ត្រូវអាបត្តិ
 ប៉ុលច្រួយ កាលថែបូក ១ ដុំនោះហើយស្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេស ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

(២០៧) ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មាន
 ហេតុទាស់ គឺទីមានអន្តរាយ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មិនមាន
 ហេតុទាស់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វេរសកល្លោ ធម្មិសង្កាទិសេសស្ស បទរាជិយេ បមាណាតិក្កន្តា

ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ អទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ
 ទេសិវត្តកំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជា-
 នំ ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ ទេសិវត្តកំ សារម្បំ
 សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ
 ទេសិវត្តកំ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ ទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ
 អនាបត្តិ ។

[២០០] ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ
 ទុក្កជាដនំ ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ បមាណាតិក្កន្តំ
 សារម្បំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជ-
 ស្ស ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនាម្បំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 កុដ៍ ករោតិ បមាណាតិក្កន្តំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ កុដ៍ ករោតិ
 បមាណាតិកំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាដនំ ។

តេស្តពណ៌ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលកន្លងព្រួសប្រមាណ

ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលគតមានពួកភិក្ខុសំដែងទី១ មិនមានហេតុទាស់ តែមាន
 ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
 ទី១ មានហេតុទាស់ មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិ
 ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទី១ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទី១ មិនមានហេតុទាស់
 មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទី១
 មិនមានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ជាអនាបត្តិ (មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ) ។

(២១០) ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានឧប-
 ចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួស
 ប្រមាណ មានហេតុទាស់ តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃ-
 ទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ មិនមានហេតុទាស់ នឹងមិនមានឧប-
 ចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិហួសប្រមាណ
 តែមិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ
 កុដិត្រូវប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ។

វិទយបិដកេ មហារិកង្កោ

ភិក្ខុ ក្បដី ករោតិ បមាណិកំ សារម្ហំ សហក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ ក្បដី ករោតិ បមាណិកំ
 អនារម្ហំ អហក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ
 ក្បដី ករោតិ បមាណិកំ អនារម្ហំ សហក្កមនំ
 អនាបត្តិ ។

[២០០] ភិក្ខុ ក្បដី ករោតិ អនេសិវត្ថុកំ
 បមាណាតិក្កនំ សារម្ហំ អហក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិនំ
 សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិនំ ទុក្ខជានំ^(១) ។ ភិក្ខុ ក្បដី
 ករោតិ អនេសិវត្ថុកំ បមាណាតិក្កនំ សារម្ហំ សហ-
 ក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិនំ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។
 ភិក្ខុ ក្បដី ករោតិ អនេសិវត្ថុកំ បមាណាតិក្កនំ
 អនារម្ហំ អហក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិនំ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ ក្បដី ករោតិ អនេសិវត្ថុកំ
 បមាណាតិក្កនំ អនារម្ហំ សហក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិនំ
 សង្ឃាទិសេសេន ។

---

^១ អាបត្តិ ទ្ធិនំ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិនំ ទុក្ខជានំ អាទិសុ ច ទ្ធិហិ សង្ឃាទិសេសេហិ
 សុទ្ធំ ទ្ធិនំ ទុក្ខជានំ អាទិសា នយេន អត្ថោ វេទិតញោតិ តត្ថណ្ណតា ។

វិធីបិដក បហារវង្គ

ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ តែមានហេតុទាន់ មានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន់ តែឥត
 មានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រកបដោយប្រមាណ ឥត
 មានហេតុទាន់ មានទីបង្ហាញ ជាអនាបត្តិ ។

(២១១) ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ មានហេតុទាន់ មិនមានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ មានហេតុទាន់ តែមានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន់ មិនមានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិទុកដមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិត្រូវប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីបង្ហាញ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។

(២០២) ភិក្ខុ ក្រុម ករោតិ ទេសិវត្តកំ ប-
 មាណីកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិដ្ឋំ ទុក្កិ-
 ជាដំ ។ ភិក្ខុ ក្រុម ករោតិ ទេសិវត្តកំ បមា-
 ណីកំ សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កិជស្ស ។
 ភិក្ខុ ក្រុម ករោតិ ទេសិវត្តកំ បមាណីកំ
 អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កិជស្ស ។ ភិក្ខុ
 ក្រុម ករោតិ ទេសិវត្តកំ បមាណីកំ អនារម្មំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២០៣) ភិក្ខុ សមាទិសតិ ក្រុម មេ ករោតិ ។
 វស្ស ក្រុម ករោតិ អទេសិវត្តកំ សារម្មំ អបរិក្កម-
 នំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិដ្ឋំ ទុក្កិជាដំ ។ បេ ។
 សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុ-
 ក្កិជស្ស ។ បេ ។ អនារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កិជស្ស ។ បេ ។ អនារម្មំ ស-
 បរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសតិ ក្រុម មេ ករោតិ ។ វស្ស
 ក្រុម ករោតិ ទេសិវត្តកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ

កេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគីយ ជំនាយអំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យដើម

(២១២) ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
ប្រមាណ តែមានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ ភិក្ខុ
ធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុ
ទាន មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន តែមិនមានទី
ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
ដោយប្រមាណ ឥតមានហេតុទាន មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

(២១៣) ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថាអ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥតមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន តែ
មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង
គ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បី
ភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន ឥតមានទីឧបចារ

វិធីបំបាត់ មហារាជ្ជា

អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្ខជាតិ ។ បេ ។ សារម្ហំ សហវិក្កមនំ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អហវិក្កមនំ អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សហវិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
ភិក្ខុ សមាទិសតិ ក្យដំ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស
ក្យដំ ករោន្តំ បមាណាតិក្ខន្តំ សារម្ហំ អហវិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្ទំ ទុក្ខជាតិ ។ បេ ។
សារម្ហំ សហវិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខ-
ជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អហវិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃា-
ទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សហវិក្កមនំ
អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
ក្យដំ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស ក្យដំ ករោន្តំ បមាណា-
តំ សារម្ហំ អហវិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្ទំ ទុក្ខជាតិ ។ បេ ។
សារម្ហំ សហវិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ អហវិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
អនារម្ហំ សហវិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ
ក្យដំ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស ក្យដំ ករោន្តំ
អនេសិវត្តកំ បមាណាតិក្ខន្តំ សារម្ហំ អហវិក្កមនំ

វិធីបំណិក មហាវិកត្ត

ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដំ ៗ បេ ៗ ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ បេ ៗ
 ឥតមានហេតុទាន មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែល
 ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹង
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
 បត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន មិនមានទី
 ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុ
 ទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផង
 គ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ
 ដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអា-
 បត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មានហេតុទាន តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
 ៗ បេ ៗ មិនមានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ បេ ៗ មិនមាន
 ហេតុទាន មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នក
 ទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមិន
 មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីឧបចារ

ពេរសកណ្ត ធម្មសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនិយេ អទេសំវត្តក

អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សហិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន
 ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ
 ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ
 សហិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសានំ ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសតិ ក្យដំ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស ក្យដំ
 ករោន្តំ ទេសិវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អហិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សហិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សហិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២០៤] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ ក្យដំ មេ
 ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិវត្តកា ច ហោតុ
 អនារម្ហា ច សហិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស ក្យដំ ករោន្តំ
 អទេសិវត្តកំ សារម្ហំ អហិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
 សេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សហិក្ក-
 មនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

គេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទោជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទានសំ
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។
មិនមានហេតុទានសំ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំមួយនឹងអាបត្តិសង្ឃ-
ទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានសំ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទានសំ មិនមានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទានសំ តែមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានសំ មិនមានទីឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានសំ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

(២១៤) ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានបន្តិបដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មិនមានហេតុទានសំផង
មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥត
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទានសំ មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទានសំ
តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។

វិធម៌បិណ្ឌ មហាវិវត្តោ

អនាម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស
 ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសំត្វា បក្កមតិ កុដ៍
 មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ ទេសិត-
 វត្តកា ច ហោតុ អនាម័ត្តំ ច សបរិក្កមនា
 បាតិ ។ វស្ស កុដ៍ ករោទិ ទេសិតវត្តកំ
 សារម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខជាទំ ។ បេ ។
 សារម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនាម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនាម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសំត្វា
 បក្កមតិ កុដ៍ មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសតិ
 បមាណិកា ច ហោតុ អនាម័ត្តំ ច សបរិក្កមនា
 បាតិ ។ វស្ស កុដ៍ ករោទិ បមាណាតិក្ខន្ធំ
 សារម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ
 ទុក្ខជាទំ ។ បេ ។ សារម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

មិនមានហេតុទាន់ មិនមានទីបង្គំ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាន់ មានទីបង្គំ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយ
ចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិ
ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីបង្គំផង
ដូច្នោះឡើយ ។ ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
មានហេតុទាន់ មិនមានទីបង្គំ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។
មានហេតុទាន់ តែមានទីបង្គំ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុ
ទាន់ ឥតមានទីបង្គំ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មាន
ទីបង្គំ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះត្រូវប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន់ផង មានទីបង្គំ
ផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលហួសប្រមាណ
មានហេតុទាន់ មិនមានទីបង្គំ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
នឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីបង្គំ
ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់
ឥតមានទីបង្គំ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។

ព្រាសកណ្តោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ បមាណិកាទិក

អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ
 ន ច សមាទិសិតិ បមាណិកា ច ហោតុ អនារម្ភា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ
 បមាណិកំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ
 ។ បេ ។ សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 កុដិ មេ ករោថាតិ ន ច សមាទិសិតិ ទេសិត-
 វត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ភា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ
 អទេសិតវត្តកំ បមាណាតិក្កនំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្តំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេ-
 សេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្តំ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

គេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ និយាយអំពីកុដិដែលប្រកបដោយប្រមាណជាដើម

ឥតមានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិប្រកបដោយ
 ប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់
 មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។ មាន
 ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ
 ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
 ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
 នោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណ
 ផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏
 ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹង
 អាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទាស់ មិន
 មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។

វិទយបំជិតេ មហារិក្ខោ

អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃាទិសេសានំ ។
 ភិក្ខុ សមាទិសត្វា បក្កមតិ កុដ្ឋំ មេ ករោថាតិ ន
 ច សមាទិសតិ ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា
 ច អនារម្ភា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដ្ឋំ
 ករោន្តិ ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្ភំ សបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២០៥) ភិក្ខុ សមាទិសត្វា បក្កមតិ កុដ្ឋំ

មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា
 ច ហោតុ អនារម្ភា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។
 តស្ស កុដ្ឋំ ករោន្តិ អទេសិតវត្តកំ សារម្ភំ អបរិក្ក-
 មនំ ។ សោ សុណាតិ កុដ្ឋំ កិរ មេ កយិរតិ
 អទេសិតវត្តកា សារម្ភា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សាមំ វា តន្តំ ទូតោ វា មាហោតព្វោ

វិន័យបិដក មហាវិកង្គ

មិនមានហេតុទានស៍ តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុ
 បង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ប៉ុន្តែមិនបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មិនមានហេតុទានស៍
 ផង មានទីឧបចារផងដូច្នោះឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែល
 មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទានស៍ មិន
 មានទីឧបចារ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទានស៍
 តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានស៍ មិនមានទី
 ឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ មិនមានហេតុទានស៍ មានទីឧបចារ មិន
 ត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២១៥) ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
 ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
 គួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទានស៍ផង មាន
 ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលឥតមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ មានហេតុទានស៍ មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំដំណឹងថា
 ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទានស៍ មិនមានទី
 ឧបចារ ដើម្បីអាត្មាអញ ។ ភិក្ខុនោះ គប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រែប្រែទៅក្តី

ពោសកណ្តោ ធន្និសង្កាទិសេសស្ស បទោជនីយេ អទេសិវត្តកា

ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធនំ វា
 បហំណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិ-
 សិត្វា បក្កមតិ ក្កដំ មេ កកោចាតិ សមាទិសតិ
 ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស ក្កដំ កកោន្នំ អទេសិវត្តកំ
 សារម្មំ សបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ ក្កដំ កិវ មេ
 កយិវតិ អទេសិវត្តកា សារម្បា សបរិក្កមនាតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កទ្ធតំ ទ្ធតោ វា ចាហោតព្វោ
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធនំ វា បហំ-
 ណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ ក្កដំ មេ កកោចាតិ សមាទិសតិ ច
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កម-
 នា ចាតិ ។ តស្ស ក្កដំ កកោន្នំ អទេសិវ-
 ត្តកំ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
 ក្កដំ កិវ មេ កយិវតិ អទេសិវត្តកា អនាម្បា

តេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាគនិយ និយាយអំពីក្នុងដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមាន
 ហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
 ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិទកដ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នក
 ទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយ
 ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុ
 ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមាន
 ពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះពង្រឹងណឹង
 ថា ភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មាន
 ហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី
 ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមាន
 ហេតុទាស់ផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនទៅខ្លួនឯងក្តី មិនប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី (ត្រូវ
 អាបត្តិទកដ ។ ភិក្ខុបន្តិប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
 កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារ
 ផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យឥត
 មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះពង្រឹងណឹងថា ពួកភិក្ខុ
 ធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញដែលឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវត្តោ

អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
 កន្លំ ទូតោ វា ទាហេតព្វោ ទេសិវត្តកា ច
 ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា
 កច្ចយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ
 សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ
 អទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
 សុណាតិ កុដិ កិរ មេ កយិវតិ អទេសិវត្តកា
 អនាម្បា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ
 វា កន្លំ ទូតោ វា ទាហេតព្វោ ទេសិវត្តកា
 ហោតុតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា កច្ចយ្យ ទូតំ វា
 បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្ក-
 មនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោន្តិ ទេសិ-
 វត្តកំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ

វិសេសបិដក មហាវិក្ក

ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយ
 ពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង មានទីឧបចារ
 ផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យ
 ខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជា
 កុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទី
 ឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែង
 ទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះពូជំណើថា
 ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមិនមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី
 ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរ
 ធ្វើកុដិខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
 កុដិនោះគួរជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
 មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះ ដែលមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះពូជំណើថា

ធរសារណ្ណេ ធម្មិសង្ករិសេសស្ស បទរាជិយេ ទេសំវត្តកា

កុដី កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា សារម្ហា អបរិក្ក-
 មនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តំ ទ្ធីតោ វា
 ចាហោតញ្ចោ អនារម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធីតំ វា បហំណេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ កុដី
 មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច
 ហោតុ អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី
 ករោន្តិ ទេសិវត្តកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ
 សុណាតិ កុដី កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា
 សារម្ហា សបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
 កន្តំ ទ្ធីតោ វា ចាហោតញ្ចោ អនារម្ហា ហោតុតិ ។ នោ
 ចេ សាមំ វា កច្ឆេយ្យ ទ្ធីតំ វា បហំណេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ កុដី មេ ក-
 រោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនារម្ហា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ ទេសិវត្តកំ

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភានិយ អំពីកុដិដែលសង្ឃបានសំដែងទ័ព្យ

ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ តែមាន
ហេតុទាន ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទ្យ
ទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទានផង មាន
ទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទ្យ
ទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ
ចូរធ្វើកុដិទ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា
កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមានហេតុទានផង មាន
ទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែង
ទ័ព្យ តែមានហេតុទាន មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវណែនាំថា
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីខ្លួនអញ ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ តែមាន
ហេតុទាន មានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើ
បម្រើទ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទាន ។
បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទ្យទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់ (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិទ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិ
នោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យផង ឥតមានហេតុទានផង មានទី
ឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទ័ព្យ

វិទ្យុបិដកេ មហាវិភង្គោ

អនាម្បំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដិ កិរ
 មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា អនាម្បា អបរិក្កមនាតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្ធាំ ទូតោ វា ចាហេតព្វោ
 សបរិក្កមនា ហោត្តតិ ។ នោ ចេ សាមំ វា
 កច្ឆយ្យ ទូតំ វា បហិណោយ្យ អាបតិ ទុក្កដស្ស ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ
 សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ អនាម្បា
 ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោទិ
 ទេសិវត្តកំ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អនាបតិ ។

[២១៦] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ
 មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច បមាណិកា ច
 ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
 កុដិ ករោទិ បមាណាតិក្កនំ សារម្បំ អបរិក្កមនំ ។
 សោ សុណាតិ កុដិ កិរ មេ កយិរតិ បមាណា-
 តិក្កនំ សារម្បា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
 សាមំ វា កន្ធាំ ទូតោ វា ចាហេតព្វោ បមាណិកា
 ច ហោតុ អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ មេ ។

វិទយចំណិត ឧហារវិភង្គ

ឥតមានហេតុទាន ឥតមានទីបង្ក ។ ភិក្ខុនោះពង្សំណើថា ពួក
 ភិក្ខុធ្វើកុដីដើម្បីខ្លួនអញ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាន តែ
 ឥតមានទីបង្ក ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយ
 ពាក្យថា កុដីនោះគួរជាកុដីមានទីបង្ក ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯង
 ក្តី មិនបានប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្កាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា)
 ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដីឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់
 ដោយពាក្យថា កុដីនោះគួរជាកុដីមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុ
 ទានផង មានទីបង្កផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដីដើម្បីភិក្ខុនោះដែលមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុទាន មានទីបង្ក មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២១៦) ភិក្ខុបង្កាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា)ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដីឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដីនោះគួរជាកុដីប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានផង មានទីបង្កផង ។ ពួក
 ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដីដើម្បីភិក្ខុនោះ ធំហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទី
 បង្ក ។ ភិក្ខុនោះពង្សំណើថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដីដើម្បីខ្លួនអញ
 ធំហួសប្រមាណ មានហេតុទាន មិនមានទីបង្ក ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 ទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដីនោះគួរប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទានផង មានទីបង្កផង ។ បេ ។

ព្រះសរណ្ត ធម្មសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ បមាណិកាទិកា

បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្បា ចាតិ ។ បេ ។
 បមាណិកា ច ហោតុ សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
 បមាណិកា ហោតុតិ ។ នោ ច សាមំ វា កធម្មយ្យ
 ទ្ធពំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមា-
 ទិសតិ ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម្បា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ វស្ស កុដិ ករោន្តិ បមា-
 ណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ
 កុដិ ករ មេ កយិរតិ បមាណិកា សារម្ហា
 អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តំ
 ទ្ធពោ វា ចាហោតព្វោ អនាម្បា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ បេ ។ អនាម្បា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
 ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាម្បា ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្បា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ វស្ស កុដិ ករោន្តិ
 អទេសិវត្តកំ បមាណាតិកន្តំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។

កេរសកណ្ត សង្ឃទសេសទំ ៦ ចកោជនីយ អំពីកុដិប្រកបដោយប្រមាណផង

គួរប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង ។ បេ ។ គួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង គួរមានទីបង្គាប់ផង ។ បេ ។ គួរប្រកបដោយ
ប្រមាណ ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបានប្រើបម្រើទៅក្តី
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
កុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរប្រកប
ដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីបង្គាប់ផង ។ ពួក
ភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥត
មានទីបង្គាប់ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មា
អញ ប្រកបដោយប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីបង្គាប់ ។
ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើបម្រើទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
គួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីបង្គាប់ផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិ
ឥតមានហេតុទាស់ ។ បេ ។ មានទីបង្គាប់ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។
ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀស
ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួក
ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីបង្គាប់ផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិឥតមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីបង្គាប់ ។

វិទ្យបដិពេ មហាវិវត្តោ

សោ សុណាតិ កុដិ កិរ មេ កយិរតិ អទេសិវត្តកា
 បមាណាតិក្កន្តា សារម្ហា អបរិក្កមនាតិ ។ តេន
 ភិក្កុនា សាមំ វា កន្តតំ ទ្ធកោ វា ចាហោតព្វោ
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិវត្តកា ច ហោតុ
 បមាណិកា ច អនារម្ហា ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិវត្តកា
 ច ហោតុ បមាណិកា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ បេ ។
 ទេសិវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ចាតិ ។
 នោ ចេ សាមំ វា កច្ឆយ្យ ទ្ធកំ វា បហិណេយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្កុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 កុដិ មេ ករោថាតិ សុមាទិសិតិ ច ទេសិវត្តកា
 ច ហោតុ បមាណិកា ច អនារម្ហា ច សបរិក្កមនា
 ចាតិ ។ តស្ស កុដិ ករោទ្ធិ ទេសិវត្តកំ បមា-
 ណិកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ កុដិ
 កិរ មេ កយិរតិ ទេសិវត្តកា បមាណិកា សារម្ហា
 អបរិក្កមនាតិ ។ តេន ភិក្កុនា សាមំ វា កន្តតំ

វិធីបំផុត មហាវិក័ត

ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យអាត្មាអញ ជាកុដិឥតមាន
 ពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
 ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី ប្រើប្រែឲ្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះ
 គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមាន
 ហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង ។ បេ ។
 គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង មានទី
 ឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកប
 ដោយប្រមាណផង ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានទៅខ្លួនឯងក្តី មិនបាន
 ប្រើប្រែឲ្យទៅក្តី ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុបដិវាប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
 កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង
 ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ
 ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះឮដំណឹងថា ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យ
 អាត្មាអញ ជាកុដិដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ
 តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅខ្លួនឯងក្តី

តេសកណ្តោ ធម្មិសង្ខារវិសេសស្ស បទភាគីយេ អទេសំវត្តក

ទូតោ វា ចាហោតញោ អនាវម្ហា ច ហោតុ សបរិក្កមនា
ចាតិ ។ បេ ។ អនាវម្ហា ហោតុតិ ។ បេ ។ សបរិក្កមនា
ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាវម្ហា ។

[២០៧] ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដ៍
មេ ករោថាតិ សមាទិសិតិ ច ទេសិវត្តកា ច
ហោតុ អនាវម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស
កុដ៍ ករោទិ អទេសិវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវុកានំ តិណ្ណំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនាវម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ
ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាវម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ
ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដ៍ មេ
ករោថាតិ សមាទិសិតិ ច ទេសិវត្តកា ច ហោតុ
អនាវម្ហា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍
ករោទិ ទេសិវត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវុកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សប-
រិក្កមនំ អាបត្តិ កាវុកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលបង្ហាញបានសំដែងទិញ

ប្រើប្រាស់ទ្រព្យទៅក្តី ដោយពាក្យថា កុដិនោះគួរជាកុដិឥតមានហេតុទាស់ផង
មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ ។ បេ ។ មានទី
ឧបចារ ។ បេ ។ ជាអនាបត្តិ ។

(២១៧) ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិ
មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។
ពួកភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុ
ទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ បេ ។
ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី
។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុកដ ។ ភិក្ខុបណ្ឌិត (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួក
ភិក្ខុធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ឥតមានហេតុ
ទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ បេ ។ មាន
ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

អនាម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខដស្ស
 ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុ សមា-
 ទិសិទ្ធា បក្កមតិ ក្យដំ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ
 ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម័ត្តំ ច សបរិក្ក-
 មនា ចាតិ ។ តស្ស ក្យដំ ករោន្តំ បមាណាតិ-
 ក្ខនំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ តិណ្ណំ
 ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កា-
 រុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ
 សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ
 សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ ក្យដំ មេ ករោថាតិ សមាទិ-
 សតិ ច បមាណិកា ច ហោតុ អនាម័ត្តំ ច
 សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស ក្យដំ ករោន្តំ បមាណិកំ
 សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ
 ។ បេ ។ សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខដស្ស
 ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ
 ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ អនាម័ត្តំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

វិសយបិដក មហាវិវត្ត

ឥតមានហេតុទាន' ឥតមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' មានទីបង្ការ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបដ្ឋាប
 (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដ្ឋិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែ
 បានពន្យល់ថា កុដ្ឋិនោះគួរជាកុដ្ឋិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
 ទាន'ផង មានទីបង្ការផង ។ ពួកភិក្ខុកុដ្ឋិកុដ្ឋិឲ្យភិក្ខុនោះ ហួសប្រមាណ
 មានហេតុទាន' ឥតមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដប
 ។ បេ ។ មានហេតុទាន' មានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' ឥតមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពីរ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' មានទីបង្ការ
 ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុបដ្ឋាប (ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដ្ឋិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា
 កុដ្ឋិនោះគួរជាកុដ្ឋិប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាន'ផង មាន
 ទីបង្ការផង ។ ពួកភិក្ខុកុដ្ឋិកុដ្ឋិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយប្រមាណ
 តែមានហេតុទាន' ឥតមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខពីរ
 ។ បេ ។ មានហេតុទាន' តែមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' តែឥតមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអកុដ្ឋេ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន' មានទីបង្ការ ជាអនាបត្តិ ។

ចោរសកល្លោ ធម្មសង្កាទ្ធសេសស្ស បទរាជនិយេ ទេសិតវគ្គក

ភិក្ខុ សមាទិសត្វា បក្កមតិ កុដ៍ មេ ករោថាតិ
សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា
ច អនាម្បា ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍
ករោន្តិ អទេសិតវត្តកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្មំ អបរិ-
ក្កមនំ អាបត្តិ កាវកានំ ចតុន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
សារម្មំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវកានំ តិធានំ ទុក្កដានំ
។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ កាវកានំ
តិធានំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសត្វា
បក្កមតិ កុដ៍ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច
ទេសិតវត្តកា ច ហោតុ បមាណិកា ច អនាម្បា
ច សបរិក្កមនា ចាតិ ។ តស្ស កុដ៍ ករោន្តិ
ទេសិតវត្តកំ បមាណិកំ សារម្មំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ
កាវកានំ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្មំ សបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាម្បំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវកានំ ទុក្កដស្ស ។ បេ ។ អនាម្បំ សបរិក្កមនំ
អនាបត្តិ ។

ឆេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៦ បទរាជនិយ អំពីកុដិដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ

ភិក្ខុបដិប័ (ពួកភិក្ខុផងត្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀស
 ចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជាកុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ
 ផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មាន
 ហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ៤ ។ បេ ។
 មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី ។ បេ ។
 ឥតមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដបី
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដពីរ ។ ភិក្ខុបដិប័ (ពួកភិក្ខុផងត្នា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ប៉ុន្តែបានពន្យល់ថា កុដិនោះគួរជា
 កុដិមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យផង ប្រកបដោយប្រមាណផង ឥតមានហេតុ
 ទាស់ផង មានទីឧបចារផង ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុ
 សំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ
 ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែមានទី
 ឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 តែឥតមានទីឧបចារ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមាន
 ហេតុទាស់ មានទីឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

វិទយបិណេ មហាវិកង្កោ

(២០៨) ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ មេ
 ករោថាតិ ។ តស្ស កុដំ ករោន្តិ អនេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សា កុដំ អញ្ញាស្ស វា នាតព្វា ភិទ្ធិត្វា
 វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា ននេយ្យ
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទ្ធិនំ ទុក្កដានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដំ
 មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដំ ករោន្តិ អនេសិតវត្តកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគ-
 ច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដំ អញ្ញាស្ស វា នាតព្វា
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាតព្វា ។ នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា
 ននេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សេន ទុក្កដស្ស ។ ចេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កដស្ស ។ ចេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្ក-
 មនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(២១៨) ភិក្ខុបដិវាប (ពួកភិក្ខុផង្កា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើ
 កុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួក
 ភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន ឥតមានទីបញ្ចា ។ កាលបើការដែល
 ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវឲ្យកុដិ
 នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
 មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មី
 ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរនឹងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបដិវាប
 (ពួកភិក្ខុផង្កា) ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។
 ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ មានហេតុទាន
 តែមានទីបញ្ចា ។ កាលបើការដែលធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែ
 ភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬត្រូវទំលាយ
 បង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
 ទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន តែឥតមានទីបញ្ចា...
 ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន
 មានទីបញ្ចា ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុបដិវាប (ពួកភិក្ខុផង្កា) ថា

ពោសកណ្តោ ធួសង្ខារិសេសស្ស បទរាជិយេ អទេសិភវត្ថុកា

បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ ។ វស្ស កុដិ ករោត្តិ
 ទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ ។ សោ ច វិប្បកតេ
 អាតច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា កុដិ អញ្ញាស្ស វា
 ទាតញ្ច ភិក្ខុត្វា វា បុន កាតញ្ច ។ លោ ច
 អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ ភិក្ខុត្វា វា បុន កាវេយ្យ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ...
 អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។
 ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ ។
 វស្ស កុដិ ករោត្តិ បមាណាតិក្កនំ សារម្ហំ អបរិក្ក-
 មនំ ។ សោ ច វិប្បកតេ អាតច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា
 សា កុដិ អញ្ញាស្ស វា ទាតញ្ច ភិក្ខុត្វា វា បុន កាតញ្ច ។
 លោ ច អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ ភិក្ខុត្វា វា បុន កាវេយ្យ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ហំ
 សបរិក្កមនំ.. អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

តេសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីកុដិដែលសង្ឃសំដែងទ្រៀ

អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិទ្រៀម រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិទ្រៀម
 ភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទ្រៀម តែមានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។
 កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះ
 គប្បីទ្រៀមនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយទ្រៀមធ្វើជាថ្មីទៀត ។
 បើភិក្ខុនោះមិនបានទ្រៀមនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយ
 ទ្រៀមធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាស់ តែ
 មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥត
 មានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទី
 ឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា អ្នកទាំង-
 ឡាយ ចូរធ្វើកុដិទ្រៀម រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិទ្រៀមភិក្ខុនោះ
 ហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការ
 ធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទ្រៀម
 នោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយទ្រៀមធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
 មិនបានទ្រៀមនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយទ្រៀមធ្វើជា
 ថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានហេតុ
 ទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ បេ ។

វិធម្មបិដកេ មហាវិរត្តោ

អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ កុដី មេ
 ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ បមាណិកំ សារម្ភំ
 អបរិក្កមនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សា កុដី អញ្ញស្ស វា នាតញ្ច ភិក្ខុត្វា វា
 បុន កាតញ្ច ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិក្ខុ-
 ត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខជានំ ។ បេ ។
 សារម្ភំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ភំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។
 អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អនាបតិ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដី មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដី ករោន្តិ
 អទេសំតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ ។
 សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សា
 កុដី អញ្ញស្ស វា នាតញ្ច ភិក្ខុត្វា វា បុន កាតញ្ច ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ឥតមានហេតុទាន់ តែឥតមានទីបញ្ចប់... ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីនអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីបញ្ចប់... ត្រូវអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុបដ្ឋាប័(ពួកភិក្ខុផងគ្នា)ថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើកុដិ
ឲ្យខ្ញុំហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយ
ប្រមាណ មានហេតុទាន់ ឥតមានទីបញ្ចប់ ។ កាលបើការធ្វើកុដិមិន
ទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដិនោះដល់
ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្មទៀត ។ បើភិក្ខុនោះ
មិនបានឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានទំលាយបង់ហើយឲ្យធ្វើជាថ្ម
ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្ទីរ ។ បេ ។ មានហេតុទាន់ តែមានទីបញ្ចប់...
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ តែឥតមានទីបញ្ចប់...
ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាន់ មានទីបញ្ចប់ ជា
អនាបត្តិ ។ ភិក្ខុបដ្ឋាប័(ពួកភិក្ខុផងគ្នា)ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដិឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដិឲ្យភិក្ខុនោះ មិនមានពួកភិក្ខុ
សំដែងទីឲ្យ ហួសប្រមាណ មានហេតុទាន់ ឥតមានទីបញ្ចប់ ។
កាលបើការធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេច ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។
ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដិនោះដល់ភិក្ខុដទៃ ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មទៀត ។

ពេរសកល្លោ ធម្មិសង្ឃទិសេសស្ស បទអាជិមិយេ សាម្ពាទំ

នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសេន
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ
 សង្ឃទិសេសេន ទុក្កជស្ស ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ...
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ សង្ឃទិសេសានំ ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា
 បក្កមតិ កុដិ មេ ករោថាតិ ។ តស្ស កុដិ
 ករោន្តំ ទេសិវត្ថុកំ បមាណិកំ សារម្ហំ អបរិក្ក-
 មនំ ។ សោ ចេ វិប្បកតេ អាគច្ឆតិ ។ តេន
 ភិក្ខុនា សា កុដិ អញ្ញាស្ស វា ទាតត្វា ភិទ្ធិត្វា វា
 បុន កាតត្វា ។ នោ ចេ អញ្ញាស្ស វា ទទេយ្យ
 ភិទ្ធិត្វា វា បុន កាវេយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កដានំ
 ។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អនារម្ហំ
 សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទំសេសទី ៦ បទភាជនីយ អំពីទិសឯកុដដែលមានហេតុទាស់ជាដើម
 បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យកុដនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មី
 ទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ បេ ។ មាន
 ហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដំនឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ
 ។ បេ ។ ឥតមានហេតុទាស់ តែឥតមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ
 នឹងអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារ...
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសពីរ ។ ភិក្ខុបង្គាប់(ពួកភិក្ខុផងគ្នា) ថា
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកុដឲ្យខ្ញុំ រួចចៀសចេញទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏ធ្វើកុដ
 ឲ្យភិក្ខុនោះ មានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ តែមាន
 ហេតុទាស់ ឥតមានទីឧបចារ ។ កាលបើការធ្វើកុដមិនទាន់ស្រេច
 ក៏ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យកុដនោះដល់ភិក្ខុដទៃ
 ឬគប្បីឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនបានឲ្យកុដនោះដល់ភិក្ខុ
 ដទៃទេ ឬមិនបានឲ្យរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។
 មានហេតុទាស់ តែមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ឥតមានហេតុទាស់
 ឥតមានទីឧបចារ... ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ឥតមានហេតុទាស់ មានទី
 ឧបចារ ជាអនាបត្តិ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

(២១៧) អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសារេតិ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ
 បរេហំ បរិយោសារេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 បរេហំ វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសារេតិ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ
 បរិយោសារេតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២២០) អនាបត្តិ លេណោ គុហាយ តិណក្ក-
 ដិកាយ អញ្ញស្សត្តាយ វាសាការំ វេយ្យោ សព្វត្ថ
 អនាបត្តិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

ធម្មសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

(២១៩) ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើបង្ហើយ
 ដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើកុដិមិនទាន់ស្រេចដោយ
 ខ្លួនឯង ហើយឲ្យភិក្ខុដទៃធ្វើបង្ហើយ (ភិក្ខុអកប្រី) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
 ទិសេស ។ ពួកភិក្ខុដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ
 (រូបនោះ) ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ពួកភិក្ខុ
 ដទៃធ្វើកុដិ (ឲ្យភិក្ខុរូបណា) មិនទាន់ស្រេច ហើយភិក្ខុ (រូបនោះ) ឲ្យពួក
 ភិក្ខុដទៃទៀតធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២២០) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណ^(១)គុហា^(២)
 កុដិស្មៅនឹងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃ (មានឧបដ្ឋាយកជាដើម) នឹងទិសេនាសន
 ទាំងពួង (មានពេលឧបោសថជាដើម) រៀរលែងតែធ្វើកុដិសម្រាប់នៅ
 របស់ខ្លួន (ម្យ៉ាងទៀត) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុឆត នឹង
 ភិក្ខុដើមបញ្ចាតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ៦ ចប់ ។

---

១ ទិសម្រាប់ជ្រិត ល្មមនៅបាន ។ ២ ទីបីទាំង ល្មមនៅបាន ។ ពាក្យថា លេណ
 នឹងគុហា ទាំងពីរនេះ ជាបើបន គឺពាក្យនិយាយផ្លាស់ប្តូរគ្នាបាន ។

សត្តមសង្ឃទិសេសំ

(២២០) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កោ-

សម្ព័យំ វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេជ ខោ បន
 សមយេន អាយស្មតោ ធន្ទស្ស ឧបដ្ឋាកោ កហាបតិ
 អាយស្មន្តំ ធន្តំ ឯតទរោច វិហារវត្តំ កន្តេ ជាណាហិ
 អយ្យស្ស វិហារំ កាវាបេស្សាមីតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ធន្ទោ វិហារវត្តំ សោធន្ទោ អញ្ញាតំ ចេតិយវត្តំ
 ធនាបេសិ តាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ នកប្បជិតំ ជន-
 បទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទ័យន្តិ
 វិហាចេន្តិ កងំ ហិ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា
 ចេតិយវត្តំ ធនាបេស្សន្តិ តាមប្បជិតំ និកមប្បជិតំ
 នកប្បជិតំ ជនបទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ឯកិទ្ធិយំ សមណា
 សក្យបុត្តិយា ដីវំ វិហាបេន្តិតិ ។ អស្សោសុំ ខោ ភិក្ខុ
 តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទ័យន្តានំ វិហាចេន្តានំ ។

សង្ឃាទិសេស ទី ៧

(២២១) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញតុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់គង់នៅក្នុងយោសិតាមម្ភ(១) ទៀបក្រុងកោសម្ភី ។ សម័យនោះឯង
មានគហបតីជាឧបដ្ឋាកឆន្ទិក្ខុដ៏មានអាយុ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹង
ឆន្ទិក្ខុដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ទី
សម្រាប់សន្តិវិហារ(២) ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងឲ្យមនុស្សធ្វើវិហារប្រគេនលោក
ម្ចាស់ ។ ឆន្ទិក្ខុដ៏មានអាយុកាលដែលជម្រះទីសម្រាប់សន្តិវិហារ ក៏
ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើមួយដើម ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នក
ស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា ។
មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស និង្នា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជា
សមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រ ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើ
ដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង
អ្នកជនបទ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា សមណទាំងឡាយជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្រ បៀតបៀនដើមឈើរស់ដែលមានឥន្ទ្រិយតែមួយ ។ ពួកភិក្ខុ
បានឮពាក្យមនុស្សទាំងឡាយនោះ ពោលទោស និង្នា តិះដៀល (ដូច្នោះ)

១ បានជាហៅថា យោសិតាមម្ភ ព្រោះអារាមនេះ យោសិតសេដ្ឋីស និង្នាយព្រះបរមគ្រូ ។
២ ទីទិសេសសម្រាប់សោយស្រវន្ត ដែលមានទាយកជាម្ចាស់របស់ធ្វើឲ្យ ។

វិនយបិដកេ មហាវិភង្គោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទីយន្តិ
 វិហារេន្តិ កកំ ហិ ធាម អាយស្មា ឆន្នោ ចេតិយរុក្ខំ
 ធនោបេស្សតិ តាមប្បជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋប្បជិតន្តិ ។
 អថោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហារេសុំ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិរ ត្តំ ឆន្ន ចេតិយរុក្ខំ ធនោបេស្សសិ តាម-
 ប្បជិតំ ។ បេ ។ រដ្ឋប្បជិតន្តិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។ វិកវហិ
 ពុទ្ធា ភកវា ។ បេ ។ កកំ ហិ ធាម ត្តំ មោយបុរិស
 ចេតិយរុក្ខំ ធនោបេស្សសិ តាមប្បជិតំ ជិកមប្បជិតំ
 នកប្បជិតំ ជនបទប្បជិតំ រដ្ឋប្បជិតំ ដីសញ្ញោ ហិ
 មោយបុរិស មនុស្សា រុក្ខស្មី ទេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ មហាលូកំ បន
 ភិក្ខុនា វិហារំ ការយមារនន សស្សាមិកំ អត្ថទ្ធិសំ

វិទយបិដក មហាវិក្ក

ពួកភិក្ខុណា ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏
 ពោលទោសនិទ្ទាតិ៖ ដៀលថា ចុះហេតុអ្វី បានជាឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ
 ឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុកគេបូជា
 ។ បេ ។ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ឆន្ទ ឮថាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ឈើដែលគេសន្មតជា
 ចេតិយ ដែលអ្នកស្រុកគេបូជា ។ បេ ។ អ្នកដែនធ្លាប់គោរពបូជា មែនឬ ។
 ឆន្ទភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃបុរស
 ទេ ចុះហេតុអ្វីបានជាអ្នកឯងឲ្យមនុស្សកាប់ដើមឈើ ដែលគេសន្មត
 ជាចេតិយ ជាឈើដែលអ្នកស្រុក អ្នកនិគម អ្នកក្រុង អ្នកជនបទ
 អ្នកដែនតែងគោរពបូជា (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោឃបុរស ព្រោះមនុស្ស
 ទាំងឡាយ មានសេចក្តីសំគាល់ថា ឈើជាសភាវមានជីវិត នៃបុរសសោះ
 សូន្យ ហេតុនេះមិនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិក្រាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលឲ្យគេធ្វើវិហារ^(១)មានម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន

---

១ ពាក្យដែលហៅថាវិហារនោះ តាមភាសាធម្មរឹ រសំដៅយកទីនៅទាំងអស់របស់សង្ឃ គឺ
 ពុទ្ធិដែលធំ ។ សម្រាប់សង្ឃនៅ ឬទីវត្តទាំងមូលនោះឯង ហៅថាវិហារ ។

ពេរសកល្លោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវដ្តោ វិហារវត្តឧលោកនយាបដំ

ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយ តេហំ ភិក្ខុហំ
វត្តំ ទេសេតតំ អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ សារម្ពេ ចេ ភិក្ខុ
វត្តស្មំ អបរិក្កមនេ មហាលូកំ វិហារំ កាវេយ្យ ភិក្ខុ
វា អនភិនេយ្យ វត្តទេសនាយ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[២២២] មហាលូកោ នាម វិហារោ សស្សមិកោ
វុច្ចតិ ។ វិហារោ នាម ឧល្ល័ត្តោ វា ហោតិ អវល័ត្តោ
វា ឧល្ល័ត្តាវល័ត្តោ វា ។ ការយមនេនាតិ ករោន្តោ
វា កាវេយ្យោ វា ។ សស្សមិកន្ទិ អញ្ញោ កោចិ
សាមិកោ ហោតិ ឥត្តំ វា បុរិសោ វា កហោដ្ឋោ វា
បព្វជិតោ វា ។ អត្តទ្ទេសន្ទិ អត្តនោ អត្តាយ ។

[២២៣] ភិក្ខុ អភិទេតព្វា វត្តទេសនាយាតិ
តេន វិហារការកេន ភិក្ខុនា វិហារវត្តំ សោធចត្វា
សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ ករិត្វា
វុឡានំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្ទិត្វា ឧក្កដិកំ និសីទិត្វា
អញ្ញលី បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អហំ ភិក្ខេ
មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សមិកំ អត្តទ្ទេសំ
សោហំ ភិក្ខេ សង្ឃំ វិហារវត្តឧលោកនំ យាចាមីតិ ។

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិវាទអំពីការសូមសង្ឃឲ្យចិលថើលទិសង់វិហារ

ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ត្រូវសំដែងទីដែល
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ ថាបើទីដ៏ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
មិនមានឧបចារហើយ ភិក្ខុគប្បឲ្យធ្វើវិហារធំ ឬមិននាំភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
ដើម្បីសំដែងទីឲ្យ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២២២) វិហារដែលមានម្ចាស់ គឺថាគតត្រាស់ហៅថាវិហារធំ ។
(ទីនៅរបស់សង្ឃ) គឺទីដែលលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំង
ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅក្តី ហៅថាវិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលឲ្យគេធ្វើ
សេចក្តីថាធ្វើឯងក្តី ប្រើអ្នកដទៃឲ្យធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា មានម្ចាស់ គឺអ្នក
ណាមួយដទៃ ទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី គ្រហស្ថក្តី អ្នកបួសក្តី ជាម្ចាស់ ។
ត្រង់ពាក្យថា ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន គឺដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ។

(២២៣) ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំភិក្ខុទាំងឡាយមកសំដែងទីឲ្យ គឺត្រូវ
ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះជម្រះទិសម្រាប់ធ្វើវិហារ រួចហើយចូលទៅរកសង្ឃ
ហើយធ្វើសម្ពត្តិកុត្តកសន្តិ^(១) ធ្វើនិស្សាមាណ ហើយថ្វាយបង្គំជើងរបស់ភិក្ខុ
ចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គងអង្គាលី ហើយពោលយ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បី
ធ្វើវិហារធំ មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោក
ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃត្រតត្រាមើលទិសម្រាប់

១ សម្ពត្តិសម្រាប់ពាក់ព័ន្ធផ្សេងលើស្នាខាងធ្វើក្រែមស្នាស្តាំ (ចីពរ) ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

ធុតិយម្បិ យាចិត្តា តតិយម្បិ យាចិត្តា ។
 សេសេ សញ្ញា សង្ឃោ ឧស្សហតិ វិហារវត្តំ ឌីលោកេតុំ
 សព្វេន សង្ឃេន ឌីលោកេតតំ ។ នោ បេ សញ្ញា
 សង្ឃោ ឧស្សហតិ វិហារវត្តំ ឌីលោកេតុំ យេ
 តត្ថ ហោន្តិ ភិក្ខុ ព្យត្តា បដិពលា សារម្មំ
 អនារម្មំ សបរិក្កមនំ អបរិក្កមនំ ជានិតុំ តេ
 យាចិត្តា សម្មន្ទិត្តា ។ ឃវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សម្មន្ទិ-
 ត្តា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពលេន សង្ឃោ
 ញាបេតញ្ញោ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទា-
 មោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សាមិកំ
 អត្តន្ទេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តឌីលោកេនំ យាចតិ ។
 យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទា-
 មញ្ច ភិក្ខុ សម្មន្ទេយ្យ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ
 ឌីលោកេតុំ ។ ឃសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ

វិនយបំណិក មហាវិកង្គ

ធ្វើវិហារឲ្យ ។ កិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារត្រូវសូមជាគំរប់ពីរផងផង សូមជាគំរប់បីផង
 ផង ។ បើសង្ឃទាំងអស់អាចត្រួតត្រាមើលទីសម្រាប់សង្ឃវិហារបាន ត្រូវ
 សង្ឃទាំងអស់ត្រួតមើល ។ បើសង្ឃទាំងអស់មិនអាចត្រួតមើលទីសម្រាប់
 សង្ឃវិហារបានទេ ហើយក្នុងទីនោះមានកិក្ខុទាំងឡាយណា ឈ្លាសប្រតិ-
 ពាល ដឹងទីដែលមានសេចក្តីរង្អៀស^(១) ទីដែលមិនមានសេចក្តីរង្អៀស ទី
 មានឧបចារ ទីមិនមានឧបចារ កិក្ខុសង្ឃត្រូវសូមកិក្ខុទាំងឡាយនោះហើយ
 សន្មតិ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងនោះសង្ឃត្រូវសន្មតិយ៉ាងនេះ ។
 កិក្ខុអ្នកឈ្លាសប្រតិពាល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ កិក្ខុឈ្លោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មាន
 ទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន កិក្ខុនោះសូមសង្ឃត្រួតមើលទី
 សម្រាប់សង្ឃវិហារឲ្យ ។ បើការត្រួតមើលទីសម្រាប់សង្ឃវិហារមានកាល
 ដ៏គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសន្មតនូវកិក្ខុទាំងឡាយឈ្លោះនេះផង
 ឈ្លោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលនូវទីសម្រាប់សង្ឃវិហាររបស់កិក្ខុឈ្លោះនេះ។
 ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន

---

១ សព្ទនេះប្រែមកពីបាឡិថា សារម្ព ។ នេះប្រែជាប្រកបដោយសេចក្តីអន្តរាយ ថាមាន
 ហេតុទាស់ ថាប្រកបដោយសេចក្តីរង្អៀស ឬមានសេចក្តីរង្អៀស ។

កេសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវាដេ សម្មតិវិធី

សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ មហាលូកំ វិហារំ
 កត្តកាមោ សស្សាមិកំ អត្តទ្កេសំ សោ សង្ឃំ
 វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ឥត្តន្ទាមញ្ច ភិក្ខុ សម្មន្ទតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
 វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ ។ យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្ត-
 ន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច ភិក្ខុនំ សម្មតិ ឥត្តន្ទា-
 មស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ សោ តុល្លាស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតា
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ឱលោកេតំ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ធារយាមិតិ ។

[២២២] តេហិ សម្មតេហិ ភិក្ខុហិ តត្ត តត្ត
 វិហារវត្តំ ឱលោកេតតំ ។ សារម្ហំ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ
 អបរិក្កមនំ ជានិគតំ ។ សចេ សារម្ហំ ហោតិ
 អបរិក្កមនំ មា យិធ ករិតិ វត្តព្វោ ។ សចេ
 អនារម្ហំ ហោតិ សបរិក្កមនំ សង្ឃស្ស អាហោចេតតំ

តេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិភង្គ និយាយអំពីវិធីសម្មតិ

សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
 ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមការត្រួតមើលទិសម្រាប់ធ្វើ
 វិហារនឹងសង្ឃ ។ ព្រះសង្ឃសន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងឈ្មោះ
 នេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ ការ
 សន្មតនូវភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះនេះផងឈ្មោះនេះផង ដើម្បីត្រួតមើលទិ
 សម្រាប់សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា
 លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកដ៏មានអាយុ
 អង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះគប្បីពោលឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយឈ្មោះ
 នេះផងឈ្មោះនេះផង សង្ឃបានសន្មតហើយ ដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់
 សង់វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ (ការសន្មតដើម្បីត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់
 វិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ) គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃ
 ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយកិរិយាស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២២) ភិក្ខុទាំងឡាយដែលសង្ឃបានសន្មតហើយនោះ ត្រូវទៅក្នុង
 ទីនោះ ហើយត្រួតមើលទិសម្រាប់សង់វិហារ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវដឹងទី
 ដែលមានសេចក្តីរង្វៀសនឹងទីដែលមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ទីមានឧបចារ
 ទីមិនមានឧបចារ ។ បើទីមានសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ គប្បីប្រាប់ថា
 លោកកុំធ្វើក្នុងទីនេះ ។ បើទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ គប្បីប្រាប់

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

អនាវម្ពំ សបរិក្កមនន្តិ ។ តេន វិហារការកេន
 ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្កំ
 ករិត្វា វឌ្ឍនំ ភិក្ខុនំ ចានេ វន្តិត្វា ឧក្កដិកំ
 ទិសំទិត្វា អញ្ញលំ បត្តហេត្វា ឯវមស្ស វចនំយោ
 អហំ កន្លេ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សមិកំ
 អត្តទ្កេសំ សោហំ កន្លេ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
 យាចតិ ។ ទុតិយម្បិ យាចិត្វា តតិយម្បិ យាចិត្វា
 ញា ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃំ
 ញាបេតញា សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃំ អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ
 សស្សមិកំ អត្តទ្កេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ
 យាចតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ សង្ឃំ
 ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេយ្យ ។ ឯសា
 ញត្តំ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃំ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
 ភិក្ខុ មហាល្លកំ វិហារំ កត្តកាមោ សស្សមិកំ
 អត្តទ្កេសំ សោ សង្ឃំ វិហារវត្តទេសនំ យាចតិ ។
 សង្ឃំ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ វិហារវត្តំ ទេសេតិ ។

វិទយបិណ មហាវិក្ក

ដល់សង្ឃជាទីមិនមានសេចក្តីរង្ស៊ីស មានឧបចារ ។ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិហារនោះ
 គប្បីចូលទៅរកសង្ឃ ហើយធ្វើនូវចំពារច្រៀងស្នាម្នាម ហើយថ្វាយបង្គំជើង
 នៃភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ រួចអង្គុយច្រហោងផ្គងអញ្ជាលី ពោលយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាធ្វើវិហារធំ
 មានទាយកជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏
 ចម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណានោះ សូមសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់សន្តិវិហារឲ្យ ។ ភិក្ខុ
 អ្នកធ្វើវិហារ ត្រូវសូមជាគំរប់ពីរដងផង សូមជាគំរប់បីដងផង ។ ភិក្ខុអ្នក
 ឈ្លាសប្រតិពល ត្រូវឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
 ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមឲ្យសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់
 សន្តិវិហារឲ្យ ។ បើការសំដែងទីសម្រាប់សន្តិវិហារ មានកាលដ៏គួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។
 ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុឈ្មោះនេះនេះចង់ធ្វើវិហារធំ មានទាយក
 ជាម្ចាស់ ចំពោះជាទីនៅរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះសូមសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើ
 វិហារឲ្យ ។ ព្រះសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហារ ដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។

ពេរសកល្លោ សត្តមសង្ខារិសេសស្ស សំព្វបទវិកង្កេ សារម្ហំ

យស្សាយស្សតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុវោ វិហារវត្ត-
ទេសនា សោ តុល្លាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ
កាសេយ្យ ។ ទេសិតំ សធឿន ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុវោ
វិហារវត្តំ ។ ខមតិ សធឿស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ
ធារយាមីតិ ។

(២២៥) សារម្ហំ ជាម កិច្ចល្វីកានំ វា អាសយោ
ហោតិ ឧបចិកានំ វា អាសយោ ហោតិ ឧទ្ធកានំ
វា អាសយោ ហោតិ អហីនំ វា អាសយោ ហោតិ
វិច្ឆិកានំ វា អាសយោ ហោតិ សតបទីនំ វា
អាសយោ ហោតិ ហត្ថិនំ វា អាសយោ ហោតិ
អស្សានំ វា អាសយោ ហោតិ ព្យគ្សានំ វា
អាសយោ ហោតិ ទីបីនំ វា អាសយោ ហោតិ
អច្ឆានំ វា អាសយោ ហោតិ តវច្ឆានំ វា អាសយោ
ហោតិ យេសំ កេសញ្ចំ តវច្ឆានគតានំ វា ចាន្តានំ
អាសយោ ហោតិ បុព្វន្តានិស្សិតំ វា ហោតិ អប-
រន្តានិស្សិតំ វា ហោតិ អញ្ញយានិស្សិតំ វា ហោតិ
អាមាតនិស្សិតំ វា ហោតិ សុសាននិស្សិតំ វា ហោតិ

តេសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិវាដ្ត អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស

ការដែលសង្ឃសំដែងទីសម្រាប់ធ្វើវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ គួរដល់លោក
ដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីស្ងៀម (បើ) មិនគួរ
ដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះ គប្បីពោល
ឡើង ។ ទីសម្រាប់សង្ឃវិហាររបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃបានសំដែង
ហើយ ។ ការសំដែងទីសម្រាប់សង្ឃវិហារនេះ គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ
នោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយភរិយា
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២៥) ទីដែលហៅថា ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស (នោះ) គឺទី
ជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ជាលំនៅនៃពួកកណ្តៀរក្តី ជាលំនៅ
នៃពួកកណ្តុរក្តី ជាលំនៅនៃពួកពស់ក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្នុយក្តី ជាលំនៅ
នៃពួកក្របក្តី ជាលំនៅនៃពួកដំរីក្តី ជាលំនៅនៃពួកសេះក្តី ជាលំនៅ
នៃពួកខ្វាធំក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្វាដំបងក្តី ជាលំនៅនៃពួកខ្វាយ្យក្តី ជាលំនៅ
នៃពួកខ្វាទិន^(១)ក្តី ជាលំនៅរបស់ពួកសត្វតិរច្ឆានឯណា នីមួយក្តី ទីសម្រាប់
ដាំបុព្វណ្ណ^(២)ជាតិក្តី ទីសម្រាប់ដាំអបរណ្ណ^(៣)ជាតិក្តី កន្លែងសម្រាប់
សម្លាប់ចោរក្តី កន្លែងសម្រាប់ផ្ទុលទោស^(៤)ក្តី កន្លែងវិព្រាស្តសានក្តី

---

១ ពរច្ឆ ដូនប្រែថា ឆ្កែព្រៃ ។ ២ វត្ថុដែលត្រូវបរិភោគមុន បានដល់ស្រូវ ៧ យ៉ាង មានស្រូវ
សាលីជាដើម ហៅថា បុព្វណ្ណជាតិ ។ ៣ វត្ថុដែលត្រូវបរិភោគក្រោយបានដល់សណ្តែកល្អជា
ដើម ហៅថា អបរណ្ណជាតិ ។ ៤ ទីដែលចេតនាវាយវាវ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ឧយ្យានិស្សិតំ វា ហោតិ វាជវត្ថុនិស្សិតំ វា ហោតិ
បាត្តិសាលានិស្សិតំ វា ហោតិ អស្សសាលានិស្សិតំ
វា ហោតិ ពន្ធនាការនិស្សិតំ វា ហោតិ ចានាការនិស្សិតំ
វា ហោតិ ស្វននិស្សិតំ វា ហោតិ វច្ឆានិស្សិតំ វា
ហោតិ ចច្ឆានិស្សិតំ វា ហោតិ សកានិស្សិតំ វា ហោតិ
សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ ឯតំ សារម្ហំ នាម ។

[២២៦] អបរិក្កមនំ នាម ន សក្កា ហោតិ
យថាយុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេ-
ណិយា អនុបរិកន្តំ ឯតំ អបរិក្កមនំ នាម ។

[២២៧] អនារម្ហំ នាម ន តិបិល្លិកានំ វា អាស-
យោ ហោតិ ។ បេ ។ ន សំសរណានិស្សិតំ វា ហោតិ
ឯតំ អនារម្ហំ នាម ។

[២២៨] សបរិក្កមនំ នាម សក្កា ហោតិ យថា-
យុត្តេន សកដេន អនុបរិកន្តំ សមន្តា និស្សេណិយា
អនុបរិកន្តំ ឯតំ សបរិក្កមនំ នាម ។

វិន័យបំណក មហានិកាយ

កន្លែងឧទ្យានក្តី កន្លែងស្រែស្តុចក្តី កន្លែងរោងដំរីក្តី កន្លែងរោងសេះក្តី
កន្លែងសម្រាប់យុំទាំងមនុស្សទោសក្តី កន្លែងរោងស្តុកក្តី កន្លែងផ្ទះលក់
សាច់ក្តី កន្លែងជាច្រកល្អកក្តី កន្លែងវាលសម្រាប់លេងក្តី កន្លែងរោងប្រជុំទិ-
យាយក្តី កន្លែងផ្លូវជាទីដើរទៅមកក្តី ទីទាំងប៉ុន្មាននេះ ហៅថាទីប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស ។

(២២៦) ទីដែលហៅថា មិនមានឧបចារ(នោះ) គឺទីដែលទេ-
គេទឹមស្រែចហើយបត់មិនបាន ឬបង្វិលបង្កោងជុំវិញមិនបាន ទីទាំងនេះ
ហៅថាទីមិនមានឧបចារ ។

(២២៧) ទីដែលហៅថា មិនមានសេចក្តីរង្វៀស(នោះ)គឺទីដែល
មិនមែនជាលំនៅនៃពួកស្រមោចក្រហមក្តី ។ បេ ។ ទីមិនមែនជាផ្លូវដែល
គេដើរទៅមកក្តី ទីទាំងនេះហៅថាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស ។

(២២៨) ទីដែលហៅថា មានឧបចារ(នោះ)គឺទីដែលទេគេទឹម
ស្រែចហើយបត់បាន ឬបង្វិលបង្កោងជុំវិញបាន ទីទាំងនេះហៅថាទីមាន
ឧបចារ ។

ពេរសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តន្ត អទេសិវត្តកេ

[២២៧] មហាលូកោ នាម វិហារោ សស្សាមិកោ
 វុច្ចតិ ។ វិហារោ នាម ឧល្លិត្តោ វា ហោតិ អវលិត្តោ វា
 ឧល្លិត្តាវលិត្តោ វា ។ កាវេយ្យាតិ ករោតិ វា កាវាបេតិ
 វា ។ ភិក្ខុ វា អនភិទេយ្យវត្ថុទេសនាយាតិ ញត្តិទុតិ-
 យេន កម្មេន វិហារវត្ថុំ ន ទេសាបេត្វា ករោតិ វា
 កាវាបេតិ វា បយោគេ ទុក្ខដំ ឯកបិណ្ឌំ អនាគតេ
 អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស តស្មី បិណ្ឌោ អាគតេ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។ សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

[២៣០] ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្តំ
 ទុក្ខដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន
 ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
 អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន
 ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្តកំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

គេរសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ៧ សំពូបទវិរាង្គ អំពីវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទី

[២២៩] វិហារដែលមានទាយកជាម្ចាស់ តថាគតហៅថាវិហារធំ ។
ទីដែលគេលាបខាងក្នុងក្តី លាបខាងក្រៅក្តី លាបទាំងខាងក្នុងទាំងខាង
ក្រៅក្តី ហៅថាវិហារ ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីឲ្យគេធ្វើ គឺធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យ
គេធ្វើក្តី ។ ត្រង់ពាក្យថា ឬមិននាំភ្នំទាំងឡាយទៅដើម្បីសំដែងទីឲ្យ
សេចក្តីថា ភ្នំអ្នកធ្វើវិហារមិនឲ្យភ្នំទាំងឡាយសំដែងទីសម្រាប់សង់
វិហារដោយកម្មមានញាតិជាតំរប់ពីរ ហើយធ្វើខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដ៏គ្រប់ប្រយោគ នៅបាយអង្ករដ៏ទៀតនឹងសម្រេច ត្រូវអាបត្តិ
ចុល្លច្នៃយ លុះយកដុំនោះឬក៏សម្រេច ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ត្រង់
ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស មានសេចក្តីអធិប្បាយក្នុងសង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទ
ទី១រួចហើយ ។

[២៣០] ភ្នំធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយ
សេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ពឹងនឹងសង្ឃាទិសេស ។
ភ្នំធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
តែជាទីមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ពឹងនឹងសង្ឃាទិសេស ។ ភ្នំធ្វើវិហារដែល
សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ៏ពឹងនឹងសង្ឃាទិសេស ។ ភ្នំធ្វើវិហារដែលសង្ឃមិនបានសំដែង
ទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។

វិធីបំណិពេ មហាវិក្កោ

ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ ទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ
 ទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ ទេសិវត្ថុកំ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ភិក្ខុ វិហារំ ករោតិ ទេសិវត្ថុកំ
 អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣០] ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ ករោតាតិ ។
 តស្ស វិហារំ ករោតិ អទេសិវត្ថុកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ
 អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខដស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន
 ទុក្ខដស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសតិ វិហារំ មេ
 ករោតាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោតិ ទេសិវត្ថុកំ
 សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។

វិន័យបំណិក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុធ្វើហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
 មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ ភិក្ខុធ្វើហារដែលសង្ឃបាន
 សំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តី
 រង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ ភិក្ខុធ្វើហារដែលសង្ឃ
 បានសំដែងទីឲ្យ ជាទីមិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ មិនត្រូវ
 អាបត្តិឡើយ ។

២៣១) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើហារឲ្យខ្ញុំ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ (ភិក្ខុអ្នកប្រើនោះ) ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដំពីរនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស
 តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសនឹងអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវទុកដំនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើហារឲ្យខ្ញុំ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក៏ធ្វើហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ជាទីប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ។ បេ ។

ពេរសកណ្តោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ អទេសិវត្តកាទិ

សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។

អនារម្ហំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២៣២) ភិក្ខុ សមាទិសីត្វា បក្កមតិ វិហារំ

មេ ករោថាតិ ន ប សមាទិសតិ ទេសិវត្តកោ

ច ហោតុ អនារម្ហោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។

តស្ស វិហារំ ករោន្តិ អទេសិវត្តកំ សារម្ហំ អប-

រិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទិដ្ឋំ ទុក្ខដានំ

។ បេ ។ សារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-

សេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ហំ អបរិក្កមនំ

អាបត្តិ សង្ឃទិសេសេន ទុក្ខជស្ស ។ បេ ។ អ-

នារម្ហំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ភិក្ខុ សមាទិសីត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ ករោថាតិ ន

ច សមាទិសតិ ទេសិវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ ច

សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តិ ទេសិវ-

ត្តកំ សារម្ហំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ទិដ្ឋំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ អំពីវិហារសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យដាចើម

ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។
មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣២) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារដែល
សង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកប
ដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរនឹងសង្ឃទិសេស
។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
នឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវ
អាបត្តិទុក្ខដនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើ
វិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែមិនបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជា
វិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានឧបចារ
ផង ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ
ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដពីរ ។ បេ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក្កោ

សារម្ហំ សហ៍ក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

អនារម្ហំ អហ៍ក្កមនំ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។

អនារម្ហំ សហ៍ក្កមនំ អនាបត្តិ ។

(២៣៣) ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ
 ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ
 អនារម្ហោ ច សហ៍ក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ
 ករោន្តំ អទេសិតវត្តកំ សារម្ហំ អហ៍ក្កមនំ ។ សោ
 សុណាតិ វិហារោ កិវ មេ កយិវតិ អទេសិតវត្តកោ
 សារម្ហោ អហ៍ក្កមនោតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា
 កន្តតំ ទ្ធតោ វា ចាហេតវោ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ
 អនារម្ហោ ច សហ៍ក្កមនោ ចាតិ ។ នោ បេ
 សាមំ វា កច្ចេយ្យ ទ្ធតំ វា បហិណោយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ហោ
 ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ច ហោតុ សហ៍ក្ក-
 មនោ ចាតិ ។ បេ ។ ទេសិតវត្តកោ ហោតុតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត

ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។
 មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៣) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថាវិហារនោះ គួរជាវិហារមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំដំណឹងថា បានព្រំវិហារគេធ្វើឲ្យអាត្មាអញ សង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវទៅដោយខ្លួនឯងក៏ បញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក៏ដោយពាក្យថា វិហារនោះគួរជាវិហារ ដែលមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង មានទីឧបចារផង ។ បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក៏ មិនបញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក៏ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរង្វៀសផង ។ បេ ។ វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យផង មិនមានឧបចារផង ។ បេ ។ វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង ។

តេរសកល្លោ សត្តមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជនីយេ សារម្ភាទិ

នោ បេ សាមំ វា កច្ចយ្យ ទ្ធពំ វា បហិណោយ្យ
អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ
វិហារំ មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្ត-
វត្តកោ ច ហោតុ អនារម្ភោ ច សបរិក្កមនោ
ចាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តិ ទេសិវត្តកំ សារម្ភំ
អបរិក្កមនំ ។ សោ សុណាតិ វិហារោ កិវ មេ
កយិវតិ ទេសិវត្តកោ សារម្ភោ អបរិក្កមនោ-
តិ ។ តេន ភិក្ខុនា សាមំ វា កន្តំ ទ្ធលោ វា
ចាហេតព្វោ អនារម្ភោ ច ហោតុ សបរិក្កមនោ
ចាតិ ។ បេ ។ អនារម្ភោ ហោតុតិ ។ បេ ។
សបរិក្កមនោ ហោតុតិ ។ បេ ។ អនាបតិ ។

[២៣៤] ភិក្ខុ សមាទិសិទ្ធា បក្កមតិ វិហារំ
មេ ករោថាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិវត្តកោ ច
ហោតុ អនារម្ភោ ច សបរិក្កមនោ ចាតិ ។ តស្ស
វិហារំ ករោន្តិ អទេសិវត្តកំ សារម្ភំ អបរិក្កមនំ
អាបត្តិ កាវុកានំ វិណិ ទុក្កដានំ ។ បេ ។ សារម្ភំ

គោរពសព្ទ សង្ក្រាន្តសេសទី ៧ បទអាជីវិយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរៀនជាដើម

បើភិក្ខុមិនទៅដោយខ្លួនឯងក្តី មិនបញ្ជូនបម្រើឲ្យទៅក្តី (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។
ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
ទៅ តែភិក្ខុនោះបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារដែលសង្ឃបាន
សំដែងទីឲ្យផង មិនមានសេចក្តីរៀនផង មានទីឧបចារផង ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ តែប្រកប
ដោយសេចក្តីរៀន មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះព្រំដំណឹងថាបានព្រំថា
គេធ្វើវិហារឲ្យអាត្មាអញ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យតែប្រកប
ដោយសេចក្តីរៀន មិនមានទីឧបចារ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីទៅដោយខ្លួនឯង
ឬប្រើបម្រើឲ្យទៅដោយពាក្យថា វិហារនោះគួរជាវិហារមិនមានសេចក្តី
រៀនផង មានទីឧបចារផង ។ បេ ។ គួរជាវិហារមិនមានសេចក្តីរៀន
។ បេ ។ គួរជាវិហារមានទីឧបចារ ។ បេ ។ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៤) ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារ
ឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញទៅ តែបានពន្យល់ថា វិហារនោះគួរជាវិហារ
ដែលសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង មិនប្រកបដោយសេចក្តីរៀនផង មានទី
ឧបចារផង ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃមិន
បានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរៀន មិនមានទីឧបចារ (ភិក្ខុទាំង
ឡាយអ្នកធ្វើ) (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរៀន

វិទ្យាបិដកេ មហាវិភង្គោ

សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ
 ។ បេ ។ អនាវម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ
 ទុក្ខដានំ ។ បេ ។ អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ
 ការុកានំ ទុក្ខជស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្ក-
 មតិ វិហារំ មេ ករោជាតិ សមាទិសតិ ច ទេសិ-
 វត្តកោ ច ហោតុ អនាវម្ពោ ច សបរិក្កមនោ
 ធាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តិ ទេសិវត្តកំ សារម្ពំ
 អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទ្ធិនំ ទុក្ខដានំ ។ បេ ។
 សារម្ពំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខជស្ស
 ។ បេ ។ អនាវម្ពំ អបរិក្កមនំ អាបត្តិ ការុកានំ ទុក្ខ-
 ជស្ស ។ បេ ។ អនាវម្ពំ សបរិក្កមនំ អនាបត្តិ ។

[២៣៥] ភិក្ខុ សមាទិសិស្វា បក្កមតិ វិហារំ មេ
 ករោជាតិ ។ តស្ស វិហារំ ករោន្តិ អទេសិវត្តកំ
 សារម្ពំ អបរិក្កមនំ សោ ចេ វិប្បកតេ អាភច្ចតិ ។
 តេន ភិក្ខុនា សោ វិហារោ អញ្ញស្ស វា ធាតព្វោ
 ភិន្ទិត្វា វា បុន កាតព្វោ ។ នោ ចេ អញ្ញស្ស វា

វិធីបំណក មហាវិក្ក

តែមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តី
 រង្សៀស តែមិនមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ
 មិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ
 ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ តែបានធានាថា វិហារនោះគួរជាវិហារមានសង្ឃសំដែងទីឲ្យផង
 មិនមានសេចក្តីរង្សៀសផង មានទីបង្ការផង ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារ
 ឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តី
 រង្សៀស មិនមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំពីរ ៗ បេ ៗ
 ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស តែមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដំ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តីរង្សៀស មិនមានទីបង្ការ ពួកភិក្ខុ
 អ្នកធ្វើ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ៗ បេ ៗ មិនមានសេចក្តីរង្សៀស មានទីបង្ការ
 មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

(២៣៥) ភិក្ខុបង្កាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ
 ហើយចៀសចេញទៅ ៗ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារ
 ដែលសង្ឃមិនបានសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្សៀស មិនមានទី
 បង្ការ បើវិហារនោះមិនទាន់ហើយ ស្រាប់តែភិក្ខុនោះមកដល់ ៗ ភិក្ខុនោះ
 គប្បីឲ្យវិហារនោះទៅភិក្ខុដទៃឬរុះរើវិហារនោះធ្វើជាថ្មីទៀត ៗ បើភិក្ខុនោះ

ពេរសកណ្តុ សន្តមសង្ឃទិសេសស្ស បទភាជនីយេ សារម្ភាទំ

ទទេយ្យ ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាយយ្យ អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសេន ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាទំ ។ បេ ។ សារម្ភ
 សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន ទុក្កជស្ស
 ។ បេ ។ អនារម្ភ អបរិក្កមទំ... អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសេន
 ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភ សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សមាទិសិត្វា បក្កមតិ
 វិហារំ មេ កកោដាតិ ។ តស្ស វិហារំ កកោន្តិ
 ទេសិវត្តកំ សារម្ភ អបរិក្កមទំ ។ សោ បេ
 វិប្បកតេ អាគប្បតិ ។ តេន ភិក្ខុនា សោ វិហារោ
 អញ្ញស្ស វា ទាតញោ ភិទ្ធីត្វា វា បុន កាតញោ ។
 នោ បេ អញ្ញស្ស វា ទទេយ្យ ភិទ្ធីត្វា វា បុន
 កាយយ្យ អាបត្តិ ទ្ធិន្នំ ទុក្កជាទំ ។ បេ ។ សារម្ភ
 សបរិក្កមទំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភ
 អបរិក្កមទំ... អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ បេ ។ អនារម្ភ
 សបរិក្កមទំ អនាបតិ ។

ពេរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ អំពីទីប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀសជាដើម

មិនឲ្យវិហារនោះដល់ភិក្ខុដទៃទេ ឬមិនឲ្យគេរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិ
 ទុកដំរើនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស តែ
 មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនឹងសង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើនឹងសង្ឃទិសេស
 ។ បេ ។ មិនមានសេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ភិក្ខុបង្គាប់ភិក្ខុផងគ្នាថា អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើវិហារឲ្យខ្ញុំ ហើយចៀសចេញ
 ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ធ្វើវិហារឲ្យភិក្ខុនោះ ជាវិហារដែលសង្ឃបាន
 សំដែងទីឲ្យ តែប្រកបដោយសេចក្តីរង្វៀស មិនមានទីឧបចារ ។ បើភិក្ខុ
 នោះមកដល់ក្នុងពេលដែលវិហារមិនទាន់ហើយ ។ ភិក្ខុនោះគប្បីឲ្យវិហារ
 នោះទៅភិក្ខុដទៃ ឬរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀត ។ បើភិក្ខុនោះមិនឲ្យវិហារនោះទៅ
 ភិក្ខុដទៃទេ មិនឲ្យគេរុះរើធ្វើជាថ្មីទៀតទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដំរើ ។ បេ ។ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីរង្វៀស តែមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស តែមិនមានទីឧបចារ ត្រូវអាបត្តិទុកដំ ។ បេ ។ មិនមាន
 សេចក្តីរង្វៀស មានទីឧបចារ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

វិធមបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៣៦] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ
 អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហិ
 បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ បរេហិ
 វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ បរេហិ វិប្បកតំ បរេហិ បរិយោសាបេតិ
 អាមត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

[២៣៧] អនាមត្តិ លេណោ គុហាយំ តិណាកុដិ-
 កាយ អញ្ញស្សត្តាយ វាសាការំ បេត្វា សព្វត្ត
 អនាមត្តិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

សត្តមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

(២៣៦) ភិក្ខុធ្វើ (វិហារ) ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ(ត្រាត្រាយ)
 ក៏ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុធ្វើ(វិហារ)
 ដោយខ្លួនឯងមិនទាន់ហើយ ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃ-
 ទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ(វិហារ)មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុ(ម្ចាស់វិហារ)
 ធ្វើបង្ហើយដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ អ្នកដទៃធ្វើ(វិហារ)
 មិនទាន់ហើយ ភិក្ខុឲ្យអ្នកដទៃធ្វើបង្ហើយ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២៣៧) ដំណើរដែលមិនត្រូវអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុធ្វើលេណ^(១)
 (ទឹសម្រាប់ជ្រកល្មមនៅបាន) គូហា^(២) (ទឹបិទបាំងល្មមនៅបាន) កុដិស្មៅ
 នឹងកុដិសម្រាប់ភិក្ខុដទៃមានបដ្ឋុយ័ជាដើម ម្យ៉ាងទៀត ដំណើរដែល
 មិនត្រូវអាបត្តិដល់ភិក្ខុអ្នកធ្វើសេនាសនមានរោងទុបោសថជាដើម នឹងភិក្ខុ
 ឆត នឹងភិក្ខុដើមបញ្ចត្តិ រៀរលែងតែធ្វើទឹសម្រាប់នៅរបស់ខ្លួនចេញ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៧ ចប់ ។

១-២ ពាក្យថា លេណ នឹងគូហានេះ ជាវេរិចន គឺជាពាក្យនិយាយផ្លាស់ប្តូរគ្នា ជាជំនួសគ្នា
 បាន (អង្គកថា) ។

អង្គបស្សនាទិសេសំ

[២៣៨] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកវា

រាជកហោ វិហារតិ វេទ្យវនេ កលទ្ធកនិវាបេ ។

តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតា ទព្វេន

មល្លបុត្តេន ជាតិយា សត្តវស្សេន អរហត្តំ សច្ចិកតំ

ហោតិ យំកិញ្ចំ សារកេន បត្តតំ សតំ តេន

អនុប្បត្តំ ហោតិ នត្តិ ចស្ស កិញ្ចំ ឧត្តរំ ករណីយំ

កតស្ស វា បតិចយោ ។

[២៣៩] អថខោ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្ល-

បុត្តស្ស រហោកតស្ស បដិសល្លិនស្ស ឯវំ ចេតសោ

បរិវិតកោ ឧទទាទិ មយា ខោ ជាតិយា សត្ត-

វស្សេន អរហត្តំ សច្ចិកតំ យំកិញ្ចំ សារកេន បត្តតំ

សតំ មយា អនុប្បត្តំ នត្តិ ច មេ កិញ្ចំ ឧត្តរំ

ករណីយំ កតស្ស វា បតិចយោ កិណ្ឌ ខោ

អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវច្ចំ ករយ្យន្តិ ។ អថខោ

សង្ឃាទិលេស ទី ៨

(២៣៨) សម័យនោះ ព្រះសព្វញ្ញាពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅវត្តវេទ្យវេន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះទេពមល្លបុត្ត^(១) ដ៏មានអាយុ មានអាយុ៧៧ឆ្នាំអំពី កំណើត បានសម្រេចព្រះអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយដែលសាវក ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏ព្រះទេពមល្លបុត្តនោះបានដល់ ដោយលំដាប់ហើយ កិច្ចអ៊ុំបន្តិចបន្តួច(សោឡសកិច្ច) ដែលព្រះទេពមល្លបុត្ត នោះគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលព្រះទេពមល្លបុត្តបានធ្វើរួចហើយ នឹង ធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចំរើនឡើងទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ ។

(២៣៩) លំដាប់នោះ ព្រះទេពមល្លបុត្តដ៏មានអាយុទៅកាន់ទីស្ងាត់ សម្បូរនៅក្នុងកម្មវង្ស មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អញកើតឡើង បាន៧៧ឆ្នាំ បានសម្រេចអរហត្តផល គុណជាតឯណានីមួយដែលសាវក ត្រូវដល់ គុណជាតទាំងអស់ (នោះ) ក៏អញបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ ម្យ៉ាងទៀត កិច្ចអ៊ុំនីមួយ ដែលអញត្រូវធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអញ បានធ្វើរួចហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចំរើនឡើងទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ (បើដូច្នោះ) អញគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃឬអ្វីហ្ន៎ ។ កាលនោះ

---

១ ព្រះទេពត្រៃ ជាបុត្តស្តេចមល្ល ហៅដោយរូបថា ទេពមល្លបុត្ត ។

វិទយបិដកេ មហាវិរដ្ឋោ

អាយស្មតោ ធាតុស្ស មល្លបុត្តស្ស ឯតទហោសិ យន្ត-
 ណាហំ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ កត្តានិ ច
 ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ។ អថខោ អាយស្មា ធាតោ មល្លបុត្តោ
 សាយល្ហាសមយំ បដិសល្ហានា វុដ្ឋិតោ យេន កកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
 និសីទិ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ អាយស្មា ធាតោ
 មល្លបុត្តោ កកវន្តំ ឯតទរោច ឥន មយ្ហំ កន្ត
 រហោកតស្ស បដិសល្ហិនស្ស ឯវំ ចេតសោ បរិវិក្កោ
 ឧទនាទិ មយា ខោ ជាតិយា សត្តាស្សន អរហន្តំ
 សច្ចិកតំ យំកិញ្ចំ សារកេន បត្តតំ សត្តំ មយា
 អនុប្បត្តំ នត្តិ ច មេ កិញ្ចំ ឧត្តរំ ករណីយំ កតស្ស
 វា បតិចយោ កិដ្ឋ ខោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវុដ្ឋំ
 ករេយ្យន្តិ តស្ស មយ្ហំ កន្ត ឯតទហោសិ យន្តណាហំ
 សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ កត្តានិ ច
 ឧទ្ទិសេយ្យន្តិ ឥត្តាមហំ កន្ត សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច

វិទយបិណ មហាវិភង្គ

ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុបានត្រិះរិះដូច្នោះថា បើដូច្នោះមានតែអញត្រូវ
 រៀបចំសេនាសនផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។
 ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងកម្មដាននៅពេល
 សាយណ្តសម័យ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ លុះព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុគង្វាល់ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 មួយហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងទីស្ងាត់ សម្ងំនៅក្នុងកម្មដានក្នុងថ្ងៃនេះ
 មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អាត្មាឯងកើតបាន៧ឆ្នាំបានសម្រេច
 អរហត្តផល គុណជាតឯណានិមួយ ដែលសាវ័កត្រូវដល់ គុណជាត
 ទាំងអស់ (នោះ) ក៏អាត្មាបានដល់ដោយលំដាប់ហើយ ម្យ៉ាងទៀត
 កិច្ចអ្វីនិមួយដែលអាត្មាគប្បីធ្វើតទៅទៀត ឬកិច្ចដែលអាត្មាបានធ្វើរួច
 ហើយ នឹងធ្វើកិច្ចនោះឲ្យចម្រើនឡើងតទៅទៀតក៏មិនមានឡើយ (បើដូច្នោះ)
 អាត្មាគប្បីធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើដល់សង្ឃ ឬអ្វីហ្ន៎ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សេចក្តីត្រិះរិះនេះកើតមានដល់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះថា បើដូច្នោះមាន
 តែអាត្មាត្រូវរៀបចំសេនាសនផង ត្រូវចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផងដល់
 ព្រះសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង់រៀបចំសេនាសនផង

ពោសកណ្ត អដ្ឋមសង្ឃទិសេសស្ស វព្វព្រវត្ត

បញ្ញាបេតុំ កត្តានិ ច ឧទ្ទិសំតុនិ ។ សាធុ សាធុ
ទព្វ តេនហិ ត្វំ សធឿស្ស សេនាសនព្វា បញ្ញាបេហិ
កត្តានិ ច ឧទ្ទិសាហិតិ ។ ឃំ កន្តេតិ ខោ អាយស្មា
ទព្វោ មល្លបុត្តោ កកវតោ បច្ចុស្សសិ ។

[២៤០] អថខោ កកវា ឃតស្មី និទានេ ឃតស្មី
បករណោ ធម្មំ កថំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ
កិក្ខុវេ សធឿ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាប-
កព្វា កត្តទ្កេសកកព្វា សម្មន្ទតុ ។ ឃំព្វា បន កិក្ខុវេ
សម្មន្ទិតព្វោ បឋមំ ទព្វោ យាចិតព្វោ យាចិត្វា ព្យត្តន
កិក្ខុនា បដិពលេន សធឿ ញាបេតព្វោ សុណាតុ បេ
កន្តេ សធឿ យទិ សធឿស្ស បត្តកលំ សធឿ
អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ សេនាសនប្បញ្ញាបកកព្វ
កត្តទ្កេសកកព្វា សម្មន្ទយ្យ ។ ឃសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
មេ កន្តេ សធឿ សធឿ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
សេនាសនប្បញ្ញាបកកព្វា កត្តទ្កេសកកព្វា សម្មន្ទតិ ។
យស្សាយស្មតោ មតិ អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស

ពេរសេរណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ និទានព្រះទព្វត្ថេរ

ចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃ ។ ព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ទេព្វ ប្រពៃណាស់ហើយ។ បើដូច្នោះអ្នកចូររៀបចំសេនាសនៈផង
ចូរចាត់ចែងចង្ហាន់ទាំងឡាយផង ដល់ព្រះសង្ឃចុះ ។ ព្រះទេព្វមល្លបុត្ត
ដ៏មានអាយុ ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយពាក្យថា
ករុណា ព្រះអង្គ ។

(២៤០) ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សំដែងធម្មកថាហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុងពេលនោះថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះសង្ឃចូរសម្មតិទេព្វមល្លបុត្ត ឲ្យជាអ្នករៀប
ចំសេនាសនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផងចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ទេព្វភិក្ខុត្រូវសង្ឃសម្មតិយ៉ាងនេះ មុនដំបូងត្រូវសង្ឃអង្វរទេព្វភិក្ខុ លុះអង្វរ
រួចហើយ ត្រូវភិក្ខុមួយរូបដែលគ្មានសាវ័ន្តវិវេជ្ញ័យសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏
ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ បើការសម្មតិ មានកាលដ៏គួរដល់សង្ឃ
ហើយ សូមព្រះសង្ឃសម្មតិទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនា-
សនៈផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ពាក្យនេះជាពាក្យសម្រាប់ញ៉ាំង
សង្ឃឲ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
ព្រះសង្ឃសម្មតិទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ
ផង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង ។ ការសម្មតិទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិគ្គោ

សេនាសនប្បញ្ញាបកេស្ស ច កត្តទ្កេសកេស្ស ច សម្មតិ
 សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ឃន អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ សេនា-
 សនប្បញ្ញាបកោ ច កត្តទ្កេសកោ ច ។ ខមតិ សង្ឃស្ស
 តស្មា តុណ្ណា ។ ឃមេតំ ជារយាមីតិ ។

[២២០] សម្មតោ ច បនាយស្មា ទព្វោ មល្ល-
 បុត្តោ សកាតានំ សកាតានំ^(១) ភិក្ខុនំ ឯកជ្ឈំ
 សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ យេ តេ ភិក្ខុ សុតន្តិកា
 តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញាមញ្ញំ
 សុតន្តំ សង្កាយិស្សន្តិកិ យេ តេ ភិក្ខុ វិនយជរា
 តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ អញ្ញាមញ្ញំ
 វិនយំ វិនិច្ឆ័និស្សន្តិកិ^(២) យេ តេ ភិក្ខុ អភិធម្មិ-
 កា^(៣) តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
 អញ្ញាមញ្ញំ អភិធម្មំ^(៤) សាកក្ខិស្សន្តិកិ យេ តេ ភិក្ខុ

---

១ សព្វត្ថ អាមេណ្ឌតំ អតតំ ហោតិ ។ ២ កត្តបិ វិនិច្ឆ័និស្សន្តិកិ ទិស្សតិ ។ ៣ ខ. ម.
 ធម្មកថិកា ។ ៤ ឧ. ម. ធម្មំ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសន្តង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង គួរដល់លោក
 ម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម (បើ) មិនគួរដល់លោកម្ចាស់
 អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ
 ជាអ្នករៀបចំសេនាសន្តង ជាអ្នកចាត់ចែងចង្ហាន់ផង សង្ឃបានសន្ទត្ថរូប
 ហើយ ។ ការសម្មតិទេវតា គួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះសង្ឃទើប
 ស្ងៀម ។ ខ្ញុំព្រះករុណា ចាំទុកនូវសេចក្តីស្ងៀមរបស់សង្ឃនេះយ៉ាងនេះ ។

(២២១) ទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុដែលសង្ឃបានសន្ទត្ថរូបហើយ ក៏
 រៀបចំសេនាសន្តងដ៏ជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានគុណធម៌
 ស្មើគ្នា ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ទព្វមល្លបុត្តដ៏មាន
 អាយុក៏រៀបចំសេនាសន្តងដ៏ជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយ
 គិតថា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះនឹងបរមគ្នាស្វាធាយនូវព្រះសូត្រ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយឯណា ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសន្តង
 ដ៏ជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់
 វិន័យទាំងឡាយនោះ នឹងវិនិច្ឆ័យវិន័យជាមួយគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំង
 ឡាយឯណា ជាអ្នករៀនព្រះអភិធម្ម ព្រះទព្វមល្លបុត្តក៏រៀបចំសេនាសន្តង
 ដ៏ជាមួយគ្នា សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នករៀនព្រះ
 អភិធម្ម នឹងសាកសួរព្រះអភិធម្មទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណា

ពេរសកណ្តោ អង្គមសង្ឃវិសេសស្ស ទព្វត្ថេវវន្ត

យាយំនោ តេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ តេ
 អញ្ញមញ្ញំ ន ព្យាពាជិស្សន្តិទិ យេ តេ ភិក្ខុ វិញ្ញាណ-
 កម៌កា កាយទន្ធិពហុលា វិហារន្តិ តេសំបិ ឯកជ្ឈំ
 សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ឥមាយបិមេ អាយស្មន្តោ^(១)
 វតិយា អង្គស្សន្តិទិ យេ តេ^(២) ភិក្ខុ វិកាលេ
 អាគច្ឆន្តិ តេសំបិ តេជោជានុំ សមាបជ្ជិត្វា តេនេវ អា-
 លោកេន សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ។ អបិស្សុ ភិក្ខុ
 សញ្ជុច្ឆ វិកាលេ អាគច្ឆន្តិ មយំ អាយស្មតោ ទព្វស្ស
 មល្លបុត្តស្ស ឥទ្ធិប្បាជិហារិយេ បស្សិស្សាមាតិ ។ តេ
 អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវំវទេន្តិ អម្ពាគំ
 អារុសោ ទព្វ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ ។ តេ អាយស្មា
 ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឯវំ វទេតិ កត្តាយស្មន្តោ^(៣) ឥច្ឆន្តិ
 កត្ត បញ្ញាបេតិ ។ តេ សញ្ជុច្ឆ ទ្វេវ អបទិស្សន្តិ

១ កត្តិ អាយស្មន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. យេបិ តេ ។ ម. វ. យេបិ ។ ៣ ឧ. វ. កត្តាយស្មន្តា ។

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៨ និទានព្រះទព្វញ្ញ

ជាអ្នកចំរើនឈាន ព្រះទេពមល្យបុត្តក៏រៀបចំសេនាសនក្នុងទីជាមួយគ្នា
 សម្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកចំរើនឈានទាំងឡាយ
 នោះ មិនបៀតបៀនគ្នាទៅវិញទៅមក ភិក្ខុទាំងឡាយឯណាជាអ្នកពោល
 គិរិបានកថា^(១) ច្រើនដោយការថ្មមខ្លួន ព្រះទេពមល្យបុត្ត ក៏រៀបចំសេនា-
 សនជាមួយគ្នា ដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ដោយគិតថា លោកដ៏មាន
 អាយុទាំងឡាយនេះ នឹងនៅទាល់ភ្លឺដោយពោលនូវគិរិបានកថានេះ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយឯណាមកដល់ក្នុងពេលដែលនឹងត ព្រះទេពមល្យបុត្តក៏ចូលកាន់
 តេជោធាតុ^(២) ហើយរៀបចំសេនាសនដោយពន្លឺនៃតេជោធាតុ ដើម្បី
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ។ ជួនកាលមានភិក្ខុទាំងឡាយក្លែងក្លាយ ហើយមក
 ក្នុងពេលនឹងត ដោយគិតថាយើងទាំងឡាយ នឹងឃើញឥទ្ធិបាដិហារិយ៍
 របស់ទេពមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅរកព្រះទេពមល្យបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសាទេព លោកចូររៀបចំ
 សេនាសនដើម្បីយើងទាំងឡាយ ។ ព្រះទេពមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ពោល
 នូវពាក្យយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា លោកទាំងឡាយដ៏មានអាយុ
 ចង់បានក្នុងទីណា ខ្ញុំត្រូវរៀបចំក្នុងទីដូចម្តេច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ

១ ពាក្យពោលដូចជាពាក្យគិរិបាន គឺនិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ជាពាក្យក្រៅធម៌វិន័យ ។
 ២ ព្រះទេពមល្យបុត្តចូលឈានក្នុងពេលនោះយកភ្លើងជាអាវុណ្ណ ឬដាក់សំណុំ ។

វិធីបដិភេ មហាវិកត្តោ

អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ ភិជ្ឈក្សដេ បព្វតេ សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ^(១) ចោវប្បទាតេ សេនា-
 សនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ ឥសិភិលិបស្សេ
 កាឡិសីណាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អា-
 វុសោ ទព្វ វេការបស្សេ សន្តបណ្ណាគុហាយំ សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ សីតវិនេ សប្បសោ-
 ណ្ឌិកបញ្ញាវេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ
 ទព្វ តោមជកកន្ទរាយំ^(២) សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ
 អាវុសោ ទព្វ តិណ្ណកកន្ទរាយំ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ
 អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ តោចោតកកន្ទរាយំ^(៣) សេនាសនំ
 បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ តោចោទារាមេ សេនា-
 សនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ ជីវកម្មវិនេ សេ-
 នាសនំ បញ្ញាបេហិ អម្បាភកំ អាវុសោ ទព្វ មន្ទ-
 ក្ខិស្មី មិកទាយេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ តិ ។ ភេសំ
 អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ តេជោនាតុំ សមាបដិត្តា

---

១ ភិកោ បរិទព្វាគ្យាលបដំ សព្វត្ថ ន ទិស្សតិ ។ ២ កេវិភិកន្តរាយន្តិកត្ថចិ បោតុកេ ទិស្សតិ។
 ម បោតមកកន្ទរាយំ ។ ៣ កោចោទកន្ទរាយំ ។

វិទយបិណ្ឌ មហាវិកត្ត

(ខ្លះ) ក៏ក្លែងចង្អុលទៅរកទីឆ្ងាយដោយពាក្យថា ម្នាលអារុសោទ្យ លោក
 ចូររៀបចំសេនាសនលើភ្នំគិដ្ឋក្នុង ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុ-
 សោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសនជិតជ្រោះសម្រាប់ម្នាក់ចោរ ដើម្បី
 យើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសនលើ
 កាឡសិលានាខាងភ្នំសិគិលី ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ
 លោកចូររៀបចំសេនាសនក្នុងសត្តបណ្ណគុហានាខាងភ្នំវេការ ដើម្បីយើង
 ទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបញ្ចក្ក
 ឈ្មោះសប្បសោណ្ឌកក្នុងវៃត្រិតជាក់ (វៃត្រជាំ) ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ
 ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះគោមដ
 ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសន
 ទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះតិន្ទ ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ
 លោកចូររៀបចំសេនាសនទៀបច្រកភ្នំឈ្មោះកបោត ដើម្បីយើងទាំង
 ឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសនក្នុងតបោទាពម
 ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោកចូររៀបចំសេនាសន
 ក្នុងដីវកម្មវន ដើម្បីយើងទាំងឡាយចុះ ម្នាលអារុសោទ្យ លោក
 ចូររៀបចំសេនាសនក្នុងវៃត្រឈ្មោះមទ្ធកុច្ឆិ ជាទីឲ្យអភ័យដល់ម្រឹគ ដើម្បី
 យើងទាំងឡាយចុះ ។ ព្រះទ្រង់មល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏ចូលកាន់តែជាធាតុ

ធរសកល្ហោ អធិបសង្កាទិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកវិញ្ញវត្ថុ

អង្គលីយា ជលមាណាយ បុរតោ បុរតោ កច្ចតិ ។ តេបិ
តេនេវ អាណាគេន អាយស្មតោ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស
បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ កច្ចន្តិ ។ តេសំ អាយស្មា ទព្វោ
មល្លបុត្តោ ឃំ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិ អយំ មញ្ញោ
ឥទំ បីបំ អយំ ភិសី ឥទំ ពិម្ពោហានំ ឥទំ វច្ឆដ្ឋានំ ឥទំ
បស្សវដ្ឋានំ ឥទំ ចានីយំ ឥទំ បរិកោជនីយំ អយំ
កត្តរទណ្ណោ ឥទំ សង្ឃស្ស កតិកសណ្ណានំ ឥមំ
កាលំ បរិសិទ្ធាំ ឥមំ កាលំ និក្ខមិត្តព្វន្តិ ។ តេសំ
អាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្តោ ឃំ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្តា
បុននេវ វេទ្ធពរំ បច្ឆាកច្ចតិ ។

[២៤២] តេន ទោ បន សមយេន មេត្តិយកុម្មជកា
ភិក្ខុ នវកា ថេវ ហោន្តិ អប្បបុត្តា ច យានិ សង្ឃស្ស
លាមកានិ សេនាសនានិ តានិ តេសំ ចាបុណ្ណន្តិ
ណាមកានិ ច កត្តានិ ។ តេន ទោ បន សមយេន

ពេលវេលា សង្ឃទំលេងទី ៨ និទានមេត្តិយកម្មជកភិក្ខុ

(ចំរើនគេដាក់សិណ) ហើយមានម្រាមដៃដីក្នុងរឿង ដើរទៅក្នុង
 ទីខាងមុខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ដើរទៅអំពីខាងក្រោយ ។ នៃ
 ព្រះទព្វមល្លបុត្តដោយពន្លឺនោះឯង ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ រៀប
 ចំកាលសេនាសនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះដោយរបៀបយ៉ាងនេះគឺ នេះ
 ត្រៃ នេះតាំង នេះពូក នេះខ្នើយ នេះទ័សម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វធំ នេះ
 ទ័សម្រាប់ដោះទុក្ខសត្វតូច នេះទឹកសម្រាប់ផឹក នេះទឹកសម្រាប់ប្រើ
 ប្រាស់ នេះឈើច្រត់ នេះទឹកតិកសញ្ញារបស់សង្ឃ ពេលនេះត្រូវអ្នក
 ទាំងឡាយចូល ពេលនេះត្រូវអ្នកទាំងឡាយចេញ ។ ព្រះទព្វមល្លបុត្ត
 ដ៏មានអាយុ រៀបចំសេនាសនយ៉ាងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ហើយ
 ក៏និមន្តត្រឡប់មកវត្តវេទ្យវេនវិញ ។

(២២២) សម័យនោះឯង មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជក^(១)ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ជាអ្នកបួសថ្មីផង មានបុណ្យតិចផង សេនាសនទាំងឡាយឯណា ដែល
 ថោកទាប ជាសេនាសនរបស់សង្ឃ សេនាសនទាំងឡាយនោះតែង
 បានមកមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ ទាំងកត្តណា ដែលថោកទាប ក៏តែង
 បានមកភិក្ខុទាំងពីររូបនោះដែរ ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ

---

១ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុទាំងពីររូបនេះ ជាមេត្តិកម្ម ។ រាប់បញ្ចូលក្នុងធម្មត្ថិយភិក្ខុ ប៉ុន្តែ
 ភិក្ខុពីររូបនេះជាមនុស្សវែងខ្លីព្រៀវព្រាវដាច់គេ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

រាជគហោ មនុស្សា វច្ឆន្តិ ថេរវា ភិក្ខុ ភិក្ខុ អភិសំខារិកំ ។^(៦)
 ធាតុ សប្បិបំ តេលំបំ ទុត្តិកង្កំបំ មេត្តិយក្រម្មជ-
 កាណំ បន ភិក្ខុ ថាកតិកំ ទេន្តិ យថារទ្ធិ
 កាណាជកំ តិលង្កុទ្ធិយំ ។ តេ បច្ឆាកតំ បិណ្ណាចាត-
 ប្បដិក្កតា ថេរ ភិក្ខុ បច្ឆន្តិ ត្រ្យាកំ អាវុសោ កត្តក្ក-
 កំ អហោសំ ត្រ្យាកំ អាវុសោ កត្តក្ក កំ អហោសីតិ ។
 ឯតាច្ឆេ ថេរ ឯវំ វទេន្តិ អម្បាកំ អាវុសោ សប្បិ
 អហោសំ តេលំ អហោសំ ទុត្តិកង្កំ អហោសីតិ ។
 មេត្តិយក្រម្មជកា បន ភិក្ខុ ឯវំ វទេន្តិ អម្បាកំ
 អាវុសោ ន តិញ្ចំ អហោសំ ថាកតិកំ យថារទ្ធិ
 កាណាជកំ តិលង្កុទ្ធិយំ ។

[២៤៣] តេន ខោ បន សមយេន កល្យាណកត្តិ-

កោ គហបតិ សង្ឃស្ស ចក្កកកតំ ទេតិ និច្ចកតំ ។

១ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ឥតោ បរិ បិណ្ណាបាតន្តិបំ ទិស្សតិ ។

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ចង់ឲ្យសប្បុរស ប្រើផង សម្មុទ្ធក្នុងក្នុង^(១)ផង ដែល
 គេតាក់តែងដើម្បីកុំទាំងឡាយជាថេរ តែមនុស្សទាំងឡាយនោះ ឲ្យបាយ
 ចុងអង្ករ មានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ ដែលខ្លួនប្រារព្ធហើយយ៉ាងណា ជា
 ប្រក្រតី ដល់មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ ឆាន់
 ចង្ហាន់រួចហើយក៏សួរភិក្ខុទាំងឡាយជាថេរថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ក្នុងរោងកត្តរបស់ពួកលោក មានអ្វីខ្លះ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ វត្ថុអ្វីខ្លះ
 មានក្នុងរោងកត្តរបស់លោកទាំងឡាយ ។ ព្រះថេរទាំងឡាយ ពួកខ្លះ
 ប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ ក្នុងរោងយើងមានសប្បុរស ក្នុងរោងយើង
 មានប្រដី ក្នុងរោងយើងមានសម្មុទ្ធក្នុងក្នុង ។ ឯមេត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មជកភិក្ខុ
 និយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងគ្មានវត្ថុអ្វីបនិចបន្តចទេ
 មានតែបាយចុងអង្ករនឹងទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរ តាមដំណើរដែលគេប្រារព្ធជា
 ប្រក្រតីប៉ុណ្ណោះ ។

(២២៣) សម័យនោះឯង មានគហបតី (ម្នាក់) ឈ្មោះកល្យាណ-
 ភត្តិក^(២)តែងប្រគេននិច្ចកត្ត (ក្នុងមួយថ្ងៃ) ៤ សម្រាប់ដល់ព្រះសង្ឃ ។

១ ប្រែតាមសព្វថា សម្មាចំបង់គួរសេដាតិសៃសាចំដំក្រៃលែង ។ ជាឈ្មោះសម្មាចំ
 ដែលអ្នកមជ្ឈិមបរេសប្រឹក្សាដាន់គោះ ។ ២ គហបតីនេះ មានចង្ហាន់ខ្លួនប្រពៃ ធ្លាញ់
 ពីហោណាស់ ។

ពេរសកលោ អដ្ឋមសង្ខារិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកានំកុរុ

សោ កត្តកេ សប្បត្តនារោ ឧបតិដ្ឋិតា បរិសតិ ។ អញ្ញោ
ឧទនេន បុច្ឆនិ អញ្ញោ សូបេន បុច្ឆនិ អញ្ញោ តេលេន
បុច្ឆនិ អញ្ញោ ឧត្តិកត្តេន បុច្ឆនិ ។ តេន ខោ បន
សមយេន កល្យាណកត្តិកស្ស កហបតិលោ កត្ត
ស្វាគនាយ មេត្តិយកុម្មជកានំ កិក្ខុនំ ឧទ្ធិដ្ឋនិ ហោតិ ។
អថខោ កល្យាណកត្តិកោ កហបតិ អាវមំ អកមាសិ
កេនចិទេវ ករណីយេន ។ សោ យេនាយស្មា ទញ្ញោ
មល្លបុត្តោ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ ទព្វំ
មល្លបុត្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ
និសីទ្ធិ ខោ កល្យាណកត្តិកំ កហបតិ អាយស្មា
ទញ្ញោ មល្លបុត្តោ ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សសិ សមាទ-
បេសិ សមុត្តេជេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថខោ កល្យា-
ណកត្តិកោ កហបតិ អាយស្មតា ទញ្ញេន មល្លបុត្តេន
ធម្មិយា កថាយ សន្តស្សតោ សមាទបិតោ សមុត្តេជិ-
តោ សម្មហំសិតោ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទរោប
កស្ស កន្តេ អញ្ញាកំ យវេ ស្វាគនាយ កត្តំ ឧទ្ធិដ្ឋនិ ។
មេត្តិយកុម្មជកានំ ខោ កហបតិ កិក្ខុនំ តុញ្ញាកំ យវេ

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយកុម្មជកកំពូ

គហបតីនោះ ព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ ចូលទៅបម្រើអង្គាស (ព្រះសង្ឃ) ក្នុង
 រោងភត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃៗ ខ្លះសួររកបាយ ខ្លះសួររកសម្ល ខ្លះសួររក
 ប្រេង ខ្លះសួររកសម្លធុត្តិភិក្ខុ ។ សម័យនោះឯង មេត្តិយនឹងកុម្មជកភិក្ខុត្រូវ
 វេនទទួលចង្ហាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែករបស់គហបតី ឈ្មោះកល្យាណភត្តិក ជាចង្ហាន់
 ដែលភត្តទ្តេសក^(១)ភិក្ខុសំដែងឲ្យ ។ គ្រានោះគហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក
 បានទៅកាន់អាហារដោយមានកិច្ចការអ្វីមួយដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ ។ គហបតី
 នោះចូលទៅរកព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏
 ថ្វាយបង្គំព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 ព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ បាននិយាយពន្យល់គហបតីឈ្មោះកល្យាណ-
 ភត្តិកឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្នាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យ
 ដ៏ប្រកបដោយធម៌ ។ លំដាប់នោះ គហបតីឈ្មោះកល្យាណភត្តិក កាល
 ដែលព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យជឿ
 ជាក់ ឲ្យខ្ចីឃ្នាត ឲ្យរីករាយព្រម ដោយពាក្យដ៏ប្រកបដោយធម៌ (ដូច្នោះ)
 ពោលនូវពាក្យនេះនឹងព្រះទេព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកម្ចាស់
 ដ៏ចម្រើន ភត្តិកដ៏ផ្ទះរបស់យើងក្នុងថ្ងៃស្អែក លោកម្ចាស់បានចាត់ឲ្យលោក
 អង្គណា ។ ព្រះទេព្វមល្លបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់គហបតី ភត្តិកដ៏ផ្ទះរបស់អ្នក

---

១ កំពូដែលសង្ឃសន្មតឲ្យជាអ្នកសំដែងភត្តិកដល់កំពូទាំងពួង ។

វិទយបំណិព មហាវិកង្កោ

ស្វាតនាយ កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋន្តិ ។ អថខោ កល្យាណកត្តិកោ
 កហបតិ អនត្តមនោ អហាសិ កថំ ហិ នាម មាប.
 ភិក្ខុ អម្ពាតំ យវេ កុញ្ញស្សន្តិភិ យវំ កន្ធា ទាសី
 អាណាបេសិ យេ ជេ ស្មេ កត្តិកា អាតច្ចន្តិ តេ
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាណាជកេន តិលដ្ឋ-
 ធុតិយេន បរិសាតិ ។ វវំ អយ្យាតិ ខោ សា ទាសី
 កល្យាណកត្តិកស្ស កហបតិនោ បច្ចស្សេសិ ។
 អថខោ មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ ហិយ្យេ ខោ អាវុសោ
 អម្ពាតំ កល្យាណកត្តិកស្ស កហបតិនោ យវេ^(១)
 កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋំ ស្មេ អម្មេ កល្យាណកត្តិកោ កហបតិ
 សប្បត្តនារោ ឧបតិដ្ឋិត្វា បរិសិស្សតិ អញ្ញេ ធុននេន
 បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ ស្មបេន បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ តេលេន
 បុច្ឆិស្សន្តិ អញ្ញេ ឧត្តរិកដ្ឋេន បុច្ឆិស្សន្តិភិ ។ តេ តេនេវ
 សោមនស្សេន ន ចិត្តវបំ រត្តិយា សុប្បសុ ។ អថខោ
 មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ បុព្វល្អាសមយំ និវាសេត្វា
 បត្តិច្ឆិវាមនាយ យេន កល្យាណកត្តិកស្ស កហបតិនោ

---

១ ឧ ប. បោត្តកេសុ ន ទិស្សតិ ។

វិសេសបិណ្ឌ មហាវិក្ក

ក្នុងថ្ងៃស្អែក អាត្មាបានចាត់ឲ្យដល់មេត្តិយនឹងក្រុមជក់ក្រុមទាំងឡាយ ។

គ្រានោះគហបតីឈ្មោះកល្យាណកត្តិក៏មានសេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត ដោយគិតថា ចុះហេតុអ្វីបានជាក្រុមក្រក់ទាំងឡាយ នឹងត្រូវឆាន់បង្ហាន់ក្នុងផ្ទះយើងដែរ (លុះគិតដូច្នោះហើយ) ក៏ទៅផ្ទះបង្គាប់ទាសីថា វែហង វែស្តកត្រូវពួកលោកណាមកទទួលបង្ហាន់ ហងឯងចូរក្រាលអាសនក្នុងជង្រឹក ហើយអង្គាសលោកទាំងនោះដោយបាយប្រុងអង្ករមានទឹកជ្រក់ជាគំរប់ពីរចុះ ។ ខ្ញុំស្រីនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យគហបតីឈ្មោះកល្យាណកត្តិកដោយពាក្យថា ចា៖ អ្នកម្ចាស់ ។ កាលនោះមេត្តិយក៏នឹងក្រុមជក់ក្រុមទាំងឡាយគិតគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ បង្ហាន់ក្នុងផ្ទះគហបតីឈ្មោះកល្យាណកត្តិក សង្ឃបានសំដែងឡើងដល់យើងទាំងឡាយ អំពីថ្ងៃម្សិលមិញហើយ វេលាព្រឹកវែស្តកគហបតីឈ្មោះកល្យាណកត្តិកព្រមទាំងកូនប្រពន្ធ នឹងចូលមកជិតបម្រែបម្រាសអង្គាសយើង ក៏ក្រុមទាំងឡាយដទៃៗខ្លះនឹងសួររកបាយខ្លះនឹងសួររកសម្ល ខ្លះនឹងសួររកប្រេង ខ្លះនឹងសួររកសម្បុត្តិក្នុង ។ ដោយសេចក្តីសោមនស្សនោះឯង មេត្តិយក៏នឹងក្រុមជក់ក្រុមនោះ ទុកជាបង្កើតយ៉ាងណា ក៏ដេកមិនលក់អស់មួយយប់ ។ គ្រានោះ មេត្តិយក៏នឹងក្រុមជក់ក្រុមព្រឹកឡើងក៏ស្ងៀមដណ្តប់ហើយទ្រង់បាត់នឹងចិវ៌ចូលទៅកាន់ទីលំនៅ

ពោសកល្លោ អដ្ឋមសង្ខារិសេសស្ស មេត្តិយកុម្មជកកិក្ខុវុត្ត

ជិវេសនំ តេនុបសង្កម្មេសុ ។ អទ្ទសា ខោ សា
 នាសី មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ ទ្វារោ វ អាគច្ឆន្តេ ជិស្វាន
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ
 ឯតទោច ជិសីទថ កន្លេតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកានំ
 កិក្ខុនំ ឯតទហោសិ ជិស្សំសយំ ខោ ន តាវ កន្តំ សិទ្ធិ
 កវិស្សតិ យថា មយំ កោដ្ឋកេ ជិសីទាបិយាមាតិ^(១) ។
 អថខោ សា នាសី កាលាជកេន តិលដ្ឋន្តិយេន ឧប-
 កញ្ចំ កុញ្ញថ កន្លេតិ ។ មយំ ខោ កតិជំ និច្ចកត្តិកាតិ ។
 ជាធាមិ អយ្យា និច្ចកត្តិកាតិ អបិចាហំ ហិយ្យោ វ
 កហបតិ អាណត្តា យេ ជេ ស្មេ កត្តិកា អាគច្ឆន្តិ តេ
 កោដ្ឋកេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា កាលាជកេន តិលដ្ឋ-
 ន្តិយេន បរិសាតិ កុញ្ញថ កន្លេតិ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្ម-
 ជកា កិក្ខុ ហិយ្យោ ខោ អាវុសោ កល្យាណកត្តិកោ
 កហបតិ អាវមំ អគមាសិ ទព្វស្ស មល្លបុត្តស្ស សន្តិកេ

---

១ សព្វត្ថ និសីទាបេយ្យាមាតិ ទិស្សតិ ។

តេសតណ្ហ សង្ឃទិសេសទី៧ និទានមេត្តិយកុម្មុជិកភិក្ខុ

របស់គហបតីឈ្មោះកល្យាណភិក្ខុ ។ ខ្ញុំស្រីនោះបានឃើញមេត្តិយភិក្ខុនឹង
 កុម្មុជិកភិក្ខុតាំងពីនិមន្តមកពីបម្បាយ លុះឃើញហើយក៏ក្រាលអាសនក្នុង
 ជង្រឹក ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមេត្តិយកុម្មុជិកភិក្ខុ (ទាំងពីររូប) ថា
 បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំងឡាយគង់ (ក្នុងទីនេះ) ចុះ ។ កាល
 នោះ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មុជិកភិក្ខុ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ប្រហែលជាចង្ហាន
 មិនទាន់ឆ្អិនទេដឹង បានជាគេឲ្យយើងអង្គុយក្នុងជង្រឹក (នេះ) ។ ខ្ញុំស្រីនោះ
 ក៏លើកបាយចុងអង្ករជាគំរប់ពីរមុខនឹងទឹកជ្រក ហើយនិយាយនឹងមេត្តិយ-
 ភិក្ខុនឹងកុម្មុជិកភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកទាំង
 ឡាយឆាន់ចុះ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មុជិកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អូស្រី យើងទាំង
 ឡាយសុទ្ធតែជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចកត្ត ។ ខ្ញុំស្រីនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំព្រះករុណា
 ដឹងថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយជាអ្នកត្រូវវេនបាននិច្ចកត្តហើយ តែថាម្សិល
 មិញ គហបតីបង្គាប់ខ្ញុំព្រះករុណា ថា នៃហង លោកទាំងឡាយឯណាត្រូវ
 ការដោយចង្ហាន់និមន្តមកក្នុងថ្ងៃស្អែក ហងឯងចូរក្រាលអាសនក្នុងជង្រឹក
 ចុះ ហើយអង្កាសលោកទាំងនោះ ដោយបាយចុងអង្ករជាគំរប់ពីរមុខនឹងទឹក
 ជ្រក (ហេតុនោះ) បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ សូមលោកឆាន់ចុះ ។
 លំដាប់នោះមេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មុជិកភិក្ខុគិតគ្នាថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលពីថ្ងៃ
 ម្សិល គហបតីឈ្មោះកល្យាណភិក្ខុ បានទៅកាន់សំណាក់ព្រះទេពមល្លបុត្ត

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

និស្សំសយំ ខោ មយំ ទព្វេន មល្លបុត្តេន កហាបតិលោ
 សន្តិកេ បរិកិណ្ឌិតិ ។ តេ តេនេវ ទោមនស្សេន ន
 ចិត្តវបំ កុញ្ញិសុ ។ អថខោ មេត្តិយកុម្មជកា កិក្ខុ
 បញ្ញាកតំ បិណ្ឌាទាតប្បដិក្កនា អារាមំ កត្វា បត្តិចរិវំ
 បដិសាមេត្វា ពហារាមកោដ្ឋកេ សដ្ឋាដិបល្លត្តិកាយ
 និសីទីសុ តុណ្ហិក្ខតា មដ្ឋក្ខតា បត្តិក្ខតា អណោមុខា
 បជ្ឈាយន្តា អប្បដិកាលា ។

(២២២) អថខោ មេត្តិយា កិក្ខុនិ យេន មេត្តិយកុម្ម-
 ជកា កិក្ខុ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មេត្តិយកុម្មជកេ
 កិក្ខុ ឯតទរោច វន្តាមិ អយ្យាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ មេត្តិយ-
 កុម្មជកា កិក្ខុ ណាលបីសុ ។ ទុតិយម្បិ ខោ ។ បេ ។
 តតិយម្បិ ខោ មេត្តិយា កិក្ខុនិ មេត្តិយកុម្មជកេ កិក្ខុ
 ឯតទរោច វន្តាមិ អយ្យាតិ ។ តតិយម្បិ ខោ មេត្តិយកុ-
 ម្មជកា កិក្ខុ ណាលបីសុ ។ ក្យាហំ អយ្យានំ អបរជ្ឈាមិ
 កិស្សំ មិ អយ្យា ណាលបដ្ឋិតិ ។ តថា ហិ បន ត្វំ កតិណិ
 អម្មេ ទព្វេន មល្លបុត្តេន វិហេវិយមាទេ អដ្ឋបេក្ខសីតិ ។

លោកស្រីលោក អង្គមសង្ឃទីសេសស្ស មេត្តិយាភិក្ខុនិរុត្ត

ក្បាល អយ្យក ករោមីតិ ។ សចេ ខោ ត្វំ ភតិជិ
 ឥច្ឆយ្យាសិ អន្តរំ ភកវា ទត្វំ មល្លបុត្តំ ធាសា-
 បេយ្យាតិ ។ ក្បាល អយ្យក ករោមី កី មយា
 សក្កា កាតុន្តិ ។ ឃហំ ត្វំ ភតិជិ យេន ភកវា
 តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភកវន្តំ ឃំ វាទេហំ ឥទំ
 ភន្តំ ទច្ឆន្តំ ទប្បដិវ្វបំ យាយំ ភន្តំ ទិសា អកយា
 អនិទិត្តា អនុបទ្កវា សាយំ ទិសា សកយា សន្និទិត្តា
 សឧបទ្កវា យតោ និវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មព្រា
 អាទិត្តំ អយ្យនម្មិ ទព្វេន មល្លបុត្តេន ទ្វិសិតាតិ ។ ឃំ
 អយ្យាតិ ខោ មេតិយា ភិក្ខុនិ មេតិយកុម្មជកានំ
 ភិក្ខុនំ បដិស្សត្វា យេន ភកវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
 សង្កមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឃកមន្តំ អដ្ឋាសិ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី៧ និទានមេត្តិយារិក្ខុនិ

មេត្តិយារិក្ខុនិស្សរថា (បើដូច្នោះ) លោកម្ចាស់ឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ។
 មេត្តិយារិក្ខុនិក្នុងក្រុមជកកិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី បើនាងចង់ឲ្យព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគធ្វើឲ្យទ្វេមល្លបុត្រវិនាស (នោះ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងធ្វើ
 ទ្វេមល្លបុត្រវិនាសក្នុងថ្ងៃនេះពុំខាន ។ មេត្តិយារិក្ខុនិស្សរថា ចុះលោក
 ម្ចាស់រាល់អង្គឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេច ខ្ញុំអាចធ្វើម្តេច ។ មេត្តិយារិក្ខុនិក្នុងក្រុមជក
 កិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់បួនស្រី ចូរនាងមក ចូរនាងចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅគាល់ហើយ ចូរនាងក្រាបទូលពាក្យយ៉ាងនេះនឹងព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការបិទបាំង
 មិនមែនជាការសមគួរសោះឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែល
 មិនមានភ័យ មិនមានចង្រៃ មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកប
 ដោយភ័យ ប្រកបដោយចង្រៃ ប្រកបដោយឧបទ្រពវិញ ទឹកនៃនឹងណា
 ដែលមិនធ្លាប់មានខ្យល់ ទឹកនៃនឹងនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជា
 ទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រែជាភ្លាម ឥឡូវព្រះទ្វេមល្លបុត្រជាម្ចាស់លោកប្រទូស្ត^(១)
 នឹងខ្ញុំម្ចាស់ហើយ ។ មេត្តិយារិក្ខុនិទទួលស្តាប់ពាក្យមេត្តិយារិក្ខុនិក្នុងក្រុមជក-
 កិក្ខុ ដោយពាក្យថា យ៉ាងហ្នឹងហើយលោកម្ចាស់ រួចហើយចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ

---

១ ជាពាក្យបញ្ចៀស សំដៅសេចក្តីថាសេពមេបុន ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវត្តោ

ឯកមន្តំ បីតា ខោ មេតិយា ភិក្ខុនិ កកវន្តំ ឯតទរោច
 ឥទំ កន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បដិវ្យបំ យាយំ កន្តេ ទិសា អកយា
 អនីតិកា អនុបទ្គវា សាយំ ទិសា សកយា សន្ត)តិកា
 សឧបទ្គវា យតោ ជីវាតំ តតោ បវាតំ ឧទកំ មពោ
 អាទិត្តំ អយ្យនម្មិ ទព្វេន មល្លបុត្តេន ទ្វិសិតាតិ ។

[២៤៥] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាបេត្វា អាយស្មន្តំ ទព្វំ
 មល្លបុត្តំ បដិប្បង្គំ សាសិ ត្ថំ ទព្វ ឯវ្យបំ កត្តា
 យថាយំ ភិក្ខុនិ អាហាតិ ។ យថា មំ កន្តេ កកវា
 ជានាតីតិ ។ ទុតិយម្មិ ខោ កកវា ។ បេ ។ តតិយម្មិ
 ខោ កកវា អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទរោច
 សាសិ ត្ថំ ទព្វ ឯវ្យបំ កត្តា យថាយំ ភិក្ខុនិ
 អាហាតិ ។ យថា មំ កន្តេ កកវា ជានាតីតិ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិវាទ

ហើយស្ថិតនៅក្នុងទីជម្រក ។ មេត្តិយាក្នុងនិរុទ្ធស្ថិតនៅក្នុងទីជម្រក
 ហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន ការនេះមិនមែនជាការបិទបាំង មិនមែនជាការសមគួរសោះ
 ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទិសណាដែលមិនធ្លាប់មានក៏យេ មិន
 មានច្រើន មិនមានឧបទ្រព ទិសនោះត្រឡប់ជាប្រកបដោយភ័យ ប្រកប
 ដោយច្រើន ប្រកបដោយឧបទ្រពវិញ ទឹកនៃនិរុទ្ធស្ថិតដែលមិនធ្លាប់មាន
 ខ្យល់ ទឹកនៃនិរុទ្ធស្ថិតនោះត្រឡប់ជាមានខ្យល់ទៅវិញ ដូចជាទឹកធ្លាប់ត្រជាក់ប្រែ
 ជាក្តៅ ឥឡូវព្រះទ្រព្យមល្យបុត្តជាម្ចាស់លោកប្រទូស្តនឹងខ្ញុំព្រះអង្គហើយ ។

(២៥៥) ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរបញ្ជាក់ព្រះទ្រព្យមល្យបុត្តដ៏មានអាយុក្មេង
 ពេលនោះថា ម្ចាស់ទ្រព្យៈ អ្នករលឹកឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថា យ៉ាងណា
 អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះមែនឬទេ ។ ព្រះទ្រព្យមល្យបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជ្រាបនូវខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត
 ហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានបន្ទូលសួរព្រះទ្រព្យមល្យបុត្តដ៏មាន
 អាយុជាតំបន់ ។ បេ ។ ជាតំបន់ថា ម្ចាស់ទ្រព្យៈ អ្នករលឹក
 ឃើញឬទេ នាងភិក្ខុនីនេះថា យ៉ាងណា អ្នកឯងបានធ្វើយ៉ាងនោះ
 មែនឬទេ ។ ព្រះទ្រព្យមល្យបុត្តក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

កេសកណ្តោ អង្គមសង្ឃវិសេសស្ស មេត្តិយារក្ខត្តវិគុ

ន ខោ ទត្វ ទត្វា ឃំ ជិត្វេវេន្តិ សេ តយា កតំ
 កតន្តំ វទេហិ សេ តយា អកតំ អកតន្តំ វទេ-
 ហិតំ ។ យតោហំ កន្តេ ជាតោ ជាកិជាជាមិ សុប្បិ-
 នន្តេនបិ មេត្តំ ធម្មំ មជ្ជិមេវិតា បកេវ ជាគរោតិ ។
 អថខោ កករា កិក្ខុ អាមន្តេសំ តេនហិ កិក្ខុវេ មេត្តិយំ
 កិក្ខុនី ធាសេថ ឥមេ ច កិក្ខុ អនុយុញ្ញាថាតិ ។ វទំ
 វត្តា កករា ទុដ្ឋាយាសថា វិហារំ ចារិសំ ។ អថខោ តេ
 កិក្ខុ មេត្តិយំ កិក្ខុនី ធាសេសុំ ។ អថខោ មេត្តិយ កុម្ម-
 ជណា កិក្ខុ តេ កិក្ខុ ឯតទរោចំ ថា អារុសោ មេត្តិយំ
 កិក្ខុនី ធាសេថ ន សា កិក្ខុ អថវជ្ឈិតំ អម្រោហិ សា
 ទុស្សាហិតា កុបិតេហិ អនត្តមនេហិ ចារិជាធិប្បាយេ-
 ហិតំ ។ កី បទ តុម្រេ អារុសោ អាយ ឥន្តំ ទត្វំ មល្លប្បត្តំ

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៨ និទានមេត្តិយាកិក្ខុនី

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាប់នូវខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះបរមគ្រូ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ទេព្វៈ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនពោលបណ្តោះបរិណាយ៉ាង
នេះទេ បើអំពើដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរប្រាប់ថា ខ្ញុំធ្វើហើយ បើ
អំពើដែលអ្នកមិនបានធ្វើទេ អ្នកចូរប្រាប់ថា ខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ព្រះទេព្វ-
មល្លបុត្រក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដួងកើតមក
សូម្បីតែយល់សប្តិសេពមេម៉ែនធម្មក៏មិនដែលស្គាល់សោះឡើយ នឹងបាច់
ពោលទៅថ្វីដល់ការរលឹក (នោះ) ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីសឹកចេញ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកទាំង
ឡាយចូរសាកសួរភិក្ខុទាំងឡាយនេះមើល ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ក៏ក្រែកចាកអាសនៈចូលទៅកាន់វិហារវិញ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនោះក៏ឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីសឹកក្នុងពេលនោះ ។ ទើបមេត្តិយាកិក្ខុនីក្នុង
ជកភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុទាំងឡាយនោះថា ម្ចាស់ អារុសោ ចូរលោក
កុំផ្សំកមេត្តិយាកិក្ខុនី ។ នោះ ឥតមានកំហុសសោះទេ (ហេតុដើមមកពី)
យើងខ្ញុំមិនសប្បាយចិត្ត (យើង) ចង់ឲ្យទេព្វមល្លបុត្រឃ្នាតចាកសមណភេទ
ទើបឲ្យមេត្តិយាកិក្ខុនីនោះប្រឹងប្រែងឡើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា ម្ចាស់
អារុសោ អ្នកហ៊ានចោទព្រះទេព្វមល្លបុត្រដ៏មានអាយុ ដោយអាបត្តិបារាជីក

វិសយបិដកេ មហាវិវត្តោ

អម្បលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 ឯវមារុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កថំ ហិ នាម
 មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទតំ មល្លបុត្តំ
 អម្បលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សន្តិ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ កករតោ ឯតមត្តំ អាហារេស្សំ ។
 អថទោ កករា ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី បករណេ
 ភិក្ខុសង្ឃំ សង្កិចារាមេត្តា មេត្តិយកុម្មជកេ ភិក្ខុ
 បដិប្បត្តិ សច្ចំ កិរ តុម្រោ ភិក្ខុវេ ទតំ មល្លបុត្តំ
 អម្បលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេថាតិ ។
 សច្ចំ កករាតិ ។ វិករហិ តុម្រោ កករា កថំ ហិ
 នាម តុម្រោ មោយបុរិសា ទតំ មល្លបុត្តំ អម្បលកេន
 ចារាជីកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេស្សេន ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសង្ហានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ ឥតិ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាប យោ បន ភិក្ខុ ភិក្ខុំ ទុដ្ឋា

វិសេសបិដក មហាវិវាទ

មិនមានមូល^(១)ឬ ។ មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យ៉ាង
 ហ្នឹងមែនហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក៏ពោលទោស និទ្ទា តិះដៀលថា ចុះហេតុអ្វីបានជា
 មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុ ទេពព្រះទេពមូលបុគ្គលមានអាយុ ដោយអាបត្តិ
 បារាជិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបទូល
 សេចក្តីនុះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរចំពោះមេត្តិយភិក្ខុ
 នឹងក្នុងដកភិក្ខុក្នុងពេលនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បានឮថា អ្នកទាំង
 ឡាយចោទទេពមូលបុគ្គលដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ពិតមែនឬ ។
 មេត្តិយភិក្ខុនឹងក្នុងដកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដំណើរ
 នោះពិតមែន ។ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជោគទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោយ-
 បុរសទាំងឡាយ ចុះហេតុអ្វីបានជា អ្នកទាំងឡាយ ចោទទេពមូលបុគ្គលដោយ
 អាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល (ដូច្នោះ) ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ ហេតុ
 នេះមិនមែនទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកផនវិដលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីក្រោធិប្រទូស្ត មានចិត្តអាក់អន់

---

១ មិនបានឃើញ ឬមិនបានឮ ឬកំពុងមានរង្សៀសឡើយ ។

ធរណីយករណ្ណ អន្តរាគមន៍សេសស្ស បញ្ញត្តិ

នោសោ អប្បតីតោ អម្បលកេន ចារាជីកេន ធម្មេន អ-
នុទ្ធិសេយ្យ អប្បវេនាម ទំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ
តតោ អបវេន សមយេន សមនុត្តាហិយមាទោ វា អស-
មនុត្តាហិយមាទោ វា អម្បលកញ្ជៅ តំ អធិករណំ
ហោតិ ភិក្ខុ ច នោសំ បតិជ្ជាតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(២៤៦) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តោ អធិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុនិ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ ទុដ្ឋោ នោសោតិ កុបិតោ
អនត្តមទោ អនភិវទ្ធោ អាហាតចិត្តោ ទិលជាតោ ។
អប្បតីតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច នោសេន តាយ
ច អនត្តមនតាយ តាយ ច អនភិវទ្ធិយា អប្បតីតោ
ហោតិ ។ អម្បលកំ នាម អទិជ្ជំ អសុតំ អបរិសុត្តិកំ ។
ចារាជីកេន ធម្មេនាតិ ចតុន្តំ អញ្ញតវេន ។ អនុទ្ធិសេ-
យ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ វា ។ អប្បវេនាម ទំ
ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តិ ភិក្ខុភាវា ចាវេយ្យំ សម-
ណធម្មា ចាវេយ្យំ សីលត្តោ ចាវេយ្យំ តចោគុណា
ចាវេយ្យំ ។

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៧ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូលដោយបំណងថា អញ
ត្រូវធ្វើដូចម្តេចឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌^(១)នេះបាន លុះសម័យ
ខាងក្រោយតពីនោះមក ទោះគេសាកសួរក្តី គេមិនសាកសួរក្តី អធិករណ៍
នោះប្រាកដជាគ្មានមូល ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយខ្លួនឯង) ។
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២២៦) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទខាង
ដើមរួចហើយ ។ ត្រង់ពាក្យថា មានសេចក្តីក្រាមប្រទុស្ត អធិប្បាយថា ខ្លាំង
អន់ចិត្ត មិនត្រកអរ មានចិត្តគឺទោសខ្លាំងខ្ជាប់ មានចិត្តចង្អៀតចង្អល់ ។
ត្រង់ពាក្យថា មានចិត្តអាក់អន់ គឺមានចិត្តមិនរីករាយ ព្រោះសេចក្តីខ្លាំង
នោះផង ព្រោះទោសនោះផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តី
មិនត្រកអរនោះផង ។ ដែលហៅថាមិនមានមូល គឺមិនឃើញ មិនឮ
មិនឆ្លៀស ។ ត្រង់ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបណ្តា អាបត្តិបារាជិក
ទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ត្រង់ពាក្យថា ចោទ គឺចោទខ្លួនឯងក្តី
ឲ្យអ្នកដទៃចោទក្តី ។ ពាក្យថា អញត្រូវធ្វើដូចម្តេច ឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាក
ព្រហ្មចរិយធម៌នេះបាន អធិប្បាយថា អញគប្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកភិក្ខុ
ភាព ឃ្នាតចាកសមណធម៌ ឃ្នាតចាកកងសីល ឃ្នាតចាកតបោគុណ^(២) ។

---

១ សាសនព្រហ្មចរិយ ។ ២ ក្នុងអភិធានប្បទីបិកាសូចិ មានវិច្ឆ័យថា “កុណធម៌ដា
ច្រៀងដុតកំលេសឲ្យរឹងស្លុតទៅ” ។

វិធីបិណ្ឌកេ មហាវិក្កោ

(២២៧) តតោ អបរេន សមយេនាតិ យស្មី ខណោ
 អនុទ្ធិសិតោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មហុតំ វិតិវត្តោ ។
 សមនុក្កាហិយមាណោ វាតិ យេន វត្តនា អនុទ្ធិសិតោ
 ហោតិ តស្មី វត្តស្មី សមនុក្កាហិយមាណោ វា ។
 អសមនុក្កាហិយមាណោ វាតិ ន កេនចិ វុច្ចមាណោ ។

(២២៨) អធិករណំ នាម ចត្តារិ អធិករណាធិ
 វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ
 កិច្ចាធិករណំ ។

(២២៩) ភិក្ខុ ច នោសំ បតិជ្ឈាតិ តុច្ឆកំ មយា
 កណ៌តំ មុសា មយា កណ៌តំ អក្ខតំ មយា កណ៌តំ
 អជាទន្តេន មយា កណ៌តំ ។ សង្ឃទិសេសោតិ ។ បេ ។
 តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(២៥០) អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បដ្ឋន្តោ តតោ ចោទេតិ ទិដ្ឋា មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ
 តយា សុទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

(២៤៧) ត្រង់ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតពីនោះមក សេចក្តី
ថា (រូបកិត្តនោះ) ចោទគេកងខណៈណា កងខណៈនោះ ស្របក់នោះ
ពោលនោះកន្លងទៅ ។ ត្រង់ពាក្យថា ទោះគេសាកសួរក្តី សេចក្តីថា
(រូបកិត្តនោះ) គេចោទដោយវត្តណា គេសាកសួរកងវត្តនោះក្តី ។ ត្រង់
ពាក្យថា គេមិនសាកសួរក្តី សេចក្តីថា ឥតមានអ្នកណាមួយសាកសួរ ។

(២៤៨) ដែលហៅថា អធិករណៈ ។ នោះមាន ៤ យ៉ាងគឺ វិវា-
ធិករណ ១ អនុវិវាធិករណៈ ១ អាបត្តិធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។

(២៤៩) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ប្តេជ្ញាទោស (ដោយ
ខ្លួនឯង) សេចក្តីថា អញពោលពាក្យទេ អញពោលពាក្យព្រាង អញ
ពោលពាក្យមិនពិត អញមិនដឹងហើយពោល ។ ត្រង់ពាក្យថា អាបត្តិ
សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយកងសង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី១រួចហើយ ។

(២៥០) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជីក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
ឃើញទេ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នក
ឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូន
ចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវរណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី
ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស

កោសលកណ្តា អដ្ឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជីកំ យេ អទិដ្ឋាទិ

អសុតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ តព្វោ
 ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោ-
 សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា
 សទ្ធិ ឧចាសថោ វា បវារណា វា សដ្ឋកម្មំ វាតិ
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ អបរិ-
 សង្កតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ តព្វោ
 ចោទេតិ បរិសង្កតោ មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ នត្តិ
 តយា សទ្ធិ ឧចាសថោ វា បវារណា វា សដ្ឋកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

[២៥០] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បដ្ឋោតិ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
 ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ
 វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារា-
 ជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោតិ តព្វោ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា

គេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី៧បទភាជីយ អំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម

គ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
 បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំបានឮថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជា
 សក្យបុត្រទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវរណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយ
 នឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ
 មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនមាន
 សេចក្តីរឿស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណ មិនមែនជា
 ជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ឧបោសថកម្មក្តី បវរណាកម្មក្តី សង្ឃ-
 កម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥១) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិន
 ឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង បានឮផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
 ចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
 ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញហើយផង

វិធីបំណិព មហាវិក្កោ

បរិសុទ្ធិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ អស្សម-
 ណោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិ-
 សេសស្ស ។ អទិជ្ឈស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អជ្ឈាបន្នោ តព្វេ ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ
 ច បរិសុទ្ធិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
 បន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា បរិសុទ្ធិតោ
 ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស ហោតិ
 ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ សុតោ
 មយា ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អសុតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ
 សុតោ មយា បរិសុទ្ធិតោ ច ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ
 ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសុទ្ធិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ

វិធីបដិសេធ មហាវិក័ត

រង្ស៊ីសហើយផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ (ភិក្ខុ
 ចោទដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ)
 ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង
 ពួហើយផង រង្ស៊ីសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទដូច្នោះ) ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ តែ
 ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ ព្រោះហេតុនោះ ថាបើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុ
 នោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ យើងបានឮផង រង្ស៊ីសផង
 ។ បេ ។ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា យើងបានឮផង បានឃើញផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
 គ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបាន
 ឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំពួហើយផង រង្ស៊ីស
 ហើយផង ឃើញហើយផងថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
 ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ មិនបានរង្ស៊ីស

ធរសកល្លោ អដ្ឋមសង្ឃទិសេសស្ស បទវាជិយេ ទិដ្ឋាទិ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា
 ទិដ្ឋោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ
 បរិសង្កិតោ មយា សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
 ន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេ-
 សស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោតិ តព្វេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា ទិដ្ឋោ
 ច សុតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៥២) ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
 តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
 ន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេ-
 សស្ស ។ ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោ
 តព្វេ ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា
 បរិសង្កិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។

ធរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៨ បទភានិទ័យ អំពីការចោទដោយការឃើញជាដើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ខ្ញុំ
 រង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះ មិនបានរង្ស៊ីស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង
 ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានរង្ស៊ីស បើភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ខ្ញុំ
 រង្ស៊ីសហើយផង ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង ។ បេ ។
 (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥២) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជីក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ បាន
 ឃើញមែន បើ(ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបាពជីកហើយ ខ្ញុំបានឮហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ)
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជីក
 ភិក្ខុអ្នកចោទបានឃើញមែន បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
 ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ ខ្ញុំរង្ស៊ីសហើយ ។ បេ ។ បើ
 (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។ សុតស្ស
 ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តញ្ច ចោទេតិ
 បរិសង្កិតោ មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
 តញ្ច ចោទេតិ ទិដ្ឋា មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
 បន្នោសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ បរិសង្កិតោ មយា
 ទិដ្ឋា ច ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។ បរិសង្កិ-
 តស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ តញ្ច
 ចោទេតិ ទិដ្ឋា មយា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ
 ។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ សុតោ មយា ចារាជីកំ ធម្មំ
 អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទេតិ ទិដ្ឋា
 មយា សុតោ ច ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ អស្សុទ-
 ណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សន្និ ឧចា-
 សថោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិធីបំផុស មហាវិក័ត

ខ្ញុំឮហើយផង រង្វៀសហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេ
 ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) បានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយ ។ បេ ។
 បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
 ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះ
 ថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំរង្វៀសហើយផង ឃើញ
 ហើយផង ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
 សេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ
 បានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ
 នោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឮហើយ
 ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ) ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិកហើយ ខ្ញុំឃើញហើយផង ខ្ញុំឮហើយផង អ្នកឯងមិន
 មែនជាសមណៈ មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រទេ ទេ ទោសថកម្មក្តី
 បរាវណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេ
 ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

ពេរសរណ្តោ អង្គមសង្កាទិសេសស្ស បទរាជិយេ ទិដ្ឋាទិ

(២៥៣) ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាប-
 ដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋេ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ លោកប្ប្រតិ ទិដ្ឋំ
 ន សាតិ ទិដ្ឋំ បឡដ្ឋា^(១) ហោតិ តព្វេ ចោទេតិ
 ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា
 បរិសុទ្ធិតោ ច ។ បេ ។ ទិដ្ឋោ មយា សុតោ ច
 បរិសុទ្ធិតោ ច ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។
 សុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតេ
 វេមតិកោ សុតំ លោកប្ប្រតិ សុតំ ន សាតិ សុតំ
 បឡដ្ឋា ហោតិ តព្វេ ចោទេតិ សុតោ មយា
 បរិសុទ្ធិតោ ច ។ បេ ។ សុតោ មយា ទិដ្ឋោ ច
 ។ បេ ។ សុតោ មយា បរិសុទ្ធិតោ ច ទិដ្ឋោ ច
 ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសុទ្ធិតស្ស
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសុទ្ធិតេ
 វេមតិកោ បរិសុទ្ធិតំ លោកប្ប្រតិ បរិសុទ្ធិតំ ន សាតិ
 បរិសុទ្ធិតំ បឡដ្ឋា ហោតិ តព្វេ ចោទេតិ បរិសុទ្ធិតោ

១ ឧ.ប. លម្ពដ្ឋិ ។

តេសកណ្ត សង្ឃាទិសេសទី ៨ បទភាជីនិយ ឱយាយអំពីការចោទដោយការបើកជាដើម

(២៥៣) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះបានឃើញ
 មែន តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឃើញហើយ (គឺ) កំណត់
 មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
 ហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំ
 បានឃើញផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឃើញផង ខ្ញុំបាន
 ឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះបានឮ តែមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ
 (គឺ) កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ រលកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួន
 បានឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនបានឮហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា
 អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសផង
 ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំបានឮផង ខ្ញុំមានសេចក្តី
 រង្វៀសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ ភិក្ខុ
 អ្នកចោទនោះមានសេចក្តីរង្វៀស ក៏មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួន
 មានសេចក្តីរង្វៀសហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ
 រលកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀស
 ហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជិកហើយ

វិធីបដិភេ មហាវិក្កោ

មយា ទិដ្ឋា ច ។ បេ ។ បរិសុទ្ធិតោ មយា សុតោ ច
 ។ បេ ។ បរិសុទ្ធិតោ មយា ទិដ្ឋា ច សុតោ ច ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ធន្តិ
 តយា សទ្ធិ ឧទោសថោ វា បវរណា វា សង្ឃកម្ម
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៥៤) អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
 បន្នោ តញ្ច ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ធន្តិ
 តយា សទ្ធិ ឧទោសថោ វា បវរណា វា សង្ឃកម្ម
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច
 ចោទាបេតិ សុតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
 ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
 អបរិសុទ្ធិតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ
 តញ្ច ចោទាបេតិ បរិសុទ្ធិតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិទយបំណិក មហាវិក្ខ

ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសផង ខ្ញុំបានឃើញផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿស
ផង ខ្ញុំបានឮផង ។ បេ ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសផង ខ្ញុំបានឃើញផង

ខ្ញុំបានឮផង អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូននៃព្រះពុទ្ធ
ជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី បរាវណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នក
ឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(២៥២) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក តែភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនឃើញ
បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើបុគ្គលដទៃឲ្យចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកនោះ
ថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូននៃព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបោសថកម្មក្តី
បរាវណាកម្មក្តី សង្ឃកម្មក្តី ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ (ភិក្ខុអ្នកចោទគេ
ដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរឿស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទ
ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរឿសថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ
។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។

[២៥៥] អទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ

អដ្ឋបបដ្ឋោ តញ្ច ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ

។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋាសិ

សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋបបដ្ឋាសិ

។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។

អសុតស្ស ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋបបដ្ឋាតិ តញ្ច

ចោទាបេតិ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។ សុតោសិ

ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ

ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋបបដ្ឋាសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ

វាចាយ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ អបរិសង្កិតស្ស ហោតិ

ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋបបដ្ឋាតិ តញ្ច ចោទាបេតិ បរិស-

ង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ សុតោសិ

។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ចារាជិកំ

តេរសកល្ល សង្ខារទិសេសទី ៧ បទភាជនីយ និយាយអំពីការចោទដោយការមិនឃើញជាដើម

(២៥៥) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទមិនឃើញទេ បើ
 (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
 អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមាន
 សេចក្តីរង្វៀសហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបាន
 ឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ខារទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។
 ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមិនបានឮ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
 ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀស
 ហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ
 ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯង
 ខ្ញុំបានឃើញហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
 គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ខារទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃឲ្យចោទ
 ភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
 ហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ
 ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ

វិធីបំណិក មហាវិក្កោ

ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

[២៥៦] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាប-
ន្នោ តញ្ច ចោទាបេតិ សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ សុតោសិ បរិសង្កិតោសិ ចារាជីកំ
ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សដ្ឋាទិសេសស្ស ។ សុតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ
អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច ចោទាបេតិ បរិសង្កិតោសិ ។ បេ ។
តញ្ច ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ តញ្ច ចោទាបេតិ
បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ
។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។
បរិសង្កិតស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោតិ តញ្ច
ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបន្នោសិ ។ បេ ។

វិធីបំផុស មហាវិវាទ

អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទ
គេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។

(២៥៦) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះបានឃើញ
ហើយ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
នោះថា អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។
អ្នកឯងខ្ញុំបានឮហើយ អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងត្រូវ
អាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស
គ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) បានឮហើយ
បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តី
រង្វៀសហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយ ។ បេ ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកចោទ) ប្រើភិក្ខុដទៃទៀត
ចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំមានសេចក្តីរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញ
ហើយ អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ភិក្ខុអ្នក
ចោទមានសេចក្តីរង្វៀស បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំបានឃើញហើយថា អ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ ។ បេ ។

តេរសកណ្តោ អដ្ឋមសង្កាទិសេសស្ស បទរាជីយេ ទិដ្ឋាទិ

តតោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ។ បេ ។
 តតោ ចោទាបេតិ ទិដ្ឋាសិ សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ
 អដ្ឋាបដ្ឋោសិ ។ បេ ។ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្កាទិសេសស្ស ។

[២៥៧] ទិដ្ឋស្ស ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោ
 ទិដ្ឋ វេមតិកោ ទិដ្ឋំ នោកប្ប្បតិ ទិដ្ឋំ ន សរតិ ទិដ្ឋំ
 បម្បដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ សុតេ វេមតិកោ សុតំ
 នោកប្ប្បតិ សុតំ ន សរតិ សុតំ បម្បដ្ឋោ ហោតិ
 ។ បេ ។ បរិសង្កិតេ វេមតិកោ បរិសង្កិតំ នោកប្ប្បតិ
 បរិសង្កិតំ ន សរតិ បរិសង្កិតំ បម្បដ្ឋោ ហោតិ តតោ
 ចោទាបេតិ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ ។ បេ ។ បរិ-
 សង្កិតោសិ សុតោសិ ។ បេ ។ បរិសង្កិតោសិ ទិដ្ឋាសិ
 សុតោសិ ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ

ឆេរសកណ្តុ សង្ឃទិសេសទី ៧ បទកាជនីយ និយាយអំពីការបោះដោយការឃើញផាសើម

បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ
អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទ ប្រើភិក្ខុដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា
អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីក
ហើយ ។ បេ ។ (ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗមាត់ ។

(២៥៧) ភិក្ខុកាលត្រូវអាបត្តិបាពជីក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះក៏ឃើញ
មែន (តែភិក្ខុអ្នកចោទ) មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញ
ហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ រលកមិនបាននូវ
ភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយ ។ បេ ។
មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ រលកមិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនឮហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនឮហើយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីសង្ស័យនឹងភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀស
កំណត់មិនបាននូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ រលកមិនបាននូវភិក្ខុដែល
ខ្លួនរង្វៀសហើយ ភ្លេចនូវភិក្ខុដែលខ្លួនរង្វៀសហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទ
ប្រើបុគ្គលដទៃទៀតចោទភិក្ខុនោះថា អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំ
ឃើញហើយ ។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮហើយ
។ បេ ។ អ្នកឯងខ្ញុំរង្វៀសហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឃើញហើយ អ្នកឯងខ្ញុំឮ
ហើយ ថាអ្នកឯងត្រូវអាបត្តិបាពជីកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណ

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អសក្សបុត្តិយោសំ នត្ថំ តយា សុទ្ធិំ ឧចោសថោ
 វា បវារណា វា សឝ្បកម្មំ វាតិ អាបត្ថំ វាចាយ
 វាចាយ សឝ្បទិសេសស្ស ។

[២៥៨] អសុទ្ធោ សុទ្ធិទិដ្ឋំ សុទ្ធោ អសុទ្ធិទិដ្ឋំ

អសុទ្ធោ អសុទ្ធិទិដ្ឋំ សុទ្ធោ សុទ្ធិទិដ្ឋំ ។

[២៥៩] អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋំ សមាណោ អនោកាសំ
 កាវចេត្តា ចារាជិកិយោ វនេតិ អាបត្ថំ សឝ្ប-
 ទិសេសេន ទុក្កេស្ស ។ អសុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ
 អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋំ
 សមាណោ ឡិកាសំ កាវចេត្តា ចារាជិកិយោ

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រឡើយ ទេបាសថកម្មក៏
បរវរណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ភិក្ខុចោទគេដូច្នោះនេះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ មាត់ ។

(មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងដែលនឹងត្រូវសំដែងតាមលំដាប់ហូរហែ
ដូចមានខាងក្រោមនេះគឺ)

- (២៥៨) ភិក្ខុយល់ឃើញថាបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែល
- មិនបរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាមិនបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែល
- បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាមិនបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែលមិន
- បរិសុទ្ធ ១ យល់ឃើញថាបរិសុទ្ធកងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ១។

(២៥៩) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកឯណា នីមួយ ជាអ្នក
មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ ហើយមិន
ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុ
នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិ
បារាជិក ភិក្ខុអ្នកចោទ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជននឹងសង្ឃទិសេស ។ បុគ្គល
គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកឯណា នីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុ
អ្នកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយ
សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌

ពេរសរណ្ត អង្គមសង្ឃទិសេសស្ស បទរាជនិយេ អស្សុទិដ្ឋិទិ

វេទតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ អស្សុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គ-
 លោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្ន្យបន្នោ តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ
 សមាណោ អនោកាសំ កាកាបេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
 វេទតិ អាបត្តិ ឌីមសវានេន ទុក្កជស្ស ។ អស្សុទ្ធោ
 ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អន្ន្យបន្នោ
 តញ្ចេ សុទ្ធិទិដ្ឋិ សមាណោ ឌីកាសំ កាកាបេត្វា
 អក្កោសាធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឌីមសវានស្ស ។

[២៦០] សុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អន្ន្យបន្នោ តញ្ចេ អស្សុទិដ្ឋិ សមាណោ អនោ-
 កាសំ កាកាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ សុទ្ធោ ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អន្ន្យបន្នោ តញ្ចេ អស្សុទិដ្ឋិ សមាណោ ឌីកា-
 សំ កាកាបេត្វា ចាវនាធិប្បាយោ វេទតិ អនាបត្តិ ។

កេរសពណ្ណ សង្ឃទំសេសទី ៨ បរាជនីយ តិយាយអំពីភក្កុយើញថាមិនបរិសុទ្ធជាដើម

ទើបពោលចោទភិក្ខុនោះ (ដោយអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុអកចោទ)
 ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទំសេស ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 ណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះ
 បរិសុទ្ធល្អទេ ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយ
 មានប្រាថ្នានឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ (ភិក្ខុអកដេរ) ត្រូវអាបត្តិទុកដនឹង
 បាចិត្តិយៈ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នក
 មិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្អទេ
 ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងដេរ
 ភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអកដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦០) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ

ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ថាភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្អទេ ហើយ
 មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុ
 នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអកចោទ ត្រូវ
 អាបត្តិទុកដ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជា
 អ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអកចោទយល់ឃើញថាភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធល្អទេ
 ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នានឹងឲ្យភិក្ខុនោះ
 ឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអកចោទ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ
 អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធពិជ្ជិ សមាធា អនោកាសំ
 កាវចេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ វេទេតិ អាបត្តិ ឌីម-
 សវាទេន ទុក្កដស្ស ។ សុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ
 អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធពិជ្ជិ
 សមាធា ឌីកាសំ កាវចេត្វា អក្កោសាធិប្បាយោ
 វេទេតិ អាបត្តិ ឌីមសវាទស្ស ។

[២៦០] អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អនុជ្ឈាបន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធពិជ្ជិ សមាធា អនោកាសំ
 កាវចេត្វា ចារាជិប្បាយោ វេទេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។
 អសុទ្ធា ហោតិ បុគ្គលោ អញ្ញាតំ ចារាជិកំ ធម្មំ អនុជ្ឈា-
 បន្នោ តញ្ចេ អសុទ្ធពិជ្ជិ សមាធា ឌីកាសំ កាវចេត្វា
 ចារាជិប្បាយោ វេទេតិ អនាបត្តិ ។ អសុទ្ធា ហោតិ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិទុកដងនឹងបាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីនឹងដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦១) បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ ភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ ហើយមិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដង ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធទេ ហើយឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបពោលចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ៨ បទរាជនិយ និយាយអំពីភិក្ខុឃើញថាបរិសុទ្ធ

ជាអ្នកមិនបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិន
 បរិសុទ្ធលទេ មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមាន
 ប្រាថ្នាដើម្បីដេញភិក្ខុនោះ ទើបដេញ ភិក្ខុអ្នកដេញ ត្រូវអាបត្តិទុកដន្លឹង
 បាចិត្តិយ ។ ឬគួរ គឺភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នកមិន
 បរិសុទ្ធហើយភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះមិនបរិសុទ្ធលទេ ហើយ
 ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីដេញភិក្ខុ
 នោះ ទើបដេញ ភិក្ខុអ្នកដេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦២) ឬគួរ គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ ជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ
 មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យ
 ភិក្ខុនោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិទុកដ
 ន្លឹងសង្ឃទិសេស ។ ឬគួរ គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ
 ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ
 ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើឧកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីឲ្យភិក្ខុ
 នោះឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌ ទើបចោទ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។ ឬគួរ គឺភិក្ខុដែលមិនត្រូវអាបត្តិបារាជិកណានីមួយ
 ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នកចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធលទេ

វិធីបំបិទ មហាវិវត្ត

សមាធា អនោកាសំ កាវាបេត្តា អក្កោសាធិប្បាយោ
 វេទតិ អាបត្តិ ឌីមសវានេន ទុក្ខជស្ស ។ សុទ្ធោ ហោតិ
 បុគ្គលោ អញ្ញាតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អនជ្ឈបន្នោ តព្វោ
 សុទ្ធធិដ្ឋិ សមាធា ឌីកាសំ កាវាបេត្តា អក្កោសា-
 ធិប្បាយោ វេទតិ អាបត្តិ ឌីមសវានេន ។

(២៦៣) អនាបត្តិ សុទ្ធោ អសុទ្ធធិដ្ឋិស្ស អសុទ្ធោ
 អសុទ្ធធិដ្ឋិស្ស ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

អដ្ឋិមសង្សាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

មិនឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើធុកាសដោយសមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីដេរ
ភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ ត្រូវអាបត្តិទុកដង្ហែបាចិត្តិយ ។ បុគ្គល គឺភិក្ខុ
ដែលមិនត្រូវអាបត្តិបាពជិកណានីមួយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយ បើភិក្ខុអ្នក
ចោទយល់ឃើញថា ភិក្ខុនោះបរិសុទ្ធល្មោះ ឲ្យភិក្ខុនោះធ្វើធុកាសដោយ
សមគួរជាមុន ហើយមានប្រាថ្នាដើម្បីដេរភិក្ខុនោះ ទើបដេរ ភិក្ខុអ្នកដេរ
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធ

ក្នុងបុគ្គលដែលបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុដែលយល់ឃើញថា មិនបរិសុទ្ធក្នុងបុគ្គល

ដែលមិនបរិសុទ្ធ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ចត្តិ ។

សង្ឃទិសេស ទី ៧ ចប់ ។

និមលដ្ឋាទិសេសំ

[២៦៤] តេន សមយេន តុទ្ធោ ភគវា រាជគហោ

វិហារតិ វេទ្យុវេន កលន្តកនិវាមេ ។ តេន ខោ បន

សមយេន មេតិយកុម្មជកា ភិក្ខុ ភិជ្ឈក្ខជា បព្វតា

ឌីរោហន្តា អន្តសំសុ ធកលកំ អជិកាយ វិប្បដិបន្ននំ

ទិស្វាន ឯវមាហំសុ ហន្ត មយំ អាវុសោ ឥមំ ធកលកំ

ទតំ មល្លបុត្តំ នាម ករោម ឥមំ អជិកំ មេតិយំ នាម

ភិក្ខុនី ករោម ឯវំ មយំ វោហវិស្សាម បុព្វេ មយំ អាវុសោ

ទតំ មល្លបុត្តំ សុតេន អរោច្ឆម្ហា ឥនាទិ បន អម្រេហំ

សាមំ ទិដ្ឋា មេតិយាយ ភិក្ខុនិយា វិប្បដិបន្ននោតិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ៧

(២៦២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានជោគជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 អារាមវេជ្ជវ័ន^(១) ជាគលន្ទកនិវាបស្ថានក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង
 មេត្តិយាភិក្ខុនឹងក្រមុជកិក្ខុទាំងឡាយ កាលនាំគ្នាចុះអំពីភ្នំគិដ្ឋក្រុងបានឃើញ
 ព្រៃពេញលក់ពុទ្ធិរមសន្តវៈនឹងព្រៃព្រៃ លុះឃើញហើយទើបនិយាយគ្នា
 យ៉ាងនេះថា អើអារុសោ ពួកយើងនឹងសន្មតព្រៃពេញលក់នេះឲ្យជាឈ្មោះ
 ទព្វមល្លបុត្ត (បុត្តមល្លក្សត្រ) សន្មតព្រៃព្រៃនេះឲ្យជាឈ្មោះនាងមេត្តិយា-
 ភិក្ខុនី យើងនឹងនាំគ្នាហៅយ៉ាងនេះ ម្ចាស់អារុសោ កាលអំពីដើមយើងបាន
 ចោទទព្វមល្លបុត្តដោយពាក្យថា យើងបានឮ ប៉ុន្តែឲ្យនេះទព្វមល្លបុត្ត
 សេពមេចុះធម្មនឹងនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។

---

១ អារាមវេជ្ជវ័ន ប្រែតាមសព្វថ្ងៃ វត្តព្រៃប្រស្សីកន្លែងនេះពីដើមជាឧទ្យានព្រះរាជទ្រព្យព្រះបាទ
 ពិម្ពិសារ ។ ទ្រង់វេរឱ្យយង់ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់កាលយាងចូលទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះជាដំបូង ដើម្បី
 ទ្រង់សំដែងព្រះធម៌ទេសនា ព្រះបាទពិម្ពិសារបានដល់សោតាបត្តិដំល់ មានព្រះហឫទ័យជឿជាក់
 ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏វេរឧទ្យានឈ្មោះវេជ្ជវ័ននោះឱ្យជាព្រះអារាមសម្រាប់សង្ឃ មាន
 ព្រះពុទ្ធជាប្រធានជាអារាមដំបូងមុនអារាមទាំងអស់ ។ ដែលហៅថាកាលនិវាបស្ថាន ព្រៃ
 កន្លែងនោះឯងមនុស្សទាំងឡាយធ្លាប់ឲ្យអាហារចំណីដល់ពួកសត្វកង្កែប មានរឿងដំណាលក្នុង
 អដ្ឋកថាវិន័យថា ពីដើមមកមានស្តេចមួយព្រះអង្គចេញទៅប្រពារឧទ្យាននោះ ទ្រង់សោយស្រុក
 ស្រវឹងផ្តល់ក់ទៅ ។ ឯរាជបរិវារក៏នាំគ្នាទៅបេះផ្លែឈើ ផ្កាឈើ កំសាន្តតាមអធ្យាស្រ័យ ។ មាន
 ពស់វែកវាធំក្តិនស្រុកកំលូនចេញមកពីវត្តឈើ ហើយបែរមុខទៅចំពោះស្តេច ។ មានរុក្ខទេវតា

វិទយបិដកេ មហាវិភង្គោ

តេ តំ ធិកលកំ ទតំ មល្លបុត្រំ ឆាម អកំសុ

តំ អជីកំ មេត្តិយំ ឆាម ភិក្ខុនំ អកំសុ ។ តេ

ភិក្ខុនំ អាណេចេសុំ បុព្វេ មយំ អាវុសោ ទតំ មល្លបុត្រំ

សុតេន អវេចុម្ហា ឥនាទិ បន អម្ពេហំ សាមំ ទិដ្ឋោ មេ-

ត្តិយាយ ភិក្ខុនិយា វិប្បដិបជ្ឈន្តោតិ ។ ភិក្ខុ វរមាហំសុ

មា អាវុសោ វរំ អវចុត្ត ឆាយស្មា ទព្វោ មល្លបុត្រោ វរំ

ករិស្សតីតិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ

អាណេចេសុំ ។ អថចោ ភកវា ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ

បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និទាតាមេត្វា អាយស្មន្តំ ទតំ

មល្លបុត្រំ បដិប្បច្ឆិ សរសិ ត្វំ ទត្វ ឯវ្យបំ កត្តា យថា ឥមេ

ភិក្ខុ អាហំសុតិ ។ យថា បំ កន្លេ ភកវា ជាណតីតិ ។

វិនយបិដក មហាវិក្កង

ភិក្ខុទាំងពីររូបនោះក៏បានតាំងសន្ទតតវៃឈ្មោះនោះជាឈ្មោះទព្វមល្លបុត្ត
សន្ទតតវៃញីនោះជាឈ្មោះនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី ។ ភិក្ខុទាំងនោះទៅ
និយាយប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អាវុសោ កាលពីដើមយើង
បានចោទទព្វមល្លបុត្តដោយបានឮ ប៉ុន្តែឡើយនេះ ទព្វមល្លបុត្តសេត
មេបុនធម្មនឹងនាងមេត្តិយាភិក្ខុនី យើងបានឃើញដោយខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឆ្លើយយ៉ាងនេះថា នៃអាវុសោ លោកកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង
ឯទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុមុខជានឹងមិនធ្វើដូចលោកថាទេ ។ គ្រានោះ
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។
ព្រោះដំណើរនេះ រឿងនេះ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរពាក្យទព្វមល្លបុត្តដ៏មានអាយុថា នៃទព្វៈ
អ្នករលកឃើញឬទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពោលយ៉ាងណា អ្នកបាន
ធ្វើយ៉ាងនោះឬទេ ។ ទព្វមល្លបុត្តទូលថា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
(រឿងអ្វីៗ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ជាបង្ខំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។

នៅ ។ ទីដិតនោះ ឃើញហេតុដូច្នោះ ចង់ជួយឲ្យស្តេចរួចអំពីមរណ ទើបនិមិត្តជាសត្វកង្កែបទៅ
ស្រែកទាង់ព្រះករុណាស្តេច ។ តើឡើងទ្រង់ឃើញសត្វទាំងពីរ ទ្រង់ព្រះវិះថា សត្វកង្កែបជីវិត
ព្រះអង្គ ពាំងពីនោះមកបានទ្រង់ប្រទានអរិយ ប្រទានអាហារបំណងលំសត្វកង្កែបទៅ ទើប
មនុស្សទាំងឡាយហៅកង្កែបនោះថា កលន្តកនិវាចស្ថាន រឿងមក ។

ពេរសកល្លោ ឥរិមសង្ខារិសេសស្ស មេត្តិយរុម្មជិកភិក្ខុវត្ថុ

ទុតិយម្បី ខោ កកវា ។ បេ ។ តតិយម្បី ខោ
 កកវា អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ ឯតទកោច សរសិ
 ត្ថំ ទព្វ ឯវរុបំ កត្តា យថា ឥមេ ភិក្ខុ អាហំ-
 ស្មតិ ។ យថា មំ កន្លេ កកវា ជានាតីតិ ។ ន
 ខោ ទព្វ ទព្វា ឯវំ ទិព្វេវេន្តំ សចេ តយា កតំ កតន្តំ
 វិទេហិ សចេ តយា អកតំ អកតន្តំ វិទេហិតិ ។
 យតោហំ កន្លេ ជាតោ ជានិជាជានមិ សុបិទន្លេនបិ
 បេដុនំ ធម្មំ បដិសេវិតា បកេវ ជាករោតិ ។ វេខោ
 កកវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ តេនហិ ភិក្ខុវេ ឥមេ
 ភិក្ខុ អនុយុញ្ជាថាតិ ។ ឥទំ វត្ថា កកវា ទុដ្ឋា-
 យាសនា វិហារំ ចារិសិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 មេត្តិយកុម្មជិកេ ភិក្ខុ អនុយុញ្ជាសុ ។ តេ តេហិ
 ភិក្ខុហិ អនុយុញ្ជាយមាណា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ តី បន តុម្រេ អាវុសោ អាយស្មន្តំ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៨ រឿងមេត្តិយនិងកុម្មុជកិច្ច

ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ត្រាស់សួរពាក្យនេះ នឹងទេពមល្យបុត្តដ៏មាន
 អាយុជាគំរប់ពីរជនផង ។ បេ ។ ជាគំរប់បីជនផងថា នៃទេព្វៈ អ្នកលើកបាន
 ប្តូរទេ ពួកភិក្ខុទាំងនេះពោលយ៉ាងណា អ្នកបានធ្វើយ៉ាងនោះប្តូរ ។
 ទេពមល្យបុត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ជាប់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិតហើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ត្រាស់ថា នៃ
 ទេព្វៈអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនពោលបណ្តោះបណ្តោះយ៉ាងនេះទេ បើ(អំពើអ្វី)
 ដែលអ្នកបានធ្វើហើយ អ្នកចូរឆ្លើយថាខ្ញុំបានធ្វើហើយ បើអ្នកមិនបានធ្វើទេ
 អ្នកចូរឆ្លើយថាខ្ញុំមិនបានធ្វើទេ ។ ទេពមល្យបុត្តទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ខ្ញុំព្រះអង្គតាំងពីដួងកើតមកវេលា ណាមិនដែលសេពមេឃុនធម្មទេ សូម្បីតែ
 យល់សប្តិក៏មិនដែលឃើញទេ បាច់និយាយថ្វីដល់ការភ្ញាក់រលឹក ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរជំរះសួរភិក្ខុពួកនេះមើល ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ទ្រង់ក៏ក្រែកចាកអាសនៈ
 ចូលទៅកាន់ព្រះវិហារ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងឡាយបានជំរះសួរមេត្តិយភិក្ខុ
 នឹងកុម្មុជកភិក្ខុ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយជំរះសួរ ទើបប្រាប់
 សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ (តាមពិតត្រង់) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសួរថា

វិទយបំណិពេ មហារិក្ខោ

ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ
 ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធី-
 សេថាតិ ។ ឃុំហុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ជ័យន្តំ វិចារេន្តំ កេមំ ហិ ធាម
 មេត្តិយកុម្មជកា ភិក្ខុ អាយស្មន្តំ ទព្វំ មល្លបុត្តំ
 អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេស-
 មត្តំ ឧបាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធីសេស្សន្តិ ។
 អថេវា តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឃុំតមត្តំ អារាហេសុ ។ បេ ។
 សច្ចំ កិរ តុម្ភេ ភិក្ខុវេ ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស
 អធិករណស្ស កញ្ចំ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ
 ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធីសេថាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។
 វិកវហិ តុទ្ធោ ភកវត កេមំ ហិ ធាម តុម្ភេ មោយបុរិសា
 ទព្វំ មល្លបុត្តំ អញ្ញកាភិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចំ
 ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ ចារាជិកេន ធម្មេន
 អនុទ្ធីសេស្សេ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាជំ វា
 បសាទាយ ។ បេ ។ ឃុំញូ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបជំ

វិទយបំណិក មហាវិកង្គ

នៃអារុសោ អ្នកទាំងពីរកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍
ដំបៅចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទេព្វមល្មមត្តដ៏មានអាយុ
ដោយអាបត្តិបារាជិកប្ត ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបឆ្លើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយ
អារុសោ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះពោលទោស តិះដៀល និទ្ទាថា មេត្តិយភិក្ខុនឹងកុម្មជកភិក្ខុមិនសម្បី
បើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដំបៅចំណែកខាងក្រៅមក
ជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទេព្វមល្មមត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ ។
ទើបភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជា
ម្ចាស់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នក
រាល់គ្នា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដំបៅចំណែកខាងក្រៅ
មកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទេព្វមល្មមត្ត ដោយអាបត្តិបារាជិក ពិត
មែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងពីររូបក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។
ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរស អ្នករាល់គ្នា
មិនសម្បីបើនឹងកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិការណ៍ដំបៅចំណែកខាង
ក្រៅមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទទេព្វមល្មមត្តដោយអាបត្តិបារាជិកសោះ
នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកបានធ្វើមកនេះ មិននាំឲ្យរក្សាជីវិតជ្រះថ្លាដល់
ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ធរសកណ្តោ ឧបសង្ក្រឹតសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តេ អញ្ញាភិយំ

ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បន ភិក្ខុំ ទុដ្ឋោ នោសោ អប្បត្ថតោ
 អញ្ញាកាតិយស្ស អធិករណស្ស កត្តំ ទេសំ លេសមត្តំ
 ឧបាមាយ ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធិសេយ្យ អប្បវនាម
 នំ ឥមម្ហា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តំ តតោ អបរេន
 សមយេន សមនុត្តាហិយមាទោ វា អសមនុត្តាហិ-
 យមាទោ វា អញ្ញាកាតិយញ្ជេវ តំ អធិករណំ ហោតិ
 កោចិ ទេសោ លេសមត្តោ ឧបាទិដ្ឋោ ភិក្ខុ ច នោសំ
 បតិដ្ឋាតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

(២៦៥) យោ បនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សី អត្តោ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុនិ អញ្ញំ ភិក្ខុំ ។ ទុដ្ឋោ នោសោតិ
 ក្យបិតោ អនត្តមនោ អនក្រិដ្ឋោ អាហាតចិត្តោ ទិល-
 ដាតោ ។ អប្បត្ថតោតិ តេន ច កោបេន តេន ច
 នោសេន តាយ ច អនត្តមនតាយ តាយ ច
 អនក្រិដ្ឋិយា^(១) អប្បត្ថតោ ហោតិ ។

---

១ កត្តបិ បោត្តកេ អនភិរិយាភិបិ បាវោ ទិស្សតិ ។

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិវាទ្ត អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃ

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 មានទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធមានចិត្តមិនរីករាយបានកាន់យក
 ហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិករណ៍ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយ
 ចោទភិក្ខុដោយអាបត្តិបាពជិក ដោយបំណងថា ធ្វើមេចហ្ន៎ អញគប្បី
 ញ៉ាំងភិក្ខុនោះឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌(សាសនា)នេះបាន លុះសម័យ
 ខាងក្រោយតពីនោះមក ភិក្ខុអ្នកចោទនោះមានគេសាកសួរក៏មិនមានគេ
 សាកសួរក្តី តែអធិករណ៍នោះជាចំណែកដទៃទេ ភិក្ខុកាន់យកហេតុបន្តិច
 បន្តួចមកជាគ្រឿងអាង ហើយភិក្ខុបេជាទោស ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។

(២៦៥) គ្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទ
 ទី១ នៃបាពជិកកណ្ណរចហើយ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុ គឺភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា មាន
 ទោសទ្រុស្តហើយ មានសេចក្តីក្រោធ គឺមានចិត្តក្រោធខឹង មានចិត្តមិនជា
 របស់ខ្លួន មិនត្រេកអរ មានចិត្តគមគ្គន ចង្អៀតចង្អល់ ។ ពាក្យថា មានចិត្ត
 មិនរីករាយ គឺមានចិត្តអាក់អន់ ព្រោះក្រោធខឹងនោះផង ព្រោះទោសនោះ
 ផង ព្រោះសេចក្តីអន់ចិត្តនោះផង ព្រោះសេចក្តីមិនត្រេកអរនោះផង ។

វិទយបំជំពេ មហាវិក្កោ

[២៦៦] អញ្ញកាគិយំ ស្ស អធិករណស្សតិ អា-
បត្តញ្ញកាគិយំ វា ហោតិ អធិករណញ្ញកាគិយំ វា ។

[២៦៧] កតំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកា-
គិយំ ។ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណស្ស អាបត្តា-
ធិករណស្ស កិច្ចាធិករណស្ស អញ្ញកាគិយំ អនុ-
វាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណស្ស កិច្ចាធិករណស្ស
វិវាទាធិករណស្ស អញ្ញកាគិយំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចា-
ធិករណស្ស វិវាទាធិករណស្ស អនុវាទាធិករណស្ស
អញ្ញកាគិយំ កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស អនុ-
វាទាធិករណស្ស អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញកាគិយំ ។
ឯវំ អធិករណំ អធិករណស្ស អញ្ញកាគិយំ ។

[២៦៨] កតំ អធិករណំ អធិករណស្ស តញ្ញកិយំ ។
វិវាទាធិករណំ វិវាទាធិករណស្ស តញ្ញកិយំ អនុវាទាធិ-
ករណំ អនុវាទាធិករណស្ស តញ្ញកិយំ អាបត្តាធិករណំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត្ត

(២៦៦) ពាក្យថា របស់អធិការណ៍ជាប់ណែកដទៃ គឺចំណែកដទៃ នៃអាបត្តិ ឬចំណែកដទៃនៃអធិការណ៍ ។

(២៦៧) (សួរថា) អធិការណ៍^(១)ដែលមានចំណែកផ្សេងពីអធិការណ៍ នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) វិវាទាធិការណ៍^(២) មានចំណែកផ្សេងអំពីអនុវត្ត- ទាធិការណ៍^(៣) អាបត្តាធិការណ៍^(៤) នឹងកិច្ចាធិការណ៍^(៥) អនុវត្តទាធិការណ៍ ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីអាបត្តាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ នឹងវិវាទាធិការណ៍ អាបត្តាធិការណ៍ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីកិច្ចាធិការណ៍ វិវាទាធិការណ៍ នឹងអនុវត្តទាធិការណ៍ កិច្ចាធិការណ៍ចាត់ដោយឡែកផ្សេងអំពីវិវាទាធិការណ៍ អនុវត្តទាធិការណ៍ នឹងអាបត្តាធិការណ៍ ។ អធិការណ៍យ៉ាងនេះ ហៅថា មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអធិការណ៍ ។

(២៦៨) (សួរថា) អធិការណ៍ដែលមានចំណែកដូចគ្នានឹងអធិការណ៍ នោះដូចម្តេច។ (ប្រាប់ថា) វិវាទាធិការណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងវិវាទាធិការណ៍ អនុវត្តទាធិការណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអនុវត្តទាធិការណ៍ អាបត្តាធិការណ៍

---

១ រឿងដែលកើតឡើងហើយ ត្រូវតែចាត់ ត្រូវតែធ្វើឲ្យស្រេចទៅ ហៅថា អធិការណ៍ ។
២ ការវិវាទឆ្ពោះធម្មវិធីយ ចាត់ជាវិវាទាធិការណ៍ ។ ៣ ការចោទឆ្ពោះដោយរឿងអាបត្តិ ឬ វិបត្តិចាត់ជា អនុវត្តទាធិការណ៍ ។ ៤ កិរិយាដែលត្រូវអាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តាធិការណ៍ ។ ៥ កិច្ចគុះ របស់សង្ឃ មានកិច្ចបសម្បទាជាដើម ចាត់ជាកិច្ចាធិការណ៍ ។

ធរសកល្លោ ធិរមសង្ឃវិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវដ្តេ អញ្ញាភាគីយំ

អាបត្តាធិករណស្ស សិយា តញ្ញាភិយំ សិយា អញ្ញ-
 ភាគីយំ ។ កថំ អាបត្តាធិករណំ អាបត្តាធិ-
 ករណស្ស អញ្ញភាគីយំ ។ មេដុនធម្មចារាជីកាបត្តិ-
 អទិញ្ញានាទចារាជីកាបត្តិយា មនុស្សវិក្កហចារាជីកា-
 បត្តិយា ឧត្តរមនុស្សធម្មចារាជីកាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា
 អទិញ្ញានាទចារាជីកាបត្តិ មនុស្សវិក្កហចារាជីកាបត្តិ-
 យា ឧត្តរមនុស្សធម្មចារាជីកាបត្តិយា មេដុនធម្មចារាជី-
 កាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា មនុស្សវិក្កហចារាជីកាបត្តិ-
 ឧត្តរមនុស្សធម្មចារាជីកាបត្តិយា មេដុនធម្មចារាជីកា-
 បត្តិយា អទិញ្ញានាទចារាជីកាបត្តិយា អញ្ញភាគីយា ឧត្ត-
 រមនុស្សធម្មចារាជីកាបត្តិ មេដុនធម្មចារាជីកាបត្តិយា
 អទិញ្ញានាទចារាជីកាបត្តិយា មនុស្សវិក្កហចារាជីកា-
 បត្តិយា អញ្ញភាគីយា ។ ឃរំ អាបត្តាធិករណំ
 អាបត្តាធិករណស្ស អញ្ញភាគីយំ ។ កថញ្ច អា-
 បត្តាធិករណំ អាបត្តាធិករណស្ស តញ្ញាភិយំ ។

ឆេរសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិរាដ្ឋ អធិការណ៍ជាប់ណែកដទៃ

មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន មានចំណែកផ្សេងអំពីគ្នា
 ក៏មាន ។ (សួរថា) អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអាបត្តាធិករណ៍
 នោះដូចម្តេច ។ (ប្រាប់ថា) មេចុនធម្ម^(១)បារាជកាបត្តិមានចំណែកផ្សេង
 គ្នាអំពីអទិន្នាទាន^(២)បារាជកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហ^(៣)បារាជកាបត្តិនឹងទុត្តិវិ
 មនុស្សធម្ម^(៤)បារាជកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នា
 អំពីមនុស្សវិគ្គហបារាជកាបត្តិ ទុត្តិវិមនុស្សធម្មបារាជកាបត្តិនឹងមេចុនធម្ម
 បារាជកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហបារាជកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីទុត្តិវិ-
 មនុស្សធម្មបារាជកាបត្តិ មេចុនធម្មបារាជកាបត្តិនឹងអទិន្នាទានបារាជកាបត្តិ
 ទុត្តិវិមនុស្សធម្មបារាជកាបត្តិមានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីមេចុនធម្មបារាជកាបត្តិ
 អទិន្នាទានបារាជកាបត្តិនឹងមនុស្សវិគ្គហបារាជកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍
 យ៉ាងនេះ (ហៅថា) មានចំណែកផ្សេងគ្នាអំពីអាបត្តាធិករណ៍ ។ (សួរថា)
 អាបត្តាធិករណ៍មានចំណែកដូចគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍នោះដូចម្តេច ។

---

១ ត្រូវអាបត្តិពារាជិក ព្រោះសេពមេចុនធម្ម ។ ២ ត្រូវអាបត្តិពារាជិក ព្រោះលួចទ្រព្យគេមាន
 ដៃម្ខាង ៥ មានសពឡើងទៅ ។ ៣ ត្រូវអាបត្តិពារាជិក ព្រោះសម្លាប់មនុស្ស ។ ៤ ត្រូវអាបត្តិ
 ពារាជិក ព្រោះអួតគុណវិសេសដែលមិនមានក្នុងខ្លួន ។

វិទ្យាបំណិយ បញ្ចវិក្កោ

មេដុនធម្មចារាជីកាបត្តិ មេដុនធម្មចារាជីកាបត្តិយា
 តញ្ញាតិយា អធិប្បាណានចារាជីកាបត្តិ អធិប្បាណានចារា-
 ជីកាបត្តិយា តញ្ញាតិយា មនុស្សវិក្កហចារាជីកាបត្តិ
 មនុស្សវិក្កហចារាជីកាបត្តិយា តញ្ញាតិយា ឧត្តរមនុស្ស-
 ធម្មចារាជីកាបត្តិ ឧត្តរមនុស្សធម្មចារាជីកាបត្តិយា
 តញ្ញាតិយា ។ ឃំ អាបត្តាជីករណំ អាបត្តាជីករណាស្ស
 តញ្ញាតិយំ ។ កិច្ចាជីករណំ កិច្ចាជីករណាស្ស តញ្ញា-
 តិយំ ។ ឃំ អធិករណំ អធិករណាស្ស តញ្ញាតិយំ ។

[២៦៧] កត្តា ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយាតិ
 លេសោ នាម ទេស លេសា ជាតិលេសោ នាមលេសោ
 តោត្តលេសោ លីដ្ឋលេសោ អាបត្តិលេសោ បត្តិលេសោ
 ចីវរលេសោ ឧបជ្ឈាយលេសោ អាចរិយលេសោ
 សេនាសនលេសោ ។

[២៧០] ជាតិលេសោ នាម ខត្តិយោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
 ចារាជីកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ ខតិយំ បស្សិត្វា
 ចោទេតិ ខត្តិយោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជីកំ ធម្មំ

វិធីបំផុត មហាវិក្ក

(ប្រាប់ថា) មេធាវីធម្មបារាជីកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នានឹងមេធាវី-
ធម្មបារាជីកាបត្តិ អទិន្នាទានបារាជីកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នានឹង
អទិន្នាទានបារាជីកាបត្តិ មនុស្សវិគ្គហបារាជីកាបត្តិមានចំណែកជាមួយគ្នា
នឹងមនុស្សវិគ្គហបារាជីកាបត្តិ ឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជីកាបត្តិមានចំណែកជា
មួយគ្នានឹងឧត្តរិមនុស្សធម្មបារាជីកាបត្តិ ។ អាបត្តាធិករណ៍យ៉ាងនេះ
(ហៅថា)មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអាបត្តាធិករណ៍ ។ កិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន
ចំណែកជាមួយគ្នានឹងកិច្ចាធិករណ៍ដែរ ។ អធិករណ៍យ៉ាងនេះ (ហៅថា)
មានចំណែកជាមួយគ្នានឹងអធិករណ៍ ។

(២៦៧) ត្រង់ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចមកជាគ្រឿងអាង
ដែលហៅថាគ្រឿងអាងនោះបានដល់គ្រឿងអាង ១០ យ៉ាង គឺគ្រឿងអាង
ជាតិ ១ នាម ១ គោត្រ ១ ភេទ ១ អាបត្តិ ១ បាត្រ ១ បិវរ ១ ឧបជ្ឈាយ៍ ១
អាចារ្យ ១ សេនាសនៈ ១ ។

(២៧០) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺជាតិនោះ បានដល់ភិក្ខុអ្នក
ចោទឃើញភិក្ខុជាក្សត្រិត្រូវអាបត្តិបារាជីក (តែមិនបានចោទភិក្ខុជាក្សត្រ
នោះក្នុងខណៈនោះ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាជាតិក្សត្រដែរ ហើយ
(ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញលោកជាក្សត្រិត្រូវអាបត្តិបារាជីកហើយ

កោសលកណ្តោ វិមលសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិរង្កេ ទលលេសា

អជ្ឈាបជ្ឈោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ នត្តិ
តយា សុទ្ធិំ ឧបាសយោ វា បវារណា វា សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។
[ព្រហ្មណោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ វេស្សោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ សុទ្ធោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ
អជ្ឈាបជ្ឈោ អញ្ញំ សុទ្ធិំ បស្សិត្វា ចោទេតិ សុទ្ធោ
មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈោសិ អស្ស-
មណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៧០) ឆាមលេសោ ឆាម ពុទ្ធក្ខិលោ ទិដ្ឋោ
ហោតិ ។ បេ ។ ធម្មក្ខិលោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
សង្ឃក្ខិលោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈា-
បជ្ឈោ អញ្ញំ សង្ឃក្ខិលំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
សង្ឃក្ខិលោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈោសិ
អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

ធនសកល្ហា សង្ឃទិសេសទី ៧ សិក្ខាបទវិកង្គ ឱយាយអំពីលេស ១០ យ៉ាង

លោកមិនមែនជាសមណៈ លោកមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គលសក្យរាជ
 ឧបោសថកម្មក៏ បវរណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ មិនមានជាមួយនឹងអ្នកទេ
 ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។ ភិក្ខុអ្នកចោទ
 ឃើញភិក្ខុជាតិជាព្រាហ្មណ៍ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាវេស្ស (អ្នកជំនួញ)
 ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុជាសុទ្ធ (អ្នកធ្វើការគុលី) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែអ្នក
 ចោទមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាជាតិសុទ្ធដែរ ទើប (ក្លែង)
 ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកជាតិជាសុទ្ធ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក
 ឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធបុគ្គលសក្យរាជ
 ទេ ។ បេ ។ ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៧១) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគំនាមនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
 ភិក្ខុឈ្មោះពុទ្ធរតិក ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុឈ្មោះធម្មរតិក ។ បេ ។ ឃើញ
 ភិក្ខុឈ្មោះសង្ឃរតិកត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែភិក្ខុអ្នកចោទមិនបានចោទ)
 លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃឈ្មោះសង្ឃរតិកដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
 ខ្ញុំឃើញអ្នកឈ្មោះសង្ឃរតិក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជា
 សមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុគ្គលទេ ។ បេ ។
 ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

(២៧២) កោត្តលេសោ នាម កោតមោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ មោក្កល្យានោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
 កត្តាយនោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ វាសិដ្ឋោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ វាសិដ្ឋំ
 បស្សិត្វា ចោទេតិ វាសិដ្ឋោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តាសិ អស្សមណាសិ អសក្សបុតិយោសិ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៧៣) លិដ្ឋលេសោ នាម ទិយោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
 ។ បេ ។ រស្សោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ កណ្ណោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ ឌីនាតោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ
 ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ ឌីនាតំ បស្សិត្វា ចោទេតិ
 ឌីនាតោ មយា ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តាសិ
 អស្សមណាសិ អសក្សបុតិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

វិធីបំណក មហាវិវត្ត

(២៧២) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺគោត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
 ចោទ ឃើញភិក្ខុដែលមានគោត្រជាគោតម ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមាន
 គោត្រជាមោគ្គល្លាន ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជាកូញាន ។ បេ ។
 ឃើញភិក្ខុមានគោត្រជារាសីដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ)
 លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃមានគោត្រជារាសីដ្ឋដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា
 ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានគោត្រជារាសីដ្ឋ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯង
 មិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត
 ។ បេ ។ ដូច្នោះ ភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៣) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគឺកេនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
 ភិក្ខុមានរាងខ្ពស់ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានរាងទាប ។ បេ ។ ឃើញ
 ភិក្ខុមានសម្បុរខ្លៅ ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិក
 (តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃមានសម្បុរសដែរ ហើយ (ក្លែង)
 ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកមានសម្បុរស ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នក
 ឯងមិនមែនជាសមណៈទេ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត
 ទេ ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

តេសកល្លោ ឆវិមសង្កាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិរុដ្តោ អាបត្តិលេសាទិ

[២៧២] អាបត្តិលេសោ នាម លហុកំ អាបត្តិ
 អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន ធម្មេន
 ចោទេតិ ទិដ្ឋោ មយា ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ
 អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ
 វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

[២៧៥] បត្តលេសោ នាម លោហបត្តធរោ ទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។ បេ ។ មត្តិកាបត្តធរោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
 សាដកបត្តធរោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ សុម្ភកបត្តធរោ
 ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ អញ្ញំ សុម្ភ-
 កបត្តធរំ បស្សន្តា ចោទេតិ សុម្ភកបត្តធរោ មយា
 ទិដ្ឋោ ចារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នោសិ អស្សមណោសិ
 អសក្យបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។

គោរពសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិរាង អំពីលេសតិអាបត្តិជាដើម

(២៧៤) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងតិអាបត្តិនោះ គឺភិក្ខុអ្នក
ចោទឃើញភិក្ខុត្រូវអាបត្តិស្រាល បើភិក្ខុអ្នកចោទ ភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិ
បារាជិកថា ខ្ញុំបានឃើញលោកត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែន
ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នេះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

(២៧៥) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងតិបារាត្រនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ
ឃើញភិក្ខុប្រើបារាត្រទាំងផង ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបារាត្រដី ។ បេ ។ ឃើញ
ភិក្ខុប្រើបារាត្រសម្ពត្តសាជក^(១) ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រើបារាត្រដី^(២)ដែល
មានសម្បុររលើប ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះឃើញភិក្ខុ
ដទៃប្រើបារាត្រដីដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំឃើញអ្នកឯងប្រើបារាត្រដី
ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិន
មែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នេះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសគ្រប់ៗវាចា ។

---

១ តាមអដ្ឋកថាសមុទ្របុស្សសាទិកា ថា បារាត្រដីនោះឯង តែមានទ្រង់ទ្រាយល្អ មានសម្បុរ
រលោងហាក់ដូចពណ៌សត្វកំរោម រលឹងស្អាតដូចបារាត្រទាំងផងដែរ ។ ២ បារាត្រដីថា “ សុម្ពត្ត-
បត្ត ” តាមអដ្ឋកថាថា បានដល់បារាត្រដីតាមធម្មតានោះឯង ។

វិធមបិដកេ មហាវិក្កោ

(២៧៦) បីវលេសោ នាម បំសុក្កុលីកោ ទិដ្ឋា
 ហោតិ ។ បេ ។ កហាបតិបីវេជរោ ទិដ្ឋា ហោតិ ចារាជីកំ
 ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តោ អញ្ញំ កហាបតិបីវេជំ បស្ស្តិត្វា ចោទេតិ
 កហាបតិបីវេជរោ មយា ទិដ្ឋា ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តា-
 សិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិយោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋ-
 កម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

(២៧៧) ឧបជ្ឈាយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស សុទ្ធិវិ-
 ហារិកោ ទិដ្ឋា ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តោ
 អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សុទ្ធិវិហារិកំ បស្ស្តិត្វា ចោទេតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស សុទ្ធិវិហារិកោ មយា ទិដ្ឋា ចារាជីកំ
 ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តាសិ អស្សមណោសិ អសក្សបុត្តិ-
 យោសិ ។ បេ ។ សដ្ឋកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សដ្ឋាទិសេសស្ស ។

(២៧៨) អាចារីយលេសោ នាម ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេ-
 វាសិកោ ទិដ្ឋា ហោតិ ចារាជីកំ ធម្មំ អជ្ឈាបដ្ឋន្តោ
 អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកំ បស្ស្តិត្វា ចោទេតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស អន្តេវាសិកោ មយា ទិដ្ឋា ចារាជីកំ

វិធីបិណ្ឌ មហាវិក័ត

(២៧៦) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីចីវរនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទឃើញ
 ភិក្ខុប្រិចីវរបន្តិក្ខុល ។ បេ ។ ឃើញភិក្ខុប្រិចីវរបស់គហបតី ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិក(តែមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃប្រិចីវរបស់គហបតីដែរ
 ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងប្រិចីវរបស់គហបតី ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ-
 ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសន្និទ្ធិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៧) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីព្រះឧបជ្ឈាយ៍នោះ គឺភិក្ខុអ្នក
 ចោទ បានឃើញសុទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ ត្រូវ
 អាបត្តិបារាជិក (តែមិនបានចោទ) លុះបានឃើញភិក្ខុដទៃជាសុទ្ធិវិហារិក
 របស់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍មានឈ្មោះយ៉ាងហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំ
 បានឃើញអ្នកឯងជាសុទ្ធិវិហារិករបស់ឧបជ្ឈាយ៍ឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ
 បារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះ-
 ពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសន្និទ្ធិសេសគ្រប់ៗវាចា ។

(២៧៨) ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីអាចារ្យនោះ គឺភិក្ខុអ្នកចោទ
 បានឃើញអន្តេវាសិករបស់អាចារ្យឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក (តែមិន
 ចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃជាអន្តេវាសិករបស់លោកអាចារ្យឈ្មោះហ្នឹងដែរ
 ហើយ(ក្លែង)ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងជាអន្តេវាសិករបស់លោកអាចារ្យ

កេរសកល្លោ វរិមសង្ការិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវរិក្ខេ សេនាសនលេសាទី

ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្យបុត្តិយោសិ
។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
សង្ឃទិសេសស្ស ។

(២៧៧) សេនាសនលេសោ ធាម ឥត្តន្ទាមស្ស
សេនាសនវាសិកោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋា-
បដ្ឋន្តោ អញ្ញំ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកំ បស្សិត្វា
ចោទេតិ ឥត្តន្ទាមស្ស សេនាសនវាសិកោ មយា ទិដ្ឋោ
ចារាជិកំ ធម្មំ អដ្ឋាបដ្ឋោសិ អស្សមណោសិ អសក្យ-
បុត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិំ ឧចោសថោ វា បវារណា វា
សង្ឃកម្មំ វាតិ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេ-
សស្ស ។

(២៨០) ចារាជិកេន ធម្មនាតិ ចតុន្នំ អញ្ញាតេន ។
អនុទ្ធិសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ វា ។ អប្បេរ-
ធាម នំ ឥមញ្ញា ព្រហ្មចរិយា ចាវេយ្យន្តំ កិក្ខុកាវា
ចាវេយ្យំ សមណធម្មា ចាវេយ្យំ សីលក្ខន្ធា ចាវេយ្យំ
តចោតុណា ចាវេយ្យំ ។

តេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ៩ សិក្ខាបទវិវាទ្ត អំពីលេសតិសេនាសនជាដើម

ឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯង
មិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ។ បេ ។ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-
ទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២៧៩] ដែលហៅថា គ្រឿងអាងគីសេនាសនៈនោះ គឺភិក្ខុ
អ្នកចោទ ឃើញភិក្ខុនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិ
បារាជិក (តែមិនចោទ) លុះឃើញភិក្ខុដទៃជាអ្នកនៅក្នុងសេនាសនៈរបស់
ភិក្ខុឈ្មោះហ្នឹងដែរ ហើយ (ក្លែង) ចោទថា ខ្ញុំបានឃើញអ្នកឯងនៅក្នុង
សេនាសនៈរបស់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិកហើយ អ្នកឯងមិន
មែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ទេបោសថ-
កម្មក៏ បរវណកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ មិនមានជាមួយនឹងអ្នកឯងទេ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសគ្រប់ ៗ វាចា ។

[២៨០] ពាក្យថា ដោយអាបត្តិបារាជិក គឺបានដល់អាបត្តិ
បារាជិកទាំង ៤ អាបត្តិបារាជិកណាមួយ ។ ពាក្យថា ចោទ គឺចោទឯងក្តី
ឲ្យអ្នកដទៃចោទក្តី ។ ពាក្យថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនោះ
ឲ្យឃ្នាតចាកព្រហ្មចរិយធម៌នេះ គឺថាអញគប្បីញ៉ាំងភិក្ខុនេះឲ្យឃ្នាតចាក
ភាវៈជាភិក្ខុ ឲ្យឃ្នាតចាកសមណធម៌ ឲ្យឃ្នាតចាកសីលក្ខន្ធ ឲ្យឃ្នាត
ចាកគុណគឺធម៌ជា គ្រឿងដុតកិលេស ។

វិទយបិដកេ មហាវិវត្តោ

(២៨០) តតោ អបវេន សមយេនាតិ យស្មី ខណោ
 អនុទ្ធិសំតោ ហោតិ តំ ខណំ តំ លយំ តំ មុហុតំ
 វិតំវត្តោ ។ សមនុត្តាហិយមាណោតិ យេន វុត្តោ អនុទ្ធិ-
 សំតោ ហោតិ តស្មី វុត្តស្មី សមនុត្តាហិយមាណោ ។
 អសមនុត្តាហិយមាណោតិ ន កេនចិ វុត្តមាណោ ។

(២៨២) អធិករណំ នាម ចត្តាវ អធិករណានិ
 វិវាទានិករណំ អនុវិវាទានិករណំ^(១) អាចត្តាធិករណំ
 កិច្ចាធិករណំ ។

(២៨៣) កោចិ នេសោ លេសមត្តោ ឧបាទិដ្ឋោតិ
 តេសំ នសទ្ធិំ លេសានំ អញ្ញតេវេ លេសោ ឧបាទិដ្ឋោ
 ហោតិ ។

(២៨៤) ភិក្ខុ ច នោសំ បតិដ្ឋាតិ តុច្ចកំ
 មយា កណ៌តំ មុសា មយា កណ៌តំ អក្ខតំ មយា
 កណ៌តំ អដានន្តេន មយា កណ៌តំ ។ សដ្ឋាទិសេសោតិ
 ។ បេ ។ តេនចិ វុត្តតិ សដ្ឋាទិសេសោតិ ។

---

១ អយំ បាលី សព្វន្ត ៤ ទិស្សតិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្ក

(២៨១) ពាក្យថា លុះសម័យខាងក្រោយតំបន់នោះមក គឺភិក្ខុ
 ចោទគេក្នុងខណៈណា ខណៈនោះ ពេលនោះ ស្របកនោះកន្លងទៅ
 ហើយ ។ ពាក្យថា មានគេសាកសួរ គឺថាភិក្ខុចោទគេដោយវត្តណា
 គេសាកសួរចំពោះវត្តនោះ ។ ពាក្យថា មិនមានគេសាកសួរ គឺមិនមាន
 អ្នកណាមួយនិយាយឡើយ ។

(២៨២) ដែលហៅថា អធិករណ បានដល់អធិករណៈ៤ គឺ
 វិវាទធិករណៈ ១ អនុវត្តធិករណៈ ១ អាបត្តាធិករណៈ ១ កិច្ចាធិករណៈ ១ ។

(២៨៣) ពាក្យថា កាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចមកជាគ្រឿងអាង គឺ
 បណ្តាគ្រឿងអាងទាំង ១០ យ៉ាងនោះ ភិក្ខុកាន់យកគ្រឿងអាងណាមួយ ។

(២៨៤) ពាក្យថា ភិក្ខុប្តេជ្ញាទោស គឺ(ភិក្ខុប្តេជ្ញាថា) ខ្ញុំនិយាយ
 ពាក្យទេសោះ ខ្ញុំនិយាយពាក្យកុហក ខ្ញុំនិយាយពាក្យមិនពិត ខ្ញុំនិយាយ
 ដោយមិនដឹង ។ ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
 សង្ឃទិសេសសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។

ពេរសកណ្តោ ឧបសម្ព័ន្ធនិសេសស្ស ឬ ភាគីនិយេ អាបត្តញ្ញាភាគីយំ

(២៨៥) ភិក្ខុ សង្ឃានិសេសំ អដ្ឋបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា
 ហោតិ សង្ឃានិសេសេ សង្ឃានិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ច
 ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសំ អសត្យបុត្តិ-
 យោសំ នត្តិ តយា សទ្ធិំ ឧទាសថោ វា បវរណា
 វា សង្ឃកម្មំ វតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញាភាគីយំ ហោតិ
 លេសោ ច ឧទានិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃានិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃានិសេសំ អដ្ឋប-
 ជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ សង្ឃានិសេសេ ធុល្លច្ចយទិដ្ឋិ
 ហោតិ តញ្ច ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសំ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញាភាគីយំ
 ហោតិ លេសោ ច ឧទានិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃានិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃានិសេសំ អដ្ឋប-
 ជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ សង្ឃានិសេសេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ
 ហោតិ តញ្ច ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសំ
 ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញាភាគីយំ ហោតិ

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ បទអាជីវិយ អំពីចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិការណៈ

(២៨៥) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ
 នឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេស
 មែន តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះ ដោយអាបត្តិបារាជិកវិញថា អ្នកឯងមិនមែន
 ជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ឧបាសថកម្មក្តិ
 បវរណាកម្មក្តិ សង្ឃកម្មក្តិ ជាមួយនឹងអ្នកឯងគ្មានទេ ឯអធិការណៈ
 យ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិការណៈ ទាំងលេស^(១)
 សោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ
 វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិបុល្ល័យវិញ តែបើក្លែង
 ចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកវិញថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។
 ឯអធិការណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិការណៈ
 ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
 គ្រប់ៗ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បាន
 ឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថា ជាអាបត្តិបាចិត្តិយ
 វិញ តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបារាជិកវិញថា អ្នកឯងមិនមែន
 ជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិការណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃ

១ លីសណតុ ក្នុងអត្ថថា ពិច-ភូច ពិការជាបន្ទាប់បន្សំ ។

វិទយបិដកេ មហាវិកត្តោ

លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាប-
 ដ្ឋត្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ ចាដិទេសនីយទិដ្ឋ
 ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុក្កដទិដ្ឋ ហោតិ
 ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុញ្ញាសិតទិដ្ឋ ហោតិ តព្វ
 ចារាជិកេន ចោទេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។
 សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃរិបិ អាបត្តញ្ញកាតិយំ ហោតិ
 លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

(២៨៦) ភិក្ខុ ឥល្លច្ចយំ អដ្ឋាបដ្ឋត្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ
 ឥល្លច្ចយេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ
 ចាចិត្តិយទិដ្ឋ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ចាដិទេសនីយ-
 ទិដ្ឋ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋ ហោតិ ។ បេ ។
 ឥល្លច្ចយេ ទុញ្ញាសិតទិដ្ឋ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ច-
 យេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋ តព្វ ចារាជិកេន ចោទេតិ
 អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃរិបិ

វិនយចំណិត មហាវិកង្គ

នៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ
 ត្រូវសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នក
 ចោទក៏បានឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិ
 បាដិទេសន័យវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
 ថាជាអាបត្តិទុកដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
 ថាជាអាបត្តិទុក្ខស្ថិតិវិញ តែបើក្លែងចោទភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបាពជិកថា
 អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។ ឯអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថា
 ចំវែណកដវៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់
 ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ វាចា ។

[២៨៦] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិបាដិទេសន័យវិញ ។ បេ ។ មាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិទុកដវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិទុក្ខស្ថិតិវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេសវិញ បើក្លែងចោទភិក្ខុ
 នោះដោយអាបត្តិបាពជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បី

គោរសកល្យាណ សមិទសង្ការិសេសស្ស បទភាគីយេ ឯកោមូលំ

អាមត្តញ្ញាភាគីយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ
អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ការិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
ចាចិត្តិយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
ចាដិទេសទីយំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្កដំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ។ បេ ។
ភិក្ខុ ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តោ ទិដ្ឋោ ហោតិ ទុក្ខា-
សិតេ ទុក្ខាសិតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ
សង្ការិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ ឥល្លច្ចុយ-
ទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ
។ បេ ។ ទុក្ខាសិតេ ចាដិទេសទីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
ទុក្ខាសិតេ ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន
ចោទេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។ សង្ការិកម្មំ វាតិ
ឯវំបិ អាមត្តញ្ញាភាគីយំ ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ
អាមត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ការិសេសស្ស ។

ឯកោកំ^(១) មូលំ កាត្វនំ ចក្កំ ពង្ធិតត្ថំ ។

១ កត្តបិ ចោត្តកេ ចោទេនបេយ្យាលំ និដ្ឋិតត្តិបិ បារោ ។

ឆេរសេកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ៩ បទភានីយេ អំពីអធិករណៈមានមូលមួយៗ

អធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាបំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំង
លេសសោតកិក្ខុអ្នកចោទក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
គ្រប់ៗ វាចា ។ ក៏ក្រុំត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។ បេ ។ ក៏ក្រុំត្រូវអាបត្តិបាជិ-
ទេសនីយ ។ បេ ។ ក៏ក្រុំត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ បេ ។ ក៏ក្រុំត្រូវអាបត្តិទុកសាស្ត
កិក្ខុអ្នកចោទ ក៏បានឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជា
អាបត្តិទុកសាស្ត ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជាអាបត្តិ
សង្ឃទិសេស ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជា
អាបត្តិថ្មល្ងថ្មយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជាអាបត្តិ
បាចិគ្គិយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជាអាបត្តិបាជិ-
ទេសនីយ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុកសាស្តថាជាអាបត្តិទុកដ
ទៅវិញ បើក្នុងចោទកិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបាចិគ្គិយ អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាបំណែក
ដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតកិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ វាចា ។

បណ្ឌិតគប្បីធ្វើអធិករណៈនោះៗ ឲ្យមានមូលមួយៗ ហើយចង
ជាចក្ក (ដូចគ្នា) ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

(២៨៧) ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អន្លៀបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា
 ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ សង្ឃាទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ
 ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សមណោសិ ។ បេ ។
 សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញកាភិយំ ហោតិ លេសោ
 ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អន្លៀបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋា
 ហោតិ សង្ឃាទិសេសេ ឥល្ងុច្ឆយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 សង្ឃាទិសេសេ ចាចិត្តយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិ-
 សេសេ ចាដិទេសនិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ
 ទុក្កដទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃាទិសេសេ ទុក្ខាសិ-
 តទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន ចោទាបេតិ អស្សម-
 ណោសិ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ ឃុំបិ អាបត្តញ្ញកាភិយំ
 ហោតិ លេសោ ច ឧទាទិដ្ឋោ អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ
 សង្ឃាទិសេសស្ស ។

វិនយបិដក មហាវិវាទ

(២៨៧) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញ
នឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថា ជា អាបត្តិសង្ឃទិសេស
ដែរ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទភិក្ខុនោះដោយ អាបត្តិបាវជកថា អ្នកឯងមិនមែនជា
សមណៈទេ ។ បេ ។ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃ
អាបត្តាធិករណៈ ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវ
អាបត្តិសង្ឃទិសេស បគ្រប់ ១ វេច ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ភិក្ខុអ្នក
ចោទ ក៏បានឃើញ នឹង មានសេចក្តីយល់ក្នុង អាបត្តិសង្ឃទិសេស ថា ជា
អាបត្តិបុប្ផយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេស
ថាជាអាបត្តិបាវជកថាវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិ-
សេសថាជាអាបត្តិបាវជកថាវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុង
អាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់
ក្នុងអាបត្តិសង្ឃទិសេសថាជាអាបត្តិទុក្ខសិតទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទ
ភិក្ខុនោះដោយអាបត្តិបាវជកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈទេ ។ បេ ។
សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តាធិករណៈ
ទាំងលេសសោតភិក្ខុនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស
គ្រប់ ១ វេច ។

ពេរសកល្លោ វរមសង្ឃទិសេសស្ស បទវារជនីយេ អាបត្តិវារោ

[២៨៨] ភិក្ខុ ឥល្លច្ចយំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋា
 ហោតិ ឥល្លច្ចយេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 ឥល្លច្ចយេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ
 ចាដិទេសនីយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្កដទិដ្ឋិ
 ហោតិ ។ បេ ។ ឥល្លច្ចយេ ទុក្ខាសីតទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 ឥល្លច្ចយេ សង្ឃទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ តព្វោ ចារាជិកេន
 ចោទាបេតិ អស្សមណោសំ ។ បេ ។ សង្ឃកម្មំ វាតិ
 ឃរិមិ អាបត្តញ្ញាកាតិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧចាទិដ្ឋោ
 អាបត្តិ វាចាយ វាចាយ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ភិក្ខុ
 ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ចាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទុក្កដំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតំ
 អជ្ឈាបជ្ឈន្តោ ទិដ្ឋា ហោតិ ទុក្ខាសីតេ ទុក្ខាសីតទិដ្ឋិ
 ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ សង្ឃទិសេសទិដ្ឋិ ហោតិ
 ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ ឥល្លច្ចយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។
 ទុក្ខាសីតេ ចាចិត្តិយទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុក្ខាសីតេ

ធរសកល្លា សង្ឃទិសេសទី៧ បទភានីយ វារៈដែលត្រូវអាបត្តិ

(២៨៨) ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិថ្មល្មើយ ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិថ្មល្មើយ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តី
 យល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិបាជិទេសនីយទៅវិញ ។ បេ ។ មាន
 សេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេច-
 ក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិទុញ្ចាសិតទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេច-
 ក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិថ្មល្មើយថាជាអាបត្តិសង្ឃទិសេសទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃ
 ចោទក៏នោះដោយអាបត្តិបាជិកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ ។ បេ ។
 សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃអាបត្តិធិករណៈ ទាំង
 លេសសោតក៏នោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសគ្រប់ៗ
 វាចា ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ អ្នកចោទក៏បានឃើញ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ
 បាជិទេសនីយ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បេ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទុញ្ចាសិត
 ភិក្ខុអ្នកចោទក៏បានឃើញនឹងមានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ចាសិតថាជា
 អាបត្តិទុញ្ចាសិតដែរ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ចាសិតថាជាអា-
 បត្តិសង្ឃទិសេសទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ចាសិតថា
 ជាអាបត្តិថ្មល្មើយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ចាសិត
 ថាជាអាបត្តិបាចិត្តិយទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិទុញ្ចាសិត

វិសេសបិដកេ មហាវិកង្កោ

ចាដិទេសនីយនិដ្ឋិ ហោតិ ។ បេ ។ ទុញ្ញាសិទេ ទុក្ក-
 ដនិដ្ឋិ ហោតិ តញ្ចេ ចារាដិកេន ចោទាបេតិ អស្ស-
 មណោសិ អសក្សប្បត្តិយោសិ នត្តិ តយា សទ្ធិ
 ឧចោសថោ វា បវារណា វា សដ្ឋកម្មំ វាតិ ឯវិបិ
 អាបត្តញ្ញកាតិយំ ហោតិ លេសោ ច ឧចាទិដ្ឋោ អាបត្តិ
 វាចាយ វាចាយ សដ្ឋាទិសេសស្ស(១) ។

(២៨៧) អនាបត្តិ តថាសញ្ញំ ចោទេតិ វា ចោទាបេតិ
 វា ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មកស្សតិ ។

នវិមសង្កាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ តិគោ បរំ កត្តបិ បោត្តកេ យថា បោទេនបេយ្យាលំ ឯវិបេទាបនំ កាតព្វន្តិ បាមោ ។

វិនយបំណិក មហាវិវាដ្ឋ

ថាជាអាបត្តិបាដិទេសន៍យទៅវិញ ។ បេ ។ មានសេចក្តីយល់ក្នុងអាបត្តិ
 ទុក្ខាសិតថាជាអាបត្តិទុក្ខដទៅវិញ បើឲ្យអ្នកដទៃចោទកិក្ខនោះដោយអាបត្តិ
 បាពជកថា អ្នកឯងមិនមែនជាសមណៈ អ្នកឯងមិនមែនជាកូនចៅព្រះពុទ្ធ
 ជាសក្យបុត្រ ទុរោសថកម្មក៏ បវរណាកម្មក៏ សង្ឃកម្មក៏ ជាមួយនឹងអ្នក
 ឯងគ្មានទេ សូម្បីអធិករណៈយ៉ាងនេះ ក៏ឈ្មោះថាចំណែកដទៃនៃ
 អាបត្តិធិករណៈ ទាំងលេសសោតកិក្ខនោះក៏នៅប្រកាន់ ដូច្នោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសគ្រប់ៗវា ។

[២៨៧] អាបត្តិមិនមានដល់កិក្ខអ្នកចោទមានសេចក្តីសំគាល់ពិត
 ហើយចោទឯង ឬឲ្យអ្នកដទៃចោទ ដល់កិក្ខខួបស្មារតី ដល់កិក្ខអាទិកម្មក ។

សង្ឃទិសេសទី៩ ចប់ ។

ទសមសង្ឃាទិសេសំ

[២៧០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភកក វជតហេ
 វិហារតិ វេទ្យវនេ កលន្តកនិវាបេ ។ វេជេចា ទេវទត្តោ
 យេន កោកាលិកោ កដមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌានេ-
 វិយា បុត្តោ សមុទ្ធនត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា
 កោកាលិកំ កដមោរកតិស្សកំ ខណ្ឌានេវិយា បុត្តំ
 សមុទ្ធនត្តំ ឯតទភោច ឯថ មយំ អាវុសោ សមណស្ស
 តោតមស្ស សង្ឃកេទំ កវិស្សម ចក្កកេទន្តិ ។ ឯវិ
 វុត្តោ កោកាលិកោ ទេវទត្តំ ឯតទភោច សមណោ ទោ
 អាវុសោ តោតមោ មហិទ្ធិកោ មហានុកាវោ កតំ
 មយំ សមណស្ស តោតមស្ស សង្ឃកេទំ កវិស្សម
 ចក្កកេទន្តិ ។ ឯថ មយំ អាវុសោ សមណំ តោ
 តមំ ឧបសង្កមិត្តា បញ្ច វុត្តនិ យាចិស្សម ភកក
 កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចស្ស សន្តជ្ជស្ស
 សល្លេខស្ស ជូតស្ស ចាសាទិកស្ស អប្បច្ចយស្ស

សង្ឃទិសេសទី ១០

[២៧០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏ទ្រង់ដេតប្រថាប់នៅក្នុងរោង
វេទ្យាន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វក្រីក្រ ក្បែរក្រុងរាជគ្រឹះ ។
គ្រានោះ ភិក្ខុឈ្មោះទេវទេត្តបានចូលទៅរកភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុ
ឈ្មោះកងមោរកតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវីបុត្រនឹងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធតត្ត
ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុឈ្មោះកោកាលិក ភិក្ខុឈ្មោះកងមោរ-
កតិស្សក ភិក្ខុឈ្មោះខណ្ឌទេវីបុត្រនឹងភិក្ខុឈ្មោះសមុទ្ធតត្តថា ម្ចាស់អាវុសា
អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃ និងទំលាយចក្រ^(១)
របស់ព្រះសមណគោតម ។ កាលទេវទេត្តពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបភិក្ខុ
ឈ្មោះកោកាលិកនិយាយពាក្យនេះនឹងទេវទេត្តថា អាវុសា ព្រះសមណ-
គោតមមានវិទ្ធិច្រើន មានអានុភាពធំ ពួកយើងនឹងធ្វើការបំបែកសង្ឃនឹង
ទំលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដូចម្តេចបាន ។ ទេវទេត្តឆ្លើយថា
ម្ចាស់អាវុសា អ្នកទាំងឡាយចូរមក ពួកយើងនាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះសម-
ណគោតមទូលសូមវត្ថុ៥ប្រការថា បពិត្រព្រះសព្វដ៏ជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់សរសើរគុណនៃបុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ដុស
ខាត់បិត្ត ទ្រទ្រង់ធុត្តនវត្ត ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត

១ បំបែកផ្លូវប្រតិបត្តិផ្សេងៗគ្នាធម្មវិធីរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

វិទយបំណិកេ មហាវិកត្តោ

វិយារម្ភស្ស វណ្ណាវាទី ឥមាទិ កន្លៃ បញ្ច វត្ថុទិ អនេក-
 បរិយាយេន អប្បច្ចតាយ សន្តដ្ឋតាយ^(១) សល្លេខាយ
 ច្ចតាយ^(២) ពាសាទិកាយ^(៣) អប្បច្ចយាយ វិយារម្ភាយ
 សំវត្ថុទិ សាធុ កន្លៃ ភិក្ខុ យាវជីវំ អារញ្ញកា អស្ស យោ
 កាមន្តំ ឱសេយ្យ វដ្ឋំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ បណ្ឌិតិកា
 អស្ស យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ វដ្ឋំ នំ ដុសេយ្យ
 យាវជីវំ បំសុក្ខលិកា អស្ស យោ កហបតិច្ឆវំ សាទិ-
 យេយ្យ វដ្ឋំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ វុត្តម្ធលិកា អស្ស យោ
 ធន្តំ ឧបកច្ចេយ្យ វដ្ឋំ នំ ដុសេយ្យ យាវជីវំ មច្ឆមំសំ
 ន ខានេយ្យ យោ មច្ឆមំសំ ខានេយ្យ វដ្ឋំ នំ ដុសេយ្យតិ
 ឥមាទិ សមណោ តោតមោ ធានុជាទិស្សតិ តេ មយំ
 ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ ជនំ សញ្ញាបេស្សមាតិ ។
 សក្កា ខោ អារុសោ ឥមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ សមណ-
 ស្ស តោតមស្ស សជ្ឈកេទំ^(៤) កាតុំ ចក្កកេទំ^(៥)
 ល្ងខប្បសន្នា ហិ អារុសោ មនុស្សតិ ។

---

១ ឧ. ម. សន្តដ្ឋិយា ។ ២ ឧ. ម. ធុតតាយ ។ ៣ ឧ. ប. ពាសាទិកាយ ។ ៤ ឧ. ម.
 សង្ឃកេទោ ។ ៥ ឧ. ម. ចក្កកេទោ ។

វិធមច័ជិត មហារិក្ខ

ប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បតិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 វត្ត៥ប្រការនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាគិប ដើម្បីសន្តោស ដើម្បី
 ដុសខាតចិត្ត ដើម្បីគុក្ខវត្ត ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ដើម្បីមិនចំរើនកិលេសវដ្ត
 ដើម្បីប្រាជ្ញសេចក្តីព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បតិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណា ចុះ សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅវត្តក្នុងវិព្រាជ
 វត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណានៅក្នុងស្រុកភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំង
 ឡាយកាន់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត
 ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្ពត្តបង្សកូលជាវត្ត
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាត្រេកអរដោយគហបតិចីវរ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូម
 ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅទៀបគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណា ទៅនៅក្នុង
 ទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយធានត្រីនឹងសាច់
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាធានត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស បើយើងសូម
 យ៉ាងនេះ ព្រះសមណគោតមមុខជានឹងមិនអនុញ្ញាតឲ្យទេ ហើយពួកយើង
 ឯងនឹងពន្យល់ជន (ឲ្យត្រេកអរនឹងយើង) ដោយវត្ត៥ ប្រការទាំងនេះ ។
 ទើបគោកាលិកភិក្ខុពោលថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកយើងអាចនឹងធ្វើការបំបែក
 សង្ឃនឹងទំលាយចក្ររបស់ព្រះសមណគោតមដោយវត្ត៥ ប្រការនេះបាន
 ព្រោះមនុស្សទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាក្នុងវត្តសៅហ្មង(មានច្រើន)អាវុសោ។

ធរសកល្ហា ទសមសង្ឃទិសេសស្ស ទេវទត្តភិក្ខុវត្ថុ

[២៧៤] អថខោ ទេវទត្តោ សបរិសោ យេន ភក្ខវា
តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា ភក្ខវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ
និសិទិ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធោ ខោ ទេវទត្តោ ភក្ខវន្តំ
ឯតទរោច ភក្ខវា កន្តេ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចស្ស
សន្តដ្ឋស្ស សល្វេខស្ស ធូតស្ស វាសាទិកស្ស អប្បច្ច-
យស្ស វិយារម្ហស្ស វណ្ណាវទិំ ឥមាទិ កន្តេ បញ្ច
វត្ថុនិ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចតាយ សន្តដ្ឋតាយ
សល្វេខាយ ធូតាយ វាសាទិកាយ អប្បច្ចយាយ
វិយារម្ហាយ សំវត្តនិំ សាធុ កន្តេ ភិក្ខុ យវជីវំ អារញ្ញកា
អស្ស យោ តាមន្តំ ឱសវេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ
យវជីវំ បិណ្ឌាចាតិកា អស្ស យោ និមន្តនំ សាទិយេយ្យ
វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យវជីវំ បិសុក្ខលិកា អស្ស យោ
កហាបតិចិវំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ យវជីវំ វុត្ត-
ម្មលិកា អស្ស យោ ធន្តំ ឧបកច្ឆយ្យ វជ្ជំ នំ ដុសេយ្យ
យវជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខានេយ្យ យោ មច្ឆមំសំ ខានេយ្យ

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១០ រឿងទេវទត្តកំពុ

[២៧១] គ្រានោះ ទេវទត្តកិក្ខុព្រមទាំងបរិសទ្យចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំរួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
 លុះទេវទត្តកិក្ខុអង្គុយស្រួលបួលហើយ ក៏ក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដ៏
 មានព្រះភាគម្ចាស់ថា បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គដ៏ទ្រង់ជាគ
 ទ្រង់សរសើរគុណរបស់បុគ្គលប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត
 ទ្រង់ធុត្តន្ត មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តីព្យា-
 យាម ដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វគ្គ៥ប្រការទាំង
 នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កំចាត់ធម៌
 គ្រឿងសៅហ្មង ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធសេចក្តី
 ព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សូមទានទ្រង់ព្រះមេត្តាករុណា
 ចុះ សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងវិប្បជានវគ្គអស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ចូល
 មកកាន់ស្រុក កិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយកាន់បិណ្ឌបាត
 ជាវគ្គអស់មួយជីវិត កិក្ខុណាត្រេកអរដោយការនិមន្ត កិក្ខុនោះត្រូវទោស
 សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្ពត្តបង្សក្រូលជាវគ្គអស់មួយជីវិត កិក្ខុ
 ណាត្រេកអរដោយគហបតិបិវរ កិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយ
 នៅទៀបគល់ឈើអស់មួយជីវិត កិក្ខុណា ចូលជ្រកទីប្រកទីបាំង កិក្ខុ
 នោះត្រូវទោស សូមកុំឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយឆាន់ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត

វិទ្យាបិដកេ មហានិកាយោ

វត្ថុនំ ធម្មសេយ្យានិ ។ អលំ ទេវទត្ត យោ ឥច្ឆតិ
 អារញ្ញកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ តាមន្តោ វិហារតុ យោ
 ឥច្ឆតិ បិណ្ឌាទានិកោ ហោតុ យោ ឥច្ឆតិ និមន្តនំ
 សាទិយតុ យោ ឥច្ឆតិ បំសុក្ខលំកោ ហោតុ យោ
 ឥច្ឆតិ កហាបតិចីវ សាទិយតុ អដ្ឋមាសេ ខោ មយោ
 ទេវទត្ត វុត្តម្មលសេនាសនំ អនុញ្ញានំ តិកោទិបរិសុទ្ធិ
 មច្ឆមំសំ អទិដ្ឋំ អស្សុតំ អបរិសុទ្ធិតន្តំ ។

[២៧២] អថខោ ទេវទត្តោ ន កកវា ឥហានិ បញ្ច
 វត្ថុនំ អនុជាណាតិទិ ហដ្ឋោ ឧទត្តោ សបរិសោ
 ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវទេត្តា បទត្តិណំ កត្តា
 បក្កាមិ ។ អថខោ ទេវទត្តោ សបរិសោ^(១) រាជកហំ
 បរិស័ត្តា បញ្ចហំ វត្ថុហំ ជនំ សញ្ញាបេសំ មយំ
 អារុសោ សមណំ តោតមំ ឧបសុទ្ធិមិត្តា បញ្ច
 វត្ថុនំ យាចិច្ឆា កកវា កន្តោ អនេកេបរិយាយេន

---

១ ឧ. ម. ញោតេសុ អយំ បាលី ៩ ហោតិ ។

វិទយបិដក មហាវិកង្គ

ភិក្ខុណាឆានត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់
ត្រាស់ថា កុំទេវទត្ត ភិក្ខុណា ចង់នៅព្រៃ ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណា ចង់
នៅស្រុក ភិក្ខុនោះចូរនៅចុះ ភិក្ខុណា ចង់ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតជាវត្ថុ ភិក្ខុនោះ
ចូរប្រព្រឹត្តចុះ ភិក្ខុណា ត្រូវការដោយកិច្ចនិមន្ត ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរចុះ
ភិក្ខុណា ចង់ប្រើប្រាស់សម្ពត្ថបង្កកូលភិក្ខុនោះចូរប្រើប្រាស់ចុះ ភិក្ខុណា
ចង់បានគបាបតិច័វរ ភិក្ខុនោះចូរត្រេកអរនូវច័វរនោះចុះ នៃទេវទត្ត តថាគត
អនុញ្ញាតសេនាសនៈទៀបគល់ឈើអស់កាល ៨ ខែ អនុញ្ញាតត្រីសាច់
ដែលបរិសុទ្ធដោយទីបំផុត ៣ ប្រការ គឺមិនបានឃើញ មិនបានឮ មិន
បានរង្សៀស (ឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយឆានបាន) ។

[២៧២] លំដាប់នោះ ទេវទត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសុទ្ធត្រេកអររីករាយ
ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនព្រមអនុញ្ញាតវត្ថុ ៥ ប្រការនេះទេ ហើយក៏
ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណចៀស
ចេញទៅ ។ ទើបទេវទត្តភិក្ខុព្រមទាំងបរិសុទ្ធចូលទៅក្រុងរាជគ្រឹះ
ញ៉ាំងជនឲ្យយល់ដោយវត្ថុ ៥ ប្រការហើយពោលថា អារុសោទាំង-
ឡាយ ពួកយើងបានចូលទៅគាល់ព្រះសមណគោតមហើយទូលសូមវត្ថុ
៥ ប្រការថា បពិត្រព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមានប្រក្រតី

ពោរសកលោ ទសមសង្ឃទិសេសស្ស ទេវទេវភិក្ខុវគ្គ

អប្បច្ចស្ស សន្តជ្ជស្ស សល្លេខស្ស ធូតស្ស ចាសាទិ-
កស្ស អប្បច្ចយស្ស រិយាម្ពស្ស វណ្ណាវាទី សមាទិ
កន្ត បញ្ច វត្ថុនិ អនេកបរិយាយេន អប្បច្ចតាយ
សន្តជ្ជតាយ សល្លេខាយ ធូតាយ ចាសាទិកាយ
អប្បច្ចយាយ រិយាម្ពាយ សំវត្ថុនិ សាធុ កន្ត ភិក្ខុ
យាវជីវំ អារញ្ញកា អស្ស យោ កាមន្តំ ឌីសេយ្យ វជ្ជំ នំ
ធុសេយ្យ យាវជីវំ បិណ្ឌាចារិកា អស្ស យោ និមន្តនំ
សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យាវជីវំ បិសុក្ខលំកា
អស្ស យោ កហបតិចីវំ សាទិយេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ
យាវជីវំ រុក្ខម្មលំកា អស្ស យោ នន្តំ ឌុបកច្ឆេយ្យ
វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យ យាវជីវំ មច្ឆមំសំ ន ខាទេយ្យំ យោ
មច្ឆមំសំ ខាទេយ្យ វជ្ជំ នំ ធុសេយ្យតិ សមាទិ សមណោ
តោតមោ ធានុជាធាតិ តេ មយំ សមេហិ បញ្ចហិ វត្ថុហិ
សមាទាយ វត្ថាមាតិ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១០ រឿងទេវទត្តភិក្ខុ

សរសើរគុណរបស់បុគ្គលអ្នកប្រាថ្នាភិក្ខុ សន្តោស ដុសខាត់ចិត្ត កំចាត់
 ធម៌គ្រឿងសៅហ្មង មានសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនចំរើនកិលេសវដ្ត ប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាមដោយបរិយាយជាច្រើន បពិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ វត្ត
 ៥ ប្រការនេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ដើម្បីសេចក្តីសន្តោស
 ដើម្បីសេចក្តីប្រតិបត្តិដ៏ផ្សេងៗ ដើម្បីកំចាត់កិលេសធម៌ ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដើម្បីមិនចំរើនកិលេសវដ្ត ដើម្បីប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម បពិត្រព្រះសម្មា
 សម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅតែក្នុងវិញ្ញាណវត្ត
 អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាចូលមកកាន់ស្រុក ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យ
 ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាច់បិណ្ឌបាតជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាព្រែកអរដោយ
 ការនិមន្ត ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយប្រើប្រាស់សម្ពត្ត
 បង្សកូលជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាព្រែកអរចំពោះគហបតីបីរូប ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនៅក្បែរគល់ឈើជាវត្តអស់មួយជីវិត ភិក្ខុ
 ណាចូលជ្រកទីប្រក់ទីបាំង ភិក្ខុនោះត្រូវទោស សូមឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយកុំឆាន់
 ត្រីនឹងសាច់អស់មួយជីវិត ភិក្ខុណាឆាន់ត្រីនឹងសាច់ ភិក្ខុនោះត្រូវទោស
 ព្រះសមណគោតមមិនទ្រង់អនុញ្ញាតវត្ត ៥ ប្រការនេះទេ តែពួកយើងទាំង
 នោរនាំគ្នាសមាទានវត្ត ៥ នេះវិញ ។

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

[២៧៣] ភត្ត យេ តេ បទុស្សា អស្សុន្ទា អប្បសន្ទា
 ទុត្តិដ្ឋានោ តេ ឃុំមាហំសុ ឥមេ ខោ សមណោ សក្យ-
 បុតិយា ធូតា សល្លេខុត្តិដ្ឋានោ សមណោ បទ តោតមោ
 ពាហុល្លិកោ ពាហុល្លាយ ចេតេតិ ។ យេ បទ តេ
 បទុស្សា សន្ទា បសន្ទា បណ្ឌិតា ពុទ្ធិមន្តោ តេ
 ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ កេបំ ហិ នាម ទេវទត្តោ
 ភកវតោ សង្ឃកេនាយ បក្កមិស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។
 អស្សាសុំ ខោ ភិក្ខុ តេសំ បទុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ
 ទិយន្តានំ វិចារចន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បន្ទា
 ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ កេបំ ហិ
 នាម ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ បក្កមិស្សតិ ចក្កកេ-
 នាយាតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ
 អាពោចេសុំ ។ អថខោ ភកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចារាបេត្វា ទេវទត្តំ បដិប្បន្និ
 ។ បេ ។ សច្ចំ កេវ ត្ថំ ទេវទត្តំ សង្ឃកេនាយ
 បក្កមសិ ចក្កកេនាយាតិ ។ សច្ចំ ភកវតិ ។

វិទយបំណិក មហាវិកន្ត

[២៧៧] បណ្ណាមនុស្សទាំងនោះ មនុស្សទាំងឡាយណាជាអ្នក
 ឥតសទ្ធា មិនជ្រះថ្លា មានប្រាជ្ញាថោកថយ ទើបមនុស្សទាំងនោះពោល
 យ៉ាងនេះថា ពួកសមណៈទាំងនេះឯងជាកូនចៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្ត ជាអ្នក
 កំចាត់កិលេសធម៌ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តក្នុងធម៌ដ៏ផ្សំផង ចំណែកព្រះសមណ-
 គោតមជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អាកដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើម តែងត្រិះរិះ
 ដោយបច្ច័យមានចីវរបច្ច័យជាដើមដ៏ច្រើន ។ ពួកមនុស្សណា ជាអ្នកមាន
 សទ្ធាជ្រះថ្លា ជាបណ្ឌិតមានប្រាជ្ញា ពួកមនុស្សទាំងនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ទេវទេត្តកិក្ខុមិនគួរសោះនឹងខំប្រឹងទំលាយសង្ឃ
 ទំលាយចក្ររបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ពួកកិក្ខុបានឮពួកមនុស្ស
 ទាំងនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ (ដូច្នោះ) ។ កិក្ខុទាំង-
 ឡាយឯណាជាអ្នកប្រាជ្ញាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ទេវទេត្តកិក្ខុមិនសម្បីបើខ្លះខ្លះដើម្បីទំលាយ
 សង្ឃ ដើម្បីទំលាយចក្រសោះ ។ ទើបកិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលរឿងនុះចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏ទ្រង់
 ជោគឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ទេវទេត្តក្នុងពេលនោះ ។ បេ ។
 នៃទេវទេត្ត គេថាអ្នកឯងព្យាយាមទំលាយសង្ឃ ទំលាយចក្រ ពិតមែនឬ ។
 ទេវទេត្តក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។

តេជសកលោ ១សមសង្ករទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

វិកាហំ ពុទ្ធា កកវា អននុច្ឆរិកំ មោយបុរិស ។ បេ ។
 កងំ ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមិស្សសិ ចក្កកេនាយ នេតំ មោយបុរិស អប្ប-
 សន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ យោ បន
 ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមេយ្យ
 កេននសំវត្ថុនិកំ វា អធិការណំ សមាទាយ បក្កយ្ហ
 តិដ្ឋេយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនិយោ
 មា អាយស្មា សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមិ
 កេននសំវត្ថុនិកំ វា អធិការណំ សមាទាយ បក្កយ្ហ
 អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ
 សម្មោទមាទោ អវិទមាទោ ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហា-
 រតីតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ឆមាទោ តថេវ
 បក្កុល្លោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សម-
 ធុកាសំតញ្ចោ តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយញ្ចោ

តេសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១០ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគតិះដៀលថា នៃមោឃបុរស មិនសមគួរ
សោះ ។ បេ ។ មោឃបុរស ហេតុម្តេចហ្ន៎បានជាអ្នកឯងខំព្យាយាម
ទំលាយសង្ឃទំលាយចក្រ នៃមោឃបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ
មិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ។ បេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិទ្ធិបទនេះយ៉ាងនេះ
ថា ភិក្ខុណាមួយព្យាយាមដើម្បីទំលាយសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
ផ្តន្ទឡើងនូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុនោះដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា លោក
ម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបែកសង្ឃដែលព្រមព្រៀងគ្នាឡើយ ឬប្រកាន់
ផ្តន្ទឡើងនូវអធិករណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាហើយតាំងនៅ សូម
លោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះថា ព្រះសង្ឃព្រម
ព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីករាយ មានទុទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជា
សុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុនោះកាលភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាង
នេះហើយ នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំង
ឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ពោលប្រដៅហាមប្រាម) ជាកំណត់
បីជង ដើម្បីឲ្យលះបង់សង្ឃកេទកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

សមធុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សន្តេយ្យ ឥច្ឆេតំ

កុសលំ ណោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៧២] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។

ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បតោ

ភិក្ខុតិ ។ សមត្តោ ធាម សង្ឃោ សមាទសំវាសកោ

សមាទសីមាយ បិតោ ។ កេនាយ បរក្កមេយ្យាតិ

កងំ ឥមេ ធានា អស្ស វិនា អស្ស វត្តា អស្សតិ

បត្តំ បរិយេសតិ កណំ ពន្ធតិ ។ កេនទសំវត្តនិកំ

វា អធិករណន្តិ អដ្ឋាសកេនករវត្តនិ ។ សមាទា-

យាតិ អាទាយ ។ បត្តយ្ហាតិ ទីបេយ្យ ។ តិដ្ឋេយ្យាតិ

ន បដិទិស្សន្តេយ្យ ។

វិន័យប័ណ្ណ មហាវិញ្ញាណ

សូត្រសមុទ្ទកាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគំរូប័ណ្ណហើយ ភិក្ខុនោះបានលះ
បង្គំសង្ឃកេតិកម្មនោះចេញ ការលះបង្គំបាននេះ ជាការប្រពៃ បើភិក្ខុនោះ
មិនលះបង្គំទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(២៧៤) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុង
បារាជិកកណ្តុសិក្ខាបទទី ១ រួចហើយ ។ សង្ឃដែលមានសំវាសស្មើគ្នា
ស្ថិតនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ហៅថា (ព្រមព្រៀង) គ្នា ។ ពាក្យថា ព្យាយាម
ដើម្បីបំបែក គឺភិក្ខុស្វែងរកបទុក្ខចងជាគណៈដោយចិត្តបំណងថា ធ្វើ
ម្តេចឲ្យភិក្ខុនោះនៅផ្សេង ។ គ្នា បែកគ្នាជាពួកជាកង ។ ពាក្យថា
អធិការណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នា គឺបានដល់រឿងដែលជាហេតុធ្វើ
ឲ្យបែកគ្នាមាន ១៨ (១) ប្រការ ។ ពាក្យថា ប្រកាន់ គឺកាន់យក ។
ពាក្យថា ផ្គងឡើង គឺសំដែង ។ ពាក្យថា តាំងនៅ គឺមិនលះបង្គំ ។

---

១ សំដែងអធិបិដាជាធិ ។ ២ សំដែងធិបិដាជាអធិ ។ ៣ សំដែងអវិន័យបិដាជាវិន័យ ។
៤ សំដែងវិន័យបិដាជាអវិន័យ ។ ៥ ពាក្យដែលព្រះតថាគតមិនបានសំដែងថាព្រះតថាគតបានសំ-
ដែង ។ ៦ ពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែងថាព្រះតថាគតមិនបានសំដែង ។ ៧ អំពើដែលព្រះ
តថាគតមិនបានសន្សំទុកមកថាព្រះតថាគតបានសន្សំទុកមក ។ ៨ ដែលព្រះតថាគតបានសន្សំ
ទុកមកថាព្រះតថាគតមិនបានសន្សំទុកមក ។ ៩ សេចក្តីដែលព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្តិថាព្រះ
តថាគតបានបញ្ញត្តិ ។ ១០ ដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តិថាមិនបានបញ្ញត្តិ ។ ១១ សំដែងអំពី
អធិបត្តិថាជាអធិបត្តិ ។ ១២ សំដែងអំពីអាបត្តិថាអធិបត្តិ ។ ១៣ សំដែងលហុកាបត្តិថាជា

ពេរសកល្លោ ទេសមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តេ បញ្ញត្តិ

[២៧៥] សោ ភិក្ខុភិ យោ សោ សង្ឃកេទកោ

ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហំតិ អញ្ញហំ ភិក្ខុហំ ។ យេ បស្សន្តិ យេ

សុណាន្តិ តេហំ វត្តញោ មា អាយស្មា សមត្តស្ស សង្ឃស្ស

កេនាយ បរក្កមិ កេទនសំវត្តនិកំ វា អធិករណំ

សមាទាយ បត្តយ្ហ អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា សង្ឃេន

សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាទោ អវិទមាទោ

ឯកុទ្ធលោសោ ជាសុ វិហរតីតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តញោ

តតិយម្បិ វត្តញោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ឆេតំ

កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សន្តិ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។

សុត្វា ន វិនិច្ឆ័យ អាបត្តិ ទុក្ខេស្ស ។ សោ ភិក្ខុ

គេរសកល្ហ សង្ឃទំសេសទី ១០ សិក្ខាបទវិវត្ត សេចក្តីបញ្ញត្តិ

(២៧៥) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុអកបំបែកសង្ឃនោះឯង ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺភិក្ខុទាំងឡាយឯទៀត (ក្រៅពីភិក្ខុដែល
 បំបែកសង្ឃនោះ) ។ ភិក្ខុណាបានឃើញ ឬបានឮ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះថា លោកម្ចាស់ កុំព្យាយាម
 ដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់ផ្តន្ទឡើងនូវអធិការណៈ
 ដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នា សូមឲ្យលោកម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹង
 សង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីវាទគ្នា មាន
 ទទួលសម្បជញ្ញា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវ
 ពោល (ហាម) ជាគំរប់ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់
 បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការល្អ
 ណាស់ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយ
 មិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវតែភិក្ខុ

គរុកបត្តិ ។ ១៤ សំដែងគរុកបត្តិជាជាលហុកបត្តិ ។ ១៥ សំដែងសារវេសសាបត្តិ (អាបត្តិ
 ៥ កង សើកអាបត្តិបារាជិកនឹងសង្ឃទំសេសចេញ) ថាជាអទរវេសសាបត្តិ (គឺបារាជិកនឹង
 សង្ឃទំសេស) ។ ១៦ សំដែងអទរវេសសាបត្តិជាជាសារវេសសាបត្តិ ។ ១៧ សំដែងទុដ្ឋល្លាបត្តិ
 ថាជាអទុដ្ឋល្លាបត្តិ ។ ១៨ សំដែងអទុដ្ឋល្លាបត្តិជាជាទុដ្ឋល្លាបត្តិ ។

(មានក្នុងគម្ពីរបុលវគ្គ ត្រង់សង្ឃភេទទន្ធក)

វិធីបំផុស មហាវិវត្ត

សង្ឃមជ្ឈិមំ អាភិក្ខុវិញ្ញា វត្តោ ហា អាយស្មា សមគ្គស្ស
 សង្ឃស្ស ភេទាយ បរក្កមិ ភេទនសំវត្តនិកំ វា
 អធិការណំ សមាទាយ បត្តយ្ហ អដ្ឋាសិ សមេតាយស្មា
 សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាទោ អវិទមាទោ
 ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តោ
 តតិយម្បិ វត្តោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ចតំ
 កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

[២៧៦] សោ ភិក្ខុ សមនុភាសិតោ ។ ឯវញ្ច
 បន ភិក្ខុវេ សមនុភាសិតោ ។ ព្យត្រេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ ភន្តេ
 សង្ឃោ អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ សមគ្គស្ស សង្ឃស្ស
 ភេទាយ បរក្កមតិ ។ សោ តំ វត្តំ នប្បដិទិស្សន្តិ ។
 យទិ សង្ឃស្ស បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ

វិទ្យាបិដក មហាវិទ្យា

ទាំងឡាយចាប់ពាក្យមកកាន់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ហើយពោល (ហាម)ថា
 លោកម្ចាស់កុំព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រកាន់
 ផ្គងឡើងនូវអធិការណៈដែលដឹកនាំឲ្យសង្ឃបែកគ្នាឡើយ សូមឲ្យលោក
 ម្ចាស់ព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីក
 រាយរកគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានទុទ្ទេសជាមួយគ្នា តែងនៅជាសុខសប្បាយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោល (ហាម) ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ជាគំរប់
 ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះ
 លះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ ជាការប្រពៃ បើមិនលះបង់ទេ ភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(២៧៦) ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុនោះ
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ
 គឺភិក្ខុដែលធ្វើវត្តាសអង្គអាចគប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាម
 ដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។
 បើកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម

កោសលកណ្តាល វសមសង្ឃទិសេសយ្យ សមណសនា

សមណកាសេយ្យ វស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្សក្តាយ ។
 ឯសា ញាតិ ។ សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ អយំ
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្ក-
 មតិ ។ សោ តំ វត្ថុំ នប្បដិជិស្សជ្ជតិ ។ សង្ឃោ
 ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ សមណកាសតិ វស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្ស-
 ក្តាយ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ
 សមណកាសនា វស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្សក្តាយ សោ
 តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បិ
 ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។
 សុណាតុ មេ កន្លៃ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ
 ភិក្ខុ សមគុស្ស សង្ឃស្ស កេនាយ បរក្កមតិ ។
 សោ តំ វត្ថុំ នប្បដិជិស្សជ្ជតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
 សមណកាសតិ វស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្សក្តាយ ។ យស្ស-
 យស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមណកាសនា
 វស្ស វត្ថុស្ស បដិជិស្សក្តាយ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១០ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

(ហាម) ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ
 (វេទាប្រកាសដល់សង្ឃ) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃ
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រម
 ព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រ
 សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។
 ការសូត្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ
 សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
 សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមឲ្យលោកម្ចាស់អង្គនោះពាលឡើង។
 ខ្ញុំពាលសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពាលសេចក្តីនេះជា
 គំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃបូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុ
 នេះ មានឈ្មោះនេះ ព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃដ៏ព្រមព្រៀងគ្នា ។ ភិក្ខុ
 នោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម(ហាម)
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះចេញ ។ ការសូត្រប្រាប់
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សមនុករដ្ឋា សង្ឃន
 ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តស្ស វុត្តស្ស បដិជិស្សក្កាយ ។ ខមតិ
 សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[២៧៧] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កក្កវាចាហំ ធុល្ងច្ច-
 យា កក្កវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។
 សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ឈន្តស្ស ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ
 កក្កវាចាហំ ធុល្ងច្ចយា បដិប្បស្សម្ពន្ធិ ។ សង្ឃាទិសេ-
 សោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

[២៧៨] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កសញ្ញំ នប្បដិជិស្សន្តតិ
 អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្កេ វេមតិកោ

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

លោកម្ចាស់អង្គនោះត្រូវរោលឡើង ។ ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ព្រះសង្ឃបាន
សូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសន-
កម្មនេះ សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
ចាំទុកនូវពាក្យនេះដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(២៧៧) (កាលសង្ឃ)សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិទុកដ
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្មម
(កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិ-
សេស ។ កាលបើភិក្ខុត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុកដ
ដែលភិក្ខុនោះត្រូវកង្ខណៈចប់ញត្តិក៏ នឹងអាបត្តិថ្មល្មមទាំងឡាយដែល
ភិក្ខុនោះត្រូវកង្ខណៈចប់កម្មវាចាជាគំរប់ពីរដងក្តី ក៏តែងរំលាប់ទៅឯង ។
ពាក្យថា អាបត្តិសង្ឃាទិសេស មានអធិប្បាយក្នុងសិក្ខាបទទី ១
សង្ឃាទិសេសខាងដើមមកហើយ ។

(២៧៨) ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌
ថាកម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (សង្ឃភេទកម្មនោះ) ភិក្ខុ
នោះ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្ម

តេសកណ្តោ ទសមសង្ឃទិសេសស្ស អនាបត្តិ

ឧប្បដិទ្ធិស្សន្តតិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេសស្ស ។ ធម្ម-
 កម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា ឧប្បដិទ្ធិស្សន្តតិ អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[២៧៧] អនាបត្តិ អសមទុកាសន្តស្ស បដិទ្ធិស្ស-
 ន្តស្ស ឧម្មត្តកស្ស^(១) អាទិកម្មកស្សតិ ។

ទសមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ គតោ បរំ ឧហេបិយោពោត្តកេយេវ ទិក្ខុចិក្ខុស្ស វេទនន្តិស្សតិ ទិស្សតិ ។

ពេរសកណ្តា សង្ឃទិសេសទី ១០ និយាយអំពីអាបត្តិ

ដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់ (គឺនៅប្រកាន់) ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃ
 ធ្វើត្រូវតាមធម៌ថាកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ មិនលះបង់ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើមិនត្រូវ
 តាមធម៌ថាកម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនមែនជាធម៌ ថាកម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុ
 នោះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

(២៧៧) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រប្រកាស
 ហាម ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ (សង្ឃភេទកម្ម) ដល់ភិក្ខុឆត ដល់
 ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃទិសេសទី ១០ ចប់ ។

ឯកាទសមសង្ឃទិសេសំ

[៣០០] តេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា វាជគហេ

វិហារតិ វេទ្យវេន កលន្តកនិវាបេ ។ តេន ខោ បេន សម-
 យេន ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ បរក្កមតិ ចក្កកេនាយ ។
 ភិក្ខុ វិហាហំសុ អធិប្បវាទី ទេវទត្តោ អវិជយវាទី
 ទេវទត្តោ កថំ ហំ ឆាម ទេវទត្តោ សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមស្សតិ ចក្កកេនាយាតិ ។ វិវំ វុត្តេ កោកាលិ-
 កោ កជមោរកតិស្សកោ ខណ្ឌទេវិយា បុត្តោ សម្ម-
 ទទត្តោ តេ ភិក្ខុ ឯតទវេច្ឆំ មា អាយស្មុន្តោ វិវំ
 អវច្ឆត្ត ធិប្បវាទី ទេវទត្តោ វិជយវាទី ទេវទត្តោ អម្មា-
 កត្តា ទេវទត្តោ ធិន្តត្តា វុច្ឆត្តា អាទាយ វេហារតិ
 ជាឆាតិ នោ ភាសតិ អម្មាកម្មេតំ ខមតីតំ ។ យេ តេ
 ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ជ័យន្តំ វិហាចេន្តំ
 កថំ ហំ ឆាម ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា ភិស្សន្តំ វុត្តវាទកាតិ ។

សង្ឃទិសេសទី ១១

(៣០០) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានឥស្សរិយយសទ្រង់ប្រថាប់ក្នុង
 វត្តវេទ្យាន ជាទីដែលស្តេចប្រទានចំណីដល់សត្វកន្លែងនៃក្បូរក្រងរាជគ្រឹះ ។
 សម័យនោះឯង ទេវទេត្តកិក្ខុព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បីបំបែកចក្រ ។
 កិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ទេវទេត្តជាអ្នកពោលខុសធម៌ ទេវទេត្តជា
 អ្នកពោលខុសវិន័យ ទេវទេត្តមិនគួរមើលឃើញព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ដើម្បី
 បំបែកចក្រ ។ កាលកិក្ខុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះហើយ ទើបកោកាលិក-
 កិក្ខុ កងមោរកតិស្យុកកិក្ខុ ខណ្ឌទេវបុត្តកិក្ខុនឹងសមុទេត្តកិក្ខុ ក៏ពោលពាក្យ
 នេះនឹងពួកកិក្ខុទាំងនោះថា សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង
 ទេវទេត្តពោលត្រូវតាមធម៌ ទេវទេត្តពោលត្រូវតាមវិន័យ ម្យ៉ាងទៀត ទេវទេត្ត
 កាន់យកសេចក្តីពេញចិត្តនឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ហើយទើប
 ពោល លោកដឹង (សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង) ទើបពោល
 អំពើដែលលោកបានធ្វើមកនេះក៏សមគួរដល់យើងទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំង
 ឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស
 គិត្រៀល បន្តិះបង្កាប់ថា ហេតុម្តេចហ្ន៎ បានជាកិក្ខុទាំងឡាយប្រព្រឹត្ត
 តាមទេវទេត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។

គោរពសកលោ ឯកាទសមសង្ឃទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

អថខោ តេ ភិក្ខុ ភក្ខវតោ ឯតមត្តំ អាហារេចេស្មំ ។
អថខោ ភក្ខវា ឯតស្មី ធិណានេ ឯតស្មី បក្កវណោ
ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆិ សច្ចំ កិវ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ បក្កមន្តស្ស
អនុវត្តកា វត្តវាទកាតិ ។ សច្ចំ ភក្ខវាតិ ។ វិគរហិ
តុទ្ធលោ ភក្ខវា អនុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ
។ បេ ។ កេមំ ហិ នាម តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា
ទេវទត្តស្ស សង្ឃកេនាយ បក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា
ករិស្សន្តិ វត្តវាទកា ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នានំ វា
បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្កា-
បទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ តស្មេវ ខោ បន ភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុ ហោន្តិ អនុវត្តកា វត្តវាទកា ឯកោ វា ទ្វេ
វា តយោ វា តេ ឯវំ វទេយ្យំ មា អាយស្មុនោ
ឯតំ ភិក្ខុំ កិញ្ចំ អវច្ឆត្ត ទម្មវាទី ចេសោ ភិក្ខុ

ពេរសកណ្ត វស្សាទិលេសទី ១១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

ខណៈនោះ ពួកភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់
 ទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររេញកិក្ខុទាំងឡាយក្នុងខណៈ
 នោះថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកណា មានពួកភិក្ខុប្រព្រឹត្តតាមទេវទេត្តភិក្ខុ
 ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ពិតមែនឬ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះ ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មានឥស្សរិយយសទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អំពើដែលមោឃបុរសទាំងនោះបានធ្វើ មិនសមគួរទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុម្តេច ក៏ពួកមោឃបុរសទាំងនោះ ប្រព្រឹត្តតាម
 ទេវទេត្ត ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក នៃ
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើង
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយមួយរូបក្តី ពីររូបក្តី បីរូបក្តី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុដែលបំបែកសង្ឃនោះឯង នឹងជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក
 ហើយពួកភិក្ខុទាំងនោះពោលហាម ភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែលជាភិក្ខុបរិសុទ្ធ)
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយកុំពោល
 ពាក្យបន្តិចបន្តួចនឹងភិក្ខុនេះ ព្រោះភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង

វិទយចំណពេ មហាវិកង្កោ

វិទយវាទី ចេសោ ភិក្ខុ អម្បាកោសោ ភិក្ខុ ធម្មញ្ញ
 វុទ្ធិញ្ញ អាទាយ វេហាវតី ជាណតិ នោ កាសតិ អម្បាក-
 ម្បេតំ ឧមតតិ ។ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឃុំមស្សុ វចនីយា
 មា អាយស្មនោ ឃុំ អវុត្ត ន ចេសោ ភិក្ខុ
 ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិទយវាទី មា អាយស្មនោ ធម្ម
 សង្ឃកេនោ វុទ្ធិត្ថ សមេតាយស្មនោ នំ សង្ឃេន សមក្កោ
 ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិទមាណោ ឃុំកុទ្ធនោ
 ជាស្ស វិហាវតីតិ ។ ឃុំញ្ញ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុទ្ធមាណា
 តថេវ បក្កណ្ណោយ្យំ តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ សម-
 ធុកាសិតញ្ញា តស្ស បដិទិស្សក្កាយ ។ យាវតតិយញ្ញោ
 សមធុកាសិយមាណា តំ បដិទិស្សន្តេយ្យំ ឥច្ឆេតំ កុសលំ
 នោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យំ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យក
សេចក្តីពេញចិត្តនឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើង ទើបពោល លោកដឹង
សេចក្តីពេញចិត្តជាដើមរបស់ពួកយើង ទើបពោល អំពើនេះក៏គាប់ចិត្ត
ដល់យើងទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រូវតែភិក្ខុទាំងឡាយ (ដែល
បរិសុទ្ធ) ពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោល
យ៉ាងហ្នឹង ព្រោះភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះ
មិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំគាប់
ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយ
នឹងសង្ឃទៅ ព្រោះព្រះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីករាយ
មានទុខសុខជាមួយគ្នា តែងនៅសប្បាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កាលដែល
ភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាមយ៉ាងនេះ ក៏នៅប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុកាសនកម្មអស់រវះគំរប់
បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ ។ កាលបើភិក្ខុទាំងឡាយ សូត្រ
សមនុកាសនកម្មដល់គំរប់បីដងហើយ ពួកភិក្ខុទាំងនោះលះបង់នូវ
រឿងនោះចេញ ការលះបង់បានយ៉ាងនេះជាការល្អណាស់ បើមិនលះ
បង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

តេសកណ្ត ឯកាទសមសង្ឃទីសេសស្ស សំព្វបទវិរដ្ឋោ

[៣០១] តស្សេវ ខោ បណាតិ តស្ស សង្ឃកេ-
 ធកស្ស ភិក្ខុនោ ។ ភិក្ខុ ហោន្តិ អញ ភិក្ខុ
 ហោន្តិ ។ អនុវត្តកាតិ យំទិដ្ឋិកោ ហោតិ យំខន្តិកោ
 យំរុចិកោ តេហិ តំទិដ្ឋិកោ ហោន្តិ តំខន្តិកោ តំរុចិកោ ។
 វត្តវាធកាតិ តស្ស វណ្ណាយ បក្ខាយ បិសា ហោន្តិ ។
 ឯកោ វា ទ្វេ វា តយោ វាតិ ឯកោ វា ហោតិ
 ទ្វេ វា តយោ វា តេ ឯវំ វទេយ្យំ មា អាយស្មន្តោ
 ឯតំ ភិក្ខុំ កិក្ខុំ អវុត្ត ធម្មវាទំ ចេសោ ភិក្ខុវិទយវាទិ
 ចេសោ ភិក្ខុ អម្បាកញ្ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មញ្ញំ រុចិញ្ញំ
 អាទាយ វេហាវតិ ជាណាតិ នោ កាសតិ អម្បា-
 កម្មេតំ ខបតីតិ ។

[៣០២] តេ ភិក្ខុតិ យេ តេ អនុវត្តកា ភិក្ខុ ។
 ភិក្ខុហិ តិ អញ្ញហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
 សុណន្តិ តេហិ វត្តញ្ញំ មា អាយស្មន្តោ ឯវំ អវុត្ត

ធរសពណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ សិក្ខាបទវិវត្ត

(៣០១) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង គឺភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ។
 ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។ ពាក្យថា ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
 តាម គឺភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃយល់ឃើញ ត្រូវចិត្ត គាប់ចិត្តកម្មណា ភិក្ខុ
 ទាំងនោះក៏យល់តាម ត្រូវចិត្តតាម គាប់ចិត្តតាមនូវកម្មនោះដែរ ។ ពាក្យថា
 ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក គឺតាំងនៅក្នុងសេចក្តីសរសើរនូវភិក្ខុជាអ្នកបំបែក
 សង្ឃនោះផង ក្នុងពួកនៃភិក្ខុនោះផង ។ ពាក្យថា មួយរូបក៏ ពីររូបក៏ បីរូបក៏
 គឺភិក្ខុមួយរូបក៏ ពីររូបក៏ បីរូបក៏ ភិក្ខុទាំងនោះពោលនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា វិនៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលពាក្យបន្តិច
 បន្តិចនឹងភិក្ខុនេះ ភិក្ខុនេះជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះជាអ្នក
 ពោលត្រូវតាមវិន័យផង ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនេះកាន់យកសេចក្តីពេញចិត្ត
 នឹងសេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល លោកដឹង (សេចក្តី
 ពេញចិត្តជាដើម) របស់ពួកយើងហើយ ទើបពោល អំពើដែលលោកធ្វើ
 នេះក៏សមគួរដល់ពួកយើង ។

(៣០២) ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងនោះ គឺពួកភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតាម
 អម្បាលនោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុឯទៀត
 (ក្រៅពីសង្ឃភេទភិក្ខុនោះ) ។ ពួកភិក្ខុដែលបានឃើញបានពួកប្តី
 ពោលថា វិនៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

ន ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី មា
 អាយស្មុញ្ញានម្បី សង្ឃកេនោ វុច្ឆិត្ត សមេតាយស្មុញ្ញានំ
 សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ អវិទមាណោ
 ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បី វត្តញ្ចា តតិយម្បី
 វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ឆេតំ កុសលំ លោ
 ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្វា ន
 វទន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ តេ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិបិ
 អាកឡិវា វត្តញ្ចា មា អាយស្មុញ្ញា ឯវំ អវុច្ឆិត្ត ន
 ចេសោ ភិក្ខុ ធម្មវាទី ន ចេសោ ភិក្ខុ វិនយវាទី
 មា អាយស្មុញ្ញានម្បី សង្ឃកេនោ វុច្ឆិត្ត សមេតាយ-
 ស្មុញ្ញានំ សង្ឃន សមត្តោ ហិ សង្ឃោ សម្មោទមាណោ
 អវិទមាណោ ឯកុទ្ទេសោ ជាសុ វិហារតីតិ ។ ទុតិយម្បី
 វត្តញ្ចា តតិយម្បី វត្តញ្ចា ។ សចេ បដិទិស្សន្តន្តិ ឥច្ឆេតំ
 កុសលំ លោ ចេ បដិទិស្សន្តន្តិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ផង ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យផង សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ កុំគាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទ
ឡើយ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះ
សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនរីករាយគ្នា មានទុទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
នៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវពោលជាគំរប់ពីរជងផង ត្រូវ
ពោលជាគំរប់បីជងផង ។ បើពួកភិក្ខុទាំងនោះលះបង់រឿងនោះបាន ការ
លះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ពួក
ភិក្ខុឯទៀតពួកហើយមិនពោលហាមប្រាម ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយត្រូវនាំគ្នាចាប់ទាញភិក្ខុទាំងនោះមកកាន់កណ្តាលជំនុំសង្ឃ
ហើយពោលហាមថា នៃលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំពោលយ៉ាងហ្នឹង
ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោលត្រូវតាមធម៌ទេ ភិក្ខុនេះមិនមែនជាអ្នកពោល
ត្រូវតាមវិន័យទេ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយកុំគាប់ចិត្តនឹងសង្ឃភេទឡើយ
សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយព្រមព្រៀងជាមួយនឹងសង្ឃទៅ ព្រោះសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយរកគ្នា មិនទាស់ទែងគ្នា មានទុទ្ទេសជាមួយគ្នា តែង
នៅជាសុខសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីពោលហាមជាគំរប់ពីរជងផង
ជាគំរប់បីជងផង ។ បើលោកទាំងនោះលះបង់រឿងនោះបាន ការលះបង់
បាននេះ ជាការឥតទោស បើលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ពោសកល្លោ ឯកទសមសង្ខទស្សេសស្ស សមនុភាសនា

(៣០៣) តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមនុភាសិតញ ។
 ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ សមនុភាសិតញ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវា-
 ទកា ។ តេ នំ វត្តំ នប្បដិទិស្សន្តន្តិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទាមញ្ច ភិក្ខុ សម-
 នុភាសេយ្យ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្តាយ ។ ឯសា
 ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
 ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវាទកា ។ តេ នំ វត្តំ
 នប្បដិទិស្សន្តន្តិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ភិក្ខុ សមនុភាសនិ តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្តាយ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
 ភិក្ខុនំ សមនុភាសនា តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សក្តាយ

តេរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី ១១ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម

(៣០៣) ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯភិក្ខុទាំងនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃគប្បី
សូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុដែលធ្លាសប្រតិពលគប្បីផ្អែង
សង្ឃឲ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យ
របស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
តាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ហើយជា
អ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនលះបង់វត្តនោះទេ ។ បើ
សមនុភាសនកម្មមានកាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃគប្បីសូត្រស-
មនុភាសនកម្មហាមពួកភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យ
លះលែងនូវរឿងនោះចេញ ។ វាចានេះសម្រាប់ញ៉ាំងសង្ឃឲ្យដឹង ។
បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ
ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែកសង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុ
ទាំងនោះមិនលះបង់នូវរឿងនោះទេ ។ សង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មហាម
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង មានឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿង
នោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្មដល់ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 ធុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វេទាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វេទាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមោ ច
 ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃកេនាយ
 បរក្កមន្តស្ស អនុវត្តកា វត្តវាទកា ។ តេ តំ វត្តំ
 នប្បជិជិស្សន្តំ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមញ្ច ឥត្តន្ទាមញ្ច
 ភិក្ខុ សមនុកាសតិ តស្ស វត្តស្ស បជិជិស្សត្តាយ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ច ឥត្តន្ទាមស្ស ច
 ភិក្ខុនំ សមនុកាសនា តស្ស វត្តស្ស បជិជិស្សត្តាយ
 សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 សមនុកដ្ឋា សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ ច ឥត្តន្ទាមោ ច ភិក្ខុ
 តស្ស វត្តស្ស បជិជិស្សត្តាយ ។ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
 តុណ្ហំ ។ ឯវេមតំ ធារយាមីតិ ។

វិទយបិដក មហាវិភង្គ

សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិនសមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា
សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់ពីរដង
ផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
ដ៏ចំរើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ជាអ្នកព្យាយាមដើម្បីបំបែក
សង្ឃ ជាអ្នកពោលប្រកាន់ពួក ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនលះបង់រឿងនោះ
ទេ ។ ព្រះសង្ឃស្រិតសមនុភាសនកម្មហាមភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះ
នេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ ការស្រិតសមនុភាសនកម្មហាម
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ សម
គួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
សមគួរដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង គឺព្រះសង្ឃបានស្រិតសមនុភា-
សនកម្មរួចហើយ ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវរឿងនោះ ។ (សមនុភាសនកម្មនោះ)
សមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
នូវរឿងនេះ ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

តេសកល្លោ ឯកវេសមសង្កាទិសេសស្ស អាបត្តិវាហ

[៣០៤] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កម្មវាចាហំ វុល្លច្ច-
 យា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។
 សង្កាទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋនាធំ ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ
 កម្មវាចាហំ វុល្លច្ចយា បដិច្ចស្សដ្ឋនិ ។ ទ្វេ តយោ
 ឯកតោ សមនុកាសិតញា តទុត្តរិ ន សមនុកាសិ-
 តញា ។ សង្កាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ
 សង្កាទិសេសោតិ ។

[៣០៥] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ នប្បដិទិស្សដ្ឋនិ
 អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកា នប្ប-
 ដិទិស្សដ្ឋនិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ

ពេរសពណ្ណ សង្ឃទីសេសទី ១១ និយាយអំពីវារៈដែលត្រូវរកបត្តិ

(៣០៤) (កាលសង្ឃ)សូត្រញាត្តិចប់(ភិក្ខុទាំងនោះ)ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងាច
 (កាលសង្ឃ)សូត្រកម្មវាចាចប់(ភិក្ខុទាំងនោះ)ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 កាលបើភិក្ខុទាំងនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដែល
 ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវកងខណៈចប់ញាត្តិក្តី នឹងអាបត្តិថ្មល្ងាចទាំងឡាយដែល
 ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវកងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដងក្តី ក៏តែងរំលាប់ទៅឯង ។
 សង្ឃគប្បីសូត្រសមុទ្ធភាសនកម្មហាមប្រាមភិក្ខុពីរ (ឬ) បីអង្គក្នុងទីជា
 មួយគ្នាបាន បើភិក្ខុច្រើនជាងចំនួននោះឡើងទៅ សង្ឃមិនគប្បីសូត្រទេ ។
 ពាក្យថា សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទទី១ ខាងដើម
 រួចហើយ ។

(៣០៥) ភិក្ខុទាំងឡាយ(ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុបំបែកសង្ឃ) មាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលសង្ឃធ្វើត្រូវតាមធម៌ថា កម្មធ្វើត្រូវតាមធម៌
 តែមិនលះបង់ចោល (គឺនៅប្រព្រឹត្តដដែល) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ តែមិនលះបង់
 ចោល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសំគាល់

វិន័យប្រតិទេ មហាវិរាដ្ឋោ

អធិប្បកម្មសញ្ញា នប្បដិទ្ធិស្សដ្ឋន្តិ អាបត្តិ សង្ឃទិសេ-
 សស្ស ។ អធិប្បកម្មេ ធិប្បកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ អធិប្បកម្មេ វេមតិកា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អធិប្បកម្មេ អធិប្បកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣០៦] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តានំ បដិទ្ធិស្សដ្ឋ-
 ន្តានំ ទុក្ខត្តកានំ ខិត្តចិត្តានំ វេទនដ្ឋានំ អាទិកម្ម-
 កានន្តិ ។

ឯកាទសមសង្ឃទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបំណិក មហាវិក្ក

ក្នុងកម្មដែលត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌វិញ តែមិនលះបង់ ត្រូវ
 អាបត្តិសង្ឃាទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែល
 មិនត្រូវតាមធម៌ថាកម្មត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងនោះមាន
 សេចក្តីសង្ឃឹយក្នុងកម្មមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលមិនត្រូវតាមធម៌ថា កម្មមិនត្រូវតាមធម៌
 ត្រូវអាបត្តិទុកដដែរ ។

(៣០៦) អាបត្តិមិនមានដល់ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុ-
 ភាសនកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ពួកភិក្ខុធម៌ ដល់ពួក
 ភិក្ខុមានចិត្តរើវាយ ដល់ពួកភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ពួកភិក្ខុ
 ជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃាទិសេសទី១១ ចប់ ។

ព្យាសនាសម្បជ្ឈទិសេសំ

[៣០៧] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា កោសម្ព័យំ
 វិហារតិ យោសំតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន
 អាយស្មា ធម្មោ អនាចារំ អាចារតិ ។ ភិក្ខុ ឃុំមាហំសុ មា
 អារុសោ ធន្ធិ ឃុំរូបំ អកាសំ នេតំ កប្បតីតិ ។ សោ ឃុំ
 វិនេតិ កី នុ ខោ ធាម តុម្ភេ អារុសោ មំ វត្តតំ មញ្ញថ
 អហំ ខោ ធាម តុម្ភេ វិនេយ្យំ អម្ពាភំ ពុទ្ធា អម្ពាភំ
 ធម្មោ អម្ពាភំ អយ្យបុត្តន ធម្មោ អភិសមិភោ សេយ្យ-
 ថាមិ ធាម មហារាតោ វាយន្តោ តិណាកដ្ឋបណ្ណាសដំ^(១)
 ឃកតោ ឧស្សាទេយ្យ^(២) សេយ្យថាមិ វា បន នទី
 បព្វតេយ្យា សង្កសេវាលបណាកំ ឃកតោ ឧស្សាទេយ្យ
 ឃុំមេវ តុម្ភេ ធានាធាមា ធានាតោត្តា ធានាជត្តា ធានា-
 កុលា បព្វជិតា ឃកតោ ឧស្សាទិតា^(៣) កី នុ ខោ
 ធាម តុម្ភេ អារុសោ មំ វត្តតំ មញ្ញថ អហំ ខោ ធាម

---

១ ឧ. ម. ពិណកដ្ឋបណ្ណាសដំ ។ ២ ឧស្សាទេយ្យ ។ ៣ ឧ. ម. ឧស្សាទិតា ។

លង្សទិលេសទី ១២

(៣០៧) សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអ្នកមានវស្សវិយយស ទ្រង់ប្រថាប់នៅយោសិតាភម ក្បែរក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង ឆន្ទភិក្ខុ ដ៏មានអាយុប្រព្រឹត្តអនាថារ (មានយាទមិនសមគួរផ្សេងៗ) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោឆន្ទ លោកកុំធ្វើអំពើមានសភាពយ៉ាងនេះ អំពើនេះមិនសមគួរទេ ។ ឆន្ទភិក្ខុនោះឆ្លើយទៅវិញថា អាវុសោ លោកទាំងឡាយសំគាល់ថាលោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេ តើ ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង ព្រះធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យបុគ្គលរបស់យើង បានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌ ដូចខ្យល់ព្យុះធំបក់បោកប្រមូលយកស្មៅ កំណាត់ឈើ ស្លឹកឈើនឹងសំណាត់មកមូលជាមួយគ្នា ឬថាដូចជា ទឹកស្ទឹងដែលហូរចុះចាកក្នុងតែង ប្រមូលគូបយកនូវចកធំសារាយនឹងចកបាយទាមករួមជាមួយគ្នាបាន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ លោកទាំងឡាយមានឈ្មោះផ្សេងៗ មានគោត្រផ្សេងៗ មានជាតិផ្សេងៗ ចេញចាកត្រកូលផ្សេងៗហើយបួស គឺគេប្រមូលចកឲ្យមូលត្រកូលគ្នា ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង នៃអាវុសោទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយនៅសំគាល់ថាលោកត្រូវពោលប្រដៅខ្ញុំឬ ខ្ញុំឯងទេតើ

វិសយបំណិកេ មហារិក្ខោ

តុម្រេ វនេយ្យំ អម្បកំ ពុទ្ធា អម្បកំ ជម្មោ អម្បកំ
 អយ្យបុត្តន ជម្មោ អភិសមិតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា សន្តដ្ឋា លដ្ឋិនោ កុក្កច្ឆកា សិក្ខាកាមា
 តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ខ័យន្តំ វិនាចេន្តំ កកំ ហិ ឆាម
 អាយស្មា ឆន្នោ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាឆោ
 អត្តានំ អវចនីយំ ករិស្សតីតិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ
 ភក្កវតោ ឯតមត្តំ អាហេចេសំ ។ អថខោ ភក្កវ
 ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ បក្ករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចាតា-
 បេត្វា អាយស្មន្តំ ធន្តំ បដិប្បន្តំ សច្ចំ កិរ ត្វ
 ធន្តំ ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆមាឆោ អត្តានំ អវចនីយំ
 ករោសីតិ ។ សច្ចំ ភក្កវតិ ។ វិក្កហិ ពុទ្ធា
 ភក្កវ អនន្តរិកំ មោយបុរិស ។ បេ ។ អក្ករណីយំ កកំ
 ហិ ឆាម ត្វ មោយបុរិស ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ
 វុច្ឆមាឆោ អត្តានំ អវចនីយំ ករិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្តា បន ភិក្ខុវេ

វិសយបិដក មហាវិភង្គ

ទើបត្រូវប្រដៅលោកទាំងឡាយ (ព្រោះថា) ព្រះពុទ្ធរបស់យើង ព្រះ
ធម៌របស់យើង ព្រះអយ្យបុត្តរបស់យើងបានត្រាស់ដឹងនូវព្រះធម៌ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយណាជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស មានសេចក្តីអៀន
ឱស មានសេចក្តីវិខាន ប្រាថ្នាការសិក្សា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោល
ទោស តិះដៀល បន្តបង្ហាត់ថា ឆន្ទភិក្ខុដ៏មានអាយុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោលប្រដៅដោយធម៌ ឬដោយសិក្ខាបទដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តិ មិន
សម្បីបើនឹងធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅមិនបាន ។ ទើបភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
ទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយទ្រង់សួរបញ្ជាក់ឆន្ទ-
ភិក្ខុដ៏មានអាយុក្នុងពេលនោះថា ឆន្ទ ពួកអ្នកឯង កាលពួកភិក្ខុពោល
ប្រដៅដោយធម៌ ត្រឡប់ធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅមិនបានវិញ មែនឬ ។ ឆន្ទ-
ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
អ្នកមានឥស្សរិយយសទ្រង់តិះដៀលថា វិនិច្ឆ័យបុរស មិនទំនងសោះ
។ បេ ។ មិនគួរធ្វើសោះ វិនិច្ឆ័យបុរស ហេតុម្តេចបានជាអ្នកឯង
កាលពួកភិក្ខុពោលប្រដៅដោយធម៌ (ត្រឡប់) ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោល
ប្រដៅមិនបានទៅវិញ វិនិច្ឆ័យបុរស អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
ជនទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

ពេសកណ្តោ ខ្វេសមសង្ក្រិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បទេវ ទុព្វច្ចជាតិកោ
 ហោតិ ឧទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្ម័កំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ មា មំ
 អាយស្មន្តោ កិញ្ចិ អវចន្ត កល្យាណំ វា ចាបកំ
 វា អហម្បាយស្មន្តេ ន កិញ្ចិ វត្តាមិ កល្យាណំ
 វា ចាបកំ វា វិមថាយស្មន្តោ មម វចនាយាតិ ។
 សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឃុំមស្ស វចនីយោ មា អាយស្មា
 អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ វចនីយមេវ អាយស្មា
 អត្តានំ ករោតុ អាយស្មាបិ ភិក្ខុ វទេតុ សហធម្មេន
 ភិក្ខុបិ អាយស្មន្តំ វត្តនិ សហធម្មេន ឃុំ សុវឌ្ឍា
 ហិ តស្ស ភកវតោ បរិសា យទិទំ អញ្ញមញ្ញវចនេន
 អញ្ញមញ្ញវដ្ឋាបនេនាតិ ។ ឃុំញ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ច-
 មានោ តថេវ បក្កល្ហាយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ យាវតតិយំ
 សមទុកាសិតោ តស្ស បដិទិស្សតាយ យាវតតិយញ្ច

ពេលសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ១២ រឿងបញ្ញត្តិ

អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុមានជាតិ
 ដែលគេប្រដៅក្រ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅ (ខ្លួន) ដោយធម៌
 ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយដែលរាប់ចូលក្នុងឧទ្ទេស (បាតិមោក្ខ) ធ្វើខ្លួនឲ្យគេ
 ប្រដៅមិនបាន ដោយពាក្យថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកកុំនិយាយ
 ពាក្យបន្តិចបន្តួច ពោះល្អក្តី អាភ្នកក្តី នឹងខ្ញុំឡើយ ចំណែកខ្ញុំក៏នឹងមិនពោល
 ពាក្យបន្តិចបន្តួច ពោះល្អក្តី អាភ្នកក្តី នឹងលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដែរ បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ចូរលោកលែងនិយាយប្រដៅខ្ញុំទៅ ។ ភិក្ខុនោះ
 ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល (ហាម) យ៉ាងនេះថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួន
 ឲ្យគេប្រដៅមិនបានឡើយ លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេពោលប្រដៅ
 បានផង ចំណែកលោកម្ចាស់ ចូរប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌
 (ពុទ្ធបញ្ញត្តិ) សូម្បីពួកភិក្ខុក៏ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ
 ព្រោះបរិសទ្យរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់នោះ តែងចំរើនឡើងដោយ
 ពាក្យជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា នឹងដោយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចេញចាក
 អាបត្តិយ៉ាងនេះ ។ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលប្រដៅភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះ
 (ភិក្ខុនោះ) ក៏នៅប្រកាន់យ៉ាងហ្មឹងដដែល ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រ
 សមនុកាសនកម្ម (ហាម) ជាគំរប់បីដង ដើម្បីឲ្យលះបង់នូវកម្មនោះ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

សមនុកាសិយមាណោ តំ បដិទិស្សន្តេយ្យ ឥច្ឆេតំ
កុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សន្តេយ្យ សង្ឃាទិសេសោតិ ។

(៣០៨) ភិក្ខុ បទេវ ទុព្វច្ចជាតិកោ ហោតិទិ
ទុព្វច្ចោ ហោតិ ទោវចស្សករណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញ-
កតោ អក្កមោ អប្បទក្ខណត្តាហិ អនុសាសនំ ។
ទុទ្ទេសបរិយាបន្នេសុ សិក្ខាបទេស្វតិ ចាតិមោក្ខបរិ-
យាបន្នេសុ សិក្ខាបទេសុ ។ ភិក្ខុហិតិ អព្រាហ្ម
ភិក្ខុហិ ។ សហធម្មិកំ នាម យំ ភកវតោ បញ្ញតំ
សិក្ខាបទំ ឯតំ សហធម្មិកំ នាម ។ តេន វុច្ចមាលោ
អត្តានំ អវចនីយំ ករោតិ មា មំ អាយស្មន្តោ កិញ្ចំ
អវច្ឆត កល្យាណំ វា ចាបកំ វា អហម្សាយស្មន្តេ ន
កិញ្ចំ វត្តាមិ កល្យាណំ វា ចាបកំ វា វិមថាយស្មន្តោ
ចេ វចនាយាតិ ។

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិវត្ត

បើភិក្ខុនោះ កាលពួកភិក្ខុស្រ្តសមនុភាសនកម្មជាគំរប់បីដង ហើយលះបង់
រឿងនោះបាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការរួចទោស បើមិនលះបង់ទេ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

(៣០៨) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅក្រ គឺជាអ្នក
ដែលគេស្តីប្រដៅបានដោយកម្រ ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុធ្វើឲ្យ
ប្រដៅក្រ មិនអត់ធន់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយខាងស្តាំ
(មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយគោរព) ។ ពាក្យថា ក្នុងសិក្ខាបទ
ទាំងឡាយដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងឧទ្ទេស គឺក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែល
រាប់បញ្ចូលក្នុងព្រះបាតិមោក្ខ ។ ពាក្យថា ពួកភិក្ខុ គឺភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។
បទដែលឈ្មោះថា សហធម៌ គឺសិក្ខាបទណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បញ្ញត្តិ សិក្ខាបទនេះឈ្មោះថា សហធម៌ ។ ភិក្ខុនោះគេស្តីប្រដៅ
ដោយសហធម៌នោះ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនមិនឲ្យគេស្តីប្រដៅបាន ដោយ
ពាក្យថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ លោកទាំងឡាយកុំនិយាយពាក្យ
បន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខី អាភិក្កនីនីខ្ញុំ ចំណែកខ្ញុំក៏មិននិយាយពាក្យ
បន្តិចបន្តួច ទោះលក្ខី អាភិក្កនីនីពួកលោកម្ចាស់ សូមពួកលោកម្ចាស់
រៀនចាកការពោលប្រដៅខ្ញុំ ។

ពេរសរណ្តោ ទ្វារសមសង្ការិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

(៣០៧) សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ ទុព្វច្ចជាតិកោ
 ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អព្វាហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ
 យេ សុណន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា អត្តានំ
 អវចនីយំ អកាសិ វចនីយមេវ អាយស្មា អត្តានំ
 ករោតុ អាយស្មាបិ ភិក្ខុ វិនេតុ សហធម្មេន ភិក្ខុបិ
 អាយស្មន្តិ វត្តន្តិ សហធម្មេន ឯវំ សំវឿហិ តស្ស
 កកវតោ បរិសា យទិទំ អពាមពារវចនេន អពាមពារវជាប-
 ណេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។
 សចេ បដិនិស្ស័ជ្ជតិ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ បដិនិ-
 ស្ស័ជ្ជតិ អាបត្តិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្វា ន វិនិទ្ធិ អាបត្តិ
 ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិបិ អាកឡិត្វា
 វត្តព្វោ មា អាយស្មា អត្តានំ អវចនីយំ អកាសិ

ធរសកណ្ណ សង្ឃទិសេសទី១២ ការបែកសិក្ខាបទ

(៣០៧) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុមានជាតិដែលគេប្រដៅបាន
ដោយគ្រោះឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ពួកភិក្ខុដទៃ ។
មានអធិប្បាយថា ពួកភិក្ខុណាឃើញ ពួកភិក្ខុណាបានស្តាប់ (ដំណឹង)
ពួកភិក្ខុទាំងនោះត្រូវពោលថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន
លោកម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅបាន សូម្បីលោកម្ចាស់សោតក៏ចូរ
ពោលប្រដៅភិក្ខុទាំងឡាយដោយសហធម៌ សូម្បីភិក្ខុទាំងឡាយក៏នឹង
ពោលប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសទ្យរបស់ព្រះដ៏
មានព្រះភាគម្ចាស់នោះតែងចំរើនឡើងដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយ
ភរិយាពោលជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយញ៉ាំងគ្នានឹងគ្នាឲ្យចេញ
ចាកអាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោល(ហាម) ជាគំរប់
ពីរដងផង ត្រូវពោល (ហាម) ជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់
បាន ការលះបង់បានយ៉ាងនេះ ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮហើយមិនពោល (ហាម) ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខដដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគប្បីចាប់ភិក្ខុនោះមកកាន់កណ្តាលប្រជុំសង្ឃ
ហើយពោល (ហាម) ថា លោកម្ចាស់កុំធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

វេចនីយមេវ អាយស្មា អត្តានំ ករោតុ អាយស្មាបិ
 ភិក្ខុ វេទតុ សហជម្មន ភិក្ខុបិ អាយស្មនំ វត្តនំ
 សហជម្មន ឃំ សំឡិ ហិ តស្ស កករតោ បរិសា
 យទិទំ អញមញវេនន អញមញវដ្ឋាបនេនាតិ ។
 ទុតិយម្បិ វត្តោ តតិយម្បិ វត្តោ ។ សចេ បដិទិ
 ស្សដ្ឋតិ ឥច្ឆេនំ តុសលំ នោ ចេ បដិទិស្សដ្ឋតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣១០] សោ ភិក្ខុ សមនុកាសិតោ ។ ឃំវត្ត
 បន ភិក្ខុវេ សមនុកាសិតោ ។ ព្យត្តន ភិក្ខុនា
 បដិទេនន សង្ឃោ ញាបេតោ សុណានុ មេ
 កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សហ-
 ចម្ពីកំ វុច្ឆមាណោ អត្តានំ អវេចនីយំ ករោតិ ។
 សោ តំ វត្តំ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស
 បត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ សមនុកាសេយ្យ

វិសយបិដក មហាវិក្ក

លោកម្ចាស់ចូរធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅប៉ានផង សូម្បីលោកម្ចាស់សោតក៏
 ចូរពោលប្រដៅពួកភិក្ខុដោយសហធម៌ ចំណែកពួកភិក្ខុវិញ្ញក៏នឹងពោល
 ប្រដៅលោកម្ចាស់ដោយសហធម៌ដែរ ព្រោះបរិសទ្ធរបស់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគម្ចាស់នោះ តែងចំរើនដោយអាការយ៉ាងនេះ គឺដោយកិរិយាពោល
 ពាក្យ ជាប្រយោជន៍ដល់គ្នានឹងគ្នា ដោយកិរិយាញ៉ាំងគ្នាឲ្យចេញចាក
 អាបត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយពោលហាមជាគំរប់ពីរដងផង
 ត្រូវពោលហាមជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុលះបង់បាន ការលះបង់យ៉ាងនេះ
 ជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។

(៣១០) ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្ម ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុត្រូវសូត្រសមនុភាសនកម្មយ៉ាងនេះ ។ គឺភិក្ខុ
 ដែលធ្លាសអង្គអាច គប្បីប្រកាសឲ្យសង្ឃជ្រាបដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ចំរើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តី
 ប្រដៅមិនប្រាកដវិញ ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ថាបើកម្មមាន
 កាលសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រះសង្ឃគប្បីសូត្រសមនុភាសនកម្ម(ហាម)

ពរសកល្លោ ទ្វាសមសង្ឃទិសេសស្ស សមនុកាសតារិដិ

តស្ស វត្តស្ស បដិជិស្សត្តាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុ-
 ណារុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនិយំ ករោតិ ។
 សោ តំ វត្តំ នប្បដិជិស្សន្តតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ
 ភិក្ខុំ សមនុកាសតិ តស្ស វត្តស្ស បដិជិស្សត្តាយ ។
 យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុ-
 កាសនា តស្ស វត្តស្ស បដិជិស្សត្តាយ សោ តុណ្ណាស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទុតិយម្បំ ឯតមត្តំ
 វនាមិ ។ បេ ។ តតិយម្បំ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ សុណារុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ចមានោ អត្តានំ អវចនិយំ ករោតិ ។
 សោ តំ វត្តំ នប្បដិជិស្សន្តតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុំ
 សមនុកាសតិ តស្ស វត្តស្ស បដិជិស្សត្តាយ ។ យស្ស-
 យស្មតោ ខមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ សមនុកាសនា

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១២ វិធីសូត្រសមនុភាសនកម្ម

ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ នេះជាញត្តិ (គឺវាចា
 ប្រកាសឲ្យសង្ឃដឹង) ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់
 ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុទាំងឡាយពោលពាក្យ
 ប្រកបដោយធម៌ ត្រឡប់ជាធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិនបាន ។ ភិក្ខុនោះមិន
 លះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមាន
 ឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រសមនុភាសនកម្ម(ហាម)
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្រៀមនៅ មិនគាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គ
 ណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់
 ពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះជាគំរប់បីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះសង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យរបស់ខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ កាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ នៅធ្វើខ្លួនឲ្យគេស្តីប្រដៅមិន
 បាន ។ ភិក្ខុនោះមិនលះបង់រឿងនោះទេ ។ ព្រះសង្ឃសូត្រសមនុភាសន
 កម្ម(ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ ការសូត្រ
 សមនុភាសនកម្ម (ហាម) ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់រឿងនោះ

វិនយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សតាយ សោ តណ្ហាស្ស យស្ស
 នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សមនុករដ្ឋា សង្ឃន
 ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ តស្ស វត្ថុស្ស បដិទិស្សតាយ ។
 ខមតិ សង្ឃស្ស តស្តា តណ្ហា ។ ឃមេតំ ធារយាមីតិ ។

[៣០០] ញត្តិយា ទុក្ខដំ ទ្ធិហិ កម្មវាចាហិ
 ឥល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបតិ សង្ឃាទិសេ-
 សស្ស ។ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋាបជ្ជន្តស្ស ញត្តិយា
 ទុក្ខដំ ទ្ធិហិ កម្មវាចាហិ ឥល្លច្ចយា បដិប្បស្សមន្តិ ។
 សង្ឃាទិសេសោតិ ។ បេ ។ តេនបិ វុច្ចតិ សង្ឃាទិសេ-
 សោតិ។

[៣០២] ធម្មកក្កេ ធម្មកក្កសញ្ញា នប្បដិទិស្សជ្ជ-
 តិ អាបតិ សង្ឃាទិសេសស្ស ។ ធម្មកក្កេ វេមតិកោ

វិទ្យាបិដក មហានិកាយ

គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះស្ងៀមនៅ មិន
 គាប់ចិត្តដល់លោកម្ចាស់អង្គណា សូមលោកម្ចាស់អង្គនោះពោលឡើង ។
 ភិក្ខុមានឈ្មោះនេះ គឺព្រះសង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនកម្មហើយ ដើម្បី
 ឲ្យលះបង់រឿងនោះ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ គាប់ចិត្តដល់ព្រះសង្ឃ
 ហេតុនោះ ព្រះសង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ ដោយកិរិយា
 ស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣១១) (កាលសង្ឃ) សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុនោះ)ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ
 (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាពីរដង (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងួច្នុង (កាល
 សង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។
 កាលបើភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុក្ខដដែលភិក្ខុ
 នោះត្រូវក្នុងខណៈចប់ញត្តិក្តី នឹងអាបត្តិថ្មល្ងួច្នុងទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះ
 ត្រូវក្នុងខណៈចប់កម្មវាចាពីរដងក្តី ក៏តែងរំងាប់ទៅឯង ។ ពាក្យថា អាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស មានអធិប្បាយពិស្តារក្នុងសិក្ខាបទខាងដើមរួចហើយ ។

(៣១២) ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយ
 ធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយធម៌

តេសកល្លោ ទ្វាទសមសង្កាទំសេសស្ស អតាបត្តិកំពេ

ឈប្បដិទិស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ
 អធម្មកម្មសញ្ញា ឈប្បដិទិស្សដ្ឋតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេ-
 សស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ
 អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣០៣] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តស្ស បដិទិស្ស-
 ដ្ឋន្តស្ស ឧម្មតកស្ស អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ទ្វាទសមសង្កាទំសេសំ និដ្ឋិតំ ។

កេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១២ វារៈ ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ

មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់
 ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិ
 សង្ឃទិសេសដែរ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌
 ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុង
 កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដដែរ ។

(៣១៣) អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនទាន់សូត្រសមនុកា-
 សនកម្ម ដល់ភិក្ខុលះបង់ស្រឡះ ដល់ភិក្ខុធូត ដល់ភិក្ខុជាអាទិកម្មិក ។

សង្ឃទិសេសទី ១២ ចប់ ។

តេរសមសង្ឃាទិសេសី

[៣០៤] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ

វិហារតំ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន

ខោ បន សមយេន អស្សជីប្បនព្វសុតា ឆាម កិដា-

តិវស្មី អារាសិកា ហោន្តិ អលដ្ឋិដោ ចាបកិក្ខុ ។ តេ

ឃវ្រូបំ អនាចារំ អាចរន្តិ មាលាវច្ឆំ រោមេន្តិបិ រោមាមេ-

ន្តិបិ សិញ្ញាន្តិបិ សិញ្ញាមេន្តិបិ ឌុចិន្តិបិ ឌុចិណមេន្តិបិ

កន្តេន្តិបិ កន្តាមេន្តិបិ ឯកតោវណិកមាលំ ករោន្តិបិ

ការាមេន្តិបិ ឧកតោវណិកមាលំ ករោន្តិបិ ការាមេន្តិបិ

មញ្ញុកំ ករោន្តិបិ ការាមេន្តិបិ វិជុតិកំ ករោន្តិបិ

ការាមេន្តិបិ វដិសកំ ករោន្តិបិ ការាមេន្តិបិ អាវេឌ្ឍំ

ករោន្តិបិ ការាមេន្តិបិ ឡាច្ឆនំ ករោន្តិបិ ការាមេន្តិបិ ។

សង្ឃាទិសេសទី ១៣

(៣១៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានបុណ្យសិរី គង់នៅក្នុង
វត្តជេតពន ជាវរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុព័រុបឈ្មោះអស្សជិន្នីន៍បុនពូសុកជាអ្នកនៅក្នុងអាវាសទៀប
កំដៅជនបទ ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ។ អស្សជិន្នីន៍បុនពូសុកភិក្ខុនោះ
ប្រព្រឹត្តអនាចារ មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើដាំដោយខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កា
កម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទង
ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើចាក់រលេចទង^(១)ខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើដែលដោតដាច់ក្តោម^(២)ខ្លួនឯងខ្លះ
ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
ធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ទ្រង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។

---

១ តាមក្នុងអដ្ឋកថា គួរប្រែថា ក្បាប់ក្បួរផ្កាដែលធ្វើឲ្យដូចដារល្វីដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
អដ្ឋកថា ថាផ្កាកម្រងដែលដោតដោយមូល ឬកន្លះ ។

ពេរសកណ្តោ ពេរសមសង្ឃទិសេសស្ស អស្សជីបុស្សសុរុក្ខ

តេ កុល្លិភ្នំនំ កុលដីតានំ កុលកុមារីនំ កុលសុ-
 ណ្ណានំ កុលទាសីនំ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមិ
 ហរមេន្តិមិ ឧគតោវណ្ណិកមាលំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិមិ ម-
 ញ្ញវិកំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិមិ វិជុតិកំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិមិ
 វដ៍សកំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិមិ អាវេជ្ឈំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិ-
 មិ ឧរច្ឆនំ ហរន្តិមិ ហរមេន្តិមិ ។ តេ កុល្លិភ្នំហិ
 កុលដីតាហិ កុលកុមារីហិ កុលសុណ្ណាហិ កុលទា-
 សីហិ សន្និ ឯកកាជនេមិ កុញ្ញន្តិ ឯកថាលកេមិ មិវន្តិ
 ឯកាសនេមិ និសីទន្តិ ឯកមញ្ជេមិ តុវដ្ឋន្តិ ឯកតុរ-
 ណាមិ តុវដ្ឋន្តិ ឯកទារុណាមិ^(១) តុវដ្ឋន្តិ ឯកតុរ-
 ណាទារុណាមិ តុវដ្ឋន្តិ វិកាលេមិ កុញ្ញន្តិ មជ្ឈិមិ
 មិវន្តិ មាលាគន្ធវិលេបនំមិ ជាវន្តិ នច្ឆន្តិមិ កាយន្តិមិ

---

១ កន្លប់ ពេន្តពេ ពបុរណន្តិ ពហើ ទិស្សតិ ។

ពេរសពណ្ណ សង្ខទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនីបុនព្វសុភកិក្ខុ

អស្សជិក្ខុនឹងបុនព្វសុភកិក្ខុនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ ដើម្បីស្រែនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
 ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមាន
 ទងទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើចាក់រំលេច
 ទងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាឈើដែលដោតជាចង្កើម
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាល
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀក
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេនាំទៅខ្លះ ។ អស្សជិក្ខុនឹងបុនព្វសុភកិក្ខុនោះឆាន់ (ភោជន)
 ក្នុងភោជនមួយ ជាមួយនឹងស្រែនៃត្រកូល ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូល
 ស្រីជាកូនប្រសារនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយខ្លះ ផឹក(ទឹក)
 ក្នុងផ្លែជាមួយគ្នាខ្លះ អង្គុយលើអាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែ
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាលជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ
 ដេកលើកម្រាលនឹងដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខ្នុរសពោលខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ
 ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រអូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ

វិទយបំណិព មហាវិក្កោ

វាទេន្តិយំ លាសេន្តិយំ នច្ចន្តិយាមិ នច្ចន្តិ នច្ចន្តិយាមិ កា-
 យន្តិ នច្ចន្តិយាមិ វាទេន្តិ នច្ចន្តិយាមិ លាសេន្តិ កាយន្តិ-
 យាមិ នច្ចន្តិ កាយន្តិយាមិ កាយន្តិ កាយន្តិយាមិ វាទេន្តិ
 កាយន្តិយាមិ លាសេន្តិ វាទេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ វាទេន្តិយាមិ
 កាយន្តិ វាទេន្តិយាមិ វាទេន្តិ វាទេន្តិយាមិ លាសេន្តិ
 លាសេន្តិយាមិ នច្ចន្តិ លាសេន្តិយាមិ កាយន្តិ លា-
 សេន្តិយាមិ វាទេន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេន្តិ អដ្ឋបទេមិ
 កីឡន្តិ ទសបទេមិ កីឡន្តិ អាគាសេមិ កីឡន្តិ
 បរិហារបទេមិ កីឡន្តិ សន្តិកាយមិ កីឡន្តិ ខល-
 កាយមិ កីឡន្តិ យជិកាយមិ កីឡន្តិ សលាក-
 ហត្ថនមិ កីឡន្តិ អត្ថនមិ កីឡន្តិ បង្កបិទេមិ^(១)
 កីឡន្តិ វង្កកេនមិ កីឡន្តិ ហោត្តិកាយមិ កី-
 ឡន្តិ បិដ្ឋលកេនមិ កីឡន្តិ បត្តាឡកេនមិ កីឡន្តិ

១ ឧ. ម. បង្កបិទេមិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រី
 កំពុងរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំ
 ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
 ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀង
 ខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
 ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ
 រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយ
 ខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុង
 កែក្រាយខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រឡាប្រាំបី^(១)ខ្លះ លេងបាស្តាមានក្រ-
 ឡាដប់^(២)ខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងអាកាស^(៣)ខ្លះ លេងផ្លូវវាំងដែលខ្លួនគួរ
 វាំង^(៤)ខ្លះ លេងផ្កាត្រាំបំពានក្រសជាដើមខ្លះ លេងបាស្តាក្នុងលាន
 សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ្នឹងខ្លះ លេងដោយរលាសទឹកលាក់ឲ្យទាយរូប
 ខ្លះ លេងអង្កញ់ខ្លះ លេងផ្គុំប្រឹក្សាខ្លះ លេងនង្គីលតូចខ្លះ លេងដាំ
 ដូងខ្លះ លេងកង្ការខ្លះ លេងវល្លីខ្លះ (បាយឡូកបាយឡូ) ខ្លះ

---

១ ច្រៀងមានក្រឡា ៨ ។ ២ ច្រៀងមានក្រឡា ១០ ន័យខ្លះប្រើថាបាយខុំ ។ ៣ ច្រៀងគ្មាន
 ក្បាវ លេងថាតែមាត់ទេ ។ ៤ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពួន ។

គោរសកណ្តោ គោរសមសង្ឃាទិសេសស្ស អស្សជំបុនព្វសុរាវត្ត

រថកេនបិ កីឡន្តិ ធនុកេនបិ កីឡន្តិ អក្ខរិកាយបិ
 កីឡន្តិ មនេសិកាយបិ កីឡន្តិ យថាវដ្ឋនបិ
 កីឡន្តិ ហត្ថស្ម័ម្បិ សិក្ខន្តិ អស្សស្ម័ម្បិ សិក្ខន្តិ
 រថស្ម័ម្បិ សិក្ខន្តិ ធនុស្ម័ម្បិ សិក្ខន្តិ បុស្ម័ម្បិ
 សិក្ខន្តិ ហត្ថស្សបិ បុរោ ជាន្តិ អស្សស្សបិ
 បុរោ ជាន្តិ រថស្សបិ បុរោ ជាន្តិ ជាន្តិបិ
 អាជាន្តិបិ ឧស្សឡន្តិបិ អន្លោដេន្តិបិ និព្វជ្ឈន្តិបិ
 មុដ្ឋហិបិ យុជ្ឈន្តិ រត្តមជ្ឈេបិ សង្ឃាដិ បត្តវត្តា
 នច្ចន្តិ^(១) ឃំ វទេន្តិ^(២) ឥធន ភគិនិ នច្ចស្សតិ នលាដិកំបិ
 នេន្តិ វិវិធម្បិ អនាចារំ អាចរន្តិ ។

(៣០៥) តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 កាសីសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្ថំ កច្ចនោ ភកវន្តំ ទស្សនាយ
 យេន កិដាភិវ តទវសវិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ
 បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តចរិវមាទាយ កិដាភិវ
 បិណ្ណាយ ចារិសិ ចាសាទិកេន អភិក្កន្តេន បដិក្ក-
 ន្តេន អាណោកិកេន វិលោកិកេន សម្មិញ្ញាតេន បសា-
 វិតេន ឌុក្ខិតតចក្ក ឥរិយាបថសម្បន្នោ ។ មនុស្សា

---

១ ឧ. ម. ៨៧៧ ។ ២ ឧ. ម. ៧. វ១៩៧ ។

ធរណីយ៍ សង្ឃទំលេសទី ១៣ រឿងអស្សជិនីបុណ្យសុភក្ក

លេងរថក្នុងខ្លះ លេងធុក្នុងខ្លះ លេងសរសេរខ្យល់ឲ្យទាយខ្លះ លេង
 ទាយចិត្ត (ស្តេចចង់) ខ្លះ លេងកំផ្លែងត្រាប់គេខ្លះ ហាត់ដំរីខ្លះ ហាត់
 សេះខ្លះ ហាត់រថខ្លះ ហាត់ធូរខ្លះ ហាត់ដងមានដងដាវជាដើមខ្លះ
 ស្កុះរត់ពីមុខដំរីខ្លះ ស្កុះរត់ពីមុខសេះខ្លះ ស្កុះរត់ពីមុខរថខ្លះ ស្កុះរត់ទៅ
 ខ្លះ ស្កុះរត់មកខ្លះ វិស្រកហោរីខ្លះ ទេវជ័យខ្លះ ចំបាប់គ្នាខ្លះ ដាល់
 គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃដក្នុងកណ្តាលរោងរាំ ហើយនិយាយនឹងស្រីដែល
 រាំ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់បួនស្រី នាងចូររាំក្នុងទីនេះខ្លះ ដាក់ម្រាមដៃ
 លើថ្មសខ្លួននឹងលើថ្មសស្រីរាំខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងៗ ខ្លះ ។

(៣១៥) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបចាំវិស្សក្នុងវ័ជនឈ្មោះកាសី
 រួចហើយទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ដើរទៅត្រង់
 កំដាតិវជនបទ ។ ភិក្ខុនោះឯង ក៏ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនឹងចំរើ
 ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម មានដំណើរឈានដើរទៅមុខ ឈានថយក្រោយ
 ក្រឡេកមើលទៅមុខ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់ចូលនឹងលាចេញ
 គួរជាទីជ្រះថ្លា ព្រោះភិក្ខុអង្គនោះមានភិក្ខុសង្ឃមួយចំនួនមានឥរិយាបថរំទិ
 ចូលទៅកាន់កំដាតិវជនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំងឡាយ

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

តំ ភិក្ខុំ បស្សិត្វា ឯវមាហំសុ ក្លាយំ អពលពលោ^(១)វិយ
 មន្ទមន្ទោ វិយ ភាកុដិកភាកុដិកោ វិយ កោ ឥមស្ស
 ឧបកតស្ស បិណ្ណកំបំ ទស្សតិ អម្ហាភំ បន អយ្យ
 អស្សជិបុនព្វសុកា សណ្ហា សទិលា សុខសម្មាសា
 មិហិតពុព្វផ្កមា ឯហិស្វាកតវាទិលោ អញ្ញាកុដិកា ឧត្តា-
 នមុខា បុព្វភាសិលោ តេសំ ខោ ធាម បិណ្ណោ ធាតព្វោ-
 តិ ។ អទ្ធិសា ខោ អញ្ញតោ ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុំ
 កិជាតិវិស្មំ បិណ្ណាយ ចរន្តំ ទិស្វាន យេន សោ ភិក្ខុ
 តេនុបស្កមិ ឧបស្កមិត្វា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្វា ឯតទរោ
 ច អបិ កន្លេ បិណ្ណោ លព្ពតិ ។ ន ខោ អាវុសោ បិណ្ណោ
 លព្ពតិ ។ ឯហិ កន្លេ យវំ កមិស្សមាតិ ។ អថខោ សោ
 ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុំ យវំ នេត្វា កោជេត្វា ឯតទរោច ក-
 ហំ កន្លេ អយ្យោ កមិស្សតិ ។ សាវត្ថំ ខោ អហំ អាវុ-
 សោ កមិស្សមិ កកវន្តំ ទស្សនាយាតិ ។ តេនហិ កន្លេ
 មម វចនេន កកវតោ ចានេ សិរសា វន្ត ឯវញ្ញ វទេហិ

---

១ កន្លប់ ពេត្តកេ អពឡុពឡោតិ បាយិ ទិស្សតិ ។

វិសយបំណិក មហាវិកង្គ

ឃើញភិក្ខុនោះហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកអ្វីនេះ ដូចជាសង្ឃិម
 ហួស ដូចជាទន់ល្ងន់ពេក ដូចជាមុខស្រពោនពេក អ្នកណាគេនឹងឲ្យ
 ដុំបាយដល់លោកនេះដែលចូលទៅរក (គេនោះ) ចំណែកអស្សជីកិក្ខុ
 នឹងបួនពូសុកភិក្ខុជាម្ចាស់យើងពោលពាក្យផ្អែម ពោលពាក្យព័រោះ ពោល
 ពាក្យជាសុខ មានញញឹមញញែមជាមុន តែនិយាយថា អ្នកចូរមក អ្នក
 មកល្អហើយ មានមុខមិនស្រពោន មានមុខងើប តែនិយាយមុន យើងគួរ
 ប្រគេនដុំបាយដល់លោកម្ចាស់អស់នោះ ។ ឧបាសកមួយនាក់បានឃើញ
 ភិក្ខុនោះត្រាច់ទៅក្នុងកិដាគិវជនបទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត លុះឃើញហើយ
 ក៏ចូលទៅរកភិក្ខុនោះ ថ្វាយបង្គំហើយនិយាយពាក្យនេះថា មេត្តាប្រោស
 លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះដែរឬ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់
 អាវុសោ អាហារបិណ្ឌបាតមិនទាន់បានទេ ។ ឧបាសកនោះនិយាយថា
 លោកម្ចាស់សូមនិមន្តមក យើងនឹងទៅផ្ទះ ។ ទើបឧបាសកនោះ នាំ
 ភិក្ខុនោះទៅផ្ទះ ឲ្យឆាន់ហើយនិយាយពាក្យនេះថា លោកម្ចាស់នឹងនិមន្ត
 ទៅក្នុងទីណា ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ អាត្មានឹងទៅកាន់ក្រុង
 សាវត្ថី ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឧបាសកនោះពោលថា
 បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយ
 ត្បូងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ក្រាបទូលយ៉ាងនេះថា

ពេរសកណ្តោ ពេរសមសង្ក្រទិសេសស្ស អស្សជំបុនព្វសុករវត្ត

ធុរដ្ឋា កន្តេ កិដាភិវស្មី អាវាសោ អស្សជំបុ-
 នព្វសុកា ឆាម កិដាភិវស្មី អាវាសិកា អលដ្ឋិណា
 ចាបភិក្ខុ តេ ឃ្រូបំ អនាចារំ អាចរន្តិ មាលាវុដ្ឋិ
 រោមេន្តិបំ រោចាមេន្តិបំ សិញ្ញាណិបំ សិញ្ញាមេន្តិបំ ឌីចិណ្ឌិបំ
 ឌីចិណ្ឌិមេន្តិបំ កន្តេន្តិបំ កន្តាមេន្តិបំ ឯកតោវណ្ណិក^(១)មា-
 លំ ករោន្តិបំ កាវាមេន្តិបំ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករោន្តិបំ
 កាវាមេន្តិបំ ។ បេ ។ វិជម្បិ អនាចារំ អាចរន្តិ យេមិ
 តេ កន្តេ មនុស្សា បុព្វេ សុទ្ធា អហោសុំ បសន្នា តេមិ
 ឯតរហិ អស្សន្តា អប្បសន្នា យានិមិ តានិ សុដ្ឋស្ស
 បុព្វេ ទានបថានិ តានិមិ ឯតរហិ ឧបច្ឆិណ្ឌិ វិញ្ញាណិ
 បេសលា ភិក្ខុ ជិវសន្តិ ចាបភិក្ខុ សាធុ កន្តេ កកវា
 កិដាភិវ ភិក្ខុ បហិណោយ្យ យថាយំ កិដាភិវស្មី
 អាវាសោ សណ្ឋាហោយ្យតិ ។ ឃ្រូមាវុសោតិ ខោ សោ
 ភិក្ខុ តស្ស ឧចាសកតស្ស បដិស្សត្តា^(២) យេន សាវត្ថិ
 តេន បក្កាមិ អនុបុព្វេន យេន សាវត្ថិ ជេតវនំ

---

១ កត្តិបំ បោត្តកេ វណ្ណិកន្តិ បារោ ទិស្សតិ ។ ២ ភិកោ បរំ ឧបេមិយបោត្តកេ
 ឧដ្ឋាយាសនាតិ ទិស្សតិ ។

កោសល្យ សង្ឃទិសេសទី ១៣ រឿងអស្សជំនំបុណ្យសុភវត្ថុ

សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស អាវសក្កន៍កិដាគិវជនបទខូចហើយ ព្រោះភិក្ខុ
 ឈ្មោះអស្សជំនំភិក្ខុឈ្មោះបុណ្យសុភ ជាចៅអាវស ក្នុងកិដាគិវជនបទជា
 ភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុពីររូបនោះប្រព្រឹត្តអនាថារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ
 ដាំកូនឈើដ្តាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យ
 ស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ
 ធ្វើដាក់ម្រងមានទងកែម្នាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើដាក់ម្រងមានទង
 ទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាថារមានប្រការ
 ផ្សេងៗ ទៀត សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពួកមនុស្សណាមានសទ្ធា
 ជ្រះថ្លាក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះមនុស្សអស់នោះគ្មានសទ្ធាមិនជ្រះថ្លាហើយ
 ទានទាំងឡាយណា (ដែលគេធ្លាប់ឲ្យ) ដល់សង្ឃក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះ
 ទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ក៏រត់
 ខ្ចាត់ខ្ចាយ នៅតែពួកភិក្ខុលាមក សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ជូនពួកភិក្ខុទៅកិដាគិវជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវសក្កន៍
 កិដាគិវជនបទនេះរៀបរយល្អឡើងវិញ ។ ភិក្ខុនោះទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ទុបាសកនោះហើយថា អើអាវសោ រួចក៏ចៀសចេញទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកង្កោ

អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមោ យេន ភកវា នេនុបសង្កម
ឧបសង្កមិត្តា ភកវន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

[៣០៦] អាចិណ្ឌំ ខោ បនេតំ ពុទ្ធានំ ភកវន្តំ
អាគន្តកេហិ ភិក្ខុហិ សង្កិ បដិសម្មោទិតុំ ។ អថខោ
ភកវា តំ ភិក្ខុំ ឯតទវេច កច្ចំ ភិក្ខុ ខមនីយំ កច្ចំ
យាបនីយំ កច្ចំ អប្បកិលមថេន អធ្ជានំ អាគតោ
កុតោ ច ត្វំ ភិក្ខុ អាគច្ចសីតិ ។ ខមនីយំ ភកវា
យាបនីយំ ភកវា អប្បកិលមថេន ចាហំ កន្តេ អធ្ជានំ
អាគតោ ឥណហំ កន្តេ កាសីសុ វស្សំ វុត្តោ សាវត្តិ
អាគច្ចន្តោ ភកវន្តំ ទស្សនាយ យេន កិដាភិវ ភទវសី
អថខាហំ កន្តេ បុព្វណ្ណាសមយំ និវាសេត្តា បត្តចីវរមា-
នាយ កិដាភិវ បិណ្ណាយ ចារិសី អន្តសា ខោ មំ

វិទ្យាបិដក មហាវិវាទ

ដោយលំដាប់ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវត្តព្រះជេតពនជារបស់
អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ទៀបក្រុងសាវត្ថី លុះចូលទៅហើយក៏ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

(៣១៦) ព្រះពុទ្ធាងឡាយដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គតែងធ្វើ
សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងភិក្ខុជាអាគន្ធកុំទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។ ហេតុ
ដូច្នោះបានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់
ភិក្ខុ សរីរយន្តអ្នកល្មមអត់ធន់បានឬទេ អ្នកល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល
ទេ (២) អ្នកមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយមិនសូវនឿយហត់ទេឬ ម្យ៉ាងទៀត អ្នក
ទើបនឹងមកពីទីណា ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សរីរយន្តខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួល
ទេ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ម្យ៉ាងទៀតខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដោយ
មិនសូវនឿយហត់ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គនៅចាំវស្សា
ក្នុងដែនកាសីនេះ ហើយមកកាន់ក្រុងសាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
បានដើរទៅត្រង់កិរិយាជនបទ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងគ្រានោះ ខ្ញុំព្រះ
អង្គ ស្ងៀកស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយបាត្រនឹងចីវរចូលទៅកាន់កិរិយាជន-
បទ ដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងពេលព្រឹកព្រហម សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស

១ សួរសេចក្តីសុខទុក្ខ ។

ពេរសកណ្ត ពេរសមសង្ក្រាន្តិសេសស្ស អស្សជីបុនព្វសុករវុត្ត

កន្លែ អញ្ញាតរោ ឧបាសកោ កំដាតិវស្មី ប័ណ្ណាយ
 ចរន្តំ ទិស្វាន យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ
 អភិវនេត្វា ឯតទរោច អបិ កន្លែ ប័ណ្ណោ លត្តតិវតិ ន ខោ
 អាវុសោ ប័ណ្ណោ លត្តតិវតិ ឯហិ កន្លែ យំ កមិស្សាមាតិ
 អថខោ កន្លែ សោ ឧបាសកោ មំ យំ នេត្វា កោដេត្វា
 ឯតទរោច កហំ កន្លែ អយ្យោ កមិស្សតិវតិ សាវត្តំ
 ខោ អហំ អាវុសោ កមិស្សមិ កកវន្តំ ទស្សនា-
 យាតិ តេនហិ កន្លែ មម វចនេន កកវតោ ចានេ
 សិវសា វន្ត ឯវត្តំ វនេហិ ឧដ្ឋោ កន្លែ កំដា-
 តិវស្មី អាវុសោ អស្សជីបុនព្វសុកា ឆាប កំដាតិវស្មី
 អាវុសិកា អលង្កិនោ ចាបកិក្ខុ តេ ឯវុបំ អនាចារំ
 អាចរន្តំ មាលាវន្តំ រោចេន្តិបិ រោចាចេន្តិបិ សិញ្ញន្តិបិ
 សិញ្ញាចេន្តិបិ ។ បេ ។ វិវិធម្មិ អនាចារំ អាចរន្តិ

ពេរសកល្ល សង្ឃទិសេសទី ១៣ និទានអស្សជិក្ខុនឹងបុរេពុស្តករិក្ខុ

ឧបាសកមួយនាក់ បានឃើញខ្ញុំព្រះអង្គកំពុងតែចាំទៅបិណ្ឌបាតក្នុងកិរិយា
 គិរិជនបទ លុះឃើញហើយក៏ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកហើយ
 ថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអង្គ រួចនិយាយពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន
 លោកម្ចាស់បានអាហារបិណ្ឌបាតខ្លះវែងរហូ ខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយថា ម្ចាស់
 អាវុសោ អាត្មាមិនទាន់បានអាហារបិណ្ឌបាតទេ ឧបាសកនោះនិយាយ
 ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តមក យើងនឹងទៅផ្ទះ
 សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ទើបឧបាសកនោះ នាំខ្ញុំព្រះអង្គទៅផ្ទះ ហើយ
 ឲ្យធាន់ រួចហើយប្រាប់ពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 នឹងទៅក្នុងទីណា ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសោ អាត្មានឹងទៅក្រុង
 សាវត្ថីដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឧបាសកនោះពោលថា បពិត្រ
 លោកដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះ សូមលោកម្ចាស់ថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដោយត្បូងតាមពាក្យនៃខ្ញុំ ម្យ៉ាងទៀត សូមលោកម្ចាស់ទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស អាវុសក្នុងកិរិយាគិរិជនបទ
 វិនាសខូចអស់ហើយ ព្រោះភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនឹងបុរេពុស្តករជាចៅអាវុស
 ក្នុងកិរិយាគិរិជនបទជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុពីររូបនោះប្រព្រឹត្តអនាចារ
 មានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាំកូនឈើផ្កាខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេដាំខ្លះ ស្រោចខ្លះ
 ឯងខ្លះ ប្រើគេស្រោចខ្លះ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារមានប្រការផ្សេងទៀត

វិធីយប់ដំកេ មហាវិក្កោ

យេប៊ី តេ កន្លែ មនុស្សា បុព្វេ សុទ្ធា អហោស្មំ
 បសន្នា តេប៊ី ឯតហិ អស្សន្តា អប្បសន្នា យានិប៊ី
 តានិ សង្ឃស្ស បុព្វេ នានបថានិ តានិប៊ី ឯតហិ
 ឧបច្ឆ័ន្តានិ វិញ្ញន្តិ បេសលា ភិក្ខុ ជីវសន្តិ ចាបភិក្ខុ
 សាទុ កន្លែ កកវា កិដាភិវ័ ភិក្ខុ បហិណេយ្យ
 យថាយំ កិដាភិវ័ស្មី អាវាសោ សណ្ណហេយ្យានិ តតោ
 អហំ កកវា អាគចាមីតិ ។

[៣០៧] អថខោ កកវា ឯតស្មី និទានេ ឯតស្មី
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចារាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បច្ឆិ
 សច្ចំ កិវ ភិក្ខុវេ អស្សជីបុនព្វសុកា នាម កិដាភិវ័ស្មី
 អាវាសិកា អលដ្ឋិនោ ចាបភិក្ខុ តេ ឯវ្រូបំ អនាចារំ
 អាចរន្តិ មាលាវចំ រោបេនិប៊ី រោចាបេនិប៊ី សិញ្ញនិប៊ី
 សិញ្ញាបេនិប៊ី ឌីចិណនិប៊ី ឌីចិណាបេនិប៊ី កន្លែនិប៊ី
 កន្លាបេនិប៊ី ឯកតោវណិកមាលំ ករោនិប៊ី កាវា-
 បេនិប៊ី ឧកតោវណិកមាលំ ករោនិប៊ី កាវាបេនិប៊ី

វិទយបិណ មហាវិក្ខុ

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស កាលមុន មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់
 មានសត្វជ្រះថ្លាហើយ ឥឡូវនេះមនុស្សអម្បាលនោះ មិនមានសត្វ
 មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលទាយកធ្លាប់ឲ្យ ដល់សង្ឃ
 ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះទានទាំងនោះ គេឈប់ឲ្យហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានសីលបរិសុទ្ធស្អាតច្រៀសចេញទៅ បំណែកពួកភិក្ខុលាមកក៏នៅ (ក្នុង
 ទីនោះ) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគចាត់ពួកភិក្ខុ
 (ពីសំណាក់ព្រះអង្គ) ទៅក៏ជាគិរិជនបទ ប្រយោជន៍ឲ្យអាវាសក្នុង
 ក៏ជាគិរិជនបទបានរៀបរយល្អ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គទើប
 នឹងមកពីក៏ជាគិរិជនបទនោះ ។

(៣១៧) ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំ
 ភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឮថាភិក្ខុពីររូបឈ្មោះអស្សជិនីនិងបុនព្វសុកជាចៅអាវាសក្នុងក៏ជាគិរិជនបទ
 ជាភិក្ខុលាមកឥតខ្ចាស ភិក្ខុពីររូបនោះប្រព្រឹត្តអនាចារមានសភាពយ៉ាង
 នេះគឺ ដាំកូនឈើដ្ឋាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេ
 ឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ

ពេរសកណ្តោ ពេរសបសង្ក្រាន្តិសេសស្ស បញ្ញត្តិភានំ

មញ្ជាភិក្ខុ កកោនិច្ចិយំ កាការមេនិច្ចិយំ វិជ្ជតិកំ កកោនិច្ចិយំ
 កាការមេនិច្ចិយំ វដំសកំ កកោនិច្ចិយំ កាការមេនិច្ចិយំ អាវេទ្ឋិ
 កកោនិច្ចិយំ កាការមេនិច្ចិយំ ឧវចនំ កកោនិច្ចិយំ កាការមេនិច្ចិយំ
 ។ បេ ។ វិវិធម្បិ អនាចារំ អាចរនិច្ចិ យេមិ តេ^(១) មនុស្សា
 បុព្វេ សុទ្ធា អហោសុំ បសន្នា តេមិ ឯតរហិ
 អស្សន្តា អប្បសន្នា យានិមិ តានិ សង្ឃស្ស បុព្វេ
 នានបថានិ តានិមិ ឯតរហិ ឧបច្ចន្តានិ វិញ្ញនិច្ចិ បេ-
 សលា ភិក្ខុ និវេសនិច្ចិ ចាបភិក្ខុតិ ។ សច្ចំ ភក-
 វាតិ ។ វិករហិ ពុទ្ធា ភកវា អននុច្ឆរិកំ ភិក្ខុវេ
 តេសំ មោយបុរិសានំ ។ បេ ។ កងំ ហិ នាម តេ
 ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា ឯវ្យបំ អនាចារំ អាចរិស្សនិច្ចិ
 មាលាវច្ចំ កោមេស្សនិច្ចិមិ កោចារមេស្សនិច្ចិមិ សិញ្ញិស្សនិច្ចិមិ
 សិញ្ញាមេស្សនិច្ចិមិ ឌីចិណិស្សនិច្ចិមិ ឌីចិណាមេស្សនិច្ចិមិ

១ ឥតោ បរំ ឧ. ម. ក. បោត្តកេសុ ភិក្ខុវេតិ បាណោ បញ្ញាយតិ ។

ពេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិទាន

ធ្វើផ្កាឈើចាក់រំលេចទង^(១)ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាឈើសម្រាប់
សិកក្នុងអំពាង^(២)ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់
ក្បាលខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួន
ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
។ បេ។ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងទៀត មនុស្សទាំងឡាយណា ធ្លាប់មានសត្វ
ជ្រះថ្លាហើយក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះមនុស្សទាំងឡាយនោះ មិនមានសត្វ
មិនជ្រះថ្លាទេ ទានទាំងឡាយណា ដែលខាយកគេធ្លាប់ប្រគេនដល់សង្ឃ
ក្នុងកាលមុន ឥឡូវនេះទានទាំងនោះ តែឈប់ឲ្យអស់ហើយ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយមានសីលស្អាតបរិសុទ្ធចៀសចេញទៅ ចំណែកខាងពួកភិក្ខុ
លាមកក៏នៅក្នុងទីនោះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា បពិត្រ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ រឿងនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះ
ដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះមិនសមគួរ
ទេ ។ បេ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ម្តេចឡើយ ពួកមោឃបុរសនោះប្រព្រឹត្ត
អនាចារមានសភាពយ៉ាងនេះគឺ ដាក់ូនឈើផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យផ្កាខ្លះ
ស្រោចខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ បេះខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ

---

១ តាមក្នុងអដ្ឋកថា គួរប្រែថា ក្បាប់ក្បួនផ្កាដែលគេធ្វើឲ្យដូចជាវល្លិដែលមានផ្កា ។ ២ ក្នុង
អដ្ឋកថា ថាផ្កាកម្រងដែលគេដោតដោយមូល ឬកន្លះ ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិវត្តោ

កន្លិស្សន្តិបិ កន្លាបេស្សន្តិបិ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ក-
 រស្សន្តិបិ ការាបេស្សន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ករស្សន្តិបិ
 ការាបេស្សន្តិបិ មញ្ជរិកំ ករស្សន្តិបិ ការាបេស្សន្តិបិ
 វិជុតិកំ ករស្សន្តិបិ ការាបេស្សន្តិបិ វដ៍សកំ ករស្សន្តិបិ
 ការាបេស្សន្តិបិ អាវេឡំ ករស្សន្តិបិ ការាបេស្សន្តិបិ
 ឧរច្ចនំ ករស្សន្តិបិ ការាបេស្សន្តិបិ តេ កុលិភ្នំនំ
 កុលដីតានំ កុលកុមារីនំ កុលសុណ្ណានំ កុល-
 ទាសីនំ ឯកតោវណ្ណិកមាលំ ហរស្សន្តិបិ ហារាបេ-
 ស្សន្តិបិ ឧកតោវណ្ណិកមាលំ ហរស្សន្តិបិ ហារាបេស្ស-
 ន្តិបិ មញ្ជរិកំ ហរស្សន្តិបិ ហារាបេស្សន្តិបិ វិជុតិកំ
 ហរស្សន្តិបិ ហារាបេស្សន្តិបិ វដ៍សកំ ហរស្សន្តិបិ
 ហារាបេស្សន្តិបិ អាវេឡំ ហរស្សន្តិបិ ហារាបេស្សន្តិបិ
 ឧរច្ចនំ ហរស្សន្តិបិ ហារាបេស្សន្តិបិ តេ កុលិភ្នំហិ កុល-
 ដីតាហិ កុលកុមារីហិ កុលសុណ្ណាហិ កុលទាសីហិ
 សន្និ ឯកកាជនេមិ ភុញ្ញិស្សន្តិ ឯកថាលកេមិ មិស្សន្តិ

វិសយបំណិក មហាវិកង្គ

ក្រងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាមានទងទាំងពីរខាងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ
 ធ្វើផ្កាចាក់រំលេចទងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាលើសម្រាប់សិក
 ក្នុងបំពង់ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលខ្លួ
 ងឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកខ្លួនឯងខ្លះ
 ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ធ្វើផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យធ្វើខ្លះ ក៏កុ
 ទាំងឡាយនោះ នាំផ្កាកម្រងមានទងតែម្ខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅ
 ខ្លះ ដើម្បីស្រីនៃត្រកូលទាំងឡាយ ធីតានៃត្រកូល កុមារីនៃត្រកូលស្រី
 ជាកូនប្រសាវនៃត្រកូល ទាសីនៃត្រកូលទាំងឡាយ នាំផ្កាកម្រងមានទង
 ទាំងពីរខាងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាចាក់រំលេចទង
 ទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាលើសម្រាប់សិកក្នុងបំពង់
 ខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ក្បាលទៅខ្លួន
 ឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាសម្រាប់ប្រដាប់ត្រចៀកទៅខ្លួនឯង
 ខ្លះ ប្រើគេឲ្យនាំទៅខ្លះ នាំផ្កាកម្រងប្រដាប់ទ្រូងទៅខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើ
 គេឲ្យនាំទៅខ្លះ ក៏កុម្មារលនោះ ឆាន់ក្នុងភាជន៍មួយជាមួយនឹងពួក
 ស្រីនៃត្រកូល ពួកធីតានៃត្រកូល ពួកកុមារីនៃត្រកូល ពួកស្រី
 ជាកូនប្រសាវនៃត្រកូល ពួកទាសីនៃត្រកូលខ្លះ ផ្គុំក្នុងផ្តលជាមួយគ្នាខ្លះ

ពេរសកណ្តោ ពេរសមសង្ឃទិសេសស្ស បញ្ចក្ខិណ្ឌំ

ឯកាសនេមិ និសិទិស្សន្តិ ឯកមញ្ជោមិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ
 ឯកត្តរណាមិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ ឯកចារុរណាមិ តុវុដ្ឋ-
 ស្សន្តិ ឯកត្តរណាចារុរណាមិ តុវុដ្ឋស្សន្តិ វិកាលេមិ
 កុញ្ញស្សន្តិ មជ្ឈិមិ បិវិស្សន្តិ មាលាកន្ធវិលេមនិមិ ធារេ-
 ស្សន្តិ នច្ចុស្សន្តិមិ តាយស្សន្តិមិ វាទេស្សន្តិមិ លាសេ-
 ស្សន្តិមិ នច្ចុន្តិយាមិ នច្ចុស្សន្តិ នច្ចុន្តិយាមិ តាយស្សន្តិ
 នច្ចុន្តិយាមិ វាទេស្សន្តិ នច្ចុន្តិយាមិ លាសេស្សន្តិ តាយ-
 ន្តិយាមិ នច្ចុស្សន្តិ តាយន្តិយាមិ តាយស្សន្តិ តាយន្តិយាមិ
 វាទេស្សន្តិ តាយន្តិយាមិ លាសេស្សន្តិ វាទេន្តិយាមិ
 នច្ចុស្សន្តិ វាទេន្តិយាមិ តាយស្សន្តិ វាទេន្តិយាមិ វា-
 ទេស្សន្តិ វាទេន្តិយាមិ លាសេស្សន្តិ លាសេន្តិយាមិ
 នច្ចុស្សន្តិ លាសេន្តិយាមិ តាយស្សន្តិ លាសេន្តិយាមិ
 វាទេស្សន្តិ លាសេន្តិយាមិ លាសេស្សន្តិ អដ្ឋបទេមិ
 កិឡិស្សន្តិ ទសបទេមិ កិឡិស្សន្តិ អាគាសេមិ
 កិឡិស្សន្តិ បរិហារមថេមិ កិឡិស្សន្តិ សន្តិកាយមិ
 កិឡិស្សន្តិ ខលិកាយមិ កិឡិស្សន្តិ យដិកា-
 យមិ កិឡិស្សន្តិ សលាកហត្ថេនមិ កិឡិស្សន្តិ

គេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១៣ បញ្ញត្តិទាន

អង្គុយលើភាសនៈជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើគ្រែជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកលើកម្រាល
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ដេកដណ្តប់ជាមួយគ្នាខ្លះ មានគ្រឿងកម្រាលនឹងដេកដណ្តប់
 ជាមួយគ្នាខ្លះ ស៊ីខ្លះសពេលខ្លះ ផឹកទឹកស្រវឹងខ្លះ ទ្រទ្រង់ផ្កាកម្រងគ្រឿងក្រ
 អូបនឹងគ្រឿងលាបខ្លះ រាំខ្លះ ច្រៀងខ្លះ ប្រគំខ្លះ កែក្រាយខ្លះ រាំជាមួយនឹង
 ស្រីកំពុងរាំខ្លះ ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុង
 រាំខ្លះ កែក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងរាំខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ
 ច្រៀងជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ កែ
 ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងច្រៀងខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ច្រៀង
 ជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ កែក្រាយជា
 មួយនឹងស្រីកំពុងប្រគំខ្លះ រាំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ច្រៀងជា
 មួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ ប្រគំជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ កែ
 ក្រាយជាមួយនឹងស្រីកំពុងកែក្រាយខ្លះ លេងបាស្កាមានក្រឡា ៨ខ្លះ លេង
 បាស្កាមានក្រឡា ១០ ខ្លះ លេងបាស្កាក្នុងភាសាខ្លះ លេងផ្លូវរ៉ាវដែល
 ខ្លួនគួររ៉ាវ(១)ខ្លះ លេងផ្កាត់គ្រាប់មានគ្រួសជាដើមខ្លះ លេងបាស្កាក្នុងលាន
 សម្រាប់លេងខ្លះ លេងហ្នឹងខ្លះ លេងរលាស់ទឹកលាក់ឲ្យទាយរូបខ្លះ

១ ប្រហែលជាលេងបិទមុខ-បិទពូន ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

អក្កេនបំ កំឡិស្សន្តិ បង្កំចីរេនបំ កំឡិស្សន្តិ វង្កកេ-
 នបំ កំឡិស្សន្តិ មោក្ខចិកាយបំ កំឡិស្សន្តិ ចិដ្ត-
 លកេនបំ កំឡិស្សន្តិ បត្តាឡិកេនបំ កំឡិស្សន្តិ
 រថកេនបំ កំឡិស្សន្តិ ធនុកេនបំ កំឡិស្សន្តិ អក្ក-
 រិកាយបំ កំឡិស្សន្តិ មនេសិកាយបំ កំឡិស្សន្តិ
 យថាវដ្ឋេនបំ កំឡិស្សន្តិ ហត្ថិស្មំ ឬ សិក្ខិស្សន្តិ អស្ស-
 ិស្មំ សិក្ខិស្សន្តិ រថស្មំ សិក្ខិស្សន្តិ ធនុស្មំ សិក្ខិ-
 ស្សន្តិ ថរុស្មំ សិក្ខិស្សន្តិ ហត្ថិស្មំ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ
 អស្សស្មំ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ រថស្មំ បុរតោ ធាវិស្សន្តិ
 ធាវិស្សន្តិ អាធាវិស្សន្តិ ឧស្សេឡិស្សន្តិ អច្ឆោដេ-
 ស្សន្តិបិ^(*) និព្វជ្ឈិស្សន្តិបិ មុដ្ឋិហិបិ យុដ្ឋិស្សន្តិ វង្កមជ្ឈេបិ
 សង្ឃាដិ បត្តិវិទ្យា នច្ឆន្តិ ឃិវិក្ខន្តិ ឥធន កកិធន ធនុស្សន្តិ ន-
 លាដិកំបិ ធនុស្សន្តិ វិវិធម្មំ អនាចារំ អាចរិស្សន្តិ នេតំ កិក្ខ-
 វេ អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ អញ្ញាតត្តាយាតិ ។

[៣០៨] អថទោ កកវា អស្សជិប្បនព្វសុកេ កិក្ខ
 អនេកបរិយាយេន វិក្ខវហិត្វា ធម្មំ កបំ កត្វា

---

១ ឧ. អប្បេរិស្សន្តិ ។

វិទយបិដក មហាវិក្ក

លេងអង្គញ្ច្រោះ លេងផ្គុំប្តីស្វក្ខៈ លេងកូននង្គ័លខ្លះ លេងដាំដូងខ្លះ
 លេងកង្ការខ្លះ លេងវាលដីខ្សាច់ (បាយឡូកបាយឡូ)ខ្លះ លេងដោយ
 រថតូចខ្លះ លេងដោយធុតូចខ្លះ លេងសរសេរអក្សរខ្យល់ឲ្យទាយខ្លះ
 លេងទាយចិត្ត (ស្តេចចង់)ខ្លះ លេងកំប្លែងត្រាប់គេខ្លះ ហាត់
 វិជ្ជាដំរីខ្លះ ហាត់វិជ្ជាសេះខ្លះ ហាត់វិជ្ជារថខ្លះ ហាត់វិជ្ជាធុតូចខ្លះ ហាត់ដង
 មានដងដាវដាដើមខ្លះ រត់ពីមុខដំរីខ្លះ រត់ទៅពីមុខសេះខ្លះ រត់ទៅពីមុខ
 រថខ្លះ រត់ទៅខ្លះ រត់ត្រឡប់មកខ្លះ វែស្រកហើខ្លះ ទះដៃខ្លះ ចំបាប់ខ្លះ
 ដាល់គ្នាខ្លះ ក្រាលសង្ឃ្រាជក្នុងកណ្តាលរោងរំហើយនិយាយនឹងស្រីដែល
 រំយោងនេះថា នៃបួនស្រី នាងចូររាំក្នុងទីនេះចុះខ្លះ ដាក់ម្រាមដៃលើថ្ងាស
 (ខ្លួននឹងថ្ងាសស្រីបុរា)ខ្លះ ប្រព្រឹត្តអនាចារផ្សេងទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អំពើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់មនុស្សដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។

[៣១៨] លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តិះដៀលភិក្ខុឈ្មោះ
 អស្សជិនីនឹងបុនពូសុក ដោយបរិយាយច្រើន ហើយព្រះអង្គសំដែងធម្ម័តថា

តេសកណ្តោ តេសមសង្ការិសេសស្ស បញ្ចជនីយកម្ម

សារីបុត្តមោក្ខល្លានោ អាមន្តេសិ កច្ចថ តុម្រេ សារីបុត្តា
 កិដាកិ កត្តា អស្សជីបុនព្វសុកានំ ភិក្ខុំ កិដា-
 កិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករោម តុម្រាតំ ឯតេ
 សន្និហារិកាតិ ។ កថំ មយំ កន្តេ អស្សជីបុនព្វ-
 សុកានំ ភិក្ខុំ កិដាកិស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ ករោម
 ចណ្ណា តេ ភិក្ខុ ជុស្សាតិ ។ តេនហិ តុម្រេ សារីបុត្តា
 ពហុកេហិ ភិក្ខុហិ សន្និ កច្ចថាតិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ខោ សារីបុត្តមោក្ខល្លានោ កកវតោ បច្ចុស្សោសុំ ។

[៣០៧] ឯវញ្ច បន ភិក្ខុវេ កាតតំ ។ បឋមំ
 អស្សជីបុនព្វសុកា ភិក្ខុ ចោទេតព្វា ចោទេត្វា សារ-
 តព្វា សារត្វា អាបត្តិ រោមេតព្វា អាបត្តិ រោមេត្វា
 ឡត្តេន ភិក្ខុនា បដិពាលេន សង្ឃោ ញាមេតព្វា
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ឥមេ អស្សជីបុនព្វសុកា

ពេរសេកល្ហ ព្រះស្រីសេសទី ១៣ និយាយអំពីបញ្ហាដ៏យកម្ម

រួចទ្រង់ហៅព្រះសាវ័បុត្តត្រូវនឹងព្រះមោគ្គល្លានត្រូវមក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយចូរទៅកាន់កិរិយាជនបទ លុះទៅហើយចូរធ្វើបញ្ជាដ៏យកម្ម^(១) ភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកចេញពីកិរិយាជនបទ (ព្រោះ) ភិក្ខុអម្បាលនោះជាសទ្ធិវិហារិករបស់អ្នកទាំងឡាយ។ ព្រះសាវ័បុត្តត្រូវនឹងព្រះមោគ្គល្លានត្រូវក្រាបទូលសួរថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនឹងធ្វើបញ្ជាដ៏យកម្មភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកចេញពីកិរិយាជនបទដូចម្តេចបាន (ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងនោះជាមនុស្សកាចអាត្រក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវ័បុត្តនឹងមោគ្គល្លាន បើដូច្នោះអ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅជាមួយនឹងភិក្ខុជាច្រើនរូប ។ ព្រះសាវ័បុត្តត្រូវនឹងព្រះមោគ្គល្លានត្រូវ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តាព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយធ្វើយថា យ៉ាងហ្នឹងហើយព្រះអង្គ ។

(៣១៧) ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះគឺ ដម្បងពួកអ្នកត្រូវជាសំត្រៀនភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកសិន លុះជាសំត្រៀនហើយ គួរឲ្យរលឹក លុះឲ្យរលឹកហើយ គួររលឹក អាបត្តិឡើង លុះរលឹកអាបត្តិឡើងហើយ ភិក្ខុដែលត្រាសអង្គអាបត្តិឲ្យសង្ឃដឹងដោយពាក្យថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃចូរស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ

---

១ ការបណ្តេញកិច្ចអលដ្ឋី មិនប្រព្រឹត្តតាមធម៌វិន័យឲ្យចេញពីទីកន្លែង ។

វិទ្យាបិដកេ មហាវិកត្តោ

ភិក្ខុ កុលទ្ធីសកា ចាបសមាចារា ។ ឥមេសំ
 ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ
 ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។
 យទិ សង្ឃស្ស បន្តកលំ សង្ឃោ អស្សជីបុនព្វសុ-
 កានំ ភិក្ខុនំ កំដានិស្សា បព្វាជនីយកម្មំ ករេយ្យ
 នាស្សជីបុនព្វសុកេហិ^(១) ភិក្ខុហិ កំដានិស្សី វត្តព្វន្តិ ។
 ឯសា ព្រាតិ ។ សុណាតុ មេ កន្លេ សង្ឃោ ឥមេ
 អស្សជីបុនព្វសុកា ភិក្ខុ កុលទ្ធីសកា ចាបសមា-
 ចារា ។ ឥមេសំ ចាបកា សមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ
 សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ច ឥមេហិ ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ
 ចេវ សុយ្យន្តិ ច ។ សង្ឃោ អស្សជីបុនព្វសុកានំ
 ភិក្ខុនំ កំដានិស្សា បព្វាជនីយកម្មំ ករេតិ នា-
 ស្សជីបុនព្វសុកេហិ ភិក្ខុហិ កំដានិស្សី វត្តព្វន្តិ ។
 យស្សាយស្សតោ មតិ អស្សជីបុនព្វសុកានំ ភិក្ខុនំ
 កំដានិស្សា បព្វាជនីយកម្មស្ស ករណំ នាស្ស-
 ជីបុនព្វសុកេហិ ភិក្ខុហិ កំដានិស្សី វត្តព្វន្តិ

---

១ យកុយ្យន បទច្នៃទោ កតោ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក្ក

ពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺញ៉ាំងសេចក្តី
 ជះថ្ការបស់ត្រកូលឲ្យវិនាសព្រោះសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ
 អាក្រក់របស់ពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកនេះ ប្រាកដជាគេឃើញ
 ផង គេឮផង ម្យ៉ាងទៀត ត្រកូលទាំងឡាយដែលពួកកិក្ខុនេះទ្រុស្តហើយ
 ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ បើបញ្ចជនីយកម្មមានកាលគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវធ្វើបញ្ចជនីយកម្មពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុក
 ឲ្យចេញពីភិក្ខុវិជនបទទេ ។ នេះជាញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃបូរ
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូលមាន
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកអម្បាល
 នេះប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយដែលកិក្ខុអម្បាល
 នេះទ្រុស្តហើយសោត ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ សង្ឃធ្វើ
 បញ្ចជនីយកម្មពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុក ឲ្យចេញពីភិក្ខុវិជនបទ
 ថា ពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុវិជនបទទេ ។
 ការធ្វើបញ្ចជនីយកម្មពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុក ឲ្យចេញពីភិក្ខុ-
 វិជនបទថា កិក្ខុទាំងឡាយ ជាពួកកិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីបុនពូសុក
 មិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុវិជនបទទេ សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា

ពេសកល្លោ ពេសមស្ស័ទិសេសស្ស បញ្ញត្តិ

សោ តុល្លាស្ស យស្ស នត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 ធុតិយេប្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ តតិយេប្បិ ឯតមត្តំ
 វនាមិ ។ សុណានុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ។ បេ ។ សោ
 កាសេយ្យ ។ កតំ សង្ឃេន អស្សជីបុនព្វសុកានំ
 ភិក្ខុនំ កិដាតិវស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ នាស្សជីបុនព្វ-
 សុកេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវស្មំ វត្តព្វន្តិ ។ ខមតិ
 សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

(៣២០) អថខោ សាវបុត្តមោក្កល្លានប្បមុខោ ភិក្ខុ-
 សង្ឃោ កិដាតិវ កន្ធា អស្សជីបុនព្វសុកានំ ភិក្ខុនំ
 កិដាតិវស្មា បញ្ចជនីយកម្មំ អកាសិ នាស្សជីបុនព្វសុ-
 កេហិ ភិក្ខុហិ កិដាតិវស្មំ វត្តព្វន្តិ ។ តេ សង្ឃេន
 បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តិ ន លោមិ-ចានេន្តិ
 ន នេត្តារំ វត្តន្តិ ន ភិក្ខុ ខមាបេន្តិ អក្កោសន្តិ
 បរិកាសន្តិ នន្តតាមីតា នោសតាមីតា មោហតា-
 មីតា ភយតាមីតា ចាបេន្តិ បក្កបន្តិបិ វត្តមន្តិបិ ។

ពេរសកល្ល វស្សា ទំលេងទី ៣ និយាយអំពីបញ្ចានីយកម្ម

លោកអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិនសមគួរដល់លោកអង្គណា លោកអង្គនោះ
 ត្រូវពោលឡើង ។ ខ្ញុំសូត្រសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំសូត្រ
 សេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បតិ ត្រព្រះសង្ឃដំបំរើន សង្ឃសូមស្តាប់
 ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកអង្គនោះត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃបានធ្វើ
 បញ្ចានីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនីបុនពូសុក ឲ្យចេញពីភិក្ខុជាតិវិ-
 ជនបទថា ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនីបុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុជាតិវិជនបទ
 ទេ ។ ការធ្វើបញ្ចានីយកម្មនោះសមគួរដល់សង្ឃ ហេតុនោះសង្ឃស្ងៀម
 នៅ ។ ខ្ញុំចាំទុកនូវដំណើរនេះ ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣២០) លំដាប់នោះ ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះសារីបុត្តត្រូវនឹងព្រះ

មោគ្គល្លានត្រូវជាប្រធាន ទៅកាន់ភិក្ខុវិជនបទ ហើយបានធ្វើបញ្ចា-
 នីយកម្ម ដល់ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនីបុនពូសុកចេញពីភិក្ខុជាតិវិជនបទថា
 ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីនីបុនពូសុកមិនត្រូវនៅក្នុងភិក្ខុជាតិវិជនបទទេ ។ ភិក្ខុ
 អម្បាលនោះដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចានីយកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ
 ស្រួល មិនសម្របរមតិមិនព្រមតាម មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរើ
 ខ្លួនចេញ មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាដេវប្រទេច
 បន្ទោសការកសង្ឃថា សង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តី
 ល្ងង់ សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សិកទៅខ្លះ ។

វិទ្យុបិដកេ បហវិភង្គោ

យេ តេ ភិក្ខុ អប្បច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
 វិចារេន្តិ កេ ហិ ធាម អស្សជិបុនព្វសុកា ភិក្ខុ
 សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តិស្សន្តិ
 ន លោមំ ចានេស្សន្តិ ន ទេត្តារំ វត្តិស្សន្តិ ន ភិក្ខុ
 ខមាបេស្សន្តិ អក្កោសិស្សន្តិ ហិកាសិស្សន្តិ ធន្តតាមិតា
 ទោសតាមិតា មោហតាមិតា ភយតាមិតា ចារេស្សន្តិ
 បក្កមិស្សន្តិបិ វិត្តមិស្សន្តិបិតិ ។

(៣២០) អថចោ តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្តំ អា-
 រោចេសុំ ។ អថចោ ភកវា ឯតស្មំ និទានេ ឯតស្មំ
 បករណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និចារាបេត្វា ភិក្ខុ បដិប្បដ្ឋ
 សច្ចំ កិរ ភិក្ខុវេ អស្សជិបុនព្វសុកា ភិក្ខុ សង្ឃេន
 បញ្ចជនីយកម្មកតា ន សម្មា វត្តន្តិ ។ បេ ។ វិត្តមិស្សន្តិបិ-
 តិ ។ សច្ចំ ភកវតិតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា ភកវា អនន្តច្ឆវិកំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ មោយបុរិសានំ ។ បេ ។ កេ ហិ ធាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតា

វិទយបិណ មហាវិកង្គ

ពួកភិក្ខុណា ប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ពោលទោស
 តិះដៀល បន្តិះបង្គាប់ថា ហេតុដូចម្តេច ក៏ពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័ង
 បុនពូសុក ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយ
 ស្រួល មិនសម្បបរោម មិនព្រមប្រតិបត្តិតាមទំនងជាទីរលាស់ខ្លួនចេញ
 មិនអង្វរភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យអត់ទោស ត្រឡប់ជាដេវប្រទេច បរទ្វាស
 ការកសង្ឃថា សង្ឃលុះកងសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្អប់ សេចក្តីល្ងង់
 សេចក្តីខ្លាច ហើយភិក្ខុទាំងនោះចៀសចេញទៅខ្លះ សឹកទៅខ្លះ ។

(៣២១) លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលដំណើរនុ៎ះ ចំពោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះហេតុនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួររូបញ្ជាក់ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលនោះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកភិក្ខុឈ្មោះអស្សជិនីន័ងបុនពូសុក ដែលសង្ឃ
 ធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល ។ បេ ។
 ហើយភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុញ្ញសិរី
 តិះដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះមិន
 សមគួរ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដូចម្តេច ក៏មោឃបុរសទាំង
 នោះ ដែលសង្ឃធ្វើបញ្ចវិន័យកម្មហើយ មិនប្រព្រឹត្តតាមដោយស្រួល

គោរពសម្តែង គោរពសមសង្ឃាវិសេសល្អ បញ្ចវគ្គបេក្ខ

ន ស្រឡា វត្តិស្ប្រង្គិ ។ បេ ។ វិញ្ញិមិត្តស្ប្រង្គិ បិ លេតំ ភិក្ខុវេ
 អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃុំវារ្យ បន ភិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបទំ ធម្មិសេយ្យាថ ភិក្ខុ បលេវ វត្តាវេ តាមំ
 វា ជិតមំ វា ធម្មិស្ប្រង្គិ វិហារេ កុលទ្ធីសកោ
 ចាបសមាទារោ ។ វេស្ស ខោ ចាបតា សមាទារ
 ទិស្ប្រង្គិ បេវ សុយ្យង្គិ ច កុលានិ ច វេន ធម្មាធំ
 ទិស្ប្រង្គិ បេវ សុយ្យង្គិ ច ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឃុំវេស្ស
 វេនិយោ អាយស្មតោ ខោ កុលទ្ធីសកោ ចាបសមាទារោ
 អាយស្មតោ ខោ ចាបតា សមាទារ ទិស្ប្រង្គិ បេវ
 សុយ្យង្គិ ច កុលានិ ចាយស្មតោ ធម្មាធំ ទិស្ប្រង្គិ បេវ
 សុយ្យង្គិ ច ចក្កបតាយស្មតោ ឥបប្បា អារាសា អលន្ត
 ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឃុំវារ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ វុច្ចមាទោ វេ
 ភិក្ខុ ឃុំវេនេយ្យ ធម្មតាមិទោ ច ភិក្ខុ ទោសតាមិទោ ច
 ភិក្ខុ មោហតាមិទោ ច ភិក្ខុ ភយតាមិទោ ច ភិក្ខុ

តេរសកណ្ត សង្ឃទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្តិ

។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះសឹកទៅខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់
 មោឃបុរសទាំងឡាយនេះ មិននាំឲ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ជនទាំង
 ឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចូលទៅ
 ដិតអាស្រ័យស្រុក ឬនិគម កន្លែងណាមួយហើយនៅ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល
 មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ ។ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់ភិក្ខុនោះឯង
 ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ
 ទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុ
 ទាំងឡាយត្រូវនិយាយស្តីឲ្យយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកទ្រុស្ត
 ត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោក
 ដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយ
 ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮ
 ផង លោកដ៏មានអាយុចូរប្រៀសចេញពីអាវាសនេះទៅ លោកមិនគួរ
 នៅក្នុងទីនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ
 ត្រឡប់ថាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះយ៉ាងនេះវិញថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុង
 សេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខឹងផង ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង

វិទ្យាបិដកេ បហារិកត្តោ

តាទិសីកាយ អាបត្តិយា ឯកច្ចំ បញ្ចាជេន្ទិ ឯកច្ចំ ន
 បញ្ចាជេន្ទិភិ ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ ឯវមស្ស វចនីយោ
 មា អាយស្មា ឯវំ អវច ន ច ភិក្ខុ ធន្តតាមិណោ ន
 ច ភិក្ខុ ទោសតាមិណោ ន ច ភិក្ខុ មោហតាមិណោ
 ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិណោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធិសកោ
 ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា
 ទិស្សន្ទិ ចេវ សុយ្យន្ទិ ច កុលាទិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្ទិ ចេវ សុយ្យន្ទិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អាវាសា
 អលទ្ធិ ឥធរាសេនាភិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 វុច្ចមាណោ តថេវ បក្កល្ហោយ្យ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 យាវតតិយំ សមនុភាសិតតោ តស្ស បដិទិស្សកាយ ។
 យាវតតិយញ្ច សមនុភាសិយមាណោ តំ បដិទិស្ស-
 ដ្ឋេយ្យ ឥច្ឆេតំ កុសលំ ធា ចេ បដិទិស្សដ្ឋេយ្យ
 សង្ឃាទិសេសោភិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិវត្ត

(ព្រោះ) ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ បណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ
 ដោយអាបត្តិដូចគ្នាទេ ។ ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយប្រដៅយ៉ាង
 នេះថា លោកដ៏មានអាយុច្រើនកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះ
 ក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីអប់រំ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច
 លោកដ៏មានអាយុឯង ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់
 សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង
 គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយ
 ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុច្រើនចេញចាក
 អាវាសនេះទៅ លោកកុំនៅក្នុងអាវាសនេះ ។ ភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ នៅតែប្រកាន់លទ្ធិយ៉ាងនោះដដែល
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសូត្រសមនុភាសនកម្មប្រកាសហាម ដើម្បី
 ឲ្យលះបង់អំពើអាក្រក់នោះកំណត់បីដង ។ ភិក្ខុនោះបើភិក្ខុទាំងឡាយ
 សូត្រសមនុភាសនកម្មកំណត់បីដង លះអំពើអាក្រក់នោះបាន សេចក្តី
 លះបង់បាននេះជាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។

គោរពសកលោ គោរពសមសង្ឃទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

[៣២២] ភិក្ខុ បទេវ អញ្ញាតវំ តាមំ វា និគមំ វាតិ
 តាមោមិ និគមោមិ នករំមិ តាមោ ចេវ និគមោ ច ។
 ឧបទិស្សាយ វិហារតីតិ តត្ថ បដិពន្ធា ហោន្តិ ចីវរ-
 មិណ្ឌាទាតសេនាសនកិលានប្បច្ចយកេសជ្ជបរិក្ខារា ។
 កុលំ នាម ចត្តារិ កុលានិ ខត្តយកុលំ ព្រាហ្មណ-
 កុលំ វេស្សកុលំ សុទ្ធកុលំ ។ កុលទ្ធសកោតិ
 កុលានិ ទ្ធសេតិ បុប្ផន វា ដលេន វា ចុណ្ណេន
 វា មត្តិកាយ វា ទន្ធកដ្ឋេន វា វេទ្យាណ^(១) វា
 វេជ្ជិកាយ វា ជដ្ឋបេសនិកេន វា ។ ទាបសមាទារេតិ
 មាលាវច្ឆំ រោបេតិមិ រោទាបេតិមិ សិញ្ចតិមិ សិញ្ចា-
 បេតិមិ ឌិចិណតិមិ ឌិចិណបេតិមិ កន្តេតិមិ កម្មាបេតិមិ ។

[៣២៣] ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មទា
 តេ បស្សន្តិ យេ តិរោក្ខា តេ សុណាន្តិ ។ កុលានិ ច
 តេន ទុដ្ឋានីតិ បុព្វេ សទ្ធា ហុត្វា តំ អាគម្ម អស្សទ្ធា

---

១ ឧ. ម. វេទ្យាណ ។

ធម្មសកល្ណ សង្ឃទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិវាដ្ត

[៣២២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុ(ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ)ស្រែកឬ
 និគម កន្លែងណាមួយ សេចក្តីថា ស្រែកក្តី និគមក្តី នគរក្តី ក៏គឺស្រែក
 គឺនិគមហ្នឹងឯង ។ ពាក្យថា ចូលទៅជិតអាស្រ័យនៅ (គឺភិក្ខុចូល
 ទៅជិតអាស្រ័យនៅក្នុងស្រែកនិគមណា) បីវេ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 នឹងគិលានបច្ចយកេសជ្ជបរិការជាប់ចំពោះមាននៅហើយ ក្នុងស្រែក នឹង
 និគមនោះ ។ ត្រកូល ៤ ពួកគឺ ត្រកូលក្សត្រ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ត្រកូល
 អ្នកឈ្នួញ (ត្រកូលអ្នករកស៊ីធម្មតា) ត្រកូលអ្នកគ្រួ (អ្នកស៊ីឈ្នួល) ហៅថា
 ត្រកូល ។ ពាក្យថា ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល គឺភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលទាំងឡាយ
 ដោយ(ឲ្យ)ផ្កាខ្លះ (ឲ្យ)ផ្លែខ្លះ (ឲ្យ)គ្រឿងលំអិតសម្រាប់ឱ្យខ្លះ (ឲ្យ)ដីស្អិត
 ខ្លះ (ឲ្យ)ឈើស្មុនខ្លះ (ឲ្យ)ឫស្សីខ្លះ ដោយកិរិយាធ្វើពេទ្យខ្លះ ដោយការ
 បម្រើដោយស្នងខ្លះ ។ ពាក្យថា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាត្រក គឺភិក្ខុដាំកូន
 ឈើផ្កាខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះ ស្រោចខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យស្រោចខ្លះ
 បេះខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យបេះខ្លះ ក្រងខ្លះឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យក្រងខ្លះ ។

[៣២៣] ពាក្យថា ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នក
 ណានៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះឃើញ អ្នកណានៅក្នុងទីកំបាំងមុខ
 អ្នកនោះឮ ។ ពាក្យថា ត្រកូលទាំងឡាយសោតដែលភិក្ខុនោះទ្រុស្តហើយ
 គឺពីមុនមនុស្សទាំងឡាយមានសទ្ធា ឥឡូវនេះជាមនុស្សមិនមានសទ្ធាវិញ

វិទ្យបំណិព មហាវិកង្កោ

ហោន្តិ បសដ្ឋា ហុត្តា អប្បសដ្ឋា ហោន្តិ ។ ទិស្សន្តិ
ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ យេ សម្មុទា តេ បស្សន្តិ យេ
តិរោក្កា តេ សុណាន្តិ ។

(៣២២) សោ ភិក្ខុតិ យោ សោ កុលទ្ធិសកោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិ តិ អញ្ញោហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណាន្តិ តេហិ វុត្តញ្ញោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធិសកោ
ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ ខោ ចាបកា សមាចារា
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កិមតាយស្មា ឥមម្ហា អា-
វាសា អលទ្ធេ ឥធិ វាសេនាតិ ។ ឯវញ្ច សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុហិ វុច្ឆមាណោ តេ ភិក្ខុ ឯវំ វិទេយ្យ ធន្តតាមិណោ
ច ភិក្ខុ ទោសតាមិណោ ច ភិក្ខុ មោហតាមិណោ
ច ភិក្ខុ ភយតាមិណោ ច ភិក្ខុ តាទិសិកាយ អាបត្តិយា
ឯកច្ចំ បញ្ញាជេន្តិ ឯកច្ចំ ន បញ្ញាជេន្តិតិ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

ធ្លាប់ជ្រះថ្លា លែងជ្រះថ្លាទៅវិញ ព្រោះអាស្រ័យនឹងភិក្ខុនោះ ។ ពាក្យថា
ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង គឺអ្នកណានៅក្នុងទីចំពោះមុខ អ្នកនោះ
ឃើញ អ្នកណានៅក្នុងទីកំបាំងមុខ អ្នកនោះឮ ។

(៣៤២) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុណាមួយ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ។
ពាក្យថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាឃើញ ណាឮ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយប្រដៅថា
លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តី
ប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង
ត្រកូលទាំងឡាយសោតដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដ
ជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុច្បាស់ចេញពីភាវសនេះ
លោកមិនគួរនៅក្នុងភាវសនេះទេ ។ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុទាំង
ឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះហើយ ត្រឡប់ថាឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
យ៉ាងនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយ
លុះក្នុងសេចក្តីស្អប់ផង ភិក្ខុទាំងឡាយលុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ផង ភិក្ខុទាំង
ឡាយលុះក្នុងសេចក្តីខ្លាចផង ទើបបណ្តេញភិក្ខុពួកខ្លះ មិនបណ្តេញភិក្ខុ
ពួកខ្លះ ព្រោះអាបត្តិដូចគ្នាទេ ។

ពោសកណ្តោ ពោសមសង្កាទិសេសស្ស សិក្ខាបទវិវត្តោ

(៣២៥) សោ ភិក្ខុនិ យោ សោ កម្មកតោ
ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុហិតិ អញ្ញេហិ ភិក្ខុហិ ។ យេ បស្សន្តិ យេ
សុណន្តិ តេហិ វត្តព្វោ មា អាយស្មា ឃី អវច ន ច
ភិក្ខុ ធន្តតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ ទោសតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ
មោហតាមិទោ ន ច ភិក្ខុ ភយតាមិទោ អាយស្មា
ខោ កុលទ្ធិសកោ ចាបសមាចារោ អាយស្មតោ
ខោ ចាបកា សមាចារោ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ
ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អារាសា អលន្តេ ឥធ
វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។
សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ចេតំ កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សន្តិ-
តិ អាបតិ ទុក្កជស្ស ។ សុត្វា ន វទន្តិ អាបតិ
ទុក្កជស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សង្ឃមជ្ឈិបំ អាកឿត្វា វត្តព្វោ
មា អាយស្មា ឃី អវច ន ច ភិក្ខុ ធន្តតាមិទោ

ពេលវេលា សង្ឃទិសេសទី ១៣ សិក្ខាបទវិវាទ

(៣៤៥) ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុដែលបានធ្វើកម្មនោះ ។ ពាក្យ
 ថា គឺភិក្ខុទាំងឡាយ បានដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ។ ភិក្ខុណាឃើញ
 ភិក្ខុណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរកុំនិយាយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មិនលុះក្នុងទោសាគតិ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនលុះក្នុងមោហាគតិ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយមិនលុះក្នុងភយាគតិ លោកដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តិអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដ
 ជាគេឃើញផង គេឮផង ត្រកូលទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មាន
 អាយុទ្រុស្តហើយ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេឮផង លោកដ៏មានអាយុ
 ចូរចៀសចេញពីអារាមនេះទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអារាមនេះទេ ។
 ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវនិយាយប្រដៅអស់វារៈជា
 គំរប់ពីរដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុ
 នោះលះបង់ (កម្មនោះ) បាន ការលះបាននេះ ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះមិន
 លះបង់ទេ ភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ពួកភិក្ខុឮហើយមិននិយាយប្រដៅ
 ត្រូវអាបត្តិទុកដ ។ ភិក្ខុ(ទ្រុស្តត្រកូល)នោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវទាញ
 មកកាន់ទឹកណ្ហាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានអាយុ
 កុំពោលពាក្យយ៉ាងនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងឆន្ទាគតិទេ

វិទយបំណិពេ មហាវិកង្កោ

ន ច កិក្ខុ ទោសតាមិទោ ន ច កិក្ខុ មោហតាមិទោ
 ន ច កិក្ខុ ភយតាមិទោ អាយស្មា ខោ កុលទ្ធិសកោ
 ទាបសមាទារោ អាយស្មតោ ខោ ទាបកា សមាទារោ
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច កុលានិ ចាយស្មតា ទុដ្ឋានិ
 ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ច បក្កមតាយស្មា ឥមម្ហា អាវាសា
 អលន្តេ ឥធ វាសេនាតិ ។ ទុតិយម្បិ វត្តព្វោ
 តតិយម្បិ វត្តព្វោ ។ សចេ បដិទិស្សន្តិ ឥច្ឆតំ
 កុសលំ ទោ ចេ បដិទិស្សន្តិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

(៣២៦) សោ កិក្ខុ សមនុកាសិតព្វោ ។ ឯវព្វោ
 បន កិក្ខុវេ សមនុកាសិតព្វោ ។ ព្យត្តេន កិក្ខុនា
 បដិពលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ អយំ ឥត្តញាមោ កិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ចជ-
 ដិយកម្មកតោ កិក្ខុ ធន្តតាមិតា ទោសតាមិតា
 មោហតាមិតា ភយតាមិតា ទាបេតិ ។ សោ

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងទោសាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះ
 ក្នុងមោហាគតិទេ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនមែនលុះក្នុងភយាគតិទេ លោក
 ដ៏មានអាយុ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ សេចក្តីប្រព្រឹត្ត
 អាក្រក់របស់លោកដ៏មានអាយុ ប្រាកដជាគេឃើញផង គេពូផង ត្រកូល
 ទាំងឡាយសោត ដែលលោកដ៏មានអាយុទ្រុស្តហើយនោះ ប្រាកដ
 ជាគេឃើញផង គេពូផង លោកដ៏មានអាយុច្បូរច្បាស់សេចក្តីអាវាសនេះ
 ទៅ លោកមិនគួរនៅក្នុងអាវាសនេះទេ ។ ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រូវនិយាយប្រដៅ អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ត្រូវនិយាយប្រដៅ
 អស់វារៈជាគំរប់បីដងផង ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះ
 ជាការល្អ បើភិក្ខុនោះលះបង់មិនបានទេ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣៤៦] ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាម ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ សង្ឃត្រូវសូត្រប្រកាសហាមយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុដ៏
 ឆ្ងាសអង្គអាចត្រូវប្រកាសសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូម
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ភិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចវេទន៍យកម្មហើយ
 ត្រឡប់ជាបន្ទោសភិក្ខុសង្ឃថា ភិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងឆន្ទាគតិ លុះក្នុងទោសាគតិ
 លុះក្នុងមោហាគតិ លុះក្នុងភយាគតិ ។ ភិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល)នោះ

ពោសកណ្តោ ពោសមសង្ឃទិសេសស្ស សមនុភាសតា

តំ វុត្តំ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្នំ
 សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ សមនុភាសេយ្យ វុត្តស្ស វុត្តស្ស បដិ-
 ទិស្សត្តាយ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
 អយំ ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ សង្ឃេន បញ្ចជនីយកម្មកតោ
 ភិក្ខុ ធន្តតាមិតា នោសតាមិតា មោហតាមិតា ភយតា-
 មិតា ចារេតិ ។ សោ តំ វុត្តំ នប្បដិទិស្សដ្ឋតិ ។
 សង្ឃោ ឥត្តញ្ញាមំ ភិក្ខុំ សមនុភាសតិ វុត្តស្ស វុត្តស្ស
 បដិទិស្សត្តាយ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្តញ្ញាមស្ស
 ភិក្ខុនោ សមនុភាសនា វុត្តស្ស វុត្តស្ស បដិទិស្សត្តាយ
 សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ ភាសេយ្យ ។
 ទុតិយម្បិ ឯតមត្តំ វនាមិ ។ បេ ។ វតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វនាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ ។ បេ ។ សោ
 ភាសេយ្យ ។ សមនុកដ្ឋោ សង្ឃេន ឥត្តញ្ញាមោ ភិក្ខុ

គោរពសកល្ហ សង្ឃទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម

មិនលះបង់វត្តនោះ ។ បើកម្មរបស់សង្ឃមានកាលដ៏គួរដល់ហើយ សង្ឃ
 គប្បីស្រុតប្រកាសហាមកិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះ ។
 នេះញត្តិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូមស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ
 កិក្ខុនេះមានឈ្មោះនេះ សង្ឃបានធ្វើបញ្ចូននិយកម្មហើយ ត្រឡប់ជា
 បន្ទោសកិក្ខុសង្ឃថា កិក្ខុសង្ឃលុះក្នុងសេចក្តីស្រឡាញ់ លុះក្នុងសេចក្តី
 ស្អប់ លុះក្នុងសេចក្តីល្ងង់ លុះក្នុងសេចក្តីខ្លាច ។ កិក្ខុ (អ្នកទ្រុស្តត្រកូល)
 នោះមិនលះបង់វត្តនោះ ។ សង្ឃស្រុតសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)
 កិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះ ។ ការស្រុតសមនុភាសនកម្ម
 (ប្រកាសហាម) កិក្ខុឈ្មោះនេះ ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្តនោះ សមគួរដល់
 លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម មិន
 សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុអង្គណា លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវ
 និយាយឡើង ។ ខ្ញុំពោលសេចក្តីនេះអស់វារៈពីរដងផង ។ បេ ។ ខ្ញុំពោល
 សេចក្តីនេះអស់វារៈបីដងផង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សង្ឃសូម
 ស្តាប់ពាក្យខ្ញុំ ។ បេ ។ លោកដ៏មានអាយុអង្គនោះត្រូវនិយាយ
 ឡើង ។ កិក្ខុឈ្មោះនេះ សង្ឃស្រុតសមនុភាសនកម្ម (ប្រកាសហាម)

វិសយចិជិតេ មហាវិវត្តោ

តស្ស វត្តស្ស បដិទិស្សត្តាយ ។ មតិ សង្ឃស្ស តស្សា
តុណ្ណំ ។ ឯវមេតំ ជារយាមីតិ ។

[៣២៧] ញត្តិយា ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កម្មវាចាហំ
ធុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ សង្ឃទិសេស-
សស្ស ។ សង្ឃទិសេសំ អដ្ឋាបដ្ឋន្តស្ស ញត្តិយា
ទុក្កដំ ទ្ធិហំ កម្មវាចាហំ ធុល្លច្ចយា បដិប្បស្សម្ពន្តំ ។
សង្ឃទិសេសោតិ សង្ឃេ វ តស្សា អាបត្តិយា បរិវាសំ
ទេតិ ម្វលាយ បដិកស្សតិ មានត្តំ ទេតិ អព្ពតិ ន សម្ព-
ហុលា ន ឯកបុគ្គលោ តេន វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។
តស្សេវ អាបត្តិទិកាយស្ស ឆាម កម្មំ អជីវចនំ តេនបិ
វុច្ចតិ សង្ឃទិសេសោតិ ។

វិទ្យាបិដក មហាវិក័ត្ត

ដើម្បីឲ្យលះបង់វត្ថុនោះហើយ ។ សមនុភាសនកម្មនោះ សមគួរដល់
សង្ឃហើយ ហេតុនោះ សង្ឃស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ
ដោយអាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

(៣២៧) (កាលសង្ឃ)សូត្រញត្តិចប់ (ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ)
ត្រូវអាបត្តិទុកដ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់ជាគំរប់ពីរដង (ភិក្ខុអ្នក
ទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិថ្មល្ងង្គយ (កាលសង្ឃ) សូត្រកម្មវាចាចប់
(ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូលនោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ កាលបើភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេសហើយ ឯអាបត្តិទុកដដែលភិក្ខុនោះត្រូវកងខណៈ
ចប់ញត្តិភិក្ខុ នឹងអាបត្តិថ្មល្ងង្គយទាំងឡាយដែលភិក្ខុនោះ ត្រូវកងខណៈ
ចប់កម្មវាចាជាគំរប់ពីរដងក្តី ក៏តែងរម្ងាប់ទៅឯង ។ ត្រង់ពាក្យថា
សង្ឃទិសេស គឺសង្ឃ^(១)ពិតទើបឲ្យបរិវាសដើម្បីអាបត្តិនោះបានរើចេញ
ចាកអាបត្តិខាងដើម ឲ្យនូវមានត្ថ សូត្រអព្ពាន (រាប់ភិក្ខុនោះចូលពួកកង)
គណៈ^(២)ឲ្យមិនបាន បុគ្គល^(៣)ម្នាក់ឲ្យមិនបាន ហេតុនោះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគត្រាស់ថា សង្ឃទិសេស ។ នាមកម្ម^(៤)ជាឈ្មោះពួកអាបត្តិនោះឯង
ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា សង្ឃទិសេស ។

---

១ ភិក្ខុ ៤ រូបឡើងទៅ ហៅថាសង្ឃ ។ ២ ភិក្ខុពីររូប ឬបីរូប ហៅថា គណៈ ។ ៣ សំណើ
យកភិក្ខុតែមួយរូប ។ ៤ ពួកអាបត្តិទាំង ១៣ សិក្ខាបទទាំងអស់សញ្ជេតនិកសិក្ខាបទរហូតដល់
កុលទូសកសិក្ខាបទនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យឈ្មោះថា សង្ឃទិសេស ។

ពោសកណ្តោ ពោសមសង្កាទិសេសស្ស អនាបត្តិវាព

[៣២៨] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិដិស្សន្តតិ
អាបត្តិសង្កាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ នប្ប-
ដិដិស្សន្តតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេសស្ស ។ ធម្មកម្មេ
អធម្មកម្មសញ្ញា នប្បដិដិស្សន្តតិ អាបត្តិ សង្កាទិសេ-
សស្ស ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អធម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អធម្មកម្មេ
អធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៣២៩] អនាបត្តិ អសមនុកាសន្តស្ស បដិដិស្ស-
ន្តស្ស ឧម្មតកស្ស ខិត្តចិត្តស្ស^(១) វេទនន្តស្ស^(២)
អាទិកម្មកស្សតិ ។

ពោសមសង្កាទិសេសំ និដ្ឋិតំ ។

[៣៣០] ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ តោសសង្កាទិ-
សេសា ធម្មា នវ បឋមាបត្តិកា ចត្តារោ យាវតតិយ កា

១-២ ពិទំ បាវេទយំ ឧ. ម. បោត្តកោសុ ៨ ទិស្សតិ ។

ធម្មបទដ្ឋកថា សង្ឃទិសេសទី ១៣ និយាយអំពីវារៈមិនត្រូវអាបត្តិ

(៣២៨) ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ តែមិនលះបង់ (សេចក្តីប្រព្រឹត្តិអាគ្រក់នោះ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនលះបង់ ត្រូវអាបត្តិសង្ឃទិសេស ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសង្ស័យក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(៣២៩) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលសង្ស័យមិនទាន់សូត្រសមុគ្គិយសុត្តន្ត ដល់ភិក្ខុដែលបានលះបង់ ដល់ភិក្ខុឆត ដល់ភិក្ខុមានចិត្តរើរវាយ ដល់ភិក្ខុមានទុក្ខវេទនាគ្របសង្កត់ ដល់ភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។
សង្ឃទិសេសទី ១៣ ចប់ ។

(៣៣០) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយ ឈ្មោះសង្ឃទិសេសទាំង ១៣ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិទាំងឡាយ ៧ ហៅថាបឋមាបត្តិកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាធ្វើឲ្យកន្លងបញ្ញត្តិជាដំបូង អាបត្តិទាំងឡាយ ៤ ហៅថាយាតតិយកា គឺត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាដែលសង្ឃសូត្រប្រកាសហាមជាតំបើង ហើយមិនលះបង់ការអាគ្រក់នោះ

វិសយបិដកេ មហាវិកង្កោ

យេសំ ភិក្ខុ អញ្ញាតំ វា អញ្ញាតំ វា អាបជ្ជិត្វា យាវតំហំ
 ជានំ បដិច្ចាទេតិ តាវតំហំ តេន ភិក្ខុនា អកាមា
 បរិវត្តតំ ។ បរិវត្តបរិវាសេន ភិក្ខុនា ឧត្តរំ ធាវតំ
 ភិក្ខុមាណសាយ បដិបជ្ជិតំ ។ ចិន្ទាមាណសោ ភិក្ខុ
 យត្ថ សិយា វីសតិកលោ ភិក្ខុសង្ឃោ តត្ថ សោ ភិក្ខុ
 អព្ពេតព្វោ ។ ឯកេនបិ ចេ ឡានោ វីសតិកលោ
 ភិក្ខុសង្ឃោ តំ ភិក្ខុំ អព្ពេយ្យ ។ សោ ច ភិក្ខុ
 អនត្ថតោ តេ ច ភិក្ខុ តារយា ។ អយំ តត្ថ សាមីចិ ។
 តត្ថាយស្មន្តោ បុច្ឆាមិ កក្ខត្តំ បរិសុទ្ធា ធុតិយម្បិ បុច្ឆាមិ
 កក្ខត្តំ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុច្ឆាមិ កក្ខត្តំ បរិសុទ្ធា
 បរិសុទ្ធត្ថាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហំ ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតិ ។

តេសកំ និដ្ឋិតំ ។

វិធីបិណ្ឌ មហាវិភង្គ

បណ្តា អាបត្តិទាំង ១៣ បើភិក្ខុណា ត្រូវអាបត្តិណា នីមួយៗ ហើយដឹងច្បាស់
 បំណងទុកអស់ប្តីនាថ្ងៃ ភិក្ខុនោះត្រូវនៅបរិវាសអស់បុណ្ណោះថ្ងៃ ព្រោះ
 ខ្លួនមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងនៅបរិវាស ។ ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសហើយ
 ត្រូវប្រព្រឹត្តភិក្ខុមានតួ^(១)អស់ ៦ ពត្រិតទៅទៀត ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានតួ
 ហើយ ភិក្ខុសង្ឃពួក២០រូបមានកងទីណា ភិក្ខុនោះ គឺភិក្ខុសង្ឃពួក២០រូប
 គប្បីឲ្យអញ្ជាន^(២)កម្មកងទីនោះ ។ បើភិក្ខុសង្ឃមិនគ្រប់ ២០ រូបទេ
 សូម្បីខ្លះតែមួយរូបហើយ ទំតែឲ្យអញ្ជានកម្មដល់ភិក្ខុនោះ ។ ឯភិក្ខុនោះមិន
 បានឈ្មោះថាសង្ឃឲ្យអញ្ជានកម្មផង ទាំងពួកភិក្ខុ (ជា ការកសង្ឃ) នោះ
 ឈ្មោះថាត្រូវព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់តិះដៀលបានផង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិនេះ
 ជាការដ៏សមគួរកម្មនោះ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយក្នុង
 រឿងនោះ លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈពីរដង
 ផង លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរអស់វារៈបីដងផង
 លោកទាំងឡាយ ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ
 ជាភិក្ខុបរិសុទ្ធក៏រឿងនេះហើយ ហេតុនោះ បានជាស្ងៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូម
 ចាំទុកនូវដំណើរនេះដោយ អាការស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

សង្ឃទិសេសទាំង ៣ ចប់ ។

---

១ កម្មជាគ្រឿងប្រព្រឹត្ត ដើម្បីឲ្យជាទីរាប់អានរបស់ភិក្ខុ ។ ២ កម្មដែលសង្ឃសូត្រប្រិកាស
 ហៅភិក្ខុដែលបានបរិវាសហើយនោះមកបញ្ចូលជាពួកវិញ ។

តស៊ូឡានំ

វិសង្ខំ កាយសំសត្តា^(១) ទុដ្ឋល្លិ^(២) អត្តកាមញ្ញ

សញ្ញវត្តំ កុដិ ចេវ វិហារោ ច អម្បលកំ

កញ្ចំ លេសញ្ញា^(៣) កេនោច តស្ស្រំ អន្តរត្តកា

ទុព្វច្ចំ កុលទ្ធសញ្ញា សដ្ឋានិសេសា តេសានិ^(៤) ។

---

១ ឧ. កាយសំសត្តំ ។ ២ ឧ. ទុដ្ឋល្លោ ។ ៣ ឧ. ទេសញ្ញា ។ ៤ មម្មាមញ្ញបោគ្គកេសុ
តស្ស្កានំ ៨ ហោតិ ។

បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃទិសេសនោះ

សង្ឃទិសេស ទាំង ១៣ គឺ

- វិស្ណុដ្ឋិ ការបញ្ចេញទឹកស្អុយ ១
- កាយសំសគ្គោ ស្តាប់អវិជ្ជាភាយស្រី ១
- ទង្គល្គី ពោលពាក្យអាក្រក់ ១
- អត្តកាមំ ឲ្យស្រីបម្រើខ្លួនដោយកាម ១
- សញ្ញាវត្តំ ដឹកនាំបុរសស្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ១
- កុដិ ធ្វើកុដិ ១
- វិហារពោ ធ្វើទីលំនៅ ០
- អម្បលកំ ចោទអាបត្តិកដើមហេតុគ្មាន ១
- កញ្ចាលេសំ ចោទអាណលេសនីមួយ ១
- កេរោ បំបែកសង្ឃ ១
- តស្សវេអនវត្តកា ពួកកុក្កុប្រព្រឹត្តតាមកិក្ខុអកុបំបែកសង្ឃ នោះឯង ១
- ទុព្វចំ ប្រដៅក្រ ១
- កុលទូសំ ទ្រុស្តត្រកូល ១

អនិយតកណ្តំ

ឥមេ ខោ បនាយស្មុតោ ទេ អនិយតា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ។

បរិមាណិយតោ

[៣៣០] តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាវាមេ ។ តេន
 ខោ បន សមយេន អាយស្មា ឧទាយិ សាវត្ថិយំ
 កុល្យបកោ ហោតិ ពហុកានិ កុលានិ ឧបសង្កមតិ ។
 តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស
 ឧបដ្ឋាកកុលស្ស កុមារិកា អញ្ញាស្ស កុលស្ស
 កុមារកស្ស ទិដ្ឋា ហោតិ ។ អថខោ អាយស្មា
 ឧទាយិ បុព្វុណ្ណាសមយំ និវាសេត្វា បត្តិច័រមាទាយ
 យេន តំ កុលំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មនុស្ស
 បុច្ឆិ កហំ ឥត្តុដ្ឋាមាតិ ។ តេ ឯវហហំសុ ទិដ្ឋា កន្ល
 អមុកស្ស កុលស្ស កុមារកស្សតិ ។ តម្បិ ខោ កុលំ
 អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស ឧបដ្ឋាកំ ហោតិ ។ អថខោ

អនិយតកណ្តា

បពិត្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិទាំងឡាយពីរ ឈ្មោះ
អនិយតនេះ មកកាន់ឧទ្ទេស ។

អនិយតទី ១

(៣៣១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបញ្ញាសិរី គង់នៅវត្តជេត-
ពន ជារបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ កាលណោះ ឧទាយ័
ដ៏មានអាយុ ជាភិក្ខុចូលទៅរកត្រកូល តែងចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយ
ជាច្រើនក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ កុមារិកានៃត្រកូលជាឧបដ្ឋាក
លោកឧទាយ័ដ៏មានអាយុ មាតាបិតាបានផ្សំឱ្យដល់កុមារម្នាក់នៃត្រកូល ។
ត្រាត្រាយ ឧទាយ័ដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ដោយបាត្របិវរ
ក្នុងពេលព្រឹកព្រហាម ហើយចូលទៅរកត្រកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ
ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាឈ្មោះនេះទៅណាហើយ ។ មនុស្ស
អម្បាលនោះ បាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន កុមារិកា
នោះ យើងខ្ញុំឱ្យទៅកុមារនៃត្រកូលឯណោះហើយ ។ ឯត្រកូលនោះឯង
ក៏ជាឧបដ្ឋាកឧទាយ័ដ៏មានអាយុដែរ ។ ត្រានោះឯង ឧទាយ័ដ៏មានអាយុ

អនិយតកល្យោ បរិមនិយតោ

អាយស្មា ឧទាយី យេន នំ កុលំ តេនុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្តា មនុស្សោ បុច្ឆិ កហំ ឥត្តន្តាមាតិ ។
 ឯសយ្យ ឱវកេ ជិសិញ្ញាតិ ។ អថទោ អាយស្មា ឧទាយី
 យេន សា កុមារិកា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្តា តស្សា
 កុមារិកាយ សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តោ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ ជិសន្ធិំ កហ្វេសិ កាលយុត្តំ
 សម្មល្លបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ កណាត្តោ ។

[៣៣២] តេន ទោ បន សមយេន វិសាទា

មិការមាតា ពហុបុត្តា ហោតិ ពហុនត្តា អរោគបុត្តា
 អរោគនត្តា អភិមង្គលសម្មតា ។ មនុស្សោ យពោស្ស
 ធនោស្ស ឧស្សវេស្ស វិសាទំ មិការមាតារំ បវេមំ

អនិយតពណ្ណ អនិយតទី ១

ចូលទៅក្រែកកូលនោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏សួរមនុស្សទាំងឡាយថា កុមារិកាឈ្មោះនេះ នៅឯណា ។ មនុស្សទាំងឡាយឆ្លើយថា លោក ម្ចាស់ចូររកមើលចុះ កុមារិកានោះ នៅក្នុងបន្ទប់តូច ។ ទើបទុទាយ ដ៏មានអាយុ តែម្នាក់ឯង ចូលទៅកុមារិកានោះ លុះចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ ហើយនិយាយគ្នាអស់កាលដ៏គួរ^(១) នឹងនិយាយ ធម៌អស់កាលដ៏គួរ^(២) ។

(៣៣២) សម័យនោះឯង នាវិសាខា ជាមួយនៃមិត្តារសេដ្ឋី នាង មានកូនច្រើនមានចៅច្រើន ទាំងកូនក៏មិនសូវមានរោគ ចៅក៏មិនសូវមាន រោគ ជាស្រីមានមន្ត្រីលើច្រសើរ ។ មនុស្សទាំងឡាយ កាលបើមានធ្វើ ទានធំ កាលបើមានអារាហៈនឹងរិក្ខាមន្ត្រីលជាដើម កាលបើមានមហោរ- ស្រព មានថ្ងៃចូលវស្សានឹងចេញវស្សាជាដើម តែងឲ្យនាវិសាខា

---

១ ភិក្ខុអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយពាក្យស្និទ្ធ ស្នាលនឹងគ្នាថា សព្វថ្ងៃនាងឯងមិនអផ្សុកទេឬ នាងឯងមិនលំបាកចិត្តទេឬ នាងឯងមិនស្រែក ឃ្មានទេឬ ដូច្នោះជាដើម ។ ២ ភិក្ខុអង្គុយជាមួយនឹងស្រីអស់ពេលដែលគ្មានអ្នកណាទៅមក ហើយនិយាយធម៌ប្រាប់ស្រីនោះថា នាងឯងត្រូវរក្សាទុកបោសចសីល នាងឯងត្រូវឲ្យសលាកកត្ត ដូច្នោះជាដើម ។

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

កោដេន្តំ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា និមន្តិតា តំ
 កុលំ អកមាសិ ។ អន្តសា ខោ វិសាខា មិការមាតា
 អាយស្មន្តំ ឧទាយំ តស្សា កុមារិកាយ សន្ធិំ ឯកំ
 ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសំន្តំ ទិស្វាន អាយស្មន្តំ ឧទាយំ ឯតទរោច ឥទំ
 កន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បដិរូបំ យំ អយ្យោ មាតុត្តាមេន សន្ធិំ
 ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសំន្តំ កប្បេតិ កិញ្ចាបិ កន្តេ អយ្យោ អនត្តិកោ
 តេន ធម្មេន អបិច ទុស្សន្តាបយា អប្បសន្នា មនុស្សា-
 តិ ។ ឯវំបិ ខោ អាយស្មា ឧទាយំ វិសាខាយ
 មិការមាតុយា វុច្ឆមាណោ នាទិយំ ។ អថខោ វិសាខា
 មិការមាតា និក្ខមិត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោចេសិ ។
 យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា សន្តដា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
 ខ័យន្តំ វិហារេន្តិ កថំ ហិ នាម អាយស្មា ឧទាយំ
 មាតុត្តាមេន សន្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសំន្តំ កប្បេស្សតិ ។
 អថខោ តេ ភិក្ខុ កករតោ ឯតមត្តំ អាហោចេសុំ

វិនយបិដក មហាវិវាទ

ជាមួយនៃមិគារសេដ្ឋី បរិភោគមុនគេជាដរាប ។ (ត្រាពោះឯង នាវិសាខា
 ជាមិគារមាតា គេបានអញ្ជើញឲ្យទៅកាន់ត្រកូល ជាឧបដ្ឋាននៃទុទាយ
 នោះ ។ ឯនាវិសាខាជាមិគារមាតាបានឃើញទុទាយដ៏មានអាយុតែម្នាក់
 ឯង អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹង
 កុមារិកាតែម្នាក់ឯងនោះ លុះឃើញហើយបាននិយាយពាក្យនេះ នឹង
 ទុទាយដ៏មានអាយុថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ការនេះ មិនមែនជាការស្ងួត
 កំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោកម្ចាស់តែមួយអង្គ មកអង្គុយលើអាសនៈ
 ដ៏ស្ងួតកំបាំងល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង
 បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយធម៌នោះកំពិត
 មែនហើយ តែថា មនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបាន
 ដោយក្រ ។ ចំណែកទុទាយដ៏មានអាយុ ទុកជានាវិសាខាជាមិគារមាតា
 ថាឲ្យយ៉ាងនេះ ក៏នៅមិនអើពើសោះ ។ ទើបនាវិសាខាជាមិគារ-
 មាតាចេញទៅ ហើយពិតរឿងនោះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ណា ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច មានសេចក្តីសន្តោស ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ពោលទោស តិះដៀល ចន្ទៈបង្ហាបថា ហេតុដូចម្តេចក៏ទុទាយដ៏មានអាយុ
 ម្នាក់ឯងអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន ជាមួយ
 នឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុទាំងនោះ ក្រាបទូល

អនិយតកណ្តោ បរិមាណិយតេ បញ្ញត្តិ

។ បេ ។ សុត្តំ កេវ ត្ថំ ឧទាយិ មាតុត្តាមេន សុត្តំ
 ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ អលំកម្មនិយេ
 និសង្កំ កហ្សេស្មីតំ ។ សុត្តំ ភគវាតំ ។ វិគហិ
 ពុទ្ធា ភគវា អនុច្ឆវិកំ មោយប្បិស អនុលោមិកំ
 ។ បេ ។ កេតំ ហិ នាម ត្ថំ មោយប្បិស មាតុត្តាមេន
 សុត្តំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ អាសនេ
 អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កហ្សេស្មីតំ នេតំ មោយប្បិស
 អប្បសង្ខានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃីញ្ច បន
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ បន
 ភិក្ខុ មាតុត្តាមេន សុត្តំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្នោ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កហ្សេយ្យ តមេនំ
 សទ្ធកយ្យវចសា ឧបាសិកា ទិស្វា តិណ្ណំ ធម្មានំ
 អញ្ញាភវេន វទេយ្យ ចារាជិកេន វា សង្ឃាទិសេសេន
 វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ ភិក្ខុ បដិជានមាជា
 តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញាភវេន ការេតញ្ច ចារាជិកេន វា

អធិយតកណ្ណា អធិយតទី ១ សេចក្តីបញ្ញត្តិ

រឿងនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុទាយ
 ពួកអ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវា-
 នកិច្ច) បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ទុទាយក្រាប
 ទូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 បុព្វាសវ័ទ្រង់តិះដៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ មិន
 ស្រួល មិនទំនង ។ បេ ។ ម្ចាស់មោឃបុរស ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកឯង
 តែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង ល្មមធ្វើ (សេវានកិច្ច) បាន
 ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ម្ចាស់មោឃបុរស ការដែលអ្នកធ្វើនោះ
 មិននាំឲ្យជ្រះថ្លា ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាហើយផង ។ បេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់ អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងាត់កំបាំង
 ល្មមធ្វើ(សេវានកិច្ច)បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាម មានទុបាសិកាដែល
 មានវាចាក្តីជឿបាន ឃើញភិក្ខុនោះ ហើយគប្បីចោទដោយអាបត្តិ
 បីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី សន្សំទិសេសក្តី
 បាចិត្តិយក្តី ភិក្ខុទទួលបេដាការអង្គុយ (នោះមែន) វិនយធរិត្រូវវិនិ-
 ច័យដោយអាបត្តិបីយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺអាបត្តិបារាជិកក្តី

វិទយបិដកេ មហាវិកង្កោ

សង្ឃាទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
សន្តោយ្យាចសា ឧបាសិកា វាទេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
ការេតញោ ។ អយំ ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣៣៣] យោ បនាតិ យោ ហានិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិប្បតោ ភិក្ខុតិ ។
មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សត្ថិ ន យត្ថិ ន បេតិ ន
តវច្ឆានគតា អន្តមសោ តទហុជាតាបិ ទារិកា បក្សេ
មហន្តតវ^(១) ។ សន្តិទ្ធិ ឯកតោ ។ ឯកោ ឯកាយាតិ
ភិក្ខុ ចេវ ហោតិ មាតុត្តាមោ ច ។ រហោ ធាម
ចក្កស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។ ចក្កស្ស រហោ
ធាម ន សក្កា ហោតិ អត្តំ វា និទនិយមានេ
គម្មកំ វា ឧត្តិបិយមានេ សីសំ វា ឧត្តិបិយមានេ
បស្ស័តុំ ។ សោតស្ស រហោ ធាម ន សក្កា ហោតិ
បកតិកតា សោតុំ ។ បដិច្ចន្តំ ធាម អាសនំ កុឡេន វា
តវាជេន វា តិលញ្ញេន វា សាលិទាតារេន វា រុក្ខេន វា

---

១ ឧ. ម. វ. មហត្ថវី ។

វិទ្យាបិដក មហាវិភង្គ

សង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ។ បុរសិកានោះមានវេទាន្ត
ជឿបាន ចោទដោយអាបត្តិណា វិនយធរិត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ
ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ អាបត្តិនេះ ឈ្មោះថាអនិយត (មិនទៀង) ។

(៣៣៣) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយក្នុង
បុរាណិកកណ្តុសិក្ខាបទទី១ រួចហើយ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា
មាតុត្រាម យក្សស្រី ប្រេតស្រី ត្រូវបានឃើញ មិនឈ្មោះថាមាតុត្រាមទេ
ដោយហោចទៅ សូម្បីទារិកាកើតក្នុងថ្ងៃនោះ ក៏ហៅថាមាតុត្រាមដែរ
មិនបាច់ពោលដល់ស្រីធំទេ ។ ពាក្យថា ជាមួយ គឺក្នុងទី
ជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺភិក្ខុម្នាក់ មាតុត្រាមម្នាក់ ។
កំបាំងភ្នែក ស្ងាត់ត្រចៀក ហៅថាស្ងាត់ ។ ដែលហៅថា ទឹកកំបាំង
ភ្នែក គឺកាលបើភិក្ខុមិនភ្នែកក្តី ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី ឯកក្បាលក្តី
បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទឹកស្ងាត់ត្រចៀក
គឺបុគ្គលមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតីបាន ។ ដែលហៅថា អាសនៈ
កំបាំង គឺអាសនៈដែលបិទបាំង ដោយជញ្ជាំងក្តី ដោយសន្ទុះទ្វារក្តី
ដោយកន្ទេលក្តី ដោយការពន្លឺពន្លាដោយរាំងននក្តី ដោយឈើក្តី

អំណាចក្រសួង បរិមាណយុគ សិក្ខាបទវិភាគ

ធម្មតា វា កោដ្ឋធុរ្យយា វា យេន កេនចិ បដិច្ចនំ
 ហោតិ ។ អលំកម្មនិយតិ សក្កា ហោតិ មេត្តនំ
 ធម្មំ បដិសេវិតំ ។ និសង្កំ កេហ្មេយ្យតិ មាតុត្តាបេ
 និសិទ្ធនំ ភិក្ខុ ឧបនិសិទ្ធនា វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ
 វា ភិក្ខុ និសិទ្ធនំ មាតុត្តាមោ ឧបនិសិទ្ធនា វា ហោតិ
 ឧបនិបន្នោ វា ឧកោ វា និសិទ្ធនា ហោន្តិ ឧកោ វា និបន្នោ ។

[៣៣៤] សន្នេយ្យវចសា នាម អាគតដលា
 អភិសមេតាវិនិ វិញ្ញាតសាសនា ។ ឧទាសិកា នាម
 ពុទ្ធិ សរណំ កតា ធម្មំ សរណំ កតា សង្ឃំ សរណំ
 កតា ។ និស្វាតិ បស្សិតា ។

[៣៣៥] តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វិទេយ្យ ចារាជិ-
 កេន វា សង្ឃនិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសង្កំ
 ភិក្ខុ បដិជានមាថោ តិណ្ណំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវត-
 ញោ ចារាជិកេន វា សង្ឃនិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន
 វា យេន វា សា សន្នេយ្យវចសា ឧទាសិកា វិទេយ្យ
 កេន សោ ភិក្ខុ កាវតញោ ។

អធិយតកណ្ណ អធិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

ដោយស សរក្តី ដោយស៊ីមក្តី ដោយវត្ថុឯណា នីមួយក្តី ។ ពាក្យថា
ល្មមធ្វើ (សេវនកិច្ច) បាន គឺភិក្ខុអាចសេពមេប៉ុនធម្មបាន ។ ពាក្យថា
អង្គុយ គឺកាលបើមាតុត្រាមអង្គុយហើយ ភិក្ខុទៅអង្គុយជិតក្តី ដេក
ជិតក្តី កាលបើភិក្ខុអង្គុយហើយ មាតុត្រាមទៅអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី
អ្នកទាំងពីរអង្គុយក្តី អ្នកទាំងពីរដេកក្តី ។

(៣៣៤) ស្រីដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិផល)
ត្រាស់ដឹងសច្ចៈបួន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា មានវចាគួរជឿបាន ។
ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីរលឹក ដល់ព្រះធម៌ជាទីរលឹក ដល់ព្រះសង្ឃជា
ទីរលឹក ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ គឺ មើលឃើញ ។

(៣៣៥) ឧបាសិកានោះ ចោទដោយអាបត្តិប័យាង ចំពោះ
អាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយក្តី កាល
ភិក្ខុទទួលបេជាការអង្គុយ (នោះមែន) វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ
ប័យាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺ អាបត្តិបារាជិកក្តី សង្ឃទិសេសក្តី
បាចិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀតឧបាសិកាមានវចាគួរជឿបាននោះ គប្បីចោទ
ដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ។

វិទ្យបំណិពេ មហាវិភង្គោ

(៣៣៦) សា ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ^(១) តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
 សា ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ
 មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
 ឃំ វទេយ្យ សត្វាហំ និសិដ្ឋោ នោ ច ខោ មេដ្ឋំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តំ និសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឃំ
 វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស
 មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឃំ វទេយ្យ
 តាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ និបន្នោតិ និបដ្ឋាយ កាវេ-
 តព្វោ ។ សា ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
 និសិដ្ឋោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ ឃំ វទេយ្យ តាហំ និសិដ្ឋោ អបិច ខោ
 បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

(៣៣៧) សា ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ
 សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

១ ឧ. ម. ០ ។

និយមិក មហានិក្ខ

(៣៣៦) បើឧបាសិការនោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ហើយ លោកម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ។ ឯភិក្ខុ
 នោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ និយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ (ដល់
 ភិក្ខុនោះ) ។ បើឧបាសិការនោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
 អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាមហើយ ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអង្គុយមែន តែមិនសេពមេប៉ុនធម្មទេ និយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
 ដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិការនោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាដេក និយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ
 ដោយការដេក ។ បើឧបាសិការនោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់អង្គុយសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះ ពោលយ៉ាងនេះថា
 អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ និយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៣៧) បើឧបាសិការនោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
 ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ
 និយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិការចោទយ៉ាងនេះថា

អរិយភកណ្តោ បរមាធិយតេ សិក្ខាបទវិវត្តោ

សា ចេ ឃី វំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ
 មាតុត្តាមស្ស មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ
 ឃី វំ វទេយ្យ សត្វាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ មេដុនំ
 ធម្មំ បដិសេវន្តំ និបជ្ឈាយ កាវតោ ។ សា ចេ ឃី
 វំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស
 មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវន្តោតិ សោ ចេ ឃី វំ វទេយ្យ
 នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ និសិន្នោតិ និសជ្ឈាយ
 កាវតោ ។ សា ចេ ឃី វំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និបន្នោ មាតុត្តាមស្ស មេដុនំ ធម្មំ បដិសេវ-
 ន្តោតិ សោ ចេ ឃី វំ វទេយ្យ នាហំ និបន្នោ អបិច
 ខោ បិតោតិ ន កាវតោ ។

[៣៣៨] សា ចេ ឃី វំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិន្នោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ
 សមាបជ្ឈន្តោតិ សោ ចេ តំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
 កាវតោ ។ សា ចេ ឃី វំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា
 ទិដ្ឋោ និសិន្នោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ

អធិយតកណ្ណ អធិយតទី ១ ការបែកសិក្ខាបទ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោល
យ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនសេពមេប៉ុនធម្មទេ វិនយធរ

ត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោល
យ៉ាងនេះថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែអង្គុយ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យ

ទោសដោយការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ

លោកម្ចាស់ដេកសេពមេប៉ុនធម្មនឹងមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះ
ថា អាត្មាមិនដេកទេ អាត្មាគ្រាន់តែឈរ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

[៣៣៨] បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក

ម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលបេដ្ឋាន្តវិការ
ចាប់នោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ

ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម

វិទយបំណិព មហាវិកង្កោ

សមាបជ្ជន្តោតិ សោ ច ឃំ វិទយ្យ សត្វាហំ
 និសំន្តោ នោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្ត
 និសជ្ជាយ កាវតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសំន្តោ អបិច
 ខោ និបន្តោតិ និបជ្ជាយ កាវតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
 និសំន្តោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវតព្វោ ។

[៣៣៧] សា ច ឃំ វិទយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
 និបន្តោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្តោតិ
 សោ ច តំ បដិជាណាតិ អាបត្តិយា កាវតព្វោ ។
 សា ច ឃំ វិទយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា និបន្តោ
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្តោតិ សោ
 ច ឃំ វិទយ្យ សត្វាហំ និបន្តោ នោ ច ខោ កាយសំ-
 សក្កំ សមាបជ្ជន្ត និបជ្ជាយ កាវតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ
 និបន្តោ អបិច ខោ និសំន្តោតិ និសជ្ជាយ កាវតព្វោ
 ។ បេ ។ នាហំ និបន្តោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវតព្វោ ។

[៣៤០] សា ច ឃំ វិទយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តោ អាស-
 នេ អលំកម្មនិយេ និសំន្តោតិ សោ ច តំ បដិជាណាតិ

វិនយចំណីត មហាវិញ្ញាណ

ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអង្គុយមែន តែអាត្មាមិនបានចាប់ពាល់
រាងកាយមាតុត្រាមទេ វិនយធូត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាដេក វិនយធូត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយ
ការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាលយវ វិនយធូ
មិនត្រវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៧៩) បើបុណ្យសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញ
លោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាតាម
ពាក្យចោទនោះ វិនយធូត្រវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ បើបុណ្យសិកា
ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ដេកចាប់ពាល់រាងកាយមាតុត្រាម
ឯភិក្ខុនោះពោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាដេកមែន តែអាត្មាមិនចាប់ពាល់
រាងកាយមាតុត្រាមទេ វិនយធូត្រវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។
ភិក្ខុពោលថា អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថាអាត្មាអង្គុយ វិនយធូត្រ
វិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា
អាត្មាលយវ វិនយធូមិនត្រវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៨០) បើបុណ្យសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
ម្ចាស់ហាក់ឯង អង្គុយលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន
ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែហាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះទទួលប្តេជ្ញាការអង្គុយនោះ

អនិយតកណ្តោ បុរោសិយតេ សិក្ខាបទវិភង្គោ

និសង្គាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ និសង្គោ អបិច
ខោ និបន្នោតិ និបង្គាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ
និសង្គោ អបិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតតោ ។

(៣៤០) សា ចេ ឃំ វេទយ្យ អយ្យោ មយា
ទិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សន្និ ឃកោ ឃកាយ វហោ បដិច្ចន្ន
អាសនេ អលំកម្មនិយេ និបន្នោតិ សោ ចេ តំ បដិជា-
នាតិ និបង្គាយ កាវេតតោ ។ បេ ។ ឆាហំ និបន្នោ
អបិច ខោ និសង្គោតិ និសង្គាយ កាវេតតោ ។ បេ ។
ឆាហំ និបន្នោ អបិច ខោ បិភោតិ ន កាវេតតោ ។

(៣៤២) អនិយតោតិ ន និយតោ ចារាជិតំ វា
សង្ឃទិសេសោ វា ចាចិត្តិយំ វា ។

(៣៤៣) កមនំ បដិជានាតិ និសង្គំ បដិជានាតិ
អាបត្តិ បដិជានាតិ អាបត្តិយា កាវេតតោ ។ កមនំ
បដិជានាតិ និសង្គំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ បដិជានាតិ
អាបត្តិយា កាវេតតោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្គំ
បដិជានាតិ អាបត្តិ នប្បដិជានាតិ និសង្គាយ កាវេ-
តតោ ។ កមនំ បដិជានាតិ និសង្គំ នប្បដិជានាតិ អាបត្តិ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ១ ការចែកសិក្ខាបទ

វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ
តែថាអាត្មាដេក វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ ថា
អាត្មាមិនមែនអង្គុយទេ តែថាអាត្មាល្ងាវ វិនយធមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៤១) បើទុបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក

ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកលើអាសនៈដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនិក្ខ័ប)បាន ជា
មួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង ឯភិក្ខុនោះទទួលបេជ្ជាការដេកនោះ វិនយធត្រូវ
វិនិច្ឆ័យទោសដោយការដេក ។ បេ ។ អាត្មាមិនមែនដេកទេ តែថា
អាត្មាអង្គុយ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ អាត្មា
មិនមែនដេកទេ តែថាអាត្មាល្ងាវ វិនយធមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

(៣៤២) ពាក្យថា អនិយត គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិបារាជិក ឬ
សង្ឃទិសេស ឬបាចិត្តិយ ។

(៣៤៣) ភិក្ខុទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ បេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ
បេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលបេជ្ជា
នូវកិរិយាដើរ មិនបេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ បេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រូវវិនិ-
ច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ បេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ
មិនបេជ្ជានូវអាបត្តិ វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសដោយកិរិយាអង្គុយ ។ ភិក្ខុ
ទទួលបេជ្ជានូវកិរិយាដើរ មិនបេជ្ជានូវកិរិយាអង្គុយ មិនបេជ្ជានូវអាបត្តិ

វិធីបំណិកេ មហាវិក្កេ

នប្បដិជាតាតិ ន កាវតេត្យោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ
 និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
 កាវតេត្យោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជា-
 តាតិ អាបត្តិ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវតេត្យោ ។ កមនំ
 នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតាតិ
 និសង្កាយ កាវតេត្យោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ
 នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិ នប្បដិជាតាតិ ន កាវតេត្យោ ។

បរមោ អនិយតោ និដ្ឋិតោ ។

វិនយចំណី មហាវិវាទ

វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។ ភិក្ខុមិនទទួលបេជានូវកិរិយាដើរ តែបេជានូវកិរិយាអង្គុយ បេជានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។

ភិក្ខុមិនទទួលបេជានូវកិរិយាដើរ មិនបេជានូវកិរិយាអង្គុយ តែបេជានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនទទួលបេជានូវកិរិយាដើរ តែបេជានូវកិរិយាអង្គុយ មិនបេជានូវអាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យទោសតាមការអង្គុយ ។ ភិក្ខុមិនទទួលបេជានូវកិរិយាដើរ មិនបេជានូវកិរិយាអង្គុយ មិនបេជានូវអាបត្តិ វិនយធរមិនត្រូវវិនិច្ឆ័យឡើយ ។

អនិយតទី ១ ចប់ ។

ទុតិយានិយតោ

(៣២២) តេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថយំ
 វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន
 ខោ ថន សមយេន អាយស្មា ឧទាយំ កកវតា បដិក្កិត្តំ
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ បដិច្ចន្តេ
 អាសនេ អលំកម្មនិយេ និសង្កំ កប្បេត្តន្តិ តស្សាយេវ
 កុមារិកាយ សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ
 កប្បេសិ កាលយុត្តំ សមុល្លបន្តោ កាលយុត្តំ ធម្មំ
 កណានោ ។ ទុតិយម្បិ ខោ វិសាខា មិការមាតា
 និមន្តិតា តំ កុលំ អគមាសិ ។ អន្តសា ខោ
 វិសាខា មិការមាតា អាយស្មន្តំ ឧទាយំ តស្សាយេវ
 កុមារិកាយ សទ្ធិំ ឯកំ ឯកាយ រហោ
 និសង្កំ និស្វាន អាយស្មន្តំ ឧទាយំ ឯតទរោថ
 វនំ កន្តេ នច្ឆន្តំ នប្បជ្ឈិបំ យំ អយ្យេ
 មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ

អធិប្បទាន ២

(៣៤៤) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុព្វាសិវី គង់នៅវត្តរដត-
ពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដិតក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង
ទុទាយិដ៏មានអាយុគិតថា ការដែលកុម្មារក្សក្នុង ទៅអង្គុយលើអាសន
ដ៏ស្ងួតកំបាំង ល្មមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន ជាមួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ (ក៏ខ្លួនទុទាយិនោះ) តែម្នាក់ឯង
ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងកុមារិកាតែម្នាក់ឯងដដែលនោះ និយាយ
សមគួរតាមកាល និយាយធម៌សមគួរតាមកាល ។ នាងវិសាខាជាមិគា-
មាគាគេបានអញ្ជើញទៅកាន់ត្រកូលនោះ អស់វារៈជាគំរប់ពីរជនទៀត ។
នាងវិសាខាជាមិគាមាគា បានឃើញទុទាយិដ៏មានអាយុម្នាក់ឯង អង្គុយ
ក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងកុមារិកាម្នាក់ឯងដដែលនោះ លុះឃើញទុទាយិ
ដ៏មានអាយុហើយបានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កម្ម
ដែលលោកធ្វើនេះ មិនមែនជាកម្មស្ងួតកំបាំងទេ មិនសមគួរទេ លោក
ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងួត ជាមួយនឹងមាតុត្រាម តែម្នាក់ឯង

វិទ្យាបិដកេ មហាវិក្កោ

កេហ្មេតិ កិញ្ចាបិ កន្តេ អយ្យោ អនត្តិកោ តេន ធម្មេន
អបិច ទុស្សន្ទាបយា អប្បសន្នា មនុស្សានិ ។ ឃរិមិ ខោ
អាយស្មា ឧទាយិ វិសាខាយ មិការមាតុយា វុច្ចមាណោ
នាទិយិ ។ អថខោ វិសាខា មិការមាតា និក្ខមិត្តា ភិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាណេចសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។
តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ខីយន្តិ វិចារេន្តិ កេចំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧទាយិ មាតុត្តាមេន សន្និ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ
កេហ្មេស្សនិ ។ អថខោ តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាណេចសុំ ។ បេ ។ សច្ចំ កិវ ត្វំ ឧទាយិ មាតុត្តាមេន
សន្និ ឯកោ ឯកាយ រហោ និសង្កំ កេហ្មេសិ ។
សច្ចំ កកវតិ ។ វិកវហិ ពុទ្ធា កកវា ។ បេ ។ កេចំ
ហិ នាម ត្វំ មោយបុរិស មាតុត្តាមេន សន្និ ឯកោ
ឯកាយ រហោ និសង្កំ កេហ្មេស្សនិ នេតំ មោយបុរិស
អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឃរិញ្ញំ បន ភិក្ខុវេ
តមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ ន ហោវ ខោ បន បដិច្ចដ្ឋំ
អាសនំ ហោតិ នាលំកម្មនិយំ អលញ្ញំ ខោ ហោតិ

វិទ្យាបិណ្ឌ មហាវិក្ក

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់មិនត្រូវការដោយ(មេដុន)ធម៌នោះក៏
 ពិតមែន តែថាមនុស្សទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងឲ្យជឿបានដោយ
 ក្រី ។ ទាយដ៏មានអាយុទុកជានាងវិសាខាជាមិត្តារមាតាស្តីឲ្យយ៉ាងនេះក៏
 ដោយក៏នៅតែមិនអើពើឡើយ ។ គ្រានោះឯង នាងវិសាខាជាមិត្តារមាតា
 ចេញទៅហើយ ពិតដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 ប្រាថ្នាភិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស តិះដៀល បន្ត
 បង្កាប់ថា មិនគួរសោះ ។ ទាយដ៏មានអាយុម្នាក់ឯងនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់
 ជាមួយនឹងមាតុត្រាមតែម្នាក់ឯង ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបទូលដំ-
 ណើរនុ៎ះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ទាយ ពូថាអ្នកឯងតែម្នាក់ឯង ទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
 តែម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដំណើរនោះពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានបុព្វាសិរី ទ្រង់តិះដៀលថា ។ បេ ។ នៃមោឃបុរស
 អ្នកតែម្នាក់ឯងមិនសមបើនឹងទៅអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
 តែម្នាក់ឯងសោះ នៃមោឃបុរស ក៏ម្នាក់ឯងអ្នកធ្វើនេះមិននាំឲ្យជ្រះថ្លា
 ដល់ជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ត្រូវសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា អាសនៈដែលគេមិនបាទ
 បិទបាំងមែន មិនល្អមធ្វើ(សេវនកិច្ច) បានមែន តែថាគួរអាចនឹងនិយាយ

អនិយតកណ្តោ ទុតិយានិយតេ សិក្ខបទវិកោ

មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតុំ ។ យោ បន
 ភិក្ខុ ភថា រូបេ អាសនេ មាតុត្តាមេន សន្និំ ឯកោ
 ឯកាយ រហោ និសន្នំ កប្បយ្យ ភមេនំ សន្នេយ្យវចសា
 ឧបាសិកា ទិស្វា ទិដ្ឋំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន វិនេយ្យ
 សន្និទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា និសន្នំ ភិក្ខុ
 បដិជានមាណោ ទិដ្ឋំ ធម្មានំ អញ្ញតវេន កាវតញ្ច
 សន្និទិសេសេន វា ចាចិត្តិយេន វា យេន វា សា
 សន្នេយ្យវចសា ឧបាសិកា វិនេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ
 កាវតញ្ច ។ អយម្យំ ធម្មោ អនិយតោតិ ។

[៣២៤] ន ហោវចោ បន បដិច្ចន្នំ អាសនំ ហោតិ
 អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ កុឡេន វា កវាជេន វា កិលញ្ចេន
 វា សាលាវាចាកាវេន វា រុក្ខេន វា វេទ្តេន វា កោដ្ឋឡិយា
 វា យេន កេនចិ អប្បដិច្ចន្នំ ហោតិ ។ ចាលំកម្មនិយន្តិ
 ន សក្កា ហោតិ មេដ្ឋំ ធម្មំ បដិសេវិតុំ ។ អលញ្ច
 ចោ ហោតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតុំ
 សក្កា ហោតិ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហិ វាចាហិ ឱកាសិតុំ ។

អនិយតកណ្ត អនិយតទី ២ សំព្រាបទវិវាទ

ចែចង់មាតុត្រាមដោយវាចាអាក្រក់បាន ។ ភិក្ខុណាមួយ តែម្នាក់នឹងម្នាក់
 អង្គុយក្នុងទីកំបាំង លើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម
 មានឧបាសិកាដែលមានវាចាក្លរឿបាន ឃើញភិក្ខុនោះហើយចោទដោយ
 អាបត្តិព័រយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី បាចិត្តិយ
 ក្តី ភិក្ខុទទួលបេជ្ជការអង្គុយ (នោះ) វិនយធត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិព័រ
 យ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេស ឬបាចិត្តិយ ម្យ៉ាងទៀត
 ឧបាសិកាដែលមានសំដីក្លរឿបាននោះចោទដោយអាបត្តិណា វិនយធត្រូវ
 វិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ សូម្បីធម៌នេះ ក៏ឈ្មោះ
 អនិយតដែរ ។

(៣៤៥) ត្រង់ពាក្យថា អាសនៈដែលគេមិនបានបិទបាំងមែន
 សេចក្តីថា អាសនៈដែលមិនបិទបាំង ដោយជញ្ជាំងក្តី សន្ទុះខ្វាក់
 កន្ទេលផែងក្តី ធ្នូត្នូដោយរាំងននក្តី ដោយដើមឈើក្តី ដោយសសរក្តី
 ដោយស៊ុមក្តី ឬអាសនៈមិនបានបិទបាំងដោយរបស់ណាមួយ ។ ពាក្យ
 ថា មិនល្អមធ្វើ(សេវនកិច្ច)បាន គឺភិក្ខុមិនអាចនឹងសេពមេប៉ុនធម្មបាន ។
 ពាក្យថា តែថាល្អមនិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវាចាអាក្រក់បាន គឺភិក្ខុ
 អាចនិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវាចាអាក្រក់បាន ។

វិទយបំណិព មហាវិក្កោ

(៣៤៦) យោ បណាតិ យោ យោធិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្ម័ អន្តោ អធិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ តថារូបេ អាសនេតិ ឃរូបេ អាសនេ ។
 មាតុត្តាមោ ឆាម មនុស្សត្ថំ ន យក្ខំ ន បេតិ
 ន តិរច្ឆានកតា វិញ្ញូ បដិពលា សុភាសិតទុញ្ញាសិតំ
 ទុដ្ឋល្លាទុដ្ឋល្លំ អាជាទិតុំ ។ សទ្ធិន្តំ ឯកតោ ។ ឯកោ
 ឯកាយាតិ ភិក្ខុ បេ ហោតិ មាតុត្តាមោ ច ។
 រហោ ឆាម ចក្ខុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
 ចក្ខុស្ស រហោ ឆាម ន សក្កា ហោតិ អក្ខំ វា
 និទនិយមានេ កម្មកំ វា ទុក្ខិបិយមានេ សីសំ វា
 ទុក្ខិបិយមានេ បស្សិតុំ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម
 ន សក្កា ហោតិ បកតិកថា សោតុំ ។ និសដ្ឋំ
 កប្បយ្យាតិ មាតុត្តាមេ និសិទ្ធនេ ភិក្ខុ ឧបនិសិទ្ធនោ
 វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ វា ភិក្ខុ និសិទ្ធនេ មាតុត្តាមោ
 ឧបនិសិទ្ធនោ វា ហោតិ ឧបនិបន្នោ វា ឧកោ វា
 និសិទ្ធនោ ហោតិ ឧកោ វា និបន្នោ ។

វិនយបំណិន មហាវិក្កុ

(៣៤៦) ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានអធិប្បាយរួចហើយក្នុងបារា-
 ជិកកណ្ឌសិក្ខាបទទី១ ។ ពាក្យថា លើអាសនៈមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើ
 អាសនៈបែបយ៉ាងនោះ ។ មនុស្សស្រី ហៅថា មាតុត្រាម ឯយក្សស្រី
 ប្រេតស្រី សត្វតិរច្ឆានញី មិនហៅថា មាតុត្រាមទេ គឺស្រីដែលដឹងក្តី
 អង្គអាចយល់ពាក្យជាសុភាសិតនឹងទុព្ភាសិត ពាក្យអាក្រក់នឹងពាក្យល្អ
 បាន ហៅថា មាតុត្រាម ក្នុងទីនេះ ។ ពាក្យថា ជាមួយគ្នា គឺក្នុង
 ទីជាមួយ ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែភិក្ខុនឹងមាតុត្រាម
 បុណ្ណោះ ។ ទឹកបាំងភ្នែក ទឹកស្ងាត់ត្រចៀក ឈ្មោះថា ទឹកបាំង ។
 បុគ្គលមិនអាចនឹងឃើញជនទាំងឡាយ កាលមិច្ឆៃក្តី ញាក់បិញ្ចើមក្តី
 ឯកក្សាលក្តី ក្នុងទីណា ទីនោះហៅថា កំបាំងភ្នែក ។ ទីដែលបុគ្គល
 មិនអាចព្រមដឹងជាប្រក្រតីបាន ហៅថា ទឹកស្ងាត់ត្រចៀក ។ ពាក្យថា
 ទៅអង្គុយ គឺកាលបើមាតុត្រាមអង្គុយ ភិក្ខុអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី
 ឬថ្ងៃ កាលបើភិក្ខុអង្គុយ មាតុត្រាមអង្គុយជិតក្តី ដេកជិតក្តី ឬថា អង្គុយ
 ទាំងពីរនាក់ក្តី ដេកទាំងពីរនាក់ក្តី ។

អធិយតកណ្ណោ ទុតិយាធិយតេ សិក្ខាបទវិវត្តោ

[៣៤៧] សន្តេយ្យវចសា នាម អាគតដលា
អភិសមេតាវិជំ វិញ្ញាតសាសនា ។ ឧបាសិកា នាម
ពុទ្ធិ សរណំ កតា ធម្មំ សរណំ កតា សង្ឃំ សរណំ
កតា ។ ទិស្វាតិ បស្សិត្វា ។

[៣៤៨] ទ្ធិទ្ធិ ធម្មាទំ អញ្ញតវេន វទេយ្យសង្ឃទិសេ-
សេន វា បាចិត្តិយេន វា ទិសដ្ឋំ ភិក្ខុ បដិជាណមោ
ទ្ធិទ្ធិ ធម្មាទំ អញ្ញតវេន កាវេតព្វោ សង្ឃទិសេសេន
វា បាចិត្តិយេន វា យេន វា សា សន្តេយ្យវចសា
ឧបាសិកា វទេយ្យ តេន សោ ភិក្ខុ កាវេតព្វោ ។

[៣៤៩] សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ
ទិសិដ្ឋោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ
សោ ចេ^(១) តំ បដិជាណាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ សា
ចេ ឯវំ វទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋោ ទិសិដ្ឋោ មាតុត្តា-
មេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបដ្ឋន្តោតិ សោ' ចេ
ឯវំ វទេយ្យ សច្ចាហំ ទិសិដ្ឋោ នោ ច ទោ កាយសំសក្កំ
សមាបដ្ឋិទ្ធិ ទិសដ្ឋាយ កាវេតព្វោ ។ សា ចេ ឯវំ វទេយ្យ

អនិយតកណ្ណ អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិភង្គ

(៣៤៧) ឧបាសិកាដែលមានផលមកហើយ (សម្រេចសោតាបត្តិ-
ផល) ត្រាស់ដឹងសច្ចៈបួន ស្គាល់សាសនាច្បាស់ ហៅថា ឧបាសិកា
មានសំដីគួរជឿបាន ។ ស្រីដែលដល់ព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់ព្រះធម៌ជា
ទីពឹង ដល់ព្រះសង្ឃជាទីពឹង ហៅថា ឧបាសិកា ។ ពាក្យថា ឃើញ
គឺបានប្រទះឃើញ ។

(៣៤៨) ឧបាសិកាចោទដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណា
មួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី បាបិត្តិយក្តី ភិក្ខុក៏ទទួលបេជាការអង្គុយ និយធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិពីរយ៉ាង ចំពោះអាបត្តិណាមួយ គឺសង្ឃទិសេសក្តី
បាបិត្តិយក្តី ម្យ៉ាងទៀត ឧបាសិកាមានសំដីគួរជឿបាននោះ ចោទដោយ
អាបត្តិណា និយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិនោះ ចំពោះភិក្ខុនោះ ។

(៣៤៩) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់
អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម ឯភិក្ខុនោះបេជាការអង្គុយនោះ និយធរ
ត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា
ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាង
នេះថា ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថាខ្ញុំមិនប៉ះពាល់កាយទេ និយធរត្រូវ
វិនិច្ឆ័យចំពោះតែការអង្គុយ ។ បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា

វិធីបំណិកេ មហាវិកង្កោ

អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា ទិសំន្នោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយ-
 សំសក្កំ សមាបជ្ជន្នោតិ សោ ច ឃំ វិទេយ្យ ឆាហំ
 ទិសំន្នោ អបិច ខោ ទិបន្នោតិ ទិបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។
 សា ច ឃំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា ទិសំន្នោ មាតុ-
 ត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្នោតិ សោ ច ឃំ
 វិទេយ្យ ឆាហំ ទិសំន្នោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥០] សា ច ឃំ វិទេយ្យ អយ្យោ មយា ទិដ្ឋា
 ទិបន្នោ មាតុត្តាមេន សទ្ធិំ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្នោតិ
 សោ ច តំ បដិជាធាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ បេ ។
 សទ្ធាហំ ទិបន្នោ ឆោ ច ខោ កាយសំសក្កំ សមាបជ្ជន្នោ
 ទិបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ ឆាហំ ទិបន្នោ អបិច
 ខោ ទិសំន្នោតិ ទិសជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ ឆាហំ
 ទិសំន្នោ អបិច ខោ បិតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

[៣៥១] សា ច ឃំ វិទេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
 ទិសំន្នស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឌីកាសន្តស្ស-
 តិ សោ ច តំ បដិជាធាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។

វិនយបិដក មហាវិកង្គ

ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់ប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
 ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដេក វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការដេក ។ បើឧបា-
 សិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោកម្ចាស់អង្គុយប៉ះពាល់កាយ
 មាតុត្រាម បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ
 វិនយធរមិនគួរនឹងកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥០) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ដេកប៉ះពាល់មាតុត្រាម បើភិក្ខុនោះប្តេជ្ញាការដេកនោះ វិនយធរ
 ត្រូវកាត់ទោសតាមអាបត្តិ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំបានដេកមែន
 តែថាខ្ញុំមិនបានប៉ះពាល់កាយមាតុត្រាមទេ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យចំពោះការ
 ដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរ
 ត្រូវកាត់ទោសចំពោះការអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិន
 អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធរមិនគួរកាត់ (អាបត្តិអ្វីឡើយ ។

(៣៥១) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា
 លោកម្ចាស់អង្គុយនិយាយចៃចង់មាតុត្រាមដោយវាចាក្រក់ បើភិក្ខុនោះ
 ប្តេជ្ញាតាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមអាបត្តិ ។

អនិយតកល្យោ ទុតិយានិយតេ សិព្វាបទវិកត្តោ

សោ ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យស្ស មយា សុតំ
 និសិទ្ធស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឌីកាសន្តស្សា-
 តិ សោ ចេ ឃំ វទេយ្យ សទ្ធាហំ និសិទ្ធា
 នោ ច ខោ មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឌីកាសន្ត
 និសជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និសិទ្ធា
 អបិច ខោ និបន្នោតិ និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។
 នាហំ និសិទ្ធា អបិច ខោ បីតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

(៣៥២) សោ ចេ ឃំ វទេយ្យ អយ្យស្ស មយា
 សុតំ និបន្តស្ស មាតុត្តាមំ ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឌីកា-
 សន្តស្សាតិ សោ ចេ តំ បដិជាណាតិ អាបត្តិយា
 កាវេតព្វោ ។ បេ ។ សទ្ធាហំ និបន្នោ នោ ច ខោ
 ទុដ្ឋល្លាហំ វាចាហំ ឌីកាសន្តំ និបជ្ជាយ កាវេតព្វោ
 ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច ខោ និសិទ្ធាតិ
 និសជ្ជាយ កាវេតព្វោ ។ បេ ។ នាហំ និបន្នោ អបិច
 ខោ បីតោតិ ន កាវេតព្វោ ។

អនិយតពណ្ណ អនិយតទី ២ សិក្ខាបទវិវត្ត

បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោកម្ចាស់អង្គុយ
 និយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវេទាពាក្រក៏ បើភិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា
 ខ្ញុំអង្គុយមែន តែថាខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវេទាពាក្រក៏ទេ
 នោះវិនយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយការអង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថាខ្ញុំមិន
 អង្គុយទេ តែថាខ្ញុំដេក វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។
 បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធមិនគួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវ
 អាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥២) បើឧបាសិកានោះ ចោទយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំបានឮថា លោក
 ម្ចាស់ដេកនិយាយចែចង់មាតុត្រាមដោយវេទាពាក្រក៏ បើភិក្ខុនោះប្តេជ្ញា
 តាមពាក្យចោទនោះ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ បេ ។
 បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំដេកមែន តែថាខ្ញុំមិនបាននិយាយចែចង់ (មាតុត្រាម)
 ដោយវេទាពាក្រក៏ទេ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើភិក្ខុ
 ឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធត្រវិនិច្ឆ័យតាមការ
 អង្គុយ ។ បេ ។ បើភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធម
 មិនគួរវិនិច្ឆ័យ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

វិនយបិណ្ឌ មហាវិកង្គ

(៣៥៣) បើឧបាសិការនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ម្នាក់ឯង អង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
 បើកិក្ខុបេជ្ជាតាមពាក្យចោទនោះ វិនយធរត្រូវកាត់អាបត្តិ ចំពោះការ
 អង្គុយ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ តែថា ខ្ញុំដេក
 វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យតាមការដេក ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនអង្គុយទេ
 តែថាខ្ញុំឈរ វិនយធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥៤) បើឧបាសិការនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃើញលោក
 ម្ចាស់ម្នាក់ឯង ដេកក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម គឺស្រីតែម្នាក់
 បើកិក្ខុនោះ បេជ្ជាការដេកនោះ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការដេក
 ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំអង្គុយ វិនយធរត្រូវ
 កាត់អាបត្តិតាមអង្គុយ ។ បេ ។ បើកិក្ខុឆ្លើយថា ខ្ញុំមិនដេកទេ តែថាខ្ញុំឈរ
 វិនយធរមិនគួរកាត់ (ឲ្យត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ) ។

(៣៥៥) ត្រង់ពាក្យថា សូម្បីធម៌ គឺតថាគតពោលប្រៀបធៀបនឹង
 សិក្ខាបទមុន ។ ត្រង់ពាក្យថា អនិយត គឺមិនប្រាកដជាអាបត្តិសង្ឃា-
 ទិសេស ឬបាបិត្តិយ ។

អនិយមកណ្តោ ទុតិយានិយមេ បទពាជនិយមំ

[៣៥៦] កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិជាតាតិ
អាបត្តិំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ
បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិំ បដិជាតាតិ
អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។ កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិ-
ជាតាតិ អាបត្តិំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។
កមនំ បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិំ
នប្បដិជាតាតិ ន កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ
និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា
កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ នប្ប-
ដិជាតាតិ អាបត្តិំ បដិជាតាតិ អាបត្តិយា កាវេតព្វោ ។
កមនំ នប្បដិជាតាតិ និសង្កំ បដិជាតាតិ អាបត្តិំ នប្ប-
ដិជាតាតិ និសង្កាយ កាវេតព្វោ ។ កមនំ នប្បដិជា-
តាតិ និសង្កំ នប្បដិជាតាតិ អាបត្តិំ នប្បដិជាតាតិ
ន កាវេតព្វោតិ ។

ទុតិយោ អនិយមោ និដ្ឋិតោ ។

អនិយតកណ្តា អនិយតទី ២ បទភាជនីយ

(៣៥៦) ភិក្ខុបេជាការទៅ បេជាការអង្គុយ បេជាកាបត្តិ វិនយ-
 ធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុបេជាការទៅ មិនបេជាការអង្គុយ
 បេជាកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុបេជាការទៅ
 បេជាការអង្គុយ មិនបេជាកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការអង្គុយ ។
 ភិក្ខុបេជាការទៅ មិនបេជាការអង្គុយ មិនបេជាកាបត្តិ វិនយធរមិនគួរ
 វិនិច្ឆ័យអ្វីឡើយ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ បេជាការអង្គុយ បេជាកាបត្តិ
 វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ មិនបេជាការ
 អង្គុយ បេជាកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយអាបត្តិ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការ
 ទៅ បេជាការអង្គុយ មិនបេជាកាបត្តិ វិនយធរត្រូវវិនិច្ឆ័យដោយការ
 អង្គុយ ។ ភិក្ខុមិនបេជាការទៅ មិនបេជាការអង្គុយ មិនបេជាកាបត្តិ
 នោះវិនយធរមិនគួរវិនិច្ឆ័យ (អ្វីឡើយ) ។

អនិយតទី ២ ចប់ ។

វិន័យបិដកេ មហាវិកង្កោ

(៣៩៧) ឧទ្ទិដ្ឋា ខោ អាយស្មន្តោ ទ្វេ អនិ-
 យតា ធម្មា ។ តត្តាយស្មន្តោ បុប្ផាមិ កក្កិក្កុ បរិសុទ្ធា
 ទុតិយម្បិ បុប្ផាមិ កក្កិក្កុ បរិសុទ្ធា តតិយម្បិ បុប្ផាមិ
 កក្កិក្កុ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធត្តាយស្មន្តោ តស្មា តុណ្ហិ ។
 ឯវមេតំ ធារយាមិតំ ។

អនិយកកណ្តំ និដ្ឋិតំ ។

តស្មន្តានំ

អលំកម្មនិយព្វោវ តថេវ ច ន ហោវ ខោ
 អនិយតា សុបព្វតា ពុទ្ធសេដ្ឋន តាទិណតិ ។

វិនយបិដក មហាវិភង្គ

(៣៥៧) លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អាបត្តិឈ្មោះអនិយតតីរ
 ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់ទាំងឡាយក្នុងអាបត្តិទាំង
 នោះ លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរអស់វារៈពីរដងផង
 លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់អស់វារៈបីដងផង
 លោកម្ចាស់ជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកម្ចាស់បរិសុទ្ធក្នុងអាបត្តិទាំងនេះ
 ហើយ ហេតុនោះ បានជាលោកម្ចាស់ស្ងៀមនៅ ខ្ញុំសូមចាំទុកនូវរឿងនេះ
 ដោយកិរិយាស្ងៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

អនិយតកណ្ណ ចប់ ។

ទុំទាននៃអនិយតកណ្ណនោះ

អនិយតាបត្តិ(តីរ) គឺ អលំកម្មនិយ ១ នាលំកម្មនិយ ១ ដែលព្រះ
 ពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏ប្រសើរ មានព្រះគុណធម៌មាំមួន ទ្រង់បញ្ចត្តទុក
 ល្អហើយ ។

សង្ឃកថាដ្ឋកថាប្រាប់មាតិកា

គេរសកល្ហ

លេខទំព័រ

សង្ឃកថាសេសទី ១

រឿងសេយ្យសកភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៧
បទភាជនីយ សុទ្ធិក	១១
បទភាជនីយ និយាយអំពីខណ្ឌចក្ក	១៣
បទភាជនីយ និយាយអំពីពទ្ធចក្ក	១៥
បទភាជនីយ និយាយអំពីចក្កមានមូលគ្រប់ទាំងអស់ជាដើម	១៧
វារៈសំដែងអំពីអនាបត្តិ	៣៧
វិនិច្ឆ័យតាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ)	៣៨
វិនិច្ឆ័យ សំដែងអំពីភិក្ខុ ១ រូបកំពុងយល់សព្វជាដើម	៣៩

សង្ឃកថាសេសទី ២

៥៧

រឿងទាយិកិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៥៧
ចំណែកសិក្ខាបទ	១១
បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុបេយ្យាល	៥៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីស្រីពីរនាក់ជាដើម	៦៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៧០
វិនិច្ឆ័យតាថា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	១១
វិនិច្ឆ័យ រឿងភិក្ខុចាប់ពាល់ម្តាយដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ជាដើម	៧១

សង្ឃកថាសេសទី ៣

៨៦

រឿងទាយភិក្ខុ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិ	៨៧
ចំណែកសិក្ខាបទ	"
បទភាជនីយ	៨៩
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	៩៩
វិនិច្ឆ័យតាម (មាតិកានុក្រិម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	១០០
វិនិច្ឆ័យ សំដែងអំពីស្រីម្នាក់ដណ្ដប់សំពត់កម្ពុលជ្រិលក់ថ្មីជាដើម	១០១

សង្ឃកថាសេសទី ៤

១០៥

និទានទាយភិក្ខុ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិសិក្ខាបទ	១០៩
សិក្ខាបទវិក័ត្ត បទភាជនីយ	១១១
បទភាជនីយ និយាយអំពីភិក្ខុសង្ឃៗជាដើម	១១៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	១១៦
វិនិច្ឆ័យតាម (មាតិកានុក្រិម គឺបញ្ជីរឿងតាមរបៀបហូរហែ)	"
វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពីស្រីអារជាដើម	១១៧

សង្ឃកថាសេសទី ៥

១២០

និទានទាយភិក្ខុ	"
សេចក្ដីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១២៩
សេចក្ដីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	១៣៣
បទភាជនីយ និយាយអំពីនិក្ខេបបទ	"

សង្ឃកថដ្ឋលប្រាប់មាតិកា

៣៧៧

លេខទំព័រ

ស្រីមាន ១០ ពួក	១៣៤
ករិយាមាន ១០ ពួក	"
និយាយអំពី ១ ល្អាចក្តី	១៣៧
និយាយអំពី ៣ ទុច្ចក្តី	១៣៨
និយាយអំពី វារៈ ដែលមិនត្រូវអាបក្តី	១៣៦
វិនិច្ឆ័យត្រូវជា (មាតិកានុក្រម គឺបញ្ជីរឿងតាមលំដាប់ហូរហែ)	"
វិនិច្ឆ័យ និយាយអំពី រឿងស្រី ដេកលក់ជាដើម	"

សង្ឃកថាសេសទី ៦

១៧៧

រឿងភិក្ខុនៅក្នុង ដែនអាឡវី	"
រឿងមណិកណ្ណនាគរាជ	១៧៣
និយាយអំពី រឿងហ្វូងសត្វស្វាច	១៧៧
និយាយអំពី រឿងកុលបត្តឈ្មោះរដ្ឋបាល	១៧១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក័ត្ត	១៧៣
សិក្ខាបទវិក័ត្ត និងសម្មតិវិធី	១៧៥
និយាយអំពី ការសំដែងទីសង់កុដិ	១៧៧
បទភាជនីយ និយាយអំពី ទីមិនមានសេចក្តីគន្លោយជាដើម	១៧៧
សំដែងអំពី វារៈ ដែលមិនត្រូវអាបក្តី	២២២

សង្ឃកថាសេសទី ៧

២២៣

រឿងធនុត្តរ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២២៥

សិក្ខាបទវិរាត្ត និយាយអំពីការសូមសង្ឃ ឲ្យមើលទិសដំរិះហារ.	២២៥
សិក្ខាបទវិរាត្ត និយាយអំពីវិធីសន្មតិ.	២២៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីវិហារសង្ឃ មិនបានសំដែងទីឲ្យជាដើម.	២៣៣
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៣៨

សង្ឃទិសេសទី ៨

និទានព្រះទព្វត្ថេរ.	២៣៨
និយាយអំពីការសន្មតិ ព្រះទព្វត្ថេរឲ្យជាអ្នករៀបចំសេនាសនៈ នឹងសំដែងឡើងនូវវិរាត្ត.	២៤១
និទានមេត្តិយកុម្មជិកភិក្ខុ	២៤៥
និទានមេត្តិយភិក្ខុនី	២៥០
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៥៥
ចំណែកសិក្ខាបទ	"
និយាយអំពីអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង	២៥៦
បទភាជនីយ និយាយអំពីការបោទដោយការមិនឃើញជាដើម	២៥៧
និយាយអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ.	២៧០

សង្ឃទិសេសទី ៩

និទានមេត្តិយកុម្មជិកភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧៥
សិក្ខាបទវិរាត្ត អធិករណ៍ជាចំណែកទី១	"
សិក្ខាបទវិរាត្ត និយាយអំពីលេស ១៦ យ៉ាង	២៧៨
បទភាជនីយ និយាយអំពីចំណែកទី១នៃអាចត្តាធិករណ	២៨៥
បទភាជនីយ និយាយអំពីអធិករណ៍មានមូលមួយ ៗ.	២៨៧
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	២៩១

សន្និកថដ្ឋលទ្រាប់មាតិកា

៣៧៧

លេខទំព័រ

សង្ឃទិសេសទី ១០

១៧១

និទានទេវត្តភិក្ខុ	..	..
និយាយអំពីវត្ត ៥ យ៉ាង	..	២៧២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	..	២៧៧
បំណែកសិក្ខាបទ	..	..
ការសូត្រសមនុភាសនាម្ម	..	៣១១
បទភាជនីយ	..	៣១២
និយាយអំពីអនាបត្តិ	..	៣១៣

សង្ឃទិសេសទី ១១

៣១៤

និទានភោទានុវត្តភិក្ខុ	..	..
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	..	៣១៦
សិក្ខាបទវិវាង	..	៣១៧
ការសូត្រសមនុភាសនាម្ម	..	៣១៧
បទភាជនីយ និយាយអំពីវារៈដែលត្រូវអាបត្តិ	..	៣១៩
សំដែងអំពីវារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	..	៣១២

សង្ឃទិសេសទី ១២

៣១៣

និទានធុន្តភិក្ខុ	..	..
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	..	៣១៦
ការចែកសិក្ខាបទ	..	៣១៧
វិនិស្សត្រសមនុភាសនាម្ម	..	៣១៧
បទភាជនីយ	..	៣២០
វារៈដែលមិនត្រូវអាបត្តិ	..	៣២១

សង្ឃទិសេសទី ១៣

និទានអស្សជិបុគ្គសុភកិច្ច	..
និទានព្រះសារីបុត្តត្ថេរ នឹងព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ	៣៣៤
និយាយអំពីបញ្ចជនីយកម្ម	៣៣៥
និយាយអំពីសេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៤០
សិក្ខាបទវិភង្គ	៣៤១
និយាយអំពីសមនុភាសនកម្ម	៣៤៥
បទភាជនីយ	៣៤៦
និយាយអំពីវារៈមិនត្រូវអាបត្តិ	៣៤៧
បញ្ជីរឿងនៃសង្ឃទិសេសនោះ	៣៤៨

អនិយតកណ្ត

អនិយតទី ១

និទានទាយិកិច្ច	..
និទានទោសិកាឈ្មោះតាងវិសាខា	៣៥១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៥៣
ការចែកសិក្ខាបទ	៣៥៥
បទភាជនីយ	..

អនិយតទី ២

និទានទាយិកិច្ច	..
និទានទោសិកាឈ្មោះតាងវិសាខា	៣៦២
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៦៣
សិក្ខាបទវិភង្គ	..
បទភាជនីយ	៣៦៤

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were met through the gift of

Hisao Kasahara

3-4-2 Azaminominami, Aoba-ku, Yokohama-shi, Japan

この本は次の方によって復刻されました。

笠原尚夫

〒225 横浜市青葉区あざみ野南3-4-2

☎045-913-1921

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL. 2 (of 110 volumes total)

“VINAYA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, Phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition December 8, 1994

Printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・第2巻ヴィナヤピタカ (律部)

発行：プノンペン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ(南伝大蔵経)復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

